

Ṛesitamenti Ikne n'Ọnu Ikwere

New Testament in Ikwere

copyright © 2010 Wycliffe

Language: Ikwere

Translation by: Wycliffe

Ikwere – (ikw) Nigeria

The Iwerre language of Nigeria can also be spelled Ikwere and Ikwerri. This language is spoken primarily by the Ikwere people who live in the Rivers State of Nigeria and is one of the many ethnic groups in the Niger Delta. There were more than 23,000 speakers of this language in 1973. There is also a considerable local interest in literacy and grammar.

Copyright Information

© 2010, The Nigeria Bible Translation Trust. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789076369

New

The New Testament

in Ikwere

© 2010, The Nigeria Bible Translation Trust. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
c17ee3a1-1c7a-5c05-8e0f-5043e8228d89

Contents

Matiyu	1
Maki	49
Lukwu	79
Joni	129
Ernu Ele Izi	164
Ele Rom	205
1 Ele Korinti	224
2 Ele Korinti	242
Ele Galasia	254
Ele Efesosi	261
Ele Filipai	268
Ele Kolosi	273
1 Ele Tesalonika	278
2 Ele Tesalonika	283
1 Timoti	286
2 Timoti	292
Taitosi	296
Filemoni	299
Ele Hiburu	301
Jemisi	316
1 Pita	321
2 Pita	327
1 Joni	331
2 Joni	337
3 Joni	338
Judu	340
Okpume	342

Izi ọma lele kpa Matiyu gbarụ a n'okwukwo Nhne gbasiri okwukwo ka

Izi ọma lele kpa Matiyu gbarụ a n'okwukwo nookwu ọka izi ọma nụ Jizọsi bụ Nye Ọznohia Chiokike kweru mkwna a. Ọmumu Jizọsi nye Nazareti gwebnanyarnu ẹli-eze ikne n'owa, ke bụ ọchichi Chiokike. Izi ọma Matiyu neegesi eli-eze ikne ka hite nụ nhne Jizọsi, nye bụ Mezaya, znirni nụ nhne o mernu. Matiyu gesiri kpa Jizọsi mezuru kpakara nhne be gbarụ nụ Tẹsitamenti Ọknani gbasiri a. O gesiri nụ be murnu Jizọsi hite n'avnurnu ele eze. Nne a Meri bụ woknornokno máa nyerukna. Matiyu tukparu ẹhni gba nụ ele bụo ele Ju nwernu igwe n'ẹli-eze Chiokike lele kpa ele Ju nwernu. O kwuru nhne gbasiri ẹnwu Jizọsi, olizọ n'ẹnwu a, nụ iwu o nyernu ele sno apna be zni kpakara ele zị n'owa izi ọma a.

Nhne zị n'okwukwo ka

Budnu wíkoro Jizọsi (1:1---4:25)

Ikwu-ọnu Chiokike o kwuru n'olu rugwu (5:1---7:29)

Nhne o znirni, elulu nụ nhne berere nụ Galili (8:1---18:35)

Izne a dọ Jeruselem (19:1---20:34)

Ikwezu ipne-aznụ Jizọsi nụ rime Jeruselem (21:1---27:66)

Olizọ n'ẹnwu a (28:1-20)

Nye gbarụ okwukwo ka: Matiyu (Livaị)

Risi nhne o kwno gba a: O gesi nụ Jizọsi bụ Mezaya, nye gweyarụ ẹli-eze ke bụ ọchichi Chiokike n'owa.

Osnusno ọmumu Jizọsi (Luk 3:23-38)

¹ Okwukwo osnusno ọmumu Jizọsi Karaịsi, nnwọ Devidi, nnwọ Eberham.

² Eberham murnu Aziki, Aziki mụhia Jekọpu, Jekọpu mụhia Juda nụ rụmu nne a. ³ Juda mụhia Pẹzezi nụ Zẹra, nne be bụ Tama, Pẹzezi mụhia Hezirọni, Hezirọni mụhia Ram, ⁴ Ram mụhia Aminadabụ, Aminadabụ mụhia Nasọni, Nasọni mụhia Salimoni, ⁵ Salimoni mụhia Boazi, nne a bụ Rehabụ, Boazi mụhia Obedi, nne a bụ Rutu, Obedi mụhia Jesi, ⁶ Jesi mụhia Eze Devidi.

Devidi mụhia Solomoni, nne a bụ nnwerne Uraya, ⁷ Solomoni mụhia Rehoboam, Rehoboam mụhia Abija, Abija mụhia Asa, ⁸ Asa mụhia Jehosafati, Jehosafati mụhia Joram, Joram mụhia Uzaya, ⁹ Uzaya mụhia Jotam, Jotam mụhia Ehazị, Ehazị mụhia Hezikaya, ¹⁰ Hezikaya mụhia Manase, Manase mụhia Amọni, Amọni mụhia Josaya, ¹¹ Josaya mụhia Jekonaya nụ rụmu nne a. Ka bụ ige ele Babiloni vuru be la n'ẹli Babiloni.

¹² Nga be vukworu be zne nụ Babiloni, Jekonaya mụhia Seateli, Seateli mụhia Zerubabeli, ¹³ Zerubabeli mụhia Abiudu, Abiudu mụhia Eliakim, Eliakim mụhia Azọ, ¹⁴ Azọ mụhia Zadọku, Zadọku mụhia Akim, Akim mụhia Eliudu, ¹⁵ Eliudu mụhia Eleza, Eleza mụhia Matani, Matani mụhia Jekọpu, ¹⁶ Jekọpu mụhia Josefu nzi Meri. Meri bụ nye murnu Jizọsi, nye be kwu Karaịsi.

¹⁷ Kpakara ẹbnurnu hite n'Eberham dọ Devidi bụ nri ẹbnurnu nụ ẹno, hite nụ Devidi dọ nga be vuru be zne n'ẹli Babiloni bụ nri ẹbnurnu nụ ẹno, hite nụ nga be wuru nụ Babiloni dọ nụ ọmumu Karaịsi bụ nri ẹbnurnu nụ ẹno.

Omumu Jizōsi Karaṣi
(Luk 2:1-7)

¹⁸ Ka bu kpa be jiri mu Jizōsi Karaṣi. Nga be kweru nu Josefu jolu nne a Meri,* nga be yaadnanyina, be whuru nu o zi rime hite n'Enine Nso. ¹⁹ Josefu bu nzi a bu omamarna badnu, o chola o kpasị a iwernerne nu ruwhnu ohna, o piuru o gba a nnam nu mgwugwa.

²⁰ Kovu nga o zi naari kpakara nhne ka nu mkpoma a, enine izi Nyenwe aj vakwnusiri a nu mboro, kaa, "Josefu, nnwo Devidi, i tuko ogwnu o kwuru nnwerne i Meri, nnwo o zi rime a hi n'aka Enine Nso. ²¹ O joomuhia nnwo rukna, i jookwu a Jizōsi, kwnornu nu o jooznohia ele ke a nu kpakara mmehie be."

²² Ka bu ma nhne Nyenwe aj kwuru hite n'onu nye owhnurninya mezu,

²³ "Otu woknornokno ma nyerukna jootu rime, o joomuhia nnwo rukna, be jookwu a Imanueli," ke bu, "Chiokike zinu aj."

²⁴ Nga Josefu tnenyarnu nu anyarna, o lizo, o mee kpa enine izi Nyenwe aj nyernu a iwu, o kwuru Meri nnwerne a. ²⁵ Kovu ya nu a dnanyina du nga o muhiaru nnwo rukna, o jita rwhna a Jizōsi.

2

Ele akọ varu

¹ Nga be muru Jizōsi nu Betlehem n'eli Judiya, nga Erōdu bu eze, ele akọ* hiri n'obosi ehnam vaduru Jeruselem, ² neesikwa, "Ndaa hne o zi bu nye be muru, eze ele Ju? Kwnornu nu a whuru mbọ a n'obosi ehnam, a varu ma a kpọna a risi eli."

³ Nga Eze Erōdu nurnu nhne ka, mkpoma laru a mini, ya nu kpakara ele zi nu Jeruselem. ⁴ Nga o sukwokotaru kpakara ele risi arjohna nu ele zni iwu ele Ju, o sika be hne be joomu Karaṣi wam.

⁵ Be kanu a nu Betlehem n'eli Judiya, o bu kpa be gbaru a n'okwukwo hite n'onu nye owhnurninya, kaa,

⁶ "Ji Betlehem, n'eli Juda,
i zila matj kakwo n'esilawuru risi eli Juda rja rja,
kwnornu nu hite nu ji hne nye risi jeehi whuya,
nye jooznu ele ke m Izireli lele aturnu."

⁷ Nga Erōdu sukwuru ele akọ wam nu mgwugwa, o sikwahia be nga mbọ wam whuyaru iwhe. ⁸ O kanu be zne Betlehem, kaa, "Anu zne piosi nnwo ikne wam rikne, nga anu piohuru a, anu va kanu m, m jeezne kpọna a risi eli masi." ⁹ Nga be nurnu oka Eze Erōdu, be whoga, le mbọ wam ke be whuru n'obosi ehnam neezne nu ruwhnu be du nga o varu gwuzoru n'olu hne nnwo wam zi. ¹⁰ Nga be whuru mbọ wam, be nwudnarnu k'agida.

¹¹ Be bna nu rime oro, whnu nnwo ikne wam, ya nu Meri nne a, be dna n'eli kpọna a risi eli. Be kpume igbe ekwnu be, nyee a nkesi, golu, franki-isensi nu maa. ¹² Chiokike do be aka nu nsni nu mboro be lahnakwadia ke Erōdu, be garu apna berere la eli be.

Be gbazne n'eli Ijipiti

¹³ Nga be laru, enine izi Nyenwe aj mernu Josefu whnu a anya nu mboro, kaa, "Lizo, kwuru watakiri wam nu nne a gbazne Ijipiti, daziri nu pi du nga me jaakanu i, kwnornu nu Erōdu joozio nnwo wam ma o gbu a." ¹⁴ O lizo,

* 1:18 Mbu ogbasi omu n'aka ke neegesi nu aka ji a. * 2:1 Ele akọ: bu ele nomu nhne gbasiri mbọ.

kwuru nnwọ wam nọ nne a n'abalị gbazne Ijipiti. ¹⁵ Be zị n'Ijipiti tem Erọdu nwụma, ma nhne Nyenwe aị kwuru hite n'ọnu nye ọwhnurninya a mezu, "M sukwuharu m nnwọ m hite Ijipiti."

Erọdu gburu rụmu takiri

¹⁶ Nga Erọdu whnurnu nọ ele akọ wam nyernu a mkparị, o weru eñni k'agida, o zizne ele ogwnu kaa be gbu kpakara rụmu rukna zị nọ Bẹtilehem ma ẹli zị be ndundu, hite nọ ele gbarụ awha lawuru ya ẹli. Ka bụ hite n'ige wam ọ sikhwahu ọka n'ọnu ele akọ wam. ¹⁷ N'ige wam bụ hne be mezuru nhne Jerimaya nye ọwhnurninya kwuru, naakaa,

¹⁸ "Be nurnu akpịri nọ rime ẹli Rama,
naakwna ẹkwna nọ okne ọgba mkpe,
Recheli naakwnanụ rụmu a ẹkwna,
o kwéle be kasi a mkpọma kwnornu nọ be zịma."

Be hiri n'Ijipiti yahna

¹⁹ Nga Erọdu nwurnu, enine izi Nyenwe aị mernu Josefu whnụ a anya nọ mboro n'Ijipiti, ²⁰ kaa, "Lizọ kwuru nnwọ wam nọ nne a zne n'ẹli Izireli, ele noopio bndu a nwunam."

²¹ O lizọ kwuru nnwọ wam nọ nne a, va n'ẹli Izireli. ²² Kọvu nga ọ nurnu nọ Akelosi nnwọ Erọdu bụ eze Judiya nọ ngadna nda a, ọ turu ogwnu o zne pji. Nga Chiokike ọru a aka nọ sni nọ mboro, Josefu tughnasna zne Galili. ²³ Be zne wuru n'ẹli matị be kwu Nazareti, ma nhne be kwuru hite n'ọnu nye ọwhnurninya mezu, "Be jookwu a nye Nazareti."

3

Ikwu-ọnu Jọni Nye Wụ Mini

(Mak 1:1-8; Luk 3:1-18; Jọn 1:19-28)

¹ N'ige wam Jọni Nye Wụ Mini varu nọokpo okwo ikwu-ọnu Chiokike n'ẹli-ikpa ke Judiya, ² naakaa, "Anụ tughnasna mkpọma, kwnornu nọ ẹli-eze Chiokike zị ndundu." ³ Jọni bụ nye wam Azaya nye ọwhnurninya kwuru ọka gbasiri a, naakaa,

"Akpịri otu badnụ nọokpo okwo n'ẹli-ikpa, naakaa,
'Anụ mekwata apna Nyenwe aị,
anụ mee apna a sni asni.' "

⁴ Jọni wogwu iwo be jiri rijni akpukpo anohia be kwu kameli mee, ajni ọ snu n'ikwnu bụ akpukpo anohia, wiri a bụ igwurube nọ mọno ebeka ohia. ⁵ Ele Jeruselem nọ kpakara ele Judiya nọ kpakara ele wugwu nọ ngeri Osimini Jodani gburugburu whokwnusiri a, ⁶ ọ wụ be mini n'Osimini Jodani, be nookwuhja mmehie be.

⁷ Kọvu nga ọ whnurnu agida ele Farisi nọ ele Sadusi hne be naava ma ọ wụ be mini, ọ kanu be, "Anụ ebnurnu agwo, nyele kannu anu, anu gbanahoru ovu owe eñni Chiokike ke jaava? ⁸ Anụ mji mkpuru ke jeegesi nọ anu tughnasnarnu mkpọma hite nọ mmehie. ⁹ Anụ riko nọ rime anu, naakaa, 'Eberham bụ nda aị,' me kanu anu nọ Chiokike nwernu rikne mee kpakara akaworugwu ka gho rụmu Ebereham. ¹⁰ Kiti na, be tukwasilam ehnigwe n'ikwnu kpakara isisi, ke bụ nọ be joogbudna isisi obula ke minyala mkpuru oma, be jootubna a nọ rime bekwnu.

¹¹ "M ji m mini nọowu anu mini ke neegesi nọ anu tughnasnarnu mkpọma hite nọ mmehie anu, kọvu nye kagwu m rikne naava n'aznu m, nye me dugwo n'owhudnahie chiri okoro-ochi a, nye wam jeeji Enine Nso nọ bekwnu nọowu anu mini. ¹² Nye nhne ọwhusna ikpa zị n'aka a, ọ joowhusna ikpa a nkari, ọ

jaachikota ikpa a yisi n'obna a, kovu o jeeji bekwnu ke chni echni rnesnama ruznurnuznu ikpa.”

Owuwu mini Jizosi

(Mak 1:9-11; Luk 3:21,22)

¹³ N'ige wam, Jizosi hiri nu Galili vadu Osimini Jodani znekwnusi Joni ma o wu a mini. ¹⁴ Kovu nu Joni kwéle a, o kaa, “O zi m mkpa i wu m mini, ji n'iwuhuru i, i naavakwnusi m?”

¹⁵ Jizosi kanu a, “Gharu a kpm kitta, kwnornu nu o buru oma kpm ma a mezu kpakara nhne buru oma n'omume.” Joni gharu a.

¹⁶ Nga Joni wuru Jizosi mini, ngangam o hiri nu mini n'owhuya, le, oligwe kpumernu, Jizosi whnu Enine ke Chiokike hne o neewhedna lele nduru, nebekwasi a. ¹⁷ Otu akpiri hiri n'oligwe, naakaa, “Ka bu Nnwọ m me whnurnu n'anya, nhne a masiri m.”

4

Ornurna Jizosi

(Mak 1:12,13; Luk 4:1-13)

¹ Enine Nso duru Jizosi zne n'eli-ikpa ma Ekwensu rna a ornurna. ² Nga o vukworu onu nri obochi eno iwhnehnie nu abali, wiri gwnurnu a. ³ Nye ornurna wam vakwnusiri a, kanu a, “O buru nu i bu Nnwọ Chiokike, kanu akaworugwu ele ka be ghọ brẹdi.”

⁴ Jizosi saru a, “Be gharu a n'okwukwo nso, kaa, ‘O buo brẹdi bu nhne badnu jeeri kpoi ziri budnu, kovu nu o bu kpakara ikwu-onu ke hiri n'onu Chiokike whuya.’ ”

⁵ Ekwensu kwuru a zne Jeruselem, eli-ohna nso, gwuzote a n'olu towa Oro Nso Chiokike, ⁶ o kanu a, “O buru nu i bu Nnwọ Chiokike, gbudna ehni i n'eli hna, kwnornu nu be gharu a n'okwukwo nso, kaa, ‘O jeenye ele enine izi a iwu gbasiri i,

be jeegheru i n'aka be,
ma i gharu o kpobi ochi i nu rugwu.’ ”

⁷ Jizosi saru a, “Berere kwno, be gharu a n'okwukwo nso, kaa, ‘I rnako Nyenwe i Chiokike i ornurna.’ ”

⁸ Berere kwno, Ekwensu kwuru a zne rugwu zi n'olu k'agida, gerisi a kpakara eli-eze ke owa nu igwugwu be. ⁹ O kanu a, “M jeenye i kpakara nhne ka, o buru nu i jaadna n'eli kponu m risi eli.”

¹⁰ Jizosi saru a, “Whoga m nu ruwhnu m, Setani, kwnornu nu be gharu a n'okwukwo nso, kaa, ‘I jookponu Nyenwe i, Chiokike i risi eli. O bu ya kpoi bu nye i jeekpenu.’ ”

¹¹ Ige wam Ekwensu sigbasiri Jizosi, ele enine izi vakwnusiri a, neeznenu a izi.

Jizosi panizoru ernu a

(Mak 1:14,15; Luk 4:14,15)

¹² Nga Jizosi nurnu nu be yisiri Joni n'ikelu, o lahna Galili. ¹³ O whoga nu Nazareti zne wuru nu Kapanom, ke zi nu ngeri osimini, n'eli Zebuloni nu Nafitali, ¹⁴ ma oka be kwuru hite n'onu Azaya nye owhnurninya mezu, kaa,

¹⁵ “Eli Zebuloni nu eli Nafitali,
n'apna okne osimini,
n'aznu Osimini Jodani,
Galili eli ele buo ele Ju.

¹⁶ Ele wu n'ochichiri

whnụnam agida iwħne,
ele wu n'eli ẹnwu kpusunigwu
bụ ele iwħne nọomukwasi.”

¹⁷ Hite n'ige wam Jizọsi panizoru nọokpo okwo, naakaa, “Anụ tųħnasna mkpọma, kwnornu nụ ẹli-eze Chiokike zị ndundu.”

*Ele mbom sno apna Jizọsi
(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)*

¹⁸ Nga Jizọsi neezne izne n'ọnu mini Osimini Galili, ọ whnụ rụmu nne lawuru, Saịmoni nye be nookwu Pita nụ Anduru nwene a, hne be nọowu igbo n'osimini, kwnornu nụ be bụ ele noogbu aznụ. ¹⁹ Jizọsi kanụ be, “Anụ snornu m, m jeeme anụ bụru ele jọokwuhia ele badnụ lele kpa anụ noogbu aznụ.”

²⁰ Ngangam, be sigbasi igbo be sno a.

²¹ Nga o zneturu nụ ruwhnu, ọ whnurnu rụmu nne lawuru berere, Jemisi nnwọ Zebidi nụ Jọni nwene a, nụ Zebidi nda be. Be zị nụ rime ọgbo neemekwa igbo be. Jizọsi sukwu be. ²² Ngangam be sigbasi ọgbo wam nụ nda be sno a.

*Jizọsi znirni nhne,
gwọ ele nrịria
(Luk 6:17-19)*

²³ Jizọsi znernu nụ kpakara Galili neezni nhne n'oro ọgbako ele Ju, nọokpo okwo izi ọma ẹli-eze Chiokike, nọogwo ele nrịria zị ọdo n'ọdo nụ ẹhni igbugbu zị ọdo n'ọdo n'esilawuru be. ²⁴ Ọtnutnu a gazuru kpakara Siriya, be kwuyanụ a kpakara ele naarịa nrịria nụ ele ẹhni igbugbu zị ọdo n'ọdo, nụ ele nọowhnusi anya, ele renwu ọjọ nwụgwu, nụ ele akwukwu nụ ele ngeri ẹhni be dọnwurnu dọnwu. Jizọsi gwọ kpakara be.

²⁵ Agida ele badnụ hi nụ Galili, Dekapolisi nụ Jeruselem nụ Judiya nụ aznụ Osimini Jodani snornu a.

5

*Jizọsi znirni nhne
n'olu rugwu*

¹ Nga Jizọsi whnurnu agida badnụ wam, o pnezne n'olu rugwu, daziri ẹli, ele sno apna a vakwnusi a, ² ọ panizo neezni be nhne, naakaa,

*Mkpọma ọso n'ọnu n'ezị
(Luk 6:20-23)*

³ “Ọwa ọma zinu ele mboni nụ mkpọma,*
kwnornu nụ ẹli-eze Chiokike bụ ke be.

⁴ Ọwa ọma zinu ele naagba mkpe,
kwnornu nụ be jaakasi be ovu.

⁵ Ọwa ọma zinu ele zị enwerne nụ mkpọma,
kwnornu nụ ele kam jeekehia ọwa.

⁶ Ọwa ọma zinu ele wiri nọogwnu nụ ele akpiri kpọga bẹkwnu n'ome nhne bụru
ọma,
kwnornu nụ rụwho jeeji be.

⁷ Ọwa ọma zinu ele nwernu obirizi
kwnornu nụ be jọodonu be obirizi.

⁸ Ọwa ọma zinu ele zị rịchna nụ mkpọma,
kwnornu nụ be jọowhnu Chiokike.

⁹ Ọwa ọma zinu ele neeme udno,

* 5:3 ke bụ ele noopio Chiokike

kwnornu nū be jookwu be rūmu Chiokike.

¹⁰ Owa ɔma zīnu ele be naakpakna ɛhni kwnornu imerne ɔma, kwnornu nū ɛli-eze Chiokike bū ke be.

¹¹ “Owa ɔma zīnu anū nga ele badnū jaakparī anū, neemekpa anū ɛhni, nookwunu anū ɔnu ojo, naaghagidne anū akebne aghalaghala zī ichne ichne kwnornu nū me. ¹² Anū nwnurnihoru, mkpɔma sɔ anū n'ɔnu k'agīda, kwnornu nū ɔgwo ɛrnu anū zī agīda n'oligwe. O bū kpa be jiri kpakna ele ɔwhnurninya ele be anū ɔsno ɛhni.

Arūa nū iwhne

(Mak 9:50; Luk 14:34,35)

¹³ “Anū bū arūa ke ɔwa, kɔvu ɔ būru arūa tuwhu ɔso n'ɔnu a, be jeeji kīni mee a ɔ so n'ɔnu? O zīa iru ɔ bnarnū berere, okwolem be tuwhu a n'ederezi, ele badnū zɔ a ɔchi.

¹⁴ “Anū bū iwhne ke ɔwa. Mba wu n'olu rugwu bɔotugwali. ¹⁵ Be zā nɔomusi tɔnji bīta a nū mkpururu nkīta, tnūnuma, n'olu nhne be bīta tɔnji, o neenye kpakara ele zī n'ɔro wam iwhne. ¹⁶ Anū mee kpa iwhne anū jaazī noonwu nū ruwhnu ele badnū, ma be nɔowhnu ɛrnu ɔma anū, znarnī Nda anū ke zī n'oligwe.

Iwu Mozizi

¹⁷ “Anū chéko nū m varū m o lulu iwu Chiokike mɔbu nhne ele ɔwhnurninya gbarū, m vāge m o lulu be, m varū m o mezu be. ¹⁸ N'ezi, me kanū anū, tem oligwe nū ɔwa whume, ɔ zā otu nhne ɔbula zī matī, ke zīkakworu matī ke be jeegweme n'iwu, dū nga kpakara be jeemezu. ¹⁹ Nye ɔbula ke joolulu otu nū rime iwu ele ka, ɔ būrubedi iwu ke kakwo matī, ke jeezni ele badnū kpam, be jookwu a nye kakwo matī n'ɛli-eze Chiokike. Kɔvu nye ɔbula ke jaabīta iwu, neezni be, nye wam bū nye be jookwu nye kakwo n'olu n'ɛli-eze Chiokike. ²⁰ Me naakanū anū, ɔ būru nū agwa ɔma anū kāla ke ele zni iwu nū ele Farisi mma, n'ezi, anū jāabna n'ɛli-eze Chiokike.

Ovu owe ɛhni

²¹ “Anū nūrnū nū be kannū ele gbaka, ‘I gbúko badnū, nye ɔbula ke gburu badnū jaabna n'aka ikpe.’ ²² Kɔvu me kanū anū, nye nwernu ovu ɛhni megidne nwene a jaabna n'ikpe. Nye ɔbula ke jaakanū nwene a, ‘O zīa iru ī bnagwū,’ jeenye ɛhni a n'aka ele eze-ikpe. Nye ɔbula ke jaakaa, ‘Nye iwhnirniwhno,’ jeenye ɛhni a n'aka békwnu ɛli rēnwu. ²³ Kam kpayarū, ɔ būru nū ī gweyarū nkesi ī nū ruwhnu Chiokike n'ɔjo arīohna, ī chenwanya nū nwene ī karū nū ī mernu a nhne ojo, ²⁴ sigbasi nkesi ī nū pīi nū ruwhnu ojo arīohna, la, beru ɔsno mee ma jī nū nwene ī zīri n'udno, yahna, nyega nkesi ī.

²⁵ “Mee ma jī nū nye kwu ī neezne ikpe būru ɔma wara wara, nga jī nū ya zī n'apna, ma nye wam kwu ī neezne ikpe gharū o gweru ī nyee n'aka nye risi ikpe, nye risi ikpe gweru ī nyee n'aka nye neezne izi, be tūbna ī ikelu. ²⁶ Me kanū ī ezi ɔka, ī jɔowhuya pīi tem ī kwūhnata kpakara īwai ipne-aznū ī jīgwu.

Iznizni gbasiiri ome ɔyi

²⁷ “Anū nūna m nū be kannū ele gbaka, ‘I méko ɔyi.’ ²⁸ Kɔvu nū m naakanū anū, nū nyerukna ɔbula ke jeele nyerinya anya ɔ masī a ma ya nū nwerinya wam dnanyi, o mesilem a ɔyi nū mkpɔma a. ²⁹ O būru nū anya akarikwnunga ī jeeme ī, ī mee mmehie, ghnahīa, tuwhu a n'ɛhni ī, kwnornu nū ɔ jaakanū ī mma nū otu nhne zī ī n'ɛhni whogaru, tnūnuma be tūbna kpakara ɛhni ī nū rime békwnu ɛli rēnwu. ³⁰ O būru nū akarikwnunga ī jeeme ī, ī mee mmehie,

gbubime a, tuwhu a n'ehni i, kwnornu nu o jaakanu i mma nu otu nu nhne zi i n'ehni whogaru, tnunuma be jootubna kpakara ehni i nu rime bekwnu eli renwu.

Ogba nnam

(Mat 19:9; Mak 10:11,12; Luk 16:18)

³¹ “Be kakwnornu nu, ‘Nye obula ke jaagba nnwerne a nnam, o nyega a okwukwo nnam.’ ³² Kovu m naakanu anu, nye obula ke jaagba nnwerne a nnam, hne o buo nu o mernu oyi, o neeme nyerinya wam buru nye neeme oyi, nye obula ke joolu nnwerne be gharu nnam bu nye neeme oyi.

Okwe mkwna

³³ “Berere, anu nuna m nu be kannu ele gbaka, kaa, ‘Bita mkwna i kweru, i lahna aznu nu o mee mkwna i kweru, kovu mee nhne i kweru mkwna nu ruwhnu Nyenwe ai.’ ³⁴ Kovu me naakanu anu, anu ji nhne obula du risi, anu ji oligwe du risi, kwnornu nu o bu ngadna eze Chiokike. ³⁵ Anu ji owa du risi, kwnornu nu ikpechi otukwasi ochi a, anu ji Jeruselem du risi, kwnornu nu o bu eli-ohna ke eze kwu wam. ³⁶ I ji risi i du risi, kwnornu nu i nwée rikne mee otu rukeri-ize o chna richna mōbu o ji riji. ³⁷ Kovu ikwu-ōnu anu buru ‘Owe, m jeeme mee a,’ mōbu, ‘Oza, m jéeme mee a.’ Kwnornu nu nhne obula kariiri ka hi nu nye ojo wam.

Iznizni gbasiri omegwnarnu

(Luk 6:29,30)

³⁸ “Anu nurnu nu be karu, ‘Anya lanu anya, ize lanu ize.’ ³⁹ Kovu me naakanu anu, anu megwnarnu ele mernu anu nhne ojo. Nye obula ke gboru i aka nu nsnj akarikwnunga, tuhnasnanu a nsnj berere. ⁴⁰ O buru nu nye obula pioru o mesi i oka ma o nahoru i iwo rime i, sigbasinu a iwo i ke olu masi. ⁴¹ Nye obula ke jeeme i ma i zne otu mañi, snornu a zne mañi lawuru. ⁴² Nyega nye obula nōorio i nhne, i gwáko nye noopio ma i gbaznisi a nhne njo.

Whnu ele irno anu n'anya

(Luk 6:27,28,32-36)

⁴³ “Anu nuna m nu be karu, ‘Whnu nye agbatibi i n'anya, sno nye irno i irno.’ ⁴⁴ Kovu me naakanu anu, anu whnu ele irno anu n'anya,† kpenu ele neemekpa anu ehni okpukpe. ⁴⁵ Anu mee kpa, anu joo bu rumu Nda anu ke zi n'oligwe, kwnornu nu o neeme ma ehnam a nōomukwasi badnu ojo nu badnu oma, o neeme masi ma mini zokwasị ele ome mma nu ele ojo. ⁴⁶ O buru nu anu whnurnu ele wam n'anya bu ele nōowhnu anu n'anya, kini bu ogwo ernu anu? O bu nu ele ona ntụ mee kpm sa? ⁴⁷ O buru masi nu o bu rumu nwene anu kpqi bu ele anu neebekwu rēwhna, kini bu nhne anu mernu karu ele berere? O bu nu ele máa Chiokike mee kpm sa? ⁴⁸ Anu joo bu ele zuru ozu lele kpa Nda anu ke oligwe zuru ozu.

6

Iznizni gbasiri okesi nhne

¹ “Anu whnu nu anu za neeme nhne oma anu nu ruwhnu badnu, ma be whnurnu anu. Anu mee kpm, anu nwée ogwo ernu nu hne Nda anu ke oligwe zi.

² “Ke bu nu nga i nōornu ernu obirizi i, i jiko okwodu kpo okwo lele kpa ele ruwhnu lawuru mee n'oro ogbako ele Ju, ma n'apna, ma ele badnu ja be mma. Owe, m naakanu anu ezi oka, be nwezulem ogwo ernu ke be. ³ Kovu nga i

† 5:44 Agwna okwukwo kamasiri: gozi ele nōovu anu onu, menu ele sno anu irno nhne oma

nɔornu ɛrnu obirizi, i kwékọ akarita i mahia nhne akarikwnunga i neeme, ⁴ ma ɛrnu obirizi i buru nhne zi mgwugwa. Nda i ke nɔowhnu nhne zi nu mgwugwa jɔokwuhmata i.

Iznizni gbasiri okpukpe

(Luk 11:2-4)

⁵ “Nga anu neekpe okpukpe, anu mékọ lele ele ruwhnu lawuru, kwnornu nu o naamasị be o gwuzoru n'oro ɔgbako ele Ju ma ngeri apna neekpe okpukpe ma ele badnu whnurnu be. Owe, m naakanu anu ezi oka, be nwezulem ɔgwo ɛrnu be. ⁶ Kovu nga i neekpe okpukpe, bnazne nu rime ɔro i, nga i gbasinimernu mgbo i, kpenu Nda i ke zi nu mgwugwa, Nda i ke nɔowhnu nhne zi nu mgwugwa jɔokwuhmata i. ⁷ Nga anu neekpe okpukpe, anu kwúkọ agida oka etekne, lele kpa ele máa Chiokike mee, kwnornu nu be naari nu be ɔonu ogologo okpukpe be. ⁸ Anu kpákwdia agwa lele be, kwnornu nu Nda anu magwu kpakara nhne ke zi anu mkpa, su anu ke rjo a.

⁹ “Anu kpe okpukpe kpa,
‘Nda aị ke zi n'oligwe,
rewhna i buru nhne zi nsọ,

¹⁰ ẹli-eze i va,
be mee nhne i pioga,
kpa be mee a n'oligwe,
be mee a kpm n'owa.

¹¹ Nyega aị wiri tna,
ke joozunu aị ọbochi tna.

¹² Gbarunu aị nhne ojo a mernu,
lele kpa a naagbarunu ele mernu aị nhne ojo.

¹³ I yisi aị nu rime nhne ɔrnurna,
kovu dɔhia aị n'aka nye ojo.’ *

¹⁴ O buru nu anu gbarunu badnu ɔgahie be, Nda anu ke oligwe jaagbarunu anu masi. ¹⁵ Kovu o buru nu anu jaagbarunu badnu ɔgahie be, Nda anu ke zi oligwe jaagbarunu anu.

Iznizni gbasiri ovu onu

¹⁶ “Nga anu noovu onu, anu mékọ lele ele ruwhnu lawuru, ele naagbaru ruwhnu, donwuta ruwhnu ma o zi kpa ele badnu mahia nu be noovu onu. Owe, m naakanu anu ezi oka, be nwezulem ɔgwo ɛrnu be. ¹⁷ Kovu nga i noovu onu, gweru mono te nu risi i, snu ruwhnu i, ¹⁸ ma ele badnu gharu o mahia nu i noovu onu. Kovu Nda i nye nɔowhnu nhne zi nu mgwugwa jaamahia, Nda i jɔokwu i ɔgwo.

Ekwnu ke zi n'oligwe

(Luk 12:33,34)

¹⁹ “Anu kpábitanu ɛhni anu ɛkwnu n'owa, hne akika nu ajari naata, hne ele buznu neeliwa ɔro nooznu buznu, ²⁰ kovu anu kpabitano ɛhni anu ɛkwnu n'oligwe, hne akika nu ajari za naata, ele buznu za neeliwa ɔro nooznu buznu. ²¹ Kwnornu nu hne ɛkwnu i zi, bu hne mkpoma i jaazi masi.

Iwhne ke ɛhni

(Luk 11:34-36)

²² “Iwhne ke ɛhni bu anya, ke bu nu o buru nu anya i buru oma, kpakara ɛhni i jɔobu iwhne iwhne. ²³ Kovu o buru nu anya i zila budnu, kpakara ɛhni i

* **6:13** Agwna ɔkwukwo kwuru: kwnornu nu ẹli-eze bu ke i, ma iknernema, ma igwugwu, tim tom. Amim.

jeejipiya n'ochichiri. O buru nu iwihne ke zi i n'ehni bu ochichiri, ochichiri wam jaahna ezi.

Chiokike nu ekwnu
(Luk 16:13; 12:22-31)

²⁴“O za nye nwernu rikne buru ohi nda kwu lawuru. O buru kpam, o joosno otu irno, whnu ke berere n'anya. Mbu o jiosobisinu otu k'agida, ledna ibne a anya. Anu jobuli ohi Chiokike nu ohi ekwnu.

²⁵“Ka bu nhne me kwno naakanu anu, anu rigbuko ehni anu n'oriri gbasiri budnu anu, nhne anu jeeri mbu nhne anu joonwo, mbu gbasiri ehni anu iwo anu joowo. O buo budnu kakwo wiri? O buo ehni kakwo iwo sa? ²⁶ Anu le wonunu ke oligwe, be gha mkpuru, be gwemasia nhne n'ekwu, o zia nhne be chibna n'obna, kovu Nda anu ke oligwe nooznu be. Anu buo nhne gburu okne onu ahia karu be? ²⁷ Ndaa nye n'esilawuru anu nwernu rikne tukwasi nhne mati n'ogologo budnu a hite n'origbu ehni a?

²⁸“Kini mernu anu naarigbu ehni anu gbasiri iwo anu joowo? Anu lekum okoko zi n'ohia, kpa be nooso, be za noodogbu ehni be n'ernu, be kwné ikpe. ²⁹ Kovu me kanu anu o bubedi Solomoni n'iwuru a, nu kpakara igwugwu a, yige eyi lele otu nu rime be. ³⁰ O buru nu Chiokike wosiri achara ke ohia iwo kpa, ke zi tna, ekile be tubna a n'ite bekwnu, o bu nu o jooosi anu iwo ke kakwo, anu ele okwnata ovu mati? ³¹ Anu rigbuko ehni anu, naakaa, 'Ndaa nhne a jeeri?' mbu, 'Ndaa nhne a joonwo?' mbu, 'Ndaa nhne a joowo?' ³² Kwnornu nu kpakara nhne ele ka bu nhne ele ma Chiokike noopio, Nda anu ke oligwe magwu nu kpakara nhne ka zi anu mkpa. ³³ Kovu anu beru osno pio eli-eze Chiokike, nu ome oma a, be jootukwasinu anu kpakara nhne ele ka. ³⁴ Kam kpararu, anu rigbuko ehni anu n'oriri gbasiri ekile, ekile jaarhianu ehni a. Mmekpehni ke obochi obula zunnem a.

7

O kpe ele berere ikpe
(Luk 6:37,38,41,42)

¹“Anu kpé ikpe, ma Chiokike gharu o kpe anu ikpe. ² Kwnornu nu ikpe anu kperu bu nhne Chiokike jeeji kpe anu, nhne anu jiri tunu nye berere bu nhne Chiokike jeeji tunu anu. ³ Kini kpararu i ji neele nhne mati ke zi n'anya nwene i, kovu i za naaru oriri gbasiri igwe-isisi ke zi n'anya i? ⁴ Ndaa kpa i jeeji kanu nwene i, 'Nwene, sete me gweme nhne mati ke zi i n'anya,' ma, le, igwe-isisi zi n'anya ke i? ⁵ Ji nye ruwhnu lawuru, beru osno gweme igwe-isisi ke zi n'anya ke i, ngam, i jowhnusnama osno o gweme nhne mati wam n'anya nwene i.

⁶“Anu nyeko nkita nhne zi nsu, o zi be tuhmasna doka anu. Anu tusako pali nu ruwhnu ezni, o zi be zokwasi be ochi.

Rio, pio, znu aka nu mgbo
(Luk 11:9-13)

⁷“Anu rio, be jeenye anu, anu pio, anu joopiohia, anu znu aka n'onu-mgbo, be jaagbamanu anu. ⁸ Kwnornu nu nye obula ke noorio, nooriohia, nye noopio, noopiohia, nye nooznu aka nu mgbo, be jaagbamanu a.

⁹“Ndaa nda n'esilawuru anu nye nnwo a jorio bredi, o nyee a akaworugwu? ¹⁰ Mbu nu o rio a aznu, o nyee a agwo? ¹¹ O buru nu anu, anu bu ele ojo, magwu kpa be nyee rumu anu nkesi buru oma, o ko buru Nda anu ke zi n'oligwe, o bu nu o jeenye ele noorio a nhne buru oma? ¹² Kpakara nhne ke

anụ piору ma badnụ menu anụ, anụ menu masị ele badnụ kpam. Kwnornu nụ ka bụ nhne iwu nụ ele ọwhnurninya kwuru.

Apna zị nwọronwo
(Luk 13:24)

¹³ “Anụ garu ọnu-mgbo ke zị nwọronwo bna. Kwnornu nụ ọnu-mgbo nụ apna wam ke noodubna badnụ nụ mwu zị rude, ele naaga a masị zị agida. ¹⁴ Kọvu nụ ọnu-mgbo wam zị nwọronwo, apna wam ke noodubna nụ bụdnụ naara ẹhni nụ ọguga, ele noopohia zị ele nụ ele.

Isisi nụ mkpuru a
(Luk 6:43,44)

¹⁵ “Anụ zeru ele ọwhnurninya aghalaghala, ele naavakwnusi anụ n’iwo atnurnu, kọvu nụ rime be, be bụ edu nọdogbu atnurnu. ¹⁶ Anụ jaamahia be hite nụ mkpuru be nemi. Ele badnụ be nọghohia mkpuru vai ni n’isisi akukara, mọbu mkpuru figi n’igwnu-ogna? ¹⁷ Kpam masị, ọmama isisi mi ga mkpuru ọma, kọvu isisi bụo ọma mi ga mkpuru ojo. ¹⁸ Ọmama isisi nwée rikne mi mkpuru ojo, isisi ojo nwée rikne mi mkpuru ọma. ¹⁹ Isisi ọbula ke m’nyala mkpuru ọma, be jeegbudna a, túbna a nụ rime békwnu. ²⁰ Kam kpararu, anụ jeehi nụ mkpuru be mahia be.

Ọdo aka nụ nsị
(Luk 13:25-27)

²¹ “Ọ bụo nye ọbula ke noosukwu m, ‘Nyenwe aị, Nyenwe aị,’ jaabna n’ẹlize Chiokike, okwolem nye neeme nhne Nda m ke zị n’oligwe noopio. ²² Agida badnụ jaakanu m n’ọbochi wam, ‘Nyenwe aị, Nyenwe aị, a jile rẹwhna i whnu ọwhnurninya? A jile rẹwhna i chihala ele rẹnwu ojo? A jile rẹwhna i rnu ẹru ndu-ẹhni zị ọdo n’odo?’ ²³ M jaakanu be, ‘M máam nye anụ bụ, anụ whoga nụ hne me zị, ele aruru-ẹli.’

Ntu-eli lawuru
(Luk 6:47-49)

²⁴ “Nye ọbula ke nọnu kpakara ikwu-ọnu m neeme be, m jeei a sninu nyerukna ke marnu nhne, nye wuru ọro a n’olu rugwu. ²⁵ Mini zo, mini-ẹli gba, ruwhere whe masị, kwna ọro wam, kọvu ọ dnána, kwnornu nụ ọ turu ntu-ẹli a n’olu rugwu. ²⁶ Nye ọbula ke nọnu kpakara ikwu-ọnu m ka, ọ zá neeme be, m jeei a sninu nye iwhnirniwhno, nye wuru ọro a n’olu rizza. ²⁷ Mini zo, mini-ẹli gba, ruwhere whe masị, kwna ọro wam, ọro wam dna girigidim, tų ogwnu.”

Rikne Jizosi

²⁸ Ọ dų nga Jizosi kwukworu kpakara ikwu-ọnu ka, nhne o znirni du kpa be hna ẹhni. ²⁹ Kwnornu nụ o neezni nhne lele nye nwernu rikne, ọ bụo lele ele zni iwu ele ju.

8

Jizosi gworu nye nchnichna
(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

¹ Nga Jizosi hiri n’olu rugwu hiedna, igbudu ele badnụ snornu a. ² Otu nye naaria nchnichna vakwnusiri a, gbunu a mpnerne ọchi, kaa, “Nyenwe aị, ọ bụru nụ i piору, i nwernu rikne mee m, m ziri richna.”

³ Jizosi dọsnima aka kpatu a, kaa, “M piору m, ziri richna.” Ngangam, nchnichna wam whogaru n’ẹhni a. ⁴ Jizosi kanu a, “Ọ zá nye ọbula i kanu, kọvu

la, gweru ɛhni gesi nye ɔkwa ariɔhna, gweru masi nhne Mozizi nyernu n'iwu kwa ariɔhna ma ɔ buru nhne akebbe nyee be.”

*Jizɔsi gwɔru nnwɔ izi
nye risi ɔgwɔnu*

(Luk 7:1-10)

⁵ Nga Jizɔsi bnanyarnu Kapanom, otu nye neɛchi otu riwɔhu ele ɔgwɔnu vakwnusiri a, riɔ a, ⁶kaa, “Nyenwe ai, nnwɔ izi m dnanyiɔgwu n'oro, otu ngeri ɛhni a nwurnu ɔnwu, ɔ zi n'igbugbu k'agida.”

⁷ Jizɔsi kanu a, “M jaava, gwɔ a.”

⁸ Nye wam neɛchi otu riwɔhu ele ɔgwɔnu kanu a, “Nyenwe ai, m duɛe m nu nye i jaabnanya ɔro a, kɔvu kwu ɔka kpɔi, i jɔogwo nnwɔ izi m. ⁹ Kwnornu nu m bu m nye zi nu mkpururu ɔchichi ele kakwo m, m nwernu m ele ɔgwɔnu zi nu mkpururu m, me kanu nye ka, ‘Zne,’ o zne, m kanu nye berere, ‘Vaa,’ ɔ vaa, m kanu nnwɔ izi m, ‘Mee ka,’ o mee a.”

¹⁰ Nga Jizɔsi nurnu ɔka ka, o duru a ɛhni, ɔ kanu ele sno a n'aznu, “N'ezi, me kanu anu, m whnulele m ɔkwnata ovu hna kpa, ma nu ovu nye Izireli. ¹¹ Me kanu anu nu agida badnu jeehi n'obosi ɛhnam nu ɔdidna ɛhnam va, snornu Ebereham, nu Aziki, nu Jekɔpu, daziri eli n'eli-eze Chiokike, ¹² kɔvu nu be jaachibna ele kwesiri ɔ bna n'eli-eze Chiokike nu rime ɔchichiri, hne be jaazi naakwa ɛkwna, naata rukwnurnu-ize.”

¹³ Jizɔsi kanu nye wam neɛchi otu riwɔhu ele ɔgwɔnu, “La, be menu i lele kpa i kweru.” ɛhni buru nnwɔ izi a ɔma ngangam.

*Jizɔsi gwɔru ele nrɔria
(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)*

¹⁴ Nga Jizɔsi bnarnu ɔro Pita, ɔ whnurnu nne nnwerne a hne ɔ dnanyi n'ɔkpata naariya ɛhni orne bekwɔnu. ¹⁵ ɔ nwugwuru a aka, ɛhni orne bekwɔnu wam sigbasi a, o lizo, bete neeznenu be izi.

¹⁶ N'ogbednachi, be kwuyanu a agida ele renwu ojo nwugwu, ɔ ji ikwu-ɔnu chihala ele renwu ojo, gwɔ kpakara ele naariya nrɔria. ¹⁷ ɔ gwɔru be, ma nhne Azaya nye ɔwhnurninya kwuru mezu, kaa, “Ya n'iwɔhuru a vumerna kpakara ɛhni igbugbu ai, vuru masi nrɔria ai zi ɔdo n'odo.”

*Nhne o joowhu
ele sno jizɔsi
(Luk 9:57-62)*

¹⁸ Nga Jizɔsi whnurnu agida ele badnu gbaru a gburugburu, ɔ kanu ele sno apna a ma be whe aznu osimini kiyari. ¹⁹ Otu nye zni iwu ele Ju vakwnusiri a, kanu a, “Nye-zni-nhne, m joosno i, penupe ɔbula i neezne.”

²⁰ Jizɔsi kanu a, “Edu nwernu mkpewu hne be dnanyi, ɔnwu oligwe nwernu alikwu hne be zukwa inwe, kɔvu Nnwɔ ke Badnu nwɛe hne ɔ jaabiya risi a.”

²¹ Nye ke berere n'esilawuru ele sno apna a, kanu a, “Nyenwe ai, kweru m me beru ɔsno lite nda m.”

²² Kɔvu Jizɔsi kanu a, “Sno m, gharu ele nwurnu ɔnwu ma be lite ele nwurnu ɔnwu ibne be.”

*Jizɔsi bigbɔru
ruwhere osimini
(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)*

²³ Nga Jizōsi bnarnu nū rime oḡbo, ele sno apna a sno a. ²⁴ Ngangam, okne ruwhere beteru ewhe n'olu osimini, ke mernu mini nḡowubna nū rime oḡbo, kḡwu Jizōsi n'iwḡuru a neezni anyarna. ²⁵ Ele sno apna a vakwnusiri a, kpatnnya a, kanu a, “Nyenwe aḡ, ḡḡhia aḡ, a noowhu.”

²⁶ O kanu be, “Kini mernu anu nḡotu ogwnu, anu ele oḡwnata ovu mati?” O lizo, bigḡo ruwhere osimini, oḡna dna bii.

²⁷ O du kpa be hna eḡni, be naakaa, “Nye ka bu oḡo badnu kini? Ruwhere nu okne osimini noobnotenu a nsni.”

*Jizōsi ḡwōru
ele rukna lawuru*

(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Nga o varu n'aka osimini kiyari n'eli ele Gadara, ele rukna lawuru ele reḡwu oḡo nwugwu, ele hi nu hne be li iznu whuya, ele ruwhnu be tu ogwnu, ke kpararu o za nye neewhe n'apna wam. ²⁹ Be siwama okokoba, kaa, “Ai nu ji nwekḡwu kini, Jizōsi, ji Nnwḡo Chiokike? I varu ma i ta aḡ awhnuwhnu hne ige aḡ yḡoduge?”

³⁰ Agida ezni zi hne zila ikere naata wiri. ³¹ Reḡwu oḡo wam riasno a, kaa, “O buru nu i chihala aḡ, zizne aḡ ma a bna nu rime ezni ele ka.”

³² O kanu be, “Anu zne.” Be whuya, zne bna n'agida ezni wam, kpakara agida ezni wam ḡbadarnu nu ngwulangwu dnabna nu rime osimini, rinwu nu rime mini. ³³ Ele nḡoznu be ḡbawhu, bna n'eli-oḡna wam tnusi nhne be whuru, nu nhne mernu ele wam reḡwu oḡo nwugwu. ³⁴ Kpakara ele eli wam whuya kwnusi Jizōsi. Nga be whuru a, be riasno Jizōsi o whḡo n'eli be.

9

*Jizōsi ḡwōru nye eḡni a
ḡḡwurnu oḡonwu*

(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Jizōsi bna nu rime oḡbo, lahna aka osimini kiyari, va n'eli ke a. ² Be vuyanu a otu nyerukna ke ngeri eḡni a ḡḡwurnu oḡonwu, dnanyi n'olu oḡpata, nga Jizōsi whuru oḡwnata mkpoma be, o kanu nye wam ngeri eḡni a ḡḡwurnu oḡonwu, “Mkpoma si i rikne, si nnwḡo m, be ḡbarunam ji kpakara mmehie i.”

³ Agwna ele zni iwu ele Ju neesikwa nu mkpoma be, “Nyerukna ka nookulu Chiokike.”

⁴ Jizōsi mahjaru mkpoma be, o kanu be, “Kini kphjaru anu naari oriri ka nu mkpoma anu? ⁵ Ndaa ke zi ewheke, o kaa, ‘Be ḡbarunam ji kpakara mmehie i,’ mḡbu, o kaa, ‘Lizo, zne izne?’ ⁶ M jegesi anu nu Nnwḡo ke Badnu nwernu iknerna n'owa o ḡbaru mmehie.” O kanu nye wam ngeri eḡni a ḡḡwurnu oḡonwu, “Lizo, chiri etere i, la oro i.” ⁷ Nyerukna wam lizo, la n'oro a. ⁸ Nga agida ele badnu whuru a, be tu ogwnu, znari Chiokike, nye nyegarḡ badnu iknerna nu kpa.

*Jizōsi sukuru Matiyu
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)*

⁹ O du nga Jizōsi hiri nu pi neewhe, o whuru otu nye rewhna a bu Matiyu, hne o dazi n'oro ntḡ, o kanu a, “Sno m.” O lizo snornu a.

¹⁰ Nga Jizōsi dazi neeri wiri n'oro Matiyu, agida ele ona ntḡ nu ele mmehie varu snornu Jizōsi nu ele sno apna a neeri wiri. ¹¹ Nga ele Farisi whuru a, be sikwa ele sno apna a, “Kini mernu Nye-zni-nhne anu sno ele ona ntḡ nu ele mmehie neeri wiri?”

¹² Nga Jizōsi nūrnū a, ọ kanū be, “Mkpa dibija ziko naakpa ele ẹhni buri ọma, okwolem ele nriria. ¹³ Kọvu anū zne mụhia nhne ka bụ, ‘M noopio obirizi, ọ bụo ariohna.’ Kwnornu nū m vage m o sukwu ele ọma, kọvu ele mmehie.”

Ajji gbasiri ovu onu

(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴ Ele sno apna ịoni vakwnusiri Jizōsi sika a, “Kini kpararu ai nu ele Farisi noovu onu ige obula, kovu ele sno apna i za noovu onu?”

¹⁵ Jizōsi saru be, “Ele be ziri va hne be nolu nnwerne ikne, be jaazi noodukwa ruwhnu hne be nu nye nolu nnwerne ikne zi? Kovu obochi vawa nga be jaanahoru be nye nolu nnwerne ikne, ige wam be joovu onu.”

¹⁶ “O za nye jeegweru mkpekele ikpe ikne dnusi n’iwo oknani, kwnornu nu ke ikne jodokahala nhne n’ehni iwo oknani, o jodoka ke kakwo agida. ¹⁷ O zi masi nye jeegweru manya ikne gbasị n’olori akpukpo oknani, be mee kpam, orori wam jaaghawama, manya nu orori akpukpo whume etekne. Kovu be gbasị manya ikne n’olori akpukpo ikne, kam jaabita be lawuru nkari.”

Nnwọ rinya matị nu

nwerinya ntụ ọvna

(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

¹⁸ Nga o naakanu be oka ka, le, otu nye risi varu, kponu a risi eli, kaa, “Nnwọ m rinya nwunam kina, kovu va tukwasi a aka i, o jaazi budnu.” ¹⁹ Jizōsi lizo, snornu a zne, ele sno apna a sno a masi.

²⁰ Otu nyerinya ke naaria ntụ ọvna nri nu awha lawuru, garu a n’aznu, kpatu onu iwo a aka. ²¹ Kwnornu nu nyerinya kannu ehni a, “O buri nu me kpatu onu iwo a aka kpoi, o jeeme ehni buri m ọma.”

²² Kovu nu Jizōsi tuhnaasnaru, whnu a, kanu a, “Nnwọ m rinya, mkpoma si i rikne, okwnata mkpoma i znohialam ji.” Be gworu nwerinya wam ngangam.

²³ Nga Jizōsi varu n’oro nye risi wam, whnu ele ji opi nógwnu eri oli iznu nu agida mkpakpo pji, ²⁴ o kanu be, “Anu whoga hna, kwnornu nu nnwọ rinya matị ka nwuna onwu, kovu nu o neezni anyarna.” Be mu a rumu. ²⁵ Nga o chihalaru agida ele badnu wam, o bna nu rime oro, nwugwu nnwọ rinya matị wam n’aka, nnwọ rinya matị wam lizo. ²⁶ Otutnu a gazu kpakara eli wam.

Jizōsi gworu ele isni

²⁷ Nga Jizōsi hiri nu pji whuya, ele isni lawuru snornu a, neesi lulo, naakaa, “Ji Nnwọ Devidi, donu ai obirizi.”

²⁸ Nga o bnarnu n’oro, ele isni lawuru wam vakwnusi a, Jizōsi sika be, “Anu kweru nu m nwernu m rikne o gwọ anu?”

Be kaa, “Owe, Nyenwe ai.”

²⁹ O kpatu be aka n’anya, kaa, “Lele kpa okwnata mkpoma anu nu, o menu anu kpam.” ³⁰ Anya be snama. Jizōsi do be aka nu nsi, kaa, “Whnu nu o za nye anu kanu.” ³¹ Kovu nga be whogaru, be wheke rewhna Jizōsi kpakara eli wam.

Ogwugwo nye mgbu

³² Nga be nówhoga, be kwuyanū Jizōsi nye mgbu ke renwu ojo nwugwu. ³³ Nga o chihalaru renwu ojo wam, nye mgbu wam kwuru oka, o du agida ele badnu ehni be, naakaa, “A whnulele nhne nu kpa n’izireli.”

³⁴ Kovu ele Farisi karu, “O ji rikne nye risi renwu ojo naachihala ele renwu ojo.”

Ele emu zi ele nu ele

³⁵ Jizōsi neezneghari kpakara ẹli-ohna ma nū mgbu neezni nhne n'oro ogbako be, n'okpo okwo izi oma ẹli-eze Chiokike, n'ogwo kpakara nriria nū ẹhni igbugbu zị odo n'odo.

³⁶ Kọvu nū nga o whnurnu agida ele badnū wam, o donu be obirizi, kwnornu nū inwe gwuru be, be nwēe rikne yinu ẹhni be aka, be gbasarū lele atnurnu nwēe nye nooznu be. ³⁷ O kanū ele sno apna a, “N'ezi, ogwe nhne ẹkwu zị agida, kọvu nū ele ẹrnu zị ele nū ele. ³⁸ Kam kpayarū, anū rịo Nyenwe ogwe nhne ẹkwu ma o zizne ele ẹrnu n'ẹkwu a.”

10

Ele izi nri nū ẹbo

(Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)

¹ Jizōsi sukwuru nri nū badnū lawuru wam ele sno apna a. O nyee be rikne be chihala renwu ojo, gwọ masi kpakara nriria nū ẹhni igbugbu zị odo n'odo. ² Ka bu rewhna ele izi nri nū ẹbo wam, nye mbom bu Saimoni, nye be nookwu Pita, nū Anduru nwene a, nū Jemisi nnwọ Zebidi nū Jōni nwene a, ³ Filipu nū Batolomi, Tōmosi nū Matiyu nye ọna ntū, Jemisi nnwọ Alifayosi nū Tadiyosi, ⁴ Saimoni nye zị n'esilawuru ele noonwu bekwu nū mkpoma, nū Judasi Isikarioti, nye reru a.

Ernu ele izi nri nū ẹbo

(Mak 6:7-13; 13:9-13; Luk 9:1-6; 21:12-17)

⁵ Jizōsi zihala nri nū badnū lawuru ka, dọ be aka nū nsni, kaa, “Anū znẹko n'ẹli ele bụo ele Ju, mọbu nū rime ẹli-ohna obula ke ele Sameria. ⁶ Kọvu anū znekwnusi ele Izireli, ele nū lele rumu atnurnu whuru owhu. ⁷ Nga anū neeze nū anū kanū be, ‘Eli-eze Chiokike zị ndundu.’ ⁸ Anū gwọ ele nriria, mee ele nwurnu onwu be hi n'ẹnwu lizọ, anū gwọ ele nchnichna, anū chihala renwu ojo. Anū nahjaru ewhu ewhu, anū nyee n'ewhu ewhu. ⁹ Anū jí iwai obula nū rẹkpa anū. ¹⁰ Anū jí rẹkpa n'izne anū, mọbu iwo lawuru, mọbu okoro-ochi, mọbu mkpara, kwnornu nū nye ẹrnu kwesiri be nyee a wiri nū hne o n'ornu ẹrnu.

¹¹ “Eli-ohna obula, mọbu mgbu obula anū bnarnū, anū piohia ezi badnū nū rime a, daziri pi tem anū whoga. ¹² Nga anū bnarnū n'oro wam, anū kaa, ‘Udno zinu anū.’ ¹³ O buru nū oro wam buru oma, udno anū jaadazinu a, kọvu nū o buru nū oro wam bụo oma, udno anū jeehiehnakwnusi anū. ¹⁴ Nye obula ke nábnnanyana anū, ke nuna ikwu-onu anū, anū jowhoga n'oro wam mọbu n'ẹli-ohna wam, lisnama zurnuznu ochi anū. ¹⁵ N'ezi me naakanū anū, be joodonu ẹli Sodom nū Gómora obirizi n'obochi ikpe karū ẹli-ohna kị.

¹⁶ “Le, m neezihala anū lele atnurnu n'esilawuru edu, anū nwe akọ lele agwọ, kpa enwerne lele nduru.

¹⁷ “Kọvu anū ze ele badnū, kwnornu nū be jeegweru anū nyee n'aka ele ikpe, be jaapnia anū nhne n'oro ogbako ele be. ¹⁸ Be jookwuru anū zne nū ruwhnu ele risi ochichi nū ele eze kwnornu m, ma anū kanū be nhne gbasiri, ma ele bụo ele Ju. ¹⁹ Kọvu nū nga be jeegweru anū nyee ele ikpe, mkpoma lako anū mini kpa anū jogoru onu anū mọbu nhne anū jookwu, ige wam be jeenye anū nhne anū jookwu. ²⁰ Kwnornu nū o bụo anū nookwu oka, kọvu o bu Enine ke Nda anū nookwu oka nū rime anū.

²¹ “Nwene jeegweru nwene a nyee ma be gbu a, nda jeegweru nnwọ a nyee, rumu jeelizo megidne ele murnu be, mee be nwuma. ²² Kpakara ele badnū joosno anū irno kwnornu nū rewhna m, Kọvu be jooznohia nye obula ke jaaknata mkpoma dazigidne dū okwukwo kpakara nhne. ²³ Nga be kpagburu

anụ n'otu ẹli-ọhna, anụ gbazne nụ ke berere. Me naakanụ anụ ezi ọka, anụ jáagazu kpakara ẹli-ọhna Izireli dū nga Nnwọ ke Badnụ jaava.

²⁴ “Nye sno apna nye-zni-nhne jáaka nye zni a nhne. Ọhi jáaka nyenwe a. ²⁵ Ọ dūlam nga nye sno apna nye-zni-nhne jọonu lele nye zni a nhne, nụ ọhi ọ nụ lele nyenwe a. Ọ bụru nụ be sukwuru nda nwe ọro Bẹlizibolu, ọ bụ nụ be jóosukwu ele ọro a karukwo?”

*Nye anụ jootu ogwnu a
(Luk 12:2-7)*

²⁶ “Anụ tūko ogwnu be, kwnornu nụ ọ zá nhne be kpusnirni okpusni ke be jóokpume, mọbu nhne zị mgwugwa ke be jáamahia. ²⁷ Nhne me kannụ anụ n'ọchichiri, anụ kwu a n'iwhnehnie, nhne be tūkasiri nụ nsni, anụ kwusa a n'olu ọro. ²⁸ Anụ tū ogwnu ele noogbu anọ-ẹhni, ele nwée rikne gbu mkpoma. Kọvu anụ tū ogwnu nye wam ke nwernu rikne gbu mkpoma nụ anọ-ẹhni nụ bẹkwu ẹli rẹnwu. ²⁹ Be zá neere wọnzna lawuru otu mkpuru iwai matị? Kọvu otu nụ rime be jáadna n'ẹli sụ Nda anụ kwéle. ³⁰ Kọvu nụ kpakara rukeri-ize ke zị anụ nụ risi gwnurnu ogwnu. ³¹ Ogwnu tū anụ, anụ zị okne ọnu ahia karu agida wọnzna.

*O kwuhia nụ ọ jụ Karaịsi
(Luk 12:8,9)*

³² “Nye ọbula ke jookwuhia m nụ ruwhnu ele badnụ, ọ bụ ya bụ nye me jookwuhia nụ ruwhnu Nda m ke oligwe. ³³ Kọvu nye ọbula ke jọogonahoru m nụ ruwhnu ele badnụ, bụ nye me jọogonahoru nụ ruwhnu Nda m ke zị n'oligwe.

*Ọ búo udno
Kọvu ama-ogwnu
(Luk 12:51-53; 14:26,27)*

³⁴ “Anụ chéko nụ m varu m o gweya udno n'owa, m váge m o gweya udno, kọvu ama-ogwnu. ³⁵ Kwnornu nụ m varu m o kewa ‘nnwọ rukna nụ nda a, nnwọ rinya nụ nne a, nnwerne nnwọ nụ nne nzi a.

³⁶ Nye irno badnụ jọobu ele ezi-nụ-ọro a.”

³⁷ “Nye ọbula ke whnurnu nda a mọbu nne a n'anya karu m, kwésile m, nye whnurnu nnwọ a rukna mọbu nnwọ a rinya n'anya karu m, kwésile m. ³⁸ Nye ọbula ke vúrule ọgba a sno m n'aznụ, kwésile m. ³⁹ Nye ọbula ke noopio bụdnu a jootuwu a, nye tuwhuru bụdnu a kwnornu m, joopohia a.

*Ọgwo ẹrnu
(Mak 9:41)*

⁴⁰ “Nye ọbula ke nabnanyarnụ anụ, nabnanyarnụ m, nye nabnanyarnụ m, nabnanyarnụ nye ziyaru m. ⁴¹ Nye ọbula ke nabnanyarnụ nye ọwhnurninya kwnornu nụ ọ bụ nye ọwhnurninya, jaanahia masi ọgwo ẹrnu nye ọwhnurninya. Nye nabnanyarnụ nye mee mma kwnornu nụ ọ bụ nye mee mma, jaanahia ọgwo ẹrnu nye mee mma. ⁴² Nye ọbula ke jookwute otu nụ rime ele matị ka otu okiko mini jiri iyi kwnornu nụ ọ bụ nye sno apna m, owe, me naakanụ anụ ezi ọka, ọ jaanahiariri ọgwo ẹrnu a.”

11

*Jizōsi nū Jōni
Nye Wu Mini
(Luk 7:18-35)*

¹ Nga Jizōsi nyekworu ele sno apna a nri nū ẹbo wam iwu, o hiri nū p̄i whōga, zne zni nhne, kp̄o okwo izi ọma kpakara ẹli-ọhna z̄i be ndundu. ² Jōni nurnu n'oro ikelu kpakara ẹrnu Karaṣi n̄oronu, o zizne agwna ele sno apna a. ³ Be s̄ikwa a, “O b̄u j̄iwa b̄u nye jaava, s̄obu a le anya nye berere?”

⁴ Jizōsi saru be, “Anu lahna kanu Jōni kpakara nhne anu nurnu nu nhne anu whnurnu, ⁵ ele isni n̄owhnu ọsno, ele mgworo neezne izne, be neeme ele nchn̄ichna be z̄iri r̄ichna, ele nsn̄i ̄inyo n̄onon nhne, ele nwurnu ọnwu liz̄oru n'ẹnwu, be neezni ele mboni izi ọma. ⁶ Chiokike j̄ogozo nye ọbula ke j̄ula m kwnornu nhne me mernu.”

⁷ Nga ele sno apna Jōni laru, Jizōsi bete naakanu agida ele badnu wam nhne gbas̄iri Jōni. O s̄ikwa be, “Kini b̄u nhne anu znernu o whnu n'ẹli-ikpa? Ekere achara ruwhere noovu? ⁸ S̄obu kini nhne anu znernu o whnu? Nyerukna wogwu iwo z̄i p̄iali p̄iali sa? Le, ele wogwu iwo z̄i p̄iali p̄iali z̄i n'oro ele eze. ⁹ Anu kanu m, kini b̄u nhne anu whogaru zne o whnu? Nye ọwhnurninya sa? Owe! Nye kakwo nye ọwhnurninya. ¹⁰ Nye ka b̄u nye be gbaru nhne gbas̄iri a n'okwukwo ns̄o, kaa,

‘Le, m neez̄ine nye izi m nū ruwhnu i,
nye jeemkwata apna i nū ruwhnu i.’

¹¹ N'ezi me kanu anu, n'esilawuru ele ele rinya murnu, o za nye ke kakwo Jōni Nye Wu Mini, k̄ovu nye z̄ikakworu maṣi n'ẹli-eze Chiokike kakwo Jōni. ¹² Hite n'ọbochi Jōni Nye Wu Mini du k̄itna, be neeme ẹli-eze Chiokike nhne rikne, ele gbas̄iri rikne naagbal̄i o bna nu rime a. ¹³ Tem du n'ige Jōni, kpakara ele ọwhnurninya nu iwu kwuru nhne gbas̄iri ẹli-eze Chiokike wam. ¹⁴ O buru nu anu jeekweru a, Jōni b̄u Ẹlajia nye be gbaru nhne gbas̄iri a nu o jaava. ¹⁵ Nye nwernu nsn̄i, o nurnu.

¹⁶ “Ndaa nhne me jeeji sninu ebiri ka? Ebiri ka nu lele r̄umu tak̄iri daz̄igwu n'ah̄ja, noosukwu ibne be ikwu, ¹⁷ be naakaa,

‘A kwannu anu eri,
anu tn̄ene eri,
a gwnu eri mkpe,
anu kwnana ẹkwna.’

¹⁸ Kwnornu nu Jōni varu r̄ile wiri, o nwoge manya, be kaa, ‘O nwernu renwu ojo.’ ¹⁹ Nnwoge ke Badnu varu, neeri wiri, n̄onowo manya, be kaa, ‘Le, nye okne wiri, nu nye nwoge okne manya, enyi ele ọna nt̄u nu ele mmehie.’ Ẹrnu ọma ke neehi nu akoniche Chiokike wh̄uya neegesi nu akoniche buru ọma.”

*Eli-ọhna kw̄e ekwe
(Luk 10:13-15)*

²⁰ Jizōsi bete o nyanu agida ẹli-ọhna ọnyinya hne o nrurnu agida ẹrnu kwnornu nu be kw̄ele o t̄uhnasna mkp̄oma nu mmehie be. ²¹ “Awhnuwhnu jaaz̄inu i, j̄i Korazini, awhnuwhnu jaaz̄inu i, j̄i Betesaida, o buru nu be nrurnu kpakara agida ẹrnu ndu-ẹhni ka nu Taya nu Sajdoni b̄u ke be nrurnu nu rime anu, be znernu ọtuhnasna mkp̄oma agida ige wheru ewhe, daz̄iri n'ikpe mkpe nu ret̄nu. ²² K̄ovu me kanu anu, be j̄odonu Taya nu Sajdoni obirizi n'ọbochi ikpe karu anu. ²³ J̄i n'iwhuru i masi, Kapanom, be jeegwelizo i olu du oligwe? Be jeegwedna i ẹli, du b̄ekwnu ẹli renwu. O buru nu agida ẹrnu ndu-ẹhni be

nrũnu nũ rime i nũ be nrũnu a nũ Sodom, o zneru adazĩ dũ ọbochi tna.
²⁴ Kọvu mē kanũ anũ, be joodonu ẹli Sodom obirizi n'ọbochi ikpe karũ ì.”

Ozukwa inwe

(Luk 10:21-22)

²⁵ N'ige wam Jizọsi karũ, “Meka, Nda, Nyenwe oligwe nũ ọwa, kwnornu nũ i biğwaru nhne ele ka n'anya ele akọ nũ ele marnũ nhne, kọvu i kpumennu be rũmu takiri. ²⁶ Owe! Nda, meka, kwnornu nũ ọ bũru ọma kpm n'anya ì.

²⁷ “Nda m yisiri kpakara nhne n'aka m. Ọ zá nye magwũ Nnwọ wam, okwolem Nda. Ọ zĩ masi nye magwũ Nda wam, okwolem Nnwọ a kpọi, nũ ele Nnwọ wam piuru o kpumenu a.

²⁸ “Anũ vakwnusi m, anũ ele nọdogbu ẹhni anũ n'ernu, ele be vuteru ivu rĩnya, m jeeme anũ zukwaru inwe. ²⁹ Anũ ynarnũ yokwu m* n'ili anũ, anũ muhia nhne n'ọnu m, kwnornu nũ m bũ m nye zĩ wọhnerne nũ nye gwednarnũ mkpọma n'ẹli, anũ joophia ozukwa inwe nũ mkpọma anũ.
³⁰ Kwnornu nũ yokwu m gbú igbugbu, ivu m zĩ ewheke.”

12

Ajji gbasiri

Ọbochi Ozukwa Inwe

(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ N'ige wam, Jizọsi naagawhe n'ẹkwu ikpa n'Ọbochi Ozukwa Inwe, wiri nọogwnu ele sno apna a, be bete nọogho ikpa naata. ² Nga ele Farisi whnrũnu a, be kanũ a, “Le, ele sno apna ì neeme nhne kwésile n'iwu n'Ọbochi Ozukwa Inwe.”

³ Ọ kanũ be, “Anũ gwnũna nhne Devidi mernu nga wiri gwnrũnu a, ya nũ ele snogwu a? ⁴ Ọ bnazneru n'oro nsọ Chiokike ri brẹdi be bĩtaru nũ ruwhnu Chiokike, ke kwésile n'iwu nũ Devidi nũ ele sno a ri, okwolem ele ọkwa arĩohna kwesiri o ri a? ⁵ Mọbu anũ gwnũna n'iwu kpa ele ọkwa arĩohna Chiokike jĩ neemeru Ọbochi Ozukwa Inwe n'Ọro Nsọ Chiokike, kọvu ikpe mána be? ⁶ Kọvu me kanũ anũ nũ nye kakwo Ọro Nsọ Chiokike zĩ hna. ⁷ Ọ bũru nũ anũ mahiaru nhne ikwu-ọnu ka bũ, ‘M noopio obirizi, ọ búo arĩohna,’ anũ jáama ele ikpe mána ikpe. ⁸ Kwnornu nũ Nnwọ ke Badnũ bũ Nyenwe Ọbochi Ozukwa Inwe.”

Nyerukna aka

dọnwurnu ọdonwu

(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Jizọsi hi nũ pĩ whọga, bna n'oro ọgbako ele Ju, ¹⁰ otu nwerukna aka dọnwurnu ọdonwu zĩ pĩ. Be noopio nhne be jeeji bno Jizọsi nhne, be síkwa a, “Ọ bũru ọma n'iwu ọ gwọ nrĩria n'Ọbochi Ozukwa Inwe?”

¹¹ Jizọsi kanũ be, “Ndaa nye nũ rime anũ ke jeenwe otu atnrũnu, ọ bũru nũ atnrũnu wam dnabna rime olulu n'Ọbochi Ozukwa Inwe, ọ bũ ọ jónwugwu a, dọhia a? ¹² Badnũ gburu ọnu karũ atnrũnu. Ka bũ nũ ọ bũru ọma o mee nhne ọma n'Ọbochi Ozukwa Inwe.”

¹³ Ọ kanũ nye nyerukna wam, “Dọsnima aka ì.” Ọ dọsnima aka a, aka a bũru ọma lele aka a berere. ¹⁴ Ngam, ele Farisi whọgaru gba iznuznu kpa be joogbu a.

Nnwọ izi Chiokike hohiaru

¹⁵ Nga Jizọsi mahiaru a, o hi nũ pĩ whọga, agida badnũ snornu a, ọ gwọ kpakara ẹhni igbugbu be. ¹⁶ Ọ dọru be aka nũ nsnĩ be mékọ ele badnũ mahia

* **11:29** Yokwu bũ isisi be knegidneru n'ili anọ ọro ma be rnũ ernu be karũ be mee.

nye o bu. ¹⁷ O mernu ka ma nhne be gbaru n'okwukwo nsọ hite n'onu Azaya nye owhnurninya mezu, ke kwuru,

¹⁸ “Le, ka bu nye izi m me hohiaru,
nye me whnurnu n'anya, nye nhne a nọoso m.

M jeeyisi Enine m nu rime a.

O jọokpo okwo ikpe zi snam nu kpakara mba.

¹⁹ O jọolu ogwnu, o jeesi lulo,
o za nye jonu akpiri a n'ederezi.

²⁰ O jaagbaji ekere achara hipiagwu ehipia,
mọbu whnsnime tonji nọohio runwurnu,

tem o mee ikpe zi snam megbu.

²¹ Kpakara mba jeenwe olile anya nu rewhna a.”

Jizosi nu Belizibolu (Mak 3:20-30; Luk 11:14-23)

²² Ige wam be kwuyanụ Jizosi otu badnụ renwu ojo nwugwu, nye kpuru isni, ke dnarnu mgbu, o gwo a eñni igbugbu wam, nye mgbu wam kwuru oka, whnu masi osno. ²³ O duru agida ele badnụ wam eñni, be kaa, “Nyerukna ka, o jọobu Nnwọ Devidi sa?”

²⁴ Kọvu nga ele Farisi nurnu a, be kaa, “Nwerukna ka neeji rikne Belizibolu nye risi ele renwu ojo naachihala renwu ojo.”

²⁵ Nga Jizosi mahiaru oriri be, o kanu be, “Eli-eze obula kewama megidne eñni a, jootubiri etekne, eli-ohna obula mọbu oro obula ke kewaru megidne eñni a joo gwuzoli. ²⁶ O buru nu Setani chihala Setani, o kewaru megidne eñni a, eli-eze a jaaga ola gwuzo? ²⁷ O buru nu m ji m rikne Belizibolu naachihala ele renwu ojo, nu rikne nyele bu hne ele ke anu ji naachihala be? Be jọobu ele ikpe anu. ²⁸ Kọvu o buru nu m ji m Enine ke Chiokike naachihala renwu ojo, le, eli-eze Chiokike dulam anu eñni. ²⁹ Berere kwno, badnụ jaaga ola bna n'oro nye dikne, nahoru a kpakara nhne n'aka rikne, o buru nu o bele osno kne dikne wam eriri? Nga wam o jeenwe rikne nahoru a nhne zi n'oro a.

³⁰ “Nye nu me zila, bu nye neemegidne m, nye snone m naachikota nhne, bu nye nọobosa obosa. ³¹ Kwnornu nu ka, m naakanu anu, be jaagbarunu badnụ mmehie nu okwulu obula be kwuluru, kọvu nu be jaagbarunu okwulu be kwuluru Enine Nso. ³² Nye obula ke jookwugidne Nnwọ ke Badnụ, be jaagbarunu a, kọvu nye obula ke jookwugidne Enine Nso, be jaagbarunu a, o buo n'ige ka, mọbu ige ke jaava.

Isisi nu mkpuru a (Luk 6:43-45)

³³ “Anu mee isisi ma o buru oma, mee masi mkpuru a ma o buru oma, mọbu mee isisi ma o buru isisi ojo, mee masi mkpuru a ma o buru mkpuru ojo. Kwnornu nu be mahia isisi hite nu mkpuru a. ³⁴ Anu ebnurnu agwo, anu jaaga ola kwu oka oma, hne anu bu ele ojo? Kwnornu nu nhne jipiyaru mkpoma bu nhne onu nookwu. ³⁵ Badnụ oma hite n'ekwnu oma ke zi nu mkpoma a neegwehia nhne oma, badnụ ojo hite n'ekwnu ojo ke zi nu mkpoma a neegwehia nhne ojo. ³⁶ Kọvu me kanu anu, nu oka obula ele badnụ nookwu ke bnagwo nu nhne, be jaasa ajiji a n'obochi ikpe. ³⁷ Kwnornu nu be jeehite n'ikwu-onu i gwnusi i nu nye mee mma, hite masi n'ikwu-onu i maa i ikpe.”

Nhne elekema ke Jona (Mat 8:11,12; Luk 11:29-32)

³⁸ Ige wam agwna ele zni iwu nū ele Farisi kanū a, “Nye-zni-nhne, a noopio ọ whnū nhne elekema n’aka i.”

³⁹ Jizōsi sarū be, “Ebiri ojo ke naagba ewhere noopio nhne elekema, ọ zá nhne elekema be jeenye a, okwolem nhne elekema Jona nye ọwhnurninya. ⁴⁰ Lele kpa Jona daziri ọbochi ẹto iwhehnie nū abali nū rụwọ aznū, ọ bụ kpa Nnwọ ke Badnū jaadazi nū rime eli ọbochi ẹto iwhehnie nū abali. ⁴¹ Ele rukna Ninive joosno ebiri ka lizọ n’ikpe, be jaama be ikpe, kwnornu nū be tūhnasarnu mkpọma n’okpo okwo Jona. Kọvu le, nhne kakwo Jona zị hna. ⁴² Eze nyerinya Seba jeelizo ya nū ele ebiri ka bna n’ikpe, ọ jaama be ikpe, kwnornu nū ọ hiri n’osotoma ọwa va nurnu akoniche Solomoni. Kọvu le, nhne kakwo Solomoni zị hna.

Renwu ojo hiehnarnu
(Luk 11:24-26)

⁴³ “Nga renwu ojo hiri nū rime badnū whoga, o zneghari n’eli chna chna chna, noopio hne o joozukwa inwe, kọvu ọ pihiala, ⁴⁴ ọ kaa, ‘M jaalaha n’oro m hne me hiri whuya.’ Nga ọ vaduru, ọ whnū nū ọ zá nye wu nū rime oro wam, nū be zasnarnū a, bikwata nhne nkari. ⁴⁵ O jeezne chiri renwu ojo ẹsau ibne a ele nwernu risi rikne karū a, be bna wuru nū rime nye wam, ọnodi ipne-aznū ke nye wam jōhnasi bụjo karū kpa ọ zị nū mbom. Ọ bụ kpa ọ jōnu n’ebiri ojo ka.”

Nne Jizōsi nū rumu nne a
(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶ Nga ọ nookwunu agida ele badnū wam oka, nne a nū rumu nne a varū gwuzoru n’ederezi noopio o kwunu a oka. ⁴⁷ Otu badnū kanū a, “Le, nne i nū rumu nne i gwuzogwu n’ederezi noopio i o kwunu i oka.” ⁴⁸ Jizōsi sarū a, “Nyele bụ nne m, ele kele bụ rumu nne m?”

⁴⁹ Ọ dōsnima aka nū hne ele sno apna a zị, kaa, “Anū le nne m nū rumu nne m. ⁵⁰ Kwnornu nū nye ọbala ke jeeme nhne Nda m ke zị n’oligwe noopio, nye wam bụ nwene m rukna nū nwene m rinya, nū nne m.”

13

Elulu nye ogha mkpuru
(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ N’obochi wam Jizōsi whuyaru nū rime oro zne daziri eli nū ngeri osimini. ² Agida ele badnū gbakoru hne ọ zị, ke kpayarū o jiri bna nū rime ogho, daziri eli, agida ele badnū wam gwuzoru nū mkpomkpo eli. ³ O ji elulu zị ọdo n’odo zni be agida nhne, kaa, “Otu nye ẹrnu ẹkwu znernu agha mkpuru. ⁴ Nga ọ naagha, agwna mkpuru dna nū ngeri apna, rumu onunu varū tuturu be ta. ⁵ Agwna mkpuru dnarnū n’eli rugwu, hne be nwée agida rizna, ngangam mkpuru wam fuhjaru, kwnornu nū be nwée agida rizna. ⁶ Nga ẹhnam wasiri, be chnanwū, kwnornu nū be nwée ẹgwunugwu. ⁷ Agwna mkpuru berere dnarnū n’esilawuru igwu, igwu wam sohia, kpagbu be. ⁸ Agwna mkpuru berere dnarnū n’eli oma, be mji mkpuru otu riwfu, berere nri isunu, berere nri ẹto. ⁹ Nye nwernu nsnī, ọ nurnu.”

Nhne o kwno tnu elulu
(Mak 4:10-12; Luk 8:9,10)

¹⁰ Ele sno apna a vakwnusi a, sika a, “Kini kpayarū i nookwunu be oka n’elulu?”

11 Jizōsi saru be, “Be mernu anu mahia nhne tugwaru otugwa ke eli-eze Chiokike, kovu nu o buo be. 12 Nye obula ke nwernu nhne, be jeenye hnasị a, o jeenwe agida nhne, kovu nye ke nwée, be jaanahoru a o bubedi ke o nwernu. 13 Kam kpayaru, me nootunu be elulu. Be neele anya kovu be za noowhnu, be noobno nsnị, be za noonu, be joooghohia nhne. 14 Nhne Azaya nye owhnurninya kwuru gbasiri be mezu nu risi be, ke kwuru, ‘Anu jonu kpoi, kovu anu joomuhia rja rja, anu jowhnu kovu anu joooghohia rja rja. 15 Kwnornu nu mkpoma ele ka gbasninem n’oto, nsnị kposninem be masi. Be kpusninem anya be, ma be gharu o ji anya be whnu osno, gharu o jiri nsnị be nuru nhne, gweru mkpoma be ghohia, ma be tuhmasna, ma m gwọ m be.’ 16 Anu bu ele owa oma, kwnornu nu anya anu noowhnu osno, nsnị anu noonu nhne. 17 N’ezi me kanu anu, o gwnurnu agida ele owhnurninya nu ele oma ogwu o whnu nhne anu noowhnu, kovu nu be whnu, nu o nuru nhne anu noonu kovu nu be nuna.

*Risi elulu
nye ogha mkpuru*

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

18 “Anu bnote nsnị ma anu muhia risi elulu nye ogha mkpuru wam. 19 Nye obula ke nuru ikwu-onu eli-eze Chiokike, kovu o ghohiala a, nye ojo wam va, nahoru a nhne be kpasiru nu mkpoma a. Ka bu mkpuru ke be ghasiri nu ngeri apna. 20 Mkpuru ke be ghasiri nu rugwu bu ele nuru ikwu-onu wam, ngangam be gweru snarnima nwugwu a. 21 Kovu nu be nwée egwnugwu nu rime be, be dazi ige mati, nga mmekpehni mabu awhnuwhnu varu kwnornu nu ikwu-onu wam, ngangam, be dnahnala aznu. 22 Mkpuru ke be ghasiri n’esilawuru igwu bu ele nuru ikwu-onu wam, kovu mmekpehni ke owa ka nu aghigho owhnu ekwu n’anya kpagburu ikwu-onu wam, o buru nhne mina mkpuru. 23 Mkpuru ke be ghasiri n’eli buru oma, bu ele ke nuru ikwu-onu wam, be ghohia a, be muhia mkpuru k’ezi, otu riwhu, ke berere nri isunu, berere nri eto.”

Elulu achara atna

24 Jizōsi tnu nu be elulu berere, kaa, “Eli-eze Chiokike nu lele hne badnu kpasiru mkpuru oma n’ekwu a. 25 Nga ele badnu neezni anyarna, nye irno varu kpasị atna n’ekwu wam, la. 26 Nga mkpuru oma wam fuhjaru, o mi mkpuru, atna wam whoru iwhe. 27 Ele izi nye nwe ekwu wam vakwnusi a, kanu a, ‘Nda-ai-kwu, i kpasila mkpuru oma n’ekwu i? O zi hnele fuhia atna?’

28 “O kanu be, ‘Ka bu aka ernu nye irno.’

“Ele izi a sikwa a, ‘I pioru a zne whome be?’

29 “O kanu be, ‘Oza! O zi kpa anu zi noowho atna anu whokota ikpa. 30 Anu gharu be lawuru sokota du ige o gwe nhne n’ekwu, nga wam, m jaakanu ele neewe nhne n’ekwu be beru osno whome atna wam, kpukota be n’okwukwu, kpo be bekwnu. Kovu anu chibna ikpa wam n’obna m.’ ”

*Mkpuru mositadi nu
nhne whu brei*

(Mak 4:30-34; Luk 13:18-21)

³¹ Jizōsi tñunu be elulu berere, kaa, “Èli-eze Chiokike nù lele mkpuru isisi be kwu mōsitadi, ke badnù kpasìru n'èkwu a. ³² O bù n'èzi nù o zì matì kakwo kpakara mkpuru, o ghò isisi kakwo kpakara nhne be kpasìri n'èkwu, ke ònunu oligwe naava nòrnu alìkwu nù nkala a.”

³³ O tñunu be elulu berere, kaa, “Èli-eze Chiokike nù lele nhne whù brèdi, ke nyerinya gweru gwasì nù rime agìda ikpa, tem kpakara a whù.”

³⁴ Kpakara ikwu-ònu ka bù ke Jizōsi kwunnu igbudu badnù n'elulu. O kwùgene be ikwu-ònu hne o jìle elulu.

³⁵ “Ka bù ma nhne be kwuru hite n'ònu nye òwhnurninya mezu, ke karù, ‘M jookpume ònu m tñù elulu, m jaakahia nhne be bigwaru abìgwa ke nga òwa panìzoru.’”

Jizōsi kòwamarnu risi elulu achara atna

³⁶ Nga o ghasarù igbudu badnù wam, o bna nù rime òro. Ele sno apna a vakwnusiri a, naakaa, “Kòwanu aì risi elulu atna wam zì n'èkwu wam.”

³⁷ O kaa, “Nye naagha mkpuru òma bù Nnwò ke Badnù. ³⁸ Èkwu bù òwa, mkpuru òma wam bù rùmu èli-eze Chiokike, kòvu atna wam bù ele ke nye ojo wam. ³⁹ Nye irno wam ke kpasìru be bù Ekwensu, ogwe nhne n'èkwu bù okwukwo òwa, ele wam neegwe nhne n'èkwu bù ele enine izi. ⁴⁰ Lele kpa be nookpnokòta atna wam nòokpo be bèkwunu, o bù kpa o jaazì n'okwukwo òwa. ⁴¹ Nnwò ke Badnù jeezihala ele enine izi a, be chikòta n'èli-eze a kpakara ele naakpahia arùru-èli nù ele neeme mmehie. ⁴² Be jootubna be n'okne bèkwunu wam hne be jaazì naakwana èkwna, naata rùkwnurnu-ize. ⁴³ Ige wam ele mee mma joonwu lele èhnam n'èli-eze Chiokike Nda be. Nye nwernu nsnì, o nurnu.

Elulu èto

⁴⁴ “Èli-eze Chiokike nù lele èkwunu be bigwaru n'èkwu, ke otu badnù whnurnu. O gweru nhne kpusnime a, gweru snarnìma la, re kpakara nhne o nwernu, zùru èli wam.

⁴⁵ “Èli-eze Chiokike nù lele nye mgbama-ahia noopio palì òma. ⁴⁶ Nga o whnurnu otu palì gburu okne ònu, o zne re kpakara nhne o nwernu, zùru a.

⁴⁷ “Berere kwno èli-eze Chiokike nù lele igbo be wùsiri nù rime osimini, ke gburu agìda aznù zì òdo n'òdo. ⁴⁸ Nga o jiru, be òhia a nù mkpomkpo èli, dazìri eli hòsi aznù ele ke bùru òma nù rime nhne, tuwhume aznù ele ke búo òma. ⁴⁹ O bù kpa o jaazì n'okwukwo ke òwa, ele enine izi jòowhuya, kewahia ele ojo n'èhni ele mee mma. ⁵⁰ Be jootubna ele ojo n'okne bèkwunu, hne be jaazì naakwana èkwna, naata rùkwnurnu-ize.”

⁵¹ Jizōsi sikhwaru be, “Anù ghòhiaru kpakara nhne ka?”

Be kaa, “Owe.”

⁵² O kanù be, “Nye zni iwu òbula be znirni apna èli-eze Chiokike, nù lele nye nwe òro nye hiri n'èkwunu a neegwehia nhne ikne nù nhne òknani.”

Be juru Jizōsi nu Nazareti (Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Nga Jizōsi tñukworu elulu, o hiri nù pìi whòga. ⁵⁴ Nga o varù n'èli ke aka a, neezni nhne n'òro ogbako be, ke kpayarù nhne o znirni duru be èhni, be kaa, “Ndaa hne nwerukna ka nwehiaru akòniche nù èrnu ndu-èhni ka? ⁵⁵ Nyerukna ka o búo nnwò omenka aì? O búo nne a bù nye be kwu Meri nù rùmu nne a rukna, Jemisi, nù Josefu, nù Saìmoni nù Judasì? ⁵⁶ Rùmu nne a rinya be zìa n'esilawùru aì? Ndaa hne nwerukna ka nwehiaru kpakara nhne ka?” ⁵⁷ Be we ovu èhni megidne a.

Kòvù Jizòsì kanù be, “Okwolem nù ẹ̀lì ke a nù ezi-nù-ọ̀ro a bù hne nye ọ̀whnurninya nwée ọ̀so anya.” ⁵⁸ Ọ̀ rnúna agída ẹ̀rnù ndu-ẹ̀hni nù p̀ìi kwnornu nù be nwée ọ̀kwnata mkpọ̀ma.

14

Enwu Jóni Nye Wù Mini (Mak 6:14-29; Luk 9:7-9)

¹ N'ige wam Eze Erọ̀du nye neechi Galili nurnu ọ̀tntnu gbasìri Jizòsì. ² Ọ̀ kanù ele neeznenu a izi, “Nyerukna ka bù Jóni Nye Wù Mini, o hilem n'ẹnwu lizọ̀, ọ̀ bù nhne mernu o nwernu rikne ka o jì nọ̀ornu ẹ̀rnù ndu-ẹ̀hni.”

³ N'ige wheru ewhe Erọ̀du nwùgwuru Jóni, kne a eriri, yisi a n'ọ̀ro ikelu kwnornu nù Erodiasì nnwerne Filipu nwene a rukna. ⁴ Kwnornu nù Jóni kannù a, “Ọ̀ búo ọ̀ma n'iwu ọ̀ lù nnwerne nwene i.” ⁵ Erọ̀du pioru o gbu a, kọ̀vù ọ̀ tųru ogwnu ele Ju, kwnornu nù be kwegwu Jóni bù nye ọ̀whnurninya.

⁶ Nga ọ̀bochi ochenwanya ọ̀mumu Erọ̀du duru, nnwọ̀ rinya Erodiasì neetne eri nù ruwhnu be, ọ̀ sọ̀ru Erọ̀du n'ọ̀nu k'ezi, ⁷ o kwe a mkwna, kwesi a rikne nù o jeenye a nhne ọ̀bula ọ̀ jọ̀orio. ⁸ Nne a zni a ezni ọ̀ kaa, “Nye m risi Jóni Nye Wù Mini n'agbùgba hna.”

⁹ O gburu eze igbùgbu nù mkpọ̀ma, kọ̀vù kwnornu nù mkwna wam o kweru, nù ele ya nù be dazì neeri wiri, ọ̀ karù be nyee a. ¹⁰ O zizne be gbuhia risi Jóni n'ọ̀ro ikelu. ¹¹ Be vuya risi a n'agbùgba, nyee nnwọ̀ rinya wam, o nyee a nne a. ¹² Ele sno apna Jóni va, vuru iznu a, li a, be zne kanù Jizòsì nhne mernu.

Jizòsì nyernu pokwu badnù isne wiri

(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jón 6:1-14)

¹³ Nga Jizòsì nurnu a, o hiri nù p̀iam whọ̀ga, ya nù nsnunu a bna n'ọ̀gbo zne hne kọ̀ru owu. Kọ̀vù ele badnù piohjaru hne ọ̀ zì, be hi nù kpakara ẹ̀lì-ọ̀hna wam snornu a n'ọ̀chi ẹ̀lì. ¹⁴ Nga Jizòsì whuyaru n'ọ̀gbo whnù agida badnù, ọ̀ dọ̀nu be obirizì, gwọ̀ ele ke naarija nriria. ¹⁵ Nga ọ̀ duru ogbednachi, ele sno apna a vakwnusiri a, kaa, “Hna kọ̀gwu owu, ọ̀bochi zneminem, zila ele ka ma be zne nù rime ẹ̀lì-ọ̀hna zne zuru nhne oriri.”

¹⁶ Jizòsì kanù be, “Ọ̀ zila mkpa nù be jaala, anù nyee be nhne be jeeri.”

¹⁷ Be kanù a, “Nhne a nwernu hna kwolem ike brẹ̀di isne nù aznù lawuru.”

¹⁸ Jizòsì kanù be, “Anù chiyanu m be hna.” ¹⁹ Ọ̀ kanù kpakara igbudu badnù wam daziri ẹ̀lì n'ọ̀lu achara. O gweru ike brẹ̀di isne nù aznù lawuru wam, le anya n'oligwe, tų mmamma, nyawama be, nyee ele sno apna a, be gweru a nyee igbudu badnù wam. ²⁰ Kpakara be ri, riji ruwho, ele sno apna a tųtukota ruvnuruvnu ke gwnarnù agwna, ke jihjaru nkita nri nù nkita lawuru. ²¹ Ele riri wiri wam bù pokwu ele rukna isne, be gweme ele rinya nù rųmu takiri.

Jizòsì zneru izne n'olu mini

(Mak 6:45-52; Jón 6:15-21)

²² Ngangam Jizòsì kanù ele sno apna a be bna n'ọ̀gbo, beru a ọ̀sno whe aka osimini kiyari, ma o zila igbudu badnù wam. ²³ Nga o zilakworu igbudu badnù wam, o pnezne n'olu rugwu nù nsnunu a zne kpe okpukpe. N'ige ogbednachi, ya nù nsnunu a zì p̀iam. ²⁴ Kọ̀vù nù ọ̀gbo wam zì ikere n'olu osimini, abaka-mini zì noovu a, kwnornu nù ruwhere neewhegidne a. ²⁵ Kọ̀vù n'ọ̀nu ọ̀sisi, Jizòsì neezne izne n'olu mini ma ọ̀ vakwnusi be. ²⁶ Nga

ele sno apna a whnurnu a, hne o neezne izne n'olu mini, mkpoma whuru be, be tụ ogwnu, si okokoba nù ọ bụ ẹnwu.

²⁷ Ngangam Jizọsi kanụ be, “Mkpoma si anụ rikne, ọ bụ mawa. Anụ tũko ogwnu.”

²⁸ Pita sa a, “Nyenwe aị, ọ bụru nù ọ bụ jịwa, kanụ m me vakwnusi i n'olu mini.”

²⁹ Jizọsi kanụ a, “Vaa.”

Pita hi n'ogbo hiedna, zne izne n'olu mini, neeznekwnusi Jizọsi. ³⁰ Kọvu nga ọ whnurnu okne ruwhere, ọ tụ ogwnu, bete neemi, o siwama, “Nyenwe aị, znghia m.”

³¹ Ngangam Jizọsi dọsnihala aka a, nwugwuru a, kanụ a, “Nye ọkwnata mkpoma matị, kịni kpayarụ i jiri nwe mkpoma lawuru?”

³² Nga be bnarnụ nù rime ogbo, ruwhere wam whebiri. ³³ Ele zị nù rime ogbo wam varụ kpọnu a risi ẹli, be naakaa, “N'ezi, i bụ Nnwọ Chiokike.”

*Jizọsi gwọru ele nrịria
n'ẹli Genezareti*

(Mak 6:53-56)

³⁴ Nga be wheru aznụ mini wam, be va du n'ẹli Genezareti. ³⁵ Ele rukna ẹli wam mahjaru Jizọsi, be zihala nù kpakara ẹli kwuyanụ a ele nrịria. ³⁶ Be riasno a ma be kpatụ ọnu iwo a aka kpọi. Ọ gwọru kpakara ele kpaturu ọnu iwo a aka.

15

Omen'ẹli ke ele mbom

(Mak 7:1-13)

¹ Nga ele Farisi nù ele zni iwu ele Ju hiri nù Jeruselem vakwnusi Jizọsi, be sịkwa a, ² “Kini kpayarụ ele sno apna i zá naabita omen'ẹli ele mbom? Be zá nọkwo aka hne be ri wiri.”

³ Jizọsi sarụ be, “Kini kpayarụ anụ zá naabita nhne Chiokike nyernu n'iwu kwnornu omen'ẹli anụ? ⁴ Chiokike karụ, ‘Sọbisinu nda i nù nne i,’ nù ‘Nye ọbula ke jọovu nda a mọbu nne a ọnu, be gbu a.’ ⁵ Kọvu anụ karu nù nye ọbula ke jaakanụ nda a mọbu nne a, ‘Nhne i jeerihia n'aka m bụ nkesi me nyernu Chiokike,’ ⁶ ọ zịma mkpa nù ọ jọsobisinu nda a mọbu nne a rịa rịa. Anụ neeme ikwu-ọnu Chiokike nhne etekne kwnornu omen'ẹli anụ. ⁷ Ele ruwhnu lawuru, Azaya nye ọwhnurninya kwuru ezi ọka gbasiri anụ nga ọ kwuru,

⁸ ‘Ele ka jị mgbele-ọnu etekne nọsobisinu m, kọvu nù mkpoma be zị ikere nù hne me zị.

⁹ Be nọkponu m risi ẹli n'etekne, be neezni nhne badnụ nyernu n'iwu lele nù ọ bụ iwu Chiokike.’ ”

Nhne neemeru badnụ

(Mak 7:14-23)

¹⁰ Jizọsi sukwuru igbudu badnụ wam, kanụ be, “Anụ bnote nsni, anụ ghghia masi. ¹¹ Ọ búo nhne bnarnụ n'ọnu badnụ bụ nhne neemeru badnụ, ọ bụ nhne hi n'ọnu whuya bụ nhne neemeru badnụ.”

¹² Ele sno apna a vakwnusiri a, kanụ a, “Ị mahjaru nù ele Farisi weru ẹhni nga be nurnu ọka wam?”

¹³ Jizọsi sarụ be, “Be joowhohala isisi ọbula ke Nda m ke oligwe kpásiła.

¹⁴ Anụ gharụ be, be bụ ele kpuru isni noodu ele kpuru isni. Ọ bụru nù nye isni noodu nye isni, be lawuru jaadnabna nù rime olulu.”

¹⁵ Pita kanụ a, “Kọwanu aị risi elulu ka.”

16 Jizōsi kanu be, “Anu nwée oghohia du kitna? 17 O bu anu máa nu nhne obula ke bnarnu n’onu neezne nu ruwho, be nynohala a n’osoro? 18 Kovu nu nhne ke hiri n’onu whuya hi nu mkpoma whuya, ka bu nhne ke neemeru badnu. 19 Kwnornu nu hite nu rime mkpoma bu hne kpakara oriri ojo hi noowhuya, ogbu badnu, ome oyi, ogba ewhere, oznu buznu, akebne aghalaghalala nu okaja ele berere. 20 Nhne ele ka bu nhne meru badnu, kovu o ri wiri n’aka kwoge okwo méru badnu.”

Okwnata ovu otu nyerinya (Mak 7:24-30)

21 Jizōsi hiri nu piam whoa, zne n’eli Taya nu Saïdoni. 22 Otu nyerinya Kena, nye eli wam, whuyaru, siwama, “Nyenwe ai, Nnwọ Devidi, donu m obirizi, renwu ojo nwugwusi nnwọ m rinya aka rikne.”

23 Jizōsi sala a nhne obula. Ele sno apna a vakwnusi a, riasno, kaa, “Chihala a, kwnornu nu o neesisno ai lulo.”

24 Jizōsi saru, “Be ziyaru m kwnornu atnurnu whuru owhu ke ele Izireli kpoi.”

25 Nyerinya wam varu kponu a risi eli, kaa, “Nyenwe ai, yisinu m aka.”

26 Jizōsi saru, “O buo oma o gweru wiri rumu takiri tūhalanu rumu nkita.”

27 Nyerinya wam karu, “Owe, Nyenwe ai, kovu nu rumu nkita neeri agwna rwnuruvnu ke hi nu n’olu ikpechi ele nwe be naadna.”

28 Ige wam, Jizōsi saru a, “Nyerinya, okwnata mkpoma i hna ezi, o dazinu i lele kpa i pioru.” Ngangam, ehni buru nnwọ a rinya oma.

Jizōsi gwọru ele nriria

29 Jizōsi hi nu piam whuya, va nu ngeri Osimini Galili. O pnezne n’olu rugwu, daziri eli. 30 Agida ele badnu vakwnusiri a, kwuru ele mgworo, nu ele isni, ele vu oru, nu ele mgbu, nu agida ele naaria nriria zi odo n’odo va. Be kwubita be n’eli n’ochi Jizōsi, o gwọ kpakara be. 31 Ka kpayaru o duru ele badnu wam ehni, nga be whnurnu ele mgbu hne be kwuru oka, ele vu oru, ehni buru be oma, ele mgworo neezne izne, nu ele isni whnurnu osno. Be ja Chiokike ke Izireli mma.

Jizōsi nyernu pokwu badnu eno wiri (Mak 8:1-10)

32 Jizōsi sukwu ele sno apna a, kaa, “M noodonu agida ele badnu ka obirizi, kwnornu nu me nu be dazilam obochi eto kitna, be nwée nhne be jeeri, m jéezila be n’onu etekne, o zi be tūbo n’apna.”

33 Ele sno apna a kanu a, “Ndaa hne a jeenwehia brēdi n’eli-ikpa ka ke jeeji igbudu badnu ka ruwho?”

34 Jizōsi sikwa be, “Anu nwernu ike brēdi ele?”

Be saru, “Esau, nu aznu matị ele nu ele.”

35 Jizōsi kanu igbudu badnu wam be daziri eli. 36 O gweru ike brēdi esau nu aznu wam, tu mmamma, o nyawama be, nyee ele sno apna a, ele sno apna gweru nyee igbudu badnu wam. 37 Kpakara be ri, riji ruwho, be tūtukota rwnuruvnu ke gwnarnu agwna, nkita esau jipiyaru. 38 Ele riri a bu pokwu ele rukna eno, be gweme ele rinya nu rumu takiri. 39 Nga Jizōsi zihalaru ele badnu wam, o bna n’ogbo zne n’eli Magada.

16

*Orio nhne elekema**(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)*

¹ Ele Farisi nū ele Sadusi vakwnusiri Jizōsi naakpa a iru, kanū a, o gesi be nhne elekema hi n'oligwe. ² Q sarū be, “N'ogbednachi, anū naakaa, ‘Ruwhnu oligwe būru ọma, kwnornu nū oligwe naachna ihie ihie.’ ³ N'osisi, anū naakaa, ‘Ruwhnu oligwe būo ọma tna, kwnornu nū oligwe dugwu ruwhnu naachna ihie ihie.’ Anū magwū kpa be le ọwa nū ruwhnu oligwe anya gwnū nhne ọ jọbu. Kọvu ndaa kpa anū máa ige ka? ⁴ Ebiri ojo naagba ewhere, noopio nhne elekema, ọ zá nhne elekema be jeenye anū, okwolem nhne elekema Jona nye ọwhnurninya.” Ọ gharū be, whọga.

*Nhne whū brēdi ke**ele Farisi nū ele Sadusi**(Mak 8:14-21)*

⁵ Nga ele sno apna a gawheru nū ngeri kiyari, be chezuru o gweru brēdi. ⁶ Jizōsi kanū be, “Anya dū anū ẹli, anū neeze nhne whū brēdi ke ele Farisi nū ele Sadusi.”

⁷ Be nọtnurita n'esilawūru be, naakaa, “Ọ bū kwnornu nū a jile brēdi.”

⁸ Nga Jizōsi mahjaru a, ọ kaa, “Ele okwnata ovu matj, kini kpayarū anū ji nookwu n'esilawūru anū nū anū nwée brēdi? ⁹ Anū ghóhia kọriri, anū chénwanyana ike brēdi isne ke pokwu badnū isne, nū nkíta ele anū pnojiri?

¹⁰ Mọbu nga me keru ike brēdi ẹsau ke pokwu badnū ẹno wam, nkíta ele anū pnojiri? ¹¹ Kini kpayarū anū ghóhiala nū ọ búo brēdi hne me naakaa? Kọvu anū zeru nhne nọowhu brēdi ke ele Farisi nū ele Sadusi.”

¹² Nga be ghóhiaru nū ọ kála be ze nhne nọowhu brēdi, kọvu be neeze iznizni ele Farisi nū ele Sadusi.

*Pita kahjaru nye Jizōsi bū**(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)*

¹³ Nga Jizōsi varū n'odoru ẹli Sizaria Filipaj, ọ sika ele sno apna a, “Ele badnū be naakaa nū Nnwọ ke Badnū bū nyele?”

¹⁴ Be kaa, “Agwna be kaa Jóni Nye Wū Mini, ele berere kaa Ẹlaija, ele berere kwno kaa Jerimaya mọbu otu nyenum nū rime ele ọwhnurninya.”

¹⁵ Ọ sika be, “Anū n'iwihuru anū, anū kanū nū m bū m nyele?”

¹⁶ Sajmoni Pita kanū a, “Ji n'iwihuru i bū Karajisi wam, Nnwọ Chiokike zj búdnú.”

¹⁷ Jizōsi kanū a, “I bū nye ọwa ọma, Sajmoni nnwọ Jona, kwnornu nū anọ-ẹhni nū ọvnarna kpúmennu i ya, okwolem Nda m ke zj n'oligwe. ¹⁸ Me kanū i, nū ji n'iwihuru i bū Pita, ọ bū n'olu rugwu ka hne me joowu ọgbako ke m, iknernema ẹnwu jáaka a rikne rja rja. ¹⁹ M jeenye i snambj ke ẹli-eze Chiokike, nhne ọbula ke i knernū eriri n'ọwa Chiokike jeekne a eriri n'oligwe, nhne ọbula ke i ọtarnu n'ọwa, Chiokike jootoma a n'oligwe.” ²⁰ Ige wam Jizōsi dọ ele sno apna aka nū snj, be kánukwadia nye ọbula nū ọ bū Karajisi.

*Jizōsi kwuru ọka**gbasjri ẹnwu a**(Mak 8:31--9:1; Luk 9:22-27)*

²¹ Hite n'ige wam Jizōsi bete naakanū ele sno apna a nū o jeeznerjri Jeruselem, ta agida awhnūwhnu n'aka ele okno badnū nū ele risi arjohna nū ele zni iwu ele Ju, be jọju a, gbu a, n'ọbochi ke ẹto, o jeehi n'ẹnwu lizọ.

²² Pita kwuhala Jizōsi ichne, bete naabnanū a mbna, naakaa, “Chiokike kwé, Nyenwe aj, nhne ka jéeme i.”

²³ Kọvu Jizọsi tujnasnarnu kanu Pita, “Zne n'aznu m, Setani, i naadnasninu m apna. Kwnornu nu i neeche echiche lele badnu, o buo lele Chiokike.”

²⁴ Ige wam Jizọsi kanu ele sno apna a, “O buru nu nye obula joosno m n'aznu, o jooju ehi a, vuru ogba a, sno m. ²⁵ Nye obula ke noopio o dphia budnu a, jootuwu a, kovu nye obula ke jootuwu budnu a kwnornu m, o joopiohia a. ²⁶ Mbnarna kini bu nhne badnu jeenwe, o buru nu o rihia kpakara owa n'iru, kovu tuwhume budnu a? Kini bu nhne badnu jeeji gbanwo budnu a? ²⁷ Kwnornu nu Nnwọ ke Badnu jaava n'igwugwu ke Nda a, ya nu ele enine izi a, ige wam o jookwuhmata nye obula ogwo ernu nhne o rnurnu. ²⁸ N'ezi, me kanu anu, nu agwna ele gwuzo hna jonwu enwu tem be whnu Nnwọ ke Badnu hne o naava chi lele eze.”

17

Onwoghari ke Jizọsi

(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ Nga obochi isunu whemernu, Jizọsi kwuru Pita, nu Jemi, nu Joni nwene a, yisinu ehi a, kwuru be whoga ichne, pne olu rugwu hna n'olu. ² O nwoghari nu ruwhnu be, ruwhnu a noonwu lele ehi nam, iwo a naachna lele iwhne. ³ Be whnurnu Mozizi nu Elaija hne be nu Jizọsi nookwurita oka.

⁴ Pita kanu Jizọsi, “Nyenwe ai, o buru oma a daziri hna, o buru nu i jeekwe, a wu oro-eka eto hna, otu buru ke i, otu ke Mozizi, otu ke Elaija.”

⁵ Nga o kpu oka ka n'onu, erumeru oligwe ke chnaga richna kpusnirni be, otu akpiri hiri n'erumeru oligwe wam dna, kaa, “Ka bu Nnwọ m me whnurnu n'anya, nye nhne a masiri m, anu bnonu a nsni.” ⁶ Nga ele sno apna a nurnu a, be dna, kpute ruwhnu n'eli, tu ogwnu k'agida.

⁷ Jizọsi vakwnusiri be, kpatu be aka, kaa, “Anu lizo, anu tu ogwnu.” ⁸ Nga be lelizoru anya, o za nye be whnurnu, okwolem Jizọsi kpoi.

⁹ Nga be hiri n'olu rugwu wam hiedna, Jizọsi do be aka nu nsni, kaa, “O za nye anu kanu nhne anu whnurnu tem Nnwọ ke Badnu hi n'enwu lizo.”

¹⁰ Ele sno apna a sikwa a, “Kini kpayaru ele zni iwu ele Ju jiri kaa nu Elaija jeebe osno va?”

¹¹ Jizọsi kanu be, “Elaija jeebe osno va n'ezi, o jaabikwata kpakara nhne.

¹² Kovu me kanu anu nu Elaija valem, be mahiala a, be mee a kpa o jiri masi be. O bu masi kpa be jeeme Nnwọ ke Badnu ta awhnuwhnu n'aka be.” ¹³ Ige wam ele sno apna a ghohiaru nu o kanu be oka gbasiri Joni Nye Wu Mini.

Jizọsi gworu wikoro rukna

(Mak 9:14-29; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Nga be vakwnusiri igbudu badnu wam, otu nyerukna vakwnusiri Jizọsi gbunu a mpnerne ochi n'eli, ¹⁵ kaa, “Nyenwe ai, donu nnwọ m rukna obirizi, o naata awhnuwhnu k'agida kwnornu nu o naaria akwukwu, agida ige, o naadnabna bekwnu, agida ige masi o dnabna mini. ¹⁶ M kwuyanụ a ele sno apna i, kovu nu be nwée rikne gwọ a.”

¹⁷ Jizọsi saru be, “Anu ebiri ka nwée okwnata mkpoma, ele mkpoma hiri aghi, me nu anu jaadazi du ngele? Me jeesinu anu mkpoma du ngele? Anu kwuyanụ m nnwọ wam hna.” ¹⁸ Jizọsi bigbo renwu ojo wam, o hi nu rime a whuya, Jizọsi gwọ nnwọ wam ngangam.

¹⁹ Nga ele sno apna a vakwnusiri a ichne, be sikwa a, “Kini kpayaru a nwéne rikne chihala renwu ojo wam?”

²⁰ Jizọsi kanu be, “Kwnornu nu okwnata ovu anu zi mati. N'ezi me kanu anu, o buru nu anu nwernu okwnata ovu hna lele mkpuru mositadi, anu jaakanu

rugwu ka, ‘Hi nū hna zne hne berere,’ o jeezne, ọ zá nhne jaara ẹhni hne anụ zị.” [²¹ Kọvu nū ẹnwu ọjọ nū kpa jọowhoga, okwolem hite n'okpukpe nū ovu ọnu.]

Jizọsi kwukwnornu

ọka gbasiri ẹnwu a

(Mak 9:30-32; Luk 9:43b-45)

²² Nga Jizọsi nū ele sno apna a gbakọru nū Galili, Jizọsi kanū be, “Be jeegweru Nnwọ ke Badnụ resi n'aka ele badnụ. ²³ Be joogbu a, kọvu n'ọbochi ke ẹto, o jeehi n'ẹnwu lizọ.” O gbu ele sno apna a igbugbu k'agịda.

Ntụ iwai Ọro Nso

²⁴ Nga Jizọsi nū ele sno apna a vaduru Kapanom, ele naana iwai ntụ Ọro Nso Chiokike vakwnusiri Pita, sịkwa, “Nye-zni-nhne anụ ọ zịa nọtutu ntụ Ọro Nso?”

²⁵ Pita kaa, “Owe, ọ nọtutu.”

Nga be bnarnū n'oro, Jizọsi beru ọsno sịkwa Pita, “Sajmoni, kịni bụ echiche i, ọ bụ n'aka ele kele hne ele eze ọwa ka naarnū ntụ ahia mọbu ntụ risi badnụ, n'aka rumu be mọbu n'aka ele izne?”

²⁶ Pita kanū a, “N'aka ele izne.”

Jizọsi kanū a, “O bụru kpam, rumu be zila nū rime a. ²⁷ Kọvu ma a gharū o mee nhne jeewe be ẹhni, zne n'osimini, tūsi arị aznū, gweru aznū ọbula beru ọsno whūya, nga i kpumernu ọnu a, i jọowhnu otu mkpuru iwai, gweru a nyee be, ọ bụru ke me nū jị.”

18

Nyele kakwo ibne a?

(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ N'ige wam ele sno apna Jizọsi vakwnusiri a, sịkwa a, “Nyele kakwo n'ẹli-eze Chiokike?”

² Jizọsi sukwu otu watakiri, gwuzote a n'esilawuru be. ³ Ọ kanū be, “Me kanū anụ ezi ọka, okwolem ma anụ tūhnasarnu lele rumu takiri, anụ jáabna n'ẹli-eze Chiokike rịa rịa. ⁴ Nye ọbula ke jeegwedna ẹhni a lele watakiri ka, nye wam kakwo n'ẹli-eze Chiokike. ⁵ Nye ọbula ke jaanarnū otu watakiri nū kpa nū rẹwhna m, nanabnanya m.

Nhne jeeme badnụ mehie

(Mak 9:42-48; Luk 17:1,2)

⁶ “Kọvu nye ọbula ke jeeme ma otu nū rime ele matị ka kwehjaru nū me mehie, ọ jaakanū a mma ọ bụru be gweru okne rugwu ogwe-wiri nyasi a n'ili, migbu a nū rime osimini. ⁷ Awhnūwhnu jaazinu ọwa kwnornu nū nhne ọrnurna ke neeme ele badnū neeme mmehie. O zị mkpa nū ọrnurna jaava, kọvu awhnūwhnu zinu nye wam ọrnurna jeehi n'aka a va. ⁸ Ọ bụru nū aka i, mọbu ọchi i, jeeme i, i mee mmehie, bihala a, tuwhume a, ọ kanū i mma i bna nū bndnu bụru nye mgworo mọbu vuru ọru, karū o nwernu aka lawuru mọbu ọchi lawuru be tūbna i nū bẹkwnu ẹli ẹnwu chnị echni. ⁹ Ọ bụru masi nū anya i jeeme i, i mee mmehie, gweme a, tuwhume a, ọ kanū i mma i bna nū bndnu nwernu otu anya, karū o nwernu anya lawuru be tūbna i nū bẹkwnu ẹli ẹnwu.”

Elulu atnurna whuru owhu

(Luk 15:3-7)

¹⁰ Anū whnū nū anū zia neeledna otu nū rime ele matị ka anya, kwnornu nū me kanū anū, n'oligwe ele enine izi be nọowhnu ruwhnu Nda m ke zị

n'oligwe anya ige obula. [¹¹ Kwnornu nu Nnwọ ke Badnu varu o znohia ele whuru owahu.]

¹² Kini bu echiche anu? O buru nu badnu nwernu otu riwhu atnurnu, otu nu rime be kpawhu ori, o jaaghasa nri tolu nu tolu kiyari n'olu rugwu, zne noopio ke kpawhuru ori? ¹³ Me kanu anu ezi oka, nga o piohuru a, o joonwudna nu risi a karu nu risi nri tolu nu tolu wam whule owahu. ¹⁴ Kpam masi, o buo echiche Nda anu ke zi n'oligwe, nu otu nu rime ele matj ka joowhu etekne.

Nga nwene i mernu i nhne ojo
(Luk 17:3)

¹⁵ "Berere, o buru nu nwene i mee i nhne ojo, zne kanu a nhne o mernu i n'esilawuru ji nu ya kpoi. O buru nu o nurnu nhne i karu, i rihialam nwene i n'iru. ¹⁶ Kovu o buru nu o nuna, kwuru otu badnu mọbu badnu lawuru yisinu ehni i, oka obula be kwuru joooburu nhne ele akebbe lawuru mọbu eto jeemesi rikne. ¹⁷ O buru nu o kwéle o bnonu be nsni, kanu ogbako Chiokike. O buru nu o bnoge ogbako Chiokike nsni, gweru a lele nye ma Chiokike mọbu nye onanụ.

¹⁸ "Me kanu anu ezi oka, nhne obula ke anu jeekne eriri n'owa, Chiokike jeekne a eriri n'oligwe, nhne obula ke anu jootoma n'owa, Chiokike jootoma a n'oligwe.

¹⁹ "Berere, me kanu anu, o buru nu anu badnu lawuru kwerekota nu nhne obula anu rioru n'owa, Nda m ke zi n'oligwe jeemezunu anu ya. ²⁰ Kwnornu nu hne badnu lawuru mọbu eto gbakoru nu rewhna m, m zi m hnam n'esilawuru be."

Elulu ohi ke nwée mkpoma obirizi

²¹ Pita vakwnusiri Jizosi sikwa a, "Nyenwe aj, mgba ele bu hne nwene m jeemehie megidne m, m gbarunu a? Du mgba esau sa?"

²² Jizosi kanu a, "M kagene m ji du mgba esau, kovu du nri esau mgba esau.

²³ Kam kpararu, be jeeji eli-eze Chiokike neesninu otu nye eze, nye piuru ma ya nu ele ohi a piakota iwai. ²⁴ Nga o beteru naapia, be kwuyanụ a otu badnu ke ji a nri pokwu talenti. ²⁵ Kovu nu kpa o nwée rikne nokwu ogwo o ji, nyenwe a karu be re ya nu nnwerne a nu rumu a, nu kpakara nhne o nwernu, ma be kwuhnata ogwo o ji.

²⁶ "Ohi wam dnarnu n'eli kponu a risi eli, kaa, 'Nyenwe m, knatanu m mkpoma, m jookwuhnata i kpakara nhne me ji i.' ²⁷ Nyenwe ohi wam donu a obirizi, o sigbasi a, gbarunu a ogwo o ji a.

²⁸ "Kovu nu ohi wam whogaru, whnu otu nu rime ohi ibne a, ke ji a otu riwhu mkpuru iwai, o nwugwusi a rikne, whatasi a n'akpiri, naakaa, 'Kwuhnata m nhne obula i ji m.'

²⁹ "Ohi ibne a dna n'eli riasno a, kaa, 'Knatanu m mkpoma, m jookwuhnata i.'

³⁰ "O kwéle, tnunuma, o gweru a tubna a n'oro ikelu, du nga o jookwuhnata a ogwo o rigwu a. ³¹ Nga ele ohi ibne a whnurnu nhne mernu, o gbu be igbugbu k'agida, be zne tnusinu nyenwe be kpakara nhne mernu. ³² Ige wam nyenwe ohi wam sukwuru a, kanu a, 'Ji ohi ojo, m gbarunu m i kpakara ogwo wam kwnornu nu i riasnornu m. ³³ O bu nu i kwésile o donu ohi ibne i obirizi, lele kpa me jiri donu i obirizi?' ³⁴ Nyenwe be weru ehni k'agida, o gweru a zizne n'oro ikelu ma be ta a awhnwhnu du nga o jookwuhnata kpakara ogwo o jigwu a.

* **18:24** nri pokwu talenti: ka whuyaru nhne nu lele agida pokwu ndasi mkpuru iwai.

³⁵ “O bu kpa Nda m ke oligwe jeeme anu, o buru nu nye obula nu rime anu jaagbaru nu nwene a hite nu mkpoma a.”

19

Ogba nnam

(Mak 10:1-12)

¹ Nga Jizosi kwukworu oka ka, o hi nu Galili whoga, zne n'ike eli Judiya n'aznu Osimini Jodani kiyari. ² Igbudu ele badnu snornu a, o gwọ be nriria be pii.

³ Agwna ele Farisi vakwnusiri Jizosi, naakpa a iru, kaa, “O buru oma n'iwu nyerukna gba nnwerne a nnam kwnornu nu nhne obula?”

⁴ O saru be, “Anu gwnuna nu nye kpuru be hite n'opanozo 'kpuru be nyerukna nu nyerinya,” ⁵ kaa, “Ka kpararu, nyerukna jaagharu nda a nu nne a, takwnusi n'ehni nnwerne a, be lawuru joocho otu ano-ehni?” ⁶ Kam kpararu, be buma badnu lawuru, kovu otu ano-ehni. Nhne Chiokike knekotaru, badnu tomana a.”

⁷ Be sikwa a, “Kini kpararu Mozizi nyernu iwu, kaa be gba okwukwo nnam nyee nyerinya, chihala a?”

⁸ Jizosi kanu be, “Mozizi kweru ka kwnornu mkpoma ojo anu, kweru anu gba nnwerne anu nnam, kovu hite nu mbom, o buo kpa o zi. ⁹ Me kanu anu, nye obula ke jaagba nnwerne a nnam, hne o buo nu o neeme oyi, luru nnwerne berere, o neeme masi oyi.”*

¹⁰ Ele sno apna a kanu a, “O buru kpam n'esilawuru nyerukna nu nyerinya, o ka mma badnu gharu o lu nnwerne mọbu gbọ nzi.”

¹¹ Kovu Jizosi saru be, “O buo kpakara badnu jeegweru oka ka, okwolem ele Chiokike nyernu rikne. ¹² Kwnornu nu agwna ele rukna bu okiri-badnu hite nu ruwhoo nne be, o zi masi ele badnu ibne be meteru okiri-badnu, ele ke berere bu ele meteru ehni be okiri-badnu kwnornu eli-eze Chiokike. Nye nwernu rikne o gweru oka ka, gweru a.”

Jizosi goziri rumu takiri

(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Be kwuyanụ Jizosi rumu takiri ma o tukwasi be aka a lawuru, kpenu be okpukpe. Kovu ele sno apna a bigboru ele kwuyaru be. ¹⁴ Kovu nu Jizosi kannu be, “Anu gharu rumu takiri ma be vakwnusi m, anu bnosni be, kwnornu nu eli-eze Chiokike bu ke ele nu kpa.” ¹⁵ O tukwasi be aka a lawuru, hi nu pii whoga.

Eze wikoro

(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶ Otu nyerukna vakwnusi Jizosi, sikwa a, “Nye-zni-nhne, kini bu nhne oma me jeeme ma m nwe m budnu kwó okwo?”

¹⁷ Jizosi kanu a, “Kini kpararu i neesikwa m nhne gbasiri nhne oma? O za nye bu nye oma okwolem otu badnu, bu Chiokike kpoi. Kovu o buru nu i pioru o bna nu budnu, bita nhne Chiokike nyernu n'iwu.”

¹⁸ O sikwa a, “Ndaa iwu ko?”

Jizosi kanu a, “I gbuko badnu, i meko oyi, i znuko buznu, i gbako akebe aghalaghala, ¹⁹ sobisinu nda i nu nne i, i jowhnu nye agbatibi i n'anya lele ehni i.”

* **19:9** Okwukwo berere kamasiri: Nye jolu nyerinya wam nga nzi a gbaru a nnam neeme masi oyi.

²⁰ Wikoro wam kaa, “M bɪtaru m kpakara iwu ele ka. Kɪni gwnarnu berere me jeeme?”

²¹ Jizosi kanu a, “O buru nu i piuru nu i joozu ozu k'ezi, la, re kpakara nhne i nwernu, kesi ele mboni, i jeenwe ekwunu n'oligwe, vaa, sno m.”

²² Nga wikoro wam nuru ikwu-onu ka, o la, naagbaru ruwhnu, kwnornu nu o nwernu ekwunu k'agida.

²³ Jizosi kanu ele sno apna a, “Me kanu anu ezi oka, o jaara ehni nye nwernu ekwunu o bna n'eli-eze Chiokike. ²⁴ Berere kwno, me kanu anu, o zinu anohia be kwu kameli ewheke o gawhe n'anya alanga, karu nye nwernu ekwunu o bna n'eli-eze Chiokike.”

²⁵ Nga ele sno apna a nuru oka ka, o du kpa be hna ehni, be sikwa, “Ndakwanu nye be jooznohia?”

²⁶ Kovu nu Jizosi legidnenu be anya, kanu be, “Nu hne badnu zi be jeemeli a, kovu be meli kpakara nhne hne Chiokike zi.”

²⁷ Pita sikwa a, “Le, a sigbasiri kpakara nhne a nwernu snornu i, kɪni bu nhne a jeekehja?”

²⁸ Jizosi kanu be, “Me kanu anu ezi oka, anu ele sno m, nga Nnwɔ ke Badnu jaadazi nu ngadna eze ke igwugwu a n'owa ikne wam, anu n'iwihuru anu joosno m daziri nu ngadna eze nri nu ebo neekpe eburnu nri nu ebo ke Izireli ikpe. ²⁹ Nye obula ke sigbasiri oro, mɔbu rumu nne rukna mɔbu rumu nne rinya, nda mɔbu nne, mɔbu rumu, mɔbu ekwu, kwnornu nu rewhna m, o jeekehja otu riwhu nhne o sigbasiri, kehja masi budnu kwɔ okwo. ³⁰ Kovu nu agida ele be osno jɔobu ele ipne-aznu, ele ipne-aznu jɔobu ele be osno.”

20

Elulu ele ɛrnu ekwu vaini

¹ “Eli-eze Chiokike nu lele otu nyerukna nwernu ekwu ke whogaru n'onu osisi zne o gno ele ɛrnu jɔornunu a ɛrnu n'ekwu vaini a. ² Nga ya nu ele ɛrnu wam kwekotaru nu o jɔokwu be otu mkpuru iwai n'obochi, o zizne be n'ekwu vaini a.

³ “O whoga masi nu nhne nu lele otnu-ige tolu n'osisi whnu ele berere nwée nhne be nɔornu hne be gwuzogwu n'ederezi ahja. ⁴ O kanu be, ‘Anu zne nu rime ekwu vaini m, nhne dunnu anu bu nhne me jeenye anu.’ ⁵ Be zne. O whoga kwno nhne nu lele otnu-ige ke nri nu ebo, nu otnu-ige ke eto n'esilawuru iwhnehnie, mee masi otu nhne wam. ⁶ O whoga masi n'otnu-ige ke isne n'ogbednachi whnu ele berere hne be gwuzogwu n'ederezi ahja, o sikwa be, ‘Kɪni kpayarū anu gwuzogwu hna kpakara obochi, o zá nhne anu nɔornu?’

⁷ “Be kaa, ‘Kwnornu nu o zá nye gnornu aɛ ɛrnu.’

“O kanu be, ‘Anu zne n'ekwu vaini m.’

⁸ “N'ogbednachi, nye nwe ekwu vaini wam kanu nye risi ele ɛrnu o sukwu ele ɛrnu wam, kwu be ogwo ɛrnu be. O panizo nu ele ipne-aznu du nu ele be osno.

⁹ “Nga ele be gnornu ɛrnu n'otnu-ige ke isne varu, be nahjaru otu badnu otu mkpuru iwai. ¹⁰ Kovu nga ele be osno varu, be cheru nu be jaanahja ke kakwo, be nahja kwno otu badnu otu mkpuru iwai. ¹¹ Nga be nahjaru a, be takponu nye nwe ekwu. ¹² Be kaa, ‘Ele ipne-aznu ka rnurnu ɛrnu otu otnu-ige, i kwuru aɛ nu be otu onu iwai, aɛ bu ele vuru ivu rinya ke obochi tna neerne bekwunu.’

¹³ “Kovu o saru njim nu rime be, kaa, ‘Enyi m, m mehiele m i, me nu ji a kwekoritala nu m jeenye i otu mkpuru iwai?’ ¹⁴ Gweru ke bu ke i, laba, o masiri m me nyee ipne-aznu lele kpa me nyernu i. ¹⁵ O kwésile n'iwu me gweru nhne

m mee kpa me piuru sa? I neewe ɛhni kwnornu nu m neemenu ele badnu imerne ɔma sa?"

¹⁶ "Kpam masi, ele ipne-aznu jeebe ɔsno, ele be ɔsno jɔɔbu ele ipne-aznu."

Jizɔsi kwuru ɔka gbasiri

ɛnwu a ke mgba ɛto

(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷ Kpa Jizɔsi neezne Jeruselem, o kwuru ele sno apna a nri nu ɛbo wam zne ichne nu ngeri apna. O kanu be, ¹⁸ "Le, a neezne Jeruselem, be jeegweru Nnwɔ ke Badnu nyewhete n'aka ele risi ariohna nu n'aka ele zni iwu ele Ju, be jaama a ikpe ɛnwu, ¹⁹ be jeegweru a nyewhete n'aka ele buo ele Ju, be jeeme a nhne mkpari, pnia a nhne, kpogidne a n'ogba, n'obochi ke ɛto, o jeehi n'ɛnwu lizo."

Ariro ke nne rumu Zebidi

(Mak 10:35-45)

²⁰ Nne rumu Zebidi vakwnusiri a, ya nu rumu a rukna, kpɔnu a risi ɛli, nɔɔrio nhne n'aka.

²¹ Jizɔsi sikwa a, "Kini nhne i noopio?"

O kanu a, "Kweru rumu m rukna lawuru ka daziri otu n'akarikwnunga i, otu n'akarita i n'ɛli-eze i."

²² Jizɔsi kanu be, "Anu ma nhne anu nɔɔrio. Anu jɔonwoli okiko ke me nɔonwo?"

Be kanu a, "A nwernu rikne."

²³ Jizɔsi kanu be, "Anu jɔonwo n'okiko m, kɔvu o dazi n'akarikwnunga m nu akarita m, o buo ke m n'onyega, kɔvu nu o bu ke ele Nda m bikwatannu a."

²⁴ Nga ele sno apna a nri ke gwnarnu nuru a, o we be ɛhni k'agida kwnornu rumu nne lawuru ka. ²⁵ Jizɔsi sukwukota be, kanu be, "Anu magwu nu ele risi ele buo ele Ju neeme ele be neechi kpa o masiri be. Ele kwu be ji aka rikne neechi ele zi nu mkpururu be. ²⁶ O jaazi kpam n'esilawuru anu. Kɔvu nye piuru o buru nye kwu n'esilawuru anu, o jɔɔbu nye neeznenu anu izi, ²⁷ nye ke piuru o buru nye mbom n'esilawuru anu jɔɔbu ohi anu. ²⁸ Lele kpa Nnwɔ ke Badnu vage ma be znenu a izi, kɔvu ma o neeznenu ele berere izi, gweru masi budnu a nyee ma o buru nhne ɔgbahia agida badnu."

Jizɔsi gwɔru ele isni

(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ Kpa Jizɔsi nu ele sno apna a nɔowhuya nu Jeriko, agida ele badnu noosno a. ³⁰ Ele rukna lawuru kpuru isni dazigwu nu ngeri apna, nga be nuru nu Jizɔsi neewhe, be si lulo, kaa, "Donu ai obirizi, Nyenwe ai, Nnwɔ Devidi."

³¹ Agida ele badnu wam bigboru be, kanu be, be kpusni ɔnu. Kɔvu nu be siwama k'agida, kaa, "Donu ai obirizi, Nyenwe ai, Nnwɔ Devidi."

³² Jizɔsi gwuzoru, sukwu be, kaa, "Kini bu nhne anu piuru me menu anu?"

³³ Be kaa, "Nyenwe ai, a piuru ma i mee ma a whnu ɔsno." ³⁴ Jizɔsi donu be obirizi, o kpatu be aka n'anya, ngangam be beteru o whnu ɔsno, be snornu a.

21

Jizɔsi bnaznenu Jeruselem

(Mak 11:1-11; Luk 19:28-38; Jon 12:12-19)

¹ Nga be vaduru Jeruselem ndundu, be duru Betifagi, ke zi nu Rugwu Olivu, Jizɔsi ziznenu badnu lawuru ele sno apna a. ² O kanu be, "Anu zne nu mgbu mati ke zi nu ruwhnu anu, ngangam anu jɔowhnu iyinya be kpokwnusiri, ya nu

nnwọ a, anụ tọma be, tọyanu m be. ³ Nye sịkwaru anụ nhne ọbula, anụ kanu a, 'Be zị Nyenwe aị mkpa,' ngangam o jeenye anụ be."

⁴ Ka bụ ma nhne be kwuru hite n'ọnu nye ọwhnurninya mezu,

⁵ "Kanụ ele Zayoni,
'Le, eze i naavakwnusi i,
ọ bụ enwerne badnu,
ọ dazigwu n'olu iyinya,
n'olu nnwọ iyinya.' "

⁶ Ele sno apna a zne mee kpa Jizọsi nyernu be iwu. ⁷ Be tọya iyinya wam nụ nnwọ a, wụkwasi be iwo be, Jizọsi daziri n'olu be. ⁸ Igbudu ele badnu gbata iwo be n'apna, ele berere gbubiharu nkala isisi, tusa be n'apna. ⁹ Igbudu badnu ele neezne nụ ruwhnu a nụ ele snogwu a, neesi lulo, naakaa,

"Ozana* zinu Nnwọ Devidi!

Chiokike gọzi nye naava nụ rẹwhna Nyenwe aị,
Ozana nụ hne kakwo n'olu."

¹⁰ Nga ọ bnanyarnu nụ Jeruselem, kpakara ẹli-ohna mernu imerne, naakaa, "Nyele bụ nyerukna ka?"

¹¹ Igbudu ele badnu wam naakaa, "Nyerukna bụ Nye Ọwhnurninya wam, Jizọsi ke hi nụ Nazareti ke Galili va."

Nhne Jizọsi mernu

n'Oro Nso Chiokike

(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

¹² Jizọsi bna n'Oro Nso Chiokike chihala ele neere, nọozu ahia n'Oro Nso. O kpute ikpechi kpakara ele naaganwo iwai ruwhnu n'eli, nụ ngadna ele neere nduru. ¹³ Ọ kanu be, "Be gbaru a n'okwukwo nso, kaa, 'Be jookwu ọro m ọro okpukpe,' kọvu nụ anụ mernu a ọ bụru ọbna ele buznu."

¹⁴ Ele isini nụ ele mgworo vakwnusi a n'Oro Nso, ọ gwọ nriria be. ¹⁵ Kọvu nga ele risi ariohna nụ ele zni iwu ele Ju whnurnu kpakara ọnu ndu-ehni ọ nọonu, nụ rumu takiri neesi okokoba n'Oro Nso, naakaa, "Ozana zinu Nnwọ Devidi," o we be ẹhni k'agida.

¹⁶ Be sịkwa a, "I nurnu nhne rumu takiri ka nookwu?"

Jizọsi kanu be, "Owe! Anụ gwnuna nhne okwukwo nso kwuru,
'Hite n'ọnu rumu takiri nụ rumu nọonwo rẹma,
i mernu ọznarni dna ọdna.' "

¹⁷ Ọ gharu be, whoga, zne Bẹtani, daziri chi bọ.

Jizọsi vuru isisi

be kwu figi ọnu

(Mak 11:12-14,20-24)

¹⁸ N'osisi, nga Jizọsi hiri nụ Bẹtani naala Jeruselem, wiri gwnurnu a. ¹⁹ Nga ọ whnurnu isisi figi n'apna, ọ vadu a ẹhni, kọvu ọ whnuna mkpuru ọbula n'olu a, okwolem okwukwo budnu kpọi, ọ kanu isisi wam, "Mkpuru miko n'olu i tim tọm." Isisi figi wam kpọnwu ngangam.

²⁰ Nga ele sno apna a whnurnu a, o duru be ẹhni, be kaa, "Ndaa kpa isisi ka jiri kpọnwu ngangam?"

²¹ Jizọsi saru be, "Me kanu anụ ezi ọka, ọ bụru nụ anụ nwernu okwnata mkpoma, nwée mkpoma lawuru, ọ bụo nhne be mernu isisi figi ka bụ nhne anụ jeemeli dai, kọvu ọ bụru nụ anụ jaakanu rugwu ka, 'Lizo, dnabna osimini,' o jeeme. ²² Kpakara nhne ọbula anụ jọorio n'okpukpe, anụ jaanahia, ọ bụru nụ anụ nwernu okwnata mkpoma."

* 21:9 N'ikwu-ọnu ele Hiburu, Ozana bụ Znghia!

*Rikne Jizōsi**(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)*

²³ Nga ọ bnanarynu n'Oro Nso Chiokike, ele risi arjohna nu ele okno badnu ele Ju vakwnusiri a. Nga o neezni nhne, be sika a, "Rikne kini bu nhne i ji neeme nhne i neeme? Nyele nyernu i rikne i ji neeme kpakara nhne ka?"

²⁴ Jizōsi saru be, "M jaasikwa anu otu ajiji, o buru anu sa m, m jaakanu anu rewhna rikne me ji neeme kpakara nhne ka. ²⁵ Owu mini Jōni o hi hnele va? O hi n'oligwe sa, mōbu n'aka badnu?"

Be kwu a n'esilawuru ehi be, kaa, "O buru nu a kaa, 'O hiri n'oligwe,' o jaasikwa ai, 'Kini mernu anu kwéle a?' ²⁶ Kōvu o buru a kaa, 'O hi n'aka badnu,' a nōotu ogwnu ele badnu ka, kwnornu nu kpakara badnu kweru nu Jōni bu nye owhnurninya." ²⁷ Be saru Jizōsi, "A máa."

Jizōsi kanu be, "M jáaka masinu anu rewhna rikne me ji neeme kpakara nhne ka."

Elulu rumu rukna lawuru

²⁸ Jizōsi kanu be, "Kini bu nhne anu naari? Otu nyerukna nwernu rumu rukna lawuru, o znekwnusi ke mbom, kanu a, 'Nnwō m, zne ernu tna n'ekwu vajni m.'

²⁹ "O kaa, 'Mjéezne,' omekwo, o tūhnasna mkpoma zne. ³⁰ Nda be znekwnusi ke ebo, kwu otu nhne wam, ke ebo kaa, 'Mjéezne, nyenwe m,' kōvu nu o znége.

³¹ "Nyele nu rime be lawuru mernu nhne nda a pioru?"

Be kaa, "Nye ke mbom."

Jizōsi kanu be, "Me kanu anu ezi oka, nu ele ona ntū nu ele naagba ewhere jeebe anu osno bna n'eli-eze Chiokike. ³² Kwnornu nu Jōni varu gesi anu apna ome mma, anu kwéle, kōvu ele ona ntū nu ele naagba ewhere kweruru. Nga anu whnurnu a, anu tūhnasana mkpoma, kweru a.

*Elulu ele ernu ekwu vajni**(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)*

³³ "Anu nurnu elulu berere, otu nyerukna zi ke nwernu ekwu, o kparu vajni. O gba a mgbugba gburugburu, gwu igbodo hne be jaazi nōozosna manya nu rime a, wu masi oro olu ele nse nu rime a. O gweru ekwu wam yisi n'aka ele jeelekota a, whoga zne n'eli berere. ³⁴ Nga ige o ghō mkpuru duru, o ziznenu ele izi be znekwnusi ele ernu ekwu wam, nahia be mkpuru ke dunnu a.

³⁵ "Ele ernu ekwu wam nwugwu ele izi wam, pnia otu nhne, gbu otu, lo kwno ke berere akaworugwu. ³⁶ O zizne kwno ele izi berere ke kakwo ele ke mbom, be mee kwno be kpm. ³⁷ N'ipne-aznu o ziznenu nnwō a, kaa, 'Be jōsobisinu nnwō m.'

³⁸ "Kōvu nga ele ernu ekwu wam whnurnu nnwō wam, be gba iznuznu, kaa, 'Ka bu nye jeeri mkpe nye nwe ekwu ka, anu va ma a gbu a, ri mkpe a.' ³⁹ Be nwugwu a, gwehala a n'aznu ekwu vajni wam, gbume a.

⁴⁰ "Nga nye nwe ekwu vajni wam varu, kini bu nhne o jeeme ele ernu ekwu wam?"

⁴¹ Be kanu a, "O jeeme ele ojo wam nwu enwu ojo, gweru ekwu vajni a nyewhete n'aka ele ernu ekwu berere ele jeenyehnata a mkpuru a n'ige a."

⁴² Jizōsi kanu be, "Anu gwnuna nhne be gbaru n'okwukwo nso,

'Akaworugwu ke ele noowu oro juru,

kiyam ghōlam risi nsukala oro.

Ka bu ernu Nyenwe ai,

o bu nhne ndu-ehni n'anya ai."

⁴³ "Me naakanu anu nu be jaanahoru anu eli-eze Chiokike, nyewhete ele berere ke jaami mkpuru a. [⁴⁴ Nye obula ke jaadnakwasị akaworugwu ka,

jaagbawa ibekala ibekala, kovu nye obula ke akaworugwu ka jaadnakwasị, o jeegweri a lele retnu.”]

⁴⁵ Nga ele risi arjohna nū ele Farisi nurnu elulu ele ka, be mahjaru nū o nookwu oka gbasiri be. ⁴⁶ Be noopio kpa be jeeji nṳowugwu a, kovu nū be turu ogwnu igbudu badnū wam, kwnornu nū be gweruru a nū nye owhnurninya.

22

Elulu olulu nnwerne (Luk 14:15-24)

¹ Jizosi tukwnonu be elulu berere, kaa, ² “Be jeeji eli-eze Chiokike sninu otu nyerukna bu eze, ke mennu nnwo a rukna iriri olu nnwerne. ³ O zihala ele izi a be sukwu ele be ziri va n'iriri olu nnwerne wam. Kovu be kwéle o va.

⁴ “O zihala ele izi a berere, kaa, ‘Kanū be nū m mekwatalam nhne iriri, be gbulem kpakara okne ehni m nū rumu nnwo ehni m be znurnu oznu, be mekwakwolem kpakara nhne, anū vanū m iriri olu nnwerne.’

⁵ “Kovu nū be lewhuru a anya, znernu ke be, otu nyenum n'ekwu a, ke berere n'ernu a. ⁶ Ele gwnarnū nwugwu ele izi a mee be nhne iwhnerne, gbu be. ⁷ Eze wam weru ehni k'agida, o zizne ele ogwnu a, be zne gbumekwo ele ogbu badnū wam, kpo eli-ohna be bekwnu.

⁸ “O kanū ele izi a, ‘M bikwatakwolem nhne iriri olu nnwerne, kovu nū ele me sukwuru kwésile. ⁹ Anū zne nū kpakara ngeri apna, sukwu kpakara badnū anū whnurnu, be va ri wiri olu nnwerne ke m.’ ¹⁰ Ele izi wam whoga n'apna, sukwu kpakara badnū be whnurnu, kpa be hna, ma ele ojo ma ele oma, oro olu nnwerne wam jipiyaru nū badnū.

¹¹ “Kovu nga eze wam bnanyarnū o lesi ele izne wam, o whnurnu otu nyerukna ke wóge iwo olu nnwerne. ¹² O sika, ‘Enyi m, ndaa kpa i jiri bnanya hna ma wóge iwo olu nnwerne?’ Onu snirni a.

¹³ “Ige wam eze kannū ele izi a, ‘Anū kne a eriri ochi nū aka, gwehala n'ederezi, bita a n'ochichiri hne be jaazi naakwna ekwna, naata rukwnurnu-ize.’”

¹⁴ N'ochikota kpakara nhne n'otu, Jizosi kaa, “Be sukwuru agida badnū, kovu nū ele be hohiaru zi ele nū ele.”

Otu ntu-eli (Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵ Ige wam ele Farisi znernu gba iznuznu kpa be jeeme ma o hite n'ikwu-onu gbu nū mbita be. ¹⁶ Be ziznenu a ele sno apna be nū ele dagwunu Erodu, kaa, “Nye-zni-nhne, a magwu nū i bu nye ezi oka, nye neezni apna Chiokike n'ezi oka, nū i so badnū anya kwnornu nū i lé badnū anya nū ruwhnu. ¹⁷ Kanū aji, kini bu echiche i, o buru oma n'iwu a tu ntu nyee Siza, sobu o buo oma?”

¹⁸ Kpa Jizosi magwu nhne ojo be vu nū mkpoma, o sika be, “Ndaa nhne anū kwno naakpa m iru, ele ruwhnu lawuru ka? ¹⁹ Anū gesi m mkpuru iwai ntu.” Be gweyanū a otu mkpuru iwai. ²⁰ O sika be, “Nyele nwe ruwhnu ka nū rewhna be gbakwasiri a?”

²¹ Be kaa, “Siza nwe.”

O kanū be, “Anū nyee Siza nhne ke Siza, nyee masi Chiokike nhne ke Chiokike.”

²² Nga be nurnu a, o duru be ehni, be whoga, gharu a lahna.

Aiji gbasiri olizo n'enwu (Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³ N'òbochi wam masì, ele Sadusi vakwnusiri a, ka bụ ele karụ nù olizọ n'ènwu zìla. Be sịkwa a, ²⁴ “Nye-zni-nhne, Mozizi karụ, ‘Ọ bụru nù nyerukna nwù, nwéé rùmu, nwene a rukna jòoluru nnwerne a mụhianu nwene a rukna rùmu.’ ²⁵ Kìtina, rùmu nne rukna ẹsau nù aì wuru hna, ke mbòm lùru nnwerne, nwema nwéé nnwọ, ọ sigbasinu nwene a rukna nnwerne a. ²⁶ Otu nhne wam mernu nwene a rukna ke ẹbo, nù ke ẹto, dù nù ke ẹsau. ²⁷ Omekwo kpakara be nwùkworu, nwerinya wam masì nwùru. ²⁸ N'olizọ n'ènwu, nwerinya wam ọ jòobu nnwerne nyele nù rime ẹsau wam? Kwnornu nù kpakara be lùru a nù nnwerne.”

²⁹ Jizọsi sarù be, “Anụ gahieru apna, anụ máa nhne be gbarù n'òkwukwo nsọ, mọbu rikne ke Chiokike. ³⁰ Kwnornu nù n'olizọ n'ènwu, be lù nnwerne, be gbó nzi. Be jòonu lele ele enine izi zì n'oligwe. ³¹ Kọvu nhne gbasìri olizọ n'ènwu ke ele nwùru ọnwu, anụ gwnùna nhne Chiokike kannù anụ? Ọ karù, ³² ‘Mawa bụ Chiokike ke Ebereham, nù Chiokike ke Aziki, nù Chiokike ke Jekọpu?’ Chiokike bụo Chiokike ke ele nwùru ọnwu. Ọ bụ Chiokike ke ele zì bụdnu.” ³³ Nga igbudu badnù wam nùru a, o du kpa be hna ẹhni n'iznizni a.

Iwu ke kakwo ibne a
(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)

³⁴ Nga ele Farisi nùru nù Jizọsi mesnirni ele Sadusi ọnu, be gbakọru n'otu. ³⁵ Otu badnù nù rime be, bụ nye ọgwu iwu sịkwa a ajiji naakpa a iru. Ọ kaa, ³⁶ “Nye-zni-nhne, ndaa iwu ke kakwo kpakara Iwu Mozizi nyernu aì?”

³⁷ Jizọsi sarù a, “ ‘I jeegweru kpakara mkpọma ì, gweru kpakara mkpuru ovu ì, gweru kpakara ọriri ì, whnù Nyenwe aì Chiokike n'anya.’ ³⁸ Ka bụ iwu ke kakwo nù nhne mbòm be nyernu n'iwu. ³⁹ Iwu ke ẹbo nù lele ya, ‘Ì jòowhnu nye agbatibi i n'anya lele ẹhni ì.’ ⁴⁰ Kpakara Iwu nù kpakara iznizni ele ọwhnurninya Chiokike knogwu aka n'iwu lawùru ka.”

Karaisi bụ nnwọ nyele?
(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹ Kpa ele Farisi gbakọru, Jizọsi sịkwa be, ⁴² “Kini bụ echiche anụ gbasìri Karaisi? Ọ bụ nnwọ nyele?”

Be kanù a, “Ọ bụ Nnwọ Devidi.”

⁴³ Jizọsi kanù be, “Kini mernu Enine Chiokike jiri mee Devidi sukwa a ‘Nyenwe m’? Devidi karù,

⁴⁴ ‘Nyenwe aì kannù Nyenwe m,
Dazìri ẹli n'akarikwnunga m,
tem dù nga me jaabita ele irno i
nù mkpururu ọchi ì lawùru.’ ”

⁴⁵ “Ọ bụru nù Devidi sukwruru a ‘Nyenwe m,’ ndaa kpa o jeeji bụru kwno nnwọ a?” ⁴⁶ Be máa nhne be jaasa a. Hite n'ige wam ọ zìma nye nwernu anya rikne ọ sịkwa a ajiji berere.

23

*Ele Farisi nù
ele zni iwu ele Ju*
(Mak 12:38-40; Luk 11:37-52; 20:45-47)

¹ Nga wam, Jizọsi kanù agịda ele badnù wam nù ele sno apna a, ² “Ele zni iwu nù ele Farisi ji rikne Mozizi neezni iwu. ³ Anụ bnote nsnì, anụ mee nhne be karù anụ mee, kọvu anụ kpákwdia agwa lele be. Kwnornu nù be méé nhne

be neezni. ⁴ Be noovute ele badnu ivu rinya, kovu be nwée rikne gweru otu mkpaka kpatu ivu wam.

⁵ “Kpakara nhne be neeme bu ma ele badnu lekiri be. Be neeme rekpa akpukpo anohia be biga iwu ziri rude, mee onu iwo be zi ogologo. ⁶ O naamasị be o dazi nu risi ngadna nu ige iriri, ma nu risi ngadna n’oro ogbako ele Ju. ⁷ O naamasị be ele badnu neebekwu be ikwu n’ahia, ele badnu noosukwu be, ‘Nye-zni-nhne.’

⁸ “Anu kweko be sukwu anu ‘Nye-zni-nhne,’ kwnornu nu otu nyenum bu Nye-zni-nhne anu, kpakara anu bu rumu nda. ⁹ Anu sukuwu nye obula ‘nda’ n’owa, kwnornu nu otu nyenum bu nda anu, Nda ke oligwe. ¹⁰ Be sukuwu anu ‘Nda-aj-kwu,’ kwnornu nu otu nyenum bu Nda-aj-kwu, ya bu Karaisi. ¹¹ Nye kwu n’esilawuru anu jobu nye izi anu. ¹² Nye obula ke jeegwelizo ehni a olu, be jeegwedna a eli, nye obula ke jeegwedna ehni a eli, be jeegwelizo a olu.

¹³ “Awhnuwhnu zinu anu, ele zni iwu nu ele Farisi, ele ruwhnu lawuru. Anu naagbasni mgbo eli-eze Chiokike nu ruwhnu ele badnu, anu za naabna, anu kwe ele naabna be bna. [¹⁴ Awhnuwhnu zinu anu, ele zni iwu nu ele Farisi, ele ruwhnu lawuru. Anu neeridna oro ele rinya nzi be nwurnu, neekpe ogologo okpukpe ma ele badnu whnu anu, anu jeenwe omuma ikpe kakwo ele berere.]

¹⁵ “Awhnuwhnu zinu anu, ele zni iwu nu ele Farisi, ele ruwhnu lawuru, anu neewhe okne osimini ma nu eli etekne mee otu badnu o buru nye sno anu kpenu Chiokike, nga anu mernu a, anu mee nye wam o buru nye kwesiri o zne bekwnu eli renwu mgba lawuru karu anu.

¹⁶ “Awhnuwhnu zinu anu ele ndu isni, ele karu, ‘Nye obula ke jeegweru Oro Nso Chiokike du risi, o za nhne o bu, kovu nye obula ke jeeji golu zi n’Oro Nso du risi jigwu ogwo.’ ¹⁷ Anu ele iwhnirniwhno whnu osno, ndaa ke kakwo, golu, sobu Oro Nso ke bitaru golu nso?

¹⁸ “Anu karu, ‘Nye obula ke jeeji ojo ariohna du risi, o za nhne o bu, kovu nye obula ke jeeji nkesi zi n’olu a du risi jigwu ogwo.’ ¹⁹ Ele whnu osno, ndaa ke kakwo, nkesi sobu ojo ariohna ke bitaru nkesi wam nso? ²⁰ Kam kpararu, nye ji ojo ariohna du risi, ji a, nu kpakara nhne zi n’olu a du risi. ²¹ Nye ji Oro Nso Chiokike du risi, ji a, nu Nye wu nu rime a du risi. ²² Nye jimasị oligwe du risi, ji ngadna eze Chiokike, nu nye dazi n’olu a du risi.

²³ “Awhnuwhnu zinu anu, ele zni iwu nu ele Farisi, ele ruwhnu lawuru, anu nookwu otu nga nu nri nga ke mkporo okwukwo nwernu eknarna oma, minti nu anisi nu kumi, anu gharu nhne zi rinya n’iwu, bu ikpe zi snam, nu obirizi, nu okwnata mkpoma. O zi mkpa nu anu znernu eme nhne ka nu ke berere.

²⁴ Anu ele ndu isni, anu naazahala ndna, kovu ro kameli.

²⁵ “Awhnuwhnu zinu anu, ele zni iwu nu ele Farisi, ele ruwhnu lawuru, anu nosnu aznu okiko nu okwu be ziri richna, kovu nu rime be jipiyaru nu owhonanya nu badnu nwée rikne jikwaru ehni a. ²⁶ Ji nye Farisi kpuru isni, beru osno mee ma rime okiko nu agbugba ziri richna, ma aznu a buru kwno nhne zi richna.

²⁷ “Awhnuwhnu zinu anu, ele zni iwu nu ele Farisi, ele ruwhnu lawuru, anu nu lele ilili be teru nzu, ke neegesi ehni a lele nhne marnu mma n’iwhne, kovu okpukpu ele nwurnu onwu nu kpakara nhne zila richna jiharu nu rime a. ²⁸ O bu kpa anu neegesi ehni anu ele badnu lele ele oma, kovu ruwhnu lawuru nu agwa ojo jiharu nu rime anu.

²⁹ “Awhnuwhnu zinu anu, ele zni iwu nu ele Farisi, ele ruwhnu lawuru, anu noowu ilili ele owhnurninya, bikwata hne be liri ele oma. ³⁰ Anu naakaa, ‘O

būru nū a zī n'òbochi ele nda aì, a bo snóne be wūsi òvnarna ele òwhnurninya.'
³¹ Kam kpayarū, anū naagbagidne èhni anū akebene, anū bū rūmu ele gburu ele òwhnurninya. ³² Anū mezute nhne òtutu mmehie ke ele nda anū. ³³ Anū agwò, anū èbnurnu okpu-èli, ndaa kpa anū jaagbanahòru ikpe ke bèkwnu èli rēnwu? ³⁴ M neeziyanu anū ele òwhnurninya nū ele akòniche nū ele zni Iwu Mozizi. Kòvu anū joogbu agwna be, kpògidne be n'ògba, anū jaapnīa agwna be nhne n'òro ogbako anū, kpagbu be hite nū otu èli-òhna dū èli-òhna berere. ³⁵ Kam kpayarū, òvnarna kpakara ele òma be wuwuhuru n'òwa jaadnakwasī anū, hite n'òvnarna Ebelī nye òma dū òvnarna Zakaraya nnwò Bèrekaya, nye anū gburu n'íketa hne zī nsò nū ojo arìohna. ³⁶ Me kanū anū ezi òka, kpakara nhne ka jaadnakwasī ebiri ka.

*Jizòsi whnurnu
 Jeruselem n'anya
 (Luk 13:34,35)*

³⁷ "Chei! Jeruselem, Jeruselem, jì ke noogbu ele òwhnurninya, ke jì akaworugwu nòolo ele be ziyannu ì. Mgba ele kpa me pioru ò chikota rūmu ì lele kpa enwerne òchichi nēchikota rūmu a nū mkpururu aka nkwu a lawuru, kòvu ì kwéle. ³⁸ Le, be naaghasanū anū òro anū ma ò tòbiri etekne. ³⁹ Kwnornu nū ka, me kanū, hite kītna, anū jóowhnu m berere dū nga anū jaakaa, 'Chiokike gozi nye wam ke naava nū rēwhna Nyenwe aì.' "

24

*Be joolulu Òro Nsò
 Chiokike*

(Mak 13:1,2; Luk 21:5,6)

¹ Jizòsi hì n'Òro Nsò Chiokike whòga, ele sno apna a vakwnusi a neegesi a kpa be jiri wu Òro Nsò Chiokike. ² Jizòsi kanū be, "Anū whnurnu kpakara nhne ka? Me kanū anū ezi òka, otu akaworugwu jóogwuzo n'olu ibne a, be jaakwnadna kpakara be n'èli."

*Mmekpèhni nū
 òkpakna èhni*

(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Nga Jizòsi daziri èli n'olu Rugwu Olivu, ele sno apna a vakwnusi a ichne, be kaa, "Kanū aì nga kpakara nhne ele ka jeeme. Kìni jeegesi nū òvuva ì zì ndundu, ya nū okwukwo òwa?"

⁴ Jizòsi sarū be, "Anyà dū anū èli ò zì nye òbula duhie anū. ⁵ Kwnornu nū agìda ele badnū jaava nū rēwhna m, naakaa, 'Mawa bū Karaìsi,' be jooduwu agìda ele badnū. ⁶ Anū jòonu ògwnu nū òtnutnu ògwnu, kòvu mkpòma lá anū mini. Kpakara nhne ka jeebe òsno mee, kòvu okwukwo yóoduge.

⁷ "Mba jeelizo megidne mba, èli-eze jeelizo megidne èli-eze, òkwnunyo nū èli otne enye jaazì nū hne zì ichne ichne. ⁸ Kpakara nhne ka jòonu lele òpanizo igbugbu òmumu nnwò.

⁹ "Ige wam be jeegweru anū nyee ma be kpakna anū èhni, gbu agwna anū, kpakara mba jòosno anū òro kwnornu m. ¹⁰ Agìda ele badnū jáabita òknwata mkpòma be, be jeere ibne be, sno ibne be òro. ¹¹ Agìda ele òwhnurninya aghalaghala jeelizo masì, duwhu agìda ele badnū. ¹² Kwnornu nū nhne ojo jaazì agìda, òwhnurn'anya agìda ele badnū jeeji iyi. ¹³ Kòvu be jòoznohia nye òbula ke jaaknata mkpòma, dazigidne dū okwukwo kpakara nhne. ¹⁴ Be jòokpo

okwo izi oṃa ka ke gbasiri ẹli-eze Chiokike nṃ kpakara oṃa ma o bṃru nhne akebne nyee kpakara mba, ige wam okwukwo kpakara nhne jaava.

*Awhnṃwhnu ke
ele Jerusalem jaata*

(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵ “Anṃ jṃowhnu nhne rṃru ọru ke neegweya gba ẹso n'ẹli hne o gwuzo nṃ hne zṃ nso, ke Danẹli nye owhnurninya kwuru ọka gbasiri a. (Bno nsnṃ, nye ọbula ke nṃogwnu nhne ka, ghṃhia a masṃ.) ¹⁶ Ige wam, ele zṃ nṃ Judiya gbazne n'olu rugwu. ¹⁷ Nye zṃ n'olu ọro hiedna ọ kwahala nhne zṃ n'oro a. ¹⁸ Nye zṃ n'ekwu lāhna aznṃ, chiri iwo a. ¹⁹ Awhnṃwhnu jaazṃnu ele rinya zṃ rime nṃ ele neechi nnwṃ rẹma n'ige wam. ²⁰ Anṃ kpenu Chiokike ọgba ẹso anṃ búko n'ige okirika mṃbu n'Ọbochi Ozukwa Inwe. ²¹ Kwnornu n'ige wam okne mmekpẹhni jaazṃ ke nṃ lele ya zṃkolele hite n'ọpanizo ọwa dṃ kṃna, owe, ọ jáazṃma berere. ²² Ọ bṃru nṃ be méne ọbochi wam ziri ichichi, ọ zá badnṃ ọbula be jṃoznohiali, kṃvu kwnornu nṃ ele Chiokike hṃhiaru, o mernu ọbochi wam ziri ichichi. ²³ Ige wam ọ bṃru nṃ nye ọbula kanṃ i, 'Le Karaṃsi zṃ hna,' mṃbu, 'Ọ zṃ pṃari,' i kwé. ²⁴ Kwnornu nṃ Karaṃsi aghalaghala zṃ ọdo n'ọdo, nṃ ele owhnurninya aghalaghala zṃ ọdo n'ọdo jṃowho iwhe, nṃornu agida ẹru ndu-ẹhni nṃ ẹru elekema zṃ ọdo n'ọdo, ma be duwhe ele Chiokike hṃhiaru ọ bṃru nṃ o jeekwe omume. ²⁵ Anṃ bnote nsnṃ, m bele m ọsno kanṃ anṃ.

²⁶ “Ọ bṃru nṃ nye ọbula kanṃ anṃ, 'Le ọ zṃ n'ẹli-ikpa,' anṃ zné, mṃbu 'Ọ zṃ nṃ rime ọro matṃ,' anṃ kwé. ²⁷ Kwnornu nṃ lele kpa amṃma oligwe neehi n'ọbosi ẹhnam dna nṃ ọdidna ẹhnam, bṃ kpa ọ jṃonu nga Nnwṃ ke Badnṃ jaava. ²⁸ Henuhne ọbula iznu dnarnṃ, idele jaagbako pṃi.

Nnwṃ ke Badnṃ wawa

(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)

²⁹ “Wara wara mmekpẹhni ka whemernu n'ọbochi wam, ẹhnam jaagba ọchichiri, ẹnwa jéenyẹ iwhe a, mṃbu ke oligwe jaadna,

kpakara iknernema ke oligwe jṃohnio ohnio.

³⁰ “Ige wam, nhne elekema ke Nnwṃ ke Badnṃ jṃowhuya iwhe n'oligwe, kpakara mba jaagbanṃ a mkpe. Be jṃowhnu Nnwṃ ke Badnṃ hne o naava n'erumeru oligwe n'iknernema nṃ okne igwugwu. ³¹ Be jṃogbu okne ọkwodu, o jeezihala ele enine izi a, be chṃkotanu a ele ke Chiokike hṃhiaru hite nṃ ruwhere ẹno k'owa, hite n'ọsotoma ọwa dṃ n'ọsotoma berere.

Mṃhia nhne hite

n'isisi be kwu figi

(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)

³² “Anṃ mṃhia nhne hite n'isisi figi, nga nkala a zṃlam pṃali pṃali nooru ọkwukwo ikne, anṃ mahṃa nṃ nduru-mini zṃ ndundu. ³³ Kpam masṃ, nga anṃ jṃowhnu kpakara nhne ka, anṃ mahṃa nṃ ige wam zṃ ndundu n'onu-mgbo. ³⁴ Me kanṃ anṃ ezi ọka, ebiri ka jéewhe tem kpakara nhne ka mee. ³⁵ Oligwe nṃ ọwa jaagawhe, kṃvu ikwu-ọnu m jáagawhe rṃa rṃa.

Ọ zá nye magwṃ

ọbochi wam

(Mak 13:32-37; Luk 17:26-30,34-36)

³⁶ “Ọ zá nye magwṃ ọbochi mṃbu ọtnu-ige wam, ele enine izi ke oligwe mámasṃ, Nnwṃ wam mámasṃ. Okwolem Nda m kpṃi bṃ nye magwṃ ọbochi

wam. ³⁷ Lele kpa ọ nụ n'ọbochi Noa, ọ bụ kpa ọ jọonu ige Nnwọ ke Badnụ jaava. ³⁸ Hne ọ dū ige mgba-mini ẹli wam, ele badnụ zị neeri, nọonwo, nọolu nnwerne, nọogbo nzi, dū n'ọbochi Noa bnazneru nū rime ọgbo. ³⁹ Be máa, tem mgba-mini ẹli wam va vuru kpakara be zne. Ọ bụ kpa ọ jaazi nga Nnwọ ke Badnụ jaava. ⁴⁰ Badnụ lawuru jaazi n'ekwu, be gweru otu ghasa ibne a. ⁴¹ Ele rinya lawuru jaazi neegwe wiri nū hne be gwe wiri, be gweru otu ghasa ibne a.

⁴² “Kam kpayaru, anụ neese nse, kwnornu nū anụ máa ọbochi Nyenwe anụ jaava. ⁴³ Kọvu anụ mahia nū ọ buri nū nye nwe ọro mahiaru ọtnu-ige nye buznu jaava, o znernu ose ọro a, o béekwele be lịwa ọro a. ⁴⁴ Kpam masi, anụ ziri nū ojikneru, kwnornu nū Nnwọ ke Badnụ jaava ige anụ tuge anya a.

*Ọhi ke kwesiri
ọ kwnata ovu
(Luk 12:41-48)*

⁴⁵ “Nyele bụ ọhi wam ke nwernu akoniche be kwesiri ọ kwnata mkpoma, nye nda a kwu mernu nye risi ele ọhi berere zị n'oro a ma o neenye be wiri n'ige kwesiri? ⁴⁶ Ọwa ọma zinu n'ohi wam ke nda a kwu hiehnarnu whnū nū o neeme kpa nda a kwu karu. ⁴⁷ Me kanu anụ ezi oka, o jeeme a nye jeelekota kpakara ekwnu a. ⁴⁸ Kọvu ọ buri nū ọhi wam bụ ọhi ojo, ọ kanu ẹhni a, ‘Nda m kwu joogbu okwnu,’ ⁴⁹ o bete naaligbu ele ọhi ibne a, snornu ele manya noogbu, neeri nọonwo manya. ⁵⁰ Nda kwu ọhi wam jaava n'ige ọ tuge anya a, n'otnu-ige ọ máa. ⁵¹ O joogbubi a ichichi lawuru, mee ya nū ele ruwhnu lawuru bna n'otu ọgbo, hne be jaazi naakwna ekwna, naata rukwnurnu-ize.”

25

*Elulu nri
rụmu oknornokno*

¹ “Ige wam be jeeji ẹli-eze Chiokike sninu nri rụmu oknornokno ele ọhri ọnji be zne o kwnusi nye nọolu nnwerne ikne. ² Isne n'esilawuru be bụ ele iwhnirniwhno, isne bụ ele nwernu echiche. ³ Ele iwhnirniwhno gweru ọnji kọvu be jile mọno. ⁴ Ele nwernu echiche gweru ọnji, gbaru mọno n'olori gweru zne. ⁵ Nye nọolu nnwerne ikne váge ngwa, anyarna turu kpakara be, be zni anyarna.

⁶ “N'esilawuru abali, be siri lulo, ‘Le nye nọolu nnwerne ikne, anụ whuya, zne kwnusi a.’

⁷ “Kpakara rụmu oknornokno wam lizo, tulizo ọnji be. ⁸ Ele iwhnirniwhno kanu ele nwernu echiche, ‘Anụ nyebosi ai agwna mọno anụ, ọnji ai neechi echni.’

⁹ “Rụmu oknornokno wam nwernu echiche saru be, ‘Ọza, mọno a nwernu joozunu ai nū anụ, anụ zne n'aka ele neere mọno zuru mọno ke anụ.’

¹⁰ “Kpa be znernu ọ zụ mọno, nye nọolu nnwerne ikne varu, rụmu oknornokno ele jikneru snornu a bna n'iriri ọlu nnwerne. Be gbasni ọro.

¹¹ “Omekwo rụmu oknornokno iwhnirniwhno wam varu, nooznu aka n'onu-mgbo, naakaa, ‘Nyenwe ai, Nyenwe ai, gbaranu ai ọro.’

¹² “Kọvu ọ saru be, ‘Me kanu anụ ezi oka, m máam ele anụ bụ.’

¹³ “Kam kpayaru, anụ ziri nū nse, kwnornu nū anụ máa ọbochi wam mọbu nga ọtnu-ige wam jọbu.

*Elulu talenti***(Luk 19:11-27)*

14 “Berere kwno, be jeeji ɛli-eze Chiokike sninu otu nyerukna ke neezne izne, o sukwu ele ɔhi a, gweru ɛkwno a nyewhete be n'aka. 15 O nyernu otu badnu talenti isne, nye berere talenti lawuru, nyee masi nye ke berere otu talenti. O nyernu nye ɔbula lele kpa rikne a hna. O lizo zne hne o znezne. 16 Nye ke o nyernu talenti isne znernu ngangam nozo ahia, o nwehia mbnarna talenti isne berere. 17 Nye ke nahiaru talenti lawuru zne mee masi kpm, o nwehiaru mbnarna talenti lawuru berere. 18 Kovu nye ke nahiaru otu talenti znernu gwu eli, lite iwai nyenwe a.

19 “Nga agida ige whemernu, nyenwe ele ɔhi wam varu ma ya nu be piakota nhne o nyernu be. 20 Nye wam ke nahiaru talenti isne gweru talenti isne berere va, kaa, ‘Nyenwe m, i nyernu m talenti isne, kovu le, m nwehiaru m mbnarna talenti isne berere.’

21 “Nyenwe a kanu a, ‘I mekwaru nkari, ɔhi oma, ke be kwesiri o kwnata mkpoma, i kwesiri be kwnata i mkpoma nu nhne ele nu ele, m jeeme i nye risi agida nhne. Vaa, snornu Nyenwe i n'ovu ɔso n'onu a.’ 22 Nye ke nahiaru talenti lawuru varu masi, kaa, ‘Nyenwe m, i nyernu m talenti lawuru, le m nwehiaru m mbnarna talenti lawuru berere.’

23 “Nyenwe a kanu a, ‘I mekwaru nkari, ɔhi oma ke be kwesiri o kwnata mkpoma, i kwesiri be kwnata i mkpoma nu nhne ele nu ele, m jeeme i nye risi agida nhne. Vaa, snornu Nyenwe i n'ovu ɔso n'onu a.’

24 “Nye wam ke nahiaru otu talenti varu, kaa, ‘Nyenwe m, m maam nye i bu, nu i bu badnu aka-nchni, i neegwe nhne n'ekwu hne i kpala mkpuru, i naachikota nhne hne i ghala mkpuru. 25 Kam kpyaru, ogwnu turu m, m gweruru m talenti i lite n'eli, le, gwehnarnu ke bu ke i.’

26 “Nyenwe a saru a, ‘Ohi ojo, nye ime-mgwu, i magwu nu m neegwe nhne n'ekwu hne me kpala mkpuru, naachikota nhne hne me ghala mkpuru? 27 O buru oma, i znernu eyisi iwai m n'aka ele gbanwo iwai, nga me varu m znernu m anahoru iwai m nu mbnarna.

28 “ ‘Anu nahia a talenti wam nyega a nye wam ke nwernu nri talenti. 29 Kwnornu nu nye ɔbula ke nwernu nhne, be jeenye, o nwehnasiru, kovu nye ke nwee, be jaanahoru a, o bubedi ke o nwernu. 30 Anu tubna ɔhi ke bnage nu nhne wam n'ederezi, o bna n'ochichiri hne be jaazi naakwna ekwna, naata rukwnurnu-ize.’

Rumu owu nu aturnu

31 “Nga Nnwɔ ke Badnu jaava n'igwugwu a, ya nu kpakara ele enine izi a, o jaadazi ɛli nu ngadna eze ke igwugwu. 32 Be jaachikota kpakara mba nu ruwhnu a, o jeekeme ele badnu n'esilawuru ibne be, lele kpa nye nooznu aturnu neekewahala aturnu n'esilawuru owu. 33 O jaabita aturnu n'akarikwnunga a, bita owu n'akarita a.

34 “Eze wam jaakanu ele zi a n'akarikwnunga, ‘Anu va, ele Nda m goziri, anu kehia ɛli-eze be bitannu anu hite nga Chiokike kpuru owa. 35 Kwnornu nu wiri gwnurnu m, anu nyernu m wiri, akpiri kpuru m bekwnu, anu nyernu m mini, m bu m nye izne, anu kwubnarnu m oro anu. 36 M gbaru m eto, anu chita m ikpe, m riaru m nriria, anu leri nriria, m zi m n'oro ikelu anu varu lekwa m.’

37 “Ige wam ele oma wam jaakaa, ‘Nyenwe ai, ndaa ige a whnurnu wiri noogwnu i, a nyega i wiri, mɔbu ige akpiri nookpo i bekwnu, a kwute i mini?’

* 25:13 Talenti: N'ige mbom, ogwo ernu ɔbochi bu otu mkpuru iwai. Otu talenti hna lele nri pokwu mkpuru iwai.

38 Ndaa ige a whnurnu nu i bu nye izne, a kwubnanya i n'oro ai, mɔbu nu i gba ɛto, a chita i ikpe? 39 Ndaa ige a whnurnu nu i naaria nriria mɔbu n'oro ikelu, a lekwa i?"

40 "Eze wam jaasa be, 'Me kanu anu ezi oka, kpakara nhne anu mennu nye ka kakwo mati n'esilawuru rumu nda m, anu mennu me.'

41 "Nga wam, o jaakanu ele ke zi a n'akarita, 'Anu whoga hne me zi, ele be vuru onu, bna nu bekwnu noonwu tim tom ke be bitannu Ekwensu nu ele enine izi a. 42 Kwnornu nu wiri gwnurnu m, anu nyege m wiri, akpiri kporu m bekwnu, anu kwutege m mini. 43 M bu m nye izne, anu kwubnanyage m, m gbaru m ɛto, anu chitage m ikpe, m riaru m nriria, m zi m n'oro ikelu, anu lekwa m.'

44 "Be jaasa a masi, 'Nyenwe ai, ndaa ige a whnurnu nu wiri noogwnu i, mɔbu nu akpiri nookpo i bekwnu, mɔbu nu i bu nye izne, mɔbu nu i gba ɛto, mɔbu nu i naaria nriria, mɔbu nu i zi n'oro ikelu, a lekwa i?"

45 "O jaasa be, 'Me kanu anu ezi oka, kwnornu nu anu mennu a otu nye ke kakwo mati n'esilawuru ele ka, anu mennu m.'

46 "Ige wam be jeezne ta awhnwhnu ke kwɔ okwo, kovu ele oma jaabna nu budnu kwɔ okwo."

26

Be gbaru iznuznu

o gbu jizosi

(Mak 14:1,2; Luk 22:1,2; Jon 11:45-53)

1 Nga Jizosi kwukworu kpakara oka ka, o kanu ele sno apna a, 2 "Anu magwu nu obochi lawuru wheme nu Iriri Ogawhe jaazi, be jeegweru Nnwɔ ke Badnu nyee ma be kpo gidne a n'ogba."

3 Ige wam ele risi ariohna nu ele okno badnu ke ele Ju gbakoru n'obiri nye risi ariohna be nookwu Kayafasi. 4 Be gba iznuznu kpa be jeeji aghigho nwugwu Jizosi, gbu a. 5 Kovu be karu, "O jɔobu n'Iriri ka, o zi a kpasu ohna."

Be teru jizosi mono

nu Betani

(Mak 14:3-9; Jon 12:1-8)

6 Nga Jizosi zi nu Betani, n'oro Saimoni nye riaru nchnichna, 7 otu nwerinya bnanyarnu nye vu mono otute zi gburu okne onu ke nwernu eknarna oma ke zi n'ite alabasita, o wusi mono otute ka nu risi Jizosi kpa o dazi eli neeri wiri.

8 Nga ele sno apna a whnurnu a, o we be ehni, be kaa, "Kini kpayaru be wuwhuru mono otute ka etekne? 9 Be znernu o re mono otute ka agida iwai, nyee ele mboni."

10 Kpa Jizosi mahiaru nhne be nookwu, o kanu be, "Kini kpayaru anu neemekpa nwerinya ka ehni? O rnurnu ernu oma n'ehni m. 11 Anu nu ele mboni zi kpakara ige, kovu nu me nu anu jazi kpakara ige. 12 O wusiri mono otute ka n'ehni m, o mernu a ma o bikwata m n'olili m. 13 Me kanu anu ezi oka, hne nu hne obula be jokpo okwo izi oma ka nu kpakara oma, be jookwuhia nhne nwerinya ka mernu, ma o buru nhne o chenwanya a."

Judası kwerruru

o re jizosi

(Mak 14:10,11; Luk 22:3-6)

14 Ige wam otu badnu n'esilawuru ele sno apna a nri nu ebo wam, be kwu Judası Isikarioti, znekwnusiri ele risi ariohna, 15 o sika be, "Kini bu nhne anu

jeenye m, o buri me gweru a nyee n'aka anu?" Be kwu a nri siliva eto. ¹⁶ Hite n'ige wam, o bete o pio oghere o jeegweru Jizosi nyee be.

Jizosi nu ele sno apna a riri Iriri Ogawhe

(Mak 14:12-21; Luk 22:7-13; Jon 13:21-30)

¹⁷ N'obochi mbom ke Iriri Bredi Whuge Owhu, ele sno apna a vakwnusiri Jizosi, sikwa a, "Ndaa hne i piuru ma a mekwatanu i ma i ri Iriri Ogawhe?"

¹⁸ O kanu be, "Anu zne eli-ohna ka, znekwnusi nye nu kpa, kanu a, 'Nye-zni-nhne karu kpa, Ige m zi ndundu, me nu ele sno apna m jeeri Iriri Ogawhe n'oro i.' " ¹⁹ Ele sno apna a mee lele kpa Jizosi nyernu be iwu, be mekwata Iriri Ogawhe.

²⁰ N'ogbednachi, Jizosi nu ele sno apna a nri nu ebo wam daziri neeri wiri. ²¹ Kpa be neeri wiri, o kaa, "Me kanu anu ezi oka, otu badnu n'esilawuru anu jeere m."

²² O gbu be igbugbu k'agida, kpakara be n'otu n'otu panizo naakanu a, "Nyenwe ai, o bu mawa sa?"

²³ Jizosi saru be, "Nye me nu a noosnukota aka n'otu agbugba wiri, nye wam jeere m. ²⁴ Nnwọ ke Badnu jaala lele kpa be gbaru a n'okwukwo nsọ gbasiri a, kovu nu awhnwhnu jaazinu nyerukna wam be jeehi n'aka a re Nnwọ ke Badnu. O buri oma o buri be muna nyerukna wam."

²⁵ Ige wam Judasi, nye reru a, kaa, "Nye-zni-nhne, o bu mawa sa?" Jizosi saru a, "Ji n'iwuhuru i karu kpa."

Wiri Anyasnu Nyenwe ai

(Mak 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

²⁶ Kpa be neeri wiri, Jizosi gweru bredi, tunu Chiokike mmamma, nyawama a, nyee ele sno apna a, kaa, "Anu gweru, ri, ka bu anọ-ehni m." ²⁷ O gweru okiko, tu mmamma, nyee be, kaa, "Kpakara anu nwọ nu rime a. ²⁸ Kwnornu nu ka bu onarna m ke ogba-njo-ehni ke be nowusi kwnornu agida badnu ma be gbarunu be mmehie be. ²⁹ Me kanu anu, hite kina m jónwoma manya hi n'isisi vaini whuya rja rja tem du n'obochi me nu anu jónwo a ke ikne n'eli-eze nda m."

³⁰ Nga be gwnukparu eri, be whoga zne nu Rugwu Olivu.

Jizosi karu nu Pita

jogonahoru a

(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

³¹ Nga wam, Jizosi kanu be, "Kpakara anu jaagbakwo eso n'abalị tna, kwnornu nu be gbaru a n'okwukwo nsọ, kaa, 'M joogbu nye nooznu aturu, aturu ma jaagbakemekwo.'

³² Kovu nga me hiri n'enwu lizo, m jeebe anu osno zne Galili."

³³ Pita saru a, "O bubedi nu kpakara badnu gbanahoru i, m jaagba eso rja rja."

³⁴ Jizosi kanu a, "Me kanu i ezi oka, n'abalị ka, ige okne ochichi yaakwnana ekwna, i jogonahoru m mgba eto."

³⁵ Pita kanu a, "O burubedi nu o zi mkpa me sno i nwuma, m jogonahoru i rja rja." O bu masi kpa kpakara ele sno apna a kwuru.

Jizosi kperu okpukpe

nu Gesemani

(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ Jizōsi nū be vaduru n'ekwu Gēsemani, ọ kanū ele sno apna a, “Anū daziri hna, me zne kpe okpukpe nū p̄jari.” ³⁷ O kwuru Pita nū r̄umu rukna Zebidi lawuru yisinu ẹhni a, ọ panizo o gbu a igbugbu nū o wute a nū mkp̄oma. ³⁸ Ọ kanū be, “O noogbu m mkp̄oma m igbugbu k'agida dū ẹnwu, anū dazigidne hna, snornu m se nse.”

³⁹ O znetu nū ruwhnu mat̄i, dna, kpu ruwhnu a n'eli, kpe okpukpe, kaa, “Nda m, ọ buru nū o kwe omume, ma okiko awhnūwhnu ka whenahoru m, kovu ọ b̄u nhne me pioru, kovu nhne i pioru.”

⁴⁰ Ọ vakwnusi ele sno apna a, hne be neezni anyarna, ọ kanū Pita, “Kini, anū nwée rikne snornu m se nse otu ọtnu-ige? ⁴¹ Anū se nse, neekpe okpukpe, ọ zi anū dnabna n'ọrnurna. Enine ke badnū zi b̄ekwnu, kovu nū an-ẹhni zila rikne.”

⁴² Ọ gharū be zne kwno berere ke mgba lawuru, kpe okpukpe, kaa, “Nda m, ọ buru nū okiko awhnūwhnu ka j̄ewhenahoru m, okwolem ma m nwornu m a, be mee nhne i pioru.”

⁴³ Jizōsi hiehna berere, whnū be neezni anyarna, kwnornu nū anya be zi r̄inya. ⁴⁴ Ọ gharū be, zne kpe okpukpe ke mgba ẹto, nookwu k̄oriri otu ọka wam.

⁴⁵ Nga o hiehna hne ele sno apna a zi, ọ kanū be, “Anū zi k̄oriri neezni anyarna, noozukwa inwe? Le, ọtnu-ige ke m zi ndundu. Be neegweru Nnwọ ke Badnū resi n'aka ele mmehie. ⁴⁶ Anū lizo, ma a zne. Anū le, nye neegweru m nyee zi ndundu.”

Be nwudneru Jizōsi

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; J̄on 18:3-13)

⁴⁷ Kpa Jizōsi kpu ọka n'ọnu, le, Judasi, otu nū rime nri nū badnū lawuru wam varū, ya nū agida badnū ji ama-ogwnu nū okp̄iri. Be hi nū hne ele risi ar̄iohna nū ele okno badnū ele Ju va. ⁴⁸ Judasi, nye wam reru a nyernu be nhne elekema, kaa, “Nye ọbula ke me joosnutu ọnu, nye wam b̄u ya, anū nwugwu a.” ⁴⁹ Ngangam, o znekwnusi Jizōsi, kaa, “Nye-zni-nhne, m bekwulem ji.” O snutu a ọnu.

⁵⁰ Jizōsi kanū a, “Enyi m, mee nhne i varū o mee.”

Be vakwnusi Jizōsi, be t̄ukwasi a aka, nwugwusi a rikne. ⁵¹ Otu badnū nū rime ele sno apna Jizōsi d̄osnimarnu aka, m̄n̄iohia ama-ogwnu a, gbu nye izi nye risi ar̄iohna, bihala a ns̄i. ⁵² Jizōsi kanū a, “M̄n̄iohnasi ama-ogwnu i n'ọbo a, kwnornu nū kpakara ele gbu ama jaala n'ama. ⁵³ Ọ b̄u nū i máa nū m nwernu m rikne kanū Nda m, o ziyanu m nhne kakwo lij̄oni * nri nū ẹbo ele enine izi a? ⁵⁴ Kovu me mee k̄pam, nhne be gbarū n'ọkwukwo ns̄o nū o jeemer̄iri, ndaa kpa o jeemezu?”

⁵⁵ Ige wam, Jizōsi kanū agida ele badnū wam varū ọ nwugwu a, “Anū varū ch̄iri ama-ogwnu nū okp̄iri ọ nwudne m lele nū b̄u m nye neemegidne iwu ẹli. Kpakara ọbochi m daziri m n'Ọro Ns̄o Chiokike neezni nhne, anū nwūd̄nene m. ⁵⁶ Kpakara nhne ka mernu ma nhne ele ọwhnurninya gbarū n'ọkwukwo ns̄o mezu.” Ige wam kpakara ele sno apna a ghasarū a, gbawhu.

Jizōsi gwuzo nū ruwhnu ele eze-ikpe

(Mak 14:53-65; Luk 22:54,55,63-71; J̄on 18:13,14,19-24)

⁵⁷ Ele nwudneru Jizōsi duru a zne n'oro Kayafasi, nye risi ar̄iohna, hne ele zni iwu nū ele okno badnū gbakogwu. ⁵⁸ Pita snornu a, be z̄itagwo ndundu. Ọ

* 26:53 Lij̄oni: b̄u pokwu ele ogwnu isunu.

bna nū rime ederezi nye risi arìohna, dazìri ẹ̀lì n'esislawuru ele nse, ma ọ̀ whnū risi nhne neeme.

⁵⁹ Ele risi arìohna nū kpakara ele eze-ikpe noopio ele akebbe aghalaghala gbagidne Jizōsi ma be gbu a. ⁶⁰ Ọ̀ bụ̀ n'ezì nū agìda ele akebbe aghalaghala whūyaru, kọ̀vu be nwée rikne piohĩa nhne.

N'ipne-aznū, badnū lawuru whūyaru, ⁶¹ be kaa, “Nyerukna ka karū nū o nwernu rikne kwadna Oro Nsọ̀ Chiokike ka, wu a n'ọ̀bochi ẹ̀to.”

⁶² Nye risi arìohna lizọ̀ sịkwa Jizōsi, “Ọ̀ zá nhne ì naasa? Kìni bụ̀ akebbe ka ele badnū ka naagbagidne ì?” ⁶³ Kọ̀vu nū Jizōsi kpusunrni ọ̀nu. Nye risi arìohna kanu a, “M ì m Chiokike ke zì bụ̀dnū kwusi a rikne, ma ì kanu aì, jì n'ìwhuru ì bụ̀ Karaìsi, Nnwọ̀ Chiokike.”

⁶⁴ Jizōsi sarū a, “Owe! Jì n'ìwhuru ì karū. Kọ̀vu me kanu anū, Hite kītna, anū jọ̀owhnu Nnwọ̀ ke Badnū hne ọ̀ dazì n'akarikwnunga Chiokike ke bụ̀ Dikne, naava masì n'erumeru oligwe.”

⁶⁵ Nye risi arìohna dọ̀wama iwo a, kaa, “O kwululem Chiokike, ndaa nhne a kwno noopio ele akebbe berere? Anū nūrnū kpa o kwuluru Chiokike. ⁶⁶ Kìni bụ̀ echiche anū?”

Be sarū, “O kwesiri ọ̀ nwū ẹ̀nwu.”

⁶⁷ Ige wam be bete nọ̀ogbu a ọ̀nu mini, naapnĩa a nhne. Ele berere nọ̀ogbo a aka, ⁶⁸ be kaa, “Whnū nū aì ọ̀whnurninya, Karaìsi, nyele gbọ̀ru ì aka?”

Pita Gọ̀nahoru Jizōsi

(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Jọ̀n 18:15-18,25-27)

⁶⁹ Pita dazì n'ederezi, otu nnwọ̀ oknornokno ele neezne izi vakwnusi a, kaa, “Jì nū Jizōsi nye Galili sno masì.”

⁷⁰ Kọ̀vu Pita gọ̀ru nū ruwhnu kpakara be, kaa, “M máam nhne ì naakaa.”

⁷¹ Nga ọ̀ whọ̀garu n'ọ̀nu-mgbo, nnwọ̀ oknornokno berere whnū a, ọ̀ kanu ele zì pì, “Nyerukna ka nū Jizōsi nye Nazareti sno.”

⁷² Pita kwusi a rikne, gọ̀ kwno berere, kaa, “M máam nyerukna ka.”

⁷³ Ige matì berere, ele gwuzo ndundu vakwnusiri Pita, kanu a, “N'ezì, jì n'ìwhuru ì bụ̀ otu badnū nū rime be, kwnornu nū ikwu-ọ̀nu ì neegwehĩa ì ihne.”

⁷⁴ Ige wam ọ̀ panìzo nọ̀ogo ẹ̀hni a ngūgo, nọ̀odu risi, kaa, “M máam nyerukna ka.” Ngangam, okne ọ̀chichi kwnarnū ẹ̀kwna. ⁷⁵ Pita chenwanya ikwu-ọ̀nu Jizōsi kwuru, kaa, “Ige okne ọ̀chichi yáakwnana ẹ̀kwna, ì jọ̀ogonahoru m mgba ẹ̀to.” Ọ̀ whọ̀ga ederezi kwna ẹ̀kwna mkpuru ovu k'agìda.

27

Be kwuznennu Paìleti

Jizōsi

(Mak 15:1; Luk 23:1,2; Jọ̀n 18:28-32)

¹ N'ọ̀nu ọ̀sisi, kpakara ele risi arìohna nū ele okno badnū ele Ju gbarū iznuznu, kpebi o gbu Jizōsi. ² Be kne a eriri, duru a zne, gweru a nyewhete n'aka Paìleti nye nẹ̀chi.

Enwu Judasì

(Ernu 1:18,19)

³ Nga Judasì nye reru a whnurnu nū be kperu Jizōsi ikpe ẹ̀nwu, marnūhni mernu a k'agìda, ọ̀ chìhnalanu ele risi arìohna nū ele okno badnū nri siliva ẹ̀to wam, ⁴ kaa, “M mmehiele m nū ogweru ọ̀vnarna nye ikpe mána resi anū.”

Be kanu a, “Ndaa ke gbasiri ai? Ki bu mkpa i.” ⁵ Judasi tusa iwai wam nu rime Oro Nso Chiokike, whoga, kpogbu ehni a.

⁶ Ele risi arìohna gweru kpakara iwai wam, kaa, “O megidnenu iwu ai o yisi iwai ka nu nhne be bita iwai n'Oro Nso Chiokike, kwnornu nu o bu iwai ovnarna.” ⁷ Be kpebi o gweru iwai wam zu eli ele kpu ite hne be jeeli ele izne.

⁸ Ka kpayarù be nookwu a Eìi Ovnarna du tna. ⁹ Nhne ka mernu ma nhne Jerimaya nye owhnurninya kwuru mezu,

“Be gweru
nri siliva eto
bu onu ahia

ele Izireli whnurnu onu a,

¹⁰ be gweru a zuya eli ele kpu ite,
lele kpa Nyenwe ai nyernu m n'iwu.”

Jizosi gwuzo nu

ruwhnu Paileti

(Mak 15:2-5; Luk 23:3-5; Jon 18:33-38)

¹¹ Kovu nu Jizosi gwuzo nu ruwhnu nye neechi echi, nye ochichi wam sikwa a, “I bu Eze ele Ju?”

Jizosi saru a, “Owe! Ji n'iwihuru i karu kpm.”

¹² Nga ele risi arìohna nu ele okno badnu noobno a nhne, o sala be nhne obula. ¹³ Paileti sikwa a, “I nuna kpakara nhne be noobno i?” ¹⁴ Kovu nu Jizosi sala a oka obula, ke mernu o gbagwojiri nye ochichi anya k'agida.

Be marnu Jizosi

ikpe enwu

(Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; Jon 18:39--19:16)

¹⁵ N'Iriri Ogawhe obula, nye neechi echi neesigbasinu be otu nye ikelu be rioru a. ¹⁶ Be nwernu otu nye ojo ke ohna marnu zi n'oro ikelu be nookwu Barabasi.

¹⁷ Nga igbudu badnu wam gbakoru, Paileti sikwa be, “Ndaa nye anu pioru me sigbasinu anu, Barabasi* sobu Jizosi, nye be kwu Karaisi?” ¹⁸ Paileti kwuru ka kwnornu nu o magwu nu be kwuyannu a Jizosi kwnornu owho-anya.

¹⁹ Kpa Paileti daziri nu ngadna ikpe a, nnwerne a ziznenu a izi, kaa, “Aka i zi nu nhne gbasiri nye mee mma wam, kwnornu nu m taru m agida awhnwhnu nu mboro tna kwnornu a.”

²⁰ Kovu nu ele risi arìohna nu ele okno badnu sigidnenu igbudu ele badnu wam be rjo a Barabasi, gbu Jizosi.

²¹ Paileti sikwa be, “Ndaa nye anu pioru me sigbasinu anu n'ehni badnu lawuru ka?”

Be kaa, “Barabasi.”

²² O sikwa be, “Kini bu nhne anu pioru me mee Jizosi, nye be kwu Karaisi?”

Kpakara be siwama, “Kpogidne a n'ogba.”

²³ Paileti sikwa, “Kini mernu? Kini bu nhne ojo ke o mernu?”

Be siwama okokoba ke kakwo, kaa, “Kpogidne a n'ogba.”

²⁴ Nga Paileti whnurnu nu o nwée rikne mee nhne obula, kovu agida ogbugbo dnarnu, o gweru mini kwò aka a lawuru nu ruwhnu kpakara be, kaa, “Aka m zi richna n'ovnarna nwerukna ka, anu n'iwihuru anu magwu nhne gbasiri a.”

²⁵ Kpakara be karu, “Ovnarna a zi nu risi ai, zi masi nu risi rumu ai.”

²⁶ Paileti sigbasinu be Barabasi. Nga o pnarnu Jizosi nhne, o gweru a nyewhete be ma be kpogidne a n'ogba.

* 27:17 Barabasi: Agwna okwukwo kwuru Jizosi Barabasi

Ele ọgwu kparị Jizọsi
(Mak 15:16-20; Jọn 19:2,3)

²⁷ Ele ọgwu nye ọchichi duru Jizọsi zne n'ọbna ele ọgwu hne kpakara odobiri ele ọgwu gbarụ a gburugburu. ²⁸ Be tuma a iwo a, wosi a iwo ihie ihie. ²⁹ Be kpa okpu igwu, kpusi a nụ risi, nyee a mkpara n'akarikwnunga, gbunu a mpnerne ọchi nụ ruwhnu a, kparị a, be kaa, "A bekwulem ji, Eze ele Ju." ³⁰ Be gbụ a ọnu-mini, gweru mkpara wam neeli a nụ risi. ³¹ Nga be kparikworu a, be tuma a iwo wam, wosi a kpakara iwo a, duru a zne ma be kpogidne a n'ogba.

Be kpogidneru

Jizọsi n'ogba

(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jọn 19:17-27)

³² Nga be whụyaru, be whnurnu otu nwerukna Sirini, rẹwhna a bụ Saịmoni, be sigidne a ma o vuru ọgba a sno be.

³³ Nga be vaduru hne be kwu Gologota, ke bụ "Hne Okpokoro Risi," ³⁴ be nyee Jizọsi manya be gwaru nhne lu nlulu. Kọvu nga Jizọsi raturu a riro, o kwéle ọ nwọ a. ³⁵ Be kpogidne a n'ogba, ele ọgwu ke iwo a n'esilawuru be nga be vukworu ọgbanuchi. † ³⁶ Be daziri ẹli neese a. ³⁷ Be bítaru n'olu risi a nhne be bnrnu a, "Ka bụ Jizọsi, Eze ele Ju." ³⁸ Be kpogidneru ele buznu lawuru nụ Jizọsi n'olu ọgba, otu badnụ n'akarikwnunga a, nye ke berere n'akarita a. ³⁹ Ele naagawhe naakaja a, neewhnuwhne risi, ⁴⁰ be kaa, "Ji nye naakwnadna Oro Nsọ Chiokike, wu a n'ọbochi ẹto, znọhia ẹhni i. Ọ bụru nụ i bụ Nnwọ Chiokike, hi n'olu ọgba hiedna."

⁴¹ Ọ bụ masị kpa ele risi arịohna nụ ele zni iwu nụ ele okno badnụ naakpari a. ⁴² Be kaa, "Ọ znọhiaru ele berere, kọvu o nwéee rikne znọhia ẹhni a, ọ bụ eze Izireli, o hi n'olu ọgba hiedna kịtna, a jeekweru nụ a. ⁴³ Ọ tųkwasiri Chiokike mkpọma, ọ znọhia a kịtna, ọ bụru nụ ọ masịri a, kwnornu nụ ọ karu. 'M bụ m Nnwọ Chiokike.' " ⁴⁴ Ọ bụ masị kpa ele buznu wam be kpogidneru be nụ Jizọsi n'olu ọgba zị masị naakpari a.

Enwu Jizọsi

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jọn 19:28-30)

⁴⁵ Hite n'esilawuru iwhnehnie, † ọchichiri gbasnirni kpakara ẹli wam dụ n'ọtnu-ige ke ẹto. § ⁴⁶ N'ọtnu-ige ke ẹto, Jizọsi jiri okne nkọli siwama, kaa, "Eloi, Eloi, lama sabatani," ke bụ, "Chiokike m, Chiokike m, kịni mernu i ghasaru m?"

⁴⁷ Agwna ele gwuzo ndundu nurnu a, be kaa, "O noosukwu Ẹlajia."

⁴⁸ Ngangam, otu badnụ gba ẹso gweru sponji gbajite a nụ manya gbarụ ọka, tųkwasi a n'olu isisi, nyee a ma ọ nwọ. ⁴⁹ Ele berere kaa, "Gharu a, a lesi ma Ẹlajia jaava ọ znọhia a."

⁵⁰ Nga Jizọsi jiri okne nkọli si okokoba berere, o nwebime inwe.

⁵¹ Ige wam ikpe obnosni ke Oro Nsọ Chiokike gbawaru ibekala lawuru hite n'olu dụ n'ẹli. Ẹli otne enye dnarnu, agida rugwu gbawaru. ⁵² Ilili kpumernu, agida ele nsọ hiri n'ẹnwu lizọ, ⁵³ be whụya nụ rime ilili. Nga Jizọsi hiri n'ẹnwu lizọ, be bnazne nụ rime ẹli-ọhna nsọ, gesi agida ele badnụ ẹhni be.

† 27:35 Agwna ọkwukwo kwuru: Be mernu ka ma nhne be kwuru hite n'ọnu nye ọwhnurninya mezu, "Be keru iwo m n'esilawuru be, gweru iwo m vu ọgbanuchi." † 27:45 n'esilawuru iwhnehnie: ọkwukwo ke mbom kwuru ige awa isunu § 27:45 ọtnu-ige ke ẹto: ọkwukwo ke mbom kwuru ige awa tolu

⁵⁴ Nga nye neechi otu riwuhu ele ogwnu nu ele ogwnu a zi neese Jizosi whnurnu eli otne enye nu kpakara nhne mernu, be tu ogwnu k'agida, be kaa, "N'ezi, nyerukna ka buri Nnwọ Chiokike." ⁵⁵ Agida ele rinya zi masi hne zi ikere neelekiri, ele hi nu Galili snornu Jizosi va, neeznenu a izi. ⁵⁶ N'esilawuru be bu Meri Magidalini, nu Meri nne Jemisi nu Josefu, nu nne rumu Zebidi.

Be liri Jizosi

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

⁵⁷ Nga ogbednachi, otu nye eze be kwu Josefu, nye Arimatiya, nye sno apna Jizosi, ⁵⁸ znekwnusiri Paileti, rjo a iznu Jizosi. Paileti nyernu iwu be vute a iznu Jizosi. ⁵⁹ Josefu vuru iznu wam, whu a n'ikpe abochna marnu mma, ⁶⁰ zne lite a nu rime ilili ikne ke aka a, ke o gwuwaru nu rime rugwu. O vuru otu rugwu hna ezi kpusni onu-mgbo ilili wam. ⁶¹ Meri Magidalini nu Meri kiyari zi ndundu, kete ruwuhu n'ilili wam.

⁶² N'ekile a, ke bu obochi ke sno obochi ojknernu, ele risi arjohna, nu ele Farisi gbakoru znekwnusi Paileti, ⁶³ kaa, "Nda-ai-kwu, a chenwanyarnu nu nye nduwhu wam karu nga o zi budnu, 'Nga obochi eto whemernu, m jeehi n'enwu lizo.'" ⁶⁴ Kam kpayaru, nyee iwu ma be mesni ilili wam rikne du obochi eto, ma ele sno apna a gharu o znurnu a n'abali, kanu ele badnu nu o hiri n'enwu lizo. Aghalaghala ke ipne-aznu jaakakwo ke mbom."

⁶⁵ Paileti kanu be, "Anu zne, gweru ele ogwnu, be se, anu mesni ilili wam rikne kpa anu nwernu rikne o mee a." ⁶⁶ Be zne, mesni ilili rikne, kasu ilili a akara n'olu akaworugwu, bita masi ele nse.

28

Jizosi lizoru n'enwu

(Mak 16:1-10; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

¹ Nga Obochi Ozukwa Inwe whemernu, nga chi noobo n'obochi mbom n'ikwezu, Meri Magidalini, nu Meri kiyari varu lekasi ilili. ² Ngangam, eli tneru enye, enine izi Nyenwe ai hiri n'oligwe hiedna, vume akaworugwu wam, daziri eli n'olu a. ³ Ruwuhu a nu lele amuma, iwo a naachna lele mkpuru-mini. ⁴ Ogwnu turu ele nse wam, be ma ririri dna n'eli lele ele nwurnu onwu.

⁵ Enine izi wam kanu ele rinya wam, "Ogwnu tu anu, m maam nu anu noopio Jizosi, nye be kpogidnenu n'ogba. ⁶ O zifa hna, kwnornu nu o hilem n'enwu lizo, lele kpa o kwuru. Anu va whnu hne be liru a. ⁷ Anu zne wara wara kanu ele sno apna a, nu o hilem n'enwu lizo, o belem anu osno neezne Galili, anu joowhnu a pji. Le, m bele m osno kanu anu." ⁸ Be gweru eso, gweru izne hi n'ilili wam gbawhu, be notu ogwnu, mkpoma noso masi be n'onu k'agida. Be zne kanu ele sno apna a.

⁹ Jizosi kwnusiri be kpa be neezne n'apna, o kanu be, "M bekwulem anu." Be bna a n'ochi lawuru, kponu a risi eli. ¹⁰ Jizosi kanu be, "Ogwnu tuko anu, anu zne kanu rumu nda m, be zne Galili, o hne be joowhnu m."

Otnutnu ele nse

¹¹ Kpa ele rinya wam naala, agwna ele ogwnu wam neese ilili znernu n'eli ohna kanu ele risi arjohna kpakara nhne mernu. ¹² Ele risi arjohna nu ele okno badnu gba iznuznu, be kwu be agida iwai. ¹³ Be kaa, "Anu kaa, 'Ele sno apna a varu n'abali nga a neezni anyarna znurnu iznu a.'" ¹⁴ O buru nu nye neechi echi nu a, a jeeme o kweru nu ikpe mana anu, anu jabna nu mmekpehni."

¹⁵ Ele ọgwu wam gweru iwai wam mee nhne ele risi ariohna nū ele okno badnū karū be mee. Be wheke ọtnutnu ka kpakara n'esilawuru ele Ju dū tna.

*Jizọsi mernu ele sno apna a
whnu a anya*

(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jọn 20:19-23; Eru 1:6-8)

¹⁶ Ele sno apna a nri nū otu wam zne nū Galili n'olu rugwu lele kpa Jizọsi kanū be. ¹⁷ Nga be whnurnu a, be kpọnu a risi ẹli, kọvu agwna be nwernu mkpọma lawuru. ¹⁸ Jizọsi vakwnusi be, kaa, “Be nyernu m kpakara rikne ke zị n'oligwe ma n'owa. ¹⁹ Anū zne nū kpakara ọwa mee ele badnū be buru ele sno apna m, nọowu be mini nū rẹwhna ke Nda, nū ke Nnwọ nū ke Enine Nso. ²⁰ Anū zni be b̄ta kpakara nhne me nyernu anū n'iwu. N'ezi, me nū anū zị kpakara ige dū ọkwnukokwnu.”

**Izi oma lele kpa
Makj
gbarụ a n'okwukwo
Nhne gbasiri okwukwo ka**

Izi oma lele kpa Makj gbarụ a n'okwukwo jiri mkpuru oka ka panizo, “Opanizo izi oma Jizosi Karaishi, Nnwọ Chiokike.” Makj gesiri nụ Jizosi bụ badnụ ke nọornu ernalu ndu-ehni nụ nye nwernu rikne. Iknernema a whụyaru iwhe nụ nhne o znirni, nụ rikne megidne renwu ojo, nụ rikne o gbarunu ele badnụ mmehie. Jizosi kwuru ehni a Nnwọ ke Badnụ, nye varu o gweru budnu a nyee ma o dghia ele badnụ hite nụ mmehie be.

Makj gbarụ nhne Jizosi mernu karu ikwu-onu o kwuru nụ nhne o znirni. O gbarụ nhne matị gbasiri Joni Nye Wu Mini, owuwu mini a, nụ ornurna Jizosi. O znernu nụ ruwhnu kwu nhne gbasiri ele sno apna Jizosi nụ ele irno a. N'ipne-aznụ okwukwo a, o kwuru gbasiri enwu Jizosi nụ olizo n'enwu a.

Nhne zi n'okwukwo ka

Opanizo izi oma (1:1-13)

Enu Jizosi nụ rime Galili (1:14--9:50)

Jizosi znirni nhne nụ ernalu ndu-ehni nụ Judiya (10:1-52)

Hite nụ Galili dū Jeruselem (11:1--15:47)

Olizo n'enwu Jizosi (16:1-8)

Jizosi gesiri ehni a, mekwu lahna oligwe (16:9-20)

Nye gbarụ okwukwo ka: Makj

Risi nhne o kwu gba a: O gesi nụ Jizosi bụ Nnwọ Chiokike, hite nụ ernalu ndu-ehni a.

Ikwu-onu Joni

Nye Wu Mini

(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Jon 1:19-28)

¹ Opanizo izi oma Jizosi Karaishi, Nnwọ Chiokike. ² Lele kpa Azaya nye qwhnurninya gbarụ a n'okwukwo, Chiokike karu,

“Bno nsni, le, m neezizne nye izi m nū ruwhnu i, nye jeemekwata apna i.

³ Akpiri otu badnụ nọokpo okwo n'eli-ikpa, naakaa, ‘Anụ mekwata apna Nyenwe ai, anụ mee ma apna a snirni asni.’”

⁴ Joni Nye Wu Mini bụ nye wam whụyaru iwhe n'eli-ikpa nọokpo okwo naakaa ele badnụ tūhnasna mkpoma ma be wu be mini, ma Chiokike gbarunu be mmehie. ⁵ Kpakara ele zi nū mgbu Judiya nū eli Jeruselem whokwnusiri a. O wu be mini n'Osimini Jodani, be nookwuhia mmehie be.

⁶ Joni wogwu iwo rijni akpukpo anghia be kwu kameli. Ajni o snu n'ikwunu bu akpukpo anghia. Wiri a bu igwurube nū mōno ebeka ghia. ⁷ O nọokpo okwo naakaa, “Nye kakwo m rikne wawa n'aznū m, nye me kwésile o whudnahie eli tōma eriri okoro-ochi a lawuru. ⁸ M ji m mini wu anū mini, kovu nū nye wam jeeji Enine Nso nōowu anū mini.”

Ouwu mini Jizosi

nū ornurna a

(Mat 3:13--4:11; Luk 3:21,22; 4:1-13)

⁹ N'ige wam, Jizōsi hiri nū Nazareti ke zı n'eli Galili va, Jōni wu a mini nū rime Osimini Jōdani. ¹⁰ Ngangam Jizōsi hiri nū mini nōowhuya, o whnurnu oligwe hne o kpumernu, o whnū Enine Nsō hne o neewhekwasia a lele nduru. ¹¹ Otu akpıri hiri n'oligwe kaa, "Ji bu Nnwō m me whnurnu n'anya, nhne i masiri m."

¹² Ngangam Enine Nsō wam duru a bna eli-ikpa. ¹³ O zı n'eli-ikpa nri obochi eno. Ekwensu naarna a ornurna, ya nū rımu anōhia zı. Kōvu nū ele enine izi neeznenu a izi.

Jizōsi sukwuru ele noogbu aznū

(Mat 4:12-22; Luk 4:14,15; 5:1-11)

¹⁴ Nga be yisiri Jōni n'ikelu, Jizōsi znernu Galili neezni izi oma Chiokike gweyarū. ¹⁵ O naakaa, "Ige zulem, eli-eze Chiokike zı ndundu, anū tūmasna mkpōma kweru izi oma."

¹⁶ Nga o znernu nū ngeri Osimini Galili, o whnū Saımoni nū Anduru nwene a rukna hne be zı nōowu igbo nū rime osimini, kwnornu nū be bu ele noogbu aznū. ¹⁷ Jizōsi kanū be, "Anū va sno m n'aznū, m jeeme anū buru ele jōokwuhia ele badnū lele kpa anū noogbu aznū." ¹⁸ Ngangam be sigbasi igbo be, sno a.

¹⁹ O zne nū ruwhnu matı, o whnū Jemisi nnwō Zebidi nū Jōni nwene a rukna zı n'ogbo berere, neemekwata igbo be. ²⁰ O sukwu be, ngangam be gharū Zebidi nda be n'ogbo, ya nū ele be gnornu ɛrnu, snornu a.

Jizōsi chıhalaru renwu ojo

(Luk 4:31-37)

²¹ Be nū Jizōsi zne n'eli-ohna Kapanom bna n'oro ogbako ele Ju n'Obochi Ozukwa Inwe neezni nhne. ²² Nhne o neezni duru be ɛhni, kwnornu nū o znirni nhne lele nye nwernu rikne, o buo lele ele zni iwu ele Ju.

²³ Otu nwerukna renwu ojo nwugwu bnanyarnū nū rime oro ogbako be, siwama, ²⁴ "Kini bu nhne ai nū ji nwekogwu, Jizōsi nye Nazareti? I varu ma i gbumekwo ai? M maam nye i bu, i bu nye nsō ke Chiokike."

²⁵ Jizōsi bigboru a, kaa, "Kpusnime onu i, hi nū rime a whuya."

²⁶ Renwu ojo wam dosiri a rikne. O gweru okne nkoli si okokoba, hi nū rime a whuya. ²⁷ O duru kpakara be ɛhni ke mernu be bete n̄esikwarita ɛhni be, "Ka bu kini? O bu o zni nhne ikne sa? O nwernu rikne ke o ji n̄otunu renwu ojo oka, be bnotenu a nsni."

²⁸ Be t̄usi ot̄nutnu a nū kpakara eli Galili.

Jizōsi gwōru ele nr̄iria

(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)

²⁹ Nga Jizōsi hiri n'oro ogbako ele Ju wam whuya, ya nū Jemisi nū Jōni, be bna n'oro Saımoni nū Anduru. ³⁰ Ige wam nne nnwerne Saımoni dnanyi naarija ɛhni orne bekwnu, ngangam be kanū Jizōsi nhne gbasiri nwerinya wam. ³¹ O znekwnusi a, jiri a n'aka, d̄olizo a olu. Ngangam ɛhni orne bekwnu wam sigbasi a, o bete neeznenu be izi.

³² N'ogbednachi, nga ɛhnam dnarnū, be kwuyanū Jizōsi kpakara ele nr̄iria, nū ele renwu ojo nwugwu. ³³ Kpakara ele zı n'eli wam gbakoru n'onu-mgbo neelekiri. ³⁴ O gwōru agida ele nr̄iria zı odo n'odo, o chımarnu agida renwu ojo. O kwéle renwu ojo kwu oka, kwnornu nū be magwu nye o bu.

*Jizōsi znirni izi oma
nū Galili*

(Luk 4:42-44)

³⁵ N'ōnu ọsisi, nga chi yóbochnage, o lizọ zne hne kọru owu, neekpe okpukpe. ³⁶ Saimoni nū ele ya nū be zị noopio a. ³⁷ Nga be piohjaru a, be kanu a, “Kpakara ele badnu noopio i.”

³⁸ Kọvu Jizōsi kanu be, “A jeezne n'eli ele ke berere ma m zni m be izi oma, kwnornu ka bu nhne me kwnornu va.”

³⁹ O zne nū rime kpakara oro ọgbako ele Ju zị nū kpakara Galili neezni izi oma, chihala masi renwu ọjo.

Jizōsi gwọru nye nchnichna

(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰ Otu nye naariā nchnichna vakwnusiri a, riasno a, gbonu a mpnerne ọchi, kaa, “Ọ buru nū i piuru, i nwernu rikne mee m ziri richna.”

⁴¹ Jizōsi dōnu a obirizi, dōsnima aka a, kpatu a, kaa, “M piuru m, ziri richna.”

⁴² Ngangam be gwọru a nchnichna wam, ọ ziri richna.

⁴³ Jizōsi doru a aka nū nsnī k'agida chihala a. ⁴⁴ Ọ kanu a, “Ọ zá nye obula i kanu, kọvu la, gweru ehni i gesi nye okwa arjohna, gweru masi nhne Mozizi nyernu n'iwu kwa arjohna ma ọ buru nhne akebbe nyee be nū i zị richna.”

⁴⁵ Kọvu ọ whogaru bete ọnotnunu ele badnu, neewheke oka wam, ke kpahjaru nū Jizōsi nwema rikne berere ọ bna nū rime eli-ohna hne ele badnu jowhnu a, kọvu o znernu hne kọru owu, ele badnu neehi penupe obula naavakwnusi a.

2

Jizōsi gwọru nye ehni a

dōnwurnu ọdonwu

(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

¹ Nga Jizōsi lahnarnu n'eli Kapanom, kpa obochi ele nū ele whemernu, agida ele badnu nurnu nū ọ zị n'oro. ² Agida ele badnu varu jipiya kpa ọ zima oghere zị, ma n'ōnu-mgbo. Ọ zị masi nookwunu be ikwu-ōnu Chiokike. ³ Be vakwnusi a, vuyanu a otu nye ngeri ehni a dōnwurnu ọdonwu, badnu eno vu a. ⁴ Nga be nwée rikne du a ehni kwnornu nū agida ele badnu wam, be koma olu oro hne ọ zị. Nga be dokamarnu a, be vudna okpata ke nye ngeri ehni a wam dōnwurnu ọdonwu danyi. ⁵ Nga Jizōsi whnurnu okwnata ovu be, ọ kanu nye wam ngeri ehni a nwurnu ọnwu, “Nnwọ m, be gbarunam ji kpakara mmehie i.”

⁶ Kọvu nū agwna ele zni iwu ele Ju dazi eli pii, zị neesikwa nū mkpoma be,

⁷ “Kini mernu nwerukna ka jiri kwu oka kpa? O kwululem Chiokike. Ndaa nye nwernu rikne ọ gbaru mmehie hne ọ buo Chiokike kpoi?”

⁸ Ngangam, Jizōsi mahjaru nū rime enine a nū be zị naari oka wam nū rime mkpoma be, ọ sika be, “Kini kpahjaru anu naari oriri ka nū mkpoma anu?”

⁹ Ndaa ke zị ewheke, ọ kanu nye ngeri ehni a dōnwurnu ọdonwu, ‘Be gbarunam ji kpakara mmehie i,’ mọbu ọ kaa, ‘Lizọ, chiri etere i, zne izne.’ ¹⁰ M piuru m anu mahja nū Nnwọ ke Badnu nwernu rikne n'owa ọ gbaru mmehie.” Jizōsi kanu nye wam ngeri ehni a dōnwurnu ọdonwu, ¹¹ “M ka m ji, lizọ, chiri etere i, la oro i.”

¹² Ngangam, o lizọ, chiri etere a, whoga nū ruwhnu kpakara be, o du kpakara be ehni, be znarni Chiokike, naakaa, “A whunulele nhne nū kpa.”

Jizōsi sukwuru Livai

(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³ Jizōsi whōga kwno berere nū ngeri Osimini Galili, agida ele badnū vakwnusiri a. O bete neezni be nhne. ¹⁴ Nga o neewhe, o whnū Livaı nnwō Alifayosi, hne o dazı n'oro ntū. O kanū a, "Sno m." O lizō snornu a.

¹⁵ O dū nga Jizōsi dazı neeri wiri n'oro Livaı, agida ele ɔna ntū nū ele mmehie snornu Jizōsi nū ele sno apna a neeri wiri. Ige wam, ele sno a zı agida. ¹⁶ Nga ele zni iwu ele Ju ele bū ele Farisi whnūrnū nū ele mmehie nū ele ɔna ntū sno a neeri wiri, be sika ele sno apna a, "Kini mernu o noosno ele ɔna ntū nū ele mmehie neeri wiri?"

¹⁷ Nga Jizōsi nūrnū a, o kanū be, "Mkpa dibıa zıko naakpa ele eɔni būru ɔma, okwolem ele nrıria. M vāge m o sukwu ele ɔma, okwolem ele mmehie."

Ajji gbasiri ovu ɔnu

(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

¹⁸ O dū nga ele sno Jōni nū ele Farisi noovu ɔnu, agwna ele badnū vakwnusi Jizōsi sika a, "Kini mernu ele sno Jōni nū ele sno ele Farisi noovu ɔnu, kovu ele sno apna i zā noovu ɔnu."

¹⁹ Jizōsi sarū be, "Ele varū hne be nɔolu nnwerne ikne be joovu ɔnu hne nyerkna wam nɔolu nnwerne ikne nū be zı? Kpakara ige ke be nū nye nɔolu nnwerne ikne zı, be jōovu ɔnu. ²⁰ Kovu ɔbochi vawa nga be jaanahoru be nye nɔolu nnwerne ikne. ɔbochi wam be joovu ɔnu.

²¹ "O zā nye jeegweru mkpekele ikpe ikne dnusni n'iwu ɔknani. O mene kpm, iwo ke ikne jɔdokahala nhne n'eɔni ke ɔknani. O jɔdoka ke kakwo agida. ²² O zı ması nye jeegweru manya ikne gbası n'olori akpukpo ɔknani. O mene kpm, manya wam jaagbawama, manya nū olori akpukpo whume etekne. Kovu be gbası manya ikne n'olori akpukpo ikne."

Ajji gbasiri

ɔbochi Ozukwa Inwe

(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

²³ O dū n'otu ɔbochi Ozukwa Inwe, Jizōsi nū ele sno apna a naagawhe n'esilawuru ekwu ikpa. Ele sno apna a bete o ghō ikpa kpa be znezne. ²⁴ Ele Farisi kanū a, "Le, kini mernu be neeme nhne kwēsile o mee n'ɔbochi Ozukwa Inwe?"

²⁵ Jizōsi sarū be, "Anū gwnūna nhne Devidi mernu nga o zı nū mmekpeɔni, nga wiri gwnūrnū a, ya nū ele snogwu a? ²⁶ O bnazernu n'oro nsō Chiokike, nga Abıata bū nye risi arıohna, o ri brēdi be bıtaru nū ruwhnu Chiokike ke kwēsile n'iwu o ri, okwolem ele ɔkwa arıohna bū ele kwesiri n'iwu o ri a, o nye ması ele nū ya snogwu."

²⁷ O kanū be, "Chiokike mernu ɔbochi Ozukwa Inwe kwnornu badnū, be mēne badnū kwnornu ɔbochi Ozukwa Inwe. ²⁸ O nhne kpahıaru Nnwō ke Badnū jiri būru ması Nyenwe ɔbochi Ozukwa Inwe."

3

Nyerukna aka

dɔnwurnu ɔdonwu

(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

¹ Jizōsi bna kwno berere n'oro ɔgbako ele Ju, otu nwerukna aka dɔnwurnu ɔdonwu zı pıi. ² Ele Farisi zı neese a, ma o jɔogwo a n'ɔbochi Ozukwa Inwe, ma be bno a nhne. ³ O kanū nyerukna wam aka a dɔnwurnu ɔdonwu, "Lizō, gwuzoru nū ruwhnu kpakara ele badnū." ⁴ O sika be, "O būru ɔma n'iwu o mee nhne ɔma, mɔbu o mee nhne būo ɔma n'ɔbochi Ozukwa Inwe? O znɔhia bɔdnū mɔbu o gbu gbū?"

KoƵu be nyasimernu bidim. ⁵ Nga o lekparu anya ngaramanga o we ełni, o nwe ovu ojo kwnornu nu mkpoma ojo be. O kanu nyerukna wam, “Došnima aka i.” O došnima aka a, aka a buru oma lele kpa o zi nu mbom. ⁶ Ele Farisi whoga, ngangam be nu ele dagwunu Erodu zne gbagidne a iznuznu, kpa be joogbu a.

Agida ele badnu

snornu Jizosi

⁷ Jizosi nu ele sno apna a whogaru zne ngeri Osimini Galili. Agida ele badnu hi n'eli Galili snornu a, ma ele hi nu Judiya, ⁸ ma ele hi n'eli Jeruselem, nu eli Idumiya, ma n'obosi ehnam ke Osimini Jodani nu gburugburu Taya nu Saıdoni, vakwnusiri Jizosi nga be nuru kpakara nhne o mernu. ⁹ O kanu ele sno apna a be mee kpa otu ogbo mati jaaziri a ndundu kwnornu agida ele badnu wam, o zi be kpagbu a. ¹⁰ Ige wam, Jizosi gworu agida ele nriria, ke kpaharu agida ele nriria ojo zi odo n'odo n'okpu n'ehni a ma be kpatu a aka. ¹¹ Nga obula ele renwu ojo whuru a, be dna n'eli nu ruwhnu a, siwama, kaa, “Jiwa bu Nnwọ Chiokike.”

¹² Jizosi do be aka nu nsni be meko ele badnu mahia nye o bu.

Jizosi horuru nri nu

badnu lawuru ele izi

(*Mat 10:1-4; Luk 6:12-16*)

¹³ Jizosi penezne n'olu rugwu, sukwu ele o pioru. Be znekwnusi a. ¹⁴ O horu ele rukna nri nu ebo ma ya nu be daziri, kwu be ele izi, ma o zihala be zne kpo okwo izi oma, ¹⁵ o nyernu be rikne o chihala renwu ojo.

¹⁶ Ka bu nri nu badnu lawuru wam o horuru, Saımoni, nye Jizosi jiri rewhna Pita, ¹⁷ nu Jemisi nnwo Zebidi, nu Joni nwene Jemisi, o ji kwno be rewhna Banajisi, ke bu rumu egbe oligwe, ¹⁸ nu Anduru, nu Filipu, nu Batolomi, nu Matiyu, nu Tomosi, nu Jemisi nnwo Alifayosi, nu Tadiyosi nu Saımoni nye zi n'esilawuru ele noonwu bekwnu nu mkpoma, ¹⁹ nu Judasi Isikarioti, nye reru a.

Jizosi nu Belizibolu

(*Mat 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10*)

²⁰ Jizosi bna n'otu oro, agida ele badnu jipiya kwno berere, ke kpararu o nwee oghere ri wiri. ²¹ Nga rumu nne a nuru a, be whoga ma be nwugwu a, kwnornu nu be karu, “Mkpoma a zule ozu.”

²² Agwna ele zni iwu ele Ju hiri nu Jeruselem va, kaa, “O nwernu Belizibolu, o ji rikne nye risi renwu ojo naachihala renwu ojo.”

²³ Jizosi sukwukota be, tnu nu be elulu zi odo n'odo, “Setani o jaachihalali Setani? ²⁴ O buru nu eli-eze kewama megidne ehni a, eli-eze wam jogwuzoli.

²⁵ O buru masi nu ezi-nu-oro kewama megidne ehni a, ezi-nu-oro wam jogwuzoli. ²⁶ O buru masi nu Setani lizoru megidne ehni a, kewama, o jogwuzoli, enwu a valam.

²⁷ “O za nye jaabnali n'oro nye dikne, naahoru a kpakara nhne a, o buru nu o bele osno kne dikne wam eriri. Ige wam o jeenwe rikne naahoru a nhne zi n'oro a.

²⁸ “Owe! M naakanu anu ezi oka, Chiokike jaagbarunu rumu badnu kpakara aruru-eli be ruru nu oka ojo be nookwu, ²⁹ KoƵu nye obula ke kwuru kwugidne Enine Nso jeenwe ogbarunu tim tom. Kwnornu nu nye wam rulam aruru-eli nwee ogbarunu okwnukokwnu.” ³⁰ Jizosi kwuru ka kwnornu nu be naaka nu o nwernu renwu ojo.

Nne Jizosi nù rùmu nne a
(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

³¹ Nne Jizosi nù rùmu nne a varù, be gwuzoru n'ederezi, ziznenu a izi, noosukwu a. ³² Agida ele badnù wam zì a gburugburu kanù a, “Le, nne i nù rùmu nne i zì n'ederezi noopio i.”

³³ Jizosi sikhwaru be, “Nyele bụ nne m nù rùmu nne m?” ³⁴ O lehnata anya ele dazì a gburugburu, kanù be, “Anù le nne m nù rùmu nne m. ³⁵ Nye obula ke neeme nhne Chiokike noopio, nye wam bụ nwene m rukna nù nwene m rinya nù nne m.”

4

Elulu nye ogha mkpuru
(Mat 13:1-9; Luk 8:4-6)

¹ Jizosi panizo neezni kwno nhne nù ngeri osimini. Agida ele badnù jihjaru hne o zi, ke kpararu o bnazne n'ogbo, daziri eli. Kpakara igbudu badnù wam gwuzoru nù mkpomko eli. ² O ji elulu neezni be agida nhne zì odo n'odo. Nù nhne o neezni, o kaa,

³ “Anù bnote nsni, otu nye ernu ekwu znernu agha mkpuru. ⁴ O du nga o naagha mkpuru, agwna mkpuru dnarnù nù ngeri apna. Rùmu onunu tuturu be ta. ⁵ Agwna mkpuru dnarnù n'eli rugwu hne be nwée agida rizna, ngangam mkpuru wam fuhjaru, kwnornu nù be nwée agida rizna. ⁶ Kovu nga ehnam wasiri, be chnanwu, kwnornu nù be nwée egwnugwnu. ⁷ Agwna mkpuru berere dnarnù n'esilawuru igwnu, igwnu wam sohja, kpagbu a, o minyage mkpuru. ⁸ Agwna mkpuru berere dnarnù n'eli buru oma, fuhja, nooso, naaba, mihia nri mkpuru eto, berere nri isunu, berere otu riwhu.”

⁹ O kanù be, “Nye nwernu nsni o ji o nù nhne, o nurnu.”

Nhne o kwno tnu elulu
(Mat 13:10-17; Luk 8:9,10)

¹⁰ Nga Jizosi nù ele sno apna a nri nù badnù lawuru wam zì, nù agwna ele berere, be sikhwaru a nhne ghasiri agida elulu. ¹¹ O kanù be, “Be mernu anù mahja nhne tugwaru otugwa ke eli-eze Chiokike, kovu ele zì n'ederezi, be naakanù be kpakara nhne n'elulu, ¹² ma

‘Be neele anya kpqi, gharu o whnu,
nqonu nù nsni, gharu o ghohia,
o zi be tuhnasna mkpoma hne Chiokike zi,
nwehja ogbaru.’”

Risi elulu nye
ogha mkpuru wam

(Mat 13:18-23; Luk 8:11-15)

¹³ Jizosi sikhwa be, “Anù ghohiage elulu ka? Ndaa kpa anù jeeji ghohia kpakara elulu? ¹⁴ Nye ernu ekwu naagha mkpuru ghasiri ikwu-onu Chiokike. ¹⁵ Mkpuru ele ke dnarnù nù ngeri apna nù lele ele ke nurnu ikwu-onu wam, kovu nga be nurnu a, ngangam Ekwensu varu gweme oka wam nù mkpoma. ¹⁶ Mkpuru ke be ghasiri nù hne rugwu zì nù lele ele ke nurnu ikwu-onu wam, ngangam be gweru snarnjma gweru a. ¹⁷ Kovu nù be nwée egwnugwnu, be dazì ike matj, omekwo, nga mmekpehni mibu awhnwhnu varu kwnornu nù igwu-onu wam, ngangam be dnahnala aznu. ¹⁸ Mkpuru ke be ghasiri n'esilawuru igwnu nù lele ele ke nurnu ikwu-onu wam, ¹⁹ kovu mmekpehni ke owa ka, nù aghigho o whnu ekwnu n'anya, nù nkoli ke nhne berere, bnanyarnu, kpagbu ikwu-onu wam. O ghohi nhne mina mkpuru. ²⁰ Mkpuru

ke be ghasiri n'eli buru oma nu lele ele ke nuru ikwu-onu wam, be narnu a, o mipiya nri mkpuru eto, berere nri isunu, berere otu riwhu."

Elulu tonji n'olu ikpechi

(Luk 8:16-18)

²¹ Jizosi kanu be, "Anu neegweya tonji bita a nu mkpururu nkita, mabu nu mkpururu okpata? O buo n'olu nhne be bita tonji? ²² Kwnornu nu o za nhne be bigwaru abigwa, ke be jeeme o whuya iwhe, be jookpume kpakara nhne be kpusirni okpusni. ²³ O buru nu nye nwernu nsni o ji o nu nhne, o nuru."

²⁴ O kanu be, "Anu bnote nsni nkaru nhne anu nonu. Nhne anu jiri tunu nye berere bu nhne be jeeji tunu anu, be jeenye anu karukwo. ²⁵ Nye nwernu nhne bu nye be jeenye, nye nwée, be jaanahoru a, o bubedi ke o nwernu."

Elulu mkpuru nooso oso

²⁶ Jizosi kaa, "Eli-eze Chiokike nu lele nga badnu kpasiri mkpuru n'eli. ²⁷ O zni anyarna n'abali tnenya n'iwhehnie, mkpuru wam fuhia, nooso, nye wam ma kpa o ji neeme kpa. ²⁸ Eli nu nsunu a neeme isisi nooso, naamihia mkpuru, ke mbom, o fuhia, omekwo igwugwere, omekwo ikpa karu aka ke hi n'igwugwere. ²⁹ Kovu nga ikpa wam karu, ngangam, o gweru ama bete o gbu ikpa kwnornu n'ige o gwe nhne n'ekwu dlam."

Mkpuru mositadi

(Mat 13:31,32,34; Luk 13:18,19)

³⁰ Jizosi kaa, "A jeeji kini gbu esni eli-eze Chiokike? Mabu ndaa kpa a jeeji nootnu elulu a? ³¹ O nu lele mkpuru isisi be kwu mositadi, ke, nga be kpasiri a n'eli, o bu mkpuru isisi zi mati kakwo kpakara mkpuru n'owa. ³² Kovu nga be kpasiri a, o sohia buru nhne kakwo kpakara nhne be kpasiri n'eli, wahia agida nkala hna ezi, ke mernu onunu nonu alikwu nu mkpururu idno a."

³³ Jizosi jiri agida elulu nu kpa nookwunu be ikwu-onu Chiokike, lele kpa be jonuli. ³⁴ O kwugene be ikwu-onu hne o jile elulu. Kovu nga ya nu ele sno apna a kpai daziri, o kwanu be risi kpakara elulu ka.

Jizosi bigbora

ruwhere osimini

(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ O duru n'ogbednachi, o kanu ele sno apna a, "Ngwa ma a whe aka osimini kiyari." ³⁶ Nga be whogaru n'igbudu badnu wam, be bnakwnusi Jizosi n'ogbo ke o zi, be nu ya snornu. Ogbo ele ke berere sno be. ³⁷ Okne abaka-mini lizo, mini noowubna nu rime ogbo wam, ke kphiaru mini jihia n'ogbo wam. ³⁸ Kovu nu Jizosi zi n'aznu ogbo neezni anyarna n'olu nhne oche-risi. Be kpatnenya a, kanu a, "Nye-zni-nhne, o gbasila i nu a noowhu sa?"

³⁹ O tnenya, bigbo ruwhere, kanu okne osimini, "Udno! Daziri bii." Ruwhere whebiri, ohna dna bii. ⁴⁰ Jizosi kanu be, "Kini mernu anu nootu ogwnu? O bu nu anu nwée okwnata mkpoma sa?"

⁴¹ Be turu ogwnu k'agida, be nesikwarita ehni be, "Nye ka bu nyele? Ke ruwhere nu okne osimini noobnotenu nsni?"

5

Jizosi gworu nye

renwu ojo nwugwu

(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Jizōsi nū ele sno apna a vadu ngeri Osimini Galili kiyari, n'eli ele Gerasa. ² Nga o hiri n'ogbo whūya, otu nyerukna rēnwu ojo nwūgwu hiri nū hne be li iznu kwnusi a. ³ O wu nū hne be li iznu, o zīma nye nwernu rikne tū a ijigba, ⁴ kwnornu nū be tūsīlam a ijigba nū nhne ikelu agīda ige, o gbajikwo ijigba, lijikwo nhne ikelu be tūgwu a. O zīma nye nwernu rikne mee anya dno a. ⁵ Ige obula, abalī nū iwnehnie o zī nū hne be li iznu ma n'olu rugwu, neesi okokoba, gweru akaworugwu būko n̄odowa ēhni a ēhni.

⁶ Kōvu nga o whnurnu Jizōsi nū hne zī ikere, o gba ẹso, kponu a risi eli. ⁷ O gweru okne nkōli si okokoba, naakaa, “Kīni bū nhne me nū jī nwekogwu, Jizōsi Nnwō ke Chiokike Kakwo Nhne Dum Olu?” ⁸ Ka bū kwnornu nū Jizōsi kannū a, “Hī nū rime a whūya, jī rēnwu ojo.”

⁹ Jizōsi sīkwa a, “Kīni bū rēwhna ī?”

O kaa, “Rēwhna m bū Lijōni, kwnornu nū a zī agīda.” ¹⁰ O rīasnosi Jizōsi rikne o chīhala be n'eli wam.

¹¹ Kōvu agīda ezni zī pīam naata wiri nū ngeri rugwu zī ndūndu. ¹² Kpakara rēnwu ojo wam rīasno Jizōsi, kaa, “Zizne aī nū rime ezni ma a bna nū rime be.” ¹³ Jizōsi kweru be, kpakara rēnwu ojo wam whūyaru zne bna nū rime ezni wam, kpakara rūmū anōhia wam, ke dūru pokwu lawūru, gbadnarnū nū ngwulangwu ngeri mini, rinwū nū rime mini.

¹⁴ Ele n̄oznu be gbawhuru, tn̄usi a n'eli-ōhna ma nū rime ẹkwu. Be va whnū nhne mernu. ¹⁵ Be vakwnusi Jizōsi, whnū nye wam agīda rēnwu ojo nwūgwu nū mb̄om, hne o dazī ẹli, woru iwo, mkp̄oma a zumasīri ozu, be tū ogwnu. ¹⁶ Ele whnurnu a tnurnu nhne mernu nye wam rēnwu ojo nwūgwu nū odokwnu ezni wam.

¹⁷ Be bete arīasno Jizōsi o whōga nū ngeri ẹli be.

¹⁸ Nga o naabna nū rime oḡbo, nye wam rēnwu ojo nwūgwu nū mb̄om rīasno a ma o snornu a la.

¹⁹ Jizōsi kwéle. Kōvu o kanū a “La n'oro ī, lakwnusi ele ke i, tn̄usinu be kpakara nhne Nyenwe aī mennu, nū kpa o d̄onnu ī obirizi.”

²⁰ Nwerukna wam la, panīzo n̄ootnu nū rime Dekapolisi nhne Jizōsi mennu a, o duru kpakara ele badnū ēhni.

Nnwō rinya matī nū

nwerinya ntū ọvnarna

(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Nga Jizōsi lahnarnū aznū bna n'ogbo dū nū aznū osimini kiyari, agīda ele badnū jihīaru nū hne o zī. O dazīri nū ngeri osimini. ²² Otu nū rime ele risi ọro oḡbako ele Ju, nye rēwhna a bū Jarīosi, varū, nga o whnurnu Jizōsi, o dna n'eli n'ochi a, ²³ rīasno a, kaa, “Nnwō m rinya matī zī n'onu ẹnwu, va soso tūkwasi a aka ī lawūru ma ī d̄ohia a, o zīri b̄udnu.”

²⁴ Jizōsi snornu a zne. Agīda badnū snornu a naakpagbu a.

²⁵ Otu nyerinya ke naarīa ntū ọvnarna nri nū awha lawūru sno nū igbudu ele badnū wam, ²⁶ ke whnurnu agīda awhnūwhnu n'aka agīda ele dibīa, tuwhukwo kpakara nhne o nwernu, kōvu o bn̄ana m̄bnarna obula, o j̄oru bujo ke agīda. ²⁷ Nga o nurnu nhne gbasīri Jizōsi, o va n'aznū a n'igbudu badnū wam, kpatū iwo a aka, ²⁸ kwnornu nū o karū, “O b̄uru me kpatū iwo a aka kp̄oi, o jeeme ēhni b̄uru m ọma.”

²⁹ Ngangam ọvnarna a gbabiri, o metū a n'ēhni nū be gwōlam a nrīria ojo wam. ³⁰ Ngangam Jizōsi mahīaru nū rikne hilem n'ēhni a whōga. O tūhnasna n'igbudu badnū wam sīkwa, “Nyele kpatūru iwo m aka?”

³¹ Ele sno apna a kanu a, “I whnuru igbudu badnu naadnagidne i, i naakaa, ‘Nyele kpaturu m aka?’”

³² O le anya gburugburu ma o jowhnu nye ke mernu nhne ka. ³³ Nwerinya wam, kpa o mahjaru nhne mernu a, o yahna n'ogwnu naama a ririri, dna n'eli n'ochi a, kowanu a kpakara ezi oka zi a. ³⁴ Jizosi kanu a, “Nnwọ m rinya, okwnata mkpoma i zohialam ji, la nu udno, nriria i la.”

³⁵ Nga Jizosi kpu oka n'onu, ele hi n'oro nye risi oro ogbako ele Ju wam va, naakaa, “Nnwọ i rinya nwunam. Ndaa ke i naakpaknata Nye-zni-nhne ehni?”

³⁶ Jizosi bnoge nsni nu nhne be nookwu, o kanu nye risi oro ogbako ele Ju wam, “I tuko ogwnu, kweru kpoi.” ³⁷ O kwéle nye obula snornu a zne, okwolem Pita, nu Jemisi nu Joni nwene Jemisi. ³⁸ Nga be vaduru n'oro nye risi oro ogbako ele Ju wam, o whnuru mkpakpo, nu agida ele naakwna ekwna, neesi okokoba. ³⁹ Nga o bnaznenu, o sikwa be “Ndaa nhne anu naakpakponu, naakwna? Nnwọ rinya ka nwuna onwu, kovu o zi n'anyarna.”

⁴⁰ Be nu a rumu. Nga o chihalaru kpakara be, o kwuru nda watakiri wam nu nne a nu ele nu ya sno bna nu hne watakiri wam dnanyi. ⁴¹ O nwugwuru watakiri wam n'aka, kanu a, “Talita kumi,” ke bu, “Nnwọ rinya mati, m ka m ji, lizo.”

⁴² Ngangam, nnwọ rinya mati wam lizo, neezne izne (o gbaru nri nu awha lawuru). O duru be ehni k'agida. ⁴³ Jizosi do be aka nu nsni o ziko nye mahja nhne mernu. O kaa masi be nyee a nhne o ri.

6

Be juru Jizosi nu Nazareti (Mat 13:53-58; Luk 4:15-30)

¹ Jizosi hi hnam whoga, va n'eli a, ele sno apna a snornu a. ² O du n'Obochi Ozukwa Inwe, o panizo o zni nhne n'oro ogbako ele Ju. Nga be nurnu nhne o neezni, o duru be ehni, be neesikwa, “Ndaa hne nwerukna ka nwehjaru kpakara nhne ka? Kini bu akoniche ke be nyernu a. Ndaa kpa o ji nornu kpakara ernu ndu-ehni ka? ³ Ka o buo nye okwa-nka wam, nnwọ Meri, nu nwene Jemisi nu Josefuru, nu Judasi, nu Saimoni? O buo rumu nne a rinya zi n'esilawuru a hna?” Be we ovu ehni megidne a.

⁴ Jizosi kanu be, “Okwolem nu eli ke a nu ezi-nu-oro a, ma nu esilawuru ele ke a, bu hne nye owhnurninya nwée osobisinu.”

⁵ O rnulige ernu ndu-ehni n'eli ki, okwolem nu o bikwasiri ele nriria ele nu ele aka, me ehni siri be rikne. ⁶ Okwe ekwe be duru a ehni.

Jizosi zihalaru ele izi a nri nu ebo

(Mat 10:5-15; Luk 9:1-5)

Jizosi zne nu rime eli-ohna zi ichne ichne zi be ndundu, neezni nhne. ⁷ O sukwu ele izi nri nu ebo wam, panizo neezihala be ebo ebo, nyee masi be rikne nu hne renwu ojo zi. ⁸ O nyee be iwu be jiko nhne obula n'izne be, okwolem mkpara, be jiko nhne oriri, mibu rekpa, mibu iwai nu rekpa iwo be. ⁹ O karu be woru okoro-ochi, be woko iwo lawuru. ¹⁰ O kanu be, “Anu dazigidne n'oro obula anu jaabna, tem anu whoga n'eli wam. ¹¹ Hne obula be nabananyana anu mibu bnone nsni n'ikwu-onu anu, anu jowhoga pii, lisnama rizna ke zi n'ochi anu, ma o buru nhne akebe megidne be.”

¹² Be whoga nookwunu ele badnu ikwu-onu Chiokike, be tuhna na mkpoma.

¹³ Be chihalaru agida renwu ojo, tesi masi agida ele naaria aria mono, me ehni siri be rikne.

*Enwu Joni Nye Wu Mini
(Mat 14:1-12; Luk 9:7-9)*

¹⁴ Eze Erodu nurnu a, kwnornu nu rewhna Jizosi wholam iwhne. Agwna badnu naakaa nu Joni Nye Wu Mini hilem n'ewu lizo, o bu nhne mernu kpakara rikne ka ji nornu ernu ndu-ehni nu rime a. ¹⁵ Ele berere karu, "O bu Elaija."

Ele berere kaa, "O bu nye owhnurninya, lele otu nu rime ele owhnurninya gbaka."

¹⁶ Kovu Erodu nurnu a, o kaa, "O bu Joni Nye Wu Mini, nye me biri risi, o lizolam." ¹⁷ Erodu karu nu mbom be nwudne Joni, kne a eriri n'oro ikelu kwnornu nu Erodiasi nnwerne Filipo nwene a, nye o luru. ¹⁸ Joni kannu Erodu, "O buo oma n'iwu olu nnwerne nwene i."

¹⁹ Erodiasi beteru o vunu Joni irno nu mkpoma, o pioru o gbu a, kovu nu o nwée rikne, ²⁰ kwnornu nu Erodu turu ogwnu Joni. O mahiaru nu o bu nye mee mma nu nye zi nso, o bikwata a nkari. Ige obula o nurnu ikwu-onu a, oriri jihia mkpoma, kovu nu o ji snarnima nurnu ikwu-onu a.

²¹ N'ipne-aznu, oghere whyanu Erodiasi. Erodu siri wiri o chenwanya omumu a. O sukwu ele nu ya sno nechi, nu ele risi ogwnu nu ele risi eli Galili.

²² Nga nnwo rinya Erodiasi bnanyarnu tne eri soru Erodu nu ele nu ya zi n'onu k'agida, eze kanu woknornokno wam, "Rio m nhne obula masiri i, m jeenye i."

²³ O kweru a mkwna kwesi a rikne, kaa, "Nhne obula i rioru m, m jeenye i, o bubedi o keme eli-eze m ebo."

²⁴ O whoga sikwa nne a, "Kini bu nhne me jorio?"

O kanu a, "Risi Joni Nye Wu Mini."

²⁵ Nnwọ rinya wam gba eso kwnusi eze, kanu a, "M choru m i nyee m risi Joni Nye Wu Mini n'agbugba kitna."

²⁶ Ehni nwurnu eze, kovu kwnornu mkwna wam o kweru nu ele ya nu be dazi neeri wiri, o masila a o la aznu nu mkwna o kweru a. ²⁷ Ngangam, o zihala nye gbu badnu, nyee a iwu o bihia risi Joni. O zne bihia risi Joni n'oro ikelu. ²⁸ O vuya risi a n'agbugba, nyee a nnwo rinya wam, nnwo rinya wam nyee a nne a. ²⁹ Nga ele sno apna Joni nurnu a, be va vuru iznu a lite.

*Jizosi nyernu pokwu
badnu isne wiri*

(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14)

³⁰ Ele izi Jizosi hiebnanyarnu hne Jizosi zi, be tnusinu a kpakara nhne be mernu nu kpakara nhne be znirni ele badnu. ³¹ Kwnornu nu agida ele badnu naava, naala, oghere o ri wiri zila, Jizosi kanu be, "Anu va ichne nu hne koru owu, zukwaru inwe." ³² Be nu nsunu be bna n'ogbo zne hne koru owu.

³³ Agida badnu whnurnu nga be neezne. Be mahiaru be, be hi nu kpakara eli-ohna gweru ochi gbako nu pji, beru be osno du. ³⁴ Nga Jizosi whyanu n'ogbo, o whnu igbuda ele badnu, o donu be obirizi, kwnornu nu be nu lele atnurnu nwée nye nooznu be. O panizo neezni agida nhne. ³⁵ Nga obochi znemirnu, ele sno apna a vakwnusi a, kaa, "Hna kogwu owu, obochi zneminem. ³⁶ Zihala ele ka ma be zne nu rime ekwu ma nu rime eli-ohna zne zuru nhne oriri."

³⁷ Kovu Jizosi kanu be, "Anu nyee be nhne be jeeri."

Be sɔkwa a, “A jeez ne zuya brɛdi riwɔhu mkpuru iwai lawuru, nyega be, ma be ri?”

³⁸ O sɔkwa be, “Anu nwernu ike brɛdi ele? Zne lekasi.”

Nga be mahjaru, be kaa, “Ike brɛdi isne, nu aznu lawuru.”

³⁹ Jizosi kanu be mee kpakara be daziri eli nu mkpuru nu mkpuru n'olu achara budnu. ⁴⁰ Be daziri eli nu mkpuru nu mkpuru, ele otu riwɔhu nu ele nri isne. ⁴¹ Jizosi gweru ike brɛdi isne wam nu aznu lawuru wam, le anya n'oligwe, tu mmamma, nyawama ike brɛdi isne wam, nyee ele sno apna a ma be nyee ele wam. O keme aznu lawuru wam n'esilawuru kpakara be. ⁴² Kpakara be ri, riji ruwɔho. ⁴³ Ele sno apna a tutukota ruvnuvnu brɛdi nu aznu ke gwnarnu ke jihjaru nri nu nkita lawuru. ⁴⁴ Ele riri brɛdi wam bu pokwu ele rukna isne.

Jizosi znernu izne n'olu mini

(Mat 14:22-33; Jon 6:15-21)

⁴⁵ Ngangam o mee ele sno apna a bna n'ogbo, beru a osno kwowhe aznu osimini du eli Betesaida, nga o neezila igbudu badnu wam. ⁴⁶ Nga o zilakworu be, o zne n'olu rugwu zne kpe okpukpe. ⁴⁷ N'ogbednachi, ogbo wam zi n'esilawuru okne osimini, ya nu nsunu a zi n'olu eli. ⁴⁸ O whnu be hne be zi nodoli nokwo ogbo kwnornu nu ruwhere neewhegidne be. O vakwnusi be nu onu osisi neezne izne n'olu mini. O pio o whe be, ⁴⁹ kovu nga be whnu a hne o neezne izne n'olu osimini, o nu be lele renwu. Be si okokoba k'agida. ⁵⁰ Kpa kpakara be whnu a, mkpoma la be mini.

O kanu be, “Mkpoma si anu rikne, o bu mawa. Anu tiko ogwnu.” ⁵¹ O pnekwnusi be nu rime ogbo, ruwhere wam whebiri. O duru kpakara be ehni k'agida. ⁵² Be ghoyage ernu ndu-ehni gbasiri ike brɛdi isne wam, mkpoma be ghoyagele a.

Jizosi gworu ele nriria n'eli Genezreti

(Mat 14:34-36)

⁵³ Nga be wheru, be vadu n'eli Genezreti kpokwnusi ogbo be. ⁵⁴ Kpa be whuyaru n'ogbo, ngangam agida ele badnu mahjaru Jizosi. ⁵⁵ Be gbazu kpakara eli wam, panizo noovuya n'okpata ele nriria penupe obula be nurnu o zi. ⁵⁶ Hne nu hne obula o bnaznenu, n'eli mati, mɔbu eli hna ezi, mɔbu n'ekwu, be danyita ele nriria n'ahja, be naariasno a ma be kpatu ke bu onu iwo aka. O gworu kpakara ele kpaturu onu iwo a aka.

7

Omen'eli ke ele mbom (Mat 15:1-9)

¹ Nga ele Farisi nu agwna ele zni iwu ele Ju hiri nu Jeruselem vakwnusi Jizosi, ² be whnu nu ele sno apna a ji aka kpuru rune neeri wiri, ke bu aka be kwola okwo. ³ Ele Farisi nu kpakara ele Ju ri wiri hne be kwola aka nkari. Be naabita omen'eli ke ele mbom znirni be. ⁴ Be hi ahja yahna, be ri nhne obula hne be hniage ehni. O zi masi omen'eli berere ke be nahjaru, noosno, lele kpa be sɔko, nu ite, nu okwu.

⁵ Ele Farisi nu ele zni iwu ele Ju sɔkwa Jizosi, “Kini kpararu ele sno apna i za naabita omen'eli ele mbom? Be gweru aka be kwokwala nkari neeri wiri.”

⁶ Jizōsi saru be, “Azaya whnurnu owhnurninya gbasiri anu k’ezi, naakaa, anu bu ele ruwhnu lawuru, lele kpa be gbaru a n’okwukwo nsō, naakaa, ‘Ele ka ji mgbele-ōnu etekne nōsobisinu m, kovu mkpoma be zi ikere nu hne me zi.

⁷ Be nōkponu m risi eli n’etekne, neezni nhne badnu nyernu n’iwu lele nu o bu iwu ke Chiokike.’

⁸ Anu naagharu iwu ke Chiokike, nwukwaru omen’eli ke badnu.”

⁹ Jizōsi kanu be, “Anu marnu ama gharu nhne Chiokike nyernu n’iwu ma anu bita omen’eli anu. ¹⁰ Kwnornu nu Mozizi karu, ‘Sobisinu nda i nu nne i,’ nu ‘Nye obula ke jovu nda a mōbu nne a onu, be gbu a.’ ¹¹ Kovu anu karu nye obula ke jaakanu nda a mōbu nne a, ‘Nhne i jeerihia n’aka m bu Kōbani’ (ke bu nkesi o nyernu Chiokike) ¹² ige wam anu jeeke o menu nda a mōbu nne a nhne berere. ¹³ Anu neeme nhne ka neegweru ikwu-ōnu Chiokike neeme nhne etekne hite n’omen’eli ke anu, neenyewhete a n’aka ele berere. Nu agida nhne nu kpa anu neeme.”

Nhne neemeru badnu (Mat 15:10-20)

¹⁴ Jizōsi sukwuru igbudu badnu wam berere kanu be, “Anu bnote nsni n’ikwu-ōnu m, anu ghohia a masi. ¹⁵ O za nhne ke hi n’ederezi bna nu rime badnu ke nwernu rikne meru a. Kovu nhne ke hiri nu rime badnu whuya bu nhne neemeru badnu.” [¹⁶ Nye nwernu nsni o ji o nu nhne o nurnu.]

¹⁷ Nga o gharuru agida ele badnu wam bna nu rime oro, ele sno apna a sikwaru a ajji gbasiri elulu wam. ¹⁸ O saru be, “Ke bu nu anu nwée oghohia? Anu máa nu nhne ke hiri n’ederezi bna nu rime badnu nwée rikne meru a? ¹⁹ Kwnornu nu o bnána nu rime mkpoma a, hne o bnarnu bu ruwha a, be nynohala a n’osoro.” (Ka bu ke Jizōsi jiri kaa nu kpakara wiri zi richna.)

²⁰ Jizōsi zi koriri nookwu, “Nhne ke hiri nu rime badnu whuya bu nhne neemeru badnu. ²¹ Kwnornu nu o bu nu rime mkpoma badnu bu hne kpakara oriri ojo hi n’owhuya, ome oyi, oznu buznu, ogbu badnu, ²² ome oyi ele nwernu nnwerne nu ele nwernu nzi, anyakwu, aruru-eli, aghigho, ogba ewhere, owho-anya, okaja, oknomokno, iwhnirniwhno, ²³ Kpakara nhne ojo ka hi nu rime badnu whuya, be meru badnu.”

Okwnata ovu otu *nwerinya Sirofinisa* (Mat 15:21-28)

²⁴ Jizōsi hi nu rime pii whoga, zne n’eli zi Taya ndundu. O bna n’otu oro, o piole ele badnu mahia, kovu nu be nwée rikne bigwa a. ²⁵ Ngangam, otu nyerinya ke nnwo a rinya mati nwernu renwu ojo nurnu nhne gbasiri Jizōsi, o varu dna n’eli n’ochi a. ²⁶ Nwerinya wam buo nye Ju, be murnu a nu Sirofinisa. O riasno a ma o chihala renwu ojo wam n’ehni nnwo a rinya. ²⁷ Jizōsi kanu a, “Beru osno nyejite rumu takiri wiri ruwha, kwnornu nu o buo oma o gweru wiri rumu takiri tūhalanu nkita.”

²⁸ Kovu o saru, “Nyenwe ai, o bubedi rumu nkita ke zi nu mkipururu ikpechi neeri ruvnuruvnu wiri rumu takiri.”

²⁹ Jizōsi kanu a, “Kwnornu nu nhne ka i kwuru, la, renwu ojo wam whogalam n’ehni nnwo rinya.”

³⁰ O la n’oro a, whnu nu nnwo a dnanyi n’olu okpata, nu renwu ojo wam whogalam masi.

*Jizōsi gwōru nye mgbu
nū nsnī inyo*

³¹ Jizōsi whōgaru nū ngeri Taya gawhe n'esilawūru Saịdoni, hi n'esilawūru ẹli Dekapolisi dū Osimini Galili. ³² Be kwuyanū a otu nyenum ke dnarnū mgbu ke nū nsnī, be riasno a ma o bikwasị a aka a. ³³ Jizōsi kwuhala a n'esilawūru agịda badnū whōga ichne, ọ yisi mkpaka a nū nsnī a lawūru, gbū ọnu-mini, kpatū riro a aka. ³⁴ O lelizō anya n'oligwe, snū idne, kaa, “Ēfata,” ke risi a bụ, “Kpume.”

³⁵ Ngangam nsnī a lawūru kpumernu, nhne knesnirni a riro tōmarnu, o kwukwata ọka. ³⁶ Jizōsi kasīnu be rikne be kánukwadia nye ọbula, kọvu kpa ọ naakanusīnu be rikne bụ kpa be neewheke a. ³⁷ O duru kpa be hna ẹhni k'agịda, be naakaa, “O neeme kpakara nhne bụru ọma. O mernu ele nsnī inyo nū nsnī, ele mgbu kwu ọka.”

8

*Jizōsi nyernu
pokwu badnū ẹno wiri
(Mat 15:32-39)*

¹ N'ige wam nga agịda ele badnū gbakōru berere, be nwée masị nhne be jeeri. Jizōsi sukwu ele sno apna a, kanū be, ² “M nōdonu agịda ele badnū ka obirizi, kwnornu nū me nū be dazilam ọbochi ẹto, be nwée nhne be jeeri. ³ O bụru nū me zihala be n'ọnu etekne, anya-ajū joovu be n'apna, agwna be hi hne zị ikere va.”

⁴ Ele sno apna a sịkwa a, “Ndaa kpa badnū jeeji nyeji ele badnū ka wiri rụwho n'ẹli-ikpa hna?”

⁵ O sịkwa be, “Anū nwernu ike brēdi ele?”

Be kaa, “Ēsau.”

⁶ O kanū agịda ele badnū wam daziri ẹli. O gweru ike brēdi ẹsau wam, tūnu Chiokike mmamma, ọ nyawama be, nyee ele sno apna a be bete neenye ele badnū, ele sno apna a kesiri ele badnū wam wiri. ⁷ Be nwemasiri aznū matị ele nū ele, ọ tū kwno mmamma, kaa be nyee ele wam. ⁸ Be ri, rụwho ji be, be tūtukota rụvnuruvnu brēdi ke gwnarnū, ekperi nkịta ẹsau jihiaru. ⁹ Be dūru pokwu ẹno, Jizōsi zihala be. ¹⁰ Jizōsi bna nū rime ọgbo, ya nū ele sno apna a, be va nū ẹli Dalamanauta.

*Ele Farisi pioru
nhne elekema*

(Mat 16:1-4)

¹¹ Ele Farisi varū panizo n̄esikwa a ajiji, noopio nhne elekema hi n'oligwe, naakpa a iru. ¹² O snū idne k'agịda nū rime ovu a, kaa, “Kini kphiaru ebiri ka noopio nhne elekema? N'ezi me kanū anū, ọ zá nhne elekema be jeenye ebiri ka.” ¹³ O gharū be bna kwno nū rime ọgbo whe aznū osimini kijari.

*Nhne whū brēdi
ele Farisi nū Erodu*

(Mat 16:5-12)

¹⁴ Ele sno apna a chezuru o gweru brēdi, be ji otu ike brēdi kpōi nū rime ọgbo. ¹⁵ Jizōsi kasīnu be rikne, “Anyā dū anū ẹli, anū neeze nhne whū brēdi ke ele Farisi nū Erodu.”

¹⁶ Be n̄otnurita n'esilawūru be, naakaa, “O bụ kwnornu nū a jile brēdi.”

¹⁷ Nga Jizōsi mahiaru a, ọ kanū be, “Kini kphiaru anū naakaa nū anū jile brēdi? Anū yōoghoyage? Nduu ọtula anū sa? ¹⁸ Anū nwernu anya, anū whnū

osno? Anu nwernu nsni, anu nu nhne? Anu gbadiyala? ¹⁹ Nga me keru ike bredi isne n'esilawuru pokwu badnu isne, nkita ele jiharu nu ruvwuruvnu anu vilizoru?"

Be kaa, "Nri nu ebo."

²⁰ "Nga me keru esau nye pokwu badnu eno, ruvwuruvnu nkita ele bu nhne anu vilizoru?"

Be kaa, "Esau."

²¹ O kanu be, "O bu nu anu yoghohiala koriri?"

Jizosi gworu nye isni nu Betesaida

²² Jizosi nu ele sno apna a va n'eli Betesaida. Be kwuyan a otu nye isni, rjasno a ma o kpatu a aka. ²³ O nwugwuru nye isni wam n'aka, duru a zne n'aznu eli-ohna wam. O gbusi a onu mini n'anya, tukwasi a aka a lawuru, o sikwa, "O zi nhne i n'owhnu?"

²⁴ O le anya n'olu, kaa, "M n'owhnu badnu, kovu be nu lele isisi neezne izne."

²⁵ Jizosi tukwasi kwno a aka a lawuru n'anya a berere, o legidne anya, anya a buru oma, o whnusunama kpakara nhne nkari. ²⁶ O zihala a n'oro a, kanu a, "I lahnakwadia nu rime eli-ohna berere."

Pita kaharu nye Jizosi bu (Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷ Jizosi whoga, ya nu ele sno apna a bna nu kpakara eli-ohna matu zi ndundu Sizaria Filipai. Nga be zi n'apna, o sikwa ele sno apna a, "Ele badnu be naakaa nu me bu nyele?"

²⁸ Be saru a, "Agwna be naakaa Joni Nye Wu Mini, ele ke berere naakaa Elaija, ele ke berere kaa otu nu rime ele owhnurninya."

²⁹ O sikwa, "Anu n'iwihuru anu, anu kanu nu m bu m nyele?"

Pita saru a, "Ji n'iwihuru i bu Karaisi wam."

³⁰ O do be aka nu nsni, kaa, "O za nye anu kanu nhne gbasiri m."

Jizosi kwuru oka gbasiri enwu a

(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

³¹ Jizosi panizo neezni be nhne, naakaa, "Nnwọ ke Badnu jaatariri agida awhnuwhnu, ele okno badnu nu ele risi arjohna nu ele zni iwu ele Ju jooju a, be gbu a, nga obochi eto whemernu, o jeehi n'enwu lizo." ³² O kwuru ka kpa nye obula joghohia. Pita kwuhala a, naabnanu a. ³³ Nga o tuhnasarnu whnu ele sno apna a, o bigbo Pita, kanu a, "Zne n'aznu m, Setani, kwnornu nu i neeche echiche lele badnu, o buo lele Chiokike."

³⁴ O sukwu igbudu badnu wam nu ele sno apna a, o kanu be, "O buru nu nye obula joosno m n'aznu, o jooju ehni a, vuru ogha a sno m. ³⁵ Nye obula ke noopio o dghia budnu a jootuwu a, kovu nye obula ke jootuwu budnu a kwnornu m nu izi oma, o jooznohia a. ³⁶ Mbnarna kini bu nhne badnu jeenwe o buru nu o rihia kpakara owa n'iru tuwume budnu a? ³⁷ Kini bu nhne badnu jeeji gbanwo budnu a? ³⁸ Nye obula ke iwhnerne m nu ikwu-onu m jootu n'ebiri ewhere nu aruru-eli ka, iwhnerne nye wam jootu Nnwọ ke Badnu nga o jaava n'igwugwu ke Nda a, ya nu ele enine izi a zi nsọ."

9

¹ Jizosi kanu be, "Me kanu anu ezi oka, agwna ele gwuzo hna jonwu enwu tem be whnu eli-eze Chiokike hne o ji iknernema va."

Onwoghari Jizosi
(Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)

² Nga ọbochi isunu whemernu, Jizosi kwuru Pita, nụ Jemisi, nụ Jóni duru be pnezne n'olu rugwu zị olu whọga ichne. O nwoghari nụ ruwhnu be. ³ Iwo a noonwu va-a-a ke ọ zá nye zị n'owa ka jọsnuli iwo kị. ⁴ Be whnụrnu Elaija nụ Mozizi, be nụ Jizosi nookwurita ọka. ⁵ Pita kanụ Jizosi, “Nda-aị-kwu, ọ bụru ọma a daziri hna, ngwa ma a wu ọro-ẹka ẹto, otu bụru ke i, otu ke Mozizi, otu ke Elaija.” ⁶ Ogwnu tūru be ke kpayarụ ọ máa nhne o nookwu.

⁷ Erumeru oligwe varụ kpusni be, akpịri hiri nụ erumeru oligwe wam whụya, kaa, “Ka bụ Nnwọ m me whnụrnu n'anya, anụ bnotenu a nsni.”

⁸ Kpurugadnam, nga be leru anya gburugburu, ọ zá nye be whnụrnu, okwolem Jizosi kpọi.

⁹ Nga be hiri n'olu rugwu wam hiehna, ọ kasịnu be rikne, be kánụ nye ọbula nhne be whnụrnu, tem Nnwọ ke Badnụ hi n'ẹnwu lizọ.

¹⁰ Be bįta nhne ka nụ mkpọma be. Be neesikwa n'esilawuru ẹhni be, “Kini bụ risi olizọ n'ẹnwu?” ¹¹ Be sịkwa a, “Kini kpayarụ ele zni iwu ele Ju jiri kaa nụ Elaija jeebe ọsno va?”

¹² Jizosi sarụ be, “Ọ bụ n'ezi nụ Elaija jeebe ọsno va, bıkwata kpakara nhne lele kpa ọ zị nụ mbom. Kini mernu be gbarụ a n'okwukwo nsọ gbasiri Nnwọ ke Badnụ, nụ ọ jaata agida awhnụwhnu, be ju masị a? ¹³ Kọvu me kanụ anụ nụ Elaija valẹm, be mee a kpa o jiri masị be, lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ gbasiri a,”

Jizosi gwọru nnwọ rukna
(Mat 17:14-21; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Nga Jizosi nụ badnụ ẹto ele sno apna a vakwnusiri ele sno apna a ele berere, be whnụrnu igbudu badnụ gbarụ be gburugburu, whnụ masị ele zni iwu ele Ju hne be nọdogbuta. ¹⁵ Ngangam o du kpa be hna ẹhni k'agida nga be whnụrnu a, be gbazne, bekwu a. ¹⁶ Jizosi sịkwa ele sno apna a, “Kini bụ nhne anụ nụ be nọdogbuta?”

¹⁷ Otu nyenum nụ rime igbudu badnụ wam sarụ a, “Nye-zni-nhne, m kwuyannu m jị nnwọ m rukna ke nwernu renwu dnarnụ mgbu. ¹⁸ Penupe ọbula ọ nwụgwuru a, o vudna a n'ẹli, ọ nọogbo okoto n'ọnu, naata rukwnurnu-ize, rọknete ẹhni. M kanụ ele sno apna i ma be chịhala a, kọvu nụ be nwée rikne.”

¹⁹ Jizosi sarụ be, “Anụ ebiri ke nwée ọkwnata mkpọma, me nụ anụ jaadazi dụ ngele? Me jeesinu anụ ovu dụ ngele? Anụ kwuyanụ m nnwọ wam hna.”

²⁰ Be kwuyanụ a nnwọ rukna wam. Nga renwu ojo wam whnụrnu Jizosi, ngangam, ọ dọsi nnwọ rukna wam rikne. Ọ dna n'ẹli nọoturni a, ọ nọogbo okoto n'ọnu. ²¹ Jizosi sịkwa nda a, “Ndaa nga nhne ka beteru eme a?”

Ọ kaa, “Hite nga ọ bụ nnwọ matị. ²² Agida ige, ọ dọbnarnu a nụ rime bekwnu ma nụ rime mini ma o gbu a. Ọ bụru nụ o nwernu nhne i jeemeli, dọnu aị obirizi, yisinu aị aka.”

²³ Jizosi kanụ a, “I naakaa, ọ bụru nụ o nwernu nhne me jeemeli? Kpakara nhne jeemelinu nye nwernu ọkwnata ovu.”

²⁴ Ngangam, nda nnwọ watakiri wam siwama, “M kweru m, yisinu ókwe ekwe m aka.”

²⁵ Nga Jizosi whnụrnu nụ agida badnụ naagbaya, o bigbo renwu ojo wam kaa, “Ji renwu ke dnarnụ mgbu nụ nsni inyo, m neenye i iwu, hi nụ rime a whụya, i bnáma nụ rime a berere.”

²⁶ Rēnwu ojo wam si okokoba, dōsi a rikne, hi nū rime a whūya. Nnwō wam dna lele nye nwūrnu ɔnwu, ke kpayarū agīda badnū jiri kaa, “O nwūnam we.”
²⁷ Kɔvu Jizōsi nwūgwuru a n'aka dōlizo a, o lizo.

²⁸ Nga Jizōsi bnanyarnū n'oro, ele sno apna a sīkwa a ichne, “Kīni kpayarū a nwéne rikne chīhala rēnwu ojo wam.”

²⁹ O kanū be, “Rēnwu nū lele ka jōowhoga nū nhne ɔbula, okwolem n'okpukpe.”*

Jizōsi kwukwnornu ɔka

gbasiri ɛnwu a

(Mat 17:22,23; Luk 9:43b-45)

³⁰ Be hi nū pji whūya gawhe n'esilawūru Galili. O kwéle nye ɔbula mahīa hne be zī, ³¹ kwnornu nū o neezni ele sno apna a nhne, naakaa, “Be jeegweru Nnwō ke Badnū resi n'aka ele badnū, be joogbu a, nga ɔbochi ɛto whemernu, o jeeji n'ɛnwu lizo.”

³² Kɔvu nū be ghōhiala ɔka wam, ogwnu kwéle be sīkwa a nhne gbasiri a.

Nyele kakwo ibne a?

(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³ Be vadu Kapanom, nga Jizōsi bnarnū n'oro, ɔ sīkwa be, “Kīni bū nhne anū nookwu n'apna?”

³⁴ Kɔvu be mesnirni ɔnu be, kwnornu nū be nɔdogbuta n'apna nye kakwo ibne a n'esilawūru be. ³⁵ Jizōsi daziri ɛli sukwu ele sno apna a nri nū ɛbo wam. O kanū be, “O būru nū nye ɔbula noopio ɔ bū nye risi, ɔ jɔobu nye ipne-aznū, nū nye neeznenu kpakara ele badnū izi.” ³⁶ O kwuru otu watakiri gwuzote a n'esilawūru be, o jiri a n'aka a, kanū be, ³⁷ “Nye ɔbula ke jaanarnū otu nū rime watakiri ka nū rēwhna m, nanarnū m, nye ɔbula ke jaanarnū m k'ezi, ɔ būo me bū nye ɔ nanarnū k'ezi, ɔ bū nye ziyaru m.”

Nye zá neemegidne ai

dagwūnu ai

(Luk 9:49,50)

³⁸ Jōni kanū a, “Nye-zni-nhne, a whnūrnu otu badnū hne ɔ naachihala rēnwu ojo nū rēwhna i, a bnosni a, kwnornu nū ɔ zá noosno ai.”

³⁹ Jizōsi kaa, “Anū bnōsni a, kwnornu nū ɔ zá nye jɔornu ɛrnu ndu-ɛhni nū rēwhna m, ke jaakaa m ɔka ojo ngwa ngwa. ⁴⁰ Nye zá neemegidne ai dagwūnu ai. ⁴¹ M naakanū anū ezi ɔka, nye ɔbula ke jookwute anū otu okiko mini anū nwō kwnornu nū anū bū ele Karaisi jaanahjariri ɔgwo ɛrnu a.”

Nhne jeeme badnū mehie

(Mat 18:6-9; Luk 17:1,2)

⁴² “Nye ɔbula ke jeeme otu nū rime ele matī ka mehie, bū ele kweru nū me, ɔ jaakanū a mma nū be gweru okne rugwu ogwe-wiri nyasi a n'ili, migbu a n'okne osimini.” ⁴³ O būru nū aka i jeeme i, i mee mmehie, gbubime a, ɔ jaakanū i mma ɔ bna nū bñdnu kwó okwo vuru ɔru karū o nwernu aka i lawūru bna nū bēkwnu ɛli rēnwu chnī echni. [⁴⁴ Kī bū hne rukpurukpuru be nwū ɔnwu, bēkwnu be chnī echni.] ⁴⁵ O būru masī nū ɔchi i jeeme i, i mee mmehie, gbubime a, ɔ jaakanū i mma ɔ bna nū bñdnu kwó okwo nū mgworo karū o nwernu ɔchi lawūru i, be tūbna i nū bēkwnu ɛli rēnwu. [⁴⁶ Kī bū hne rukpurukpuru be nwū ɔnwu, bēkwnu be chnī echni.] ⁴⁷ O būru masī nū anya i jeeme i, i mee mmehie, gwūpu a, ɔ jaakanū i mma ɔ bna n'ɛli-eze Chiokike

* **9:29** Agwna ɔkwukwo kwuru: hite n'okpukpe nū ovu ɔnu.

nwernu otu anya karu o nwernu anya lawuru be tubna i nu bekwu eli renwu. 48 Ki bu hne rukpurukupuru be nwu onwu, bekwu be chni echni.

49 “Lele kpa a ji arua mee wiri so n’omu, o bu kpa Chiokike neeji bekwu awnhwuhnu mee ele ke a buru ele agwa oma.

50 “Arua buru oma, kovu arua tuwhu oso n’onu a, bejeeji kini mee a o so n’onu? Anu nwernu arua nu rime anu ma anu nu ibne anu ziri n’udno.”

10

Ogba nnam

(Mat 19:1-12; Luk 16:18)

1 Jizosi whoga zne n’ike eli Judiya n’aznu Osimini Jodani kiyari, agida ele badnu jipiya kwno hne o zi. Lele kpa o mesi, o neezni be nhne.

2 Agwna ele Farisi vakwnusi a, sika a, “O buru oma n’iwu nyerukna gba nnwerne a nnam?” Be naakpa a iru.

3 O sika be, “Kini bu nhne Mozizi nyernu anu n’iwu?”

4 Be kaa, “Mozizi kwerruru nyerukna gba okwukwo nnam nyee nnwerne a, chihala a.”

5 Jizosi kanu be, “Kwnornu nu mkpoma ojo anu kpayaru Mozizi gbaru iwu ka n’okwukwo. 6 Kovu hite n’opanizo okike owa, Chiokike kpuru be nyerukna nu nyerinya. 7 Kwnornu nu ka, nyerukna jaagharu nda a nu nne a, takwnusi n’ehni nnwerne a, 8 be lawuru joogho otu ano-ehni. Be buma badnu lawuru, kovu otu ano-ehni. 9 Nhne Chiokike knekotaru, badnu tomana a.”

10 Nga be bnarnu nu rime oro, ele sno apna a sika a aji gbasiri oka ka berere. 11 O kanu be, “Nye obula ke jaagba nnwerne a nnam lu nnwerne berere, neemegidne a oyi. 12 O buru masi nu nnwerne gba nzi a nnam, gboru nzi berere, o neeme masi oyi.”

Jizosi goziri rumu takiri

(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)

13 Ele badnu nookwuyanu Jizosi rumu takiri ma o kpatu be aka, kovu ele sno apna a bigboru ele kwuyaru be. 14 Nga Jizosi whnurnu a, o we ehni k’agida, o kanu be, “Anu gharu rumu takiri ma be vakwnusi m, anu bnosi be, kwnornu nu eli-eze Chiokike bu ke ele nu kpa. 15 Me kanu anu ezi oka, nye obula ke jeegweru eli-eze Chiokike lele nnwo mati, o jabna nu rime a rja rja.” 16 O kwuru be n’aka a lawuru, tukwasi be aka a, gozi be.

Otu nye ochichi

(Mat 19:16-30; Luk 18:18-30)

17 Nga Jizosi whogaru n’apna, otu nyenum gbakwnusi a, gbunu a mpnerne ochi, sika a, “Omamarna Nye-zni-nhne, kini bu nhne me jeeme ma m kehja m badnu kwoko?”

18 Jizosi saru a, “Kini kpayaru i noosukwu m nye oma? O za nye bu nye oma, okwolem otu badnu, bu Chiokike kpoi. 19 I maam kpakara nhne be nyernu n’iwu, i gbuko badnu, i meko oyi, i znuko buznu, i gbako akebn aghalaghala, i megbuko badnu, sobisinu nda i nu nne i.”

20 O kanu a, “Nye-zni-nhne, kpakara nhne ka bu nhne me bitaru hite n’ikoro m.”

21 Jizosi leri a anya oma, kanu a, “Otu nhne gwnarnu i jeeme, la, re kpakara nhne i nwernu, kesi ele mboni, i jeenwe ekwu n’oligwe, vaa, sno m.” 22 Ruwhnu gbaruru a n’oka wam, o la, naagbaru ruwhnu, kwnornu nu o nwernu ekwu k’agida.

²³ Jizōsi leri anya gburugburu, kanu ele sno apna a, “Le kpa o jiri ra eñni ele nwernu ekwunu o bna n’eli-eze Chiokike!”

²⁴ Oka wam du ele sno apna a eñni, kovu nu Jizōsi ka masinu be, “Rumu m, le kpa o jiri ra eñni o bna n’eli-eze Chiokike. ²⁵ O zinu anohia kameli ewheke o gawhe n’anya alanga karu ele nwernu ekwunu o bna n’eli-eze Chiokike!”

²⁶ O du kpakara ele sno apna a eñni k’agida, be sɔkwarita eñni be, “Ndakwanu nye be jooznohia?”

²⁷ Jizōsi leri be anya kaa, “Hne badnu zi be jeemeli a, kovu o buo hne Chiokike zi. Be meli kpakara nhne hne Chiokike zi.”

²⁸ Pita panizo naakanu a, “Le, a sigbasiri kpakara nhne a nwernu, snornu i.”

²⁹ Jizōsi kanu, “Me kanu anu ezi oka, o za nye obula ke sigbasiri oro, mɔbu rumu nwene rukna, mɔbu rumu nwene rinya, mɔbu nne, mɔbu nda, mɔbu rumu, mɔbu ekwu kwnornu m nu izi oma, ³⁰ ke janaanja karu riwhu nga riwhu n’ige ka, oro nu rumu nwene rukna, nu rumu nwene rinya, nu nne, nu rumu, nu ekwu, be nu mmekpeñni masi, nu budnu kwó okwo n’ige vagwu nu ruwhnu. ³¹ Kovu agida ele be osno jɔobu ele ipne-aznu, ele ipne-aznu jɔobu ele be osno.”

*Jizōsi kwuru oka gbasiru
enwu a ke mgba eto
(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)*

³² Nga be zi n’apna neezne Jeruselem, Jizōsi neezne nu ruwhnu be, o du ele sno apna a eñni, ele snogwu a n’aznu nɔotu ogwnu. O kwuru kwno nri nu badnu lawuru wam ichne, panizo naakanu be nhne jeeme a. ³³ O kanu be, “A neezne Jeruselem, be jeegweru Nnwɔ ke Badnu nyewhete n’aka ele risi arjohna nu n’aka ele zni iwu ele Ju, be jaama a ikpe enwu, gweru a nyee n’aka ele buo ele Ju. ³⁴ Be jeeme a nhne rumu, gbɔ a omu mini, pniã nhne, gbɔ a, nga obochi eto whemernu o jeehi n’enwu lizo.”

*Aririo rumu Zebidi
(Mat 20:20-28)*

³⁵ Jemisi nu Joni rumu Zebidi, vakwnusi Jizōsi, rjo a, “Nye-zni-nhne, a nɔorio ma i menu aɔ nhne obula a jɔorio i.”

³⁶ O sɔkwa be, “Kini bu nhne anu noopio me menu anu?”

³⁷ Be kanu a, “Mee kpa a jaadaziri otu n’akarikwnunga i, otu n’akarita i, n’igwugwu i.”

³⁸ Jizōsi kanu be, “Anu maã nhne anu nɔorio. Anu joonwoli okiko ke me nɔonwo? Mɔbu be wuli anu mini ke be nɔowu m?”

³⁹ Be kanu a, “A nwernu rikne.”

Jizōsi kanu be, “Okiko me nɔonwo bu ke anu joonwo, mini be wuru m bu ke be jowu anu. ⁴⁰ Kovu o dazi n’akarikwnunga m nu akarita m buo ke m n’onyega. O bu ke ele Chiokike bikwatannu a.”

⁴¹ Nga ele sno apna a nri ke gwnarnu nurnu a, be wesanu Jemisi nu Joni eñni k’agida. ⁴² Jizōsi sukwukota be, kanu be, “Anu magwu nu ele be gwnurnu n’ele risi ke ele buo ele Ju neeme ele be neechi kpa o masiri be, ele kwu be ji aka rikne neechi ele zi nu mkpururu be. ⁴³ Kovu o buo kpa n’esilawuru anu. Nye pioru o buru nye kwu n’esilawuru anu jɔobu nye neeznenu anu izi. ⁴⁴ Nye pioru o buru nye mɔom n’esilawuru anu, jɔobu ohi kpakara anu. ⁴⁵ Kwnornu nu Nnwɔ ke Badnu vage ma be znenu a izi, kovu ma o neeznenu ele berere izi, ma o gweru masi budnu a nyee, ma o buru nhne ogbahia agida badnu.”

*Jizōsi gwōru Batimōsi
nye isni*

(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)

⁴⁶ Be vadu Jeriko, nga Jizōsi nōowhoga nū Jeriko, ya nū ele sno apna a nū agida ele badnū, Batimōsi nnwō rukna Timōsi nye kpuru isni dazī nū ngeri apna nōorio nhne. ⁴⁷ Nga ọ nūrnu nū ọ bụ Jizōsi nye Nazareti neewhe, ọ panizo neesi okokoba, naakwnakwu a, “Jizōsi, Nnwō Devidi, ọnu m obirizi.”

⁴⁸ Agida ele badnū bigbōru a ma o kpusunime ọnu a, kọvu o siwama k'agida, “Ji Nnwō Devidi, ọnu m obirizi.”

⁴⁹ Jizōsi gwuzoru, kaa, “Anū sukwu a.”

Be sukwu nye isni wam, kanū a, “Mkpōma si i rikne, lizo, o noosukwu i.”

⁵⁰ Ọ chjwhume iwo a, wūlizo, kwnusi Jizōsi.

⁵¹ Jizōsi sīkwa a, “Kini bụ nhne i pioru me menu i?”

Nye isni wam kaa, “Nyenwe aī, mee ma m whnūrnu m ọsno.”

⁵² Jizōsi kanū a, “La, ọkwnata mkpōma i znōhialam ji.”

Ngangam o hete ọ whnū ọsno, snornu Jizōsi n'apna.

11

*Jizōsi bnaznernu
Jeruselem*

(Mat 21:1-11; Luk 19:28-40; Jōn 12:12-19)

¹ Nga Jizōsi nū ele sno apna a naavadu Jeruselem ndūndu, n'eli Bētifagi nū Bētani, be vadu nū Rugwu Olivu, o zizne badnū lawūru nū rime ele sno apna a. ² Ọ kanū be, “Anū zne nū mgbu matī ke zī nū ruwhnu anū, ngangam anū naabna nū rime a, anū jōowhnu nnwō iyinya be kpōgwu eriri, ke ọ zīko nye dazīri n'olu a, anū tōma a, tōya hna.” ³ Ọ zī nye sīkwaru anū, “Kini mernu anū neeme nhne ka?” Anū kaa, “Ọ zī Nyenwe aī mkpa, o jeegwehnahe a kītna.”

⁴ Be znernu whnū nnwō iyinya be kpōgwu n'ōnu-mgbo ọro zī n'apna, be tōpiya a. ⁵ Ele gwuzogwu pīi sīkwa be, “Kini bụ nhne anū neeme, nōoto nnwō iyinya wam?”

⁶ Be kanū be nhne Jizōsi karū, be gharū be. ⁷ Be tōyanu Jizōsi nnwō iyinya wam, wūkwasi a iwo be n'olu a, ọ dazīri n'olu a. ⁸ Agida ele badnū gbata iwo be n'apna, ele berere nkala isisi ke be gbuhjāru n'ohia. ⁹ Ele neezne nū ruwhnu nū ele noosno, neesi okokoba, naakaa, “Ozana!

Chiokike gōzi nye ke naava nū rēwhna Nyenwe aī.

¹⁰ Nhne be gōziri ọgozi bụ ẹli-eze nda i Devidi!

Ozana nū hne kakwo n'olu!”

¹¹ Jizōsi bna nū rime Jeruselem, bnazne Ọro Nso, nga o lekworu kpakara nhne anya, kpa ọ bụ ogbednachi, o whōga zne Bētani, ya nū nri nū badnū lawūru wam, ele sno apna a.

*Jizōsi vūru isisi
be kwu figi ọnu*
(Mat 21:18,19)

¹² N'ekile a, nga be hiri nū Bētani naava, wiri gwnūrnu Jizōsi. ¹³ Nga ọ whnūrnu isisi figi nū hne zī ikere ke nwernu ọkwukwo būdnu, o zne ma ọ zī nhne ọ jōowhnu n'olu a. Nga ọ vaduru a ẹhni, ọ whnūna nhne ọbula okwolem ọkwukwo būdnu, kwnornu nū ọ būo ige mkpūru figi. ¹⁴ Ọ kanū isisi figi wam, “Ọ zā badnū ọbula jeeri mkpūru hi n'olu i berere.” Ele sno apna a nūrnu a.

Nhne Jizōsi mernu

n'Oro Nso Chiokike

(Mat 21:12-17; Luk 19:45-48; Jōn 2:13-22)

¹⁵ Be vadu Jeruselem, Jizōsi bna Oro Nso Chiokike panizo o chihala ele neere, nu ele nōozu ahia n'Oro Nso Chiokike. O kpote ikpechi kpakara ele naagbanwo iwai ruwhnu n'eli nu ngadna ele neere nduru. ¹⁶ O kwéle badnu obula vuru nhne gawhe Oro Nso Chiokike. ¹⁷ O neezni nhne, naakaa, "Be gbarū a n'okwukwo nso, kaa,

'Be jookwu oro m oro okpukpe ke kpakara mba.'

Kovu anu mernu a o buru obna ele buznu."

¹⁸ Ele risi arjohna nu ele zni iwu ele Ju nuru a, pio kpa be joogbu a. Kovu nu be turu ogwnu o mee a nhne obula, kwnornu nu nhne o znirni duru agida ele badnu ehni.

¹⁹ N'ige ogbednachi, Jizōsi whoga n'eli-obna Jeruselem, ya nu ele sno apna a.

Isisi figi wam kpōnwurnu

(Mat 21:20-22)

²⁰ Nga be neezne n'osisi, be whnu isisi figi wam nu o kpōnwunam du egwnugwnu a. ²¹ Pita chenwanya, kanu a, "Nda-ai-kwu, le isisi figi wam i vuru onu kpōnwunam."

²² Jizōsi saru be, "Anu nwe okwnata ovu nu Chiokike. ²³ N'ezime kanu, nye obula ke jaakanu rugwu ka, 'Lizo, dnabna osimini,' ke nwee mkpoma lawuru, kovu nu o kweruru nu nhne o kwuru jeeme, o jeemenu a kpm.

²⁴ Kam kpararu, me naakanu anu, nhne obula anu joroio n'okpukpe, kweru nu anu nwehialam a, o jjobu masi ke anu. ²⁵ Berere, nga anu gwuzoru neekpe okpukpe, anu gbarunu nye obula nhne ojo o mernu anu, ma Nda anu ke zi n'oligwe gbarunu anu kpakara nhne ojo anu. [²⁶ Kovu o buru nu anu jaagbarunu badnu, Nda anu ke zi n'oligwe jaagbarunu anu nhne ojo anu.]"

Rikne Jizōsi

(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷ Be va kwno berere nu Jeruselem. Nga Jizōsi neezneghari nu rime Oro Nso Chiokike, ele risi arjohna nu ele zni iwu ele Ju nu ele okno badnu vakwnusiri a. ²⁸ Be sikwa a, "Rikne kini bu nhne i ji neeme kpakara nhne ka? O bu nyele nyernu i rikne neeme i ji neeme be?"

²⁹ Jizōsi saru be, "M jaasikwa anu otu ajiji, anu sa m, omekwo, m jaakanu anu rewhna rikne me ji neeme kpakara nhne ka. ³⁰ Owu mini Jōni, o hiri n'oligwe mōbu n'aka badnu? Anu sa m."

³¹ Be kwu a n'esilawuru be, kaa, "O buru nu a kaa, 'O hiri n'oligwe,' o jaasikwa ai, 'Kini mernu anu kwéle a?' ³² Kovu o buru nu a kaa, 'O hi n'aka badnu...'" (Be nōotu ogwnu ele badnu kwnornu nu kpakara badnu kweru nu Jōni bu nye owhnurninya n'ezi.) ³³ Be saru Jizōsi, "A máa."

Jizōsi kanu be, "M jáaka masinu anu rewhna rikne me ji neeme kpakara nhne ka."

12

Elulu ele ernu ekwu vaini

(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

¹ Jizōsi panizo nookwunu be oka n'elulu, "Otu nyerukna kparu vaini, o gba a mgbuga gburugburu. O gwu igbodo hne be zosna mkpuru isisi. O wuru oro olu ele nse, o gweru ekwu wam yisi n'aka ele jeelekoṭa a, whoga zne n'eli berere. ² Nga ige o ghō mkpuru duru, o ziznenu ele ernu ekwu wam otu ohi, ma

o nahja be agwna mkpuru hi n'ekwu wam. ³ Be nwugwu a, pnja nhne, zihala a n'aka etekne. ⁴ O zizne kwno ohi berere, be liwa nye ki risi, mee kwno a nhne iwhnerne. ⁵ O zizne kwno nye berere, be gbu nye ki, nu agida ele berere, be pnja agwna nhne, gbu agwna be.

⁶ “Nyerukna wam nwernu otu badnu ke gwnarnu, bu nnwo o whnurnu n'anya, o zizne a n'ipne-aznu, kaa, ‘Be jiosobisinu nnwo m.’”

⁷ “Kovu nu ele ernu ekwu wam kwuritaru n'esilawuru be, ‘Ka bu nye jeeri mkpe nye nwe ekwu ka, anu va ma a gbu a, nhne mkpe a jobu ke ai.’ ⁸ Be nwugwu a gbu a, tuwhume a n'aznu ekwu wam.

⁹ “Kini bu nhne nye nwe ekwu wam jeeme? O jaava, gbumekwo ele ekwu wam, gweru ekwu wam nyewhete n'aka ele berere. ¹⁰ Anu gwnuna nhne be gbaru n'okwukwo nsu, Akaworugwu ke ele noowu oro juru, kiyam ghulam risi nsukala oro.

¹¹ Ka bu ernu Nyenwe ai, o bu nhne ndu-ehni n'anya ai?”

¹² Be pio kpa be jonwugwu a, kwnornu nu be mahjaru nu be bu ele o kwno tnu elulu ka. Kovu nu be turu ogwnu agida ele badnu wam, be gharu a lahna.

Otu ntụ-eli

(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³ Be ziznenu a agwna ele Farisi nu ele dagwunu Erudu ma be nwugwu a n'ikwu-onu a. ¹⁴ Be vaa, kanu a, “Nye-zni-nhne, a magwu nu i kwu ezi oka, i so badnu anya, kwnornu nu i le badnu anya nu ruwhnu, kovu i neezni apna Chiokike n'ezi oka, o buru oma n'iwu a tu ntụ nyee Siza, sobu nu o buo oma? A tu sobu a tu?”

¹⁵ Jizosi mahjaru ruwhnu lawuru be. O kanu be, “Anu kwno kini naakpa m iru? Gweyanu m otu mkpuru iwai me ledu a anya.”

¹⁶ Be gweyanu a, o sika be, “Nyele nwe ruwhnu nu rewhna ka?”

Be kaa, “Siza nwe.”

¹⁷ Jizosi kanu be, “Anu nyee Siza nhne ke Siza, nyee masi Chiokike nhne ke Chiokike.”

O du kpakara be ehni nu hne o zi.

Ajji gbasiri olizo n'enwu

(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Ele Sadusi, ka bu ele karu nu olizo n'enwu za, vakwnusi Jizosi, sika wa a,

¹⁹ “Nye-zni-nhne, Mozizi gbaru n'okwukwo nyee ai, kaa, ‘O buru nu nwene rukna nyerukna nwu, ghasa nnwerne a, kovu nu o nwee rumu, nwene a rukna jooluru nnwerne a mughianu nwene a rukna rumu.’ ²⁰ Rumu nne esau zi, ke mbom luru nnwerne nwuma, nwee nnwo, ²¹ ke ebo kwuru a, o nwu masi, o nwee nnwo, ke eto masi otu aka wam. ²² Ele rukna esau wam nwee nnwo, n'ipne-aznu kpakara be nu nwerinya wam nwukparu. ²³ N'olizo n'enwu, nyerinya wam o jobu nnwerne nyele n'esilawuru be, kwnornu nu be esau luru a nu nnwerne?”

²⁴ Jizosi saru be, “Anu gahieru apna, anu ma nhne be gbaru n'okwukwo nsu, mabu rikne ke Chiokike. ²⁵ Kwnornu nu nga be jeehi n'enwu lizo, be lu nnwerne, be gbó nzi, kovu nu be nu lele ele enine izi n'oligwe. ²⁶ Nu nhne gbasiri olizo n'enwu ke ele nwurnu onwu, anu gwnuna n'okwukwo Mozizi nu hne be gbaru nhne gbasiri isisi matj wam neerne bekwnu, kpa Chiokike jiri kanu a, ‘Mawa bu Chiokike ke Eberham, nu Chiokike ke Aziki, nu Chiokike ke Jekovu?’ ²⁷ O buo Chiokike ke ele nwurnu onwu, kovu Chiokike ke ele zi budnu. Anu naagahie apna k'agida.”

*Iwu ke kakwo ibne a**(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)*

²⁸ Otu nū rime ele zni iwu ele Ju varū, nū hne be n̄esikwarita ̄hni be ajji, ̄ mahīaru nū Jiz̄osi sakwarū be nkari, o s̄ikwa a, kaa, “Ndaa ke b̄u ke mb̄om nū kpakara nhne be nyernu n’iwu?”

²⁹ Jiz̄osi sarū a, kaa, “Ke mb̄om b̄u ka, ‘Anū bnote nsni Izirēli, Nyenwe ai Chiokike ai, Nyenwe ai b̄u otu. ³⁰ I j̄owhnu Nyenwe ai b̄u Chiokike i n’anya, hite nū kpakara mkp̄oma i, hite nū kpakara enine i, hite nū kpakara ̄riri i, hite nū kpakara iknerna i.’ ³¹ Ke ̄bo b̄u ka, ‘I j̄owhnu nye agbatibi i n’anya lele ̄hni i.’ O z̄a nhne berere be nyernu n’iwu ke kakwo ka.”

³² Nye zni iwu ele Ju wam kaa, “Owe! Nye-zni-nhne, i kalam n’ezi nū ̄ b̄u otu Chiokike, nū ̄ z̄a nye berere, okwolem ya, ³³ nū ̄ whnū a n’anya hite nū kpakara mkp̄oma i, hite nū kpakara ̄ghohia i, hite nū kpakara iknerna i, nū ̄ whnū nye agbatibi i n’anya lele ̄hni i, kakwo kpakara arīohna ̄kporne b̄kwnu nū arīohna berere.”

³⁴ Nga Jiz̄osi whn̄urnu nū ̄ sakwayarū a lele nye nwernu ak̄oniche k’ezi, ̄ kanū a, “I z̄ila ikere nū hne ̄li-eze Chiokike zi.”

Nga ka wheru, ̄ z̄ima nye berere nwernu rikne s̄ikwa a ajji berere.

*Karaisi b̄u nnw̄o nyele?**(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)*

³⁵ Nga Jiz̄osi neezni nhne n’Oro Ns̄o Chiokike, ̄ s̄ikwaru, “Ndaa kpa ele zni iwu ele Ju jiri naakaa nū Karaisi b̄u Nnw̄o Devidi? ³⁶ Enine Ns̄o hiri n’̄onu Devidi kwu ̄ka, kaa,

‘Nyenwe ai kannū Nyenwe m,
Daz̄iri ̄li n’akarikwnunga m,
tem d̄u nga me jaabita ele irno i
nū mkpururu ̄chi i law̄uru.’

³⁷ Devidi n’iwuhuru a noosukwu a Nyenwe a, ndaa kpa o jeeji b̄uru nnw̄o Devidi?”

*Anū zeru ele zni iwu**ele Ju**(Mat 23:1-36; Luk 20:45-47)*

Agida ele badnū wam jiri snarn̄ima n̄urnu ikwu-̄onu a. ³⁸ Kpa Jiz̄osi neezni nhne, ̄ kaa, “Anū zeru ele zni iwu ele Ju, ele ̄ naamas̄i be o wo iwo awura ogologo naagaghari, ̄ naamas̄i be ele badnū neebekwu be ikwu n’ah̄ia, ³⁹ nū ̄ daz̄i nū risi ngadna n’̄oro ̄gbako ele Ju, ma nū ngadna kakwo mma n’̄gbako iriri anū. ⁴⁰ Be b̄u ele neeridna ̄oro ele rinya nzi be nw̄urnu, neekpe ogologo okpukpe ma ele badnū whnū be. Be jaata awhnūwhnu ke kakwo.”

*Nkesi ke nwerinya**nzi a nw̄urnu**(Luk 21:1-4)*

⁴¹ Jiz̄osi daz̄iri n’Oro Ns̄o Chiokike kete ruwhnu nū hne be b̄itaru nhne ntū, ̄ whn̄urnu agida ele badnū hne be n̄otusi iwai nū nhne be n̄otubna iwai. Agida ele kwu n̄otusi k’agida. ⁴² Otu nyerinya, b̄u w̄omboni ke nzi a nw̄urnu varū, t̄ubna mkp̄uru iwai mat̄i law̄uru, ke wh̄yaru iwai mat̄i. ⁴³ O sukwu ele sno apna a, kanū be, “Me kanū anū ezi ̄ka, nwerinya ka b̄u w̄omboni ke nzi a nw̄urnu, t̄usiri iwai kakwo ke kpakara ele berere t̄ubnarnu hne be b̄i iwai. ⁴⁴ Kpakara be mas̄iri aka n’agida ̄kwnu be nwernu gweb̄oru t̄usi, k̄ovu nū ya, w̄omboni wam, t̄usikworu kpakara nhne o nwernu o jiri wuru.”

13

*Be joolulu Oro Nso**Chiokike**(Mat 24:1,2; Luk 21:5,6)*

¹ Nga Jizosi whuyaru n'Oro Nso Chiokike, otu nu rime ele sno apna a karu, "Nye-zni-nhne, le kpa oro ele ka nu akaworugwu be jiri wu be nu mma."

² Jizosi saru a, "I whnuna kpakara oro kwu ele ka? Otu akaworugwu jooogwuzo n'olu ibne a hna, be jaakwnadna kpakara be n'eli."

*Mmekpehni nu**okpakna ehni**(Mat 24:3-14; Luk 21:7-19)*

³ Nga o daziri eli n'olu Rugwu Olivu ke kegwu ruwhnu n'Oro Nso Chiokike, Pita nu Jemisi, nu Joni, nu Anduru, sikwa a ichne, kaa, ⁴ "Kanụ aị nga kpakara nhne ele ka jeeme. Kini jeegesi ige nhne ka jeemezu?"

⁵ Jizosi kanu be, "Anya du anu eli, o zi nye obula duhie anu. ⁶ Kwnornu nu agida ele badnu jaava nu rewhna m, naakaa, 'Mawa bu Karaisi,' be jooduwhu agida ele badnu. ⁷ Nga anu jonu ogwnu nu otnutnu ogwnu, anu tiko ogwnu. Kpakara nhne ka jeebe osno mee, kovu okwukwo nhne yoduge. ⁸ Mba jeelizọ megidne mba berere, eli-eze jeelizọ megidne eli-eze berere, eli otne enye jaazi nu hne zi odo n'odo, okwnunyo jaazi. Kpakara nhne ka jonu lele opanizo igbugbu omumu nnwo.

⁹ "Kovu anya du anu eli hne anu zi. Be jeegweru anu nyee n'aka ele ikpe zi odo n'odo, be jaapna anu nhne n'oro ogbako ele Ju zi odo n'odo, anu joogwuzo nu ruwhnu ele risi nu ele eze kwnornu nu me, ma o buru nhne akebe. ¹⁰ Be jeeberu osno kpo okwo izi oma nu kpakara mba. ¹¹ Nga be nwugwuru anu gweya anu n'oro ikpe, anu beekwadia osno rigbu ehni anu n'oriri nhne anu jaakaa. Anu kwu nhne obula Chiokike karu anu kwu ige wam, kwnornu nu Enine Nso jookwunu anu onu anu. ¹² Nwene jeegweru nwene a nyee n'aka enwu, nda jeegweru nnwo a nyemako. Rumu jeelizọ megidne ele murnu be, mee ma be nwu enwu. ¹³ Kpakara ele badnu joosno anu irno kwnornu nu me. Kovu be jooznohia nye obula ke jaaknata mkpoma, dazigidne du okwukwo kpakara nhne.

*Awhnuwhnu ke**ele Jeruselem jaata**(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)*

¹⁴ "Nga anu joowhnu nhne ruru oru ke zi nu hne o kwesile o zi, nye noogwnu nhne ka, ghohia, ele zi nu eli Judiya n'ige wam gbazne n'olu rugwu. ¹⁵ Nye ke zi n'olu oro, o hiednako, mobu bna nu rime oro zne kwahala nhne zi nu rime oro a. ¹⁶ Nye zi masi n'ekwu, o lahna aznu zne chiri iwo a. ¹⁷ Awhnuwhnu jaazinu ele rinya zi rime nu ele neechi nnwo rema n'ige wam. ¹⁸ Anu kpe okpukpe o buko n'ige okirika. ¹⁹ Kwnornu nu ige wam agida mmekpehni jaazi ke zikolele ke nga owa ke Chiokike kpuru panizoru du kitna, owe, o jaazi kwno berere. ²⁰ O buru nu Nyenwe ai mene obochi wam zi ichichi, o za badnu obula be jooznohiali. Kovu kwnornu nu ele o hohiaru, o mernu obochi wam ziri ichichi.

²¹ "N'ige wam, o buru nu badnu obula jaakanu anu, 'Le, Karaisi zi hna,' mobu 'O zi piari,' anu kweko. ²² Karaisi aghalaghala zi odo n'odo, nu ele owhnurninya aghalaghala zi odo n'odo jooowo iwhne, neegesi nhne elekema nu nhne ndu-ehni zi odo n'odo, ma be duwhu ele Chiokike hohiaru, o buru nu

o jeekwe omume. ²³ Kɔvu anya dɔ anɔ ɛli, m bele m ɔsno kakwnonu anɔ kpakara nhne nga be yéemene eme.

Nnwɔ ke Badnɔ vawa
(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

²⁴ “N’ige wam, nga mmekpɛhni wam whemernu,
‘Ehnam jaagba ɔchichiri,
ɛnwa jéenyé iwhe a,

²⁵ mbɔ ke oligwe jaadna,
kpakara iknernema ke zɔ oligwe joohnio ohnio.’

²⁶ “N’ige wam be jɔowhnu Nnwɔ ke Badnɔ hne ɔ naava n’okne iknernema nu igwugwu. ²⁷ O jeezihala ele enine izi a be hite nɔ ruwhere ɛno k’ɔwa chikota ele ke a Chiokiye hɔhiaru, hite n’otu ɔsotoma ɔwa dɔ n’ɔsotoma berere.

Muhia nhne hite n’isisi
be kwu figi

(Mat 24:32-35; Luk 21:29-33)

²⁸ “Anɔ muhia nhne hite n’isisi figi. Nga nkala a zilam pjali pjali, nooruhia masi ɔkwukwo ikne, anɔ mahia nu nduru-mini zɔ ndundu. ²⁹ Kpam masi, nga anɔ jɔowhnu kpakara nhne ka hne be beteru neeme, anɔ mahia nu n’ige wam zɔ ndundu, n’ɔnu-mgbo. ³⁰ Me kanɔ anɔ ezi ɔka, ebiri ka jéewhe rja rja tem kpakara nhne ka mezu. ³¹ Oligwe nɔ ɔwa jaagawhe, kɔvu kpakara ikwu-ɔnu m jaagawhe rja rja.

O zá nye magwɔ
ɔbochi wam

(Mat 24:36-44)

³² “Kɔvu ɔ zá nye magwɔ ɔbochi wam mɔbu ɔtnu-ige wam, ele enine izi zɔ n’oligwe máa masi, Nnwɔ wam máa masi. Okwolem Nda m kpɔi bu nye magwɔ. ³³ Anya dɔ anɔ ɛli, anɔ se nse, kpe okpukpe, kwnornu nu anɔ máa nga ige jaava. ³⁴ ɔ nu lele hne badnɔ neezne nhne, nga ɔ nɔowhoga n’oro a, o nyewhete ɔro a n’aka ele ɔhi a, ma be legidne a anya. O nyee kwno nye ɔbula nhne ɔ jɔornu, nyee masi nye ke zɔ n’ɔnu-mgbo iwu o se nse. ³⁵ Kam kpayarɔ, anɔ neese nse, kwnornu nu anɔ máa nga nyenwe ɔro jaava, mɔbu n’anyasnu, mɔbu n’esilawuru abali, mɔbu ige ɔchichi kwnarnɔ ɛkwana, mɔbu n’ɔsisi. ³⁶ Anɔ se nse, ɔ zɔ ɔ va kpurugadnam, whnɔ hne anɔ neezni anyarna. ³⁷ Nhne me naakanɔ anɔ bu nhne me naakanɔ kpakara badnɔ, anɔ se nse.”

14

Be gbarɔ iznuznu

o gbu Jizɔsi

(Mat 25:1-5; Luk 22:1,2; Jɔn 11:45-53)

¹ ɔ gwnarnɔ ɔbochi lawuru ɔ dɔ Iriri ɔgawhe nu Iriri Brɛdi Whúge ɔwhu. Ele risi arɔohna nu ele zni iwu ele Ju noopio apna be jɔowugwu Jizɔsi n’aghighe, ma be gbu a. ² Be karɔ, “Kɔvu ɔ jɔobu n’Iriri ka, ɔ zɔ a kpasu ɔhna.”

Be teru Jizɔsi mɔno
nu Bɛtani

(Mat 26:6-13; Jɔn 12:1-8)

³ Nga Jizɔsi zɔ nu Bɛtani n’oro Saɔmoni nye rjaru nchnichna, ɔ dazɔ neeri wiri. Otu nyerinya bnanyarnɔ, nye vu mɔno otute zɔ n’ite alabasita gburu ɔnu be ji ɛknarna nadi zɔ snam mee. ɔ liwama ite wam, wɔsi mɔno otute wam nu risi Jizɔsi. ⁴ Agwna ele zɔ pi weru ɛhni k’agida naakaa, “Kɔni kpayarɔ be wuwuhuru

mōno otute ka etekne? ⁵ Be znernu ere ya riwlu mkpuru iwai ẹto nyee ele mboni.” Be naatamunu nwerinya wam.

⁶ Jizōsi kanu be, “Anu gharu a! Ndaa nhne anu kwno neemekpa a ẹhni? O nruru ẹru oma n'ẹhni m. ⁷ Ele mboni nu anu zi ige obula, ige obula anu piuru, anu nwernu rikne menu be nhne oma, kovu nu anu jeeuwehia m ige obula. ⁸ O mernu nhne o nwernu rikne o mee. O beru osno te ẹhni m mōno, bikwata m n'olili m. ⁹ Me kanu anu ezi oka, hne nu hne obula be kpuru okwo izi oma ka nu kpakara oma, be jookwuhia nhne nwerinya ka mernu, ma o buru nhne be jeeji neechenwanya a.”

Judasị kweruru o re Jizōsi
(Mat 26:14-16; Luk 22:3-6)

¹⁰ Judasị Isikarioti, otu nu rime nri nu badnu lawuru ele sno apna a, znekwnusiri ele risi ariohna, ma o gweru Jizōsi nyee n'aka be. ¹¹ Nga be nurnu a, be nwudnarnu, be kwe o nyee a iwai. O bete o pio oghere o jeegweru Jizōsi nyee be.

Jizōsi nu ele sno apna a
riri Iriri Ogawhe

(Mat 26:17-25; Luk 22:7-14,21-23; Jon 13:21-30)

¹² N'obochi mbom ke Iriri Brẹdi Whuge Qwhu, nga be naakwa ariohna aturnu Ogawhe, ele sno apna a sikwa Jizōsi, “Ndaa hne i piuru ma a mekwatanu i ma i ri Iriri Ogawhe?”

¹³ O zihala badnu lawuru nu rime ele sno apna a, o kanu be, “Anu zne nu rime Jeruselem, otu nyerukna vugwu idudu mini jaavakwnusi anu, anu sno a. ¹⁴ Anu snornu a zne n'oro obula o bnaznenu, anu kanu nyenwe oro wam, ‘Nye-zni-nhne karu, Ndaa hne oro ele izne m zi, hne me nu ele sno apna m jeeri Iriri Ogawhe?’ ¹⁵ O jeegesi anu otu onu-oro zi rude n'oro olu be mekwataru, bikwata masi. Anu mekwatanu ai pi.”

¹⁶ Ele sno apna a whoga, bna nu Jeruselem whnuka kpakara nhne lele kpa Jizōsi karu. Be mekwata Iriri Ogawhe.

¹⁷ N'ogbednachi, Jizōsi nu nri nu badnu lawuru ele sno apna a snornu va.

¹⁸ Nga be daziri eli neeri wiri, Jizōsi kaa, “N'ezi me kanu anu, otu badnu n'esilawuru anu, bu nye me nu a neeriko wiri, jeere m.”

¹⁹ O panizo noogbu be igbugbu n'ovu, be nesikwa a n'otu n'otu, “O bu mawa sa?”

²⁰ O kanu be, “O bu otu nyenum nu rime anu nri nu badnu lawuru, nye me nu a noosnukota wiri n'otu agbugba wiri. ²¹ Nnwọ ke Badnu jaala lele kpa be gbaru a n'okwukwo nso gbasiri a, kovu nu awhnwuhnu jaazinu nyerukna wam be jeehi n'aka a re Nnwọ ke Badnu. O buru oma o buru be muna nyerukna wam.”

Wiri Anyasnu Nyenwe ai
(Mat 26:26-30; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

²² Nga be zi neeri wiri, Jizōsi gweru brẹdi, tunu Chiokike mmamma, nyawama a, nyee ele sno apna a, kaa, “Anu gweru, ka bu ano-ẹhni m.”

²³ O gweru okiko, tu mmamma o nyee be, kpakara nwornu nu rime a. ²⁴ O kanu be, “Ka bu onnarna m ke ogba-njo-ẹhni be nqowusi kwnornu agida badnu.

²⁵ N'ezi me kanu anu, m jonwoma m manya hi n'isisi waini whuya rja rja tem du n'obochi me jonwo a ke ikne n'eli-eze Nda m.”

²⁶ Nga be gwनुkparu eri, be whoga zne nu Rugwu Olivu.

Jizōsi kanu nū Pita

jōogonahoru a

(*Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Jōn 13:36-38*)

²⁷ Jizōsi kanu be, “Kpakara anu jaagbakwo ẹso, kwnornu nū be gbaru a n'okwukwo nsọ, kaa,

'M joogbu nye nōoznu atnurnu, atnurnu a jaagbakeme.'

²⁸ Kọvu nga me hiri n'ẹnwu lizọ, m jeebe anu ọsno zne Galili.”

²⁹ Pita kanu a, “Ọ búrubi nū kpakara badnu gbakwo ẹso, kọvu m jáagba ẹso.”

³⁰ Jizōsi kanu a, “N'ezi me naakanu i, n'abalika, nga okne ọchichi náakwnana ẹkwna mgba lawuru, i jōogonahoru m mgba ẹto.”

³¹ Kọvu o kwusiri rikne k'agida kaa, “Ọ buri nū o zi mkpa nū m joosno i nwu, m jōogonahoru i rja rja.” Kpakara be kakwnornu kpm.

Jizōsi kperu okpukpe

nū Gẹsemani

(*Mat 26:36-46; Luk 22:39-46*)

³² Be vadu nū hne be kwu Gẹsemani, Jizōsi kanu ele sno apna a, “Anu daziri hna, me kpe okpukpe.” ³³ O kwuru Pita nū Jemisi nū Jōni, o panizo o gbu a igbugbu nū o wute a nū mkpoma. ³⁴ O kanu be, “O noogbu m mkpoma m igbugbu k'agida du ẹnwu, anu dazigidne hna, se nse.”

³⁵ O znetu nū ruwhnu, dna kpu ruwhnu n'eli kpe okpukpe, ma ige awhnuwhnu ka gawheru a, o buri nū o jeekwe omume. ³⁶ O kaa, “Papa, Nda m, i meli nhne dum, gwemenu m okiko awhnuwhnu ka, kọvu o bii nhne me pioru, kọvu nhne i pioru.”

³⁷ O va whnu hne be neezni anyarna, o kanu Pita, “Sajmoni, i neezni anyarna? I nwée rikne se nse otu ọtnu-ige? ³⁸ Anu se nse, kpe okpukpe, o zi anu dnabna nū rime ọrnuna. Enine ke badnu zi bekwnu, kọvu nū anọ-ẹhni zila rikne.”

³⁹ O zne kwno berere kpe okpukpe, nookwu otu oka wam. ⁴⁰ O yahna berere whnu ele sno apna a hne be neezni anyarna kwnornu nū anya be zi rinya, be máa nhne be jaasa a.

⁴¹ O va ke mgba ẹto, o kanu be, “Anu zi koriri neezni anyarna, noozukwa inwe? O kwna kpm, o dulum, be neegweru Nnwọ ke Badnu resi n'aka ele mmehie. ⁴² Anu lizọ, ma a zne. Le nye neegweru m nyee zi ndundu.”

Be nwudneru Jizōsi

(*Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Jōn 18:3-12*)

⁴³ Ngangam Jizōsi kpuḡwu oka wam n'onu, Judasi, otu nū rime nri nū badnu lawuru wam ele sno apna a varu, ya nū agida badnu ele ji ama-ogwnu nū okpiri hite nū hne ele risi ariohna nū ele zni iwu ele Ju nū ele okno badnu zi va. ⁴⁴ Nye reru a nyenem be nhne elekema, kaa, “Nye ọbula ke me joosnutu onu nye wam bu ya, anu nwugwu a, duru a zne.”

⁴⁵ Ngangam Judasi varu, o znekwunusi Jizōsi, sukwu a, “Nye-zni-nhne.” O snutu a onu. ⁴⁶ Be tukwasi Jizōsi aka, nwugwusi a rikne. ⁴⁷ Otu n'ele gwuzogwu ndundu mniohiaru ama-ogwnu a, gbu nye izi nye risi ariohna, bihala a nsni.

⁴⁸ Jizōsi kanu be, “Anu kpagwu ama-ogwnu nū okpiri whuya o nwugwu m lele m bu m nye neemegidne iwu eli? ⁴⁹ Kpakara ọbochi me nū anu zi n'oro Nso Chiokiye hne me neezni anu nhne, anu nwuge m, kọvu kpakara nhne ka mernu ma nhne be gbaru n'okwukwo nsọ mezu.”

⁵⁰ Kpakara ele sno apna Jizōsi ghasaru a gbawhu.

⁵¹ Otu wikoro snogwu Jizōsi, nye ji iwo abochna kpusni eñni a. Be nwuḡwu a, ⁵² ọ sigbasi iwo abochna a, gbarụ ẹto gbawhu.

*Jizōsi gwuzo nū ruwhnu
ele eze-ikpe*

(Mat 26:26,57-68; Luk 22:54,55,63-71; Jōn 18:13,14,19-24)

⁵³ Be duru Jizōsi znekwnusi nye risi arịohna, kpakara ele risi arịohna nū ele okno badnū nū ele zni iwu ele Ju gbakoru. ⁵⁴ Pita snornu a nū hne zị ikere, bna nū rime ederezi nye risi arịohna, ọ daziri n'esilawuru ele nse, naanya bekwnu. ⁵⁵ Ele risi arịohna nū kpakara ele eze-ikpe pioru nhne be ji gbagidne Jizōsi akebne ma be gbu a, be pìohịala. ⁵⁶ Agịda ele badnū gbarụ akebne aghalaghala gbagidne a, kovu nū akebne be bụo otu.

⁵⁷ Agwna be lizo, gba akebne aghalaghala gbagidne a, naakaa, ⁵⁸ “A nurnu hne ọ karu, ‘M jaakwnadna Oro Nso Chiokike ka be jiri aka wu, n’ochochi ẹto m joowu Oro Nso berere ke be jile aka wu.’ ” ⁵⁹ Kovu nū akebne be dnakotala.

⁶⁰ Nye risi arịohna lizoru n'esilawuru be sịkwa Jizōsi, kaa, “Ọ zá nhne ị naasa? Kịni bụ akebne ka ele badnū ka naagbagidne ị?”

⁶¹ Kovu Jizōsi kpusnirnu onu, ọ zá nhne ọ saru. Nye risi arịohna sịkwa kwno a, “Ọ bụ jịwa bụ Karaịsi, Nnwọ Chiokike be goziri ogozi?”

⁶² Jizōsi kaa, “Ọ bụ mawa, anu joowhnu masi Nnwọ ke Badnū hne ọ dazi n'akarikwnunga Chiokike ke bụ Dikne, naava masi n'erumeru oligwe.”

⁶³ Nye risi arịohna dowama iwo a, kaa, “Ndaa nhne a kwno noopio ele akebne berere? ⁶⁴ Anu nurnu okwulu wam o kwuru kwugidne Chiokike, kịni bụ echiche anu?”

Kpakara be marnu a ikpe enwu, kaa, “O kwesiri ọ nwu enwu.”

⁶⁵ Agwna be panizo ọ gbusi a onu-mini, nū o knesni a ruwhnu, nọgbo a aka, naakanu a, “Whnunu aị owhnurninya.” Ele nse donawhuru be Jizōsi, nọgbo aka.

Pita gonahoru Jizōsi

(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Luk 18:15-18,25-27)

⁶⁶ Nga Pita zị nū ederezi, otu nnwọ oknornoko ele neeznenu nye risi arịohna izi varu. ⁶⁷ Nga ọ whnurnu Pita naanya bekwnu, o le a anya, kaa, “Ji n'iwuhuru i nū Jizōsi nye Nazarėti zị.”

⁶⁸ Kovu ọ goru kaa, “M máam, m ghohiala m nhne ị naakaa.” Ọ whoga zne n'onu-mgbo, okne ochichi kwna ekwna.

⁶⁹ Woknornoko wam whnu a, ọ naakanu kwno ele gwuzo ndundu, “Nwerukna ka bụ otu nū rime be.” ⁷⁰ Pita go kwno berere.

Nga ige matị whemernu ele gwuzo ndundu kanu Pita berere, “N'ezi, ị bụ otu nū rime be, kwnornu nū ị bụ nye Galili.”

⁷¹ Ọ panizo nọgo ngugo, nọdu risi, naakaa, “M máam nyerukna ka anu nookwu oka a.”

⁷² Ngangam, okne ochichi kwnarnu ekwna ke mgba lawuru. Pita chenwanya ikwu-onu wam Jizōsi kwunnu a, “Nga okne ochichi yáakwnana ekwna mgba lawuru, ị jogonahoru m mgba ẹto.” Nga o chenwanyarnu a, ọ kwna ekwna.

15

*Jizōsi gwuzo nū
ruwhnu Paileti*

(Mat 27:1,2,11-14; Luk 23:1-5; Jōn 18:28-38)

¹ N'onu ọsisi, ele risi arjohna nụ ele okno badnụ nụ ele zni iwu ele Ju nụ kpakara ele eze-ikpe gbarụ iznuznu, be kne Jizọsi eriri, duru a zne, gweru a nyewhete n'aka Paileti. ² Paileti sịkwa a, "I bụ eze ele Ju?"

Jizọsi saru a, "Owe! Jị n'iwhuru i karu kparam."

³ Ele risi arjohna noobno a agịda nhne. ⁴ Paileti sịkwa kwno a berere, "Ọ zá nhne i naasa? Le agịda nhne be noobno i."

⁵ Kọvu Jizọsi sála nhne ọbula. Ka duru Paileti ẹhni.

Be marnu Jizọsi ikpe enwu

(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Jọn 18:39--19:16)

⁶ N'Iriri Ọgawhe ọbula Paileti n̄esigbasinu be otu nye ikelu, nye be rjoru a. ⁷ Otu nye zị n'ikelu be nookwu Barabasi nye zị n'ikelu ya nụ ele lizoru lusi ele risi ọchichi ọgwnu. O gburu badnụ n'ogwnu wam. ⁸ Agida ele badnụ wam panizo n̄orio Paileti ma o menu be lele kpa o ji neemenu be. ⁹ Paileti sịkwaru be, "Anụ piuru me sigbasinu anụ eze ele Ju?" ¹⁰ Ọ mahjari nụ ele risi arjohna kwuyannu a Jizọsi kwnornu ọwho-anya.

¹¹ Kọvu ele risi arjohna sigidnenu igbudu ele badnụ wam be kaa ọ sigbasinu be Barabasi, ọ bụo Jizọsi. ¹² Paileti sịkwaru berere, "Ọ bụ kini nhne anụ piuru me mee nye wam anụ nookwu eze ele Ju?"

¹³ Be siwama okokoba berere, "Kpogidne a n'ogba."

¹⁴ Paileti sịkwa be, "Kini mernu? Kini bụ nhne ọjo ke o mernu?"

Be siwama okokoba ke kakwo, "Kpogidne a n'ogba."

¹⁵ Kpa Paileti piuru o mee nhne jaamasị agida ele badnụ wam, ọ sigbasinu be Barabasi. Nga ọ pniakworu Jizọsi nhne, o gweru a nyewhete be ma be kpogidne a n'ogba.

Ele ọgwnu kpariri Jizọsi

(Mat 27:27-31; Jọn 19:2,3)

¹⁶ Ele ọgwnu duru Jizọsi bna n'obna nye ọchichi. Be sukwukota kpakara odobiri ele ọgwnu. ¹⁷ Be wosi a iwo naachna odno odno, be kpa okpu igwnu, kpusi a nụ risi. ¹⁸ Be panizo neebekwu a, naakaa, "A bekwulem jị, Eze ele Ju." ¹⁹ Be gweru isisi n̄eli a nụ risi, n̄ogbu a ọnu-mini, gbu mpnerne ọchi n'eli, kpọnu a risi eli. ²⁰ Nga be mekworu a nhne rumu, be tuma a iwo odno odno wam, wosi a kpakara iwo a. Be duru a zne ma be kpogidne a n'ogba.

Be kpogidnenu Jizọsi

n'ogba

(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Jọn 19:17-27)

²¹ Be sigidne otu nye neewhe ewhe, kanu a, o vuru ọgba a. Nye ka bụ Sajmoni nye Sirini, nda Alekizanda nụ Rufosi, hne o hi n'aznụ mba naabnanya Jeruselem. ²² Be duru Jizọsi zne nụ hne be kwu Gọlugota, ke bụ "Hne Okpokoro Risi." ²³ Be nyega a manya be gwaru maa, kọvu nụ ọ nwona a. ²⁴ Be kpogidne a n'ogba, ele ọgwnu ke iwo a n'esilawuru be nga be vukworu ọgbanuchi ke gesiri ke nye ọbula jeegwe. ²⁵ Ọ bụ nụ ọtnu-ige tolu* n'osisi nga be kpogidnenu a n'ogba. ²⁶ Be gbahjari nhne be bnornu a, "Eze ele Ju." ²⁷ Be kpogidnenu ya nụ ele rukna lawuru nooznu buznu n'olu ọgba, otu badnụ n'akarikwnnunga a, nye ke berere n'akarita a. [²⁸ Nhne be gbaru n'okwukwo nsọ mezuru ke karu, "Be gwnukotaru ya n'ele aruru-eli."]

* 15:25 ọtnu-ige tolu: ọkwukwo ke mbom kwuru ige awa ke ẹto

²⁹ Ele naagawhe naakaja a, neewhnuwhne risi be, naakaa, “Ngwanu! Ji nye jaakwnadna Oro Nso Chiokike, wu kwno a n’o’bochi eto. ³⁰ Zn’ohia e’ni i, hi n’olu o’gba hiedna.”

³¹ O bu ması kpa ele risi ari’ohna nu ele zni iwu ele Ju naakparı a n’esilawuru be, naakaa, “O zn’ohiaru ele berere, o nwée rikne zn’ohia e’ni a. ³² Karaısi eze Izire’li, hi n’olu o’gba hiedna kına, ma a whnu, kweru ması.”

Ele be k’ogidnernu be nu Jiz’osi n’olu o’gba zi ması naakparı a.

Enwu Jiz’osi

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

³³ Hite n’esilawuru iwhnehnie, † o’chichiri gbasnirni k’pakara eli wam du n’otnu-ige ke eto. † ³⁴ N’otnu-ige ke eto, Jiz’osi jiri okne nk’oli siwama, “E’loi, E’loi lama sabatani,” ke bu, “Chiokike m, Chiokike m, k’ini mernu i ghasaru m?”

³⁵ Agwna ele gwuzogwu ndundu, nga be nurnu a, be naakaa, “Bno nsı, o noosukwu E’laja.” ³⁶ Otu nyenum g’baru eso, gweru manya g’baru oka rusi sponji ke zi n’isisi nu rime a, nyee Jiz’osi ma o nw’o, kaa, “Gharu a, a lesi ma E’laja jaava o gwedna a n’o’gba.”

³⁷ Jiz’osi gweru okne nk’oli si okokoba, nwebime inwe.

³⁸ Ikpe obnosni ke Oro Nso Chiokike gbawaru e’bo hite n’olu du eli. ³⁹ Nga nye risi o’gwu n’echi otu riwhu ele o’gwu gwuzo ndundu kela ruwhnu hne o zi, whnurnu kpa o jiri kna inwe, o kaa, “N’ezi, nyerukna ka bu’ri Nnw’o Chiokike.”

⁴⁰ Ele rinya zi ikere neelekiri nhne neeme, agwna be bu Meri Magıdalini, nu Meri nne Jemisi ke matı nu Josis, nu Salomi. ⁴¹ Ele ka snornu Jiz’osi nga o zi nu Galili, ele neeznenu a izi. Nu agıda ele rinya berere ele snornu a va Jeruselem.

Be liri Jiz’osi

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

⁴² Nga o duru ogbednachi, hne o bu o’bochi ojknernu, ke bu o’bochi begwu O’bochi Ozukwa Inwe osno, ⁴³ Josefu nye Arimatiya varu, nye bu otu nu ele ikpe, bu ması nye be n’osobisinu, nye neese eli-eze Chiokike, nwerukna ka ji anya rikne znekwnusi Pa’leti ru’o a iznu Jiz’osi. ⁴⁴ O gbagwojiri Pa’leti anya nu Jiz’osi nwunam. O sukwu nye risi o’gwu wam sikwa a ma o nwuna. ⁴⁵ Nga o mahıaru n’onu nye risi o’gwu wam nu Jiz’osi nwunam, o kweru be vute Josefu iznu a. ⁴⁶ Josefu zu’ya ikpe marnu mma, nga o vudnarnu iznu a, o whu a n’ikpe marnu mma wam, vubna a nu rime ilili ke be gwuhıaru nu rime rugwu. O gweru otu rugwu k’pusni onu ilili wam. ⁴⁷ Meri Magıdalini, nu Meri nne Josis whnurnu hne o liri a.

16

Jiz’osi liz’oru n’enwu

(Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

¹ Nga O’bochi Ozukwa Inwe wheru, Meri Magıdalini nu Meri nne Jemisi, nu Salomi, zu’yarı mo’no neesni e’knarna oma zi o’do n’odo ma be zne te iznu Jiz’osi mo’no. ² N’onu osisi n’o’bochi mbom n’ikwezu, be znernu n’ilili a nga e’nam waru. ³ Be nookwurita n’e’ni be, “Nyele jookpumenu aı rugwu wam n’onu ilili?” ⁴ Nga be leliz’oru anya be whnurnu nu be vumenem rugwu wam. O

† 15:33 n’esilawuru iwhnehnie: o’kwukwo ke mbom kwuru ige awa isunu † 15:33 o’tnu-ige ke eto: o’kwukwo ke mbom kwuru ige awa tolu

zı rınya k'agıda. ⁵ Be bna rime ilili whnu wikoro dazıgwu n'akarikwnunga, o wogwu awura abochna, ogwnu tıru be.

⁶ O kanu be, "Ogwnu tıko anu. Anu noopio Jizosi nye Nazareti, nye be kpogidneru n'ogba. O lizolam, o zıla hna. Le hne be bıtaru a. ⁷ Kovu anu la, kanu ele sno apna a nu Pita, 'O belem anu osno neezne Galili, anu jowhnu a pji, lele kpa o kannu anu.' "

⁸ Be whoga, hi n'ilili wam gbahala, ehni naama be ririri nu ogbagwoji anya jıgwu be, o za nye be kannu nhne obula, kwnornu nu ogwnu notu be.

*Jizosi mernu Meri Magıdalini
whnu a anya*

(Mat 28:9,10; Jon 20:11-18)

[⁹ Nga Jizosi hiri n'enwu lizo n'onu osisi n'obochi mbom n'ikwezu, o beru osno gesi ehni a Meri Magıdalini, nye o chıhalaru renwu ojo esau nu rime a. ¹⁰ O zne kanu ele nu Jizosi dazıgwu nu mbom hne be zi naagba mkpe, naakwna ekwna. ¹¹ Nga be nuru nu Jizosi zi budnu, nu ya n'iwihuru a whnurru a, be kwéle. ¹² Nga ka wheru, Jizosi mernu badnu lawuru whnu a n'ozizi berere nga be neezne aznu mba. ¹³ Be lahna zne kanu ele gwnaru, be kwéle nhne be kwuru masi. ¹⁴ Omekwo, Jizosi whuya iwihne hne nri nu otu badnu wam ele sno apna a zi neeri wiri. O bnanu be mbna kwnornu n'okwe ekwe be nu mkpoma osi rikne be, ke mernu be kwéle ikwu-onu ele whnurru a nga o hiri n'enwu lizo. ¹⁵ O kanu be, "Anu zne nu kpakara owa kponu kpakara badnu okwo izi oma. ¹⁶ Nye kweruru, be wu a mini, bu nye be joznohia a, nye ke kwéle, be jaama a ikpe. ¹⁷ Nhne elekema ele ka joosno ele kweru, be jaachihala renwu ojo nu rehna m, be jookwu oka nu riro ikne zi odo n'odo. ¹⁸ Be jaachi agwo n'aka, o buru nu be nwó nhne obula ke jaakpaya enwu, o za nhne o jeeme be, be jootukwasi ele nrıria aka, mee ehni buru be oma."

Jizosi laru n'oligwe

(Luk 24:50-53; Ernu 1:9-11)

¹⁹ Nga Nyenwe aı Jizosi kwukwonnu be oka, be gwelizo a la n'oligwe, o daziri eli n'akarikwnunga Chiokike. ²⁰ Ele sno apna a whogaru notokpo okwo izi oma hne obula, Nyenwe aı noosno be, notornu ernu, neegesi nu ikwu-onu Chiokike bu ezi oka, hite n'ernu ndu-ehni zi odo n'odo ke be notornu.]

Izi ọma lele kpa Lukwu gbarụ a n'ọkwukwo Nhne gbasiri ọkwukwo ka

Izi ọma lele kpa Lukwu gbarụ a n'ọkwukwo neegesi Jizọsi lele Nye Ọznohia Izireli nụ Nye Ọznohia ke kpakara ele badnụ zị n'ọwa. Lukwu gbarụ nụ Enine Nyenwe aị sukwuru Jizọsi ma o zni “ele mboni izi ọma.” Lukwu nye dibia snornu ele sno apna Jizọsi n'izi ọma be znirni, ma Ọlu nye izi Jizọsi. Ọ sịkwahiaru nhne n'ọnu ele whnurnu Jizọsi nga ọ zị n'ọwa. Ka mernu o nwernu ọnu rikne ọ gbanụ Tiofilọsi ọkwukwo. Lukwu kwuru nhne gbasiri budnu Jizọsi, hite n'omumu a, ige ọ bu wikorọ, ọnu a, ọnu a, olizọ n'ẹnwu tem dū nga Jizọsi larụ oligwe.

Nhne zị n'ọkwukwo ka

Omumu Jizọsi nụ wikorọ a (1:1--2:52)

Ọwuwu mini Jizọsi nụ ọrnurna a (3:1--4:13)

Enu Jizọsi nụ rime Galili (4:14--9:50)

Enu Jizọsi nụ apna nga o neezne Jeruselem (9:51--19:27)

Enu Jizọsi nụ rime Jeruselem (19:28--20:47)

Ọka Jizọsi kwuru gbasiri nhne ke jeeme nū ruwhnu (21:1-38)

Nye Jizọsi nū olizọ n'ẹnwu a (22:1--24:53)

Nye gbarụ ọkwukwo ka: Lukwu nye dibia

Risi nhne o kwno gba a: O gesi ọtnutnu zuru ozu gbasiri budnu nū ọnu Jizọsi Karaịsi, obirizi a n'ehni ele be neemegbu, nū ọznohia ke ele buo ele Ju.

¹ Tiofilọsi, agida ele badnụ yisiri aka be n'ogba ọkwukwo gbasiri nhne be mernu n'esilawuru aị, ² lele kpa be nyernu aị n'aka a bita. Ele nyernu aị bu ele hiri n'ọpanizo gweru anya be whnụ be, buru ele izi ikwu-ọnu Chiokike. ³ Ọ buru ọma hne me snornu kpakara nhne nkarị hite nū mbom, me gbanụ i ọkwukwo nū ekere nū ekere, Tiofilọsi zị igwugwu, ⁴ mee ma i mahia nū kpakara nhne be jiri ikwu-ọnu ọnu zni i bu nhne kwesiri ọkwnata mkpoma.

Omumu Joni Nye Wụ Mini

⁵ N'ige Erodu bu eze Judiya, otu nye ọkwa ariohna zị, be kwu Zakaraya, ke hi n'oro Abija, nnwerne a bu Elizabeti nye hi n'ebnurnu Eroni. ⁶ Be lawuru bu ele ọma nū ruwhnu Chiokike, be naabita kpakara nhne Nyenwe aị nyernu n'iwu, be nwée ọru. ⁷ Kọwu nū be nwée nnwọ, kwnornu nū Elizabeti bu nyerinya rẹkpa nnwọ a mesnirni emesni. Be lawuru menem okno badnụ.

⁸ Otu ọbochi, ige ele otu Zakaraya nọornu ọnu, Zakaraya zị nọornu ọnu nye ariohna nū ruwhnu Chiokike, ⁹ lele kpa ọnu ariohna jiri zị, ọ dnabnarnu nū ọ bu ya jọokporne isensi n'oro Nso Nyenwe aị. ¹⁰ Kpakara ele Ju neekpe okpukpe n'ederezi ige ọ nọokporne isensi.

¹¹ Enine izi Nyenwe aị mernu Zakaraya whnụ a anya hne o gwuzo n'akarikwnunga ojo ariohna hne be nọokporne isensi. ¹² Nga Zakaraya whnurnu a, mkpoma larụ a mini, ogwnu tumako a. ¹³ Enine izi wam kanu a, “Ogwnu tuko i, Zakaraya, Chiokike nuna m okpukpe i. Elizabeti nnwerne i jomunu i nnwọ rukna, i jookwu rẹwhna a Joni. ¹⁴ I joonwudna, mkpoma joso masi i n'onu, agida ele badnụ jeenwe snarnima kwnornu omumu a. ¹⁵ Ọ jọbu nye kwu n'anya Nyenwe aị. Ọ joonwo manya mọbu nhne ọbula ke bna n'anya ria ria. Enine Nso Chiokike jeejihia nū rime a, hite nū rime ruwho nne a. ¹⁶ O

jeeme agida ele Izireli hiehnakwnusi Nyenwe aị Chiokike be. ¹⁷ O jeezne nụ ruwhnu Nyenwe aị n'enine nụ rikne Ẹlajja. O jeeme ele nda tūmasna mkpoma hne rụmu be zị, ma ele zá noobno nsnị bna n'apna akoniche ele oma, o jiknenu Nyenwe aị ele kwesiri a."

¹⁸ Zakaraya sịkwa enine izi wam, "Ndaa nhne me jeeji mahia ka? Le, me nụ nnwerne m menem okno badnụ k'agida."

¹⁹ Enine izi wam saru a, "Mawa bu Gebureli, nye noogwuzo nụ ruwhnu Chiokike. Chiokike ziyaru m me kanu i oka ka nụ o zni i izi oma ka. ²⁰ Le, i jaadna mgbu, i jeeuwe rikne kwu oka tem du obochi kpakara nhne ka jeeme, kwnornu nū i kwéle ikwu-onu m ke jeemezu n'ige a."

²¹ Ele badnụ wam zị neese Zakaraya n'ederezi, be naari nhne kpayarū o gburu okwnu n'Oro Nso Chiokike. ²² Nga o whuyaru, o nwée rikne o kwunu be oka. Be mahia nū o whnurnu owhnurninya n'Oro Nso Chiokike, o neewhenu be aka, kovu o nwée rikne kwunu be oka.

²³ Nga ige ennu a zuru n'Oro Nso Chiokike, Zakaraya lahna oro a. ²⁴ Nga nhne ka mekworu, Elizabeti nnwerne a turu rime, o tugwa enni a enwa isne nū rime oro. ²⁵ O kaa, "Ka bu nhne Nyenwe aị mennu m, o gesilem ruwhnu oma a, ma o kwnosnama iwħnerne m n'esilawuru ele badnụ."

Be kwuru oka gbasiri

omumu Jizosi

²⁶ N'enwa isunu a,* Chiokike ziznenu enine izi Gebureli zne n'eli Nazareti ke zị nū Galili, ²⁷ znekwnusi otu nnwo oknornokno máa nyerukna be kwu Meri, nye Josefu ke hi n'ebnurnu Devidi kweru o lu. ²⁸ Enine izi wam zne hne o zị, kaa, "M bekwulem o, jị nye Nyenwe aị dagwunu, i bu nye owa oma."

²⁹ Mkpoma larū Meri mini nga o nurnu ikwu-onu a, o naagbadi nū mkpoma a okpa ibekwu ke nū kpa. ³⁰ Kovu enine izi wam kanu a, "Meri, ogwnu tuko i, Chiokike menu i oru k'agida. ³¹ I jootu rime, mūhia nnwo rukna, i jookwu a Jizosi. ³² O jjobu nye kwu, be jookwu a Nnwō Nye Kakwo Nhne Dum Olu. Nyenwe aị Chiokike jeenye a ngadna eze nda a, Devidi. ³³ O jaachi oro Jekopu tim tom, eli-eze a jookwo okwo."

³⁴ Meri saru enine izi wam, "Ndaa kpa be jeeme nhne ka, hne me máa nyerukna?"

³⁵ Enine izi wam saru a, "Enine Nso jaadnakwasị i, iknernema ke Nye Kakwo Nhne Dum Olu jookpusni i. Be jookwu nnwo wam zị nso ke i joomu Nnwō Chiokike. ³⁶ Le, Elizabeti nwene i rinya zị rime omumu n'okno badnū a, o bu nye be nookwu nnwerne nwée nnwo, ka bu enwa isunu a. ³⁷ O zá nhne nyiri Chiokike."

³⁸ Meri saru, "Le, m bu m nnwo izi ke Nyenwe aị, o menu m lele kpa i kwuru." Enine izi wam gharu a la.

Meri znenu o lekasi

Elizabeti

³⁹ Ige wam, Meri jiknenu wara wara zne n'otu eli rugwu ke zị nū Judiya. ⁴⁰ O bna n'oro Zakaraya bekwusi Elizabeti. ⁴¹ Nga Elizabeti nurnu ibekwu Meri, nnwo zị a nū ruwho wulizoru olu. Enine Nso jipiyaru Elizabeti. ⁴² O gweru okne nkoli kwu oka kaa, "I bu nye owa oma n'esilawuru ele rinya, nnwo ke i joomu bu masi nye owa oma. ⁴³ M bu m nye ruwhnu oma nū nne ke Nyenwe m jaava lekasi m. ⁴⁴ Kwnornu nū kpa me nurnu ibekwu i, nnwo zị m nū ruwho

* 1:26 Ka bu kpa Elizabeti turu rime.

wulizoru olu nụ snarnịma. ⁴⁵ I bụ nye ọwa ọma kwnornu nụ i kweru nhne Nyenwe aị kwuru nụ o jeemezu a.”

Meri gwnurnu eri ojija

- ⁴⁶ Meri kaa,
 “Mkpoma m ja Nyenwe aị,
⁴⁷ ovu m nnonwudna onwudna kwnornu nụ Chiokike Nye Oznohia m,
⁴⁸ kwnornu nụ o chenwanyarnu
 nnwo izi a ovu hieru eli.
 Hite nụ kina kpakara ele ebiri jookwu m nye ọwa ọma,
⁴⁹ kwnornu nụ Chiokike Nye bụ Dikne mennu m nhne hna ezi,
 rewhna a zi nsọ.
⁵⁰ Chiokike nonodonu ele notu ogwnu a obirizi,
 hite n'otu ebiri du ebiri berere.
⁵¹ O ji aka dikne a mee nhne hna ezi,
 o chisaru kpakara ele oknomokno nụ kpakara mmuma be.
⁵² O gwednarnu ele eze nụ ngadna eze be,
 o gwelizoru ele ovu hieru eli.
⁵³ O nyejilem ele wiri nonogwnu ruwho,
 kovu o gbataru ele eze aka.
⁵⁴ O yinu nye izi a Izireli aka,
 o chenwanyarnu o donu a obirizi,
⁵⁵ ke o kweru Eberham nụ eburnu a mkwna tim tom,
 lele kpa o kanu ele nda aị.”
⁵⁶ Meri daziri n'oro Elizabeti enwa eto, lahna oro a.

Omumu Joni Nye Wu Mini

⁵⁷ Ige omumu nnwo Elizabeti duru, o muhia nnwo rukna. ⁵⁸ Ele agbatibi† a nụ rumu nwene a nurnu nụ Nyenwe aị donnu a obirizi k'agida, be snornu a nwudna.

⁵⁹ O du n'obochi esato, be varu o kpa nnwo wam nka. Be noopio o jita a rewhna Zakaraya ma o buru ogbo nda a, ⁶⁰ kovu nne a karu, “Oza, rewhna a bu Joni.”

⁶¹ Be kanu a, “O za nye naaza rewhna ka n'esilawuru ele ke i.”

⁶² Be whenu nda a aka, jikwa a rewhna be jookwu nnwo wam. ⁶³ O kaa be nyee a nhne ogba okwukwo, o gbagwojuru be anya nga o gbasiri, “Rewhna a bu Joni.” ⁶⁴ Ngangam, onu a kpumernu, riro a toma, o bete nookwu oka, naazarni Chiokike. ⁶⁵ Ogwnu turu kpakara ele agbatibi be, be wheke otutnu ka kpakara eli rugwu Judiya. ⁶⁶ Nye obula ke nurnu a zi nechenwu, be nesikwa, “Okpa badnu kini bu nhne nnwo ka jobu?” Kwnornu nụ be whnurnu nụ aka Nyenwe aị zi n'ehni a.

Zakaraya gwnurnu

eri ojija

- ⁶⁷ Enine Nso jipiyaru Zakaraya nda Joni, o whnu owhnurninya, kaa,
⁶⁸ “Ojija zinu Nyenwe aị, Chiokike ke Izireli,
 kwnornu nụ o lekasiri ma o gbahia ele ke a.
⁶⁹ O gweyaru nye dikne jooznohia aị
 hite n'oro nnwo izi a Devidi,
⁷⁰ lele kpa o kwuru hite n'onu ele owhnurninya a zi nsọ agida ige wheru ewhe.
⁷¹ O jooznohia aị hite n'aka kpakara ele sno aị irno.

† 1:58 agbatibi: ele ya nụ a wuta ndundu

- 72 O dõnnu ele nda aị obirizi,
o chenwanyarnu ọgba-njọ-ẹhni nsọ a.
- 73 O kwesiri Ebereham nda aị mkwna rikne,
74 ọ dọhia aị n'aka ele irno aị,
ma a kpenu aị n'ẹnwe ogwnu,
75 ma a ziri nsọ nụ ele mee mma nụ ruwhnu a kpakara bụdnu aị.
76 Ji, nnwọ m matị, be jookwu i nye ọwhnurninya ke Nye Kakwo Nhne Dum Olu,
kwnornu nụ i jeezne nụ ruwhnu Nyenwe aị neemekwatanu a apna.
- 77 I jeeme ele ke a mahia ọznohia,
hite n'ogbaru be mmehie be.
- 78 Hite n'obirizi nụ ovu ọma ke Chiokike aị,
o jeeme ẹhnam nọomukwasi aị hite n'oligwe,
79 iwhe joomukwasi ele zị n'ọchichiri
nụ ele zị n'oyinyo ke ẹnwu,
noodumakọ ọchi aị n'apna udno.”
- 80 Nnwọ wam nooso oso, gbasị rikne nụ enine, o wu n'ẹli-ikpa tem dụ nga be gesiri a ele Izireli.

2

Omumu Jizosi (Mat 1:18-25)

1 N'ige wam, eze Siza Ọgositosi yiri iwu be gbasị rẹwhna kpakara ele wu n'ẹli ele Rom nẹchi n'okwukwo. ² (Ka bụ ọgba rẹwhna n'okwukwo ke mbom nga Kwirinọsi bụ nye nẹchi Siriya.) ³ Nye ọbula la n'ẹli a zne gba rẹwhna n'okwukwo.

⁴ Josefu hiri n'ẹli Nazareti ke zị nụ Galili zne Betilehem nụ Judiya, ẹli be murnu Devidi, kwnornu nụ o hi n'ebnurnu ọro Devidi. ⁵ O znernu ma be gbasị rẹwhna ya nụ Meri n'okwukwo, bụ nwerinya o kweru nụ ọ joolu, nye zị rime ọmumu. ⁶ Nga be zị nụ Betilehem, ige Meri joomu nnwọ duru. ⁷ Ọ mụhia ọziri nnwọ rukna a, ọ whụ a n'ikpe nute a nụ rime nhne be biganu anọhia wiri, kwnornu nụ ọ zà ọro zinu be n'oro ele izne.

Ele nọoznu atnurnu nụ ele enine izi

⁸ Ele nọoznu atnurnu zị n'ẹli wam nụ rime ọhia neese atnurnu be n'abali. ⁹ Enine izi Nyenwe aị mernu be whnụ a anya, igwugwu Nyenwe aị mụkwasiri be, ogwnu turu be k'agida. ¹⁰ Kọvu enine izi wam kanu be, “Ogwnu tuko anu. Anu bno nsnị, m gweyanu m anu izi ọma ke snarnima ke jaazinu kpakara ele badnu. ¹¹ Tnawa, n'ẹli Devidi be munnu anu Nye Ọznohia, Karaịsi Nyenwe aị.* ¹² Ka bụ nhne anu jeeji mahia a, anu jowhnu nnwọ ikne be whuru n'ikpe nute nụ rime nhne be biganu anọhia wiri.”

¹³ Ngangam, agida ele enine izi whuyaru snornu enine izi wam naaznari Chiokike, naaka,

¹⁴ “Oson'anya dum buru ke Chiokike nụ hne kakwo n'olu,
udno ziri n'owa n'esilawuru ele nhne be naamasị a.”

¹⁵ Nga ele enine izi wam lahnarnu oligwe, ele nọoznu atnurnu wam kanu ẹhni be, “Anu va ma a zne Betilehem whnụ nhne mernu ke Nyenwe aị kannu aị.”

* **2:11** Karaịsi: Karaịsi bụ Nye Ọznohia wam Chiokike kweru mkwna o ziya.

¹⁶ Be gweru ẹsọ gweru izne zne whnụ Meri nụ Josefu, nụ nnwọ ikne wam be nuteru nụ rime nhne be biganu anọhia wiri. ¹⁷ Nga be whnurnu a, be tnusa nhne enine izi kwuru gbasiri nnwọ ikne ka. ¹⁸ O duru kpakara ele nurnu nhne ele nọoznu atnurnu wam kwuru ẹhni. ¹⁹ Kọvu Meri bitaru kpakara nhne ka nụ mkpọma a, nẹechinwu a. ²⁰ Ele nọoznu atnurnu wam lahnarnu, nọogwnu eri, naaja Chiokike kwnornu nụ nhne be nurnu, whnụ masi lele kpa enine izi wam kanu be.

Be jiri Jizọsi rẹwhna

²¹ N'ọbochi ẹsato, be va ọ kpa nnwọ wam nka, be jita rẹwhna a Jizọsi, bu rẹwhna enine izi wam kwuru a sụ be turu rime a.

Be kwubnarnu Jizọsi

Oro Nsọ Chiokike

²² Ige duru ma Josefu nụ Meri mee ma be jiri rịchna lele kpa Iwu Mozizi kwuru, be kwuru nnwọ wam zne Jeruselem, chete a nụ ruwhnu Nyenwe aị.

²³ Lele kpa be gbaru a n'iwu Nyenwe aị, "Be jaabitanu Nyenwe aị nnwọ rukna obula be beru ọsọ mu nsọ." ²⁴ Be kwa arịohna lele kpa iwu Nyenwe aị kwuru, "Nduru lawuru mọbu rumu weresi lawuru."

²⁵ Otu nwerukna zi nụ Jeruselem, nye rẹwhna a bu Simiọni, nye mee mma, nye nọotu ogwnu Chiokike. Ọ bu nyẹ neese ọznohia ke Izireli, Enine Nsọ zi n'ẹhni a. ²⁶ Enine Nsọ kannu a nụ ọ jọonwu ẹnwu tem ọ whnụ Karaisi Nyenwe aị. ²⁷ Enine Nsọ duru a zne n'Oro Nsọ Chiokike nga ele murnu Jizọsi varu ọ menu a lele kpa Iwu Mozizi kwuru. ²⁸ Simiọni kwuru nnwọ wam n'aka a, znarni Chiokike, kaa,

²⁹ "Nyenwe m, kweru ma nnwọ izi i la n'udno, lele kpa i kweru m mkwna,

³⁰ kwnornu nụ anya m whnụnam ọznohia i,

³¹ ke i bi kwataru n'anya kpakara ele badnu,

³² iwhne ke jookpume nhne gbasiri i nyee ele buo ele Ju, nụ igwugwu ke ele ke i Izireli."

³³ Nhne be kwuru gbasiri nnwọ ikne ka duru nda a nụ nne a ẹhni. ³⁴ Simiọni gozi be, kanu Meri, nne a, "Nnwọ ka jọoburu nhne jaakpahia ọdidna nụ olizọ agida badnu n'Izireli, buru masi nhne elekema be jookwu ọka megidne. ³⁵ O jookpume echiche agida ele badnu. Kọvu nhne igbugbu joduwa mkpọma i lele ama-ogwnu."

³⁶ Otu nwerinya ọwhnurninya zi, nye rẹwhna a bu Ana, adna Fanueli, ke hi n'ẹbnurnu Asa whuya. Nwerinya ka nụ nzi a wuru awha ẹsau kpọi, ³⁷ kọvu ọ menem okno badnu ke gbaru nri awha ẹsato nụ ẹno, ọ bu nnwerne nzi a nwurnu ọnwu. Ọ zá nọowhoga n'Oro Nsọ Chiokike iwhnehnne nụ abali, ọ zi neekpe okpukpe, noovu ọnu. ³⁸ Ọ bnanyarnu n'ige wam, ọ tunu Chiokike mmamma, kwu ọka gbasiri nnwọ ikne wam, kanu kpakara ele neese ọgbahia ke Jeruselem.

Be kwuru Jizọsi

lahna Nazarėti

³⁹ Nga Josefu nụ Meri mekworu kpakara nhne iwu Nyenwe aị kwuru, be lahna Galili zne eli ke be, Nazarėti. ⁴⁰ Watakiri wam nooso, gbasị rikne, akoniche jihiaru nụ rime a, oru Chiokike zi masi a n'ẹhni.

Wikoro Jizọsi zi

n'Oro Nsọ Chiokike

⁴¹ Ele mụrnu a neezne Jeruselem kpakara awha n'Iriri Oḡawhe.† ⁴² Nga Jizōsi gbarū nri nū awha lawūru, be zne Iriri Oḡawhe lele kpa be mesi. ⁴³ Nga be mekworu Iriri wam, be bete o lahna ọro be, kọvu wikoro Jizōsi daziri nū Jeruselem, kọvu ele mụrnu a máa. ⁴⁴ Be neeche nū o zị n'igbudu badnū, be zne izne otu ọbochi, be noopio a n'esilawūru ele enyi be nū rụmu nwene be. ⁴⁵ Nga be whnūna a, be hiehna nū Jeruselem noopio a. ⁴⁶ N'ọbochi ke ẹto, be whnū a n'Ọro Nsọ Chiokike, hne o dazị n'esilawūru ele zni iwu ele Ju, noobno nsnị nhne be nookwu, n̄esikwa be aijji. ⁴⁷ Kpakara ele mụrnu ikwu-ọnu a nū akọ zị nū nhne o sarū be, o duru be ẹhni. ⁴⁸ Nga ele mụrnu a whnūru a, o du be ẹhni, nne a kanū a, “Nnwọ m, kịni kpayarū i jiri mee me nū nda i kpa? Me nū nda i ji anya-mini noopio i.”

⁴⁹ O sịkwa be, “Kini kpayarū anū noopio m? Anū máa nū m jọrnu ẹrnu Nda m?” ⁵⁰ Kọvu be ghóyage nhne o kannū be.

⁵¹ Jizōsi snornu be la Nazaretị, noobnonu be nsnị. Kọvu nne a bítaru kpakara nhne ka nū mkpọma a. ⁵² Jizōsi nooso n'akọniche nū dimkpa, neenwe oru nū ruwhnu badnū nū Chiokike.

3

Ikwu-ọnu Jōni

Nye Wū Mini

(Mat 3:1-12; Mak 1:1-8; Jōn 1:19-28)

¹ N'awha ke nri nū isne ke ọchichi Taberōsi Siza, nga Pōntiosi Pailetị n̄echi Judiya, nga Erọdu n̄echi Gallili, nwene a rukna Filipu n̄echi Ituria nū Tirakonitisi, Lisanasị n̄echi Abilini, ² Anasị nū Kayafasị bụ ele risi arịohna, ige wam ikwu-ọnu Chiokike ọruru Jōni, nnwọ Zakaraya nsnị n'ẹli-ikpa. ³ O zne nū kpakara ẹli ke zị Osimini Jodani gburugburu, n̄okpo okwo naakaa ele badnū tūhnasna mkpọma ma be wū be mini, ma Chiokike gbarūnu be mmehie. ⁴ Lele kpa be gbarū a n'okwukwo nsọ hite n'ọnu Azaya nye ọwhnurninya, kaa,

“Akpiri otu badnū n̄okpo okwo n'ẹli-ikpa,
anū mekwata apna Nyenwe aị,
anū mee apna a snị asnị.

⁵ Be jeemesni kpakara ngwulangwu,
be jaakwnadna kpakara rugwu nū rugwu matị.

Kpakara apna zị mgbahirigodo jaasnị asnị,
kpakara apna zị ndagwurugwu jaazị snam.

⁶ Kpakara ele badnū jọowhnu ọznohia Chiokike.”

⁷ Jōni kanū igbudu badnū n̄owhokwnusi a ma o wū be mini, “Anū ẹbnurnu agwọ, nyele kannū anū gbanahọru ovu owe ẹhni Chiokike ke naava? ⁸ Anū mīnya mkpuru ke neegesi nū anū tūhnasnarnu mkpọma. Anū káa nū Ebereham bụ nda anū. Kwnornu me kanū anū ezi ọka, Chiokike nwernu rikne mee kpakara akaworugwu ka ghọ rụmu Ebereham. ⁹ Be bítalame ehniḡwe n'ikwnu kpakara isisi, isisi ọbula ke mīnyala mkpuru ọma, be joogbudna a, tūbna nū rime b̄kwnu.”

¹⁰ Ele badnū wam sịkwa a, “Kini bụ nhne a jeeme?”

¹¹ Jōni sarū be, “Nye nwernu iwo lawūru, o kesi nye nwée otu, nye nwernu wiri, mee masị kpan.”

† 2:41 Iriri Oḡawhe: Iriri Oḡawhe bụ ige ele Ju neechenwanya nga Chiokike dọhiaru be n'ohi n'aka ele Ijipiti. Okwnehala 12:1-27; Ditaronomi 16:1-8.

¹² Ele ọna ntụ varu ma Jóni wu be mini, be sịkwa a, “Nye-zni-nhne, kịni bu nhne a jeeme?”

¹³ Jóni saru be, “Anu náhja ele badnu iwai kakwo kpa be nyernu anu iwu.”

¹⁴ Ele ogwnu sịkwa a, “Kini bu nhne a jeeme?”

O kanu be, “Anu mee ele badnu nhne rikne, mọbu bno ele badnu nhne aghalaghala, ogwo ọnu anu ji anu ruwho.”

¹⁵ Ele badnu neele anya nu Jóni bu Karaịsi. ¹⁶ Jóni kanu be, “M ji m mini wu anu mini, kọvu nu nye kakwo m rikne wawa, nye me kwésile o whudnahie toma eriri okoro-ochi a lawuru. Nye wam jeeji Enine Nso nu ọkwonu wu anu mini. ¹⁷ Nye nhne ọwhusna ikpa zi n'aka a, o ọowhusna ikpa a nkari, chibna ikpa a n'obna, kọvu o jeeji ọkwonu chni echni kporne ruznurnuznu ikpa.” ¹⁸ Jóni ji agida ikwu-ọnu zi ichne ichne zni izi ọma, naariaso be tuhnasna mkpoma.

¹⁹ Kọvu nu Jóni bigboru Eze Erọdu kwnornu Erodiasi nnwerne nwene a, nu agida nhne ojo berere ke Erọdu mernu. ²⁰ Erọdu tukwasiri n'olu nhne ojo ka, nga o yisiri Jóni ikelu.

Owuwu mini Jizosi

(Mat 3:13-17; Mak 1:9-11)

²¹ Nga Jóni wukparu ele badnu mini, o wuru Jizosi mini masi.* Nga Jizosi neekpe okpukpe, oligwe kpumernu. ²² Enine Nso whekwasiri a lele nduru, otu akpiri hiri n'oligwe dna kaa, “Ji bu Nnwọ m, me whnuru n'anya, nhne i masiri m.”

Osnusno omumu Jizosi

(Mat 1:1-17)

²³ Nga Jizosi gbaru nri awha eto, o panizo ọnu izi ọma a, ele badnu naari nu o bu nnwọ Josefu,

nnwọ Hili, ²⁴ nnwọ Matatị,
nnwọ Livai, nnwọ Meliki,
nnwọ Janai, nnwọ Josefu,

²⁵ nnwọ Matatayasi, nnwọ Emosi,
nnwọ Nahum, nnwọ Esili,
nnwọ Nagai, ²⁶ nnwọ Matị,
nnwọ Matatayasi, nnwọ Semeni,
nnwọ Joseki, nnwọ Joda,

²⁷ nnwọ Jonani, nnwọ Resa,
nnwọ Zerubabeli, nnwọ Seateli,
nnwọ Neri, ²⁸ nnwọ Meliki,
nnwọ Adị, nnwọ Kosam,
nnwọ Elimadam, nnwọ Er,

²⁹ nnwọ Josua, nnwọ Eleza,
nnwọ Jorim, nnwọ Matatị,
nnwọ Livai, ³⁰ nnwọ Simiọni,
nnwọ Juda, nnwọ Josefu,
nnwọ Jonam, nnwọ Eliakim,

³¹ nnwọ Mela, nnwọ Mena,
nnwọ Matata, nnwọ Natani,
nnwọ Devidi, ³² nnwọ Jesi,
nnwọ Obedi, nnwọ Boazi,
nnwọ Salimoni, nnwọ Nasoni,
³³ nnwọ Aminadabu, nnwọ Ram,
nnwọ Hezironi, nnwọ Pẹzezi,

* **3:21** Nhne ka mernu tutu Erọdu yisiri Jóni ikelu.

nnwọ Juda,³⁴ nnwọ Jekọpu,
 nnwọ Aziki, nnwọ Ebereham,
 nnwọ Tera, nnwọ Nahọ,
³⁵ nnwọ Serugi, nnwọ Ru,
 nnwọ Pelegi, nnwọ Ebe,
 nnwọ Sela,³⁶ nnwọ Kajani,
 nnwọ Afazadi, nnwọ Sẹm,
 nnwọ Noa, nnwọ Lamẹki,
³⁷ nnwọ Metusela, nnwọ Inoku,
 nnwọ Jaređi, nnwọ Mahalaleli,
 nnwọ Kajani,³⁸ nnwọ Enosi,
 nnwọ Seti, nnwọ Adam,
 nnwọ Chiokike.

4

Ornurna Jizọsi

(Mat 4:1-11; Mak 1:12,13)

¹ Enine Nsọ jihjaru nụ rime Jizọsi nga o hiri nụ Osimini Jodani hiehna, Enine Nsọ duru a zne n'eli-ikpa. ² Ọ zị n'eli-ikpa nri ọbochi eno, Ekwensu naarna a ọrnurna, ọ zà nhne o riri kpakara ọbochi wam, omekwo, wiri gwnurru a.

³ Ekwensu kanu a, “Ọ bụru nụ ị bụ Nnwọ Chiokike, kanu akaworugwu ka o gho bredi.”

⁴ Jizọsi saru a, “Be gharu a n'okwukwo nsọ, kaa, ‘Ọ bụo bredi bụ nhne badnu kpọi jeeri ziri budnu.’ ”

⁵ Ekwensu duru a pnezne n'olu rugwu gerisi a kpakara eli-eze k'owa n'ige mati. ⁶ Ọ kanu a, “M jeenye i kpakara rikne ka nụ igwugwu be, kwnornu nụ be nyernu m be, m jeenye a nye ọbula masiri m. ⁷ Ọ bụru nụ i jọokponu m risi eli, kpakara a jọobu ke i.”

⁸ Jizọsi saru a, “Be gharu a n'okwukwo nsọ, kaa, ‘Ị jọokponu Nyenwe i, Chiokike i risi eli, ọ bụ ya kpọi bụ nye i jeekpenu.’ ”

⁹ Ekwensu duru a zne nụ Jeruselem, mee o gwazoru n'olu towa Ọro Nsọ Chiokike, kanu a, “Ọ bụru nụ ị bụ Nnwọ Chiokike, gbudna ehni ị n'eli hna. ¹⁰ Be gharu a n'okwukwo nsọ, kaa,

‘O jeenye ele enine izi a iwu gbasiri ị
 ma be chekwata ị nkari.

¹¹ Be jeegheru i n'aka be,
 ma ị gharu ọ kpọi ị ọchi nụ rugwu.’ ”

¹² Jizọsi saru a, “Be gbakwnornu a n'okwukwo nsọ, kaa, ‘Ị rná Nyenwe i, Chiokike i ọrnurna.’ ”

¹³ Nga Ekwensu rnakworu a ọrnurna, ọ gharu a ige mati.

Jizọsi panizoru ọrnurna

(Mat 4:12,17; Mak 1:14,15)

¹⁴ Jizọsi lahna Galili nụ rikne Enine Nsọ, be tñusi ọtnutnu a kpakara ọhna.

¹⁵ O zni nhne kpakara n'oro ọgbako ele Ju, kpakara ele badnu naaznarni a.

Be juru Jizọsi nụ Nazareti

(Mat 13:53-58; Mak 6:1-6)

¹⁶ Jizọsi zne nụ Nazareti hne o soru, ọ bna n'oro ọgbako ele Ju n'Ọbochi Ozukwa Inwe ele Ju lele kpa o mesị, o lizo ma ọ gwnu okwukwo nsọ. ¹⁷ Be nyee a okwukwo Azaya nye ọwhurninya, o kpume a whnu hne be gharu,

¹⁸ “Enine Nsọ Nyenwe a ị zị n'ehni m,
 kwnornu nụ Chiokike a ị teru m mọno,

o zni ele mboni izi oma.

O ziyaru m o kpọ okwo ogbahia ele zị n'oro ikelu,

mee ele isni whnurnu osno,

nụ o dọhia ele be neemegbu,

¹⁹ nụ o kpọ okwo awha Nyenwe aị jooznohia ele ke a.”

²⁰ O kpusni okwukwo wam nyehnata nye neezne izi, daziri eli. Kpakara ele zị n'oro ogbako ele Ju legidne a anya. ²¹ O panizo naakanu be, “Be mezuru nhne okwukwo nsọ kwuru n'anya anu tna.”

²² Kpakara ele badnu kwuru a oka oma, ikwu-omu oma a duru agida be ehni, be neesikwa, “Ka o buo nnwo Josefu?”

²³ Jizosi kanu be, “N'ezị anu jootnunu m elulu ka, ‘Wodibia digba ehni i, kpakara nhne a nurnu i mernu nu n'eli Kapanom, mee be hna n'eli i.’ ”

²⁴ “Me kanu anu ezi oka, nye owhnurninya nwée oso anya n'eli a. ²⁵ Kọvu me kanu anu, agida ele nnwerne nzi be nwurnu zị n'eli Izireli n'ige Elaija, nga Chiokike mesniri oligwe, mini zoge awha eto nu enwa isunu, ke kpahiaru okne okwnunyo dnarnu nu kpakara eli. ²⁶ Be ziznege Elaija znekwunusi nye obula nu rime be, okwolem otu nnwerne nzi a nwurnu ke zị nu Zerefati* ke zị ndunu Sajdoni. ²⁷ Agida ele nchnichna zị masị n'eli Izireli n'ige Elisia nye owhnurninya, o za nye be mernu o ziri richna, okwolem Nemanị nye Siriya.”

²⁸ Onuma jihiaru kpakara ele zị n'oro ogbako ele Ju mkpoma nga be nurnu nhne ka. ²⁹ Be lizo, chihala a n'eli be, duru a zne n'onu rugwu hne be wukwasiri eli be ma be kwnadna a n'eli. ³⁰ Kọvu o hiri n'esilawuru be whoga.

Jizosi chihalaru renwu ojo

(Mak 1:21-28)

³¹ Jizosi zne Kapanom n'eli Galili, n'Obochi Ozukwa Inwe neezni ele badnu nhne. ³² Ehni duru be nu nhne o neezni, kwnornu nu o neezni nhne lele nye nwernu rikne n'aka Chiokike.

³³ Otu nwerukna ke renwu ojo nwugwu zị n'oro ogbako ele Ju wam, o gweru okne nkoli si lulo, ³⁴ “Kini bu nhne aị nu ji nwekogwu, Jizosi nye Nazareti? I varu ma i gbumekwo aị? M maam nye i bu, i bu nye nsọ ke Chiokike.”

³⁵ Jizosi bigboru a, kanu a, “Kpusni onu i, hi nu rime a whuya.” Renwu ojo wam vudna a n'eli nu ruwuhu ele badnu wam, hi nu rime a whuya, o mekasila a nhne.

³⁶ O duru kpakara ele badnu ehni, be neesikwarita ibne be, “Ka bu iznizni kini? Nwerukna ka nwernu rikne o ji notunu renwu ojo oka, be whuya masi.”

³⁷ Otutnu gbasiri a gbasaru kpakara eli zị be gburugburu.

Jizosi gworu ele badnu

(Mat 8:14-17; Mak 1:29-34)

³⁸ Jizosi hi n'oro ogbako ele Ju wam whuya, bna n'oro Sajmoni. Nne nnwerne Sajmoni naarija ehni orne bekwnu, be riasno Jizosi o yinu a aka. ³⁹ O zne gwuzoru nu ngeri okpata a, bigbo ehni orne bekwnu wam, o sigbasi a. O lizo ngangam neeznenu be izi.

⁴⁰ Nga ehnam dnarnu, be kwuyanụ Jizosi kpakara ele naarija ehni igbugbu zị odo n'odo, o tukwasi be aka a otu otu, gwo kpakara be. ⁴¹ Renwu ojo hi nu rime agida ele badnu whuya, neesi lulo. “Ji bu Nnwọ Chiokike.”

Kọvu Jizosi bigboru be, o kwéle be kwu oka, kwnornu nu be magwu nu ya bu Karaịsi wam.

* 4:26 Zerefati: Ka buo eli Izireli.

Jizōsi znirni izi ọma
n'oro ọgbako ele Ju
(Mak 1:35-39)

⁴² Nga chị ọrụ, o zne nụ hne ọrụ owu. Ele badnụ noopio a, nga be piohjaru a, be kwéle ọ gharụ be whọga. ⁴³ Kọvu Jizōsi kanụ be, “M jeezne n'ẹli ele ke berere zni be izi ọma ẹli-eze Chiokike, kwnornu nụ ka bụ nhne Chiokike kwno ziya m.”

⁴⁴ O neezni izi ọma nụ kpakara ọro ọgbako ele Ju zị nụ rime Judiya.

5

Ele mbom sno apna Jizōsi
(Mat 4:18-22; Mak 1:16-20)

¹ Otu ọbochi Jizōsi gwuzo nụ ngeri Osimini Genezareti, agịda ele badnụ naadnagidne a, nọonu ikwu-ọnu Chiokike. ² Ọ whnụ ọgbo lawuru zị nụ ngeri mini, ele noogbu aznụ whogaru nụ rime be nọosnu igbo be. ³ Jizōsi bna n'otu ọgbo ke bụ keru Saịmoni, kanụ a o nubna matị nụ rime mini, ọ daziri ẹli nụ rime ọgbo wam neezni ele badnụ nhne.

⁴ Nga o znikworu nhne, ọ kanụ Saịmoni, “Nubna ọgbo nụ rime mini wụsi igbo i, gbu aznụ.”

⁵ Saịmoni saru a, “Nda-ai-kwu, a doligburu ẹhni a n'ernu kpakara abali ka, ọ zia nhne ọbula a gburu, kọvu kwnornu nụ ikwu-ọnu i, m jowusi igbo.” ⁶ Nga be wusiri igbo, be gbu agida aznụ, ke mernu igbo bete nọodoka. ⁷ Be whenu ele ibne be aka ele zị n'ogbo berere, be va yinu be aka. Be va gbuji ọgbo lawuru wam n'aznụ, be bete neemi. ⁸ Nga Saịmoni Pita whnuru nhne mernu, ọ dna n'ẹli n'ochi Jizōsi kaa, “Nyenwe ai, hi nụ hne me zị whoga kwnornu nụ m bụ m nye ojo.”

⁹ Aznụ be gburu duru be ẹhni k'agida. ¹⁰ Ọ bụ masị kpa o duru Jemisi nụ Jōni rumu Zebidi ẹhni, ele be nụ Saịmoni sno noogbu aznụ. Jizōsi kanụ Pita, “Ogwu tūko i, hite nụ kịna i jọbu nye jọkwuhia badnụ.”

¹¹ Be kwọhia ọgbo be n'ọnu mini, sigbasi kpakara nhne snornu Jizōsi.

Jizōsi gworu
nye nchnichna

(Mat 8:1-4; Mak 1:40-45)

¹² Nga Jizōsi zị rime ẹli-ọhna, otu nwerukna naarija nchnichna vakwnusiri a. Nga ọ whnuru Jizōsi, ọ dna n'ẹli nū ruwhnu a, riasno, kaa, “Nyenwe ai, ọ buru nū i pioru, i nweru rikne mee m ziri rịchna.”

¹³ Jizōsi dọsnima aka a, kpatu a, kaa, “M pioru m, ziri rịchna.” Ngangam, nchnichna wam whogaru n'ẹhni a.

¹⁴ Jizōsi dọru a aka nū nsnị kanu a, “O zá nye ọbula i kanu, kọvu la, gweru ẹhni gesi i nye ọkwa ariohna, gweru nhne Mozizi nyernu n'iwu kwa ariohna ma ọ buru nhne akebne nyee be nū i zị rịchna.”

¹⁵ Kọvu ọtnutnu a gbasaru k'agida, ke kpayaru agida ele badnụ naava nọonu ikwu-ọnu a, ma ọ gwọ nriria be. ¹⁶ Agida ige Jizōsi whoga, zne hne ọrụ owu, neekpe okpukpe.

Jizōsi gworu nye ẹhni a
dọnwuru ọdonwu

(Mat 9:1-8; Mak 2:1-12)

¹⁷ Ọ dū n'otu ọbochi, nga Jizōsi neezni nhne, ele Farisi nū ele zni iwu ele Ju ele hi nū kpakara mgbu ke zị n'ẹli Galili nū Judiya nū Jeruselem va, be dazị, rikne Nyenwe ai zị n'ẹhni a, ọ nọogwo ele nriria. ¹⁸ Ele rukna vuyanu

a otu nye ngeri ẹhni a dɔnwurnu ọdonwu, nye dnan̄yị n'olu ọkpata, be pio kpa be joovubna n̄ ruw̄hnu Jizọsi. ¹⁹ Nga be nwée rikne d̄ a ẹhni kwnornu n̄ agịda ele badn̄ wam, be pne n'olu ọro, hi n̄ hne be d̄k̄ahalaru nhne vudna a n'olu ọkpata ọ dnan̄yị n'esilaw̄uru igbudu badn̄ wam n̄ ruw̄hnu Jizọsi.

²⁰ Nga Jizọsi whn̄rnu ọkwnata mkp̄oma be, ọ kaa, “Nwerukna, be gbar̄nam j̄i kpakara mmehie i.”

²¹ Ele Farisi n̄ ele zni iwu ele Ju n̄esikwa n̄ mkp̄oma be, “Nwerukna ka b̄ n̄yele ke nookwulu Chiokike? Ndaa nye nwernu rikne ọ gbar̄ mmehie, hne ọ b̄io Chiokike kp̄oi?”

²² Jizọsi mah̄jaru nhne be naari n̄ mkp̄oma be, ọ s̄ikwa be, “K̄ini kpah̄jaru an̄ naari ọriri ka n̄ mkp̄oma an̄? ²³ Ndaa ke z̄i ewheke n̄ ọ kaa, ‘Be gbar̄nam j̄i kpakara mmehie,’ s̄obu ọ kaa, ‘Liz̄o zne izne?’ ²⁴ M piuru m an̄ mah̄ja n̄ Nnw̄o ke Badn̄ nwernu rikne n'owa ọ gbar̄ mmehie.” Ọ kan̄ nwerukna wam ngeri ẹhni a dɔnwurnu ọdonwu, “M ka m j̄i, liz̄o, vuru ọkpata i, la ọro i.”

²⁵ Nngam, o liz̄o n̄ ruw̄hnu be, ch̄iri etere ọ dnan̄yị n'olu a, la n'oro a, naaznarn̄ Chiokike. ²⁶ Ẹhni du kpakara be, be t̄u ogwnu znarn̄ Chiokike, naakaa, “A whn̄nam nhne ikne tna.”

Jizọsi sukwuru Livai
(Mat 9:9-13; Mak 2:13-17)

²⁷ Nga nhne ka mekworu, Jizọsi wh̄ogaru whn̄ otu nye ọna nt̄u be kwu Livai, hne ọ daz̄i n'oro nt̄u, Jizọsi kan̄ a, “Sno m.” ²⁸ Livai liz̄o, sigbasi kpakara nhne snornu a.

²⁹ Livai sinu Jizọsi okne iriri n'oro a, agịda ele ọna nt̄u n̄ ele berere snornu be neeri wiri. ³⁰ Ele Farisi n̄ ele zni iwu ele Ju s̄ikwa ele sno apna a, “K̄ini mernu an̄ noosno ele ọna nt̄u n̄ ele mmehie neeri wiri?”

³¹ Jizọsi sar̄u be, “Mkpa dib̄ia z̄iko naakpa ele ẹhni b̄uru ọma, okwolem ele nr̄ria. ³² M v̄age m o sukwu ele ọma, k̄ovu ele mmehie ma be t̄uhnasna mkp̄oma.”

Ajji gbas̄iri ovu ọnu
(Mat 9:14-17; Mak 2:18-22)

³³ Be kan̄ a, “Ele sno apna J̄oni noovu ọnu neekpe okpukpe ige ọbula, ma ele sno ele Farisi neeme mas̄i kpam, k̄ovu ele sno apna i neeri, n̄onwo.”

³⁴ Jizọsi sar̄u be, “Ele var̄u hne be n̄olu nnwerne ikne be joovu ọnu hne be n̄ nye n̄olu nnwerne ikne z̄i? ³⁵ K̄ovu ọbochi vawa, nga be jaanah̄oru be nye n̄olu nnwerne ikne, ọ b̄u nḡa be joovu ọnu n'ọbochi wam.”

³⁶ Jizọsi t̄n̄nu be elulu ka, “Ọ z̄a nye j̄odokaru mkpekele ikpe ikne dn̄sni n'iw̄o ọknani, o mene kpam, ọ j̄odoka ke ikne, ikpe ikne n̄ ke ọknani j̄aadabna. ³⁷ Ọ z̄i mas̄i nye jeegweru manya ikne gbas̄i n'olori akp̄ukpo ọknani, o mene kpam, manya ikne wam jaagbawama olori akp̄ukpo ọknani, manya n̄ olori akp̄ukpo whume etekne. ³⁸ K̄ovu be gbas̄i manya ikne n'olori akp̄ukpo ikne. ³⁹ Ọ z̄a nye ke nw̄rnu manya ọknani noopio ke ikne, kwnornu n̄ ọ kar̄u ke ọknani ka mma.”

6

Ajji gbas̄iri
Ọbochi Ozukwa Inwe
(Mat 12:1-8; Mak 2:23-28)

¹ Ọ d̄u otu Ọbochi Ozukwa Inwe, Jizọsi n̄ ele sno apna a naagawhe n'esilaw̄uru ẹkwu īkpa, ele sno apna a bete n̄ogho īkpa, naata, naarīria a n'aka

be. ² Agwna ele Farisi s̄ikwa, “K̄ini mernu an̄u neeme nhne kw̄ésile n'iwu n'Ọbochi Ozukwa Inwe?”

³ Jiz̄osi sar̄u be, “An̄u gwn̄una nhne Devidi mernu nga wiri gwn̄urnu a, ya n̄u ele sno a? ⁴ Ọ bnazn̄ernu n'ọro ns̄o Chiokike, gweru br̄edi be b̄itaru n̄u ruwhnu Chiokike ke ele ar̄iohna b̄u ele kwesiri o ri, ri a, nyee mas̄i ele n̄u ya sno.”

⁵ Jiz̄osi kan̄u be, “Nnw̄o ke Badn̄u b̄u Nyenwe Ọbochi Ozukwa Inwe.”

Nwerukna aka

d̄onwurnu ọdonwu

(Mat 12:9-14; Mak 3:1-6)

⁶ Ọ d̄u n'Ọbochi Ozukwa Inwe berere, Jiz̄osi bna n'ọro ọgbako ele Ju neezni nhne, otu nwerukna aka d̄onwurnu ọdonwu z̄i p̄i. ⁷ Ele Farisi n̄u ele zni iwu ele Ju noopio nhne be jeeji bno Jiz̄osi nhne, be needne a ma be ọp̄owhnu ma ọ ọp̄ogwo nr̄iria n'Ọbochi Ozukwa Inwe. ⁸ K̄ovu n̄u Jiz̄osi mah̄aru nhne be naari n̄u mkp̄oma be. Ọ kan̄u nwerukna wam aka d̄onwurnu ọdonwu, “Liz̄o, gwuzoru n̄u ruwhnu kpakara ele badn̄u.” O liz̄o, gwuzoru.

⁹ Jiz̄osi kan̄u be, “Me s̄ikwa an̄u, ọ b̄uru ọma n'iwu o mee nhne ọma n'Ọbochi Ozukwa Inwe s̄obu o mee nhne b̄uo ọma, ọ zn̄ohia b̄udnu s̄obu o gbu ogbu?” ¹⁰ O lezute be anya, kan̄u nwerukna wam, “D̄osnima aka i.” Ọ d̄osnima aka a, aka a b̄uru ọma lele kpa ọ z̄i n̄u mb̄om.

¹¹ K̄ovu ovu weru be ẹhni k'aḡida, be bete n̄esikwarita ẹhni be nhne be jeeme Jiz̄osi.

Jiz̄osi h̄ohiaru nri n̄u

badn̄u lawuru ele izi

(Mat 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² N'ige wam Jiz̄osi wh̄ogaru zne n̄u rugwu zne kpe okpukpe, o neekpenu Chiokike tem chi b̄o. ¹³ Nga chi b̄oru, o sukwuk̄ota ele sno apna a, h̄oru nri n̄u badn̄u lawuru n̄u rime be, sukwu be ele izi. ¹⁴ Ka b̄u r̄ewhna be, Sāimoni, nye o sukwuru Pita, n̄u Anduru nwene a, Jemisi, J̄oni, Filipu, Batolomi, ¹⁵ n̄u Matiyu, T̄omosi, Jemisi nnw̄o Alifayosi, Sāimoni nye z̄i n'esilawuru ele noonwu b̄ekwnu n̄u mkp̄oma, ¹⁶ n̄u Judas̄i nnw̄o Jemisi, n̄u Judas̄i Isikarīoti, nye reru a.

Jiz̄osi znirni nhne

gw̄o nr̄iria

(Mat 4:23-25)

¹⁷ Nga ya n̄u be hiri n̄u olu rugwu hiedna, be gwuzoru n'eli etekne, aḡida ele sno apna a n̄u aḡida ele badn̄u ele hiri n̄u kpakara Judiya, n̄u Jeruselem ma ele wu n̄u ngeri mini ẹli Taya n̄u Sāidoni var̄u gbako n̄u hne be z̄i. ¹⁸ Kpakara ele ka var̄u ma be n̄urnu ikwu-ọnu a, ma Jiz̄osi gw̄o be nr̄iria be. Ọ gw̄oru ele r̄enwu ojo nw̄ugwu. ¹⁹ Kpakara ele badn̄u wam noopio ma be kpat̄u a aka, kwnornu n̄u rikne hiri n'ẹhni a n̄ogwo kpakara be nr̄iria be.

Ovu ọso n'ọnu n̄u

nhne igbugbu ke mkp̄oma

(Mat 5:1-12)

²⁰ Jiz̄osi gweliz̄o anya a olu le ele sno apna a, kaa, “Ọwa ọma z̄inu an̄u ele mboni, kwnornu n̄u an̄u jeenwe ẹli-eze Chiokike.

²¹ Ọwa ọma z̄inu an̄u ele wiri n̄ogwunu k̄itna, kwnornu n̄u ruwho jeeji an̄u. Ọwa ọma z̄inu an̄u ele naakwna ẹkwna k̄itna,

kwnornu nū be jōomu rūmu.

²² Owa oma zīnu anū nga ele badnū snornu anū irno, nga be jaachihala anū n'ogbako be, kpari anū, kaa nū anū bụ ele ojo kwnornu Nnwọ ke Badnū.

²³ “Anū nwudna onwudna, anū tne eri snarnīma, ogwo ernalu anū zī agida n'oligwe. Kwnornu nū ọ bụ kpa ele nda be mernu ele ọwhnurninya.

²⁴ Kovu nū awnūwhnu jaazīnu anū ele eze, kwnornu nū anū rīlem iru ke anū.

²⁵ Awnūwhnu jaazīnu anū ele neeriji rūwho kītna, kwnornu nū wiri jōogwnu anū.

Awnūwhnu jaazīnu anū ele nōomu rūmu kītna, kwnornu nū anū jaakwna ẹkwna, gba masi mkpe.

²⁶ Awnūwhnu jaazīnu anū nga kpakara ele badnū naakaa anū ọka oma, ọ bụ kpa ele nda be mernu ele ọwhnurninya aghalaghala.

Whnu ele irno anu n'anya (Mat 5:38-48; 7:12a)

²⁷ “Kovu me naakanū anū, anū ele nōonu ikwu-onu m, anū whnū ele irno anū n'anya, anū menu ele snornu anū irno nhne oma. ²⁸ Anū gōzi ele nōovu anū onu, kpenu ele neemegbu anū okpukpe. ²⁹ O buri nū nye ọbula gbōru i aka nū nti, chetenu a berere masi. O buri nū nye ọbula chīnahoru i iwu olu i, chīta masi a iwo rime i. ³⁰ Nyega nye ọbula nōorio i nhne, ọ buri nū nye ọbula nahōru i nhne i, i kaa o nyehnata i. ³¹ Lele kpa anū piuru ma ele badnū menu anū, anū menu be kpam.

³² “O buri nū anū whnūru ele wam n'anya bụ ele nōowhnu anū n'anya, kīni bụ mbnarna anū nwernu? O bụbedi ele mmehie nōowhnu ele whnūru be n'anya n'anya. ³³ O buri masi nū anū neemenu ele neemenu anū nhne oma nhne oma kpōi, kīni bụ mbnarna anū nwernu? Ele mmehie neeme kpam. ³⁴ O buri nū anū gbaznisiri ele anū jaanahia nhne n'aka be nhne kpōi, mbnarna kīni anū nwernu? Ele mmehie naagbaznisi ele mmehie be jaanahōru nhne n'aka be nhne. ³⁵ Kovu anū nōowhnu ele irno anū n'anya, anū menu be nhne oma, anū gbaznisi be nhne, lé anya nū anū jaanahia nhne ọbula n'aka be. Ige wam ogwo ernalu anū jaazi agida, anū jōobu rūmu Nye Kakwo Nhne Dum Olu, kwnornu nū Chiokike neemenu ele nwée mkpōma mmamma nū ele ojo imerne oma. ³⁶ Anū nwe mkpōma obirizi lele kpa Nda anū nwernu mkpōma obirizi.

O kpe ele berere ikpe (Mat 7:1-5)

³⁷ “Anū kpé ikpe, ma Chiokike gharū o kpe anū ikpe. Anū máa nye ọbula ikpe, ma Chiokike gharū ama anū ikpe. Anū gbarūnu ele mernu anū nhne ojo, ma Chiokike gbarūnu anū masi. ³⁸ Anū nyega, be jeenyega masi anū. Nhne otutu buri oma, be bñarnu aka, yūyo ke jiwheru ejiwhe, bụ nhne Chiokike jeenye i ke jī nū nsnūnu i jēenwe rikne vuli. Kwnornu nū nhne anū jiri tūnu nye berere bụ nhne be jeeji tūnu anū.”

³⁹ Jizōsi tūnu be elulu ka, “Nye isini o nwernu rikne noodu nye isini? Be lawūru be jáadnabna nū rime olulu? ⁴⁰ Nye sno apna nye-zni-nhne jáakakwo nye zni a nhne. Kovu nye ọbula mūhiaru nhne nkari jōonu lele nye znirni a nhne.

⁴¹ “Kīni kpahiaru i neele nhne matī ke zī n'anya nwene i, kovu i zá naari ọriri gbasiri igwe-isisi ke zī n'anya i? ⁴² Ndaa kpa i jeeji kanū nwene i, ‘Nwene, sete me gweme nhne matī ke zī n'anya i, nga i whnūna igwe-isisi ke zī i n'anya?’

Ji nye ruwhnu lawuru, beru osno gweme igwe-isisi ke zi n'anya ke i, ige wam i jowhnnusna osno o gweme nhne matị ke zi n'anya nwene i.

Isisi nu mkpuru a
(Mat 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ “O za isisi oma obula ke jaami mkpuru ojo, isisi ojo nwée rikne mi mkpuru oma. ⁴⁴ Be mahia isisi hite nu mkpuru a. Ele badnu za n’ogho mkpuru figi hite n’isisi akukara, m’obu mkpuru v’aini n’igwnu-ogna. ⁴⁵ Badnu oma neegwehia nhne buru oma hite n’ekwnu oma ke zi nu mkpoma a. Badnu ojo hite n’ekwnu ojo ke mkpoma a neegwehia nhne ojo. Kwnornu nu onu nookwu hite nu nhne ke zi nu mkpoma a.

Ntu-eli lawuru
(Mat 7:24-27)

⁴⁶ “Kini kpararu anu noosukwu m, ‘Nyenwe ai, Nyenwe ai,’ kovu anu za neeme nhne me kwuru? ⁴⁷ Nye obula ke vakwnusiri m, nurnu ikwu-onu m, neeme masi be, m jeegesi anu nye o yiri. ⁴⁸ O yiri otu nwerukna noowu oro, o gwubna eli nkari, tu ntu-eli a n’olu rugwu. Nga m’gba-mini eli gbaru, kwna oro wam, o nwée rikne kwnadna oro wam, kwnornu nu be wusiri a rikne. ⁴⁹ Kovu nye obula ke nurnu ikwu-onu m o za neeme be, yiri otu nwerukna wuru oro a n’olu riza, ke gwumigwo eli nkari, mini-eli gba, kwna oro wam, o dna girigidim, tu ogwnu.”

7

Jizosi gworu nnwo izi
nye risi ogwnu
(Mat 8:5-13)

¹ Nga Jizosi kwukworu kpakara oka ka nu nsni ele badnu wam, o bna Kapanom. ² Otu nye ogwnu n’echi otu riwhu ele ogwnu nwernu otu nnwo izi zi a mkpa k’agida, ke zi n’onu enwu. ³ Nga o nurnu nhne gbasiri Jizosi, o ziznenu a ele okno badnu ele Ju, riasno a ma o va gw’o nnwo izi a. ⁴ Nga be vakwnusiri Jizosi, be riasnosi a rikne, “Nwerukna ka kwesiri nye i jeemenu nhne nu kpa. ⁵ Nwerukna ka whuru eli ai n’anya, o wunnu ai oro ogbako.”

⁶ Jizosi snornu be zne.

Nga o zi ndundu n’oro a, nye ogwnu wam ziznenu a ele enyi a, kanu a, “Nyenwe ai, i dogbu ehni o va, m kwesile m nye i va oro a. ⁷ Ka mernu me gwnusige ehni m nu nye kwesiri o vakwnusi i. Kovu kwu oka kp’oi, be j’ogwo nnwo izi m. ⁸ Kwnornu nu m bu nye zi n’ochichi, m nwernu m ele ka m, nu ele me ka. Me kanu nye ka ‘Zne,’ o zne, kanu nye berere ‘Vaa,’ o va. Me kanu nnwo izi m ‘Mee ka,’ o mee a.”

⁹ Nga Jizosi nurnu oka ka, o duru a ehni, o tuhnasna, kanu igbudu badnu wam sno a, “Me kanu anu ezi oka, m whulele m okwnata ovu hna kpa n’Izireli.”

¹⁰ Ele wam o ziyaru lahna n’oro a, be whnu nu be gw’olam nnwo izi wam.

Jizosi gworu nnwo rukna
nwerinya nzi a nwuru

¹¹ Kpa ige matị whemernu, Jizosi zne otu ohna be kwu Neni, ele sno apna a nu igbudu badnu snornu a zne. ¹² Kpa be naabna n’onuhna eli-ohna wam, ele badnu vu iznu, otu nnwo nwerinya nzi a nwuru nwernu, agida ele eli wam sno a. ¹³ Nga Nyenwe ai whuru a, o donu a obirizi, kanu a, “I kwnama ekwna.”

14 O znekwnusi ele vu ọkpata-iznu wam, kpatụ a aka, be gwuzoru. Jizọsi kaa, “Wikoro rukna, m ka m ji, lizọ.” 15 Nye wam nwurru ọnwu lizọ, daziri ẹli nookwu ọka, Jizọsi kwuru a nyehnata nne a.

16 Kpakara ele badnụ tū ogwnu naaja Chiokike. Be kaa, “Otu nye ọwhnurninya hna ezi whụyalam n’esilawuru aị, Chiokike valẹm o yinu ele ke a aka.”

17 Ọsusu gbasiri Jizọsi gazu kpakara Judiya nū kpakara ẹli zi a gburugburu.

Jizọsi nū Jōni

Nye Wụ Mini

(Mat 11:2-19)

18 Ele sno apna Jōni kanū a kpakara nhne ka. O sukwu badnū lawuru nū rime be, 19 be zne sịkwa Nyenwe aị, “Ọ bụ jịwa bụ nye ke jaava, sọbu a le anya nye berere?”

20 Nga be vakwnusiri Jizọsi, be kaa, “Jōni Nye Wụ Mini ziyaru a sịkwa i, ‘Ọ bụ jịwa bụ nye ke jaava, sọbu a le anya nye berere?’ ”

21 Ige wam Jizọsi gwọru agida ele nrịria zị ọdo n’odo, rẹnwu ojo hiri nū rime ele badnū whụya, ele isni whnurnu ọsno. 22 Ọ sarū ele izi wam, “Anū lahna kanū Jōni kpakara nhne anū whnurnu nū ke anū nurnu. Ele isni whnurnu ọsno, ele mgworo znernu izne, be neeme ele nchnịchna ziri rịchna, ele nsị inyo nọonu nhne, ele nwurnu ọnwu lizọru n’ẹnwu, be neezni ele mboni izi ọma.

23 Chiokike jọgozi nye ọbula ke jula m kwnornu nhne me mernu.”

24 Nga ele izi Jōni larū, Jizọsi bete naakanū igbudu badnū wam nhne gbasiri Jōni. “Kini bụ nhne anū znernu ọ whnū n’ẹli-ikpa? Ekere achara ruwhere noovu? 25 Ọ bụ kini nhne anū znernu ọ whnū? Nwerukna wogwu iwo marnū mma sa? Le, ele noowo iwo marnū mma, ele wu bụdnu oriri nū ọnwunwo zị n’oro ele eze. 26 M ka m, risi kini bụ nhne anū znernu ọ whnū? Nye ọwhnurninya sa? Owe! Me kanū anū, ọ bụ nye kakwo nye ọwhnurninya. 27 Ka bụ nye wam be gbarū nhne n’okwukwo nsọ gbasiri a, ‘M jeezizne nye izi m nū ruwhnu i,

nye jeemekwata apna nū ruwhnu i.’

28 Me kanū anū, n’esilawuru ele ele rinya murnu, ọ zá nye kakwo Jōni, kọvu nye zikaru matị n’ẹli-eze Chiokike kakwo Jōni.”

29 (Nga kpakara ele badnū, ma ele ọna ntū nurnu nhne Jizọsi kwuru, be kweru nū apna Chiokike zị snam, kwnornu nū Jōni wuru be mini. 30 Kọvu ele Farisi nū ele zni iwu ele Ju juru mmuma Chiokike, kwnornu nū Jōni wuge be mini.)

31 Jizọsi sịkwa be, “Ndaa nhne me jeeji sninu ebiri ka? Be nū lele kini? 32 Be nū lele rumu takiri dazigwu n’ahia noosukwu ibne be ikwu, kaa,

‘A kwannū anū eri,

anū tnege eri,

A gwnū eri mkpe

anū kwnáge ẹkwana.’

33 Jōni Nye Wụ Mini varū, o ríle wiri, nwóge manya, anū kaa, ‘O nwernu rẹnwu ojo.’ 34 Nnwọ ke Badnū varū, neeri wiri, nọonwo manya, anū kaa, ‘Nye ka bụ nye okne wiri nū nye nwọ okne manya, enyi ele ọna ntū nū ele mmehie.’ 35 Kọvu nhne ele magwū Chiokike neeme neegesi nū akoniche Chiokike ziri ezi.”

Be teru Jizọsi mọno

36 Otu nye Farisi sukwuru Jizọsi wiri n’oro a, o zne n’oro nye Farisi wam daziri n’ikpechi neeri wiri. 37 Otu nwerinya ke wu bụdnu mmehie n’ẹli wam

mahjaru nū Jizōsi neeri wiri n'oro nye Farisi, o zne zūya mōno otute zī n'ite alabasita. ³⁸ O gwuzoru n'aznū Jizōsi naakwna ẹkwna n'ochi a, anya-mini a n'owu n'ochi Jizōsi. O gweru rukeri-ize a kwnosnama be, snutu ọchi a ọnu, gweru mōno otute wam te ọchi a lawūru.

³⁹ Nga nye Farisi wam sukuru Jizōsi wiri whnūrmu a, ọ kaa nū mkpōma a, “Ọ būru nū nwerukna ka bụ nye ọwhnurninya, o znernu a mahjā nū nwerinya ka naakpatū aka bụ nye mmehie.”

⁴⁰ Jizōsi sarū a, “Sajmoni, o nwernu nhne me jaakanū i.”

Ọ kaa, “Kanū m, Nye-zni-nhne.”

⁴¹ Jizōsi kanū a, “Otu nwerukna ke naagbaznisi ele badnū iwai nwernu ele rukna lawūru jī a ọgwo. Otu nyenum jī a riwhu mkpūru iwai isne, nye berere jī nri isne. ⁴² Be lawūru nwée nhne be jeeji n'okwu ọgwo, o gbarūnu be ọgwo wam be jī a. Nyele n'esilawūru be ọowhnu a n'anya karūkwo?”

⁴³ Sajmoni sarū, “M che m nū ọ bụ nye wam ọ gbarūnu ọgwo zī agida.”

Jizōsi kanū a, “I kperu ikpe ọma.” ⁴⁴ Jizōsi tūhnasna hne nwerinya wam zī kanū Sajmoni, “I whnūrmu nwerinya ka? M varū m ọro i, i nyége m mini me snū ọchi m, kọvu o jī anya-mini a snū ọchi m lawūru, gweru rukeri-ize a kwnosnama be. ⁴⁵ I snúge m ọnu, kọvu nwerinya ka, hite n'ige me varū, zī noosnuta ọchi m lawūru ọnu. ⁴⁶ I tége risi m mōno, kọvu ọ wūsiri mōno ẹknarna ọma n'ochi m lawūru. ⁴⁷ Kam kpayarū, me kanū i, lele kpa be gbarūnu a agida mmehie, ọwhnun'anya a zī agida. Nye be gbarūnu nhne matī nwernu ọwhnun'anya zī matī.”

⁴⁸ Jizōsi kanū nwerinya wam, “Be gbarūnam jī mmehie i.”

⁴⁹ Ele nū Jizōsi dazī neeri wiri nookwurita n'ẹhni be, “Nye ka bụ nyele ke naagbarū mmehie?”

⁵⁰ Jizōsi kanū nwerinya wam. “Okwnata mkpōma i znọhialam jī, la n'udno.”

8

Agwna ele rinya ke snornu Jizōsi

¹ Nga ka mekworu, Jizōsi znernu hite n'otu ẹli matī dū n'ẹli agida berere n'okpo okwo izi ọma ẹli-eze Chiokike. Nri nū badnū lawūru wam ele izi a sno a, ² ma agwna ele rinya be gwōru rēnwu ojo nū nrīrīa zī ọdo n'odo, Meri, nye be kwu Magidalini, nye Jizōsi chihalaru rēnwu ojo ẹsau nū rime a, ³ Joana nnwerne Kuza, nye neelegidne ọro Erōdu, ele rinya berere sno a bụ Suzana nū agida ele berere. Ele rinya ka neeyinu be aka nū mkpa be hite nū nhne hi n'aka be whūya.

Elulu nye ọgha mkpūru (Mat 13:1-9; Mak 4:1-9)

⁴ Kpa igbudu badnū naagbakō hne Jizōsi zī, hite n'agida ẹli-ọhna, ọ tñunu be elulu ka.

⁵ “Otu nye ẹrmu ẹkwu znernu agha mkpūru. Kpa ọ naagha mkpūru, agwna mkpūru dna nū ngeri apna, ele badnū zō be ọchi, rūmu ọnunu tūturu be ta. ⁶ Agwna be dnarnū n'olu rugwu, nga be furu, be chnanwū kwnornu nū be nwée mini. ⁷ Agwna mkpūru berere dnarnū n'esilawūru igwnu, igwnu wam sohja kpagbu be. ⁸ Agwna mkpūru berere dnarnū n'ẹli būru ọma, be so, mīnya mkpūru, otu riwhu kakwo kpa be kparū be.”

Nga o kwukworu ọka ka, ọ kaa, “Nye nwernu nsnī o jī ọ nū nhne, ọ nūrmu.”

*Nhne o kwno tny elulu**(Mat 13:10-17; Mak 4:10-12)*

⁹ Ele sno apna a sika a risi elulu ka. ¹⁰ Jizosi kanu be, “Be mernu ma anu mahia nhne tugwaru otugwa ke eli-eze Chiokike, kovu be jookwunu ele berere oka n'elulu, ma,

‘Be neele anya, kovu be jowhnu osno,
be noobno nsni, kovu be joghohia.’

*Risi elulu nye**ogha mkpuru wam**(Mat 13:18-23; Mak 4:13-20)*

¹¹ “Ka bu risi elulu wam. Mkpuru wam bu ikwu-onu Chiokike. ¹² Mkpuru ke zi nu ngeri apna nu lele ele nurnu ikwu-onu Chiokike, Ekwensu va gweme ikwu-onu wam nu mkpoma be, ma be gharu o kweru, be znohia be. ¹³ Ele ke zi nu rugwu nu lele ke nurnu ikwu-onu wam gweru snarnima nwugwu a, kovu nu be nwée egwnugwu, be kweru ige mati, kovu nga nhne okpa iru varu, be dnahnala aznu. ¹⁴ Mkpuru ke dnarnu n'esilawuru igwnu nu lele ele nurnu ikwu-onu wam, kovu kpa be nooso, oriri nu ekwnu nu nhne oso n'onu k'owa ka, kpagbu be, o gho nhne mina mkpuru. ¹⁵ Kovu ele ke dnarnu nu hne eli buru oma bu ele ke ji mkpoma oma be nu ezi oka, bita ikwu-onu ka nga be nurnu a, be hite n'osnuta mkpoma minya mkpuru.

*Tonji zi olu nhne tonji**(Mak 4:21-25)*

¹⁶ “O za nye nonomusi tonji bita a nu mkpururu okpata, mobu kpusni a nhne, tnunuma, o bita a n'olu nhne be bita tonji, ma ele naabnanya oro whnurnu iwhne a. ¹⁷ Nhne obula be tugwaru otugwa jowhuya iwhne, be jookpume kpakara nhne be kpusnirni okpusni ma ele badnu whnurnu be. ¹⁸ Kam kpararu, anya du anu eli nhne anu nonu. Be jeenye nye obula ke nwernu, kovu nye nwée, be jaanahoru a o bubedi, ke o riri nu o nwernu.”

*Nne Jizosi nu rumu nne a**(Mat 12:46-50; Mak 3:31-35)*

¹⁹ Nne Jizosi nu rumu nne a varu ma be whnu a anya, kovu nu be nwée rikne zne ndundu kwnornu igbudu badnu wam. ²⁰ Be kanu Jizosi, “Nne i nu rumu nne i gwuzogwu n'ederezi noopio o whnu i.”

²¹ Jizosi saru be, “Nne m nu rumu nne m bu ele nurnu ikwu-onu Chiokike, neeme be.”

*Jizosi bigboru**ruwhere osimini**(Mat 8:23-27; Mak 4:35-41)*

²² Otu obochi Jizosi kanu ele sno apna a, “Anu ngwa ma a whe aka osimini kiyari.” Be bna nu rime otu ogbo zneba. ²³ Kpa be neezne, Jizosi znirni anyarna. Okne ruwhere neewhe, mini nonowubna nu rime ogbo, ogbo noopio o mii.

²⁴ Ele sno apna a vakwnusi a, kpatnenya a, kaa, “Nda-ai-kwu, mini neeri ai.”

O lizo, bigbo ruwhere wam nu abaka-mini wam, be whebi, ohna dna bii.

²⁵ Jizosi sika ele sno apna a, “Ndaa hne okwnata mkpoma anu zi?”

Be tu ogwnu, o ji be anya, be neesikwarita ibne be, “Nye ka bu nyele? O notumu ruwhere nu abaka-mini oka, be bnonu a nsni.”

*Jizōsi gwōru nye
rēnwu ojo n̄wūgwu
(Mat 8:28-34; Mak 5:1-20)*

²⁶ Jizōsi n̄u ele s̄no apna a kwōru oḡbo be zne n'ēli ele Gerasa ke z̄i n'azn̄u Osimini Galili. ²⁷ Nga Jizōsi hiri n'ōḡbo wh̄ȳya, otu nye rēnwu ojo n̄wūgwu hi n'ēli wam kwnusi a. Nwerukna ka gbulem oḡkwnu o wó iwo, o wú n'ōro, o ro a b̄u n'ílili. ²⁸ Nga o wh̄n̄urnu Jizōsi, o si lulo dna n'ēli n'ōchi a, siwama n'okne nk̄oli, “K̄ini b̄u me n̄u j̄i n̄wekōgwu, Jizōsi N̄nwō ke Chiokike Kakwo Nhne Dum Olu? Bikno, i tá m aw̄hn̄uwh̄nu.” ²⁹ O kwuru kpa kwnornu n̄u Jizōsi nyernu rēnwu ojo wam iwu o hi n̄u rime a wh̄ȳya. Aḡida ige be kpagidn̄ernu nwerukna wam, be t̄u a ijigba ochi n̄u aka, be neese a nse, o ḡbajikwo ijigba, rēnwu ojo ch̄ibna n̄u hne k̄oru owu.

³⁰ Jizōsi s̄ikwa a, “K̄ini b̄u rēwhna i?”

O kaa, “Lij̄oni,”* kwnornu n̄u aḡida rēnwu ojo bnarnu n̄u rime a. ³¹ Be r̄iasno Jizōsi o ch̄ibna be n'olulu aw̄hn̄uwh̄nu.

³² Odokwnu ezni z̄i n̄u nd̄undu naata wiri n'olu rugwu, rēnwu ojo r̄iasno Jizōsi o kweru be zne bna n̄u rime ezni wam, o kar̄u be zne. ³³ Rēnwu ojo wam hiri n̄u rime nwerukna wam wh̄ȳya, bna n̄u rime ezni wam, odokwnu ezni wam ḡbadna ngwulangwu wam, dnabna n̄u rime mini, rinw̄u n̄u rime mini.

³⁴ Nga ele n̄ozu ezni wam wh̄n̄urnu nhne mernu, be ḡbawhu, zne t̄n̄sinu ele z̄i n̄u rime ēli-ōhna ma n̄u ēkwu. ³⁵ Ele badn̄u wh̄ōḡa zne wh̄n̄u nhne mernu, be vakwnusi Jizōsi, wh̄n̄u nwerukna wam rēnwu ojo wh̄ogaru n̄u rime a hne o daz̄i ēli n'ōchi Jizōsi, woru iwo, echiche a zuru ozu, ogwnu t̄u be. ³⁶ Ele wh̄n̄urnu nhne mernu kan̄u ele badn̄u kpa be gwōru nwerukna wam rēnwu ojo n̄wūgwu. ³⁷ Kpakara ele wu n'ēli Gerasa ḡburugburu kan̄u Jizōsi o wh̄ōḡa n'ēli be, kwnornu n̄u ogwnu n̄ot̄u be. O bna n̄u rime oḡbo lahna.

³⁸ Nwerukna wam rēnwu ojo wh̄ogaru n̄u rime a r̄iasno a ma o snornu a la, k̄ovu Jizōsi ch̄ihala a, kan̄u a, ³⁹ “La n'ōro i, kan̄u ele badn̄u nhne Chiokike mennu i.”

Nwerukna wam la, n̄ot̄nusa kpakara n'ēli-ōhna nhne Jizōsi mennu a.

*N̄nwō rinya mat̄i n̄u
nwerinya n̄tu ōvnarna*

(Mat 9:18-26; Mak 5:21-43)

⁴⁰ Nga Jizōsi lahnarnu, igbudu badn̄u nabnanyarnu a, kwnornu n̄u be neele anya a. ⁴¹ Otu nwerukna rēwhna a b̄u Jar̄ōsi, nye risi oḡo oḡbako ele Ju, vakwnusiri a, dna n'ēli n'ōchi Jizōsi, r̄iasno a o va oḡo a. ⁴² O r̄iasno a kwnornu n̄u o nwernu otu n̄nwō rinya k̄p̄oi, ke ḡbaru nri n̄u aw̄ha law̄uru, nye z̄i n'ōnu ēnwu.

Kpa Jizōsi neezne n'apna, igbudu badn̄u snornu a naadn̄agidne a. ⁴³ Otu nwerinya ke naarīa n̄tu ōvnarna nri n̄u aw̄ha law̄uru, z̄i n'esilaw̄uru igbudu badn̄u wam, tuwhukwo kpakara nhne o nwernu n'aka ele dib̄ja, k̄ovu o zá nye nwernu rikne ḡwō a. ⁴⁴ O varu n'azn̄u Jizōsi kpatu oḡu iwo a aka, ngangam, ōvnarna a ḡbabiri.

⁴⁵ Jizōsi s̄ikwa, “Nyele kpaturu m aka?”

Kpakara be ḡoru. Pita kaa, “Nda-aj-kwu, igbudu badn̄u ka naadn̄agidne i.” ⁴⁶ K̄ovu Jizōsi karu, “Otu badn̄u kpaturu m aka, m maam n̄u rikne hiri n'ēhni m wh̄ōḡa.”

* **8:30** Lij̄oni ke b̄u aḡida ele oḡwnu.

⁴⁷ Nga nwerinya wam whnuru nu o nwée rikne tugwa, eñni naama a ririri, o dna n'eli n'ochi Jizosi, kahia nu ruwhnu igbudu badnu wam nhne mernu o jiri kpatu iwo a aka, nu kpa be gworu a ngangam. ⁴⁸ Jizosi kanu a, "Nnwọ m rinya, okwnata mkpoma i znohialam ji, la n'udno."

⁴⁹ Kpa Jizosi kpu oka n'onu, otu badnu hiri n'oro Jariosi va, kanu Jariosi nye nnwo a naaria aria, "Nnwọ i rinya nwunam. I kpaknama Nye-zni-nhne eñni berere."

⁵⁰ Nga Jizosi nurnu a, o kanu Jariosi, "I tuku ogwnu, kweru kpoi, be jogwo a."

⁵¹ Nga o vaduru n'oro, o kwéle nye obula snornu a bna nu rime oro, okwolem Pita, Joni nu Jemisi, nu nda nu nne nnwo rinya wam. ⁵² Kpakara ele badnu zi naakwna ekwna, naagbanu nnwo rinya wam mkpe. Jizosi kanu be, "Anu kwnama ekwna, nnwo rinya ka nwuna onwu, o neezni anyarna."

⁵³ Be nu a rumu, kwnornu nu be magwu nu nnwo rinya wam nwurnu onwu.

⁵⁴ Kovu nu Jizosi nwugwuru a n'aka, kaa, "Nnwọ, lizo." ⁵⁵ Enine a hiehnarnu, o lizo ngangam. Jizosi kanu be, be nyee a nhne, ma o ri. ⁵⁶ O duru ele murnu a eñni, kovu Jizosi kanu be, be kahanu nye obula nhne mernu.

9

Jizosi zihalaru nri nu badnu lawuru

(Mat 10:5-15; Mak 6:7-13)

¹ Jizosi sukwukota ele izi nri nu ebo wam n'otu, nyee be rikne nu rikne ochichi o chihala renwu oju nu o gwọ nriria. ² O zihala be zne kpo okwo eli-eze Chiokike, gwọ ele nriria. ³ O kanu be, "Anu ji nhne obula kpa anu neezne. Anu ji mkpara mọbu rekpa, mọbu bredi, mọbu iwai, anu chi iwo lawuru. ⁴ Oro obula anu bnarnu, anu daziri pi tem anu whoga n'eli-ohna wam. ⁵ O buru nu ele badnu nabnanyana anu, anu whoga n'eli-ohna wam, lisnama rizna ke zi n'ochi anu, ma o buru nhne akebne megidne be."

⁶ Be whoga, zne hite n'otu eli zne eli berere, nọokpo okwo izi oma, nọogwo ele nriria kpakara ohna.

O gbagwojiri Erodu anya

(Mat 14:1-12; Mak 6:14-29)

⁷ Nga Erodu nye nechi Galili nurnu kpakara nhne neeme, o gbagwojiri a anya, kwnornu nu agwna ele badnu naakaa nu Joni hilem n'enwu lizo, ⁸ ele berere naakaa nu Elaija whuyaru iwhne, ele berere naakaa nu otu nu rime ele owhnurninya gbaka hiri n'enwu lizo. ⁹ Erodu kaa, "M biri m Joni risi, nyele bu nye ka me nonu nhne gbasiri a?" O pio o whnu Jizosi.

Jizosi nyernu

pokwu badnu isne wiri

(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Jon 6:1-14)

¹⁰ Nga ele izi wam hiehnarnu, be kanu Jizosi nhne be mernu. O kwuru be whoga ichne, zne eli Betesaida. ¹¹ Nga igbudu badnu wam mahjaru, be snornu a. O kwubnanya be, kwunu be oka gbasiri eli-eze Chiokike, gwọ masi ele nriria.

¹² N'ogbednachi nga chi neeji, nri nu badnu lawuru wam vakwnusi Jizosi, kanu a, "Zihala ele ka ma be zne nu rime eli-ohna ma nu rime ekwu, zuru nhne oriri, dnanyi n'abali a, kwnornu nu a zi nu hne koru owu."

¹³ Jizosi saru be, "Anu nyee be nhne be jeeri."

Be saru a, “Nhne a nwernu hna kwolem ike bredi isne nu aznu lawuru, okwolem ma a jeezne zuya wiri a jeenye igbudu badnu ka.” ¹⁴ Pokwu ele rukna isne zi pi.

Kovu Jizosi kanu ele sno apna a, “Anu mee ma be daziri eli nu mkpuru nri badnu isne, mkpuru nri badnu isne.”

¹⁵ Ele sno apna a mee kpam, nye obula daziri eli. ¹⁶ Jizosi gweru ike bredi isne wam nu aznu lawuru wam, le anya n'oligwe, tu mmamma, nyawama be. O nyee be ele sno apna a, be nyee igbudu badnu wam. ¹⁷ Kpakara be ri, riji ruwho, ele sno apna a tutukota ruvnuruvnu ke gwarnu, nri nu nkita lawuru jiharu.

Pita kahiaru nye Jizosi bu
(Mat 16:13-19; Mak 8:27-29)

¹⁸ Otu obochi, nga Jizosi neekpe okpukpe ichne, ele sno apna a nu ya zi, o sikwa be, “Ele badnu be naakaa nu me bu nyele?”

¹⁹ Be saru a, “Agwna be naakaa, Joni Nye Wu Mini, ele berere naakaa, Elaija, ele berere masi naakaa, otu nu rime ele owhnurninya gbaka hiri n'enwu lizo.”

²⁰ Kovu Jizosi sikwa be, “Anu n'iwuru anu, anu kanu nu m bu m nyele?”
Pita saru a, “I bu Karaishi ke Chiokike.”

Jizosi kwuru oka
gbasiri enwu a

(Mat 16:20-28; Mak 8:30--9:1)

²¹ Jizosi do be aka nu nsni be kanu nye obula. ²² O kanu be, “Nnwọ ke Badnu jaatariri agida awhnuwhnu, ele okno badnu nu ele risi arjohna nu ele neezni iwu ele Ju jọju a, be gbu a, nga obochi eto whemernu, o jeehi n'enwu lizo berere.”

²³ O kanu kpakara be, “O buru nu nye obula jooosno m n'aznu, o jọju ehni a, vuru ogba a kpakara obochi sno m. ²⁴ Kwnornu nu nye obula ke noopio o znohia budnu a, jootuwu a, kovu nye obula ke jootuwu budnu a kwnornu m, jooznohia a. ²⁵ Mbnarna kini bu nhne badnu jeenwe o buru nu o rihia kpakara owa n'iru, kovu tuwhume budnu a? ²⁶ Nye obula ke iwhnerne m nu ikwu-onu m jootu, Nnwọ ke Badnu jootu iwhnerne nye wam nga o jaava n'igwugwu a nu n'igwugwu ke Nda a nu ke ele enine izi nsọ. ²⁷ N'ezi me kanu anu, agwna ele gwuzo hna jonu enwu tem be whnu eli-eze Chiokike.”

Onwoghari ke Jizosi
(Mat 17:1-8; Mak 9:2-8)

²⁸ Nga obochi esato whemernu kpa Jizosi kwuru ikwu-onu ka, o kwuru Pita, Joni nu Jemisi yisinu ehni a zne n'olu rugwu kpe okpukpe. ²⁹ Kpa o zi neekpe okpukpe, ruwhnu a gbanwornu, iwo naacha va-a-a, neeke eke lele amuma. ³⁰ Ngangam, be whnu ele rukna lawuru nu ya nookwurita oka, be bu Mozizi nu Elaija. ³¹ Be whuyaru n'igwugwu, be nu Jizosi kwu oka gbasiri enwu a ke jeemezu nu Jeruselem. ³² Anyarna turu Pita nu ele nu ya zi, kovu nga anya dnornu be, be whnurnu igwugwu Jizosi nu ele rukna lawuru be nu a gwuzo. ³³ Kpa be nọowhoga hne Jizosi zi, Pita kanu a, “Nda-ai-kwu, o buru oma a daziri hna. Ngwa ma a wu oro-eka eto hna, otu ke i, otu ke Mozizi, otu Elaija.” (O maá nhne o jookwu.)

³⁴ Kpa o kpu oka ka n'onu, erumeru oligwe whuyaru kpusni be, ogwnu turu be kpa be zi n'erumeru oligwe wam. ³⁵ Otu akpiri hiri n'erumeru oligwe wam, kaa, “Ka bu Nnwọ m, nye me hohiaru, anu bnotenu a nsni.”

³⁶ Nga akpìri wam kwukworu, be whnùrnu Jizòsi nsnùnu a. Ele sno apna a bítaru nhne be whnùrnu nù mkpòma be, ò zá nye be kannù nhne be whnùrnu ige wam.

*Jizòsi gwòru
wikoro rukna*

(*Mat 17:14-18; Mak 9:14-27*)

³⁷ N'ekile a, nga be hiri nù rugwu wam hiedna, igbudu badnù vakwnusiri Jizòsi. ³⁸ Otu nwerukna hiri n'igbudu badnù wam siwama lùlo, "Nye-zni-nhne, bikno le nnwò m rukna anya, kwnornu nù ò bụ otu nnwò me nwernu. ³⁹ Rẹnwu ojo nwùgwu a, o si lùlo, o vudna n'èli nòodo a, ò nòogbo okoto n'ònu, o gbu òkwnu sù ò sịgbasi a, ma o gbu a. ⁴⁰ M riasno ele sno apna ì ma be chihala a, kòvu be nwée rikne."

⁴¹ Jizòsi sarù be, "Anù ebiri ka nwée òkwnata mkpòma, ele mkpòma hiri aghi, me nù anù jaadazì dù ngele? Me jeesinu anù mkpòma dù ngele?" Ò kanù nwerukna wam, "Kwuya nnwò ì rukna hna."

⁴² Nga nnwò rukna wam naava, rẹnwu ojo wam vudna a n'èli, òsì a rikne. Kòvu Jizòsi bigbòru rẹnwu ojo wam, gwò a, kwuhnata a nda a. ⁴³ Rikne ẹrnu Chiokike duru kpakara be ẹhni.

*Jizòsi kwukwnornu òka
gbasiri ẹnwu a*

(*Mat 17:22,23; Mak 9:30-32*)

Kpakara nhne o neeme noodu ele badnù ẹhni, Jizòsi kanù ele sno apna a, ⁴⁴ "Anù bno nsnì nhne me naakanù anù. Be jeegweru Nnwò ke Badnù resi n'aka ele badnù." ⁴⁵ Kòvu be ghóyage nhne o nookwu. O bụ nhne tugwaru otugwa n'anya be, be máa nhne ò bụ. Ogwnu kwéle be sịkwa a nhne gbasiri a.

Nyele kakwo ibne a?

(*Mat 18:1-5; Mak 9:33-37*)

⁴⁶ Ele sno apna a bete neesigha òka n'esilawùru be nye kakwo ibne a. ⁴⁷ Nga Jizòsi mahjaru nhne zì be nù mkpòma, o kwuru otu watakiri gwuzote a nù ngeri a. ⁴⁸ Ò kanù be, "Nye òbula ke jaanarnù watakiri ka nù rẹwhna m, nanarnù m, nye òbula ke nanarnù m, nanarnù nye ziyaru m. Kwnornu nù nye kakwo matì n'esilawùru anù, nye wam bụ nye kakwo."

*Nye zá neemegidne anù,
dagwunu anù*

(*Mak 9:38-40*)

⁴⁹ Jóni kanù a, "Nda-aì-kwu, a whnùrnu otu badnù ke naachihala rẹnwu ojo nù rẹwhna ì, a bnosni a, kwnornu nù ò zá noosno aì."

⁵⁰ Jizòsi kaa, "Anù bnòsni a, kwnornu nù nye zá neemegidne anù, dagwunu anù."

*Otu mgbu kwéle
ò nabnanya Jizòsi*

⁵¹ Kpa ige nòodu ò jaala oligwe, Jizòsi kpebilem o zne Jeruselem. ⁵² O zihala ele izi nù ruwhnu a, be zne otu ẹli Sameria ma be mekwatanù a nhne. ⁵³ Kòvu ele ẹli wam kwéle ò nabnanya a, kwnornu nù ò nù lele nù o neezne Jeruselem.

⁵⁴ Nga ele sno apna a Jemisì nù Jóni whnùrnu ka, be sịkwa a, "Nyenwe aì, ì piuru ma a sukwadna bẹkwnu n'òligwe rnegbukwo kpakara be?"

⁵⁵ Kòvu nù Jizòsi tũnasarnu, bigbò be. ⁵⁶ [Ò kaa, "Anù máa enine anù nwernu. Nnwò ke Badnù váge ma o gbu badnù, kòvu ò znohia bụdnu badnù."] Be whe zne ẹli berere.

*Nhne o joowhu ele
sno apna Jizosi
(Mat 8:19-22)*

⁵⁷ Kpa be neezne nū apna, otu nwerukna kanū a, “M joosno i hne ọbula i neezne.”

⁵⁸ Jizosi kanū a, “Edu nwernu mkpewu hne be dnanyi, ọnunu oligwe nwernu alikwu hne be zukwa inwe, kọvu Nnwọ ke Badnū nwée hne ọ jaabita risi a.”

⁵⁹ Ọ kanū nye berere, “Sno m.”

Kọvu nwerukna wam kaa, “Nyenwe aị, kweru me beru ọsno lite nda m.”

⁶⁰ Jizosi kanū a, “Gharu ele nwurnu ọnwu ma be lite ele nwurnu ọnwu ibne be, kọvu zne kpọ okwo izi ọma ẹli-eze Chiokike.”

⁶¹ Nye berere kwno kaa, “Nyenwe aị, m joosno i, kọvu kweru m me beru ọsno zne bekwu ele ọro m ikwu ipne-aznū.”

⁶² Jizosi kanū a, “Ọ zá nye ọbula ke yisiri aka nū mfama ẹkwu ke anọ ọro nọpognhari, daziri neele anya n'aznū, kwesiri ẹli-eze Chiokike.”

10

*Jizosi zihalaru nri
badnū ẹsau nū ẹbo*

¹ Nga ka mekworu, Jizosi hohiaru nri badnū ẹsau nū ẹbo, ma o zihala be ẹbo ẹbo nū rime ẹli-ọhna nū mgbu ọbula ọ jaabna. ² Ọ kanū be, “Ogwe nhne ẹkwu zi agida, kọvu nū ele ẹrnu zi ele nū ele. Kam kpayarū, anū rjo Nyenwe ogwe nhne ẹkwu ma o zizne ele ẹrnu n'ekwu a. ³ Anū zne, m neezizne anū lele rumu atnurnu n'esilawuru edu. ⁴ Anū jí rẹkpa iwai, mọbu rẹkpa, mọbu okoro-ọchi, anū békwi nye ọbula n'apna.

⁵ “Nga anū bnarnū ọro ọbula, anū beru ọsno kaa, ‘Udno zinu ọro ka.’ ⁶ Ọ buri nū nye udno zi n'oro wam, udno anū jaazinu a, ọ buri nū nye udno zila, udno anū jaahiehnakwnusi anū. ⁷ Anū dazigidne n'oro wam, neeri, nọnwo nhne be jeenye anū. Ka bụ kwnornu nū nye ẹrnu kwesiri ọgwo ẹrnu a. Anū znéko n'oro n'oro.

⁸ “Nga anū bnarnū ẹli-ọhna ọbula ke be nabnanyarnū anū, anū ri nhne ọbula be jeenye anū. ⁹ Anū gwọ ele nriria zi pii, anū kanū be, ‘Eli-eze Chiokike zi anū ndundu.’ ¹⁰ Kọvu nū ẹli ọbula anū bnarnū ke be nábnanyana anū, anū zne n'apna a, kaa, ¹¹ ‘Ọ bụbedi rizza ẹli anū ke takwnusiri n'ochi aị, a lisharnu a megidne anū. Kọvu anū mahia nū ẹli-eze Chiokike zi ndundu.’ ¹² Me kanū anū, Chiokike jọdonu ẹli Sodom obirizi karu ẹli wam n'obochi ikpe.

*Eli-ọhna kwé ekwe
(Mat 11:20-24)*

¹³ “Awhnūwhnu jaazinu i, ji Korazini. Awhnūwhnu jaazinu i, ji Bẹtesaida. Kwnornu nū ẹrnu ndu-ehni ke be rnurnu nū rime anū, ọ buri nū be rnu be nū ẹli Taya nū ẹli Sajdoni, be znernu ọtuhnasna mkpoma agida ige wheru ewhe, daziri n'ikpe mkpe nū rētu. ¹⁴ Kọvu be jọdonu Taya nū Sajdoni obirizi n'ikpe karu anū. ¹⁵ Jiwa masi, Kapanom, be jeegwelizo i olu du oligwe? Be jeegwedna i ẹli, du békwnu ẹli renwu.

¹⁶ “Nye noobnonu anū nsnī noobnonu m nsnī, nye juru anū nọju m. Nye ọbula ke juru m nọju nye ziyaru m.”

*Nri badnū ẹsau nū ẹbo wam
hieharnū*

17 Nri badnụ ẹsaw nụ ẹbo wam jiri snarnịma hiehna, kaa, “Nyenwe aị, ele ẹnwu ojo bnonnu aị nsị nụ ẹwhna ị.”

18 Jizọsi kanụ be, “M whnurnu m Ekwensu hne o hi n'oligwe dna lele amuma. 19 M nyernu m anụ rikne o zokwasi agwọ nụ akpị ọchi nụ o megbu kpakara rikne ke nye irno, o zá ke nwernu rikne mekasi anụ nhne rja rja. 20 Kọvu mkpoma sọ anụ n'ọnu kwnornu nụ ẹnwu ojo noobnonu anụ risi, kọvu anụ nwudna nụ be gbarụ ẹwhna anụ n'okwukwo n'oligwe.”

Jizọsi nwudnarnu
(Mat 11:25-27; 13:16,17)

21 Ige wam Jizọsi nwudnarnu k'agida nụ rime Enine Nso, kaa, “Meka, Nda, Nyenwe oligwe nụ ọwa, kwnornu nụ i bigwaru nhne ka n'anya ele akọ nụ ele marnụ nhne, kọvu i kpumennu be rumu takiri. Owe! Nda, meka, kwnornu nụ o bụru ọma kpam n'anya ị.

22 “Nda m yisiri kpakara nhne n'aka m. O zá nye magwụ nye Nnwọ wam bụ, okwolem Nda. O zá nye magwụ masị nye Nda bụ, okwolem Nnwọ wam, nụ ele Nnwọ wam pioru o kpumenu a.”

23 Ige wam o tughasna hne ele sno apna a zị, kanụ be ichne, “Ọwa ọma zinu anya ke whnurnu nhne anụ whnurnu. 24 Me kanụ anụ, agida ele ọwhnurninya nụ ele eze pioru o whnụ nhne anụ nọowhnu kọvu be whnuna, nụ o nurnu nhne anụ nọonu, kọvu nụ be nuna.”

Elulu nye Sameria ọma

25 Otu mgba, nye ọgwu iwu lizọru naakpa Jizọsi iru, sịkwa a, “Nye-zni-nhne, kịni bụ nhne me jeeme ma m kehia m bụdnụ kwó okwo?”

26 Jizọsi saru a, “Kini bụ nhne be gbarụ n'iwu? Ndaa kpa ị nọogwu a?”

27 O saru, “I jeegweru kpakara mkpoma ị nụ kpakara mkpuru ovu ị, nụ kpakara iknernema ị nụ kpakara echiche ị whnụ Nyenwe aị Chiokike ị n'anya. Whnụ masị nye agbatibi i n'anya lele ẹhni ị.”

28 Jizọsi kanụ a, “I sakwahiaru a, mee kpam, ị jaazị bụdnụ.”

29 Kọvu o pioru o mee ẹhni a nye ọma, o sịkwa Jizọsi, “Nyele bụ nye agbatibi m?”

30 Jizọsi saru a, “Otu nwerukna hiri nụ Jeruselem neezne Jeriko, o dnabna n'aka ele buznu. Be woru iwo a, li a nhne, gbawhu, sigbasi a n'ọnu ẹnwu. 31 O dnabna nụ otu nye arịohna neewhe n'apna wam, nga o whnurnu a, o garu ngeri berere znernu hne o znezne. 32 Kpam masị, otu nye Livaị, nga o vaduru hne o zị, whnụ a, o garu ngeri berere znernu hne o znezne. 33 Kọvu otu nye Sameria neewhe n'apna wam, vaduru hne o zị, nga o whnuru a, o ọnu a obirizi. 34 O znekwnusi a, wusi a mọno nụ manya, knesi ẹnya a. O vukwasi nwerukna wam n'olu anọ ọro a, kwuzne a n'oro ele izne, legidne anya nkari. 35 N'ekile a, o nyee nyenwe ọro ele izne wam iwai, kanụ a, ‘Legidne a anya nkari, me hiehna, m jọkwu ị nhne ọbula i mewhuru nụ risi.’

36 “N'esilawuru badnụ ẹto ka, ndaa nye i cheru gesiri nụ nye wam dnabnarnu n'aka ele buznu bụ nye agbatibi a?”

37 Nye ọgwu iwu wam kaa, “Nye wam ke ọnu a obirizi.”

Jizọsi kanụ a, “Zne, mee kpam.”

Jizọsi znernu ọro

Mata nụ Meri

38 Nga be neezne n'apna, Jizọsi nụ ele sno apna a va otu ẹli-ọhna, zne n'oro Mata nye gbamanu a ọro a. 39 Mata nwernu otu nwene rinya ẹwhna a bụ Meri, Meri znernu daziri ẹli n'ochi Nyenwe aị, nọonu ikwu-ọnu a. 40 Kọvu

echiche Mata jihj̄aru n'ernu ọ nọornu, ọ vakwnusi Jizọsi kaa, “Nyenwe aị, ọ gbásịla ị nụ nwene m rinya sigbasiri me nunsnu m nọornu ẹrnu? Kanụ a ma o yisinu m aka.”

⁴¹ Jizọsi sarụ a, “Mata, Mata, ị naarị ọriri, neemekpa ẹhni ị ẹhni kwnornu agịda nhne. ⁴² Kọvu otu nhne zị mkpa. Meri hōrulam nhne ke ka mma, ọ zá nye jeenwe rikne nahọru a ya.”

11

Jizọsi znirni nhne gbasiri okpukpe

(Mat 6:9-13; 7:7-11)

¹ Ọ du otu ọbochi Jizọsi zị neekpe okpukpe n'otu hnanum, nga o kpekworu, otu nū ele sno apna kanụ a, “Nyenwe aị, zni aị kpa be kpe okpukpe lele kpa Jōni znirni ele sno apna a.”

² Ọ kanụ be, “Nga anụ neekpe, anụ kaa, ‘Nda aị,

rewhna ị buru nhne zị nsọ.

Elị-eze ị va.*

³ Nyee aị wiri tna, ke joozunu aị ọbochi tna.

⁴ Gbarunu aị mmehie aị,

lele kpa a jaagbarunu ele mehieru aị.

I yisi aị nū rime nhne ọrnurna.’”†

⁵ Ọ kanụ be, “Ọ buru nū otu nū rime anụ nwernu enyi, o znekwnusi a n'esilawuru abalı, kaa, ‘Enyi m, gbaznisi m ike brēdi ẹto. ⁶ Otu enyi m berere vakwnusiri m, m nwée m nhne me jeenye a.’

⁷ “Enyi a hi nū rime ọro sa a, ‘Ị kpákna m ẹhni. M t̄s̄nilem ọro, me nū r̄umu m dnanyi n'okpata. M j̄eenwe rikne lizọ nye i nhne ọbula.’ ⁸ Me kanụ anụ, ọ bụ n'ez̄i nū o j̄eelizọ nye a kwnornu nū ọ bụ enyi a, kọvu kwnornu nū iwhnerne zá n̄ot̄u nye ọrio, o jeelizọ nye a.

⁹ “Kpam masi, me kanụ anụ, anụ r̄io, be jeenye anụ, anụ pio, anụ joopiohia, anụ znu aka n'ọnu-mgbo, be jaagbamanụ. ¹⁰ Kwnornu nū nye ọbula ke n̄orio, n̄oriohia, nye noopio, noopiohia, nye nooznu aka nū mgbo be jaagbamanụ a.

¹¹ “Ndaa nye bụ nda n'esilawuru anụ, nye nnwọ a j̄orio aznū, o nyee a agwọ? † ¹² M̄obu ọ r̄io a ẹkwna ọchichi, o nyee a akpi? ¹³ Ọ buru anụ ele j̄oogburu ẹhni anụ nū b̄ujo mahj̄aru o nyee r̄umu anụ nkesi buru ọma, ọ kọ buru Nda anụ ke oligwe, ọ bụ nū o j̄eenye ele n̄orio a Enine Nsọ?”

Jizọsi nū Belizibolu

(Mat 12:22-30; Mak 3:20-27)

¹⁴ Jizọsi naachihala renwu ojo ke dnarnū mgbu. Nga renwu ojo wam whogaru, nwerukna wam ke dnarnū mgbu kwuru ọka, o du kpakara ele badnū ẹhni.

¹⁵ Kọvu agwna be kaa, “O ji rikne Belizibolu nye risi ele renwu ojo naachihala renwu ojo.” ¹⁶ Ele berere naakpa a iru, kaa, o gesi be nhne elekema hi n'oligwe.

¹⁷ Jizọsi mahj̄aru mkpoma be, ọ kanụ be, “El̄i-eze ọbula kewama megidne ẹhni a, ọ j̄otubiri etekne, ọro ọbula kewama megidne ẹhni a, ọ jaadna. ¹⁸ Ọ buru nū

* **11:2** Agwna nhne be gbarụ kwuru be mee nhne i noopio n'owa lele kpa be mee a n'oligwe † **11:4** Agwna nhne be gbarụ kwuru d̄ohia n'aka nhne ọrnurna † **11:11** Agwna nhne be gbarụ kwuru brēdi

Setani kewama megidne ẹhni a, ẹli-eze a jóogwuzoli. M nookwu ka kwnornu nù anù karù nù m ji m rikne Bẹlizibolu naachihala rẹnwu ojo. ¹⁹ Kìtna, ọ bụru nù m ji m rikne Bẹlizibolu naachihala rẹnwu ojo, ele sno anù ji rikne nyele naachihala be? Be jọobu ele ikpe anù. ²⁰ Kọvu ọ bụru nù m ji m aka Chiokike naachihala rẹnwu ojo, ẹli-eze Chiokike dulam anù ẹhni.

²¹ “Nga nye dikne woru mgwna ọgwnu a, neese ọro a, ẹkwnu a zì n’udno. ²² Kọvu nga nye kakwo a rikne varù, megbu a, ọ nahọru a kpakara mgwna ọgwnu a ke ọ tũkwasiri mkpọma, kesa ẹkwnu a.

²³ “Nye dágwunu m, neemegidne m, nye snóne m chikota nhne, nọbosa ọbosa.

Rẹnwu ojo hiehnarnu

(Mat 12:43-45)

²⁴ “Nga rẹnwu ojo hiri nù rime badnù whọga, o zneghari n’ẹli chna chna chna, noopio hne o joozukwa inwe. Ọ bụru nù ọ whnúna, ọ kaa, ‘M jaalahna n’oro me hiri whúya.’ ²⁵ Nga ọ vaduru, ọ whnú nù be zasnarnù ọro wam bıkwata nhne nkari. ²⁶ O jeezne chiri rẹnwu ojo ẹsau ibne a ele nwernu risi rikne karù a, be wuru nù rime nye wam. Ọnodi ipne-aznù nye wam jọhnasi bujo karù kpa ọ zì nù mbọm.”

Nye ọwa ọma n’ezi

²⁷ Kpa Jizọsi zì nookwu ọka ka, otu nwerinya siwama n’igbudu badnù wam, “Rúwho ke vuru i nù rẹma ke i nwọru bu nhne be goziri ọgozi.”

²⁸ Jizọsi saru, “Ele ọwa ọma karúkwo bu ele nọonu ikwu-ọnu Chiokike, neeme be.”

Nhne elekema ke Jona

(Mat 12:38-42)

²⁹ Kpa igbudu badnù wam gbakọru hne Jizọsi zì, ọ kanù be, “Ebiri ojo ka noopio nhne elekema, ọ zá nhne elekema be jeenye be, okwolem nhne elekema Jona. ³⁰ Lele kpa Jona bu nhne elekema ke ele Ninive, ọ bu kpa Nnwọ ke Badnù jọobunu ebiri ka. ³¹ Eze nyerinya Seba jeelizọ ya nù ele ebiri ka bna n’ikpe, ọ jaama be ikpe, kwnornu nù o hiri n’osotoma k’owa va nurnu akoniche Solomoni. Kọvu le, nhne kakwo Solomoni zì hna. ³² Ele Ninive jeelizọ, be nù ebiri ka bna n’ikpe, be jaama be ikpe, kwnornu nù be tũhnasarnu mkpọma n’okpo okwo Jona. Kọvu le, nhne kakwo Jona zì hna.

Iwhne ke ẹhni

(Mat 5:15; 6:22,23)

³³ “Ọ zá nye jọomusi tọnji bíta a nù hne tugwaru otugwa, mọbu bíta nù mkpururu nkíta. Tnụnuma, be bíta a n’olu nhne be bíta tọnji, ma ele naabnanya ọro whnurnu iwhne a. ³⁴ Anya bu iwhne ke ẹhni. Ọ bụru nù anya i bụru ọma, kpakara ẹhni i jọbu iwhne iwhne. Kọvu ọ bụru nù anya i búo ọma, kpakara ẹhni i jaagba ọchichiri. ³⁵ Anù ledukom anya ọ zì iwhne ke zì anù n’ẹhni bọ ghọ ọchichiri. ³⁶ Ka kpayaru, ọ bụru nù kpakara ẹhni i bụ iwhne iwhne, ọ zá ngeri ke gbarù ọchichiri, kpakara ẹhni i jọbu iwhne lele nga tọnji nọomukwasi i iwhne a.”

Ele Farisi nù

ele zni iwu ele ju

(Mat 23:1-36; Mak 12:38-40)

³⁷ Nga Jizọsi kwukworu ọka ka, otu nye Farisi sukwu a, ọ va snornu a ri wiri, o snornu a zne, ọ daziri n’ikpechi. ³⁸ Nye Farisi wam whnurnu nù Jizọsi kwọge aka bete ri wiri, o du a ẹhni.

³⁹ Nyenwe aị kanụ a, “Kịtna anụ ele Farisi beru ọsno sụ azụ okiko nụ agbugba wiri, kọvu nụ ọwho-anya nụ agwa ojo jihjaru nụ rime anụ. ⁴⁰ Anụ ele iwahnirniwhno! Ọ búo otu badnụ wam mernu rime okiko nụ azụ a? ⁴¹ Anụ gweru nhne zị nụ rime agbugba wiri ọnu ele mboni obrizi, kpakara nhne jaazinu anụ rịchna.

⁴² “Awhnụwhnu zinu anụ ele Farisi, kwnornu nụ anụ nọkwu otu nga nụ nri ke kpakara mkpọro ọkwukwo nwernu ẹknarna ọma ke ẹkwu, kọvu anụ juru ikpe zị snam nụ ọwhnun'anya Chiokike. Ọ zị mkpa nụ anụ zneru eme nhne ka nụ ke berere.

⁴³ “Awhnụwhnu zinu anụ, ele Farisi, kwnornu nụ anụ whnurnu risi ngadna n'oro ọgbako anụ n'anya, ọ naamasị anụ ele badnụ neebekwu anụ ikwu n'ahia.

⁴⁴ “Awhnụwhnu zinu anụ, ele Farisi, kwnornu nụ anụ nụ lele ilili ke ele badnụ máa nọozo ọchi n'olu a.”

⁴⁵ Otu nye ogwnu iwu sarụ Jizọsi, “Nye-zni-nhne, ọka ka i nookwu naakpasị aị iwahnerne.”

⁴⁶ Jizọsi sarụ nye ogwnu iwu wam, “Awhnụwhnu jaazinu anụ ele ogwnu iwu, kwnornu nụ anụ noovute ele badnụ ivu rinya be vuru, kọvu anụ n'iwuru anụ jéegweru otu mkpaka anụ yinu be aka. ⁴⁷ Awhnụwhnu zinu anụ, kwnornu nụ anụ noowu ilili ele ọwhnurninya, ele nda anụ ọknani gburu.

⁴⁸ Anụ bụ ele akebe nụ ele kwnagidnerneru nhne ele nda anụ ọknani mernu, be gburu ele ọwhnurninya, anụ wu ilili be. ⁴⁹ Chiokike nụ nhne ọmuma a karu, ‘M jeeziznenu be ele ọwhnurninya nụ ele izi, be joogbu agwna be, be jaakpakna ele berere ẹhni.’ ⁵⁰ Kam kpayarụ, ebiri ka jaata awhnụwhnu kpakara ọvnarna ele ọwhnurninya be gburu hite n'ọpanizo ọwa, ⁵¹ hite n'ọvnarna Ebeli dū n'ọvnarna Zakaraya, nye be gburu n'iketa ojo arịohna nụ hne zị nsọ. Owe! Me kanụ anụ, ebiri ka jọkwu kpakara ọgwo ọvnarna ka.

⁵² “Awhnụwhnu zinu anụ ele ogwnu iwu, kwnornu nụ anụ gwemernu snambị ke naagbama ọnuhna akọniche, anụ bnáge, anụ kwéle ele pioru ọ bna be bna.”

⁵³ Nga Jizọsi hiri nụ pị whọga, ele Farisi nụ ele zni iwu ele Ju nookwunu a ọnu rikne, nęesikwa ajiji agida nhne. ⁵⁴ Be needne, noopio ma be jọonu nhne be jeeji bno a nhne.

12

*O dọ aka nụ nsị
gbasiri ruwhnu lawuru
(Mat 10:26,27)*

¹ Nga igbudu ele badnụ gbakọru hne Jizọsi zị ke mernu be nọozo ibne be ọchi, Jizọsi beru ọsno naakanụ ele sno apna a, “Anụ neeze nhne whụ brẹdi ke ele Farisi, ke bụ ruwhnu lawuru. ² Kwnornu nụ be jookpume kpakara nhne be kpusnirni okpusni, kpakara nhne be tugwaru otugwa jọowhuya iwhe. ³ Nhne anụ kwuru n'ọchichiri, be jookwuhia n'iwhehnie, ke anụ tükasiri nụ nsị nụ rime ọro matị, be jookwuhia n'olu ọro.

*Nye anụ kwesiri
ọ tų ogwnu
(Mat 10:28-31)*

⁴ “Ele enyi m, me kanụ anụ, anụ tų ogwnu ele noogbu anọ-ẹhni, ele nwée rikne o mee nhne berere. ⁵ Kọvu me kanụ anụ nye anụ jọotu ogwnu a, anụ tų ogwnu nye wam ke nwernu rikne gbu anọ-ẹhni, túbna enine nụ rime bẹkwu.

Owe! Me kanụ anụ, anụ tū ogwnu a. ⁶ Be zá neere wõnzna isne mkpuru iwai matị lawuru? Kõvu Chiokike zá nechezu otu nū ruwhnu a. ⁷ N'ezì, be gwnuru kpakara rukeri-ize ke risi anụ ònu. Ogwnu tū anụ, anụ zì okne ònu ahịa karu agìda wõnzna.

O kwuhia nū o ju Karaịsi
(Mat 10:32,33; 12:32; 10:19,20)

⁸ “Me kanụ anụ, nye òbula ke jookwuhia m nū ruwhnu ele badnū, Nnwõ ke Badnū jookwuhia nye wam nū ruwhnu ele enine izi Chiokike. ⁹ Kõvu nye òbula ke jõogonahoru m nū o máa nye me bụ nū ruwhnu ele badnū, m jõogonahoru a nū ruwhnu ele enine izi Chiokike. ¹⁰ Nye òbula ke kwuru òka ojo megidne Nnwõ ke Badnū, be jaagbarũnu a, kõvu nye òbula ke kwuru kwugidne Enine Nsõ, be jáagbarũnu a.

¹¹ “Nga be jookwuru anụ zne n'õro ogbako ele Ju, nū ruwhnu ele õchichi nū ele risi, kpe anụ ikpe, mkpõma lákõ anụ minì kpa anụ jõogoru ònu anụ mõbu nhne anụ jookwu. ¹² Enine Nsõ jeezni anụ n'ige wam nhne anụ jookwu.”

Elulu nye eze
iwhnirniwhno

¹³ Otu badnū n'esilawuru igbudu badnū wam, kanụ Jizõsi, “Nye-zni-nhne, kanụ nwene m rukna ma o keme mkpe aì.”

¹⁴ Jizõsi saru a, “Enyi m, nyele mernu m nye ikpe mõbu nye ke mkpe n'esilawuru anụ?” ¹⁵ O kanụ be, “Anyá dū anụ ẹli gbasiri kpakara õwho-anya, kwnornu nū bũdnu badnū híge n'agìda ẹkwnu o nwernu whũya.”

¹⁶ Jizõsi tũnu be elulu ka, “Ekwu otu nye eze mĩrni agìda mkpuru. ¹⁷ Nye eze wam naari nū mkpõma a, ‘Ndaa nhne me jeeme? M nwée m õbna hne me jaabita mkpuru m.’

¹⁸ “O kaa, ‘Ka bụ nhne me jeeme, m jaakwnadna kpakara õbna m, wu õbna ikne ke zì rude, m jaabita kpakara mkpuru m nū ẹkwnu m nū rime be. ¹⁹ M jaakanu ẹhni m, I nwernu agìda ẹkwnu ì kpabitaru agìda awha, zukwaru inwe, ri, nwõ, mkpõma sò ì n'õnu.’

²⁰ “Kõvu Chiokike kannu a, ‘Jì nye iwhnirniwhno, be noopio bũdnu ì n'aka ì n'abalì ka. Nyele jeenwe kpakara nhne ì kpabitanu ẹhni?’”

²¹ “Ka bụ kpa o jaazinu kpakara ele kpabitanu ẹhni be ẹkwnu, kõvu be nwée ẹkwnu nū ruwhnu Chiokike.”

Anụ kwnata Chiokike
mkpõma
(Mat 6:25-34)

²² Jizõsi kanụ ele sno apna a, “Ka bụ nhne me kwno naakanu anụ, anụ rìgbuko ẹhni anụ n'õriri gbasiri bũdnu anụ, nhne anụ jeeri, mõbu gbasiri ẹhni anụ, iwo anụ joowo. ²³ Bũdnu kakwo wiri, ẹhni kakwo iwo. ²⁴ Anụ le rũmu õnu, be ghá mkpuru, be zá neegwe nhne n'ẹkwu, be nwée õbna hne be bita mkpuru, kõvu Chiokike n'õoznu be. Anụ zì okne ònu ahịa karukwo rũmu õnu. ²⁵ Ndaa badnū n'esilawuru anụ ke nwernu rikne tũkwasi nhne nū bũdnu a hite n'õrigbu ẹhni a? ²⁶ Hne o bụ nū anụ nwée rikne mee nhne matị nū kpa, kịni mernu anụ naarigbu ẹhni anụ gbasiri nhne ke berere?”

²⁷ “Anụ lekõm atna kpa be nooso. Be zá nõdogbu ẹhni be n'ernu, be kwné ikpe. Kõvu me kanụ anụ, o bũbedi Solomõni n'iwuru a nū kpakara igwugwu a, yíge ẹyi lele otu nū rime be. ²⁸ O bũru nū Chiokike noowosi achara ke zì n'ẹkwu iwo, bụ ke zì tna, ekile be kpõrne be nū bẹkwnu, o kò bũru anụ, o joowosi anụ iwo, anụ ele õkwnata ovu matị. ²⁹ Anụ tũkwasi mkpõma anụ

nụ nhne anụ jeeri mọbu nhne anụ jọonwo, anụ rígbu ẹhni anụ gbasiri a. ³⁰ Kwnornu nụ kpakara nhne ka bụ nhne ele máa Chiokike noopio, Nda anụ magwụ nụ kpakara nhne ka zị anụ mkpa. ³¹ Kọvu anụ pio ẹli-eze Chiokike, o jọotukwasinu anụ kpakara nhne ka masị.

Ekwnu ke zì n'oligwe

(Mat 6:19-21)

³² “Anụ tú ogwnu, ogbori atnurnu matị, kwnornu nụ ọ masiri Nda anụ o nyee anụ ẹli-eze a. ³³ Anụ re nhne anụ nwernu kesi ele mboni. Anụ mehianu ẹhni anụ rẹkpa iwai ke ká aka, anụ kpabita ẹkwnu n'oligwe ke kwó okwo, hne nye buznu nwée rikne zne, akịka zá naata ẹkwnu zị pịi. ³⁴ Kwnornu nụ hne ẹkwnu anụ zị bụ hne mkpọma anụ jaazị masị.

Ele izi anya duru ẹli

³⁵ “Anụ jiknerneru nọornu ẹrnu, ele tọnji be noonwu onwu. ³⁶ Lele ele neese nyenwe be znernu iriri ọlulu nnwerne ikne ma o hiehna, nga o hieru, znu aka n'ọnu-mgbo, be gbamanụ a ọro wara wara. ³⁷ Ọwa ọma zinu ele izi wam nyenwe be jọowhnu hne be neese nse nga o hiehnarnu. Me kanụ anụ ezi ọka, ọ jọosuru ajị n'ikwnu, kanụ be, be daziri ẹli ri wiri, ọ bụru nye izi be. ³⁸ Ọwa ọma zinu ele izi wam, ọ bụru nụ nyenwe be varụ n'esislawuru abali mọbu n'ọnu ọsisi, ọ jọowhnu nụ be zị neese nse. ³⁹ Kọvu anụ mahia nụ ọ bụru nụ nye nwe ọro mahiaru ọtnu-ige nye buznu jaava, o béekwele be liwa ọro a. ⁴⁰ Kam kpayarụ, anụ neese masị nse, kwnornu nụ Nnwọ ke Badnụ jaava ige anụ túge anya a.”

Ọhi ke kwesiri

ọ kwnata mkpọma

(Mat 24:45-51)

⁴¹ Pita sịkwa a, “Nyenwe aị, i nọotnunu aị elulu ka, sọbu kpakara badnụ.”

⁴² Nyenwe aị saru a, “Nyele bụ ọhi wam ke be kwesiri ọ kwnata mkpọma, nye nyenwe a mernu nye risi ọro a, ma o neenye ele ọhi wiri n'ige kwesiri? ⁴³ Nye risi ọro wam jọobu nye ọwa ọma ọ bụru nụ nyenwe a jaava whnu nụ o mernu nhne kwesiri. ⁴⁴ Me kanụ anụ ezi ọka, nyenwe a jeeme a nye jeelekọta kpakara ẹkwnu a. ⁴⁵ Kọvu ọ bụru nụ ọhi wam jaakaa nụ mkpọma a, ‘Nda m kwu gbulem ọkwnu,’ o bete naaligbu ele ọhi rukna nụ rinya, neeri, nọonwo manya, manya noogbu masị a. ⁴⁶ Nda kwu ọhi wam jaava n'ọbochi ọ túge anya a nụ n'ige ọ máa. O joogbubi a ichichi lawuru, mee ya nụ ele kwé ekwe takọ awhnuwhnu.

⁴⁷ “Nye izi ke marnụ nhne nda a kwu pioru, o jiknernune o mee a, be jaapnia agida mbini bini. ⁴⁸ Kọvu nye ke máa, ke mernu nhne kwesiri be ta a awhnuwhnu, be jaapnia a mbini bini matị. Kwnornu nụ nye be nyernu agida nhne, bụ nye be joopio agida nhne n'aka a. Nye be nyernu agida nhne o legidne anya, be joopio nhne zị agida karukwo n'aka a.

Jizọsi, nhne neegweya

okewa

(Mat 10:34-36)

⁴⁹ “M varụ m o gweya ẹkwnu n'ọwa, nhne me noopio ọ bụ nụ o noonwu kịtna. ⁵⁰ M nwernu m mini be jọowu m, m jọozukwa inwe tem be mezu a. ⁵¹ Anụ cheru nụ m gweyarụ m udno n'ọwa? Óza! Me kanụ anụ, m gweyarụ m okewa. ⁵² Hite nụ kịtna zne nụ ruwhnu, badnụ isne zị n'otu ọro jeekewa, badnụ ẹto megidne badnụ lawuru, badnụ lawuru megidne badnụ ẹto. ⁵³ Be jeekewa Nda megidne nnwọ a rukna,

nnwọ rukna megidne nda a,
 nne megidne nnwọ a rinya,
 nnwọ rinya megidne nne a,
 nne nzi megidne nnwerne nnwọ a,
 nnwerne nnwọ megidne nne nzi a.”

Anụ ghohia ige ka
 (Mat 16:2,3)

⁵⁴ Jizọsi kanụ igbudu badnụ wam, “Nga anụ whnụrnu runwurnu oligwe hi n’odidna ehnam, ngangam anụ kaa, ‘Mini joozo,’ mini zo masị. ⁵⁵ Nga anụ whnụrnu ruwhere ndịna hne o neewhe, anụ jaakaa, ‘O jeerne bẹkwnu,’ ọ ziri kpaam. ⁵⁶ Anụ ele ruwhnu lawuru! Anụ magwụ kpa be le ọwa nụ ruwhnu oligwe anya gwnụ nhne ọ jọobu. Kọvu ndaa kpa anụ maa ige ka?”

Ji nụ nye irno i mee udno
 (Mat 5:25,26)

⁵⁷ “Kini mernu anụ maa nhne buru ọma nụ omume? ⁵⁸ Nga ji nụ nye kwu i neezne ikpe zị n’apna, gbalị ma ji nụ a mee udno n’apna, ọ bula kpaam, ọ jọopnurnu i nyee nye risi ikpe, nye risi ikpe nyewhete i nye neelekota ele ikelu, ọ tūbna a n’oro ikelu. ⁵⁹ Me kanụ i, i jọowhuya pịi tem i kwuhmata kpakara iwai ipne-aznụ i jigwu.”

13

Tūhnasna mkpoma hite nụ
mmehie mọbu nwụ enwu

¹ Agwna ele zị nụ pịi kanụ Jizọsi nhne gbasiri ele Galili ele Pailetị jiri ọvna be gwasị n’arịohna be. ² Jizọsi sarụ be, “Anụ che nụ ele Galili ka bụ ele mmehie kakwo ele Galili berere kwnornu nụ be tarụ awhnụwhnu kpa? ³ Me kanụ anụ, ọza. Kọvu okwolem ma anụ tūhnasarnu mkpoma, anụ joonwu lele be. ⁴ Mọbu anụ che nụ nri nụ badnụ esato ele ọro olu ke zị nụ Saịlom dnagburu, nụ be bụ ele ikpe marnụ karụ ele berere ele zị nụ Jeruselem? ⁵ Me kanụ anụ, ọza. Kọvu ọ buru nụ anụ tūhnasana mkpoma, anụ joonwu lele be.”

Elulu isisi figi

⁶ Jizọsi tñunu be elulu ka, “Otu nwerukna kpasiri figi n’ekwu a, o zne noopio mkpuru n’olu a, kọvu ọ whnuna mkpuru ọbula. ⁷ Ọ kanụ nye neelekwa ekwu figi wam, ‘Ka bụ awha ẹto me naava hna noopio mkpuru n’olu isisi figi ka, kọvu m zá nọwhnu mkpuru ọbula. Gbudna a! Ndaa ke o noolulu ẹli n’etekne?’

⁸ “Ọ sarụ a, Nda-aị-kwu, ‘Gharụ a otu awha berere, m joogwu ẹli gburugburu wụsi a nsni ano. ⁹ Ọ buru nụ ọ mīnya mkpuru, ọ buru ọma, kọvu ọ buru nụ ọ mīnyage mkpuru, i gbudna a.’ ”

Jizọsi gwọru nrịria
n’Ọbochi Ozukwa Inwe

¹⁰ N’otu Ọbochi Ozukwa Inwe, Jizọsi zị neezni nhne n’oro ọgbako ele Ju, ¹¹ otu nwerinya zị nụ nrịria nri awha nụ esato, ke kpayarụ nụ ọ gbewhu egbewhu, o nwée rikne gwuzoru kwem rịa rịa. ¹² Nga Jizọsi whnurnu a, o sukwu a, kanụ a, “Nwerinya, nrịria i lalam.” ¹³ Ọ tūkwasi a aka a lawuru, ngangam, nwerinya wam gwuzoru kwem, znarni Chiokike.

¹⁴ Kọvu ovu weru nye risi ọro ọgbako ele Ju ẹhni k’agida kwnornu nụ Jizọsi gwọru nrịria n’Ọbochi Ozukwa Inwe. Ọ kanụ ele badnụ wam, “A nwernu ọbochi isunu a ji nọornu ẹrnu, anụ va ma be gwọ anụ nrịria n’ọbochi ele ka, kọvu ọ bụo n’Ọbochi Ozukwa Inwe.”

¹⁵ Nyenwe aị sarụ a, “Anụ ele ruwħnu lawụru, anụ zá nqotoma ehni anụ mọbu iyinya anụ n'Ọbochi Ozukwa Inwe zne nyee a mini? ¹⁶ Nwerinya ka ke bụ nnwọ rinya Eberham nye Ekwensu knernụ eriri nri awħa nụ ẹsato ka, ọ búo ọma be tọma a eriri ka ma o nwernu ẹhni a n'Ọbochi Ozukwa Inwe?” ¹⁷ Nga o kwuru ka, iwħnerne tų kpakara ele noogwuzogidne a. Kọvu igbudu badnų wam nwụdnarnu kwnornu agida ẹrnu ndu-ẹhni ọ nqornu.

*Mkpuru mọsitati
nụ nhne whụ brẹdi*

(Mat 13:31-33; Mak 4:30-32)

¹⁸ Jizọsi sịkwa be, “Eli-eze Chiokike, o yiri lele kịni? Kịni bụ nhne me jeeji gbu esi a? ¹⁹ O nụ lele mkpuru isisi be kwu mọsitati ke badnų kpasiri n'ekwu a. O so, ghọ isisi ke rụmu ọnunu oligwe nqornu alikwu nụ nkala a.”

²⁰ Berere kwno, ọ kaa, “Ndaa nhne me jeeji sninu ẹli-eze Chiokike? ²¹ O nụ lele nhne whụ brẹdi ke nyerinya gweru gwasị n'agida ikpa tem kpakara a whụ.”

Onu-mgbo ke zi nworonwo

(Mat 7:13,14,21-23)

²² Jizọsi neezne hi nụ otu ẹli-ọhna dų ẹli-ọhna berere neezni nhne kpa o neezne Jeruselem. ²³ Otu badnų sịkwa a, “Nyenwe aị, okwole badnų ele nụ ele bụ ele be jọoznohia?”

Jizọsi sarụ be, ²⁴ “Anụ yisi ẹhni garụ n'ọnu-mgbo ke zị nworonwo, me kanų anụ ezi ọka, agida ele badnų joo pio ọ bna, kọvu be jéenwe rikne bna. ²⁵ Nga nda kwu nwe ọro lizọru gbasni ọro, anụ joogwuzo n'ederezi nooznu aka, naariaso, 'Nda-aị-kwu, bikno, gbamanų aị ọro.’

“O jaasa anų, 'M máam ele anų bụ mọbu hne anų hi va.’

²⁶ “Ige wam anų jaakaa, 'A sno i ri wiri, nwọ nhne ọnwunwo, i znirni nhne n'ẹli aị.’

²⁷ “Kọvu ọ jaasa anų, 'M máam ele anų bụ mọbu hne anų hi va. Anų hi hne me zị whọga, anų ele arųru-ẹli.’

²⁸ “Okwna ẹkwna nų ọta rųkwurnu-ize jaazi nų pịi nga anų jọowħnu Eberham, Aziki nų Jekọpu nų kpakara ele ọwhnurninya n'ẹli-eze Chiokike, kọvu anų bųru ele be chihalaru n'ederezi. ²⁹ Ele badnų jeehi n'ọbosi ẹhnam nų ọdidna ẹhnam, hi nų rugwu nų ọdidna va, daziri ẹli n'iriri ke ẹli-eze Chiokike. ³⁰ N'ezi ọka, agwna ele ipne-aznų jọobu ele be ọsno, agwna ele be ọsno jọobu ele ipne-aznų.”

*Jizọsi whnurnu
Jeruselem n'anya*

(Mat 23:37-39)

³¹ Ige wam agwna ele Farisi vakwnusiri Jizọsi kanų a, “Hi nų hna whọga, zne hne berere. Erodụ pioga o gbu i.”

³² Jizọsi sarụ be, “Anų zne kanų edu wam, m jaachihala rẹnwu ojo, gwọ masị ele nrịria tna nų ekile, n'ọbochi ke ẹto, m jọornuzu ẹrnu m. ³³ Kpa ọ zị, m jeezneriri tna nų ekile nų ọbochi ke sno a, kwnornu nų o kwésile be gbu nye ọwhnurninya nų hne búo Jeruselem.

³⁴ “Chei! Jeruselem, Jeruselem, jị ke noogbu ele ọwhnurninya, ke ji akaworugwu nqolo ele be ziyannų i. Mgba ele kpa me pioru o chikota rụmu jị lele kpa enwerne ọchichi nẹechikota rụmu a nų mkpururu aka nkwu a lawụru, kọvu i kwela. ³⁵ Le, be nẹsigbasinu anų ọro anų ma ọ tọbiri etekne. Me kanų anų, anų jọowħnu m berere tem dų nga anų jaakaa, 'Chiokike gọzi nye wam ke naava nų rẹwhna Nyenwe aị.’ ”

14

Jizōsi zị n'oro nye Farisi

¹ O dū otu Ọbochi Ozukwa Inwe, nga Jizōsi zị n'oro otu nye Farisi be marnụ ọrwhna a neeri wiri, ele badnụ zị needne a. ² Otu nwerukna ọchi a lawuru nū aka a zaru aza zị nū ruwhnu a. ³ Jizōsi sịkwa ele Farisi wam nū ele zni iwu, “Ọ buru ọma n'iwu ọ gwọ nrịria n'Ọbochi Ozukwa Inwe, sọbu ọ bụo ọma?” ⁴ Kọvu be kpusunriri ọnu be. Jizōsi nwụgwu nwerukna wam n'aka gwọ a nrịria wam, zihala a.

⁵ Jizōsi sịkwa be, “Ọ buru nū i nwernu nnwọ rukna mọbu ehni ke dnabnarnụ omi n'Ọbochi Ozukwa Inwe, anụ jéegwehịa a n'Ọbochi Ozukwa Inwe?” ⁶ Ọ zá nhne be saru a.

Badnụ o gwedna ẹhni a ẹli nū ovu ọma

⁷ Nga Jizōsi whnuru kpa ele be sukwuru nọhoru risi ngadna be jaadazi, ọ tnu be elulu ka, ⁸ “Nga badnụ ọbula sukwuru i ikwu iriri ọlulu nnwerne, i dazi nū risi ngadna, kwnornu nū nye nwernu igwugwu kakwo i nwernu rikne va. ⁹ Ọ buru kpm, nye sukwuru anụ lawuru jaavakwnusi i, kanu i, ‘Nye nwerukna ka ngadna i.’ Ige wam i jeeji iwhnerne daziri nū ngadna ke zị ẹli ẹli. ¹⁰ Kọvu nga be sukwuru i, daziri ẹli nū ngadna ke zị ẹli ẹli. Nye wam ke sukwuru i jaavakwnusi i, kanu i, ‘Enyi m, zne nū ngadna ke ka mma.’ Ige wam i jeenwe igwugwu nū ruwhnu ele varu pji. ¹¹ Kwnornu nū be jeegwedna nye ọbula ke gwelizọru ẹhni a olu, nye ọbula ke gwednarnu ẹhni a ẹli, be jeegwelizo a.”

¹² Jizōsi kanu nye wam sukwuru a, “Nga i siri wiri ọsisi mọbu ke anyasnu, i siku ele enyi i kpọi, nū rumu nwene i mọbu ele ibne i ele eze, i mee kpm, be jeesi wiri sukwu kwno i, ige wam be kwulam ji ọgwo. ¹³ Kọvu nga i mernu iriri, sukwu ele mboni, nū ele ọru, nū ele mgworo nū ele isni, ¹⁴ be joogozị i. Ọ bu n'ezị nū be nwée rikne kwu i ọgwo, kọvu Chiokike jọkwuhmata i nga ele ọma jeehi n'enuwụ lizọ.”

Elulu okne iriri (Mat 22:1-10)

¹⁵ Nga otu nye dazi neeri wiri nuru a, ọ kanu Jizōsi, “Ọwa ọma zinu nye jeeri wiri n'eli-eze Chiokike.”

¹⁶ Jizōsi saru a, “Otu nwerukna siri okne iriri sukwu agida ele badnụ. ¹⁷ N'ige iriri wam, o zihala nye izi a, ọ kanu ele be sukwuru, ‘Vaa, be mekwolem kpakara nhne.’

¹⁸ “Kọvu kpakara be n'otu bete nọorio be gharu be. Nye ke mbom kaa, ‘M zuru m ẹli ẹkwu, m jeezne lekwa a, bikno gwnusi m n'ele i gharuru.’

¹⁹ “Nye berere kaa, ‘M zuru m nri ehni be knekotaru ẹbo ẹbo, m neezne ọ tle be, bikno gwnusi m n'ele i gharuru.’

²⁰ “Nye berere kaa, ‘M luru m nnwerne ikne, m jeeenwe rikne va.’

²¹ “Nye izi wam hiehna kanu nda a kwu kpakara nhne ka. Ige wam ovu weru nda nwe oro wam ẹhni, ọ kanu nye izi a, ‘Wara wara, zne nū ngeri apna nū kpakara apna ke ẹli-ọhna kwubnanya ele mboni, nū ele ọru nū ele isni nū ele mgworo.’

²² “Nye izi wam zne, hiehna, kaa, ‘Nda-ai-kwu, m mene m nhne i karu me mee, kọvu oghere zị kọriri.’

²³ “Nda a kwu kanu a, ‘Zne n'apna ma nū ẹkwu, kwnagidne ele badnụ ma be bnanya, ma ele badnụ jihia n'oro m.’ ²⁴ Me kanu i, kpakara ele wam me sukwuru ikwu nū mbom, ọ zá otu badnụ nū rime be ke jeeri iriri m.”

Nhne nye sno apna Jizōsi

jōowhnu

(*Mat 10:37,38*)

²⁵ Agịda ele badnụ sno Jizōsi neezne, ọ tūhnasna kanụ be, ²⁶ “Ọ bụrụ nye ọbula vakwnusiri m, ọvụ o snóne nda a nụ nne a, nụ nnwerne a, nụ rụmu a, nụ rụmu nne a rukna nụ rụmu nne a rinya irno, ma bụdnu ke a masị, ọ jọbubuli nye sno apna m. ²⁷ Nye ọbula ke vúrúle ọgba a sno m, jọbubuli nye sno apna m.

²⁸ “Ndaa otu badnụ n’esilawuru anụ ke noopio o wu ọro olu, o jéebe ọsno daziri ẹli gwnụ nhne o jeegwe a, ma o nwernu iwai o jeeji wukwo a? ²⁹ Kwnornu nụ ọ bụrụ nụ ọ wa ẹli, ọvụ o nwée rikne wukwo a, nye ọbula ke whnurnu a joomu a rụmu, ³⁰ kaa, ‘Nwerukna ka panizoru o wu ọro, ọvụ o nwée rikne wukwo a.’

³¹ “Mọbu ndaa eze ke neezne ọgwnu megidne eze berere, ke jéebe ọsno daziri ẹli tule ma o nwernu rikne gweru nri pokwu ele ọgwnu gwuzogidne nye chi nri pokwu lawuru megidne a? ³² Ọ bụrụ nụ o nwée rikne, nga nye wam zi ikere, o jeezizne ele izi rịo nhne udno. ³³ Kpam masị, ọ zá nye ọbula nụ rime anụ ke jọbu nye sno apna m, ọ bụrụ nụ ọ gharula kpakara nhne o nwernu.”

Arụa bnána iru

(*Mat 5:13; Mak 9:50*)

³⁴ “Arụa bụrụ ọma, ọvụ ọ bụrụ arụa tuwhu ọso n’ọnu a, be jeeji kịni mee a ọ so n’ọnu? ³⁵ Ọ bụma ọma n’ẹli mọbu nụ mkpomkpo. Be jootuwhu a n’ederezi. “Nye nwernu nsị o ji ọ nụ nhne, ọ nurnu.”

15

Elulu atnurnu whuru owhu

(*Mat 18:12-14*)

¹ Ele ọna ntụ nụ ele mmehie gbakọru nọonu ikwu-ọnu Jizōsi. ² Ọvụ ele Farisi nụ ele zni iwu ele Ju naatamu, be kaa, “Nwerukna ka nanabnanya ele mmehie, ya nụ be sno neeri wiri.”

³ Jizōsi tñunu be otu elulu, ⁴ “Ọ bụrụ nụ otu badnụ n’esilawuru anụ nwernu otu riwhu atnurnu, otu kpawhu ọri. Ọ jáaghasa nri tolu nụ tolu ke gwnarnụ n’ohia zne pio otu ke kpawhuru akpawhu tem o piohia a? ⁵ Nga o piohiaru a, ọ tukwasi a n’obe-aka a, nnonwudna. ⁶ Ọ la ọro sukwu ele enyi a nụ ele agbatibi a, kaa, ‘Anụ snornu m nwudna, nụ m piohiaru m atnurnu m ke kpawhuru ọri.’ ⁷ Me kanụ anụ, ọ bụ kpa snarnịma jaazi n’oligwe nụ risi otu nye mmehie ke tūhnasarnu mkpọma, kakwo nri tolu badnụ nụ tolu ele ọma ke ọtūhnasna mkpọma zá mkpa.

Elulu mkpuru iwai

whuru owhu

⁸ “Ọ bụrụ nụ nyerinya nwernu nri mkpuru iwai, otu whunahọru a. Ọ joomusi tonji, za ọro a, piosi a rikne tem o piohia a. ⁹ Nga o piohiaru a, o sukwu ele enyi a nụ ele agbatibi a, kaa, ‘Anụ snornu m nwudna, m piohiaru m iwai m me tuwhuru.’ ¹⁰ Me kanụ anụ, ọ bụ kpa snarnịma jaazi nụ ruwhnu ele enine izi Chiokike nụ risi otu nye mmehie ke tūhnasarnu mkpọma.”

Elulu nnwọ whuru owhu

¹¹ Jizōsi tñ kwno elulu berere, kaa, “Otu nwerukna nwernu rụmu rukna lawuru. ¹² Ke matị kanụ nda a, ‘Nda m, kesi m mkpe ke m.’ Nda a keme ẹkwnu a n’esilawuru be lawuru.

¹³ “Nga ọbochi ele nụ ele whemernu, nnwọ ke matị chikota kpakara ẹkwnu a, lizo, zne mba zi ikere, daziri pịi lulukwo kpakara ẹkwnu a nụ bụdnu ojo. ¹⁴ Nga

o mewhukworu kpakara nhne o nwernu, okne oknunyio dnarnu n'eli wam, o bna nu mkpa. ¹⁵ O zne yisi ehni n'ernu n'aka otu nye eli wam, nye wam zizne a o znu ezni n'ohia. ¹⁶ O masiri a o ri ori ezni, kovu o za nye nyernu a.

¹⁷ “Nga anya dornu a nu risi, o kaa, ‘Kpakara ele nda m gornu ernu nwernu wiri be ri, nootuwu agwna a, kovu m zi m hna nonwu n'ogwnu wiri. ¹⁸ M jeelizo, lahnakwnusi nda m, m jaakanu a, Nda m, m mehielem megidne oligwe ma ji. ¹⁹ M kwesile m be kwu m nnwo i berere, kovu me buru otu nu rime ele i gornu ernu.’ ²⁰ Ngam, o lizo, znekwnusi nda a.

“Kovu nga o zi hne zi ikere, nda a whuru a, donu a obirizi k'agida, gba eso kwnusi a, bnagidne a, snutu a onu.

²¹ “Nnwọ wam kanu nda a, ‘Nda m, m mehielem megidne oligwe ma ji. M kwesile m be kwu m nnwo i berere.’

²² “Kovu nda a kanu ele izi a, ‘Wara wara, anu chiya iwo ke kakwo mma, anu wosi a, gbasị a arị mkpaka n'aka a, anu wosi a okoro-ochi n'ochi a. ²³ Anu toya nnwo ehni be zuru onu gbu a, mee iriri ma a nwudna. ²⁴ Kwnornu nu nnwo m ka wuru onu, kovu o zi budnu, o whuru owu, be piohia a.’ Be bete nonwudna.

²⁵ “Kpa nhne ka neeme, onarna a zi nekwa. Nga o vaduru oro ndundu nu eri nu eri be neetne, ²⁶ o sukwa otu nye izi sika nhne be neeme. ²⁷ O saru a, ‘Nwene i rukna hiehnarnu, nda i gbulem nnwo ehni be zuru onu, kwnornu nu o whuru a n'ehni siri rikne.’

²⁸ “Ovu weru nwene a rukna ke soro a ehni k'agida, o kwéle o bna n'oro. Nda a vakwnusi a, riasno a. ²⁹ O saru nda a, ‘Le, agida awha me zi nonunu i ernu lele ohi, o za ige me mernu risi rikne nu nhne i nyernu niwu. Kovu i nyélele m otu nnwo owu me nu ele enyi m ri. ³⁰ Kovu nga nnwo i ka ke mewhukworu kpakara ekwu i, ya nu ele rinya ewhere varu, i gbunnu a nnwo ehni be zuru onu.’

³¹ “Nda a kanu a, ‘Nnwọ m, me nu ji zi ige dum, kpakara nhne me nwernu bu ke i. ³² A kwesiri o nwudna, kwnornu nu nwene i rukna ka wuru onu, kovu o zi budnu, o whuru owu, kovu be piohiaru a.’ ”

16

Elulu nye neelekota ekwu

¹ Jizosi kanu ele sno apna a, “Otu nye eze nwernu nye neelekota ekwu a, be kanu nye eze wam nu nye neelekota ekwu a noolulu kpakara ekwu a. ² O sukwa a, sika a, ‘Kini bu otutnu ka me nonu gbasiri? Vaa ma a piakota kpakara nhne i nonu, kwnornu nu i jeelekotama ekwu m berere.’

³ “Nye neelekota wam kanu ehni a, ‘Kini bu nhne me jeeme? Nda m kwu neegweme m n'ernu. M nwee m iknerna me jeeji ru ernu rikne, iwherne o bu nye orio notu m. ⁴ M maam nhne me jeeme, nga me whogaru n'ernu, ele badnu jeekweru me bnaya oro be.’

⁵ “O sukwa ele jigwu nda a kwu ogwo n'otu n'otu. O sika nye mbom, ‘I ji nda m kwu kini?’

⁶ “O kaa, ‘Otu riwuhu obele mono.’

“Nye neelekota ekwu wam kanu a, ‘Gweru okwukwo, daziri eli, gbasị nri isne wara wara.’

⁷ “O sika nye ke ebo, ‘I ji nda m kwu iwai ele?’

“O kaa, ‘Otu pokwu otutu ikpa wheti.’

“O kanu a, ‘Gweru okwukwo gbasị riwuhu esato.’

8 “Nda kwu nye neelekota wam ke kparu agwa ojo znarni a, kwnornu nu o mernu lele nye nwernu echiche. Kwnornu nu rumu ke owa ka nwernu echiche o mee nhne gbasiri be kakwo rumu ke iwihne. ⁹ Me kanu anu, anu gweru ekwnu k'owa ka mee ele badnu enyi, nga ekwnu anu jookwome, be gweru anu bnanya n'oro kwó okwo.”

¹⁰ “Nye be kwesiri o kwnata mkpoma nu nhne mati, kwesiri be kwnata a mkpoma nu nhne hna ezi. Nye bu masi badnu ojo nu nhne mati bu badnu ojo nu nhne hna ezi. ¹¹ O bu ru nu anu buo ele be kwnata mkpoma n'ekwnu k'owa, nyele jeenye anu ezi ekwnu? ¹² O bu ru nu anu buo ele be kwnata mkpoma n'ekwnu nye berere, nyele jeenye anu ekwnu ke aka anu?”

¹³ “O za ghi ke nwernu rikne bu ru ghi nda kwu lawuru. O bu ru kpam, o joosno otu irno, whnu ke berere n'anya. Mbu o jooosobisinu otu k'agida, ledna ibne a anya. Anu jooobuli ghi Chiokike nu ghi ekwnu.”

Agwna ikwu-onu Jizosi

(Mat 11:12,13; 5:31,32; Mak 10:11,12)

¹⁴ Nga ele Farisi ele whnuru iwai n'anya nurnu ikwu-onu ka, be nu Jizosi rumu. ¹⁵ Jizosi kanu be, “Anu bu ele nógwunu ehni anu nu anu bu ele oma nu ruwhnu ele badnu, kovu Chiokike magwu mkpoma anu. Nhne zi okne onu n'anya ele badnu bu nhne ruru oru n'anya Chiokike.

¹⁶ “Nhne be nyernu n'iwu nu ele owhnurninya zi tem Joni, hite n'ige wam, be nookpo okwo izi oma eli-eze Chiokike, nye obula neeyisi ehni ma o bna nu rime a. ¹⁷ O zi ewheke nu oligwe nu owa jaagawhe kakwo otu nhne ke zikakworu mati n'iwu jaadna.

¹⁸ “Nye obula ke jaagba nnwerne a nnam, lu nyerinya berere neeme oyi, nyerukna obula ke luru nnwerne be gharu nnam neeme oyi.

Nye eze nu Lazarosi

¹⁹ “Otu nye eze zi, ke noowo iwo odno odno nu abochna marnu mma, wu budnu iriri kpakara obochi. ²⁰ Otu nye mboni be dnanyitaru n'ogodo onu-mgbo a, nye rewhna a bu Lazarosi, nye enya kpuru kpakara ehni. ²¹ O nógwunu a ma be yee a rurunuruvnu wiri ke hi n'ikpechi nye eze wam dna. Rumu nkita varu naarasna enya a.

²² “Ige duru nu nye orio wam nwurnu, ele enine izi vuru a zne hne Eberham zi. Nye eze wam nwu masiri, be lite a. ²³ Nu rime bekwnu eli renwu hne o zi nógwhnuji anya, o le anya n'olu whnu Eberham nu hne zi ikere nu Lazarosi zi n'akwankó a. ²⁴ Nye eze wam sukwa a, ‘Nda a Eberham, donu m obirizi, zizne Lazarosi o rusi onu mpaka a nu mini mejj riro m, kwnornu nu m nógwhnuji anya nu rime bekwnu ka.’

²⁵ “Kovu Eberham saru a, ‘Nnwó m, chenwanya nu nga i zi budnu i riru nhne oma, kovu Lazarosi naahjaru nhne buo oma. Kiti na be naakasi a mkpoma, kovu nógwhnuji anya. ²⁶ Be gweme kpakara nhne ka, be gwuru otu olulu hna ezi n'iketa a nu anu, ke kpayarú ele noopio o hi nu hna vakwnusi anu jéenwe rikne, o zi masi nye nwernu rikne hi hne anu zi vakwnusi a.’

²⁷ “Nye eze wam saru, ‘Bikno, nda, zizne Lazarosi oro nda m, ²⁸ kwnornu nu m nwernu rumu nne rukna isne, o do be aka nu nsni, ma be gharu o va hne owhnuji anya ka.’

²⁹ “Eberham saru a, ‘Be nwernu Mozizi nu ele owhnurninya, be bnonu be nsni.’

³⁰ “Nye eze wam karu, ‘Óza, nda Eberham, o bu ru nu badnu hi n'enwu lizo znekwnusi be, be jootuhnasna mkpoma.’

31 “Ebereham kanụ a, ‘O bụru nụ be jóobnonu Mozizi nụ ele ọwhnurninya nsni, be jóotuhnasna mkpọma ọ bụbedi nụ badnụ hiri n’enwu lizo.’ ”

17

Mmehie, ọkwnata mkpọma

nụ ọrnụ

(Mat 18:6,7,21,22; Mak 9:42)

1 Jizọsi kanụ ele sno apna a, “Nhne neeme ma badnụ mee mmehie jaavari, kọvu awhnụwhnu jaazinu nye o jeehi n’aka a va. 2 O jaakanụ nye wam mma ọ bụru nụ be gweru okne rugwu ogwe-wiri nyasi a n’ili tũbna n’osimini karu o mee ma otu nụ rime ele ka zi matị mehie. 3 Anụ ledu anya nụ nhne anụ neeme.

“O bụru nụ nwene i rukna mmehie i, bigbọ a, ọ bụru nụ ọ tũhnasna mkpọma a, gbarunụ a. 4 O bụru nụ o mehieru i mgba ọsai n’ọbochi, tũhnasna masi mgba ọsai, kaa ‘M tũhnasnarnu m,’ gbarunụ a.”

5 Ele sno apna a kanụ Nyenwe ai, “Mejitenu ai ọkwnata mkpọma.”

6 Jizọsi saru be, “O bụru nụ anụ nwernu ọkwnata mkpọma lele mkpuru mọsitadi, anụ jaakanụ okne isisi ka, ‘Be whome i kpasị i n’esilawuru osimini,’ o jóobnonu anụ nsni.

7 “O bụru nụ otu badnụ nụ rime anụ nwernu otu nye izi ke nọornu ọkwu a mọbu nọoznu atnurnu a, nga o hiri ọkwu hiehna, ọ jaakanụ a, ‘Vaa daziri ẹli, ri wiri?’ 8 Ọza! Kọvu ọ jaakanụ a, ‘Mesinu m wiri, woru iwo i, sete m me rikwo wiri, omekwo, i ri ke i.’ 9 Be zá naakanụ nye izi mee nụ o mernu nhne be karu o mee. 10 O bu kpa ọ zinu anụ, nga anụ mernu kpakara nhne be karu anụ mee, anụ kaa, ‘A bu ele izi etekne, a nrurnu ọrnụ ai.’ ”

Jizọsi gwọru nri

ele nchnichna

11 Nga Jizọsi zi nụ apna neezne Jeruselem, ọ naagawhe n’esilawuru Sameria nụ Galili, 12 kpa ọ naabna nụ rime otu ẹli-ọhna, nri ele rukna nchnichna kwnusiri a. Be gwuzoru nụ hne zi ikere, 13 be gweru okne nkọli siwama, “Nda-ai-kwu, Jizọsi, donu ai obirizi.”

14 Nga Jizọsi whnurnu be, ọ kaa, “Anụ zne gesi ele ariohna ẹhni anụ.” Kpa be neezne, be gwọru be nchnichna wam.

15 Nga otu nyenum nụ rime be whnurnu nụ be gwọlam a, ọ lahna, gweru okne nkọli naaja Chiokike. 16 O dna n’ẹli n’ọchi Jizọsi tũnu a mmamma. Nwerukna ka bu nye Sameria.

17 Jizọsi sika a, “Be gwọla nri badnụ? Ndaa badnụ tolu ele berere? 18 O zá nye varu ọ tũnu Chiokike mmamma, okwolem nye izne ka?” 19 Jizọsi kanụ a, “Lizo, la, ọkwnata mkpọma i dọhialam i.”

Ige eli-eze Chiokike

(Mat 24:23-28,37-41)

20 Agwna ele Farisi sika Jizọsi nga ige ẹli-eze Chiokike jaava. Jizọsi saru be, “Eli-eze Chiokike jáava lele kpa ele badnụ neele anya a. 21 O zá nye jaakaa, ‘Le ọ zi hna,’ mọbu ‘Pjari,’ kwnornu nụ ẹli-eze Chiokike zi nụ rime anụ.”

22 Ige wam Jizọsi kanụ ele sno apna a, “Ige vawa nga ọ jọgwu anụ ọ whnụ otu rime ọbochi ke Nnwọ ke Badnụ, kọvu anụ jọowhnu a. 23 Ele badnụ jaakanụ anụ, ‘Le, Nnwọ ke Badnụ zi pji,’ mọbu ‘O zi hna.’ Anụ snọ be zne. 24 Lele kpa amụma oligwe neehi n’otu ọsotoma oligwe mụkesi n’ọsotoma berere, bu kpa ọbochi ke Nnwọ ke Badnụ jaazi. 25 Kọvu o jeeberu ọsota ta agida awhnụwhnu, ebiri ka jọuju a.

²⁶ “Lele kpa ọ nụ n'ọbochi Noa, ọ bụ kpa ọ jọonu n'ọbochi Nnwọ ke Badnụ. ²⁷ Ele badnụ zị neeri, nnonwo, nọolu nnwerne, nọogbo nzi, dū n'ọbochi Noa bnaznenu nū rime ọgbo, mgba-mini ẹli gbukwo kpakara be.

²⁸ “Ọ bụ masị kparam n'ọbochi Lọtụ, kpakara be zị neeri, nnonwo, neere, nọozu ahịa, naakpa mkpuru, noowu ọro. ²⁹ Kọvu n'ọbochi Lọtụ whọgaru nū ẹli Sodom, Chiokike wudnarnu bẹkwnu nū rugwu bẹkwnu lele mini uzuzo, gbukwo kpakara be.

³⁰ “Ọ bụ kpa ọ jaazị n'ọbochi be jookpume Nnwọ ke Badnụ. ³¹ N'ọbochi wam, nye ọbula ke zị n'olu ọro a, ọ bná nū rime ọro a zne kwahala nhne a, kparam masị, nye ke zị n'ẹkwu lálhna aznū kwnornu nhne ọbula. ³² Anụ chenwanya nnwerne Lọtụ. ³³ Nye ọbula ke noopio ọ znohia bụdnū a, jootuwu a, nye nootuwu bụdnū a, jooznohia a. ³⁴ Me kanū anū, n'abalị wam, badnū lawuru jaadnanyị n'ọkpata, be gweru otu gharū ibne a. ³⁵ Ele rinya lawuru jaazị neegwe wiri, be gweru otu, gharū ibne a. [³⁶ Ele rukna lawuru jaazị n'ẹkwu, be gweru otu ghasa ibne a.”]

³⁷ Ele sno apna a sịkwa a, “Ndaa pọ, Nyenwe aị?”

Jizọsị sarū be, “Idele jaaziri hne ọbula iznu nwurnu ọnwu zị.”

18

Nwerinya nzi a nwurnu

nū nye ikpe

¹ Jizọsị tñunu be otu elulu neezni be kpa be kpe okpukpe kpakara ige néegweme aka. ² Ọ kaa, “Otu nye ikpe zị n'otu ẹli, nye zá nọotu ogwnu Chiokike mọbu sọ badnū anya. ³ Otu nwerinya nzi a nwurnu zị masị n'ẹli wam, o neeze ọro nye ikpe ka, naari-asno a, 'Bikno, kpenu m ikpe ọma megidne nye neemegbu m.’

⁴ “O kwéle o yinu a aka gbu ọkwnu. Omekwo, ọ kanū ẹhni a, ‘Ọ bụ n'ezi nū m zá m nọotu ogwnu Chiokike, mọbu sọ badnū anya. ⁵ Kọvu kwnornu nū nwerinya ka nzi a nwurnu naakpakna m ẹhni, m jeekpenu a ikpe ọma, ọ zị rikne gwū m kwnornu nū ọ naava ige ọbula.’”

⁶ Nyenwe aị kaa, “Anū bno nsnī nhne nye ikpe ojo wam kwuru. ⁷ Chiokike, ọ jooznohia ele ke a, ele ọ hohiaru, bụ ele naakwnakwu a iwhehnie nū abalị? O joozgbu ọkwnu ọ dọhia be. ⁸ Me kanū anū, ọ jooznohia be wara wara. Kọvu nga Nnwọ ke Badnū jaava, ọ joowhnu ele kwesiri ọkwната mkpọma n'ọwa?”

Elulu nye Farisi

nū nye ọna ntụ

⁹ Jizọsị tñunu ele kwnatarū mkpọma n'imerne ọma be, kọvu ledna ele berere anya elulu ka. ¹⁰ “Ele rukna lawuru znenu Ọro Nsọ Chiokike zne kpe okpukpe, otu nye Farisi nū otu nye ọna ntụ. ¹¹ Nye Farisi gwuzoru ichne kpenu ẹhni a okpukpe, kaa, ‘Chiokike, meka nū m bụo m nye ọwho-anya, mọbu nye ojo, mọbu nye neeme oyi lele ele berere. Meka nū m bụo m nye ojo lele nye ọna ntụ ka. ¹² M noovu ọnu mgba lawuru n'ikwezu, m nọokwu otu nū nri nga kpakara nhne me nwernu.’

¹³ “Kọvu nye ọna ntụ wam gwuzoru nū hne zị ikere, o nwée rikne gwelizo a anya le oligwe, kọvu ọ kwa aka nū mkpọma, o wute a, kaa, ‘Chiokike, dọnu m me nye mmehie obirizi.’”

¹⁴ Jizọsị kaa, “Me kanū anū, nye ọna ntụ ka nū Chiokike mernu udno sū ọ larū ọro a, ọ bụo nye Farisi, kwnornu nū be jeegwedna nye ọbula ke gwelizọru ẹhni a olu, nye ọbula ke gwednarnū ẹhni a ẹli, be jeegwelizo a.”

*Jizọsi ọ̀ziri rụmu takiri**(Mat 19:13-15; Mak 10:13-16)*

¹⁵ Agwna ele badnụ nookwuyanu Jizọsi rụmu takiri be ma ọ kpatụ be aka. Nga ele sno apna a whnurnu be, be bnanu be mbna. ¹⁶ Kọvu Jizọsi sukwuru rụmu takiri vakwnusi a, kaa, “Anụ gharu rụmu takiri ma be vakwnusi m, anụ bnọsni be, kwnornu nụ ẹli-eze Chiokike bụ ke ele nụ kpa. ¹⁷ Me kanu anu ezi ọka, nye ọbula ke jéegweru ẹli-eze Chiokike lele nnwọ matị, ọ jáabna nụ rime a rịa rịa.”

*Otu nye ọchichi**(Mat 19:16-30; Mak 10:17-31)*

¹⁸ Otu nye nẹechi ele Ju sịkwaru Jizọsi, “Nye zni-nhne ọma, kịni bụ nhne me jeeme ma m kehia m budnu kwó okwo?”

¹⁹ Jizọsi saru a, “Kini kpararu i noosukwu m nye ọma? Ọ zá nye bụ nye ọma, okwolem otu badnụ, bụ Chiokike kpọi. ²⁰ I maa m nhne be nyernu n'iwu, 'I mékọ ọyi, i gbúko badnụ, i znúko buznu, i gbákọ akebne aghalaghala, sọbisinu nda i nụ nne i.' ”

²¹ Nye ọchichi wam kaa, “M bitaru m kpakara nhne hite n'ige me bụ wikorọ.”

²² Nga Jizọsi nurnu nhne ka, ọ kaa, “I jeeme otu nhne kpọi. La, re kpakara nhne i nwernu, kesi ele mboni, i jeenwe ẹkwnu n'oligwe, vaa, sno m.”

²³ Nga nye ọchichi wam nurnu ka, o wuteru a k'agida, kwnornu nụ o nwernu ẹkwnu k'agida. ²⁴ Jizọsi le a anya, kaa, “Ọ bụ nhne rarụ ẹhni k'agida nụ ele nwernu ẹkwnu ọ bna n'ẹli-eze Chiokike. ²⁵ N'ezi, ọ zinu anọhia be kwu kameli ewheke ọ gawhe n'anya alanga karu ele nwernu ẹkwnu ọ bna n'ẹli-eze Chiokike.”

²⁶ Ele nurnu ọka ka, sịkwa, “Ndakwanu nye be jọoznohia?”

²⁷ Jizọsi saru, “Nhne rarụ ẹhni hne badnụ zi, be meli kpakara nhne hne Chiokike zi.”

²⁸ Pita kanu a, “Le, a sigbasiri kpakara nhne snornu i.”

²⁹ Jizọsi kanu be, “Me kanu anu ezi ọka, ọ zá nye ọbula ke sigbasiri ọro, mọbu nnwerne, mọbu nwene, mọbu ele murnu a, mọbu rụmu, kwnornu ẹli-eze Chiokike, ³⁰ ke jáanahia karukwo n'ige ka, n'ige ke jaava, budnu kwó okwo.”

*Jizọsi kwuru ọka gbasiri**enwu a ke mgbá ẹto**(Mat 20:17-19; Mak 10:32-34)*

³¹ Jizọsi kwuru nri nụ badnụ lawuru wam, kanu be, “A neezne Jeruselem, kpakara nhne ele ọwhnurninya gbaru n'okwukwo gbasiri Nnwọ ke Badnụ jeemezu. ³² Be jeegweru a nyewhete n'aka ele búo ele Ju. Be jeeme a nhne rụmu, nyee a mkpari, gbụ a ọnu mini, ³³ pnia a nhne, gbu a. N'ọbochi k'ẹto, o jeehi n'enwu lizọ.”

³⁴ Ele sno apna a ghóyage kpakara nhne ka. Be kpusnirni ọka ka n'anya be. Be máa risi nhne o nookwu.

*Jizọsi gwọru nye ọriọ isni**(Mat 20:29-34; Mak 10:46-52)*

³⁵ Nga Jizọsi naavadu Jeriko, otu nye isni dazị nụ ngeri apna nọorio nhne.

³⁶ Nga ọ nurnu agida badnụ neewhe, ọ sịkwa be nhne neeme. ³⁷ Be kanu a, “Jizọsi nye Nazareti neewhe hna.”

³⁸ O siwama luto, “Jizọsi, Nnwọ Devidi, ọnu m obirizi.”

³⁹ Ele be Jizọsi ọsno bigbọru a, o kpusni ọnu a, kọvu, o siwama k'agida, “Ji Nnwọ Devidi, ọnu m obirizi.”

40 Jizōsi gwuzoru, kaa, be kwuyanụ a ya. Nga ọ varụ, Jizōsi sịkwa a. 41 “Kini bụ nhne i pioru me menu i?”

Nye isni wam kaa, “Nyenwe aị, mee ma m whnuru m ọsno.”

42 Jizōsi kanụ a, “Whnuru ọsno, ọkwnata mkpoma i gwolam ji.” 43 Ngangam, o bete ọ whnụ ọsno, snornu Jizōsi n'apna, naaznarni Chiokike. Kpakara ele whnuru a znarni Chiokike.

19

Jizōsi nụ Zakiyosi

1 Jizōsi bnazne nụ rime Jeriko, neewhe n'esilawuru a. 2 Otu nye risi ele ọna ntụ rẹwhna a bụ Zakiyosi zị pji, ọ bụ nye baru aba. 3 O noopio kpa ọ jowhnu Jizōsi, kọvu ọ nwée rikne kwnornu nụ ọ bụ nye zị ichichi n'esilawuru igbudu badnụ. 4 Ọ gba ẹso zne nụ ruwhnu, pne n'olu isisi sịkamo ma ọ whnụ Jizōsi nga o jeewhe nụ apna wam.

5 Nga Jizōsi duru nụ piyam, o le anya n'olu, kanụ a, “Zakiyosi, hiedna wara wara, kwnornu nụ m jaadazi n'oro i tna.” 6 Zakiyosi mee wara wara hiedna, nabnanya a nụ mkpoma ọso n'onu.

7 Kpakara ele badnụ whnuru a, be bete naatamu, kaa, “Nwerukna ka znernu ọ buru nye izne n'oro nye mmehie.”

8 Zakiyosi lizọ kanụ Nyenwe aị, “Nyenwe aị, m jeekewa kpakara nhne me nwernu ẹli lawuru, kesi ele mboni, nye ọbula ke me ghogburo, m jokwuhata a ẹli ẹno.”

9 Jizōsi kanụ a, “Ọznohia varụ n'oro ka tna, kwnornu nụ nwerukna ka bụ masi nnwọ Eberham. 10 Kwnornu nụ Nnwọ ke Badnụ varụ o pio nụ ọ znohia ele whuru owhu.”

Elulu nri mkpuru iwai

*be kwu minasi**

(Mat 25:14-30)

11 Kpa be zị noobno nsni, Jizōsi zne nụ ruwhnu tnuu be otu elulu, kwnornu nụ ọ zị Jeruselem ndundu, ele badnụ wam naari nụ ẹli-eze Chiokike jowhuya iwhe kina. 12 Ọ kaa, “Otu nwerukna be marnu rẹwhna a znernu mba zị ikere ma be chni a eze sụ o hiehna ẹli a. 13 Hne o zne, o sukwu nri ele ọhi a, nyee be nri mkpuru iwai, kanụ be, ‘Anụ zụ ahia tem m hiehna.’

14 “Kọvu ele ẹli wam snornu a irno, be zizne izi kaa, ‘A chola nwerukna ka buru eze aị.’ ”

15 “Be chni a eze, o hiehna. O sukwu ele ọhi a ele o nyernu iwai ma ọ mahia mbnarna be nwehjaru nụ iwai o nyernu be.

16 “Nye ke mbom varụ, kaa, ‘Nyenwe aị, mkpuru iwai i nyernu m nwehjaru nri mkpuru iwai mbnarna berere.’ ”

17 “Nyenwe a kanụ a, ‘I mekwaru nkari, ọhi oma. Kwnornu nụ i kwesiri be kwnata i mkpoma nụ nhne mati, neechi nri mba.’ ”

18 “Nye ke ẹbo varụ, kaa, ‘Nyenwe aị, mkpuru iwai i nwehjaru mkpuru iwai isne berere.’ ”

19 “Nyenwe a saru a, ‘Buru nye neelekota ẹli-ohna isne.’

20 “Nye ke ẹto varụ kaa, ‘Nyenwe aị, le iwai i, m knernu m iwai i n'ikpe tugwatanu i ya. 21 Ogwnu i turu m, kwnornu nụ i bụ nye anya rikne. I neegweru nhne buo ke i, neegwe nhne n'ekwu hne i kpala mkpuru.’

* **19:10** minasi: Jizōsi tnuu elulu mkpuru iwai be kwu minasi. N'ige mbom, ogwo ẹnu ọbochi bụ otu mkpuru iwai etekne. Otu minasi hna lele otu riwhu mkpuru iwai.

²² “Nyenwe a saru, ‘M jeeji nhne hi n’onu i kpe i ikpe, ji ohi ojo. I magwu nu m bu m nye anya rikne, neegweru nhne buo ke m, m neegwe nhne n’ekwu me kpala mkpuru. ²³ Kini mernu i yisige iwai m n’aka ele oro iwai? Kpa me hiehnarnu, m znernu m anahoru iwai m nu mbnarna a.’

²⁴ “O kanu ele gwuzo ndundu, ‘Anu nahia a iwai ki nyega nye wam ke nwernu nri.’

²⁵ “Be kanu a, ‘Nda-ai-kwu, o nwernu nri.’

²⁶ “O saru be, ‘Me kanu anu, nye obula ke nwernu be jeenye a, o nwehnasiru, kovu nye ke nwée, be jaanahoru a o bubedi ke o nwernu. ²⁷ Kitna, ele irno m ele kwege me buru eze be, anu kwuya be hna gbumekwo kpakara be nu ruwhnu m.’”

Jizosi bnaznenu

Jeruselem

(Mat 21:1-11; Mak 11:1-11; Jon 12:12-19)

²⁸ Nga Jizosi kwukworu oka ka, o beru be osno neezne Jeruselem. ²⁹ Nga o vaduru Betifagi nu Betani nu Rugwu Olivu o zizne ele sno apna a lawuru, kanu be, ³⁰ “Anu zne nu mgbu mati ke zi nu ruwhnu anu, kpa anu naabna, anu jowhnu otu nnwo iyinya be kpogwu pii, ke o za nye daziri n’olu a, anu toma a, toya hna. ³¹ O buru nu badnu obula sikwa anu, ‘Kini mernu anu notoma a,’ anu kanu a, ‘O zi Nyenwe ai mkpa.’”

³² Ele o dusiri zne whnu lele kpa Jizosi kanu be. ³³ Kpa be notoma nnwo iyinya wam, ele nwe a sikwa be, “Kini mernu anu notoma nnwo iyinya wam?”

³⁴ Be saru be, “O zi Nyenwe ai mkpa.”

³⁵ Be toyanu a Jizosi, wukwasi iwo be n’olu a, dazita Jizosi n’olu a. ³⁶ Kpa Jizosi neezne, ele badnu naagbasa iwo be n’apna.

³⁷ Nga o vaduru hne apna laru Rugwu Olivu, igbudu badnu ele sno apna a bete nonwudna, notunu Chiokike mmamma n’okne nkoli kwnornu agida ernu ndu-ehni be whnurnu.

³⁸ Be naakaa,

“Chiokike gozi eze

ke naava nu rewhna Nyenwe ai,

Udno n’oligwe,

oznarni zinu Chiokike nu hne kakwo n’olu.”

³⁹ Agwna ele Farisi ele sno igbudu badnu wam kanu Jizosi, “Nye-zni-nhne, bigbo ele sno apna i ma be kpusni onu.”

⁴⁰ Jizosi saru be, “Me kanu anu, o buru nu ele ka kpusni onu be, akaworugwu ele ka jeesi lulo.”

Jizosi kwnanu

Jeruselem ekwna

⁴¹ Jizosi vadu Jeruselem ndundu, whnu a, kwnanu a ekwna. ⁴² O kaa, “O buru nu i mahiaru obochi tna nhne jeegweyanu anu udno, kovu anya anu kpuru isni. ⁴³ Obochi wawa nga ele irno anu jaadazigidne anu, gbagidne anu n’apna obula. ⁴⁴ Be joozopia anu nu rumu takiri anu, be joolulu eli ka nu ele wu nu rime a, be jeesigbasi otu akaworugwu n’olu ibne a hna, kwnornu nu anu maá igbe Chiokike varu o znohia anu.”

Nhne Jizosi mernu

n’Oro Nso Chiokike

(Mat 21:12-17; Mak 11:15-19; Jon 2:13-22)

⁴⁵ Jizosi bnazne Oro Nso Chiokike, chihala ele neere ahia pii. ⁴⁶ O kanu be, “Be gbaru a n’okwukwo nso, kaa,

‘Oro m jọgbu ọro okpukpe,’
kọvu anụ mernu a ọ bụru ọbna ele buznu.”

⁴⁷ Jizọsi zị neezni nhne kpakara ọbochi n’Oro Nsọ Chiokike. Ele risi arịohna nụ ele zni iwu ele Ju nụ ele okno badnụ Izireli needne kpa be joogbu a. ⁴⁸ Kọvu be máa nhne be jeeme, kwnornu nụ kpakara ele berere zị kọriri noobno nsnị nụ nhne o nookwu.

20

Rikne Jizọsi

(Mat 21:23-27; Mak 11:27-33)

¹ O dụ otu ọbochi nga Jizọsi zị n’Oro Nsọ Chiokike neezni izi ọma, ele risi arịohna nụ ele zni iwu ele Ju, be nụ ele okno badnụ Izireli varu. ² Be kanu a, “Kanụ aị rẹwhna rikne i ji neeme kpakara nhne ka. Nyele nyernu i rikne ka?”

³ Jizọsi saru be, “M jaasikwa anụ otu ajiji masi, anụ kanu m, ⁴ ọwu mini Jọni, o hiri n’oligwe mọbu n’aka badnụ va?”

⁵ Be kwu a n’esilawuru be, kaa, “O bụru nụ a kaa, ‘O hiri n’oligwe,’ ọ jaasikwa aị, ‘Kini mernu anụ kwéle a?’ ” ⁶ “Kọvu a kaa nụ o hi n’aka badnụ, kpakara ele badnụ ka jootugbu aị akaworugwu, kwnornu nụ be kweru nụ Jọni bụ nye ọwhnurninya.”

⁷ Be saru a, “A máa hne o hi va.”

⁸ Jizọsi kanu be, “M jáaka masinu anụ rẹwhna rikne me ji neeme kpakara nhne ka.”

Elulu ele ọrnu ọkwu vaịni

(Mat 21:33-46; Mak 12:1-12)

⁹ Jizọsi tñunu ele badnụ elulu ka, “Otu nyerukna kparu vaịni, gweru ọkwu wam yisi n’aka ele jeelekota a, whoga gbu ọkwunu.” ¹⁰ Nga ige ọ gho mkpuru duru, o zizne otu nye izi o znekwnusi ele ọrnu ọkwu wam ma be nyee a agwna mkpuru vaịni. Kọvu ele ọrnu ọkwu wam prịa a nhne, zila a n’aka etekne. ¹¹ O zizne kwno nye izi berere, ele ọrnu ọkwu wam li a nhne, kpasị a iwhnerne, zila a n’aka etekne. ¹² O zizne kwno nye izi ke ẹto, be mekasi a nhne, tuwhu a n’ederezi.

¹³ “Ige wam nye nwe ọkwu vaịni wam karu, ‘Ndaa nhne me jeeme? M jeezizne nnwo m me whnurnu n’anya, eleghi anya be jọoso a anya.’

¹⁴ “Kọvu nga ele ọrnu ọkwu wam whnurnu a, be kanu ẹhni be, ‘Ka bụ nye jeeri mkpe nye nwe ọkwunu ka, anụ va ma a gbu a, a jeekeri mkpe a.’ ¹⁵ Be tuwhu a n’aznu ọkwu wam gbu a.

“Kini bụ nhne nye nwe ọkwu wam jeeme ele ojo wam? ¹⁶ O jaava gbumekwo ele ọrnu ọkwu ojo wam, gweru ọkwu wam nyewhete n’aka ele berere.”

Nga ele badnụ wam nurnu oka ka, be kaa, “Chiokike kwé.”

¹⁷ Jizọsi le be anya, sika be, “Kini bụ risi nhne be gbaru n’okwukwo nsọ? ‘Akaworugwu ke ele noowu ọro juru kiyam gholam risi nsukala ọro.’

¹⁸ Nye ọbula ke jaadnakwasị akaworugwu ka, jaagbawa ibekala ibekala, kọvu nye ọbula ke akaworugwu ka jaadnakwasị, o jeegweri a lele rẹtnu.”

¹⁹ Ele zni iwu ele Ju nụ ele risi arịohna pio kpa be jọonwugwu Jizọsi ngangam, kwnornu nụ be magwu nụ ọ tñunnu be elulu ka. Kọvu be nọtu ogwnu ele badnụ.

Otu ntu-eli

(Mat 22:15-22; Mak 12:3-17)

²⁰ Be zizne ele naadna ndidna ele mernu lele nū be bụ ele ezi oka. Be noopio kpa be jeeji nwugwu Jizosi hite n'ikwu-onu a ma be gweru a nyewhete n'aka nye ochichi. ²¹ Be sika Jizosi, "Nye-zni-nhne, a magwu nū i kwu ezi oka neezni nhne kwesiri, i zá neele badnu anya nū ruwhnu, kovu i neezni apna Chiokike n'ezi oka. ²² O buru oma a tu ntū nyee Siza sobu o buo oma?"

²³ Jizosi whnuru aghigo ke mkpoma be, o kanu be, ²⁴ "Anu gesi m otu mkpuru iwai. Nyele nwe ruwhnu ka nū nhne be gbakwasiri n'olu a?"

²⁵ Be saru a, "Siza nwe."

Jizosi kanu be, "Anu nyee Siza nhne ke Siza, nyee masi Chiokike nhne ke Chiokike."

²⁶ Be nwée nhne be jeeji nwugwu a hite n'ikwu-onu o kwuru nū ruwhnu ohna. Osiso o saru be jiri be anya, be daziri bii.

Ajji gbasiri olizo n'enwu

(Mat 22:23-33; Mak 12:18-27)

²⁷ Agwna ele Sadusi, ka bụ ele karu nū olizo n'enwu zila, vakwnusiri Jizosi, sika a ajji, ²⁸ "Nye-zni-nhne, Mozizi gbaru n'okwukwo iwu nyee ai, 'O buru nū nyerukna nwurnu sigbasi nnwerne a, hne be nwée rumu, nwene a rukna jopoluru nnwerne nwene a wam mughianu nwene a rukna rumu.' ²⁹ Rumu nne esau nū ai zi, ke mbom luru nnwerne, nwuma hne o nwée nnwo. ³⁰ Nye ke ebo luru a, ³¹ nye ke eto lu a, otu aka wam kpa rumu nne esau wam luru nwerinya wam, kpakara be nwée nnwo, be nwukwo. ³² N'ipne-aznu nwerinya wam nwu masi. ³³ Kitna, n'obochi olizo n'enwu, nwerinya wam jobu nnwerne nyele n'esilawuru be, kwnornu nū be esau luru a?"

³⁴ Jizosi saru be, "Ele badnu k'owa ka nopolu nnwerne, neekesi nzi. ³⁵ Kovu ele kwesiri o kehia igwe n'olizo n'enwu ma be zi budnu n'ige ke jaava, be lu nnwerne, be gbó nzi. ³⁶ Be jonwu enwu berere, kwnornu nū be nū lele ele enine izi. Be bụ rumu Chiokike kwnornu nū be hiri n'enwu lizo. ³⁷ Kovu Mozizi neegesi nū ele nwurnu onwu jeehi n'enwu lizo, hite nū nhne o gbaru n'okwukwo gbasiri isisi matj wam neerne bekwnu. O sukwuru Nyenwe ai 'Chiokike ke Ebereham, Chiokike ke Aziki, nū Chiokike ke Jekopu.' ³⁸ Chiokike bụ Chiokike ke ele zi bụ budnu, o buo ke ele nwurnu onwu, kpakara ele badnu zi budnu n'anya Chiokike."

³⁹ Agwna ele zni iwu ele Ju karu, "Nye-zni-nhne, i sakwaru nkari." ⁴⁰ O zima nye nwernu rikne sika a ajji berere.

Karaisi bu nnwo nyele?

(Mat 22:41-46; Mak 12:35-37)

⁴¹ Jizosi kanu be, "Ndaa kpa be naakaa nū Karaisi bụ Nnwó Devidi?"

⁴² Kwnornu nū Devidi n'iwuhuru a kwuru n'okwukwo Eri Oma,

'Nyenwe ai kannu Nyenwe m,

Daziri eli n'akarikwnunga m

⁴³ tem du nga me jaabita ele irno i

lele nhne i jootukwasi ochi i lawuru.'

⁴⁴ Devidi sukwuru a 'Nyenwe m,' ndaa kpa o jeeji buru kwno nnwo a?"

Anu zeru ele zni iwu

ele Ju

(Mat 23:1-36; Mak 12:38-40; Luk 11:37-54)

⁴⁵ Kpa kpakara ele badnu wam zi noobno nsni, Jizosi kanu ele sno apna a, ⁴⁶ "Anu neeze ele zni iwu ele Ju. O naamasị be o wo awura ogologo naagahari, o naamasị be ele badnu neebekwu be ikwu n'ahia, be nohoru

risi ngadna n'oro ogbako ele Ju, ma ngadna kakwo mma n'ogbako iriri anu.
⁴⁷ Be bu ele neeridna oro ele rinya nzi be nwurru, neekpe ogologo okpukpe ma ele badnu whurru be. Be jaata awnwhnu ke kakwo.”

21

Nkesi nwerinya

nzi a nwurru

(Mak 12:41-44)

¹ Jizosi leri anya whnu ele eze notusi nhne nkesi be nu hne be notusi iwai n'Oro Nso Chiokike. ² O whnu otu womboni nzi a nwurru hne o notusi mkpuru iwai mat lawuru. ³ Jizosi kaa, “Me kanu anu ezi oka, nwerinya ka bu womboni nzi a nwurru tusiri karukwo kpakara ele notusi iwai. ⁴ Kpakara ele badnu ka masiri aka n'agida ekwuu be nwernu gweworu tisi, kovu nwerinya mboni ka tukparu kpakara nhne o nwernu.”

Be joolulu Oro Nso

Chiokike

(Mat 24:1,2; Mak 13:1-2)

⁵ Agwna ele sno apna a nookwu, naajakiri Oro Nso Chiokike nu akaworugwu be jiri a wu mma, ya nu nkesi be jiri cho Oro Nso Chiokike mma. Kovu Jizosi kaa, ⁶ “Kpakara nhne anu nowhnu, ige vawa nga otu akaworugwu jogwuzo n'olu ibne a, be jaakwadna kpakara be n'eli.”

Mmekpehni nu

okpakna ehni

(Mat 24:3-14; Mak 13:3-13)

⁷ Be sikwa a, “Nye-zni-nhne, ndaa nga nhne ka jobu? Kini jobu nhne jeegesi nga nhne ka jeeme?”

⁸ Jizosi saru be, “Anyu du anu eli, anu kwé be duhie anu. Agida ele badnu jaava nu rehna m, naakaa, ‘O bu mawa, ige valém,’ kovu anu sno be. ⁹ Nga anu jonu otnutnu ogwnu nu omegidne, ogwnu tuko anu. Kpakara nhne ka jeebe osno mee, kovu okwukwo nhne yoduge.”

¹⁰ O kanu be, “Mba jeelizọ megidne mba, eli-eze jeelizọ megidne eli-eze.”

¹¹ Okne eli otne enye jaazi nu hne zi ichne ichne, okwnunyo nu nriria ojo jaazi nu hne zi ichne ichne. Nhne zi ogwnu nu okne nhne elekema jeehi n'oligwe va.

¹² “Kovu su kpakara nhne ka mee, be jonwugwu anu, kpakna anu ehni, gweru anu nyee n'aka ele ikpe be kpe anu ikpe n'oro ogbako ele Ju, be yisi anu n'oro ikelu. Anu joogwuzo nu ruwhnu ele eze nu ele ochichi kwnornu nu rehna m. ¹³ Ka jobu oghere anu jeeji gba akebe izi oma. ¹⁴ Kovu anu beru osno rigbu ehni anu kpa anu jeeji goru onu anu. ¹⁵ Kwnornu nu m jeeysi oka nu akoniche ke ele irno anu jeeenwe rikne gwuzogidne mobu megbu anu. ¹⁶ Ele murru anu jeegweru anu nyewhete, rumu nne anu nu rumu nwene nu ele enyi, be joogbu agwna anu. ¹⁷ Kpakara ele badnu joosno anu irno kwnornu nu me. ¹⁸ Kovu otu rukeri-ize ke risi anu jaadna n'eli mobu whu etekne. ¹⁹ Anu gwuzosi rikne ma anu znohia budnu anu.”

Be joolulu Jeruselem

(Mat 24:15-21; Mak 13:14-19)

²⁰ “Nga anu nowhnu ele ogwnu ele irno gbaru Jeruselem ngaramanga, anu mahia n'olulu a zi ndundu. ²¹ Ige wam ele zi nu Judiya gbazne n'olu rugwu, ele zi n'eli-ohna whoga, ele zi n'ekwu be lahna nu rime eli-ohna. ²² Kwnornu

nụ ka bụ ige ọ ta awhnụwhnu ma kpakara nhne be gbarụ n'okwukwo nsọ mezu. ²³ Awhnụwhnu jaazịnu ele rinya zị rime nụ ele neechi nnwọ ọrẹma n'ige wam. Okne awhnụwhnu jaadnakwasị ẹli ka, Chiokike jọnwudna ovu owe ẹhni a megidne ele badnụ ka. ²⁴ Be jeegweru ama-ogwnu gbu agwna badnụ, be joodoru ele berere lele ele ikelu zne kpakara mba. Ele bụo ele Ju joozodna Jeruselem tem ige be zu.

Nnwọ ke Badnụ vawa

(Mat 24:29-31; Mak 13:24-27)

²⁵ “Nhne elekema jaazị n'ẹhnam nụ ẹnwa nụ mbọ. N'owa mkpọma ọla mini jaazị n'esilawuru kpakara mba, be jootu ogwnu abaka-mini nụ ruwhere osimini. ²⁶ Ele badnụ jootubo kwnornu ogwnu nụ nhne be nọwhnu jeeme n'owa, kwnornu nụ kpakara iknernema ke oligwe jooohnio ohnio. ²⁷ Ige wam be joowhnu Nnwọ ke Badnụ hne ọ naava n'erumeru k'oligwe, n'iknernema nụ okne igwugwu. ²⁸ Nga kpakara nhne ka beteru neeme, anụ lizọ, gwelizo risi anụ olu kwnornu nụ ige ọznohia anụ zị ndundu.”

Mụhia nhne hite n'isisi

be kwu figi

(Mat 24:32-35; Mak 13:28-31)

²⁹ Jizọsi tñunu be elulu ka, “Anụ le isisi figi nụ kpakara isisi berere. ³⁰ Nga anụ nọwhnu nụ be nooruhia okwukwo bụdnu, anụ mahia nụ nduru-mini zị ndundu. ³¹ Kpam masi, nga anụ joowhnu kpakara nhne ka neeme, anụ mahia nụ ẹli-eze Chiokike zị ndundu.

³² “Me kanụ anụ ezi ọka, ebiri ka jéewhe sụ kpakara nhne ka mee. ³³ Oligwe nụ ọwa jaagawhe, kovu ikwu-ọnu m jaagawhe rịa rịa.

Odo aka nụ nsnị

³⁴ “Any a dụ anụ ẹli, anụ kwé okne nhne oriri nụ nhne ọnwunwo nụ ọriri ke bụdnu ka, jihia mkpọma anụ, ke jeeme ọbochi wam vakwnusi anụ nụ nga anụ tuge anya a. ³⁵ Kwnornu nụ ọ jaavakwnusi kpakara ele zị n'owa lele mbita be sninnu anohia. ³⁶ Anụ neese nse ige ọbula, anụ kpe okpukpe ma anụ nwe rikne gbanahoru kpakara nhne ka jeeme, nụ ọ gwuzo nụ ruwhnu Nnwọ ke Badnụ.”

³⁷ Jizọsi zị neezni nhne kpakara ọbochi n'Oro Nsọ Chiokike, n'ige ogbednachi ọ whoga zne Rugwu Olivu zukwaru inwe nụ ọ dnanyi tem chi ọ.

³⁸ Kpakara ele badnụ neezne Ọro Nsọ Chiokike n'ọnu ọsisi ma be nurnu nhne o neezni.

22

Be gbarụ iznuznu

o gbu Jizọsi

(Mat 26:1-5; Mak 14:1,2; Jon 11:45-53)

¹ Ige Iriri Brẹdi Whuge Ọwhu ke be kwu Ọgawhe zị ndundu. ² Ele risi arịohna nụ ele zni iwu ele Ju noopio oghere be jeeji gbu Jizọsi, kpa be nọtụ ogwnu ele badnụ.

Judasị kweruru

o re Jizọsi

(Mat 26:14-16; Mak 14:10,11)

³ Ekwensu bna nụ rime Judasị nye be kwu Isikarioti, nye bụ otu nụ rime ele sno apna a nri nụ ẹbo wam. ⁴ Judasị znekwnusi ele risi arịohna nụ ele risi ele neese Ọro Nsọ Chiokike, gba iznuznu kpa o jeenye be Jizọsi. ⁵ Ovu sọru be

n'ònu, be kwe o nyee a ìwai. ⁶ Judasì kwèru, o noopio kpa o jeenwe oghere o gweru Jizòsi nyee be nga ele badnù máa.

Be jìknèrnu o ri

Iriri Ọgawhe

(*Mat 26:17-25; Mak 14:12-21; Jòn 13:21-30*)

⁷ Ọ dù n'òbochi ke Iriri Brèdi Whùge Ọwhu, nga be naakwa ariohna atnurnu Ọgawhe. ⁸ Jizòsi zizne Pita nù Jòni, “Anù zne bìkwatanu aì Iriri Ọgawhe.”

⁹ Be sìkwa a, “Ndaa hne i piòru a bìkwata a?”

¹⁰ Jizòsi kanù be, “Kpa anù naabna n'èli ka, anù jòowhnu otu nwerukna vugwu idudu mini, anù snornu a bna n'òro ke ọ jaabna. ¹¹ Anù kanù nyenwe ọro wam, ‘Nye-zni-nhne kaa a sìkwa ì, Ndaa ọro ele izne hne me nù ele sno apna m jeeri Iriri Ọgawhe?’ ¹² O jeegesi anù otu ọnu-ọro zì rude n'òro olu, be mekwatarù, anù mekwata kpakara nhne.”

¹³ Be zne whnú kpakara nhne lele kpa Jizòsi kannù be. Be mekwata Iriri Ọgawhe.

Wiri Anyasnu Nyenwe aì

(*Mat 26:26-30; Mak 14:22-26; 1 Kọr 11:23-25*)

¹⁴ Nga ige dùru, Jizòsi nù ele izi a dazìri neeri wiri. ¹⁵ Ọ kanù be, “N'èzi ọ gwnùsiri m rikne me nù anù rikò Iriri Ọgawhe ka sì me ta awhnúwhnu. ¹⁶ Kwnornu me kanù anù, m jéeri kwno a berere tem o mezu n'ige èli-eze Chiokike.”

¹⁷ Jizòsi gweru okiko, tũnu Chiokike mmamma, kaa, “Anù gweru ka, keme n'esilawùru anù. ¹⁸ Kwnornu me kanù anù, m jòonwoma manya hi n'isisi vajni whùya rja rja tem èli-eze Chiokike va.”

¹⁹ O gweru brèdi, tũnu Chiokike mmamma, nyawama a, nyee be, kaa, “Ka bù anọ-èhni m me nyernu kwnornu anù, anù neeme ka neechenwanya m.”

²⁰ Kpam masì, nga wiri anyasnu wheru, o gweru okiko, kaa, “Okiko ka bù ọgba-njọ-èhni ikne ke ọvna m, ke me wùsiri kwnornu anù. ²¹ Kọvu anù le, nye neere m nù me dazìgwu n'ìkpechi neeri wiri. ²² Nnwọ ke Badnù jaala lele kpa Chiokike kpebiri a, kọvu awhnúwhnu jaazìnu nyerukna wam be jeehi n'aka a re Nnwọ ke Badnù.”

²³ Be nẹsikwarita èhni be nye jeeme nhne ka.

Nye kakwo ibne a

²⁴ Ele sno apna a bete nọdogbuta nye kakwo n'esilawùru be. ²⁵ Jizòsi kanù be, “Ele eze ele búo ele Ju nẹchi ele ke be n'aka rikne, ele nwernu rikne hne be zì kaa nù be bù enyi ele badnù. ²⁶ Kọvu o kwésile ọ zì kpam n'esilawùru anù. Nye kakwo ibne a n'esilawùru anù jòonu lele watakìri, nye noodu anù lele nye izi. ²⁷ Kwnornu nyele kakwo, nye neeri wiri n'ìkpechi sọbu nye neezne izi? Ọ bù nye dazì èli neeri wiri. Kọvu m zì m n'esilawùru anù lele nye izi.”

²⁸ “Anù dazìgidnèrnu m n'òrnurna m. ²⁹ M jeenyè anù rikne ọ chì èli-eze lele kpa Nda m nyernu m, ³⁰ ma anù snornu m ri wiri, nwọ masì nù èli-eze m, dazìri nù ngadna eze neekpe èbnurnu nri nù èbo ke Izirèli ikpe.”

Jizòsi karù nù Pita

jọgonahoru a

(*Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Jòn 13:36-38*)

³¹ “Sajmoni, Sajmoni, le, Ekwensu rjoru ọ yọ ì lele kpa be yọ ìkpa. ³² Kọvu m kpennu m jì okpukpe, Sajmoni, ma ọkwnata mkpọma ì zìri kwem. Nga ì tũnasnarnu, kwnagidne rùmu nda ì.”

³³ Kọvu Pita sarù, “Nyenwe aì, m jìknèrnu m o sno ì zne ikelu mọbu nwụma.”

³⁴ Jizōsi saru a, “Pita, me kanu i, su okne ochichi kwna ekwna tna, i jōgonahoru m mgbā ẹto.”

*Rẹkpa matị, rẹkpa nū
ama-ogwnu*

³⁵ Jizōsi sịkwa be, “Nga me zihalaru anu, anu jile rẹkpa iwai, mọbu rẹkpa, mọbu okoro-ochi, o nwernu nhne koru anu?”

Be saru a, “O za nhne koru ai.”

³⁶ O kanu be, “Kovu kitna, nye nwernu rẹkpa iwai gweru a, nye nwernu rẹkpa berere, gweru a, o buru nu i nwée ama-ogwnu, re iwo olu i, zuru otu.

³⁷ Kwnornu nu be gbaru a n'okwukwo nsọ, ‘Be gwnukotaru ya nu ele mmehie,’ be jeemezu nhne ka. Owe! Nhne be gbaru gbasiri m jeemezu.”

³⁸ Ele sno apna a kaa, “Nyenwe ai, le ama-ogwnu lawuru.”

Jizōsi kanu be, “O joozu.”

*Jizōsi kperu okpukpe
nū Rugwu Olivu*

(Mat 26:36-46; Mak 14:32-42)

³⁹ Jizōsi whoga zne nu Rugwu Olivu lele kpa o mesi, ele sno apna a snornu a. ⁴⁰ Nga o vaduru pji, o kanu be, “Anu kpe okpukpe o zi anu dnabna nu rime ornurna.” ⁴¹ O whoga zne nu ruwhnu matị, gbu mpnerne ochi n'eli kpe okpukpe, kaa, ⁴² “Nda m, o buru nu o masiri i, gwemenu m okiko awnhnuwhnu ka, kovu o buo nhne me pioru, kovu nhne i pioru.” ⁴³ Enine izi hi n'oligwe varu gba inwe. ⁴⁴ Hite n'igbugbu, o kpe okpukpe k'ezi, ruhara baru a nu lele okne okpurukpu onarna naadnasa n'eli.

⁴⁵ Nga o kpe kworu okpukpe, o lahnakwnusi ele sno apna a, whnu nu be neezni anyarna hite nu nhne igbugbu nu rikne gwuru be. ⁴⁶ O sịkwa be, “Kini mernu anu neezni anyarna? Anu lizo kpe okpukpe o zi anu dnabna nu rime ornurna.”

Be nwudneru Jizōsi

(Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Jon 18:3-11)

⁴⁷ Kpa Jizōsi kpu oka n'onu, Judasi, otu nu rime ele sno apna a nri nu ebo wam, duru igbudu ele badnu va, o znekwnusi Jizōsi, snutu a onu. ⁴⁸ Kovu Jizōsi sịkwaru a. “Judasi, i ji osnutu onu neere Nnwọ ke Badnu?”

⁴⁹ Nga ele sno Jizōsi whnurnu nhne neeme, be kaa, “Nyenwe ai, a gweru ama-ogwnu ai lu ogwnu sa?” ⁵⁰ Otu nyenum n'esilawuru be, ji ama-ogwnu gbu, bihala nnwọ izi nye risi arjohna nsni akarikwnunga a.

⁵¹ Kovu Jizōsi saru be, “Ozulem!” O kpatu nsni nwerukna wam aka, gwọ a.

⁵² Jizōsi kanu ele risi arjohna nu ele risi ele neese Oro Nso Chiokike nu ele okno badnu, ele varu o nwugwu a, “Anu ji ama-ogwnu nu okpiri va lele nu m bu m nye neemegidne iwu eli. ⁵³ Me nu anu zi kpakara obochi n'Oro Nso Chiokike, anu nwée rikne nwugwu m. Kovu ka ige ke anu, ige rikne ochichiri neechi.”

Pita gonahoru Jizōsi

(Mat 26:57,58,69-75; Mak 14:53,54,66-72; Jon 18:12-18,25-27)

⁵⁴ Kpa be nwugwu Jizōsi, be duru Jizōsi zne n'oro nye risi arjohna, Pita snornu nu be nu hne zi ikere. ⁵⁵ Nga be kpawhusiri bekwnu n'esilawuru ederezi, Pita snornu be daziri eli nu ngeri bekwnu. ⁵⁶ Otu nnwọ oknornokno ele neeze izi whnurnu Pita hne o zi nu ngeri bekwnu. O legidne a anya, kaa, “Nwerukna ka nu Jizōsi sno.”

⁵⁷ Pita go, kaa, “Nwerinya, m maam nye o bu.”

⁵⁸ Ige matị wheme, otu nwerukna whnurnu a, kaa, “I bụ otu nụ rime be.”

Pita saru a, “Nwerukna, m bula m.”

⁵⁹ Nga otu awa whemernu, nye berere kwusi a rikne kaa, “N’ezi oka, nwerukna ka nū ya sno, kwnornu nū o bụ nye Galili.”

⁶⁰ Pita saru, “Nwerukna, m maam nhne i nookwu.” Kpa o kpụ oka n’onu, okne oichichi kwnarnu ekwna. ⁶¹ Nyenwe aị tūhnasna legidne Pita anya. Pita chenwanya ikwu-onu Nyenwe aị kwunnu a, “Sū okne oichichi kwna ekwna tna, i jogonahoru m mgba eto.” ⁶² Pita whoga ederezi kwna ekwna mkpuru ovu k’agida.

Jizosi zi nū ruwhnu

ele eze-ikpe

(*Mat 26:67,68; Mak 14:65*)

⁶³ Ele neese nse bete naapnịa Jizosi nhne nọomu a rumu. ⁶⁴ Be gweru ikpe knesi a anya, kaa, “Whnunu aị owhnurninya, nyele gbọru i aka?” ⁶⁵ Be kwu nhne berere zi ichne ichne, kpasị a iwchnerne.

Jizosi gwuzo nū

ruwhnu ele eze-ikpe

(*Mat 26:59-66; Mak 14:55-64; Jon 18:19-24*)

⁶⁶ Nga chi bọru, ele okno badnū ele Ju, nū ele risi ariohna nū ele zni iwu ele Ju, gbakoru n’otu, be kwuyanū be Jizosi n’ikpe be. ⁶⁷ Be kaa, “O buru nū i bụ Karaịsi, kanū aị.”

Jizosi saru be, “O buru nū me kanū anū, anū jéekweru m. ⁶⁸ O buru me sịkwa anū ajiji, anū jáasa. ⁶⁹ Kọvu hite nū kitna zne nū ruwhnu, Nnwọ ke Badnū jaadazi n’akarikwnunga ke Chiokike ke bụ Dikne.”

⁷⁰ Be sịkwa a, “O bụ jịwa bụ Nnwọ Chiokike?”

O saru be, “Anū karū nū m bụ m.”

⁷¹ Be kaa, “A piọle akebne berere, a nurnu nhne hi n’onu a whuya.”

23

Jizosi gwuzo nū

ruwhnu Paileti

(*Mat 27:1-2,11-14; Mak 15:1-5; Jon 18:28-38*)

¹ Ele iznuznu ikpe ele Ju lizo duru Jizosi zne nū ruwhnu Paileti, ² be bete noobno a nhne, be kaa, “A whnurnu nwerukna ka hne o nooduwhu ele ke aị, o nookwu be tūkwadia ntū nye Siza, naakaa masi nū o bụ Karaịsi, eze aị.”

³ Paileti sịkwa a, “I bụ eze ele Ju?”

Jizosi saru a, “Owe! Jị n’iwihuru i karū kpmam.”

⁴ Paileti kanū ele risi ariohna nū igbudu badnū wam, “O zá nhne ojo me whnurnu nū rime nwerukna ka.”

⁵ Kọvu be kwusiri a rikne, “O neegweya onu gharu onu n’esilawuru ele Ju zi nū Judiya hite nū nhne o neezni. O panizoru a nū Galili tem o vadu hna.”

Jizosi gwuzo nū

ruwhnu Erọdu

⁶ Nga Paileti nurnu a, o sịkwa be ma nwerukna ka o bụ nye Galili. ⁷ Nga o mahiaru nū Jizosi hi n’eli ke Erọdu nęechi, o ziznenu a Erọdu nye zi nū Jeruselem n’ige wam.

⁸ Mkpoma sọru Erọdu n’onu k’agida nga o whnurnu Jizosi, kwnornu nū o noopio o whnū a agida ige wheru ewhe. Hite nū nhne o nurnu gbasiri a, o neele anya nū Jizosi jọornu ęnu ndu-ęhni nū ruwhnu a. ⁹ Kam kpayaru, Erọdu sịkwa Jizosi agida ajiji, kọvu nū Jizosi sála a oka obula. ¹⁰ Ele risi ariohna

nụ ele zni iwu ele Ju gwuzoru pịi noobno Jizọsi agịda nhne. ¹¹ Erọdu nụ ele ọgwu a mee Jizọsi nhne rụmu, kpasị a iwhnerne. Be wosi a iwo marnụ mma, zihnaznenu a Paịleti. ¹² Paịleti nụ Erọdu bụru enyi hite n'ọbochi wam, kwnornu nụ be bụ ele irno nụ mbọm.

Be marnụ Jizọsi

ikpe ẹnwu

(Mat 27:15-26; Mak 15:6-15; Jọn 18:39---19:6)

¹³ Paịleti sukwukọta ele risi arịohna nụ ele nēchi ẹchi nụ kpakara ele badnụ, ¹⁴ ọ kanụ be, “Anụ kwuyannụ m nwerukna ka nụ ọ bụ nye nooduhie ele badnụ, m lebnana m anya nụ kpakara nhne anụ bñornu nwerukna ka nụ ruwhnụ anụ, ọ zá nhne me whnurnu bụ risi nhne anụ noobno a. ¹⁵ Erọdu masi whnuge nhne ojo ọbula nụ rime a, kwnornu nụ o zihnayarnụ aị ya, ọ zá nhne kwesiri ẹnwu ke o mernu. ¹⁶ M jaapnịa nhne, gharu a, ọ la.” [¹⁷ N'ige Iriri Ọgawhe ọbula, Paịleti nēsigbasinu be otu nye ikelu.]

¹⁸ Kpakara igbudu badnụ gweru otu nkọli siwama, “Gbu nwerukna ka, sigbasinu aị Barabasi.”

¹⁹ (Be yisiri Barabasi n'oro ikelu kwnornu nụ o yiri aka n'ele megidnenu nye nēchi ẹchi, o gburu badnụ.) ²⁰ Paịleti pioru ma ọ sigbasi Jizọsi, ọ riasno igbudu badnụ wam. ²¹ Kọvu be siwama kọriri, “Kpogidne n'ogba, kpogidne a n'ogba.”

²² Paịleti sịkwa be ke mgba ẹto, “Kini mernu? Kini bụ nhne ojo ke o mernu? M whnuge m nhne ojo ke o mernu ke kwesiri ẹnwu. M jaapnịa nhne, sigbasi a, ọ la.”

²³ Kọvu be zị kọriri neesi lulo n'okne nkọli be kpogidne a n'ogba, be nwehjaru nhne be neesi. ²⁴ Paịleti marnụ Jizọsi ikpe, o nyee be nhne be pioru. ²⁵ Ọ sigbasinu be nye wam zị n'oro ikelu nye megidnenu ele nēchi ẹchi, gbu masi badnụ, nye be rjoru a. O gweru Jizọsi nyewhete be.

Be kpogidnenu Jizọsi

n'ogba

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Jọn 19:17-27)

²⁶ Be duru Jizọsi zne, n'apna be sigidne Saịmoni nye Sirini, nye hi n'aznu mba naabnanya, be vukwasị a ọgba, ma o vuru a snornu Jizọsi n'aznụ. ²⁷ Agịda ele badnụ snornu a, ma ele rinya ele naakwnanụ Jizọsi ẹkwna. ²⁸ Jizọsi tũhnasarnu, kanụ be, “Ele rinya Jeruselem, anụ kwnánụ m ẹkwna, kọvu anụ kwanụ ehni anụ nụ rụmu anụ ẹkwna. ²⁹ Kwnornu nụ ige vawa nga be jaakaa, ‘Ele rinya nwée nnwọ bụ ele ọwa ọma, nụ ele muge nnwọ nụ ele chíge rụmu rema.’ ³⁰ Ige wam,

Ele badnụ jaakanụ rugwu, ‘Dnagidne aị,
nụ rugwu matị ‘Kpusni aị.’

³¹ Ọ bụru nụ ele badnụ mee kpa nga isisi zị bụdnu, ndaa kpa ọ jọonu nga ọ kpọru ẹkwnu?”

³² Be kwuru ele ojo lawuru berere ma be gbu be nụ Jizọsi. ³³ Nga be vaduru nụ hne be kwu Okpokoro Risi, be kpogbu a, ya nụ ele ojo wam, otu badnụ n'akarikwnunga a, nye ke berere n'akarita a. ³⁴ Jizọsi kaa, “Nda m, gbarunụ be kwnornu nụ be máa nhne be neeme.”

Be keru iwo a n'esilawuru be, nga be vukworu ọgbanuchi. ³⁵ Ele badnụ gwuzoru neelekiri, ele risi ele Ju nọomu a rụmu. Be kaa, “O znọhiaru ele berere, ọ znọhia ẹhni a, ọ bụru nụ ọ bụ Karaisi wam, nye Chiokike họhiaru.”

³⁶ Ele ọgwu nọomu a rụmu. Be nyee a manya gbaru ọka, ³⁷ be kaa, “Ọ bụru nụ ị bụ eze ele Ju, znọhia ẹhni ị.”

³⁸ Be gbarụ nhne gbasiri a n'olu oḡba a, “Ka bụ Eze ele Ju.”

³⁹ Otu nyenum nụ rime ele be kpogidneru ya nụ be, nḡogo a ngugo, “Kwa i bụ Karaisi, znḡhia eḡni i, znḡhia masi aị.”

⁴⁰ Nye ke berere bigbḡ a, kaa, “I tū ogwnu Chiokike, i zị n'otu ikpe wam.

⁴¹ A naata awḡnwhnu kwesiri aị, kwnornu nụ a nanahia oḡwo eḡnu aị. Kḡvu nwerukna ka méne nhne ojo oḡbula.”

⁴² O kanụ Jizḡsi, “Jizḡsi, chenwanya m nga i jaava chị lele eze.”

⁴³ Jizḡsi sarụ a, “Me kanụ i ezi oḡka, me nụ ji jaazị tna nụ Paradasị.”

Enwu Jizḡsi

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Jḡn 19:28-30)

⁴⁴ Hite n'esilawuru iwḡnehnie,* ḡchichiri gbasnirni kpakara eḡi wam dḡ n'otnu-ige ke eḡo,† ⁴⁵ kwnornu nụ eḡnam gbarụ ḡchichiri. Ikpe ke bnosnirni hne zị nsḡ n'Oro Nsḡ Chiokike gbawarụ nga lawuru. ⁴⁶ Jizḡsi gweru okne nkḡli siwama lḡlo, “Nda m, m neeyisi enine m n'aka i.” Nga o kwuru ka, o kna inwe.

⁴⁷ Nga nye neḡchi otu riwhu ele oḡwnu whnḡrnu nhne mernu, o znarni Chiokike, kaa, “N'ezi, nwerukna ka bụ nye mee ḡma.” ⁴⁸ Nga ele gwuzo neelekiri whnḡrnu nhne mernu, be kwa aka nḡ mkpḡma, whḡga. ⁴⁹ Kḡvu kpakara ele magwḡ Jizḡsi nḡ ele rinya ele snornu a hite nḡ Galili gwuzo nḡ hne zị ikere, nḡowḡnu nhne neeme.

Be liri Jizḡsi

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Jḡn 19:38-42)

⁵⁰ Otu nwerukna rewhna a bḡ Josefu, nye bḡ otu nḡ ele ikpe, nye be nḡoso anya, nye ḡma. ⁵¹ O bḡ nye ikpe, kḡvu o snḡge be kwekḡrita nḡ nhne be kpebiri nḡ nhne be mernu, nye hi nḡ Arimatiya ke zị nḡ Judiya, nye neese nga iḡe eḡi-eze Chiokike jaava. ⁵² O znekwnusi Pailet, rḡo a iznu Jizḡsi. ⁵³ O vudna iznu Jizḡsi n'olu oḡba, gweru ikpe marnḡ mma whḡ a, lite a nḡ rime ilili ke zị nḡ rime rugwu ke o zá nye be liru nḡ rime a nḡ mbḡm. ⁵⁴ O bḡ ḡbochi ojikneru, ḡbochi Ozukwa Inwe ele Ju gwnarnḡ matḡ ḡ panḡzo.

⁵⁵ Ele rinya wam hi nḡ Galili va snornu Josefu whnḡ kpa ilili a nḡ, nḡ kpa o dnanyiḡtaru a Jizḡsi. ⁵⁶ Be lahna ḡro, gwakḡta mḡno otute nwernu eḡnarna ḡma be jeete iznu a.

Be zukwa inwe n'ḡbochi Ozukwa Inwe lele kpa nhne be nyernu n'iwu kwuru.

24

Jizḡsi lizḡru n'enwu

(Mat 28:1-10; Mak 16:1-8; Jḡn 20:1-10)

¹ N'ḡnu ḡsisi n'ḡbochi mbḡm n'ikwezu, ele rinya wam gweru mḡno otute wam be gwakḡtaru ke nwernu eḡnarna ḡma, zne ilili Jizḡsi. ² Be whnḡrnu nḡ be vumernu akaworugwu be jiri kpusni ḡnu ilili wam. ³ Be bnazne nḡ rime ilili, be whnḡge iznu Nyenwe aị Jizḡsi. ⁴ Be gwuzoru naari nhne ka bḡ, ngangam, ele rukna lawuru wogwu iwo abḡchna noogbu amḡma gwuzoru nḡ ngeri be. ⁵ Ogwnu turu ele rinya wam, be dna kpu ruwhnu n'eḡi, kḡvu ele rukna wam kanḡ be, “Kini kpayarḡ anḡ noopio nye zị budnu n'esilawuru ele nwḡrnu ḡnwu? ⁶ O zila hna, o hilem n'enwu lizḡ. Anḡ chenwanya nhne o kannḡ anḡ nga o zị nḡ Galili, ⁷ nḡ be jeegweru Nnwḡ ke Badnḡ nyega ele

* **23:44** n'esilawuru iwḡnehnie: oḡkwukwo ke mbḡm kwuru ige awa isunu † **23:44** otu-ige ke eḡo: oḡkwukwo ke mbḡm kwuru ige awa tolu

mmehie, be kpogidne a n'ogba, n'obochi ke eto, o jeehi n'ẹnwu lizọ." ⁸ Ele rinya wam chenwanya ikwu-ọnu a.

⁹ Be hi n'ilili wam lahna, kanu nri nu otu badnu ele sno apna a nu ele berere nhne be whuru. ¹⁰ Ele rinya wam bu Meri Magidalini, nu Joana, nu Meri nne Jemisi, be nu ele rinya berere kanu ele izi wam oka ka. ¹¹ Kovu be kwége nhne ele rinya kwuru, be naari nu o bu oka etekne. ¹² Pita lizo, gba eso zne n'ilili, o whudna, whnu ikpe iznu, o za nhne berere o whuru. O lahna oro naari nhne mernu.

*N'apna zne Emaosi
(Mak 16:12,13)*

¹³ N'obochi wam, ele sno apna a lawuru neezne eli Emaosi, nhne nu lele maii esau. ¹⁴ Be nookwurita kpakara nhne mernu. ¹⁵ Kpa be neezne nookwu nhne ka, Jizosi n'iwuru a kpabayeturu ndundu, snornu be neezne. ¹⁶ Be whnu a, kovu be maá nu o bu Jizosi.

¹⁷ Jizosi sikwa be, "Kini bu nhne anu notnurni kpa anu neezne?"

Be gwuzoru bii, gbaru ruwhnu. ¹⁸ Otu nu rime be rewhna a bu Kilopasi, sikwa a, "Okwole jiwa bu nye izne ke zi nu Jeruselem nye maá nhne mernu obochi ele nu ele ka wheru ewhe?"

¹⁹ Jizosi sikwa a, "Kini bu nhne ko?"

Be kaa, "Nhne gbasiri Jizosi nye Nazareti, nwerukna ka bu nye owhurninya Chiokike, o bu dikne n'ikwu-ọnu ma nu ọnu nu ruwhnu Chiokike ma nu ruwhnu ele badnu. ²⁰ Ele risi ariohna nu ele risi ai gweru a nee ma be kpe ikpe ẹnwu, be kpogidne a n'ogba. ²¹ Kovu a leru anya nu o bu nye jaagbahia Izireli. Ke kakwo, tna bu obochi eto a kpa nhne ka mernu. ²² Agwna ele rinya ai nu be zi kpasiri ai ogwnu tna. Be znernu n'ilili a n'ọnu ọsisi, ²³ kovu be whnu ige iznu a. Be va kanu ai nu be whuru owhurninya ele enine izi, ke kannu be nu o zi budnu. ²⁴ Agwna ele ai nu be zi znernu ilili a, whnu masi lele kpa ele rinya wam kwuru, kovu be whnu ige iznu a."

²⁵ Jizosi kanu be, "Anu bu ele iwhurniwhno, anu zila gnarnagnarna nu okweru nhne kpakara ele owhurninya kwuru. ²⁶ O zi mka nu Karaisi jaata kpakara awhnuwhnu, bna n'igwugwu a." ²⁷ Jizosi kowamanu be nhne be gbaru n'okwukwo nsọ gbasiri ẹhni a, hite n'okwukwo Mozizi nu ele owhurninya.

²⁸ Kpa be vaduru eli wam be neezne, Jizosi mee lele o neewhe ruwhnu, ²⁹ be sigidne a, kaa, "Snornu ai daziri, obochi zneminem." O snornu be daziri.

³⁰ O snornu be daziri eli n'ikpechi wiri, o gweru bredi, tu mmamma, nyawama a, bete neenye be. ³¹ Anya be kpume, be mahia a, kovu o whume n'anya be. ³² Be kwukwarita n'ehni be, "O nu lele nu bekwnu neerne nu mkpoma ai nga o nookwunu ai oka n'apna, n'okokwanu ai okwukwo nsọ."

³³ Be lizo ngangam lahna Jeruselem. Be whnu ele sno apna a nri nu otu wam, hne be gbakogwu nu otu nu ele berere. ³⁴ Be naakaa, "O bu n'ezi, Nyenwe ai hilem n'ẹnwu lizo, o mernu Saimoni whnu a anya." ³⁵ Badnu lawuru wam kwanu be nhne mernu n'apna, nu kpa be jiri mahia Nyenwe ai nga o nyawaru bredi.

*Jizosi mernu ele sno apna a
whnu a anya*

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Jon 20:19-23; Ern 1:6-8)

³⁶ Kpa be zi nookwu oka ka, Jizosi gwuzoru n'esilawuru be, kanu be, "Udno zinu anu."

³⁷ Ogwnu turu be k'agida, be che nu be whuru renwu. ³⁸ Jizosi kanu be, "Kini mernu ogwnu notu anu? Kini mernu anu neenwe mkpoma lawuru

nụ mkpọma anụ? ³⁹ Anụ le aka m lawuru nụ ọchi m lawuru. Ọ bụ mawa. Anụ kpatu m aka whnuru, renwu nwée anọ-ehni nụ ọkpukpu, lele kpa anụ whnuru me nwernu.”

⁴⁰ Nga o kwuru ka, o gesi be aka a lawuru nụ ọchi a lawuru. ⁴¹ Be nwée rikne kweru kwnornu ovu ọso n'ọnu nụ ọtun'anya, ọ sịkwa be, “Anụ nwernu wiri o riri hna?” ⁴² Be nyee a otu aznụ be siri esi, ⁴³ o gweru a ri nụ ruwhnu be.

⁴⁴ Ọ kanụ be, “Ka bụ nhne me kannụ anụ nga me nụ anụ zi. Kpakara nhne be gbarụ n'ọkwukwo nsọ gbasiri m n'iwu Mozizi jeeme, ma ke ele ọwhnurninya nụ Eri Oma.”

⁴⁵ O kpume echiche be ma be ghohia nhne be gbarụ n'ọkwukwo nsọ. ⁴⁶ Ọ kanụ be, “Ka bụ nhne be gbarụ n'ọkwukwo nsọ, nụ Karaisi jaatariri awnwhnu, nụ o jeehi n'enwu lizo n'obochi ke ẹto, ⁴⁷ nụ be jeeji rewhna a kpo okwo ọtuhnasna mkpọma nụ rime kpakara mba, ma Chiokike gbarụ mmehie be. Be jeehite nụ rime Jeruselem panizo n'okpo okwo. ⁴⁸ Anụ bụ ele akebne kpakara nhne ka. ⁴⁹ M jeeziyanu anụ nhne Nda m kweru nụ mkwina, kovu anụ daziri nụ Jeruselem tem rikne ke hi n'oligwe dnakwasị anụ.”

Jizosi laru n'oligwe

(Mak 16:19,20; Ernu 1:9-11)

⁵⁰ Jizosi duru be whoga zne n'eli Betani, ọ chilizo aka lawuru olu, gozi be. ⁵¹ Kpa ọ zi n'ogozu be, be gwelizo a la n'oligwe. ⁵² Be kponu a risi eli, lahna Jeruselem, snarnima jihia mkpọma be. ⁵³ Be dazigidne n'Ọro Nso Chiokike n'otunu Chiokike mmamma.

**Izi ọma lele kpa
Jōni
gbarụ a n'ọkwukwo
Nhne gbasiri ọkwukwo ka**

Izi ọma lele kpa Jōni gbarụ a n'ọkwukwo gwējāru Jizōsi iwħne lele Ikwu-Ọnu Chiokike, nye “ghọru badnụ, va wuru n'esilawuru aị” (1:14). Lele kpa ọkwukwo wam kwuru, be gbarụ izi ọma ka ma ele badnụ kweru nụ Jizōsi bụ Nye Oznohia wam, Nnwọ Chiokike, hite n'ọkwunata mkpọma nụ rẹwhna a, be nwehija bụdnu (20:31).

Jōni mernu a mahija nụ Jizōsi bụ Ikwu-Ọnu Chiokike. Eru ndu-ehni Jizōsi gesiri nụ ọ bụ Nye Oznohia wam Chiokike kweru mkwna. Ọkwukwo ka gesiri nụ agwna ele badnụ kweru nụ Jizōsi ghọ ele sno apna a, kọvu ele berere kwéle nụ a, be bụru ele neemegidne Jizōsi dū n'ẹnwu a.

Jōni kwusiri nhne gbasiri nkesi bụdnu kwó okwo rikne hite nụ Karaịsi, nookwu nụ Jizōsi bụ apna, ezi ọka nụ bụdnu. Nụ ọkwukwo Jōni, a whnurnu nụ nhne a nọowħnu anya kpakara ọbochi lele mini, brēdi, iwħne, nye znụ atnurnu nụ atnurnu a, isisi nụ mkpuru a, neegesi nhne ke Eñine.

Nhne zị n'ọkwukwo ka

Opanizo (1:1-18)

Jōni Nye Wụ Mini nụ ele sno apna Jizōsi mbom (1:19-51)

Eru Jizōsi nụ ọhna (2:1--12:50)

Ọbochi ipne-aznụ nụ rime Jerusalem (13:1--19:42)

Ọlizo n'ẹnwu nụ ọwhuya iwħne Nyenwe aị (20:1-31)

Ọ whųyaru iwħne nụ Galili (21:1-25)

Nye gbarụ ọkwukwo ka: Jōni

Risi nhne o kwno gba a: Ma ele badnụ kweru nụ Jizōsi bụ Karaịsi wam, ma hite n'ọkwunata mkpọma nụ rẹwhna a, be nwehija bụdnu.

Ikwu-Ọnu ke ghọru badnụ

¹ Nụ mbom hne Ikwu-Ọnu wam zị, Ikwu-Ọnu wam nụ Chiokike zị nụ mbom, Ikwu-Ọnu wam bụ Chiokike. ² Ya nụ Chiokike zị nụ mbom.

³ Be keru kpakara nhne hite n'aka a, ọ zá nhne ke be keru hne ọ zila. ⁴ Ikwu-Ọnu wam bụ risi bụdnu, bụdnu wam bụ masi iwħne ke badnụ. ⁵ Iwħne wam nọomu nụ rime ọchichiri, ọchichiri nwéé rikne nwegidne a.*

⁶ Chiokike ziyaru otu nyerukna rẹwhna a bụ Jōni. ⁷ Jōni varụ lele nye akabne ke iwħne wam, ma kpakara ele nurnu izi a kweru n'iwħne wam. ⁸ Jōni bụo iwħne wam, kọvu ọ bụ nye akabne iwħne wam. ⁹ Ka bụ iwħne wam n'ezi bụ ke varụ n'owa, ke neenyé kpakara ele badnụ iwħne.

¹⁰ Ikwu-Ọnu wam zị n'owa, ọ bụ n'ezi nụ Chiokike keru ọwa hite nụ rime a, kọvu ọwa máa nye ọ bụ. ¹¹ Ọ vakwnusiri ele ke a, kọvu ele ke a nábnanyana a.

¹² Kọvu kpakara ele nabnanyarnu a, kwerumako nụ rẹwhna a, o nyernu be rikne be bụru rumu Chiokike. ¹³ Be múge ele ka lele kpa be murnu ele badnụ. Be múge be hite n'echiche ke badnụ, mọbu hite nụ nda k'owa, kọvu Chiokike bụ Nda be.

¹⁴ Ikwu-Ọnu wam ghọru badnụ, va wuru n'esilawuru aị. A whnurnu igwugwu a, bụ igwugwu ke Nnwọ Nda a murnu kpọi, oru nụ ezi ọka jihāru nụ rime a.

* **1:5** nwéé rikne nwegidne a: mọbu nwéé rikne ghọhia a.

¹⁵ Jóni gbarụ akebne gbasiri a, siwama, kaa, “Ka bụ nye me nookwu ọka a nụ o snogwu m n'aznụ, ọkọvu ọ kakwo m, kwnornu nụ ọ zị sụ be mụrnụ m.”

¹⁶ Hite n'oru a zị agida, a nwernu ngozi tükwasi nụ ngozi. ¹⁷ Chiokike hiri n'aka Mozizi nyee iwu, Chiokike nyee masiri oru nụ ezi ọka hite n'aka Jizosi Karaịsi. ¹⁸ Ọ zā nye whnụleru Chiokike anya. Nnwọ Nda a murnu kpọi, nye bụ Chiokike, nye zị n'akwankọ ke Nda a, mernu ele badnụ mahija Nda a.

Jóni karụ nụ ọ bụo

Karaịsi

(Mat 3:1-12; Mak 1:1-8; Luk 3:1-18)

¹⁹ Ka bụ akebne Jóni gbarụ nga ele risi ele Ju zị nụ Jeruselem ziznenu ele ariohna nụ ele Livaị be sịkwa a, “Ị bụ nyele?”

²⁰ Jóni sarụ be, ọ góla ẹgo, ọkọvu o kwusiri a rikne, kaa, “M bụla m Karaịsi.”

²¹ Be sịkwa a, “Ị bụ kọ nyele? Ị bụ Ẹlajia sa?”

Jóni kaa, “Ọza.”

Be sịkwa a, “Ị bụ Nye Ọwhnurninya wam?”†

Ọ sarụ be, “Ọza.”

²² Be kaa, “Kanụ aị nye ị bụ, ma a mahija nhne a jaakanụ ele dusiri aị. Kini bụ nhne ị kwuru gbasiri ẹhni ị?”

²³ Jóni sarụ be,

“M bụ m akpiri nye nọokpo okwo n'eli-ikpa,

‘Anụ mekwata apna Nyenwe aị ma ọ sniri asni,’

lele kpa Azaya nye ọwhnurninya kwuru.”

²⁴ Ele izi ele Farisi ziyaru, ²⁵ sịkwaru Jóni, “Ị bụo Karaịsi, mọbu Ẹlajia, mọbu Nye Ọwhnurninya wam, kini mernu ị nọowu ele badnụ mini?”

²⁶ Jóni sarụ be, “M ji m mini nọowu ele badnụ mini, ọkọvu otu nyenum gwuzo n'esilawuru anụ, nye anụ máa. ²⁷ O snogwu m n'aznụ, ọkọvu m kwésile m ọ tọma eriri okoro-ọchi a.”

²⁸ Kpakara nhne ka mernu nụ Bẹtani n'ọbosi ẹhnam ke aznụ Osimini Jodani kiyari, hne Jóni nọowu ele badnụ mini.

Jizosi, Nnwọ

Atnurnu Chiokike

²⁹ N'ekile a, Jóni whnurnu Jizosi hne o naavakwnusi a, ọ kaa, “Anụ le, ka bụ Nnwọ Atnurnu ke Chiokike, nye noovume mmehie k'owa. ³⁰ Ka bụ nye wam me nookwu ọka nga me karụ, ‘Otu nyenum sno m n'aznụ, ọkọvu ọ kakwo m, kwnornu nụ ọ zị sụ be murnu m.’ ³¹ M máam nye ọ bụ, ọkọvu m nọowu ele badnụ mini ma ele Izireli mahija nye ọ bụ.”

³² Ka bụ akebne Jóni gbarụ, “M whnurnu m Enine Nsọ hi n'oligwe lele nduru dnakwasị a, daziri n'olu a. ³³ Ọkọvu nụ m máam nye ọ bụ. Chiokike nye ziyaru m me wụ ele badnụ mini kannụ m, ‘Ị jọowhnu Enine Nsọ hi n'oligwe dnakwasị otu badnụ dazigidne nụ ya, nye wam bụ nye jeeji Enine Nsọ nọowu ele badnụ mini.’ ³⁴ Me nụ iwuhuru m whnurnu a, gba akebne nụ nye ka bụ Nnwọ Chiokike.”

Ele mbom sno

apna Jizosi

³⁵ N'ekile a, Jóni nụ ele sno apna a lawuru gwuzo. ³⁶ Nga ọ whnurnu Jizosi hne o neewhe, ọ kaa, “Anụ le Nnwọ Atnurnu ke Chiokike.”

³⁷ Ele sno apna a lawuru wam nurnu a, be snornu Jizosi. ³⁸ Jizosi tughnasarnu whnụ nụ be noosno a n'aznụ, ọ sịkwa be, “Kini bụ nhne anụ noopio?”

† 1:21 Nye Ọwhnurninya wam: Gwnụ Ditaronomi 18:15; Ẹrnu Ele Izi 3:22

Be kaa, “Rabaj” (ke bú, Nye-zni-nhne), “Ndaa hne i wu?”

³⁹ Jizòsi sarù be, “Anù va whnùrnú.” Ó bú nhne nù lele òtnu-ige ke èno n’iwhnehnie,[‡] be snornu a zne whnùrnú hne o wu, be nù a dazìri kpakara òbochi wam.

⁴⁰ Otu nù rime ele nùrnú nhne Jóni kwuru ke snornu Jizòsi bú Anduru nwene rukna Saìmoni Pita. ⁴¹ Ngangam, o piohàru nwene a rukna, Saìmoni, ò kanù a, “A whnùna m Mezaya” (ke bú Karaìsi). ⁴² O kwuznenu Jizòsi Saìmoni.

Jizòsi legidne Pita anya kaa, “Ì bú Saìmoni nnwò Jóni, be jookwu i Kifasi,” be tùhnasna a, Pita, ke bú rugwu.

Jizòsi sukwuru Filipu nù Nataneli

⁴³ N’èkile a, Jizòsi kpebi o zne Galili, o piohà Filipu, ò kanù a, “Snornu m zne.”

⁴⁴ Filipu, Anduru nù Pita hi nù èli Bètesaida. ⁴⁵ Filipu pohà Nataneli, ò kanù a, “A whnùrnú nye wam Mozizi nù ele òwhnurninya gbarù nhne gbasìri a n’òkwukwo nsò, Jizòsi nye Nazareti, nnwò Josefu.”

⁴⁶ Nataneli sìkwa a, “Èli Nazareti, o nwernu nhne òma òbula ke jeehi n’èli Nazareti whùya?”

Filipu sarù a, “Vaa, whnùrnú.”

⁴⁷ Nga Jizòsi whnùrnú Nataneli naavakwnusi a, o kwu nhne gbasìri a, “Ka bú nye Izireli n’èzi, nye aghìgho zìla nù rime a.”

⁴⁸ Nataneli sìkwa a, “Nda kpa i jiri mahija m?”

Jizòsi sarù a, “M whnùrnú m jì nù mkpururu isisi figi sù Filipu sukwuru i.”

⁴⁹ Nataneli sarù a, “Nye-zni-nhne, ì bú Nnwò Chiokike. Ì bú eze Izireli.”

⁵⁰ Jizòsi sìkwa a, “Ì kweruru kpòì kwnornu nù m karù m nù m whnùrnú m jì nga ì zì mkpururu isisi be kwu figi? Ì jòowhnu nhne ke kakwo ka.” ⁵¹ Ó kanù be, “Me kanù anù ezi òka, anù jòowhnu hne oligwe kpumernu, nù ele enine izi Chiokike neepnezne, neehìdna n’olu Nnwò ke Badnú.”

2

Jizòsi mernu mini ghò manya

¹ N’òbochi ke èto, òlulu nnwerne zì n’èli Kana n’èli Galili, nne Jizòsi zì masì pìi. ² Be sukwuru Jizòsi nù ele sno apna a n’òlulu nnwerne wam. ³ Nga manya be nòonwo kworu, nne Jizòsi kanù a, “Be nwéma manya.”

⁴ Jizòsi sarù a, “Ò gbàsìla m, sì nwerinya. Ige m yóoduge.”

⁵ Nne a kanù ele neezne izi, “Anù mee nhne òbula ò karù anù mee.”

⁶ Idudu mini isunu gwuzo ndundu be jiri rugwu kpù, ke ele Ju jì nòosnu nhne lele kpa omen’èli be jiri zìri, ke otu jeeri nri lawùru mòbu nri èto galòni mini. ⁷ Jizòsi kanù ele neezne izi, “Anù gbajite be nù mini.” Be gbaji be mini dù n’ònu be.

⁸ Ó kanù be, “Anù kwuhija agwna mini wam gweznenu nye risi ngadna iriri.”

Be gweznenu a. ⁹ O detù mini wam ke ghòru manya riro. Ó máa hne manya wam hi, kòvu ele neezne izi ele gbarù mini wam magwù. Ó sukwu nye nòolu nnwerne, ¹⁰ ò kanù a, “Nye òbula neekesi manya kakpa mma n’òziri, nga ele izne nnwòkparu manya, o ke manya ojo. Kòvu ì bìtaru manya kakpa mma dù

[‡] 1:39 Òtnu-ige ke èno n’iwhnehnie: òkwukwo ke mbòm kwuru ige nri awa

kítna.” ¹¹ Ka bụ ọ́nụ ndu-ẹ́hni mbòm Jizọ́sị rnụ́rnu. Ọ rnụ́rnu a nụ Kana n'ẹ̀lì Galilì, o gesi igwugwu a, ele sno apna a kwnata a mkpọ́ma.

¹² Nga ka whemernu, Jizọ́sị nù nne a, nù rụ́mụ nne a, nù ele sno apna a zne Kapanọ́m, be dazị́rì pị́i ọ́bochi ele nù ele.

Nhne Jizọ́sị mernu

n'Oro Nsọ́ Chiokike

(*Mat 21:12,13; Mak 11:15-17; Luk 19:45,46*)

¹³ Iriri Ọ́gawhe ele Ju zị́ ndụ́ndu, Jizọ́sị zne Jerusélem. ¹⁴ Ọ whnụ́rnu ele neere atnụ́rnu nù ẹ́hni nù nduru nù ele naagbanwo ị́wai dazị́gwu n'ikpechi n'Oro Nsọ́ Chiokike. ¹⁵ O gweru eriri mee mbị́nibini, chíhala kpakara be, ma ẹ́hni ma atnụ́rnu. O kpute ikpechi kpakara ele naagbanwo ị́wai ruwghnu n'ẹ̀lì, chí́sákwo ị́wai be. ¹⁶ Ọ kanụ́ ele neere nduru, “Anụ́ whọ́ga hna, anụ́ méma ọ́ro Nda m ọ́ro ahia.”

¹⁷ Ele sno apna a chenwanya nhne be gbarụ́ n'ọ́kwukwo nsọ́, “Nhne gbasị́rì Oro Nsọ́ Chiokike neerne lele bẹ́kwu nù rime m.”

¹⁸ Ele Ju síkwa a, “Ndaa ẹ́rnu ndu-ẹ́hni ke ị́ jọ́ornu ke neegesi nù ị́ nwernu rikne mee nhne i neeme?”

¹⁹ Jizọ́sị sarụ́ be, “Anụ́ kwnadna Ọ́ro Nsọ́ ka, m joowulizọ́ a n'ọ́bochi ẹ́to dai.”

²⁰ Ele Ju sarụ́ a, “Be jiri nri awha ẹ́no nù isunu wu Ọ́ro Nsọ́ ka, i joowu a n'ọ́bochi ẹ́to?” ²¹ Kọ́vu Jizọ́sị kwuru ọ́ka gbasị́rì ẹ́hni a lele Oro Nsọ́ Chiokike. ²² Nga Jizọ́sị hiri n'ẹ́nwu lizọ́, ele sno apna a chenwanya nù o kwuru ọ́ka ka, be kweru nhne ọ́kwukwo nsọ́ kwuru nù nhne Jizọ́sị kwuru.

²³ Kpa Jizọ́sị zị́ nù Jerusélem nù Iriri Ọ́gawhe, agida ele badnụ́ kweru nù ya kpa be whnụ́rnu agida ẹ́rnu ndu-ẹ́hni o nọ́ornu. ²⁴ Kọ́vu Jizọ́sị kwéle o nyee be ẹ́hni a, kwnornu nù ọ́ magwụ́ kpakara badnụ́ nkari nkari. ²⁵ Ọ zila mkpa nù be kanụ́ a nhne gbasị́rì nye ọ́bula, kwnornu nù o magwụ́ nhne zị́ nù mkpọ́ma be.

3

Jizọ́sị nù Nikodimọ́sị

¹ Otu nwerukna be kwu Nikodimọ́sị, otu nù rime ele Farisi, nye risi ele Ju, ² vakwnusiri Jizọ́sị n'abalì. Ọ kaa, “Rabai, a magwụ́ nù ị́ bụ Nye-zni-nhne ke Chiokike ziyaru, kwnornu nù ọ́ zá nye jọ́ornuli ẹ́rnu ndu-ẹ́hni ị́ nọ́ornu okwolem ma Chiokike dagwụ́nu a.”

³ Jizọ́sị sarụ́, “Me kanụ́ ị́ ezi ọ́ka, ọ́ zá nye jọ́owhnu n'ẹ̀lì-eze Chiokike anya, ọ́ bụ́ru nù be múgele a berere.”*

⁴ Nikodimọ́sị síkwa a, “Ndaa kpa be jọ́omu badnụ́ berere nga o mernu okno badnụ́? Ọ jaabna nù rụ́who nne a berere, be mụ́ a?”

⁵ Jizọ́sị sarụ́ a, “Me kanụ́ ị́ ezi ọ́ka, ọ́ zá nye jaabna n'ẹ̀lì-eze Chiokike ọ́ bụ́ru nù be múgele a hite nù mini nù Enine. ⁶ Nye ke badnụ́ etekne mụ́rnu bụ́ anọ́-ẹ́hni, nye Enine mụ́rnu bụ́ enine. ⁷ Ọ gbágwọ́jì ị́ anya nù m karụ́ m nù be jọ́muriri anụ́ berere. ⁸ Ruwhere neewhe hne ọ́ masígwu a, ị́ nọ́onu ímerne a, kọ́vu ị́ máa hne o hi mọ́bu hne o neezne. Nye ọ́bula ke be mụ́rnu hite n'Enine nù kpam.”

⁹ Nikodimọ́sị síkwa a, “Ndaa kpa be jeeme nhne nù kpa?”

¹⁰ Jizọ́sị sarụ́ a, “Ị́ bụ́ nye-zni-nhne n'ẹ̀lì Izirelì, kọ́vu ị́ máa nhne ka. ¹¹ Me kanụ́ ị́ ezi ọ́ka, a nookwu nhne a magwụ́, a naagba akebne nhne ke a whnụ́rnu, kọ́vu anụ́ kwé ọ́ nahọ́ru akebne ai. ¹² Anụ́ kwé nhne me kwuru

* **3:3** be múgele a berere: mọ́bu be múgele a hite n'oligwe.

gbasiri nhne k'owa. Ndaa kpa anụ jeekweru ọ bụru me kanụ anụ nhne k'oligwe? ¹³ Ọ zà badnụ ọbula ke znernu oligwe nụ mbom, okwolem Nnwọ ke Badnụ nye hiri n'oligwe hiedna. ¹⁴ Lele kpa Mozizi gwelizọru agwọ n'olu isisi n'eli chna chna chna, ọ bụ kpa be jeegwelizọ Nnwọ ke Badnụ olu, ¹⁵ ma nye ọbula ke kweru nụ ya jeenwe bụdnụ kwó okwo. ¹⁶ Kwnornu nụ Chiokike whnurnu ọwa n'anya kpa, o gweru Nnwọ ọ murnu ya nụ nsnunu a kpo nyega, ma nye ọbula ke kweru nụ ya jónwu ẹnwu, kọvu o jeenwe bụdnụ kwó okwo. ¹⁷ Kwnornu nụ Chiokike ziyage Nnwọ a n'owa ọ bụru nye kpe k'owa, kọvu ma ọ bụru Nye Ọznohia k'owa. ¹⁸ Be jéekpe nye ọbula ke kweru nụ Nnwọ wam ikpe, kọvu nye ọbula ke kwége bụ nye be kperu ikpe, kwnornu nụ o kwége nwa Nnwọ Chiokike murnu ya nụ nsnunu a. ¹⁹ Ka bụ ikpe wam be kperu ọwa, iwhne varu n'owa, ele badnụ whnurnu ọchichiri n'anya karu iwhne, kwnornu nụ be nornu ẹnru ojo. ²⁰ Nye ọbula ke nornu ẹnru ojo bụ nye irno ke iwhne, ọ jáava nụ rime iwhne ọ zị iwhne kpume ẹnru ojo a. ²¹ Kọvu nye ọbula ke nornu ẹnru oma jaava nụ rime iwhne ma iwhne gesi nụ ẹnru a bụ nhne ọ rnurnu hite nụ Chiokike.”

Jizọsi nụ Jōni Nye Wụ Mini

²² Nga ka mekworu, Jizọsi nụ ele sno apna a znernu n'eli Judiya, ya nụ be daziri ige matị, ọ wụ ele badnụ mini. ²³ Jōni masi zị nọowu mini n'Enoni ke zị Salim ndundu, kwnornu nụ agida mini zị pji. Ele badnụ neeznekwnusi a, ọ nọowu be mini. ²⁴ (Be yéeyisige Jōni n'oro ikelu n'ige ka.) ²⁵ Agwna ele sno apna Jōni nụ otu nye Ju nọdogbuta nhne gbasiri ọsnusnu nhne lele kpa omen'eli ele Ju jiri ziri. ²⁶ Be vakwnusi Jōni kanụ a, “Nye-zni-nhne, nwerukna wam ji nụ a zị n'aznụ Osimini Jodani kiyari, nye i gbarụ akebne gbasiri a, ọ nọowu ele badnụ mini, agida ele badnụ neeznekwnusi a.”

²⁷ Jōni saru be, “Ọ zà nye ọbula ke jeenwe nhne ke Chiokike késile a. ²⁸ Anụ bụ ele akebne m nụ m karu m, ‘M búo m Karaisi, kọvu be beru ọsno ziya m nụ ruwhnu a.’ ²⁹ Nye nọolu nnwerne ikne bụ nye nwe nnwerne ikne, kọvu enyi nye noolu nnwerne ikne, nye noogwuzo noobno nsnị, mkpoma nọoso a n'onu nụ ọ nurnu nkoli nye wam nọolu nnwerne ikne. Ọ bụ kpa snarnima m jiri zu ozu kịtna. ³⁰ Ọ jaazi naaba aba, kpa me jaazi naaya eli eli.”

Nye ke hiri n'oligwe va

³¹ Nye wam ke hiri n'oligwe va kakwo kpakara badnụ, nye hi n'owa bụ nye ke ọwa, o nookwu nhne ke ọwa. Nye hiri n'oligwe kakwo kpakara badnụ. ³² O nookwu nhne ọ whnurnu nụ nhne ọ nurnu, kọvu ọ zà nye neekweru izi a. ³³ Nye ọbula ke jeegweru izi a naakahia nụ Chiokike bụ nye ezi oka. ³⁴ Nye Chiokike ziyaru nookwu ikwu-onu Chiokike, kwnornu nụ Chiokike nyéne a Enine a n'apna zị matị. ³⁵ Nda whnurnu Nnwọ a n'anya, gweru kpakara nhne yisi n'aka a. ³⁶ Nye ọbula ke kweru nụ Nnwọ wam nwernu bụdnụ kwó okwo, nye ọbula ke zà noobnonu Nnwọ wam nsnị, jéenwe bụdnụ, kọvu ovu owe ẹhni Chiokike jaazi nụ risi a ọkwnukokwnu.

4

Jizọsi nụ nwerinya Sameria

¹ Ele Farisi nurnu nụ Jizọsi neewehia ele sno apna a, nọowu be mini karu Jōni, ² ọ bụ n'ezi nụ Jizọsi wúge ele badnụ mini, kwolem ele sno apna a. ³ Nga Jizọsi nurnu a, ọ whuya nụ Judiya naalahna Galili.

4 O zị mkpa nụ ọ jaagawhe n'esilawuru ẹli Sameria. 5 O vadu n'otu ẹli-ohna Sameria be kwu Saika, ke zị ndundu otu ẹli Jekọpu nyernu nnwọ a rukna Josefu. 6 Ọmi Jekọpu zị pi. Inwe gwuru Jizọsi kwnornu nụ izne wam, ọ daziri ẹli nụ ngeri ọmi wam n'iwhehnie.*

7 Otu nwerinya Sameria varu ọ turu mini n'omi, Jizọsi kanu a, “Kesi m mini.” 8 (Ele sno apna a zneru nụ rime ẹli-ohna o zụ wiri.)

9 Nwerinya Sameria wam kanu a, “I bu nye Ju, m bu m nye Sameria, ndaa kpa i nọorio m mini?” (Ele Ju nụ ele Sameria mékọta nhne.)

10 Jizọsi saru a, “O buru nụ i magwu nkesi Chiokike, nụ nye ke nọorio i mini, i jọorio a ma o kesi i mini ke budnu.”

11 Nwerinya wam kaa, “Nda-ai-kwu, i nwée nhne i jeeji nọotu mini, ọmi ka miri emi k'agida, ndaa hne i jeegwehia mini budnu ka. 12 I kakwo nda ai Jekọpu nye nyernu ai ọmi ka, ọ nwornu mini hi nụ rime a, ma rumu a, ma rumu anohia a?”

13 Jizọsi saru a, “Nye obula ke jọonwo mini ke hi n'omi ka, akpiri jọokpo a bekwnu berere, 14 kovu nye obula ke jọonwo mini ke me jeenye a, akpiri jọokpo a bekwnu berere. Mini ke me jeenye a jọogho risi mini ke jaagba du budnu kwó okwo.”

15 Nwerinya wam kaa, “Nda-ai-kwu, kesi m mini ka ma akpiri gharu ọ kpo m bekwnu, ma m gharu m ọ va ọ tu mini n'omi ka.”

16 Jizọsi kanu a, “Zne, sukwu nzi i, va hna.”

17 Nwerinya wam kaa, “M nwée m nzi.”

Jizọsi kanu a, “I kwukwaru nkari nụ i nwée nzi, 18 kwnornu nụ i gbọlam nzi isne, nye ke ji nụ a wu kitta buo nzi i. I kwuru ezi oka nụ i nwée nzi.”

19 Nwerinya wam kaa, “Nda ai-kwu, m whnurnu nụ i bu nye owhnurninya.

20 Ele nda ai kporu risi ẹli n'olu rugwu ka, kovu anu ele Ju karu nụ hne be kwesiri ọ kpo risi ẹli bu nụ Jerusalem.”

21 Jizọsi kanu a, “Nwerinya, kweru nhne me naakanu i, ige vawa nga ele badnu jọokponu Nda risi ẹli n'olu rugwu ka mọbu nụ Jerusalem. 22 Anu ele Sameria máa nye anu nọokponu risi ẹli, ai ele Ju magwu nye a nọokponu risi ẹli, kwnornu nụ ozhohia hi n'aka ele Ju va. 23 Kovu ige vawa, owe, ige wam valẹm masi, nga ele nọokponu Nda risi n'eli n'ezi jọokponu a risi ẹli n'enine nụ n'ezi oka. Ka bu ele Nda pioru kponu a risi ẹli. 24 Chiokike bu enine, ele nọokponu a risi ẹli jọokporirinu a risi ẹli n'enine nụ n'ezi oka.”

25 Nwerinya wam kanu a, “M maam nụ Mezaya, nye be kwu Karaisi, jaava. Nga ọ varu, ọ jaakanu ai kpakara nhne.”

26 Jizọsi kanu a, “Me nye nookwunu i oka, bu ya.” 27 Ige wam ele sno apna Jizọsi hiehna, o jiri be anya nụ ya nụ nyerinya nookwurita oka. Kovu ọ zá nye sikwaru, “Kini bu nhne i noopio?” mọbu, “Kini mernu i nookwunu nwerinya ka oka?”

28 Nwerinya wam sigbasi idudu mini a, lahna nụ rime ẹli-ohna, kanu ele badnu, 29 “Anu va whnurnu nwerukna ke kannu m kpakara nhne me mernu. Nye ka ọ jọoburu Karaisi sa?” 30 Be gbahala nụ rime ẹli-ohna znekwnusi Jizọsi.

31 Kovu ele sno apna a zị naariasno Jizọsi, kaa, “Nye-zni-nhne, ri wiri.”

32 Jizọsi kanu be, “M nwernu m wiri ke anu máa.”

33 Ele sno apna a nẹsikwarita ẹhni be, “O nwernu nye gweyanu a wiri sa?”

34 Jizọsi kanu be, “Wiri m bu ọ bita echiche nye ziyaru m nụ ọ rnukpa ẹrnu o nyernu m. 35 Anu naakaa, ‘O gwnarnu ẹnwa ẹno, anu gwe nhne n'ekwu.’

* 4:6 n'iwhehnie: okwukwo ke mọm kwuru ọtnu-ige ke isunu

Kõvu me kanu anu, anu le anya n'ekwu, mkpuru chnanam ma be ghõru nhne n'ekwu. ³⁶ Nye neegwe nhne n'ekwu nwernu õgwo ernu, õ chibna ele badnu lele mkpuru ma be nwehia budnu kwõ okwo. Kpam, nye ke kparu mkpuru nu nye ke gweru nhne n'ekwu jeenwekõta snarnima. ³⁷ Nhne be kwuru bu ezi oka, 'Otu badnu kpasiri mkpuru, nye berere ghõru mkpuru.' ³⁸ M ziznenu m anu ghõru mkpuru n'ekwu ke anu rnuge ernu nu rime a. Ele berere rnurnu ernu, anu nwehia mbnarna n'ernu be."

³⁹ Agida ele Sameria ele wu nu rime eli-õhna wam kweru nu Jizõsi kwnornu nu nhne nwerinya wam kwuru, "O kanu m kpakara nhne me mernu." ⁴⁰ Nga ele Sameria vakwnusiri a, be riasno a ma ya nu be daziri, Jizõsi daziri pii õbochi lawuru. ⁴¹ Agida ele berere kweru kwnornu nu izi õma o znirni be.

⁴² Be kanu nwerinya wam, "A kweru kitna, õ buõ nu nhne i kannu ai, kovu kwnornu nu a nurnu nhne o kwuru, a magwu nu nye ka bu Nye Qznohia ke õwa n'ezi."

Jizõsi gwõru nnwõ rukna nye risi

⁴³ Nga õbochi lawuru wam whemernu, õ whõga pii zne Galili. ⁴⁴ Jizõsi n'iwuhuru a karu, "Nye õwhnurninya nwée igwugwu n'eli a." ⁴⁵ Nga õ vaduru eli Galili, ele zi nu Galili naakweru a kwnornu nu be znenu Iriri Qgawhe nu Jeruselem, be whnurnu kpakara nhne o mernu n'Iriri Qgawhe wam.

⁴⁶ Jizõsi lahna nu Kana ke Galili hne o mernu mini ghõ manya. Otu nye risi õchichi ke nnwõ a rukna zi n'ehni igbugbu nu Kapanõm. ⁴⁷ Nga õ nurnu nu Jizõsi hiri nu Judiya va Galili, o znekwnusi a, kanu a, õ va gwõ nnwõ a rukna ehni igbugbu, nye zi n'õnu ernu.

⁴⁸ Jizõsi kanu a, "Anu jeekeweru kwekolam ma anu whnurnu ernu ndu-ehni nu ernu rikne."

⁴⁹ Nwerukna wam kaa, "Nda-ai-kwu, snornu m zne, õ zi nnwõ m nwu."

⁵⁰ Jizõsi kanu a, "La, nnwõ i rukna zi budnu."

Nwerukna wam kweru nhne Jizõsi kanu a, la. ⁵¹ Nga õ zi n'apna, ele izi a kwnusi a, kanu a, "Nnwõ i rukna zi budnu." ⁵² O sika be ige ehni buru nnwõ a rukna õma, be kanu a, "N'õtnu-ige ke mbõm n'iwhehnie† n'ekile wheru ewhe, ehni orne bekwnu wam sigbasiri a."

⁵³ Nda nnwõ wam chenwanya nu õ bu ige wam Jizõsi kannu a, "Nnwõ i rukna zi budnu." Kam kpayaru, ya nu kpakara ele õro a kweru.

⁵⁴ Ka bu ernu ndu-ehni ke ebo Jizõsi rnurnu nga o hiri nu Judiya va Galili.

5

Ogwugwo n'Olulu Mini

Betisaida

¹ Nga ka whemernu, Jizõsi znenu iriri ele Ju nu Jeruselem. ² Otu olulu mini zi ngeri Omu-Mgbo Atnurnu nu Jeruselem ke nwernu mgbemgbe õro isne, ke ele Hiburu nookwu Betizata. ³ Agida ele nriria naadnanyi nu ngeri a, ele isni, nu ele mgwõro, nu ele ngeri ehni be donwurnu õdonwu. [Be zi neese ma be gbaru mini wam. ⁴ Kwnornu nu enine izi Nyenwe ai neehiedna hite n'ige du n'ige gbaru mini wam. Nye nriria õbula ke beru õsno dnabna nu rime mini wam nga enine izi gbarukparu a, ehni a jõburu õma hite nu nriria õbula õ naaria.] ⁵ Otu nwerukna ke naaria nriria nri awha eto nu esato zi pii. ⁶ Nga

† 4:52 Otnu-ige ke mbõm n'iwhehnie: okwukwo ke mbõm kwuru ige awa ke esau

Jizósi whnúrnú a hne ó dnanyi, ó mahíaru nú ó zì nú nríria gbu ókwnu, ó síkwa a, “Í pióru be gwọ́ ì nríria í?”

⁷ Nye nríria wam sarú a, “Nda-ai-kwu, m nwée m nye jeeyisi m nú rime olulu mini nga be gbaruru mini, kpa me neezne, nye berere beru m ósno dnabna.”

⁸ Jizósi kanú a, “Lizọ́, chíri etere í, zne izne.” ⁹ Ngangam, be gwọ́ru nwerukna wam. Ó chíri etere a, zne izne.

Nhne ka mernu n'Óbochi Ozukwa Inwe. ¹⁰ Ka mernu ele Ju kanú nwerukna wam Jizósi gwọ́ru nríria, “Tna bú Óbochi Ozukwa Inwe, o megidnenu n'iwu nú ì nēechiri etere í.”

¹¹ Nwerukna wam sarú be, “Nwerukna ke gwọ́ru m nríria kannú m, ‘Chíri etere í, zne izne.’ ”

¹² Be síkwa a, “Nyele bú nye ke karú jí chíri etere í zne izne?”

¹³ Kọ́vu nú nwerukna wam be gwọ́ru máa nye Jizósi bú, kwnornu nú Jizósi banam n'esilawuru igbudu badnú wam whọ́ga.

¹⁴ Omekwo, Jizósi piohíaru a n'Óro Nsọ́ Chiokike, ó kanú a, “Le, be gwọ́ru ì nríria í, í méma mmehie, ó zì nhne ojo ke kakwo ka dnakwasí í.” ¹⁵ Nwerukna wam whọ́ga kanú ele risi ele Ju nú ó bú Jizósi gwọ́ru a nríria a.

Budnu hi nú Nnwọ́

Chiokike

¹⁶ Ele Ju bete o mekpa Jizósi éhni kwnornu nú ó gwọ́ru nríria n'Óbochi Ozukwa Inwe. ¹⁷ Jizósi kanú be, “Nda m nọ́ornu érnú kpakara ige, ó bú masí kpa me nọ́ornu.” ¹⁸ Ikwu-ónu ka mernu ele risi ele Ju ovu owe éhni k'agída, be noopiosi rikne o gbu Jizósi, ó búo nú o luluru Óbochi Ozukwa Inwe be kpọ́i, kọ́vu nú ó karú nú Chiokike bú Nda a, naakaa nú ya nú Chiokike hna n'otu.

¹⁹ Jizósi kanú be, “Me kanú ezi óka, ó zá nhne ke Nnwọ́ nwernu rikne o mee n'éhni a, kọ́vu o neeme nhne ó whnúrnú Nda a neeme. Kwnornu nú Nnwọ́ nọ́ornu nhne Nda a nọ́ornu. ²⁰ Nda whnúrnú Nnwọ́ a n'anya, neegesi a kpakara nhne o neeme. Ó jeegesi a nhne ke kakwo ka ke jaagbagwojí anú anya. ²¹ Lele kpa Nda neeme ele nwúrnú ónwu hi n'énwu lízọ́, nyee be búdnú, ó bú masí kpa Nnwọ́ neenye ele masíri a búdnú. ²² Nda zá neekpe nye óbula ikpe, kọ́vu o yisiri kpakara ikpe n'aka Nnwọ́ a, ²³ ma kpakara ele badnú sóbisinu Nnwọ́ a lele kpa be nọ́sobisinu Nda. Nye óbula ke zá nọ́sobisinu Nnwọ́, zá nọ́sobisinu Nda nye ziyaru a.

²⁴ “Me kanú anú ezi óka, nye óbula ke nọ́onu ikwu-ónu m kweru nú nye wam ke ziyaru m, nwernu búdnú kwó okwo. Be jáama a ikpe, kọ́vu o hilem n'énwu whe nú búdnú. ²⁵ Me kanú anú ezi óka, ige vawa, ige wam valẹ́m masí, nga ele nwúrnú ónwu jọ́onu nkọ́li ke Nnwọ́ Chiokike, ele nurnu a jaazí búdnú. ²⁶ Kwnornu lele kpa Nda nwernu búdnú nú rime a, ó bú masí kpa o mernu Nnwọ́ nwernu búdnú nú rime a. ²⁷ O nyernu Nnwọ́ rikne o kpe ikpe, kwnornu nú ó bú Nnwọ́ ke Badnú.

²⁸ “Ó gbágwojí anú anya nú ige vawa, nga ele zì n'ilili jọ́onu nkọ́li a, ²⁹ be jeehi n'ilili lízọ́, ele mernu mma jeelízọ́ n'énwu zìri búdnú, ele mmehie jeelízọ́ n'énwu búru ele be jaama ikpe.

³⁰ “M nwée m rikne mee nhne óbula nú rikne ke aka m. M neekpe ikpe kpa Nda m kannú m me kpe. Ka neegesi nú ikpe m zì snam, kwnornu nú m zá neeme nhne me pióru, kọ́vu kwekọ́lam nhne nye ziyaru m pióru.

Akebne gbasíri Jizósi

³¹ “Ó búru nú me naagbanú éhni m akebne, akebne m búo ezi. ³² Kọ́vu ó zì nye naagbanú m akebne, m magwú m nú akebne a zì kwem. ³³ Anú ziznenu ele izi znekwunúsi Jóni, o kwuru nhne gbasíri ezi óka. ³⁴ Ka zá neegesi nú m

neegweru akebne ke badnu, m nookwu nhne ka ma anu nwehia oznohia. ³⁵ Jōni nu lele tonji ke noonwu, nonmuke, anu kpebiri o nwudna ige matị n'iwhe a.

³⁶ “M nwernu m nhne akebne ke kakwo akebne Jōni gbaru. M nonnu ernu ke Nda m nyernu m, ernu wam naagbanu m akebne, neegesi nu Nda m ziyaru m. ³⁷ Nda m nye ziyaru m naagbanu m akebne. Anu nulele nkoli a mōbu whnu ruwhnu a. ³⁸ Anu za naabita ikwu-onu a nu mkpoma anu, kwnornu nu anu kwēle nu nye wam o ziyaru. ³⁹ Anu tusa ehni nyosna nhne be gbaru n'okwukwo nsō anu, anu neeche nu anu jeenwe budnu kwō okwo hite nu nhne be gbaru nu rime a, be naagbanu m akebne. ⁴⁰ Kōvu anu kwē o vakwnusi m, ma anu nwehia budnu kwō okwo.

⁴¹ “M za m nanarnu oznarni hite n'aka badnu. ⁴² M magwu m anu, anu nwēe owhnun'anya Chiokike nu mkpoma anu. ⁴³ M ji m rewhna Nda m va, anu kwēge m, kōvu o buru nu nye berere jiri rewhna a va, anu jeegweru a. ⁴⁴ Ndaa kpa anu jeekwe, hne anu noopio oznarni ke badnu, kōvu anu nwēe rikne pio oznarni ke hi n'aka nye ke bu Chiokike kpōi va.

⁴⁵ “Anu chēko nu m joobno anu nhne nu ruwhnu Nda m. Kōvu o bu Mozizi nye anu kwnataru mkpoma, joobno anu nhne. ⁴⁶ O buru nu anu kweruru Mozizi n'ezi, anu jeekweru m, kwnornu nu o gbaru nhne gbasiri m. ⁴⁷ Kōvu hne anu kwēge nhne Mozizi gbaru n'okwukwo nsō, ndaa kpa anu jeekweru nhne me nookwu?”

6

Jizōsi nyernu pokwu badnu isne wiri

(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

¹ Nga ka mekworu, Jizōsi whe aznu Osimini Galili (ka bu Osimini Taberasi). ² Agida ele badnu snornu a, kwnornu nu be whnurnu ernu ndu-ehni o rnurnu, nga o gworu ele nriria. ³ Jizōsi pnezne n'olu rugwu daziri eli, ya nu ele sno apna a. ⁴ Ige Iriri Ogawhe ele Ju zi ndundu.

⁵ Nga Jizōsi lehnataru anya whnu agida ele badnu naavakwnusi a, o kanu Filipu, “Ndaa hne a jozuya wiri a jeenye igbudu ele ka?” ⁶ Ka bu ma o kpa Filipu iru, kwnornu nu o magwu nhne o jeeme.

⁷ Filipu saru a, “O buru nu a zu bredi riwhu mkpuru iwai lawuru, o jeezu ma nye obula ri matị matị.” ⁸ Otu nu rime ele sno apna a, Anduru, nwene rukna Saimoni Pita, kaa, ⁹ “Otu wikoro matị zi hna nye ji ike bredi balị* isne nu aznu matị matị lawuru. O za nhne kam bu n'esilawuru igbudu ele badnu ka.”

¹⁰ Jizōsi kanu be, “Anu kanu be daziri eli.” Agida achara zi pii. Kpakara ele badnu wam daziri eli, be hna lele pokwu ele rukna isne. ¹¹ Jizōsi gweru bredi wam, tu mmamma, nyee kpakara ele wam dazigwu eli. O gweru aznu wam mee kwno kpam. Be ri, riji ruwho be.

¹² Nga be rikworu, Jizōsi kanu ele sno apna a, “Anu tutukota kpakara ruvnuruvnu ke gwnarnu, o za ke whu.” ¹³ Be tutukota kpakara ruvnuruvnu a, ke jiri nri nu nkita lawuru hite n'ike bredi balị isne wam ke ele badnu riri.

¹⁴ Ele zi nga Jizōsi rnurnu ernu ndu-ehni ka karu, “N'ezi oka, ka bu nye owhnurninya wam ke jaava n'owa.” ¹⁵ Nga Jizōsi whnuru nu be noopio o chni a eze nu rikne, o hi n'esilawuru be whoga, ya nu nsnuru a zne n'olu rugwu.

* 6:9 balị Ka bu ikpa be ji neeme bredi.

*Jizósi znernu izne
n'olu mini*

(Mat 14:22,33; Mak 6:45-52)

¹⁶ N'ogbednachi, ele sno apna a zne osimini. ¹⁷ Be bna n'ogbo neewhe aznú osimini kiyari neezne Kapanòm. Jizósi yáavage hne be zì tem dù n'abalì. ¹⁸ Okne ruwhe nù abaka-mini neewhe n'olu mini. ¹⁹ Ele sno apna a kwò ogbo nhne nù lele mailì èto mọbu èno nga be whnurnu Jizósi naavakwnusi be, neezne izne n'olu mini. Be tų ogwnu k'agìda. ²⁰ Kọvu Jizósi kanų be, "Anų tųko ogwnu, ọ bų mawa." ²¹ Be kweru a, ọ bnakwnusi be nų rime ogbo, ngangam ogbo be dù n'èli wam be neezne.

Ele badnú noopio Jizósi

²² N'ekile a, agìda ele badnú ele zì n'aznú osimini kiyari mahjaru nų otu ogbo matì zì pìi whogalam vuru ele sno apna Jizósi kpò. Jizósi snóge be. ²³ Ogbo ele ke berere hiri nų Taberasì va nų ngeri hne ele badnú wam riri brèdi, nga Nyenwe aì tųkaru mmamma. ²⁴ Nga ele badnú wam whnurnu nų Jizósi zìla pìi, ma ele sno apna a, be bna n'ogbo wam zne Kapanòm noopio Jizósi.

Jizósi bų Wiri ke Bųdnu

²⁵ Nga ele badnú wam whnurnu a n'aznú osimini kiyari, be sịkwa a, "Nye-zni-nhne, ndaa nga ì varų hna?"

²⁶ Jizósi sarų be, "Me kanų anų ezi ọka, anų noopio m kwnornu nų anų rijiri rųwho nų brèdi me nyernu anų, ọ búo kwnornu nų anų whnurnu ẹrnu ndu-ẹhni. ²⁷ Anų dógbu ẹhni anų n'ẹrnu kwnornu nų wiri ke nooro oro, tnunuma, anų dógbu ẹhni anų n'ẹrnu kwnornu nų wiri ke jaazì tem dù bųdnu kwó okwo, ke Nnwọ ke Badnú neenye anų. Ya bų nye Chiokike nyernu rikne o mee kpm."

²⁸ Be sịkwa Jizósi, "Kini bų nhne a jeeme ma a rnų ẹrnu Chiokike?"

²⁹ Jizósi sarų be, "Ka bų ẹrnu Chiokike, anų kweru nų nye wam o ziyaru."

³⁰ Be sịkwa a, "Kini bų ẹrnu ndu-ẹhni i jeeji gesi ma a whnurnu, kweru? Kini bų nhne i jeeme? ³¹ Ele nda aì ọkmari riri mana n'èli chna chna chna, lele kpa ọkwukwo nsọ kwuru, 'O nyernu be brèdi ke hi n'oligwe va, be ri.' "

³² Jizósi kanų be, "Me kanų anų ezi ọka, ọ búo Mozizi nyernu anų brèdi ke hi n'oligwe va, kọvu Nda m neenye anų ezi brèdi ke hi n'oligwe va. ³³ Kwnornu nų brèdi ke Chiokike neenye bų nye wam ke hi n'oligwe va, bų nye neenye ele ọwa bųdnu."

³⁴ Be kaa, "Nda-aì-kwu, neenye aì brèdi ka kpakara ige."

³⁵ Jizósi kanų be, "Mawa bų brèdi ke neenye bųdnu, nye vakwnusiri m, wiri jóogwnu a rịa rịa, nye kweru nų me, akpìri jóokpo a bekwnu rịa rịa. ³⁶ M karų m, anų whnurnu m, kọvu anų kwége. ³⁷ Nye ọbula ke Nda m nyernu m jaavakwnusi m, m jáachìhala a rịa rịa. ³⁸ Kwnornu nų m hiri m n'oligwe hiedna mee echiche nye ziyaru m, ọ búo o mee echiche m. ³⁹ Ka bų echiche nye ziyaru m, me túhnu nye ọbula ke o nyernu m, kọvu me mee ma be hi n'ẹnwu lizọ n'ọbochi ipne-aznú. ⁴⁰ Kwnornu nų ka bų nhne Nda m noopio, nye ọbula ke jóowhnu Nnwọ wam, kweru nų a, jeenwe bųdnu kwó okwo, m jeeme nye wam hi n'ẹnwu lizọ n'ọbochi ipne-aznú."

⁴¹ Ele Ju bete ọ takpo megidne a, kwnornu nų ọ karų, "Mawa bų Brèdi ke hiednarnų n'oligwe." ⁴² Be kaa, "Nye ka ọ búo Jizósi nnwọ Josefu? A magwų nda a nų nne a, ndaa kpa ọ naakaa nų o hi n'oligwe hiedna?"

⁴³ Jizósi kanų be, "Anų tákpoma n'esilawuru ẹhni anų. ⁴⁴ Ọ zá nye jaavakwnusi m okwolem ma Nda m nye ziyaru m jóodoru a vakwnusi m, m jeeme

o lizọ n'ẹnwu n'ọbochi ipne-aznụ. ⁴⁵ Ele ọwhnurninya gbarụ a n'okwukwo nsọ, 'Chiokike jeezni kpakara ele badnụ nhne.' Nye ọbula ke bnoteru Nda nsị mụhia nhne n'aka a, jaavakwnusi m. ⁴⁶ O zá nye ọbula ke whnụleru Nda anya nụ mbọm, kwekọlam nye wam ke hi hne Chiokike zị whnurnu Nda anya. ⁴⁷ Me kanụ anụ ezi ọka, nye ọbula ke kweru nwernu bụdnụ kwó okwo. ⁴⁸ Mawa bụ wiri ke bụdnụ. ⁴⁹ Ele nda anụ ọknani riri mana n'eli chna chna, be nwụ. ⁵⁰ Kọvu wiri ke hi n'oligwe hiedna, nye ọbula ke riri a, jọonwu ẹnwu. ⁵¹ Mawa bụ wiri ke zị bụdnụ ke hi n'oligwe hiedna. O bụru nụ badnụ ọbula ri wiri ka, o jaazị bụdnụ tim tọm. Anọ-ẹhni m bụ wiri ke me jeenye ọwa ma be ziri bụdnụ."

⁵² Ka kpararu ọdogbuta whuyaru n'esilawuru ele Ju. Be kaa, "Nwerukna ka, o jeenye aị anọ-ẹhni a ma a ri?"

⁵³ Jizọsi kanụ be, "Me kanụ anụ ezi ọka, okwolem ma anụ riri anọ-ẹhni ke Nnwọ ke Badnụ, nwọ ọvnarna a, anụ jéenwe bụdnụ nụ rime anụ. ⁵⁴ Nye ọbula ke jeeri anọ-ẹhni m, nwọ masị ọvnarna m nwernu bụdnụ kwó okwo. ⁵⁵ Kwnornu nụ anọ-ẹhni m bụ wiri n'ezi, ọvnarna m bụ masị nhne be nwọ ọnwọ n'ezi. ⁵⁶ Nye ọbula ke jeeri anọ-ẹhni m, nwọ ọvnarna m, wu nụ rime m, m wu masị m nụ rime a. ⁵⁷ Lele kpa Nda ke zị bụdnụ ziyaru m, m zị m bụdnụ kwnornu nụ Nda m, kпам masị, nye ọbula ke jeeri anọ-ẹhni m jaazị bụdnụ kwnornu me. ⁵⁸ Ka bụ wiri wam ke hi n'oligwe hiedna, o bụo kpa nda anụ ọknani riri mana be nwụ. Nye ọbula ke jeeri wiri ka jaazị bụdnụ tim tọm." ⁵⁹ Ka bụ nhne Jizọsi kwuru nga o neezni nhne nụ ọro ọgbako ele Ju zị nụ Kapanọm.

Ikwu-ọnu ke bụdnụ

kwó okwo

⁶⁰ Nga agida ele sno apna a nurnu ọka a, be kaa, "Ikwu-ọnu ka siri rikne, nyele jeemeli a?"

⁶¹ Nga Jizọsi mahjaru nụ ele sno apna a naatakpo gbasiri ọka ka, o kanụ be, "Ka o mernu ovu we anụ ẹhni sa? ⁶² Ndaa kpa o jọonu nga anụ jọowhnu Nnwọ ke Badnụ lahna hne o zị nụ mbọm? ⁶³ Enine neenye bụdnụ, badnụ etekne nwée rikne mee nhne ọbula. Ọka me nookwunu anụ bụ enine bụ masị bụdnụ. ⁶⁴ Kọvu agwna anụ kwége." Jizọsi magwụ hite n'ọziri ele kwé ekwe nụ nye jeere a. ⁶⁵ O kanụ be, "Ka kpararu me jiri kanụ anụ nụ o zá nye jaavakwnusi m, okwolem ma Nda m nyernu a rikne o mee kпам."

⁶⁶ Hite nụ nhne Jizọsi kwuru, agida ele sno apna a lahna aznụ kwnornu nụ ikwu-ọnu ka, be snóge a berere. ⁶⁷ Jizọsi sịkwa nri nụ badnụ lawuru wam ele sno apna a, "Anụ jaalahna masị?"

⁶⁸ Saịmoni Pita, kaa, "Nyenwe aị, a jaalakwnusi nyele? I nwernu ikwu-ọnu ke neenye bụdnụ kwó okwo. ⁶⁹ Kịtna, a kweru, mahja masị nụ i bụ nye nsọ ke Chiokike."

⁷⁰ Jizọsi kanụ be, "Me hōhiaru anụ nri nụ ẹbo, kọvu otu nyenum nụ rime anụ bụ ekwensu." ⁷¹ O nookwu gbasiri Judasị, nnwọ Saịmoni Isikarioti, kwnornu nụ Judasị jeere a, o bụ n'ezi nụ o bụ otu nụ rime nri nụ badnụ lawuru wam ele sno apna Jizọsi.

7

Jizọsi nụ rụmu nne a

¹ Nga ka mekworu, Jizọsi neeznegharị nụ rime Galili. O chọla o zne Judiya kwnornu nụ ele Ju noopio o gbu a. ² Ige Iriri Oro Igwugwu ele Ju zị ndundu. ³ Rụmu nne Jizọsi kanụ a, "Whọga hna zne Judiya ma ele sno apna i whnurnu ẹnu i nọornu. ⁴ Nye pioru ma ele badnụ mahja nye o bụ rnụ ẹnu tugwaru

otugwa. Mee ma ọwa whnũrnũ ẹrnũ ì nọornũ.” ⁵ Rũmu nne a kwuru ka kwnornũ nũ be kwéle nũ ya.

⁶ Jizọsi kanũ be, “Ige m yóoduge, kọvu ige anũ zì n’aka anũ. ⁷ Ele ọwa jéenwe rikne sno anũ iro, kọvu be snornũ m irno, kwnornũ nũ m naakaa nũ ẹrnũ be búo ọma. ⁸ Anũ zne n’Iriri ka, m jáava n’Iriri ka kítna, kwnornũ nũ ige m yóoduge.” ⁹ Nga Jizọsi kwukworu kpa, ọ dazìgidne nũ Galili.

Jizọsi znernu Iriri

Oro Igwugwu

¹⁰ Nga rũmu nne a znernu Iriri wam, Jizọsi snornũ be zne Iriri wam nũ mgwũgwa, ọ búo nũ ruwhnu ọhna. ¹¹ Ele Ju zì noopio a n’Iriri wam, be neesikwa, “Ndaa hne ọ zì?”

¹² Agìda ele badnũ nọotnurita n’esilawũru be, be naakaa, “Ọ bú nye ọma.” Ele berere naakaa, “Ọza, o nooduwhu ele badnũ.” ¹³ Kọvu ọ zá nye nookwuhia nhne gbasiri a nũ ruwhnu ọhna, kwnornũ nũ be nọotu ogwnu ele risi ele Ju.

¹⁴ N’esilawũru Iriri wam, Jizọsi znernu n’Oro Nsọ Chiokike bete neezni nhne. ¹⁵ Nhne o neezni jiri ele risi ele Ju anya, be kaa, “Nwerukna ka múlele nhne, ndaa kpa o jiri mahia nhne?”

¹⁶ Jizọsi sarũ be, “Nhne me neezni búo ikwu-ọnu ke m, kọvu ke nye ziyaru m. ¹⁷ Nye ọbula ke jeeme echiche nye ziyaru m, nye wam jaamahia ma nhne me neezni ma o hi n’aka Chiokike mọbu o hi n’aka ke m. ¹⁸ Nye nookwu nhne aka ke a, noopio igwugwu ke ẹhni a, kọvu nye noopio igwugwu nye ziyaru a bú nye ezi ọka, aghigho zila nũ rime a. ¹⁹ Ọ búo Mozizi nyernu anũ iwu? Kọvu ọ zá otu nũ rime anũ ke naabita iwu. Kìni mernu anũ noopio o gbu m?”

²⁰ Ele badnũ wam kaa, “Ì bú nye rẹnwu ojo nwũgwu. Nyele noopio o gbu i?”

²¹ Jizọsi kanũ be, “M nrũrnũ m otu ẹrnũ ndu-ẹhni, o ji anũ anya. ²² Mozizi nyernu anũ iwu ọ kpa rũmu anũ nka (ọ bú n’ezi nũ ọkpa nka híge n’aka Mozizi, kọvu o hi n’aka ele gbaka), anũ naakpa rũmu anũ nka n’Ọbochi Ozukwa Inwe. ²³ Ọ búru nũ anũ naakpa rũmu anũ nka n’Ọbochi Ozukwa Inwe, ma anũ bita Iwu Mozizi, ndaa kpa ọvu ji neewe anũ ẹhni kwnornũ nũ m gwọru m nye nriria n’Ọbochi Ozukwa Inwe?” ²⁴ Anũ kpé ikpe hite nũ nhne anya nọowhnu, kọvu anũ kpe ikpe búru ọma.”

Jizọsi, ọ bú ya bú Mezaya?

²⁵ Agwna ele zì nũ Jeruselem kaa, “Ka ọ búo nye be noopio o gbu? ²⁶ Le, o nookwu ọka n’ọhna, ọ zá nye nookwu nhne ọbula megidne a. Ele risi aì be magwũ nũ nye ka bú Karaìsi n’ezi?”

²⁷ Kọvu nga Karaìsi jaava, ọ zá nye jaamahia hne o jeehi va. Kọvu kpakara aì magwũ hne nwerukna ka hi va.

²⁸ Kpa Jizọsi neezni nhne n’Oro Nsọ Chiokike, o gweru okne nkọli siwama lulo, kaa, “Anũ magwũ nye me bú, anũ magwũ masì hne me hi va, kọvu m váge m nũ rikne aka m, nye ziyaru m bú ezi ọka. Anũ máa nye ọ bú. ²⁹ Kọvu m maam nye ọ bú, kwnornũ m hi m hne ọ zì va, ya ziyaru m.”

³⁰ Be pio kpa be jọonwugwu a, kọvu ọ zá nye tũkwasiri a aka, kwnornũ nũ ige a yóoduge. ³¹ Kọvu agìda ele badnũ n’esilawũru igbudu badnũ wam kweru nũ ya, be kaa, “Nga Karaìsi jaava, ọ jọornũ ẹrnũ ndu-ẹhni kakwo ke nwerukna ka nọornũ?”

Be ziznernu ele nse

be nwudne Jizọsi

³² Ele Farisi nũrnũ nhne igbudu ele badnũ wam nookwu gbasiri a, be nũ ele risi arìohna zizne ele neese Oro Nsọ Chiokike ma be nwũgwu Jizọsi. ³³ Jizọsi

kaa, “Me nù anù jaazí ige matí, omekwo, m lakwnusi nye ziyaru m. ³⁴ Anù joopio m, anù jóowhnu m, kwnornu nù anù jéenwe rikne va nhne me naala.”

³⁵ Ele risi ele Ju síkwa éhni be kaa, “Ndaa hne o jeezne hne a jóopiohíali a? O jeezne hne ele Ju wu n’esilawùru ele Giriki, zni ele Giriki nhne?” ³⁶ Kíni bú risi nhne o nookwu? O karù, ‘Anù joopio m, kòvu anù jóowhnu m, hne me neezne anù jéenwe rikne va.’ ”

Osimini ke neenye búdnú

³⁷ N’okne óbochi ipne-aznú ke Iriri wam, Jizòsi gwuzoru, gweru okne nkòli siwama, kaa, “Nye óbula ke akpíri nòokpo bèkwnu, ó vakwnusi m, nwòrnu mini. ³⁸ Lele kpa ókwukwo nsò kwuru, ‘Nye óbula ke kweru nù me, osimini ke mini búdnú jeehi nù rime rùwho a naagbahíja.’ ” ³⁹ Jizòsi kwuru ka kwnornu nù Enine Nsò ke ele kweru nù ya jaanahíja. N’ige wam be ényene Enine Nsò, kwnornu nù be ényene Jizòsi igwugwu.

Okewa n’esilawùru ele badnú

⁴⁰ Agwna ele zì n’igbudu ele badnú wam, nga be nùrnu ikwu-ònu ka, be kaa, “N’ezí, nwerukna ka bú nye ówhnurninya wam.”

⁴¹ Ele berere kaa, “O bú Karaísi.”

Kòvu ele berere kaa, “Karaísi o jeehi nù Galili va? ⁴² Ókwukwo nsò kwuru nù Karaísi jeehi nù avnùrnu Dévidi va, nù be jóomu a nù Bétilehem, éli-òhna hne Dévidi wuru.” ⁴³ Ka kpayarù okewa n’esilawùru igbudu ele badnú wam kwnornu nù Jizòsi. ⁴⁴ Agwna be piору ó nwudne a, kòvu ó zá nye tükwasiri a aka.

Ókwe ekwe ke ele risi ele Ju

⁴⁵ Omekwo, ele neese Oro Nsò Chiokike lahnakwnusi ele risi aríohna nù ele Farisi, be síkwa be, “Kíni mernu anù nwùyagele a?”

⁴⁶ Ele nse wam sarù be, “O zá nye kwuleru óka lele kpa nwerukna ka kwuru.”

⁴⁷ Ele Farisi síkwa be, “O duhie masíla anù sa? ⁴⁸ O nwernu otu nye Farisi mòbu ele risi ele Ju ke kweru nù ya sa? ⁴⁹ Ele ka máa nhne óbula gbasíri iwu, óvu ónu Chiokike zì nù risi be.”

⁵⁰ Otu nye Farisi rēwhna a bú Nikodimòsi, nye znekwnusiri Jizòsi n’abalí, kanù be, ⁵¹ “Iwu aì zá naama badnú ikpe sí ó nùna nhne hi n’ònu a, nù nhne o mernu.”

⁵² Be sarù a, “I bú masí nye Galili sa? Lekasi nù nhne be gbarù n’òkwukwo nsò, ó zá nye ówhnurninya ke hi nù Galili whùya.”

[⁵³ Be gbasá, nye óbula la n’òro a.

8

Nwerinya be nwùgwuru n’òyi

¹ Jizòsi znernu nù Rugwu Olivu. ² N’ònu ósisi, ó lahna n’Oro Nsò Chiokike, kpakara ele badnú gba a gburugburu, ó dazíri éli bete neezni be nhne. ³ Ele zni iwu ele Ju nù ele Farisi kwuyanù a otu nwerinya be nwùgwuru n’òyi, be gwuzote a n’esilawùru be. ⁴ Be kaa, “Nye-zni-nhne, a nwùgwuru nwerinya ka hne ya nù nyerukna dnanyì. ⁵ N’iwu aì, Mozizi karù be gweru akaworugwu tughu a. Kíni bú nhne i kwuru?” ⁶ Be kwuru ka naakpa a iru ma be bno Jizòsi nhne.

Kõvu Jizõsi whudnahie ẽli gweru mkpaka a gba nhne nu rĩzna. ⁷ Be zi kõriri neesikwa a, o lizõ, kanu be, “Nye õbula n'esilawuru anu ke mekõlele mmehie beru õsno tu a akaworugwu.” ⁸ O whudnahie ẽli berere naagba nhne nu rĩzna.

⁹ Nga be nurnu a, be hite nu nye okno badnu du nu nye mati, otu otu be whõga kwo. O gwnata Jizõsi nu nwerinya wam. ¹⁰ Jizõsi lizõ, sĩawa a, “Nwerinya, ndaa ele noobno i nhne? O za nye gwnarnu ke jaama i ikpe?”

¹¹ Nwerinya wam kaa, “O za, su Nda-aĩ-kwu.”

Jizõsi kanu a, “M maãe m masi m ji ikpe, kovu la, i meãa mmehie berere.”]

Jizõsi, iwihne ke õwa

¹² Jizõsi kakwnonu be, “Mawa bu iwihne ke õwa. Nye õbula ke joosno m jeenwe iwihne ke budnu, o jeezne izne n'õchichiri.”

¹³ Ele Farisi kaa, “I naagbanu ẽhni i akebne kitna, nhne i nookwu buo ezi õka.”

¹⁴ Jizõsi saru be, “O bubedi nu m naagbanu ẽhni m akebne, nhne me nookwu bu ezi õka, kwnornu nu m magwu m hne me hi nu hne me neezne. ¹⁵ Anu neekpe ikpe lele badnu. M za m neekpe nye õbula ikpe. ¹⁶ O buru nu me kpe ikpe, ikpe m ziri ezi kwnornu nu me nu nsnu m za n'ikpe, me nu Nda m nye ziyaru m zi. ¹⁷ Be gbaru a n'iwu anu, nu akebne badnu lawuru gbaru bu ezi õka. ¹⁸ M gbanu m ẽhni m akebne, Nda m nye ziyaru m gbakwnonu m akebne.”

¹⁹ Be sĩawa a, “Nda hne Nda i zi?”

Jizõsi saru be, “Anu maãa m, anu maãa masi Nda m. O buru nu anu magwu nye me bu, anu znernu amahia Nda m.” ²⁰ Jizõsi kwuru kpakara nhne ka nga o neezni nhne n'õro Nso Chiokike, nu rime hne be naabita igbe iwai. O za nye tukwasiri a aka megidne a kwnornu nu ige a yaavage.

Anu jeezneli hne me

neezne

²¹ Jizõsi kanu be berere, “M jaala, anu joopio m, anu jõonwu nu rime mmehie anu. Anu jeenwe rikne va hne me jaala.”

²² Ele risi ele Ju kaa, “O kaa nu a jaavali hne o naala. O joogbu ẽhni a sa?”

²³ Jizõsi kanu be, “Anu hi hna, kovu m hi m n'olu va. Anu bu ele õwa ka, kovu m buo m nye õwa ka. ²⁴ O bu nhne me jiri kanu anu nu anu jõonwu nu rime mmehie anu. O buru nu anu kwẽge nu m bu m nye me bu, anu jõonwu nu rime mmehie anu.”

²⁵ Be sĩawa a, “I bu nyele?”

Jizõsi kanu be, “M bu m nye me karu nu m bu m n'õziri. ²⁶ M nwernu m agida nhne me jookwu n'ikpe megidne anu. Kovu nye ziyaru m bu ezi õka, m jaakanu õwa nhne me nurnu hite n'õnu a.”

²⁷ Be ghõyage nhne o nookwu gbasiri Nda. ²⁸ Ka kpayaru, Jizõsi kannu be, “Nga anu jeegwelizõ Nnwõ ke Badnu olu, ige wam anu jaamahia nu m bu m nye me bu. O za nhne ke me neeme nu rikne aka ke m, kovu m neezni kpakara nhne Nda m znirni m. ²⁹ Nye wam ziyaru m dagwu m, o ghãrula me nu nsnu m rĩa rĩa, kwnornu nu m neeme nhne naamasĩ a kpakara ige.”

³⁰ Agida ele nurnu nhne Jizõsi kwuru kweru nu ya.

Badnu nwernu ẽhni a n'ezi

³¹ Jizõsi kanu ele Ju ele ke kweru nu ya, “O buru nu anu dazigidne n'ikwu-õnu m, anu jõoburu ele sno apna m n'ezi. ³² Anu jaamahia ezi õka, ezi õka wam jeeme anu nwernu ẽhni anu.”

³³ Be sarú Jizòsi, “A bú rúmu Eberham, a búkolele óhi n'aka badnú óbula. Ndaa kpa ì naakaa nú a jeenwernu éhni aì?”

³⁴ Jizòsi sarú be, “Me kanú anú ezi óka, nye óbula ke neeme mmehie bú óhi ke mmehie. ³⁵ Óhi zá naadazígídné n'óro tím tòm, kòvu nnwọ nwe óro ókwnukokwnu. ³⁶ Ó búru nú Nnwọ jeeme anú nwernu éhni anú, anú jeenwernu éhni anú n'ezi. ³⁷ M magwú m nú anú bú rúmu Eberham, kòvu anú noopio o gbu m, kwnornu nú anú kwége ikwu-ónu m. ³⁸ M naakanú anú nhne Nda m gesiri m, kòvu anú neeme nhne nda anú kannú anú.”

³⁹ Be sarú a, “Eberham bú nda aì.”

Jizòsi kanú be, “Ó búru nú Eberham bú nda anú n'ezi, anú jóornu éru Eberham rnǫrnu. ⁴⁰ Nhne me mernu bú ó kanú anú ezi óka me nǫrnu n'ónu Chiokike, anú noopio o gbu m. Eberham méne kpam. ⁴¹ Anú neeme nhne anú nda anú mernu.”

Be kaa, “Chiokike bú Nda a nwernu kpóì. A búo rúmu óyì.”

Rúmu ke Ekwensu

⁴² Jizòsi kanú be, “Ó búru nú Chiokike bú Nda anú n'ezi, anú znernu ówhnu m n'anya, kwnornu nú m hí m hne Chiokike zì whúya, va hna. M váge m nú rikne aka ke m, kòvu ya ziyaru m. ⁴³ Nhne mernu anú ghóyage nhne me nookwu, ó bú nú anú bnóge nsnì n'ikwu-ónu m. ⁴⁴ Anú bú rúmu nda anú Ekwensu, anú jóornu éru nda anú noopio. Ó bú nye noogbu badnú hite n'ópanizo. Ó zìla n'ezi óka, kwnornu nú ezi óka zá nú rime a. Omen'èlì a bú ó gha aghalaghala, kwnornu nú o bú nye aghalaghala nú nda kpakara aghalaghala. ⁴⁵ Me nookwunu anú ezi óka, kòvu anú zá neekweru m. ⁴⁶ Nyele n'ésilawúru anú jaama m ikpe mmehie? Ó búru nú me kanú anú ezi óka, k̀ni mernu anú kwége m? ⁴⁷ Nye óbula bú ke Chiokike joobno nsnì ikwu-ónu Chiokike. Kòvu anú jóobno nsnì kwnornu nú anú búo ele ke Chiokike.”

Jizòsi nú Eberham

⁴⁸ Ele Ju sarú Jizòsi, “A kwukwaru nkari nga a kwuru nú ì bú nye Sameria ke renwu ójo nwúgwu.”

⁴⁹ Jizòsi kanú be, “Ó zá renwu ójo nwúgwu m, kòvu m neenye Nda m igwugwu, kòvu anú zá neenye m igwugwu. ⁵⁰ M zá m noopio igwugwu ke m. O nwernu nye ke noopio igwugwu m, nye wam bú nye ikpe. ⁵¹ Me kanú anú ezi óka, ó búru nú nye óbula bíta ikwu-ónu m, ó jóowhnu éruw aná ríà ríà.”

⁵² Ele Ju kanú a, “Kítna hne a mahíaru nú renwu ójo nwúgwu ì. Eberham nú kpakara ele ówhnurninya nwǫrnu éruw. Ì zì hna naakaa nú nye óbula ke jaabíta ikwu-ónu ì jóonwu óruw ríà ríà. ⁵³ Nda aì Eberham nwǫrnu éruw. Ì kákwole Eberham nú ele ówhnurninya ele nwǫrnu éruw. Ì che nú ì bú ì nyele?”

⁵⁴ Jizòsi sarú, “Ó búru nú me nee éhni m igwugwu, ó zá nhne ó bú. Nda m nye anú naakaa nú ó bú Chiokike anú neenye m igwugwu. ⁵⁵ Ó bú n'ezi nú anú máa nye ó bú ríà ríà. Kòvu m maam nye ó bú. Ó búru me kaa nú m máam nye ó bú, m jóoburu nye aghalaghala lele anú, kòvu m magwú m nye ó bú, m naabíta ikwu-ónu a. ⁵⁶ Nda anú Eberham nwernu ovu óso n'ónu nú ó jóowhnu óbochi m, ó whnú masì a, ó nwúdnaru.”

⁵⁷ Ele Ju kanú a, “Ì yóoduge nri awha isne, ì whnǫrnu Eberham n'ezi?”

⁵⁸ Jizòsi kanú be, “Me kanú anú ezi óka, m zì m sù be mǫrnu Eberham.”

⁵⁹ Be chíri akaworugwu be jóotugbu a, kòvu Jizòsi tugwa éhni a, hí n'Óro Nso Chiokike whoga.

9

*Jizōsi gwōru nye**be murnu n'isni*

¹ Kpa Jizōsi neewhe, ọ whnụ otu nyerukna be murnu n'isni. ² Ele sno apna a sịkwa a, “Nye-zni-nhne, ọ bụ mmehie nyele mernu be murnu nwerukna ka n'isni? Mmehie ke a sọbu ke ele murnu a?”

³ Jizōsi kaa, “Isni kpuru a búo kwnornu nụ mmehie ke a mọbu ke ele murnu a. Kọvu o kpuru isni ma ọnu Chiokike whụya iwhe n'ẹhni a. ⁴ A jaazị nọornu ọnu nye wam ziyaru m kpa ọbochi gwnarnu, kwnornu nụ abalị vawa, nga ọ zá nye jeenwe rikne rụ ọnu. ⁵ Kpa me zịko n'ọwa, mawa bụ iwhe ke ọwa.”

⁶ Nga o kwukworu ka, ọ gbụsa ọnu-mini n'ẹli, gweru ọnu-mini wam me ọrura, o te ọrura wam n'anya nwerukna wam. ⁷ Ọ kanu a, “Zne sụ ruwhnu i n'Olulu Mini Saịlom” (ke bụ nye be zizernu). Nwerukna wam zne, sụ ruwhnu a, hieha nọowhu ọsno.

⁸ Ele agbatibi a nụ ele whnurnu hne ọ nọorio nhne nụ mbom sịkwa, “Ka ọ búo nwerukna wam dazị ẹli nọorio nhne?”

⁹ Agwna be kaa, “Ọ bụ ya.”

Ele berere kaa, “Ọza, o yiri ya.”

Kọvu nwerukna wam karu, “Ọ bụ mawa.”

¹⁰ Be sịkwa a, “Ndaa kpa anya i jiri kpume?”

¹¹ Ọ saru, “Otu nwerukna be kwu Jizōsi mernu ọrura tesi n'anya m, kanu m, ‘Zne n'Olulu Mini Saịlom sụ ruwhnu,’ kpa me snurnu, m whnurnu m ọsno.”

¹² Be sịkwa a, “Nda hne ọ zị?”

Ọ kaa, “M máam.”

*Ele Farisi nọotule**ogwugwo wam*

¹³ Be kwuznenu ele Farisi nwerukna wam kpuru isni nụ mbom. ¹⁴ Jizōsi mernu ọrura kpume anya nwerukna wam n'Ọbochi Ozukwa Inwe. ¹⁵ Ele Farisi sịkwa nwerukna wam berere kpa o jiri nọowhu ọsno. Ọ kanu be, “O yisiri ọrura n'anya, m sụ ruwhnu m, kịta, m nọowhu ọsno.”

¹⁶ Agwna ele Farisi kaa, “Nwerukna ka híge nụ hne Chiokike zị va, kwnornu nụ ọ zá naabịta iwu ke Ọbochi Ozukwa Inwe.”

Ele berere kaa, “Ndaa kpa nye mmehie jeenwe rikne rụ ọnu ndu-ẹhni ele ka?” Ka vuyaru okewa n'esilawuru be. ¹⁷ Ele Farisi sịkwa kwno nwerukna wam berere, “Ndaa nhne i kwuru gbasiri nye wam kpumernu anya i?”

Ọ saru be, “Ọ bụ nye ọwhnurninya.”

¹⁸ Kọvu ele risi ele Ju kwége nụ o kpuru isni nụ mbom kọvu nọowhu ọsno kịta tem be sukwu ele murnu nwerukna wam. ¹⁹ Be sịkwa be, “Ka ọ bụ nnwọ anu, nye anu karu nụ o kpuru isni nga anu murnu a? Ndaa kpa o jiri nọowhu ọsno kịta?”

²⁰ Ele murnu a saru be, “Ọ bụ n'ezi nụ ọ bụ nnwọ aị, nye a murnu n'isni.

²¹ Kọvu a máa kpa o jiri nọowhu ọsno kịta mọbu nye kpumernu anya a. Anu sịkwahia a, ọ bụ okno badnu, o jookwulinu ẹhni a.” ²² Ele murnu a kwuru ka kwnornu nụ be nọotu ogwnu ele risi ele Ju. Kwnornu nụ ele risi ele Ju kwekọtaru nụ nye obula ke jookwuhia nụ Jizōsi bụ Karaịsi, be jaachihala a n'oro ọgbako ele Ju. ²³ Ka kpañaru ele murnu a karu, “Ọ bụ okno badnu, anu sịkwa a.”

²⁴ Be sukwu kwno nwerukna wam be murnu n'isni, be kanu a, “Nye Chiokike ọznarni, a magwu nụ nwerukna ka bụ nye mmehie.”

²⁵ Nwerukna wam kaa, “M máam ma ọ bụ nye mmehie, ma ọ bụo nye mmehie. Kọvu otu nhne bụ ke me mahiaru, m kpuru m isni nụ mbòm, kịta m nọowhnu ọsno.”

²⁶ Be sịkwa kwno a, “Kịni bụ nhne o mernu i? Ndaa kpa o jiri kpume anya i?”

²⁷ Ọ saru be, “M kannu m anu nụ mbòm, anu kwéle o bno nsni. Anu piuru ọ nụ a berere? Anu noopio ọ bụru ele sno apna a sa?”

²⁸ Be kpasị a iwhnerne, kaa, “I bụ nye sno apna nye ka, a bụ ele sno apna Mozizi. ²⁹ A magwu nụ Chiokike kwunnu Mozizi ọka, kọvu nye ka, a máa hne o hi va.”

³⁰ Nwerukna wam saru be, “Ka bụ nhne tu n'anya, anu máa hne o hi va, kọvu o kpumernu anya m. ³¹ A magwu nụ Chiokike zá noobnonu ele mmehie nsni, kọvu o noobnonu ele nọsobisinu a nsni bụ ele neeme nhne naamasị a. ³² Ke ọwa panizoru, ọ zá nye nuleru nụ o nwernu nye kpumernu anya nye be murnu n'isni. ³³ Ọ bụru nụ nwerukna ka híge n'aka Chiokike, o jéenwe rikne mee nhne ọbula.”

³⁴ Be saru a, “Be murnu i, znułizo i nụ rime mmehie. I jọbu nye jeezni ai nhne sa?” Be chíhala a nụ rime ọro ọgbako ele Ju.

Isni ke Enine

³⁵ Nga Jizosi nurnu nụ be chíhalaru a, o pohia a, kaa, “I kweru nụ Nnwọ ke Badnu?”

³⁶ Nwerukna wam sịkwa Jizosi, “Nda-ai-kwu, kanu m nye ọ bụ ma m kweru m nụ ya.”

³⁷ Jizosi kanu a, “I whnnam a, ọ bụ nye nookwunu i ọka kịta.”

³⁸ Nwerukna wam kaa, “Nyenwe ai, m kweru m.” Ọ kpọnu a risi n'eli.

³⁹ Jizosi kaa, “M varu m n'owa o kpe ikpe, ma ele kpuru isni whnurnu ọsno, ma ele nọowhnu ọsno kpu isni.”

⁴⁰ Agwna ele Farisi zi hne ọ zi nurnu nhne o kwuru, be sịkwa a, “A bụ ele isni masi?”

⁴¹ Jizosi kaa, “Ọ bụru nụ anu kpuru isni, ikpe mmehie ba mána anu, kọvu anu karu nụ anu nọowhnu ọsno, anu bụ ele ikpe mmehie marnu.”

10

Jizosi ọmama nye znu aturnu

¹ Jizosi kaa, “Me kanu anu ezi ọka, nye ọbula ke gála nụ ọnu-mgbo bna n'oro aturnu, kọvu garu apna berere bna, bụ nye buznu n'ezi. ² Nye ke garu n'ọnu-mgbo bna n'oro aturnu bụ nye nọoznu aturnu. ³ Nye neese ọnu-mgbo jaagbanu a ọro, rumu aturnu a nurnu nkoli a, o sukwu rumu aturnu a nụ rẹwhna be, duru be whoga. ⁴ Nga ọ chíhiaru be, o beru be ọsno, rumu aturnu a snornu a n'aznu, kwnornu nụ be magwu nkoli a. ⁵ Be jóosno nye berere, kọvu be jaagbawhu, kwnornu nụ be máa nkoli nye izne.” ⁶ Ka bụ elulu Jizosi tnunnu be, kọvu be ghóyage nhne ọ naakanu be.

⁷ Jizosi kanu be berere, “Me kanu anu ezi ọka, mawa bụ ọnu-mgbo ke aturnu. ⁸ Kpakara ele beru m ọsno va bụ ele buznu n'ezi. Aturnu wam bnóne be nsni. ⁹ Mawa bụ ọnu-mgbo. Be jọoznohia nye ọbula ke jeehi nụ rime m bna, ọ jaabna nụ rime, whoga kwno n'ederezi, whnu ọri ọ jaata. ¹⁰ Nye buznu varu ma o znu buznu, gbu ogbu, lulu nhne, kọvu m varu m ma be nwehia bndu, bụ bndu ke zuru ozu.

¹¹ “Mawa bụ ọmama nye znu aturnu. Ọmama nye znu aturnu jiknenu ọ nwunu aturnu a ẹnwu. ¹² Nye be gnornu ẹnru, nye aturnu wam

búo ke a, jeesigbasi atnúrnú gbawhu nga ọ whnúrnú edu naava. Edu tagbu atnúrnú, chikeme kwo be. ¹³ Ọ gbarú ẹso kwnornú nù atnúrnú búo ke a, ọ bú nye be gnornú ẹrnu, búdnú rúmu atnúrnú wam zílá a mkpa.

¹⁴ “Mawa bú ọmamárná nye znú atnúrnú. M maam atnúrnú m, atnúrnú m magwú m masí. ¹⁵ Lele kpa Nda m magwú m, bú kpa me magwú Nda m. M nọotusanú rúmu atnúrnú m búdnú m. ¹⁶ M nwernú m rúmu atnúrnú berere ke zà n'ogbori atnúrnú ka, m jeegweya be. Be masí jọonu nkọlì m, kpakara be jọoburu otu ogbori atnúrnú. Be jeenwe otu nye znú atnúrnú. ¹⁷ Ka bú nhne kpayarú Nda m jiri whnú m n'anya kwnornú nù m kweru m ọ túbíta búdnú m, ma m gwelizọ a berere. ¹⁸ Ọ zà nye nanahía m búdnú m. Mawa bítaru a hite nù mkpọma m. M nwernú rikne ọ bíta a, m nwe masírì m rikne ọ gwelizọ a. Ka bú nhne Nda m nyernu m n'iwu.”

¹⁹ Ka kpayarú okewa kwno n'esilawurú ele Ju. ²⁰ Agída be naakaa, “Rẹnwu ojo nwúgwu a, ọ bú nye ẹra. Kìni mernu anù noobno a nsí?”

²¹ Kọvu ele berere kaa, “Nye rẹnwu ojo nwúgwu, o jookwu ọka kpa? Ndaa kpa rẹnwu ojo jookpumeli anya nye isni?”

Ókwe ekwe ke ele Ju

²² N'ige Iriri Onyewhete Ọro Nsọ Chiokike dǔru nù Jerusẹlem, n'ige okirika, ²³ Jizọsì zì n'Ọro Nsọ Chiokike neezne izne nù mgbemgbe ọro Solomoni. ²⁴ Ele Ju gba a gburugburu, znekwnusi a, kaa, “Ì bítaru a n'ọchichiri ogologo ige, kawamanù aì ọ búru nù jìwa bú Karáisi.”

²⁵ Jizọsì sarú be, “M kannù m anù, kọvu anù kwége. Ẹrnu ndu-ẹhni me nọornu nù rẹwhna Nda m naagbanù m akebne. ²⁶ Kọvu anù kwége kwnornu nù anù búo atnúrnú ke m. ²⁷ Atnúrnú ke m nọonu nkọlì m, m maam be, be noosno m n'aznú. ²⁸ M neenye be búdnú kwó okwo, be jọonwu ría ría. Ọ zà nye nwernu rikne dọhala be n'aka m. ²⁹ Nda m nye nyernu m be kakwo kpakara nhne berere. Ọ zà nye nwernu rikne dọhala be n'aka Nda m. ³⁰ Me nù Nda m bú otu.”

³¹ Ele risi ele Ju tǔturu kwno akaworugwu be jọotu a. ³² Jizọsì kanù be, “M rnúnú m agida ẹrnu ndu-ẹhni nù ruwhnu anù ke Nda m nyernu m, ndaa ẹrnu ke anù kwnornu nù a nọotu m akaworugwu?”

³³ Ele Ju sarú a, “A jọotu ì akaworugwu kwnornu nù ẹrnu ọma, kọvu kwnornu nù ì kwuluru Chiokike hne ì bú badnú etekne, ì neeme ẹhni ì Chiokike.”

³⁴ Jizọsì sarú be, “Ọkwukwo nsọ anù kwuru nù Chiokike sukwuru be chi. ³⁵ Ọ sukwuru be chi bú ele núnú ikwu-ọnu Chiokike, aghalaghala zílá nù nhne be gbarú n'ọkwukwo nsọ. ³⁶ Nda m hòhiaru m, bíta m nsọ, zìya m n'ọwa. Ndaa kpa me nookwulu Chiokike kwnornu nù m karú m nù m bú m Nnwọ Chiokike? ³⁷ Anù kwé, ọ búru nù m zà m nọornu ẹrnu Nda m. ³⁸ Kọvu ọ búru nù m nọornu ẹrnu Nda m, ọ búbedi nù anù kwéle nù me, anù kweru n'ẹrnu m, ma anù mahía nù Nda m zì nù rime m, me nù rime Nda m.” ³⁹ Be pio ọ nwudne a berere, kọvu o hi n'aka be whọgaru.

⁴⁰ Jizọsì lahna n'aznú Osimini Jodani kíyari, hne Jóni wǔru mini nù mbọm. Ọ dazírì pìi. ⁴¹ Agída ele badnú vakwnusi a, kaa, “Jóni rnúge ẹrnu ndu-ẹhni, kọvu kpakara nhne Jóni kwuru gbasírì nwerukna ka bú ezi ọka.” ⁴² Agída be kweru nù ya pìi.

1 Otu nwerukna rewhna bụ Lazarọsi, nye wu nụ Bẹtani, dnarnụ ẹhni igbugbu. Bẹtani bụ hne Meri nụ nwene a rinya Mata wu. ² Ka bụ Meri wam ke wụsiri Jizọsi mọno otute, gweru rukeri-ize a kwnosnama ọchi a, bụ nye nwene a rukna Lazarọsi dnarnụ ẹhni igbugbu. ³ Rụmu nne a rinya ziznenu Jizọsi izi kaa, “Nyenwe aị, enyi i ke i whnurnu n'anya naarija arija.”

⁴ Nga Jizọsi nurnu a, ọ kaa, “Ehni igbugbu ka jọbu ẹnwu Lazarọsi, kọvu o jeenye Chiokike igwugwu ma be hite nụ a nyee Nnwọ Chiokike igwugwu.” ⁵ Jizọsi whnurnu Mata nụ nwene a rinya nụ Lazarọsi n'anya. ⁶ Kọvu nga ọ nurnu nụ Lazarọsi naarija ẹhni igbugbu, ọ daziri nụ hne ọ zị ọbochi lawuru berere.

⁷ Omekwo, ọ kanụ ele sno apna a, “Anụ va ma a lahna Judiya.”

⁸ Ele sno apna a kanụ a, “Nye-zni-nhne, o gbúle ọkwnu ele Ju pioru ọ tụ akaworugwu, i naalahna kọriri pii?”

⁹ Jizọsi sarụ be, “Otu ọbochi nwernu nri nụ awa lawuru, nye ọbula ke znernu izne n'iwhnehnie jọkpobi ọchi, kwnornu nụ ọ nọowhnu iwhe k'owa. ¹⁰ Kọvu ọ bụru nụ o zne izne n'abalị, ọ jọkpobi ọchi, kwnornu nụ ọ zị iwhe zị nụ rime a.”

¹¹ Nga Jizọsi kwukworu kpa, ọ kaa, “Lazarọsi enyi aị neezni anyarna, kọvu m jeezne ma m kpatne a.”

¹² Ele sno apna a kaa, “Nyenwe aị, ọ bụru nụ o neezni anyarna, ẹhni jọburu a oma.” ¹³ Kọvu nhne Jizọsi nookwu bụ nụ Lazarọsi nwunam. Kọvu be neeche nụ ọ bụ ozni anyarna etekne.

¹⁴ Jizọsi kawhnomenu be, “Lazarọsi nwunam. ¹⁵ Mkpọma nọoso m n'ọnu kwnornu anụ, nụ m zila m hne ọ nwurnu, ma anụ kweru. Anụ lizọ ma a zneknwusi a.”

¹⁶ Tọmosi, nye be kwu Didimọsi (ke bụ ejima) kanụ ele sno apna a ibne a, “Anụ lizọ ma a snornu a zne, ma a snornu a nwụ ẹnwu.”

Jizọsi, olizọ n'ẹnwu nụ budnu

¹⁷ Nga Jizọsi vaduru, ọ whnurnu nụ be lilem Lazarọsi ọbochi ẹno wheru ewhe. ¹⁸ Bẹtani dúla maịli lawuru hite nụ Jerusalem. ¹⁹ Agida ele Ju varu ọ kasi Mata nụ Meri mkpọma kwnornu ẹnwu nwene be rukna. ²⁰ Nga Mata nurnu nụ Jizọsi vawa, ọ whọga zneknwusi a, kọvu Meri daziri n'oro.

²¹ Mata kanụ Jizọsi, “Nyenwe aị, ọ bụru nụ i zị hna, nwene m rukna bó ọ nwuna. ²² Kọvu m maam nụ nhne ọbula i rjoru n'aka Chiokike, o jeenye i ya.”

²³ Jizọsi kanụ a, “Nwene i rukna jeelizọ berere.”

²⁴ Mata sa a, “M maam nụ o jeelizọ berere n'ọbochi ipne-aznụ.”

²⁵ Jizọsi kanụ a, “Mawa bụ olizọ n'ẹnwu nụ budnu. Nye ọbula ke kweru nụ me, ọ bụrubedi nụ ọ nwurnu ọnwu, ọ jaazi budnu. ²⁶ Berere kwno, nye ọbula ke zị budnu kweru nụ me jónwu ẹnwu tim tọm. Mata, i kweru nhne me nookwu?”

²⁷ Mata sarụ, “Owe! Nyenwe aị, m kweru m nụ jị bụ Karaịsi, Nnwọ Chiokike ke varu n'owa.”

Jizọsi kwnarnu ẹkwna

²⁸ Nga Mata kwukworu ka, ọ lahna, sukwu Meri nwene a rinya ichne kanụ a, “Nye-zni-nhne zị hna, o noosukwu i.” ²⁹ Nga Meri nurnu ka, o lizọ wara wara ma o kwnusi Jizọsi. ³⁰ Jizọsi yáavaduge nụ rime ẹli-ọhna, ọ zị kọriri nụ hne Mata kwnusiri a. ³¹ Ele Ju be nụ Meri zị n'oro naakasi a mkpọma, snornu a nga be whnurnu nụ o lizọru wara wara whọga. Be neeche nụ o neezne akwna ẹkwna n'ilili.

³² Nga Meri dūru hne Jizōsi zī, whnū a, ọ dna n'ẹli n'ọchi a, kaa, “Nyenwe aī, ọ buri nū ī zī hna, nwene m rukna bọ ọ nwuna.”

³³ O meturu Jizōsi nū mkpoma nga ọ whnuru Meri nū ele Ju sno a naakwna ẹkwna, ọ gbu a igbugbu nū mkpoma. ³⁴ Ọ sika be, “Ndaa hne anu vubiri a?” Be kaa, “Nyenwe aī, va whnuru.”

³⁵ Jizōsi kwnarnu ẹkwna.

³⁶ Ele Ju kaa, “Le, ọ whnuru a n'anya k'agida.”

³⁷ Kovu agwna be kaa, “O kpumernu anya nwerukna kpuru isni, ọ bu nū ọ jeeuwe rikne mee Lazarosi gharu ọ nwu ẹnwu?”

Jizōsi mernu Lazarosi hi

n'enu lizo

³⁸ O gbu kwno Jizōsi igbugbu nū mkpoma, ọ zne n'ilili be gwuru nū rime rugwu, be jiri rugwu kpusi onu a. ³⁹ Jizōsi kaa, “Anu gweme rugwu ka.”

Mata, nwene rinya nwerukna wam nwuru onwu kaa, “Nyenwe aī, ọ jeeuwe ẹkarna ojo, kwnornu nū tna bu ọbochi ẹno be liri a.”

⁴⁰ Jizōsi kaa, “Me kannu ī nū ī jowhnu igwugwu Chiokike ọ buri nū ī jeekweru kpoi?”

⁴¹ Be vume rugwu wam. Jizōsi lelizo anya n'olu, kaa, “Nda m, meka, kwnornu nū ī bnonem me nsi. ⁴² M magwu m nū ī noobnonu m nsi ige obula, kovu kwnornu nū ele ka zī hna m nookwu a ma be kweru nū jī ziyaru m.”

⁴³ Nga ọ kwukworu ka, ọ gweru okne nkoli siwama, “Lazarosi, whuya.”

⁴⁴ Nwerukna wam nwuru onwu whuya, nye be jī ikpe iznu whu a aka lawuru nū ọchi lawuru, nū ikpe be jiri whu ruwhnu a. Jizōsi kanu be, “Anu toma a, ma ọ la.”

Be gharu iznuznu

ọ gbu Jizōsi

(Mat 25:1-5; Mak 14:1,2; Luk 22:1,2)

⁴⁵ Agida ele Ju ele varu elekwa Meri whnuru nhne Jizōsi mernu, kweru nū ya. ⁴⁶ Kovu agwna be lahna kanu ele Farisi nhne Jizōsi mernu. ⁴⁷ Ele Farisi nū ele risi arjohna kwu ikwu kaa, “Ndaa nhne a neeme? Nwerukna ka noru agida ẹnu ndu-ehni. ⁴⁸ Ọ buri nū a gharu a, ọ neezne nū ruwhnu, kpakara ele badnu jeekweru nū ya. Ele Rom jaava lulu ẹli ai ma Oro Nso ai.”

⁴⁹ Otu nyenum n'esilawuru be, rewhna a bu Kayafasi, nye bu nye risi arjohna n'awha wam, kaa, “Anu ma nhne rja rja. ⁵⁰ Ọ buri oma nū otu badnu nwuhianu kpakara badnu ẹnwu, ma kpakara mba gharu ọ whu etekne.”

⁵¹ N'ezī oka, ọ kwuge nhne ka hite nū mkpoma a, kovu lele nye risi arjohna n'awha wam, ọ whnuru ọwhnurninya nū Jizōsi jjonwuhianu ele Ju ẹnwu. ⁵² Ọ buo ele Ju kpoi, kovu kwnornu kpakara rumu Chiokike be chisaru nū kpakara owa, chikota be ma be buri otu. ⁵³ Hite n'ọbochi wam ele risi ele Ju bete ọ gba iznuznu kpa be joogbu Jizōsi.

⁵⁴ Kam kpayaru, Jizōsi zima neezne izne nū ruwhnu ohna n'esilawuru ele Ju, kovu ọ whoga zne hne zī ndundu n'eli-ikpa, bna n'otu ẹli be kwu Ifirem, ya nū ele sno apna a daziri pi.

⁵⁵ Ige Iriri Ogawhe ele Ju zī ndundu, agida ele Ju zne Jeruselem, zne ọ bita ehni be nso su ọ du Iriri Ogawhe be. ⁵⁶ Be noopio Jizōsi, be gbako n'Oro Nso Chiokike, be neesikwa ibne be, “Ndaa nhne bu echiche anu? Ọ bu nū ọ jaava Iriri ka sa?” ⁵⁷ Ele risi arjohna nū ele Farisi nyernu iwu, kaa, nye obula ke magwu hne Jizōsi zī kanu be ma be nwudne a.

12

*Be teru Jizòsi mọ̀no
nụ̀ Bẹ̀tani*

(*Mat 26:6-13; Mak 14:3-9*)

¹ Ọ̀ gwarnụ̀ ọ̀bochi isunu Iriri Ọ̀gawhe ele Ju dụ. Jizòsi znernu Bẹ̀tani hne Lazaròsi nwerukna wam o mernu o hi n'ẹnwu lizọ. ² Be sinu Jizòsi wiri anyasnu, Mata neezne izi, Lazaròsi bụ otu n'ụ́ ele Jizòsi dazị neeri wiri. ³ Meri gweru otu ọ̀lori mọ̀no otute zị gburu ọ̀nu be jiri nadi zị snam mee, ke nwernu ẹ̀knarna ọ̀ma wụsi n'ọ̀chi Jizòsi, gweru rukeri-ize a kwnosnama a. Ẹ̀knarna mọ̀no wam jihia rime ọ̀ro.

⁴ Otu n'ụ́ rime ele sno apna Jizòsi be kwu Judasị Isikarioti, nye jeere Jizòsi, kaa, ⁵ “Kini mernu be réle mọ̀no otute ka riwhu mkpụ̀rụ ịwai ẹ̀to, kesi ele mboni?”

⁶ Ọ̀ bụo n'ụ́ nhne gbasiri ele mboni neemetụ a n'ụ́ mkpọ̀ma mernu o jiri kwu kpa. Kọ̀vu kwnornu n'ụ́ ọ̀ bụ nye buznu, ya neeji rẹ̀kpa ịwai be, neeri nhne zị a n'ụ́ rime.

⁷ Jizòsi sarụ a, “Gharụ nwerinya ka, ọ̀ bítaru ka kwnornu ọ̀bochi be jeeli m.

⁸ Jì n'ụ́ ele mboni zị kpakara ige, me n'ụ́ jì jáazị kpakara ige.”

*Be gbarụ iznuznu
o gbụ Lazaròsi*

⁹ Agịda ele Ju n'urnu n'ụ́ Jizòsi zị n'ụ́ Bẹ̀tani, be va, ọ̀ bụo kwnornu Jizòsi kpọ̀i, kọ̀vu ma be whnurnu Lazaròsi nye Jizòsi mernu o hi n'ẹnwu lizọ. ¹⁰ Ele risi arịjoha na mmụma kpa be joogbu Lazaròsi masị. ¹¹ Agịda ele Ju gharuru ele risi ele Ju kweru n'ụ́ Jizòsi kwnornu Lazaròsi.

*Jizòsi bnaznernu
Jeruselem*

(*Mat 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40*)

¹² N'ọ̀bochi ke sno a, agịda ele badnụ ele varụ Iriri Ọ̀gawhe nurnu n'ụ́ Jizòsi wawa Jeruselem. ¹³ Be gburu igwugwu bụkwu whọga zne kwnusi a, neesi lulo, “Ozana! * Chiokike gozi nye naava n'ụ́ rẹ̀whna Nyenwe aị,

Chiokike gozi eze Izireli.”

¹⁴ Jizòsi pohia otu nnwọ ịyinya daziri n'olu a, lele kpa ọ̀kwukwo nsọ kwuru,

¹⁵ “Ị tũko ogwnu, jì adna Zayoni,

Le, eze i gba nnwọ ịyinya naava.”

¹⁶ Ele sno apna a ghóyage n'ige wam, kọ̀vu nga Jizòsi hiri n'ẹnwu lizọ n'igwugwu, be chenwanya nhne ọ̀kwukwo nsọ kwuru gbasiri a n'ụ́ be mernu a nhne ka.

¹⁷ Agịda ele badnụ wam whnurnu nga Jizòsi sukwhjaru Lazaròsi n'ilili, mee ma o hi n'ẹnwu lizọ. Be kahjaru nhne mernu. ¹⁸ Ka kpararụ agịda ele badnụ znekwnusi a, kwnornu n'ụ́ be nurnu n'ụ́ ọ̀ rnurnu ẹ̀nu ndu-ẹ̀hni ka. ¹⁹ Ele Farisi kanụ ibne be, “Le, ọ̀ zà nhne a neemeli, kpakara ọ̀wa sno a n'aznụ.”

Agwna ele Giriki noopio

Jizòsi

²⁰ Agwna ele Giriki znernu Jeruselem n'ige Iriri wam zne kpọ̀nu Chiokike risi ẹ̀li. ²¹ Be vakwnusi Filipu nye Bẹ̀tesaida n'ụ́ ẹ̀li Galili, kaa, “Nda-aị-kwu, a noopio ọ̀ whnụ Jizòsi.” ²² Filipu zne kanụ Anduru, be lawuru zne kanụ Jizòsi.

²³ Jizòsi sarụ be, “Ige wam walem ma be nyee Nnwọ ke Badnụ igwugwu.

²⁴ M kanụ anụ ezi ọ̀ka, otu mkpụ̀rụ ịkpa zị etekne nga be kpásịla a n'ụ́ rime

* 12:13 Ozana n'ikwu-ọ̀nu ele Hiburu, ke bụ “Znọhia!”

n'èli. Nga be kpasìri a, ọ nwụma, fuhja, mji agida ike ikpa berere. ²⁵ Nye ọbula ke nọowhnu bụdnu a n'anya jootuwu a, kọvu nye sno bụdnu a irno n'owa ka jaabita a dū bụdnu kwó okwo. ²⁶ Nye ọbula ke nọornunu m ẹnu joosno m n'aznū. Hne me zị nnwọ izi m jaazị pji. Nda m jọsobisinu nnwọ izi m.

Jizọsi kwuru ọka

gbasiri ẹnwu a

²⁷ “Kịtna mkpọma m naala mini. Ndaa nhne me jaakaa? M jaakaa, ‘Nda m, i kwéko ige ka va’? Kọvu ka bụ risi nhne me kwnornu va. ²⁸ Nda m, nyee rẹwhna i igwugwu.”

Otu nkọli hiri n'oligwe dna, kaa, “M nyene m a igwugwu, m jeenye kwno a igwugwu berere.”

²⁹ Igbudu ele badnū wam gwuzo pji kaa, “Egbe oligwe gbarū.” Ele berere kaa, “Enine izi kwunnu a ọka.”

³⁰ Kọvu Jizọsi karū, “O bụo kwnornu me nhne nkọli ka kwuru ọka, ọ bụ kwnornu anū. ³¹ Kịtna bụ ige be jeekpe ọwa ka ikpe, kịtna be jechihala nye risi ke ọwa ka. ³² Kọvu me, ọ bụru nū be gwelizọ m olu n'owa, m jọodoru kpakara badnū nyee ẹhni m.” ³³ O kwuru ka ma o gesi ọkpa ẹnwu ọ jọonwu.

³⁴ Igbudu ele badnū wam kaa, “A nurnu hite n'iwu aị nū Karaịsi jaazị tim tom. Ndaa kpa i naakaa nū be gwelizọ Nnwọ ke Badnū olu? Nyele bụ Nnwọ ke badnū?”

³⁵ Jizọsi kanū be, “Anū jeenwe iwhe ige matị, anū zne izne nū rime a, ọ zị ọchichiri vakwnusi anū. Kwnornu nū nye neezne izne n'ọchichiri máa nhne o neezne. ³⁶ Anū tūkwasị ovu n'iwhe kịtna anū nwernu a, ma anū bụru rumu ke iwhe.” Nga Jizọsi kwukworu ọka ka, ọ whọga, tugwa ẹhni a.

Ókwe ekwe ke ele Ju

³⁷ O bụ n'ezì nū Jizọsi rnurnu kpakara ẹnu ndu-ẹhni ka n'anya be, be kwéuge nū ya. ³⁸ Ka bụ ma nhne Azaya nye ọwhnurninya kwuru mezu, “Nyenwe aị, nyele kweru izi a ziri,

ndaa nye Nyenwe aị kpumennu aka dikne a?”

³⁹ Kwnornu nū be kwéle, Azaya kwuru nū hne berere,

⁴⁰ “Chiokike mernu be kpu isni,
mee mkpọma be bụru nhne nwurnu ọnwu,
ma be gharū o jì anya be whnū ọsno,
gweru mkpọma be ghọhia, ma be tūhnasna,
ma m gwọ m be.”

⁴¹ Ka bụ nhne Azaya kwuru kwnornu nū ọ whnurnu igwugwu Jizọsi, o kwu ọka gbasiri a.

⁴² N'ige wam agida ele risi ele Ju kweru nū Jizọsi, kọvu kwnornu nū ele Farisi, be nwéé rikne kwuhja nhne gbasiri a, ọ zị be chihala be n'oro ọgbako ele Ju. ⁴³ Be mernu kpa, kwnornu nū be whnurnu ọznarni ke badnū n'anya kakwo ọznarni ke Chiokike.

Ikwu-ọnu Jizọsi

jeekpe ikpe

⁴⁴ Jizọsi gweru okne nkọli siwama, kaa, “Nye ọbula ke kweru nū me, o kwéuge nū me kpọi, kọvu ma nū nye ziyaru m. ⁴⁵ Nye ọbula ke neele m anya jpowhnu nye ziyaru m. ⁴⁶ M varū m n'owa lele iwhe, ma nye ọbula ke jeekweru nū me jáadazigidne n'ọchichiri.

⁴⁷ “Nye ọbula ke jọonu ikwu-ọnu m, kọvu zá naabita be, m jéekpe a ikpe, kwnornu nū m váge m o kpe ọwa ikpe, kọvu ọ znọhia ọwa. ⁴⁸ Nye ke zusaru

m, zá naabíta ikwu-ónu m nwernu nye jeekpe a ikpe. Ikwu-ónu me kwuru jeekpe a ikpe n'òbochi ipne-aznú. ⁴⁹ Kwnornu nú m kwúge m òka ke m, kòvu Nda m nye ziyaru m nyernu m iwu nhne me jaakaa, nú nhne me jookwu. ⁵⁰ M magwú m nhne o nyernu n'iwu bú búdnú kwó okwo. Nhne me kwuru bú nhne Nda m karú me kwu."

13

Jizòsi snúrnú òchi ele sno apna a

¹ N'òbochi ke bòru òbochi Iriri Ògawhe, Jizòsi magwú nú ige ò jaaghasa òwa ka lakwnusi Nda a dúlam. Ò whnúrnú ele ka ele zì n'òwa n'anya. Ò whnúrnú be n'anya dù ipne-aznú.

² Kpa be neeri wiri anyasnu, Ekwensu yisiri a nú mkpòma Judasì Isikarìjoti nnwò Sajmoni o re Jizòsi. ³ Jizòsi magwú nú Nda a yisilem kpakara nhne n'aka a, nú o hi hne Chiokike zì va, ò naalahnakwnusi Chiokike. ⁴ O lizò n'olu wiri, wopu iwo olu a, gweru akata kne n'ikwú a. ⁵ Ò wúsi minì nú rime agbugba, bete nòosnu òchi ele sno apna a, gweru akata o kne n'ikwú nookwnosna be.

⁶ O va hne Sajmoni Pita zì, Pita síkwa a, "Nyenwe aì, ì jòosnu òchi m?"

⁷ Jizòsi sarú a, "Ì máa nhne me neeme kítna, kòvu omekwo, ì jaamahia."

⁸ Pita kaa, "Ì jòosnu òchi m rìja rìja."

Jizòsi sarú a, "Ò búru nú m snúge m òchi ì, me nú jì nwéko nhne òbula."

⁹ Pita sarú a, "Ò búru kpam, ì snú òchi m kpòì, kòvu snú ma aka m lawúru ma risi m."

¹⁰ Jizòsi sarú a, "Nye hníarnú èhni zì rìchna kpam kpam, o kwésile ò snú èhni a berere, okwolem ò snú òchi a. Kpakara anú zì rìchna, kòvu ò búo kpakara anú." ¹¹ Kwnornu nú Jizòsi magwú nye jeere a, bú nhne o kwno kaa nú kpakara be zì rìchna, okwolem otu badnú kpòì nye zìla rìchna.

¹² Nga ò snúparu be òchi, o woru iwo olu a berere dazìri èli nú hne ò zì nú mbòm. Ò síkwa be, "Anú ghòhiaru nhne me mennu anú? ¹³ Anú noosukwu m Nye-zni-nhne, nú Nyenwe anú, ò bú ezi òka, kwnornu nú ò nhne me bú. ¹⁴ Kítna, me bú Nyenwe anú nú Nye-zni-nhne snúrnú òchi anú, anú kwesiri ò snúrita òchi ibne anú. ¹⁵ M gesiri m anú nhne atú ma anú mee kpa me mernu. ¹⁶ Me kanú anú ezi òka, ò zá òhi ke kakwo nyenwe a, ò zá nnwò izi ke kakwo nye dusiri a izi. ¹⁷ Mkpòma jòoso anú n'ónu, ò búru nú anú mahíaru nhne ka, neeme be.

¹⁸ "M zá m nookwu kwnornu kpakara anú. M magwú m ele me hòhiaru, kòvu nhne òkwukwo nsò kwuru jeemezurìri, 'Nye riri wiri m lizòru megidne m.' ¹⁹ M naakanú anú ezi òka kítna sí o mee, ma nga o jeeme anú kweru nú m bú m ya. ²⁰ Me kanú anú ezi òka, nye òbula ke jaanabnanya nye me ziznèrnú, nabnanyarnú m, nye nabnanyarnú m, nabnanyarnú nye ziyaru m."

Jizòsi kwuru òka gbasiri o rure a

(Mat 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

²¹ Nga Jizòsi kwuru ka, o gbu a igbugbu nú mkpòma k'agída, ò kaa, "Me kanú anú ezi òka, otu badnú n'esilawúru anú jeere m."

²² Ele sno apna a lehnata èhni be anya. Be máa nye ò naakaa. ²³ Otu nye sno apna a Jizòsi whnúrnú n'anya ke dazì Jizòsi ndúndu n'èhni. ²⁴ Sajmoni Pita kanú a, "Síkwahia a nye ò bú."

²⁵ Nye sno apna wam dnabnèrnú nú mkpòma Jizòsi síkwa a, "Nyenwe aì, ò bú nyele?"

²⁶ Jizōsi saru a, “O bu nye me jeerusi brēdi ka nu rime wiri nyee.” O gweru otu ibekala brēdi, rusi a nu wiri nyee Judasi, nnwọ Saĩmoni Isikarijoti. ²⁷ Ngangam Judasi gweruru brēdi wam, Ekwensu bna nu rime a. Jizōsi kanu a, “O zi nhne i neeme, mee a wara wara.” ²⁸ O za nye zi pi neeri wiri mahjaru nhne Jizōsi nookwu. ²⁹ Hne o bu Judasi vugwu rekpa iwai, agwna ele sno apna Jizōsi neeche nu Jizōsi kanu a o zne zuya nhne be jeeri n'iriri wam, mōbu o kesi ele mboni iwai. ³⁰ Judasi narnu brēdi wam, o whoga ngangam. Ka neeme n'abali.

Iwu ikne

³¹ Nga Judasi whogaru, Jizōsi kaa, “Kĩtna, be jeenye Nnwọ ke Badnu igwugwu, be jeenye masi Chiokike igwugwu nu rime a. ³² O buru nu be nyee Chiokike igwugwu nu rime a, Chiokike jeenye Nnwọ a igwugwu n'iwuru a. O jeeme a kĩtna.

³³ “Rumu m, me nu anu jaazi gbu okwnu. Anu joopio m, kovu me kanu anu nhne me kannu ele risi ele Ju, anu jēenwe rikne va hne me neezne.

³⁴ “M neenye anu iwu ikne, anu whnu ibne anu n'anya. Lele kpa me whnuru anu n'anya, anu ji ogwo o whnu ibne anu n'anya. ³⁵ Kpakara ele badnu jaamahia nu anu bu ele sno apna m, o buru nu anu whnu ibne anu n'anya.”

Jizōsi kwuru nu Pita

jogonahoru a

(*Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34*)

³⁶ Saĩmoni Pita sikwa a, “Nyenwe ai, i zne hnele?”

Jizōsi saru a, “Anu jēenwe rikne sno m hne me neezne kĩtna, kovu omekwo, anu joosno m.”

³⁷ Pita sikwa a, “Kini mernu me jēenwe rikne sno i kĩtna? M jōonwunu i enwu.”

³⁸ Jizōsi saru a, “I jōonwu kwnornu m n'ezi? Me kanu i ezi oka, su okne ochichi kwna ekwna, i jogonahoru m mgba eto.”

14

Jizōsi bu apna

¹ “Mkpoma lakwadia anu mini. Anu kweru nu Chiokike, anu kweru masi nu me. ² Agida oro jiri n'oro Nda m, m naala zne mekwatanu anu onodi. O buru o buo kpm, m znernu m okanu anu. ³ Me zne mekwatanu anu onodi, m jeehiehna, kwuru anu yisi n'ehni m, ma me nu anu daziri n'otu hnanum. ⁴ Anu magwu apna hne me neezne.”

⁵ Tomosi kanu a, “Nyenwe ai, a ma hne i neezne, ndaa kpa a jaamahia apna a?”

⁶ Jizōsi saru a, “Mawa bu apna nu ezi oka nu budnu. O za nye jeezne hne Nda m zi okwokolam ma o hiri nu me. ⁷ O buru nu i magwu m n'ezi, i jaamahia Nda m masi. Hite kĩtna anu magwu Nda m, anu whnuna a anya.”

⁸ Filipu kaa, “Nyenwe ai, gesi ai Nda i, o joozunu ai.”

⁹ Jizōsi saru a, “Filipu, me nu anu zi ogologo ige ka, i ma nye me bu? Nye obula ke whnuru m, whnunami Nda m. Ndaa kpa i naakaa, ‘Gesi ai Nda.’ ¹⁰ O buru nu i kwege sa nu m zi m nu rime Nda m, Nda m zi nu rime m? Ikwu-onu me nookwu buo ke m. Nda m ke zi nu rime m nōornu ernu a. ¹¹ Anu kweru nga me karu nu m zi m nu rime Nda m, Nda m zi nu rime m. O buru nu o za nhne berere, anu kweru kwnornu nu ernu ele ka. ¹² Me kanu anu ezi oka, nye obula ke kweru nu me jōornu ernu me nōornu. Owe! O jōornu ernu ke kakwo ka

kwnornu nù m naalakwnusi Nda m. ¹³ Kpakara nhne anù jòorio nù rēwhna m, m jeeme a, ma be nyee Nda igwugwu hite nù Nnwọ a. ¹⁴ Nhne ọbula anù rjoru nù rēwhna m, m jeeme a.

Jizọsi kweru mkwna

Enine Nso

¹⁵ “O buru nù anù whnurnu m n'anya, anù jaabita nhne me nyernu n'iwu. ¹⁶ M jaariasno Nda m, o jeenye anù Nye Okasi Mkpoma berere, nye jaadazinu anù tim tòm. ¹⁷ O bụ Enine ezi ọka, ke ọwa jáanahjali, kwnornu nù ele zì n'ọwa nwée rikne whnù a mọbu mahja a. Kọvu anù magwụ a, kwnornu nù o wu nù rime anù, ọ jaadazigidnenu anù. ¹⁸ M jáagharu anù etekne, m jeehiehnakwnusi anù. ¹⁹ Ige matị ọwa jọowhnu m, kọvu anù jọowhnu m. M zì m budnu, kam kpayarụ anù jaazi masị budnu. ²⁰ N'ọbochi wam, anù jaamahja nù m zì m nù rime Nda m, anù nù rime m, lele kpa me zì nù rime anù.

²¹ “Nye ọbula ke jaabita nhne me nyernu n'iwu, bụ nye whnurnu m n'anya. Nye whnurnu m n'anya bụ nye Nda m jọowhnu n'anya, m jọowhnu masị a n'anya, gweru ẹhni m gesi a.”

²² Judasị (ọ bụo Isikarioti) kaa, “Nyenwe aị, ndaa kpa i jeegesi aị ẹhni i, ọ bụo ele ọwa?”

²³ Jizọsi saru a, “Nye ọbula ke whnurnu m n'anya, jaabita ikwu-ọnu m. Nda m jọowhnu a n'anya, me nù Nda m jaavakwnusi a, aị nù ya joowu. ²⁴ Nye ọbula ke whnúge m n'anya, jáabita ikwu-ọnu m. Ikwu-ọnu ke anù nurnu bụo ke m. Be hi n'aka Nda m, nye ziyaru m.

²⁵ “M naakanu anù ka kpa me nù anù zì. ²⁶ Kọvu Nye Okasi Mkpoma wam, Enine Nso, nye Nda m jeeziyanu anù nù rēwhna m, jeezni anù kpakara nhne. O jeeme anù chenwanya kpakara nhne me znirni anù. ²⁷ M nẹesigbasinu anù udno, m neenye anù udno m, ọ bụo lele kpa ọwa neenye bụ kpa me neenye anù. Mkpoma lákwadia anù mini. Anù tũko ogwnu.

²⁸ “Anù nurnu kpa me karu nù m jaala, kọvu m jeehiehnakwnusi anù. O buru nù anù whnurnu m n'anya, anù znernu ọnwudna, kwnornu nù m naalakwnusi Nda m, kwnornu nù Nda m kakwo m. ²⁹ M kannu m anù kịtna hne o yéemege, ma nga o jeeme anù kweru. ³⁰ M jáakanu anù agida ọka berere, kwnornu nù nye nẹechi ọwa ka vawa. Kọvu o nwée rikne hne me zì. ³¹ Kọvu ọwa jaamahja nù m whnurnu Nda m n'anya, bụ nhne kpayarụ me neeme kpakara nhne lele kpa o nyernu m iwu. Anù va ma a whọga hna.

15

Isisi vaiñi nù nkala a

¹ “Mawa bụ isisi vaiñi n'ezi, Nda m bụ nye ẹrnu ẹkwu. ² Nkala ọbula ke mige mkpuru nù rime m, o gbukwama a. O kwnasna nkala ọbula ke naami mkpuru ma ọ mịnya agida mkpuru, ma ọ ziri rịchna. ³ Anù zì rịchna hite n'ikwu-ọnu me kwuru. ⁴ Anù dazigidne nù rime m, me nù rime anù. O zá nkala ke nwernu rikne mị mkpuru n'ẹhni a, okwolem ma ọ zì n'isisi, otu aka wam, anù nwée rikne mị mkpuru, okwolem ma anù dazigidnenu nù rime m.

⁵ “Mawa bụ isisi vaiñi, anuwa bụ nkala a. Nye ọbula ke jaadazigidne nù rime m, me nù rime a, jaami agida mkpuru, kwnornu nù anù nwée rikne meli nhne ọbula hne me zila. ⁶ Nye ọbula ke dazigidnenu nù rime m, be jootuwu a lele nkala ke mige mkpuru. O kponwu, ele badnu chikota kporne a nù bekwu. ⁷ O buru nù anù dazigidne nù rime m, ikwu-ọnu m dazigidne nù rime anù, anù jòorio nhne ọbula zì anù mkpa, ọ jọoburu ke anù. ⁸ Ka bụ nhne neenye Nda m igwugwu, anù mịnya agida mkpuru, ke jeegesi nù anù bụ ele sno apna m.

⁹ “Lele kpa Nda m whnurnu m n'anya, bu kpa me whnurnu anu n'anya. Anu dazigidne n'owhnun'anya m. ¹⁰ O buru anu bita nhne me nyernu n'iwu, anu jaadazigidne n'owhnun'anya m, lele kpa me bitaru nhne Nda m nyernu n'iwu, m dazigidne n'owhnun'anya a. ¹¹ M naakanu anu nhne ka ma ovu oso n'onu m ziri nu rime anu, ma ovu oso n'onu anu zu ozu. ¹² Ka bu nhne me nyernu n'iwu, anu whnurita ibne anu n'anya lele kpa me whnurnu anu n'anya. ¹³ O za owhnun'anya ke kakwo ka, nu badnu tuwhuru budnu a kwnornu ele enyi a. ¹⁴ Anu bu ele enyi m, o buru nu anu mee nhne me nyernu n'iwu. ¹⁵ M za m noosukwu anu ele izi berere, kwnornu nu nnwo izi maá nhne nyenwe a neeme. Kovu m sukwuru m anu ele enyi m, kwnornu nu kpakara nhne me nurnu n'onu Nda m bu nhne me kannu anu. ¹⁶ O buo anu hohiaru m, kovu me hohiaru anu, bita anu ichne, ma anu zne mnya mkpuru, ma mkpuru anu dazigidne. Ka jeeme, nhne obula anu jorio Nda m nu rewhna m, o jeenye anu. ¹⁷ Ka bu nhne me nyernu n'iwu, anu whnurita ibne anu n'anya.

Owa snornu ele sno apna

Jizosi irno

¹⁸ “O buru n'owa sno anu irno, anu chenwanya nu o beru osno sno m irno. ¹⁹ O buru nu anu bu ke owa, owa jowhnu anu n'anya lele nhne ke a. Kovu m hohiaru m anu hite n'owa, anu buo ke owa, ka kpayar owa snornu anu irno. ²⁰ Anu chenwanya nhne me kannu anu, O za ohi ke kakwo nyenwe a. O buru nu be kpaknarnu m ehni, be jaakpakna anu ehni masi. O buru nu be bitaru ikwu-onu m, be jaabita ke anu. ²¹ Be jeeme anu kpakara nhne ka kwnornu nu anu kweru nu rewhna m, be maá nye ziyaru m. ²² O buru nu m vage m kwunu be oka, ikpe mmehie baamana be. Kitna be jeeji kini gohoru ehni be hite nu mmehie? ²³ Nye obula ke snornu m irno, snornu Nda m irno. ²⁴ O buru nu m rnuge m ernu n'esilawuru be ke o za nye berere rnurnu, ikpe mmehie baamana be. Kitna be whnurnu nhne me rnurnu, be sno me nu Nda m irno. ²⁵ Ka bu ma nhne be gbaru n'okwukwo nsq mezu, ‘Be snornu m irno hne o za nhne me mernu be.’

²⁶ “Nga Nye Okasi Mkpoma wam varu, Enine ke ezi oka, Nye me jeeziya hite nu hne Nda m zi, nye hi hne Nda m zi va, o jaagbanu m akebne. ²⁷ Anu jobu masi ele akebne m kwnornu nu me nu anu zi hite n'opanizo.

16

¹ “M kannu m anu kpakara nhne ka o zi anu dnahnala hite n'okwnata ovu anu. ² Be jaachihala anu n'oro ogbako ele Ju, ige vawa nga nye obula ke gburu anu jeeche nu o noornu ernu Chiokike. ³ Be jeeme anu nhne nu kpa kwnornu nu be maá Nda m mobu me. ⁴ M kannu m anu nhne ele ka, ma nga be jeeme anu chenwanya nu m kannu m anu nhne gbasiri be. M kage m be nu mbom kwnornu nu me nu anu zi.

Ernu ke Enine Nso

⁵ “Kitna, m naalahna hne nye ziyaru m zi. Kovu o za nye n'esilawuru anu neesikwa m, ‘Ndaa hne i neezne?’ ⁶ Kitna me kannu anu, o noogbu anu igbugbu nu mkpoma. ⁷ Kovu me kanu anu ezi oka, o kanu anu mma me lahna, kwnornu nu o buru m lage m, Nye Okasi Mkpoma wam jaavakwnusi anu. Kovu me la, m jeeziyanu anu ya. ⁸ Nga o varu, o jaabanu owa mbna kwnornu mmehie, nu ome mma nu ikpe. ⁹ O jaabanu owa mbna gbasiri mmehie, kwnornu nu be kwége nu me, ¹⁰ gbasiri ome mma, kwnornu nu

m naalakwnusi Nda m, anụ jóowhnuma m anya berere, ¹¹ gbasiri ikpe, kwnornu nụ ikpe hieru nye risi nęechi ọwa ka.

¹² “Agida nhne zị ke me jaakanụ anụ, kọvu anụ jéenwe rikne vuru be kịtna.

¹³ Kọvu nga Enine ezi ọka wam varụ, o jooduru anụ bna nụ kpakara ezi ọka. O jóokwu nhne aka ke a, kọvu kpakara nhne ọ joonu bụ nhne ọ jaakanụ anụ. O jaakanụ anụ nhne ke jaava nụ ruwhnu. ¹⁴ O jeenye m igwugwu kwnornu o jeegweru nhne me kwuru kanụ anụ. ¹⁵ Kpakara nhne Nda m nwernu bụ ke m. O bụ nhne me jiri kaa nụ Enine Nso jeegweru nhne ke m kanụ anụ.

Nhne igbugbu nụ snarnịma

¹⁶ “Ige matị anụ jóowhnu m berere, omekwo, ige matị anụ jóowhnu m.”

¹⁷ Agwna ele sno apna a nęesikwarita ibne be, “Kini bụ risi nhne ka? O karụ, ‘Ige matị anụ jóowhnu m, ige matị anụ jóowhnu m,’ berere, ‘M naalakwnusi Nda m.’” ¹⁸ Be nęesikwarita ibne be, “Kini bụ ige matị? A máa nhne o nookwu ọka a.”

¹⁹ Jizọsi whnurnu nụ be noopio ọ sịkwa a, ọ kanụ be, “M karụ m ige matị anụ jóowhnu m, omekwo, ige matị anụ jóowhnu m. O bụ nhne anụ nęesikwarita n’esilawuru anụ? ²⁰ Me kanụ anụ ezi ọka, anụ jaakwana ẹkwana, gba mkpe, kọvu ọwa joonwudna. Anụ jeenwe nhne igbugbu, kọvu nhne igbugbu anụ jọogh oву ọso n’ọnu. ²¹ Nga nyerinya nọomu nnwọ, ọ zị nụ nhne igbugbu kwnornu nụ rime neeme a, kọvu nga ọ mụdnarnu nnwọ, o chezu kpakara nhne igbugbu a, kwnornu snarnịma nụ ọ murnu nnwọ ikne n’ọwa. ²² Kpam masị, anụ nwernu nhne igbugbu kịtna, kọvu m jóowhnu anụ anya berere, anụ jeenwe snarnịma, ọ zá nye jeenwe rikne nahọru anụ ovu ọso n’ọnu anụ. ²³ N’ọbochi wam, anụ jọorio m nhne ọbula, me kanụ anụ ezi ọka, Nda m jeenye anụ nhne ọbula anụ jọorio a nụ rẹwhna m. ²⁴ Tem dụ kịtna, ọ zá nhne ọbula anụ rjoru nụ rẹwhna m. Anụ rjọ, anụ jenwehịa, ma ovu ọso n’ọnu anụ zu ozu.

Mmeri megidne ọwa

²⁵ “M ji m elulu kwunu anụ ọka, ige vawa nga me jóokwunu anụ ọka n’elulu berere. M jookwunu anụ ọka zị snam nhne gbasiri Nda m. ²⁶ N’ọbochi wam, anụ jọorio nhne nụ rẹwhna m, m jáakaa nụ m jọorio Nda m nụ risi anụ. ²⁷ Kwnornu nụ Nda m n’iwihuru a whnurnu anụ n’anya, kwnornu nụ anụ whnurnu m n’anya, anụ kweru nụ m hi m hne Chiokike zị va. ²⁸ M hi m hne Nda m zị va bna n’ọwa, kịtna, m nęesigbasi ọwa naalahna hne Nda m zị.”

²⁹ Ele sno apna a kaa, “Kịtna, ị nookwunu aị ọka dnornu aị anya, ị zá nookwu n’elulu. ³⁰ Kịtna a magwụ nụ ị magwụ kpakara nhne. O zá mkpa nụ nye ọbula sịkwa ị ajjị. Ka mernu a kweru nụ ị hi hne Chiokike zị va.”

³¹ Jizọsi sarụ be, “Anụ kweru kịtna? ³² Ige vawa, ige wam valẹm, nga be jęechisa kpakara anụ, nye ọbula n’oro ke a. Anụ jęesigbasi me nụ nsnunu m, kọvu m zá m nụ nsnunu m, kwnornu nụ me nụ Nda m zị.

³³ “M kannụ m anụ nhne ka ma anụ nwe udno nụ rime m. N’ọwa anụ jeenwe mmekpẹhni, kọvu mkpọma si anụ rikne, m megbulẹm ọwa.”

17

Jizọsi kpennu ele sno apna a okpukpe

¹ Nga Jizọsi kwukworu ọka ele ka, o lelizọ anya n’oligwe, kaa,

“Nda m, ige wam valẹm, nyee Nnwọ ị igwugwu, ma Nnwọ ị nyee ị igwugwu. ² Ị nyernu a iknernema nụ hne kpakara ele badnụ zị, ma o kesi kpakara ele ke ị nyernu a bụdnụ kwó okwo. ³ Ka bụ bụdnụ kwó okwo, ma ele

badnu mahja i, i bu otu Chiokike ke bu ezi, nu Jizosi Karaishi nye i ziyaru. ⁴ M nyernu m i igwugwu n'owa hite n'ornukpa ernu i nyernu m me rnu. ⁵ Kitna Nda m, nyee m igwugwu nu ruwhnu i, bu igwugwu ke me nwernu su i kpuru owa.

⁶ "M mernu ele badnu mahja rewhna i bu ele i nyernu m hite n'owa. Be bu ele ke i. Ji nyernu m be. Be bitaru ikwu-onu i. ⁷ Kitna, be magwu nu kpakara nhne i nyernu m hi n'aka i va. ⁸ M nyernu m be ikwu-onu ke i nyernu m. Be gweru a, be magwu n'ezi nu m hi m hne i zi whuya, be kweru nu ji ziyaru m. ⁹ M neekpenu be okpukpe. M za m neekpenu owa okpukpe, kovu ele wam i nyernu m, kwnornu nu be bu ke i. ¹⁰ Kpakara nhne me nwernu bu ke i, kpakara nhne i nwernu bu ke m masi, be bu igwugwu m. ¹¹ M zima m n'owa berere, kovu be zi n'owa, m naavakwnusi i, Nda zi nsq, bikwata be hite nu rikne ke rewhna i, rewhna ke i nyernu m, ma be ziri n'otu lele kpa a zi n'otu. ¹² Nga me nu be zi, m bitaru m be nu rewhna i, bu rewhna ke i nyernu m, m segidnernu m be. O za nye whuru owu nu rime be, okwokolam nye wam whuzne owhuzne, ma nhne be gbaru n'okwukwo nsq mezu.

¹³ "M naavakwnusi i kitna, m nookwu nhne ka n'owa ma be nwernu ovu oso n'onu m, ma ovu oso n'onu be zu ozu. ¹⁴ M nyernu m be ikwu-onu i, owa snornu be irno kwnornu nu be buo ke owa, lele kpa me buo ke owa. ¹⁵ M za m naakaa ji gweme be n'owa. Kovu m noorio i ma i bita be zoma n'aka nye ojo wam. ¹⁶ Be buo ke owa, lele kpa me buo ke owa. ¹⁷ Bita be nsq hite n'ezi oka i, ikwu-onu i bu ezi oka. ¹⁸ Lele kpa i ziyaru m n'owa, bu kpa me neezizne be n'owa. ¹⁹ M kwnornu be bita ehni m nsq, ma be bita be nsq n'ezi oka.

²⁰ "M za m neekpenu be okpukpe kpqi, kovu m neekpekotanu ele jeekweru nu me hite n'ikwu-onu be. ²¹ M neekpe ma kpakara be ziri n'otu, Nda m, lele kpa i zi nu rime m, me nu rime i. Kpakara be ziri n'otu ma owa kweru nu ji ziyaru m. ²² M nyernu m be igwugwu ke i nyernu m, ma be ziri n'otu lele kpa a zi n'otu. ²³ Me ziri nu rime be, ji nu rime m, ma be zu ozu n'ozu n'otu, ma owa mahja nu ji ziyaru m, nu i whnrnu be n'anya lele kpa i whnrnu m n'anya.

²⁴ "Nda m, ji nyernu m be, m noopio be daziri hne me zi, ma be whnu igwugwu m, ka bu igwugwu ke i nyernu m kwnornu nu i whnrnu m n'anya si i kpuru owa.

²⁵ "Nda ke mee mma, owa ma nye i bu, kovu m magwu m nye i bu, ele ka magwu masi nu ji ziyaru m. ²⁶ M mernu m be mahja i, m jaazi neeme kparam ma owhnun'anya ke i whnrnu m ziri nu rime be, ma me nu be buru otu."

18

Be nwudnernu Jizosi

(*Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53*)

¹ Nga Jizosi kpekworu okpukpe ka, ya nu ele sno apna a whoga whe mini Kidironi. Be bna n'otu ekwu ke zi pi.

² Judasi nye reru a magwu pi, kwnornu nu Jizosi nu ele sno apna a neezne pi i ge obula. ³ Judasi chiri ele ogwu nu ele neese Oro Nsq Chiokike, ele ele risi arjohna nu ele Farisi ziznenu, be vu tonji nu owa, nu mgwana ogwu.

⁴ Kpa Jizosi magwu kpakara nhne jaadnakwasu a, o znekwunusi be, sika be, "Anu noopio nyele?"

⁵ Be kaa, "Jizosi, nye Nazareti."

Jizosi kaa, "O bu mawa." Judasi nye reru a nu be gwuzo. ⁶ Nga Jizosi karu, "O bu mawa," Be lahna aznu, dna n'eli.

⁷ Jizosi sika kwno be, "Ndaa nye anu noopio?"

Be kaa, "Jizosi, nye Nazareti."

⁸ Jizòsi kanù be, “M kannù m anù nù me bụ ya. O bụru nù anù noopio m, anù gharù ele ka ma be la.” ⁹ Ka bụ ma nhne o kwuru mezu, “Kpakara ele i nyernu m, o zá otu ke me tuwhuru.”

¹⁰ Saìmoni Pita jì ama-ogwunu, o mniòhia a, gbu nye izi nye risi arìohna, bihala a nsnì akarikwnunga. Rẹwhna nye izi wam bụ Makòsi.

¹¹ Jizòsi kanù Pita, “Mniòhnasi ama-ogwunu i n'òbo a. O bụ nù m jónwo okiko awhnùwhnu Nda m nyernu m me nwò?”

Jizòsi gwuzo nù

ruwhnu Anasi

(*Mat 26:57,58; Mak 14:53,54; Luk 22:54*)

¹² Ele ogwunu nù nye risi be, nù ele neese Oro Nso Chiokike nwudne Jizòsi, be kne a eriri. ¹³ Be beru osno gwezne a nù ruwhnu Anasi, nda nnwerne Kayafasi, nye risi arìohna n'awha wam. ¹⁴ O bụ Kayafasi nye kannù ele Ju nù o bụru oma otu badnù nwùhianu kpakara be ẹnwu.

Pita gònahoru Jizòsi

(*Mat 26:69,70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57*)

¹⁵ Saìmoni Pita nù nye sno apna Jizòsi ke berere snornu Jizòsi. Nye risi arìohna magwù nye sno apna a ka, o snornu Jizòsi bna n'ederezi nye risi arìohna. ¹⁶ Kòvu Pita dazìri nù ngeri mgbo n'ederezi, nye sno apna wam ke nye risi arìohna magwù zne kanù nnwò rinya zì n'ònu-mgbo, o kwubnanya Pita.

¹⁷ Nnwò rinya zì n'ònu-mgbo kanù Pita, “Ì bụ otu nù rime ele sno apna nwerukna ka.”

Pita sarù, “M búla m.”

¹⁸ Iyi nòotu, ele izi nù ele neese nhne kpawhùsi bèkwunu, be gwuzoru gburugburu bèkwunu wam naakwna iyi. Pita gwuzo masì n'esilawùru be, naakwna iyi.

Nye risi arìohna

nèesikwa Jizòsi ajiji

(*Mat 26:59-66; Mak 14:55-64; Luk 22:66-71*)

¹⁹ Nye risi arìohna sìkwa Jizòsi ajiji gbasìri ele sno apna a, nù nhne o neezni.

²⁰ Jizòsi sarù a, “M kwuru m òka nù ogbo ohna, kpakara nhne me znirni bụ n'òro ogbako ele Ju nù n'oro Nso Chiokike hne kpakara ele Ju naagbakò. O zá nhne me kwuru nù mgwùgwa. ²¹ Ì sìkwa m ajiji, sìkwa ele nurnu nhne me kwuru. Be magwù masì nhne me kwuru.”

²² Nga Jizòsi kwuru ka, otu nye neese nhne gbò a aka, kaa, “Kìni mernu i nookwunu nye risi arìohna òka kpa?”

²³ Jizòsi sarù a, “O bụru nù m kwuru m nhne búo oma, gba akebne nhne ojo me kwuru. Kòvu o bụru nù m kwuru m ezi òka, kìni mernu i gbòru m aká?”

²⁴ Anasi zizne a ke Kayafasi nye risi arìohna, hne o kne kòriri eriri.

Pita gònahoru Jizòsi

berere

(*Mat 26:71-75; Mak 14:69-72; Luk 22:58-62*)

²⁵ Kpa Saìmoni Pita gwuzo naakwna iyi, be sìkwa a, “Ì búo otu nù rime ele sno apna a sa?”

Pita gò, kaa, “M búla m.”

²⁶ Otu nù rime ele izi nye risi arìohna nwene nwerukna wam Pita bihalaru nsnì a, gwelizo onu, sìkwa a, “O búo jì nye me whnurnu n'èkwu wam?”

²⁷ Berere kwno, Pita gò, ngangam, okne òchichi kwna ẹkwna.

*Jizōsi gwuzo nū
ruwhnu Paileti*

(*Mat 27:1,2,11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5*)

²⁸ Be hi n'oro Kayafasi kwuru Jizōsi zne n'obna nye oχhichi, n'onu osisi. Ele Ju bnána nū rime n'obna kwnornu nū be noopio o bita eħni be riχna ma be nwe rikne ri Iriri Oġawhe. ²⁹ Paileti whokwnusi be n'ederezi sīkwa be, "Ndaa nhne anū noobno nwerukna ka?"

³⁰ Be sarū a, "O buri nū o būo nye aghorome, a znéne okwuyanū i ya."

³¹ Paileti kaa, "Anū kwuru a kpe a ikpe lele kpa iwu anū kwuru."

Be kaa, "A nwée rikne gbu nye obula." ³² Ka bū ma nhne Jizōsi kwuru mezu ke gbasiri okpa enwu o jōonwu. ³³ Paileti laħna n'obna, sīkwa Jizōsi, "I bū eze ele Ju?"

³⁴ Jizōsi sīkwa a, "Kī o bū echiche i, sōbu ele berere kannū nhne gbasiri m?"

³⁵ Paileti sa a, "M bū nye Ju? O bū ele ke i nū ele risi ariħohna be kwuyannū m jī. I mernu kīni?"

³⁶ Jizōsi kaa, "Eli-eze m būo ke owa ka. O buri nū o bū ke owa ka, ele izi m zneru olu oġwnu ma ele risi ele Ju gharū o gweru m nyee n'aka be. O zá, eli-eze m būo ke owa ka."

³⁷ Paileti sīkwa a, "Ke bū nū i bū eze?"

Jizōsi sarū a, "Jīwa karū nū m bū m eze. Ka bū risi nhne be kwnornu mū m nū nhne me kwnornu va nū rime owa, ma m gbanū m ezi oka akebbe. Nye obula ke zī n'ezi oka noobnonu m nsnī."

³⁸ Paileti sīkwa a, "Kīni bū ezi oka?"

Be marnū Jizōsi ikpe enwu

(*Mat 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25*)

Paileti whokwnusi kwno ele risi ele Ju n'ederezi kanū be, "O zá nhne ojo me whnurnu nū rime nwerukna ka rja rja. ³⁹ O bū omen'eli anū me sigbasinu anū otu nye ikelu n'ige Iriri Oġawhe. Anū pioru me sigbasinu anū eze ele Ju?"

⁴⁰ Kpakara be siwama, "Oza, o būo nwerukna ka, sigbasinu aī Barabasi." (Barabasi bū nye buznu.)

19

¹ Paileti kwuru Jizōsi pnja nhne. ² Ele oġwnu kpa okpu igwnu kpusi a nū risi, be wosi a iwo odno odno. ³ Be znekwunusi a, kaa, "A bekwulem jī, Eze ele Ju." Be gbō aka nū ruwhnu.

⁴ Paileti laħna kwno hne ele risi ele Ju zī, o kanū be, "Anū le, m jookwuyanū anū ya, ma anū marnū nū o zá nhne ojo me whnurnu nū rime a." ⁵ Jizōsi woru iwo odno odno nū okpu igwnu whuya ederezi, Paileti kanū be, "Anū le nwerukna wam."

⁶ Nga ele risi ariħohna nū ele neese Oro Nso Chiokike whnurnu a, be siwama, "Kpogidne a n'ogba, kpogidne n'ogba."

Paileti kanū be, "Anū kwuru a kpogidne a n'ogba n'aka anū. Kōvu me kanū anū, o zá nhne ojo me whnurnu nū rime a."

⁷ Ele risi ele Ju kwusi rikne, "A nwernu iwu, iwu aī kwuru nū o kwesiri enwu kwnornu nū o kanū nū o bū Nnwō Chiokike."

⁸ Nga Paileti nurnu ka, o tū oġwnu k'agida. ⁹ O laħna kwno n'obna, o sīkwa Jizōsi, "Ndaa hne i hi va?" Kōvu Jizōsi sála a oka obula. ¹⁰ Paileti kanū a, "I zá naasa m oka, o bū nū i máa nū m nwernu m rikne o sigbasi i mōbu o kpogidne i n'ogba?"

11 Jizòsi kaa, “Í béenwene rikne megidne m ọ búru nù be nyéne i rikne hite n’oligwe, nye kwuru m nyee n’aka i nwe mmehie ke kakwo.”

12 Nga Paileti nurnu ka, ọ gbalí ọ sigbasi Jizòsi. Kọvu ele risi ele Ju si ọlo, “Ọ búru nù ì sigbasi a, ì búo enyi Siza. Nye ọbula ke neeme ẹhni a eze neemegidne Siza.”

13 Nga Paileti nurnu nhne ka, o kwuhala Jizòsi ederezi, daziri ẹli nù ngadna nù hne be jiri akaworugwu mee, be kwu n’onu Hiburu Gabata. 14 Nhne ka mernu n’iwhnehnie, n’otnu-ige ke nri nù ẹbo* n’ọbochi ojiknenu Ọgawhe.

Paileti kanù be “Anù le eze anù.”

15 Be siwama, “Gwepu a, gwepu a, kpọgidne a n’ogba.”

Paileti sika be, “Me kpọgidne eze anù n’ogba?”

Ele risi ariohna sarù a, “A nwée eze berere kwolem Siza.”

16 Paileti nyewhete be Jizòsi, ma be kpọgidne a n’ogba.

Be kpọgidneru Jizòsi n’ogba

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)

Ele ọgwu kwuru Jizòsi. 17 Jizòsi vuru ọgba a, ọ whọga zne hne be kwu Hne Okpokoro Risi (ke bú n’onu Hiburu Gọlugota.) 18 Be kpọgidne a n’ogba pji, ya nù ele rukna lawuru berere, otu badnù n’akarikwnunga a, nye ke berere n’akarita a. Jizòsi ziri n’esilawuru be.

19 Paileti gbasiri nhne be jọgwu tükwasi a n’olu ọgba a, “Jizòsi, nye Nazareti, Eze ele Ju.” 20 Agida ele Ju gwnurnu a, kwnornu nù hne be kpọgidneru Jizòsi n’ogba zila ikere nù rime ẹli-ohna. Be gbarù nhne ọgwugwu wam n’onu Hiburu, Latini nù Giriki. 21 Ele risi ariohna ele Ju kanù Paileti, “Í gbási ‘Eze ele Ju,’ kọvu gbasí, ‘Nwerukna ka karù nù ọ bú eze ele Ju.’”

22 Paileti sarù be, “Nhne me gbarù dazim kpa me gbarù a.”

23 Nga ele ọgwu kpọgidneru Jizòsi n’ogba, be gweru kpakara iwo a kerí n’esilawuru be, keme be nga ẹno, be gweru a otu otu. Be chíri iwo olu a ke be dọwala ọdowa be duru hi n’olu dọ n’ẹli.

24 Be kaa, “A jọdowa iwo ka, kọvu a joovu ọgbanuchi ma a mahia nye jeenwe a.” Ka bú ma nhne be gbarù n’okwukwo nsọ mezu, ke kwuru, “Be keriri kpakara iwo m n’esilawuru be,

be ji iwo m vu ọgbanuchi.”

Ka bú nhne ele ọgwu wam mernu.

25 Ele gwuzo ndundu nù hne ọgba wam zì bú nne Jizòsi nù nwene rinya nne a, nù Meri nnwerne Kilopasi, nù Meri Magidalini. 26 Nga Jizòsi whnurnu nne a nù nye sno apna a wam ọ whnurnu n’anya, ọ kanù nne a, “Nwerinya, le nnwo i.” 27 Ọ kanù nye sno apna a wam, “Le nne i.” Hite n’ige wam, nye sno apna a wam kwuru a la n’oro a.

Enwu Jizòsi

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

28 Kpa Jizòsi magwù nù be mezulem kpakara nhne, o mee ma nhne be gbarù n’okwukwo nsọ mezu, ọ kaa, “Akpiri nọkpo m bekwu.” 29 Otu idudu manya gbarù ọka zì pji, be rusi sponji nù rime a, knesi a nù nkala hisopu, gwelizo nù mgbele-ọnu Jizòsi. 30 Kpa Jizòsi nwọnu manya wam, ọ kaa, “Okwolem.” Ọ pjiaya risi a nwuma.

Be duru Jizòsi ara nù ikpurutu

* 19:14 Ọtnu-ige ke nri nù ẹbo: ọkwukwo ke mbom kwuru ige awa ke isunu

³¹ Nhne ka mernu n'òbochi ojìkneru, ke bụ ọbochi ke sno Ọbochi Ozukwa Inwe. Ọ másìla ele risi ele Ju ọ sìgbasi iznu be n'olu ọgba n'Ọbochi Ozukwa Inwe kwnornu nù ọ bụ okne ọbochi. Be riasno Paìleti ma be gbajì kpakara be ọchi ma be vudna iznu be n'olu ọgba. ³² Ele ọgwu wam zne gbajì ọchi nye ke mbòm nù nye ke berere ele be kpogìdneru be nù Jizòsi n'ọgba. ³³ Kọvu nga be vaduru hne Jizòsi zì, be whnùrnu nù ọ nwùnam, be gbájìle ọchi a. ³⁴ Otu nye ọgwu gweru ara dù Jizòsi nù ikpurutu, ngangam, ọvnarna nù mini gbahja. ³⁵ Nye wam ke whnùrnu nhne ka gbarù akebne, akebne a bụ ezi ọka. Ọ magwù nù o nookwu ezi ọka ma anù kweru. ³⁶ Kpakara nhne ka mernu ma nhne be gbarù n'òkwukwo nsọ mezu, "Be jáagbajì otu ọkpukpu a." ³⁷ Nhne be gbarù n'òkwukwo nsọ ke berere kwuru, "Ele badnù jeele anya nye wam be dũru ara."

Be liri Jizòsi

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ Omekwo, Josefu nye Arimatiya, zne rjọ Paìleti ma o vuru iznu Jizòsi. Josefu bụ nye sno apna Jizòsi nù mgwùgwa, kwnornu nù ọ nọotu ọgwu ele Ju. Paìleti kweru, ọ va vuru iznu a whọga. ³⁹ Nikodimòsi nye znekwnsiri Jizòsi n'abalì, snornu Josefu, o gweya mọno nwernu ẹknarna ọma be gwarù nhne be kwu maa nù alọsi, zì agìda. ⁴⁰ Ele rukna lawùru ka vuru iznu Jizòsi, whù a n'ikpe marnù mma nù mọno wam, kwnornu nù kpam bụ kpa ele Ju neeme iznu sì be li. ⁴¹ Otu ẹkwu zì ndundu hne be kpogburu Jizòsi, otu ililì be gwuru ikne zì nù rime ẹkwu wam, ọ zá nye be liru nù rime a nù mbòm. ⁴² Kwnornu nù ọ bụ ọbochi ojìkneru Ọbochi Ozukwa Inwe ele Ju, ililì wam zì masì ndundu, be lile Jizòsi nù rime a.

20

Ililì ke ọ zá nye zì a

(Mat 28:1-8; Mak 16:1-8; Luk 24:1-12)

¹ N'ọnu ọsisi n'òbochi mbòm n'ikwezu, ọ gba kọriri ọchichiri, Meri Magìdalini znernu ililì wam whnù nù be vumenem rugwu be jiri kpusni ọnu ililì wam.

² Ọ gba ẹso znekwnsiri Sajmoni Pita nù nye sno apna a wam Jizòsi whnùrnu n'anya. Ọ kanù be, "Be vumenem iznu Nyenwe aì n'ililì, a máa hne be bítaru a."

³ Pita nù nye sno apna a wam whọga, neezne n'ililì. ⁴ Be lawùru bete agba ẹso, kọvu nye sno apna a kiyari gbawhe Pita, beru Pita ọsno gbadu ililì. ⁵ O whudnahie ẹli whnù ikpe marnù mma wam, kọvu ọ bnáge nù rime. ⁶ Sajmoni Pita va, bna nù rime ililì. Ọ whnùrnu ikpe marnù mma wam dazì etekne,

⁷ n'ikpe be jiri whù risi Jizòsi, ya nù ikpe be piakotaru be n'otu ichne. ⁸ Nye sno apna a wam ke beru ọsno va, bna nù rime ililì, ọ whnùrnu, kweru masì.

⁹ (Be ghóyage nhne be gbarù n'òkwukwo nsọ, nù o jeehi n'ẹnwu lizọ.) ¹⁰ Ele sno apna a wam lahna.

Jizòsi gesiri Meri Magìdalini

ẹhni a

(Mat 28:9,10; Mak 16:9-11)

¹¹ Kọvu Meri gwuzoru n'ederezì ililì wam naakwa ẹkwu. Kpa ọ naakwa ẹkwu, o whudnahie le anya nù rime ililì wam. ¹² Ọ whnù ele enine izi lawùru wogwu iwo abọchna dazì ẹli nù hne iznu Jizòsi zì nù mbòm, otu nù risi a, otu n'ọchi a.

¹³ Be sịkwa a, "Nwerinya, kịni neeme i ẹkwu?"

Q kaa, “Be vumenem Nyenwe m, m máam hne be vubiri a.” ¹⁴ Nga o kwuru ka, o tũhnasna whnũ Jizõsi, kõvu o máa nũ o bũ Jizõsi.

¹⁵ Jizõsi sũkwa a, “Nwerinya, kũni neeme i ekwna? Ndaa nye i noopio?”

Meri che nũ o bũ nye ernu ekwnu, o kaa, “Nda-ai-kwu, o bũru nũ o bũ jũ vumernu a, kanũ hne i vubiri a, m jeezne vuru a.”

¹⁶ Jizõsi sukwu a, “Meri.”

Meri tũhnasna, kete a ruwhnu, siwama n'õnu Hiburu, “Raboni!” (ke bũ Nye-zni-nhne).

¹⁷ Jizõsi kanũ a, “I kpákwadia m aka, kwnornu nũ m yáalakwnuznege m Nda m. Kõvu znekwnusi rũmu nda m, kanũ be m naalakwnusi Nda m nũ Nda anũ, nũ Chiokike m nũ Chiokike anũ.”

¹⁸ Meri Magidalini zne kanũ ele sno apna a nũ o whnũrnu Nyenwe ai, nũ ka bũ nhne o kanũ a.

Jizõsi gesiri ele sno apna a

ehni a

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49)

¹⁹ N'ogbednachi, n'õbochi mbõm wam n'ikwezu, ele sno apna a gbakõru n'otu oro tũgidne ehni be õnuhna, kwnornu be nõotu ogwnu ele risi ele ju. Jizõsi varũ gwuzoru n'esilawũru be, kaa, “Udno zĩnu anũ.” ²⁰ Nga o kwuru ka, o gesi be aka a lawũru nũ ikpurutu a. Mkpõma sõ ele sno apna a n'õnu kpa be whnũrnu Nyenwe ai.

²¹ Jizõsi kaa kwno berere, “Udno zĩnu anũ, lele kpa Nda m ziyaru m, o bũ kpa me neezni anũ.” ²² Nga o kwuru ka, o nwesi be inwe, kaa, “Anũ nahõru Enine Nsõ. ²³ O bũru nũ anũ gbarũnu ele badnũ mmehie be, be jaagbarũnu be mmehie be, kõvu o bũru nũ anũ jáagbarũnu be, be jáagbarũnu be.”

Jizõsi nũ Tõmosi

²⁴ Otu nũ nri nũ badnũ lawũru wam sno apna Jizõsi, nye rẽwhna a bũ Tõmosi, nye be kwu Didimõsi nũ be zĩla nga Jizõsi varũ. ²⁵ Ele sno apna a ele berere kanũ a, “A whnũrnu Nyenwe ai.”

Tõmosi kanũ be, “Okwolem ma m whnũrnu m anũnu ituru nũ aka a lawũru, m yisi mkpaka aka m nũ rime be, yisi aka m n'ikpurutu a, m jéekweru.”

²⁶ N'ikwezu a, ele sno apna Jizõsi gbakõgwu kwno n'otu oro, tũgidne ehni õnuhna, Tõmosi nũ be zĩ masĩ. Be tũsnirmi oro, kõvu Jizõsi varũ gwuzoru n'esilawũru be, kaa, “Udno zĩnu anũ.” ²⁷ O kanũ Tõmosi, “Yisi aka i hna, le aka m lawũru, dnõsnima aka i yisi n'ikpurutu m, i nwéma mkpõma lawũru, kweru.”

²⁸ Tõmosi sarũ a, “Nyenwe m nũ Chiokike m.”

²⁹ Jizõsi kanũ a, “I kweruru kwnornu nũ i whnũrnu m, ngõzi zĩnu ele whnũge, kõvu be kweru.”

Risi õkwukwo ka

³⁰ Jizõsi rnũrnu agĩda ernu ndu-ehni berere nũ ruwhnu ele sno apna a ke be gbáge n'õkwukwo ka. ³¹ Kõvu be gbarũ ka ma anũ kweru nũ Jizõsi bũ Karaĩsi wam, Nnwõ Chiokike, ma hite n'õkwnata mkpõma nũ rẽwhna a, anũ jeenwe bũdnu.

21

Jizõsi gesiri ele sno apna a

esau ehni a

¹ Omekwo, Jizõsi gesiri ele sno apna a ehni a n'apna berere, nũ ngeri Osimini Taberasĩ. ² Saĩmoni Pita, Tõmosi nye be kwu Didimõsi, nũ Nataneli

nye Kana ke Galili, nù rùmu rukna Zebidi, nù ele sno apna a lawùru berere zì. ³ Saìmoni Pita kaa, “M neezne o gbu aznù.”

Be kanù a, “A joosno i zne.” Kpakara be zne bna n'otu ògbo, kòvu ò zá nhne be gburu kpakara abalì wam.

⁴ N'ònu òsisi, Jizòsi gwuzoru n'ònu mini, kòvu ele sno apna a máa nù ò bụ Jizòsi.

⁵ Ò sùkwa be, “Rùmu takìri, ò zì aznù anù gbuhìaru?”

Be sa a, “Óza.”

⁶ Jizòsi kanù be, “Anù wùsi ìgbo anù n'akarikwnunga ògbo, anù jòowhnu aznù.” Be wùsi ìgbo be, be nwée rikne dọlì ìgbo wam kwnornu nù be gburu agìda aznù.

⁷ Nye sno apna wam Jizòsi whnùrnù n'anya kanù Pita, “Ò bụ Nyenwe aì.” Kpa Saìmoni Pita nùrnù nù ò bụ Nyenwe aì, o jeru ikpe a (kwnornu nù ò gba èto) dnabna mini. ⁸ Ele sno apna a ele berere kwòru ògbo, dọru ìgbo wam aznù jiri va mkpomkpo èlì. Be zá ikere nù mkpomkpo èlì, nhne hne lele riwhu rula èto. ⁹ Nga be dọru mkpomkpo èlì, be whnùrnù esekere bẹkwnu nù aznù nù zì n'olu a nù brẹdi zì pì.

¹⁰ Jizòsi kanù be, “Anù gweya agwna aznù anù gburu.”

¹¹ Saìmoni Pita zne dọru ìgbo wam nù mkpomkpo èlì, aznù okpotokpo jiri a, otu riwhu nù nri isne nù èto, Ìgbo wam dọkala, ò bụ n'èzi nù aznù zì agìda.

¹² Jizòsi kanù be, “Anù va ri wiri.” Ò zá nye sno apna a ke nwernu rikne ò nyipohia sùkwa a, “Ì bụ nyele?” Be magwù nù ò bụ Nyenwe aì. ¹³ Jizòsi gweru brẹdi wam nyee be, ya nù aznù. ¹⁴ Ka mernu mgba èto Jizòsi gesiri ele sno apna a èhni a kpa o hi n'ènwu lizò.

Jizòsi nù Pita

¹⁵ Nga be rikworu wiri, Jizòsi kanù Saìmoni Pita, “Saìmoni nnwọ Jóni, ì whnùrnù m n'anya kakwo nhne ele ka?”

Ò sa a, “Owe, Nyenwe aì, ì magwù nù m whnùrnù m jì n'anya.”

Jizòsi kanù a, “Nyee atnùrnù m wiri.”

¹⁶ Jizòsi kanù a ke mgba lawùru, “Saìmoni, nnwọ Jóni, ì whnùrnù m n'anya n'èzi òka?”

Ò sa a, “Owe, Nyenwe aì, ì magwù nù m whnùrnù m jì n'anya.”

Jizòsi kanù a, “Nòoznu atnùrnù m.”

¹⁷ Jizòsi kanù a ke mgba èto, “Saìmoni, nnwọ Jóni, ì whnùrnù m n'anya?”

O gbu Pita ìgbugbu nù Jizòsi kannù ke mgba èto. “Ì whnùrnù m n'anya?” Ò kaa, Nyenwe aì, ì magwù kpakara nhne, ì magwù nù m whnùrnù m jì n'anya.

Jizòsi kanù a, “Nyee atnùrnù m wiri. ¹⁸ Me kanù ì ezi òka, nga ì bụ wikoro, ì nòosnu ajnì n'ikwnu ì zne hne òbula ò masìri ì. Kòvu, nga ì jeeme okno badnù, ì jòodosni aka ì, nye berere snùsi ì ajnì, kwuru ì zne hne másìla ì.” ¹⁹ Jizòsi kwuru ka ma ò gesi kpa Pita jòonwu ènwu, ma ò nyee Chiokike igwugwu. Jizòsi kanù a, “Sno m.”

Jizòsi nù nye sno apna a ke berere

²⁰ Pita tùhnasna whnù nye sno apna a wam, nye Jizòsi whnùrnù n'anya, nye dnabnèrnù Jizòsi nga be neeri wiri anyasnu wam, sùkwa a, “Nyenwe aì, nyele jeere i?” ²¹ Nga Pita whnùrnù a, ò kanù Jizòsi, “Nyenwe aì, ndaa nhne ì kwuru gbasìri nwerukna ka?”

²² Jizòsi sarù a, “Ò bọru nù m piuru m ò zìri bọdnu tem m va, ò gbásìla ì, sno m.” ²³ Be tnùsa a n'èsilawùru ele sno apna Jizòsi nù nye sno apna a ka jòonwu

enwu. Kòvu Jizòsi kála nù ò jónwu enwu, kòvu o karù, “Ò búrù nù m pioru m ò zìri bụdnu tem m va, ò gbásìla ì.”

²⁴ Ya bụ nye sno apna a ke kwuru kpakara nhne ka, nye gba masìri a n'òkwukwo, a magwù nù nhne ò gbarù bụ ezi òka.

Okwukwo

²⁵ Agida nhne ele berere ke Jizòsi mernu, ò búrù nù be gba kpakara be n'òkwukwo, m che m nù kpakara òwa n'iwhuru a jénwe rikne vuli kpakara òkwukwo be jaagba.

Ernu Ele Izi

Nhne gbasiri ọkwukwo ka

Ernu Ele Izi sno izi ọma lele kpa Lukwu gbarụ n'ọkwukwo n'aznụ. Risi ọka a bụ o gesi kpa ele sno apna Jizọsi panizoru ernalu izi ọma be. Enine Nso duru be gbasia Izi Ọma gbasiri Jizọsi hite n'ụ Jeruselem, n'ụ kpakara Judiya n'ụ Sameria, tem d'ụ n'osotoma ọwa (1:8). Nye gbarụ ọkwukwo ka mernu ma ele n'ogwunu a mahia n'ụ ele Chiokike (Kirisiteni) b'ụo otu ele n'odo ọchichi ke neemegidne ọchichi ele Rom.

Be kewarụ ọkwukwo ka nga ẹto, ke neegesi kpa be kpọru okwo Izi Ọma gbasiri Jizọsi n'ụ ọpanizo ọgbako Chiokike. (1) Ọpanizo otu ele Chiokike n'ụ Jeruselem nga Jizọsi lahnarn'ụ oligwe. (2) Ọgbasa izi ọma n'ụ kpakara ẹli Palēsitini. (3) Ọgbasa izi ọma d'ụ kpakara ọwa, d'ụ Rom.

Otu nhne z'ị okne mkpa n'ụ *Ernu Ele Izi* b'ụ ernalu Enine Nso, nye nyernu be rikne n'obochi Pentikosi, nye z'ị kọriri naagba ọgbako Chiokike inwe n'ụ ele risi a. Ọkwukwo *Ernu Ele Izi* neegesi iknerna ikwu-ọnu Chiokike n'ụ b'udnu ele kweru n'ụ omekorita ele ọgbako Chiokike.

Nhne z'ị n'ọkwukwo ka

Ojiknerna ọ gba akebne (1:1-26)

Nhne Jizọsi nyernu n'iwu ipne-azn'ụ n'ụ mkwna (1:1-14)

Nye gweruru ọnodi Judasi (1:15-26)

Akebne be gbarụ n'ụ Jeruselem (2:1--8:3)

Akebne n'ụ rime Judiya n'ụ Sameria (8:4--12:25)

Ernu Pọlu (13:1--28:31)

Ọgaghari neezni izi ọma ke mbom (13:1--14:28)

Ọgbo ke z'ị n'ụ Jeruselem (15:1-35)

Ọgaghari neezni izi ọma ke ẹbo (15:36--18:22)

Ọgaghari neezni izi ọma ke ẹto (18:23--21:16)

Pọlu nye ikelu n'ụ Jeruselem, Sizeria n'ụ Rom (21:17--28:31)

Jizọsi kweru mkwna

Enine Nso

¹ Tiofilosi, n'ọkwukwo mbom ke me gbarụ, m gbarụ m kpakara nhne Jizọsi mernu n'ụ nhne o znirni hite n'ige ọ panizoru ernalu a, ² tem d'ụ n'obochi be gweruru a la n'oligwe. S'ị ọ lar'ụ oligwe, o nyernu ele rukna wam ọ h'ohiaru iwu hite n'ụ rikne ke Enine Nso. ³ Nga ọ takworu aw'hn'whnu, o gesiri ele izi wam ọ h'ohiaru ẹhni a, nyee be agida nhne mesiri a rikne n'ụ ọ z'ị b'udnu. Be wh'urnu a, ya n'ụ be kwu ọka gbasiri ẹli-eze Chiokike nri obochi ẹno. ⁴ Nga be gbakoru n'otu, o nyernu be iwu ka, "An'ụ h'ik'ụ n'ụ Jeruselem wh'oga, k'ovu an'ụ seru nkesi ke Nda m kweru mkwna, ke an'ụ n'urnu nhne me kwuru gbasiri a. ⁵ J'oni jiri mini w'ụ ele badn'ụ mini, k'ovu be jeeji Enine Nso n'owu an'ụ mini nga obochi ele n'ụ ele whemernu."

Jizọsi lar'ụ oligwe

(Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)

⁶ Nga ele izi wam gbakoru n'otu, be s'ikwa Jizọsi, "Nyenwe a'ị, i jeegweru ọchichi ka nyehnta ele Izireli k'itna?"

⁷ Jizọsi kan'ụ be, "Nda m ji iknerna a b'ita ige n'ụ obochi, o kw'esige an'ụ mahia a. ⁸ K'ovu n'ụ an'ụ jaanahia rikne nga Enine Nso wam dnakwasiri an'ụ, an'ụ j'obu ele akebne m n'ụ rime Jeruselem, ma n'ụ kpakara Judiya, n'ụ

Sameria nū hne ọwa sọturu.” ⁹ Nga o kwukworu ọka ka, kpa be neele a anya, be gwelizo a la n'oligwe, erumeru gweme a n'anya be.

¹⁰ Kpa be zi neelegidne anya n'oligwe kpa o naala, ele rukna lawuru wogwu iwo abochna gwuzoru n'esilawuru be. ¹¹ Be kaa, “Ele rukna Galili, ndaa kpa anu gwuzo neele anya n'oligwe? Jizosi ka, nye be gweruru la oligwe, jaava berere lele kpa anu whnuru a la oligwe.”

Matayasi gweruru

onodi Judasi

¹² Ele izi wam lahna Jeruselem hite nū Rugwu Olivu, nhne nū lele izne otu Obochi Ozukwa Inwe. ¹³ Be zne Jeruselem, bna nū rime ọro olu hne be wu. Pita, Joni, Jemisi, nū Anduru, Filipu nū Tomosi, Batolomi nū Matiyu, Jemisi nnwo Alifayosi, Saimoni nye zi n'esilawuru ele noonwu bekwu nū mkpoma nū Judasi nnwo Jemisi. ¹⁴ Kpakara be zi n'otu neekpe okpukpe ige ọbula, be nū ele rinya wam nū Meri nne Jizosi nū rumu nne a.

¹⁵ N'obochi wam, Pita gwuzoru n'esilawuru ele sno apna Jizosi, be bu otu riwhu nū nri lawuru. ¹⁶ O kaa, “Rumu nda m, nhne be gbaru n'okwukwo nsọ ke Enine Nso kwuru hite n'onu Devidi gbasiri Judasi nye duru ele nwugwuru Jizosi, jeemezu. ¹⁷ Judasi bu otu badnu nū rime ai, be hohiaru a ma o kehia igwe n'ernu ai.” ¹⁸ (Judasi bu nye ji iwai be kwuru a n'ernu aruru-eli a zu otu eli, o dna, kpu ruwhnu n'eli, kpakara nhne zi a nū ruwho wuhia. ¹⁹ Kpakara ele wu nū Jeruselem nuru a, be kwu eli wam n'ikwu-onu be, Akelidama, ke bu Eli Ovnarna.)

²⁰ “Kwnornu nū be gbaru n'okwukwo Eri Oma, 'Oro a daziri etekne,
o za nye wu nū rime a.’

Be gba kwno a nū nhne berere,
'Nye berere gweru onodi ernu a.’

²¹ Kitna, o zi mkpa a horu otu nyerukna n'esilawuru ele sno ai n'ige Nyenwe ai Jizosi snornu ai whoga, bnanya masi n'esilawuru ai, ²² hite n'owu mini Joni du nga Jizosi laru n'oligwe. Nye wam joooburu nye joosno ai gba akebne nū Jizosi hiri n'ernu lizo.”

²³ Be hohia ele rukna lawuru, Josefu nye be kwu Basabasi nye rewhna a berere bu Jositisi nū Matayasi. ²⁴ Be kpe okpukpe kaa, “Nyenwe ai, ji nye magwu mkpoma kpakara ele badnu, bikno, Nyenwe ai, gesi ai nye i hohiaru n'esilawuru ele rukna lawuru ka, ²⁵ nye jeegweru onodi ernu nye izi ke Judasi ghasaru zne hne o kwesiri.” ²⁶ Be vu ogbanuchi, ogbanuchi wam dnakwasị Matayasi, be gwnusi a n'esilawuru ele izi nri nū otu wam.

2

Enine Nso varu

n'obochi Pentikosi

¹ Nga obochi Pentikosi zuru, kpakara be gbakoru n'otu oro. ² Ngangam, imerne ke nū lele okne ruwhere hiri n'oligwe va, jipiya kpakara oro wam be zi. ³ Be whnuru nhne nū lele riro bekwu ke daziri n'olu risi be otu otu. ⁴ Enine Nso mejiharu be, be bete nookwu ọka nū riro ele berere lele kpa Enine Nso wam nyernu be iknerna o kwu ọka.

⁵ Agwna ele Ju ele notu ogwnu Chiokike wu nū Jeruselem, ele hi nū kpakara mba ke zi nū mkpururu oligwe va. ⁶ Nga be nuru mkpakpo ka, be gbako, o turu be n'anya kwnornu nū be nuru kpa ele sno apna Jizosi nookwu ọka nye ọbula nū ikwu-onu ke a. ⁷ Ehi nwuru be, be kaa, “Kpakara ele ka

nookwu ọka, be buo ele Galili sa? ⁸ Ndaa kpa a nonu be nookwu ọka n'ikwu-
onu be jiri mu ai? ⁹ Ele Patia, nu Midia, ele Elam, ele hi nu Mesopotemia, Judiya
nu Kapadosia, nu ele hi nu Pontosi nu Asia, ¹⁰ ele hi nu Firigia nu Pamfilia, ele
hi nu Ijipiti nu ele hi agwna eli Libiya ke zi Sirini ndundu, nu agwna ele hi nu
Rom, ¹¹ ma ele Ju ma ele bnarnu okpukpe ele Ju, ele Kiriti nu ele Arabu, a
nurnu kpa be nookwu ọka n'ikwu-onu ai gbasiri ernu ndu-ehni Chiokike." ¹² O
gbagwojiri be anya, kpakara be neesikwa, "Ka bu kini?"

¹³ Kovu ele berere mernu be nhne mkpari, be kaa, "Manya noogbu ele ka."

Pita kwunnu igbudu badnu

ọka

¹⁴ Pita gwuzoru ya nu nri badnu nu otu wam bete nookwunu ele badnu
wam ọka n'okne nkoli, kaa,

"Ele Ju ibne m nu kpakara anu ele wu nu Jeruselem, anu bnote nsnu nu
nhne me nookwu gbasiri nhne anu whnurnu. ¹⁵ O za manya noogbu ele
rukna ka lele kpa anu cheru, o bu otnu-ige tolu ke osisi.* ¹⁶ Kovu ka bu nhne
nye owhnurninya Juweli kwuru ọka gbasiri a,

¹⁷ Chiokike karu kpa,

'Ka bu nhne me jeeme n'obochi ipne-aznu,
m jowukwasi Enine m n'ehni kpakara ele badnu,
rumu anu ele rukna nu ele rinya jookpo okwo ikwu-onu Chiokike,
rumu ikoro anu jowohnu owhnurninya,
ele okno badnu anu joro mboro.

¹⁸ M jowukwasi ele izi m rukna nu rinya Enine m n'obochi wam,
be jowohnu owhnurninya.

¹⁹ M jeegesi ernu ndu-ehni n'oligwe
nu nhne elekema n'owa nu mkpururu oligwe,
ovnarna nu bekwnu nu okne runwurnu bekwnu.

²⁰ Ehnam jaagba ochichiri,
enwa jaachna ihie ihie lele ovnarna,
ka jeeme si okne obochi ke zi igwugwu ke Nyenwe ai va.

²¹ Be jooznohia nye obula ke noosukwu rewhna Nyenwe ai.'

²² "Ele Izireli, anu bnote nsnu n'oka ka, Chiokike jiri kpakara ernu ndu-ehni
nu nhne tu n'anya nu elekema ka n'esilawuru anu gesi nu ya ziyaru Jizosi
nye Nazareti. Kpakara anu magwu kpa. ²³ Chiokike marnu ama kweru be
gweru a nyega anu, anu gweru a yee n'aka ele ma Chiokike, be kpojidne
a n'ogba, gbu a. ²⁴ Kovu nu Chiokike mernu o hi n'enwu lizo, gweme nhne
igbugbu ke enwu kwnornu nu enwu nwée rikne nwugwu a. ²⁵ Ka bu nhne
Devidi kwuru gbasiri a,

'M whnurnu m Nyenwe ai nu ruwhnu m kpakara ige.

O zi n'akarikwnunga m,
ovu jala m mini.

²⁶ Ka kpararu ovu soru m n'onu, riro m nwudnarnu k'agida,
anu-ehni m jaazi budnu n'olile anya.

²⁷ Kwnornu nu i jeesigbasi mkparu ovu m n'ilili,
i jeekwe nye nsọ ke i ro oro.

²⁸ I gesiri m apna ke budnu,
ruwhnu i mernu snarnima jihia mkpoma m.'

²⁹ "Rumu nda m, m nookwunu anu ọka n'anya rikne nhne gbasiri nda ai
oknani bu Devidi, o nwurnu enwu, be li a, ilili a zi hna du tna. ³⁰ O bu nye

* **2:15** otnu-ige tolu ke osisi: okwukwo ke mbom kwuru ige awa ke eto

owhnurninya, o magwu nu Chiokike kwesiri a mkwna rikne nu o jeeme otu nye hi nu avnurnu a daziri nu ngadna eze a. ³¹ O whnurnu nu hne zi nu ruwhnu, o kwu oka gbasiri olizo n'enwu Karaisi, Chiokike jesisgbasi a n'illili, ano-ehni a joro oro. ³² Chiokike mernu Jizosi ka hi n'enwu lizo. A bu ele akebe ezi oka ka. ³³ Be gwelizo ru a olu n'akarikwnunga Chiokike, o nahiaru n'aka Nda a mkwna ke Enine Nso bu ke o wukwasiri ai, ke anu whnurnu, nurnu masi. ³⁴ Devidi lage olu nu rime oligwe, kovu o kwuru, 'Nyenwe ai kannu Nyenwe m,

Daziri eli n'akarikwnunga m,

³⁵ tem du nga me jaabita ele irno i
lele nhne i jootukwasi ochi i lawuru.'

³⁶ "Kam kpararu, kpakara ele Izireli, anu mahia n'ezi oka nu o bu Jizosi ka, nye anu kpogidneru n'ogba bu nye Chiokike mernu Nyenwe ai nu Karaisi."

³⁷ Nga be nurnu ka, o gburu be igbugbu k'agida nu mkpoma, be kanu Pita nu ele izi berere, "Rumu nda ai, kini bu nhne a jeeme?"

³⁸ Pita kanu be, "Nye obula hi nu mmehie a tuhna, ma be wu anu mini nu rehna Jizosi Karaisi, ma Chiokike gbarunu anu mmehie anu. Ige wam anu jeenwehia nkesi Chiokike ke bu Enine Nso. ³⁹ Kwnornu nu mkwna Chiokike ka zinu anu, nu rumu anu, nu kpakara ele zi ikere, ele Nyenwe ai Chiokike joosukwu."

⁴⁰ Pita ji agida ikwu-onu berere do be aka nu nsni, kaa, "Anu gweme ehni anu awhnwhnu ke ebiri ojo ka." ⁴¹ Be wuru ele kweru izi oma ka mini. Be tukwasinu be pokwu badnu eto n'otu obochi.

*Mmekota ke
ele kweru ekwe*

⁴² Be dazigidne nu iznizni ele izi, snornu be mekota nhne, ri wiri nu neekpe okpukpe. ⁴³ Ele izi wam nurnu agida ernu ndu-ehni nu elekema ke mernu ogwu nu ele badnu. ⁴⁴ Kpakara ele kweru ekwe dazikota n'otu, neekeri nhne n'otu. ⁴⁵ Be re ekwu be nu ekwu be nwernu, keme iwai n'esilawuru be lele kpa mkpa kparu nye obula. ⁴⁶ Be dazigidne n'otu n'Oro Nso Chiokike kpakara obochi. Be neezne n'oro nu oro, gweru mkpoma zi richna neeri wiri n'otu nu ovu oso n'onu. ⁴⁷ Be naaznarni Chiokike, neenwe ruwhnu oma nu hne ele badnu zi. Nyenwe ai notukwasinu be ele badnu n'obochi n'obochi ele be jpoznohia.

3

Pita gworu nye mgworo

¹ Otu obochi, Pita nu Joni znernu Oro Nso Chiokike n'otnu-ige ke eto n'iwnehnie,* ke bu ige okpukpe. ² Otu nyerukna ke dnarnu mgworo hite nga be muru a, ele badnu nookwuru a zne n'Ogodo Qnuhna Marnu Mma ke Oro Nso Chiokike kpakara obochi, ma o rjo nhne n'aka ele naabna Oro Nso Chiokike. ³ Nga o whnurnu Pita nu Joni hne be naabna Oro Nso Chiokike, o rjo be nhne. ⁴ Pita nu Joni legidne a anya, Pita kaa, "Le ai anya." ⁵ Nyerukna wam legidne be anya ma o jaanahia nhne n'aka be.

⁶ Pita kaa, "M nwee m siliva mabu golu, kovu m jeenye i nhne me nwernu, nu rehna Jizosi Karaisi nye Nazareti, lizo, zne izne." ⁷ O nwugwuru a n'akarikwnunga a, dolizo a olu, ngangam, ochi nyerukna wam nu ekenkele-ochi a lawuru wehia rikne. ⁸ O wulizo olu, gwuzoru, bete neezne izne. O

* ³¹ otnu-ige ke eto n'iwnehnie: okwukwo ke mbom kwuru ige awa ke tulu

snornu be bna n'Oro Nso Chiokike, neezne izne, nṣowulizo olu, naaznarni Chiokike. ⁹ Kpakara igbudu ele badnu wam whnurnu a hne o neezne izne, naaznarni Chiokike. ¹⁰ Be mahia nu o bu nye orio wam naadazi n'Ogodo Onuhna Marnu Mma. O duru be ehni, tu be n'anya k'agida nu nhne mernu.

*Pita znirni izi oma
n'Oro Nso Chiokike*

¹¹ Kpa nye mgworo wam nwugwuru Pita nu Joni n'aka, ogwnu turu kpakara ele badnu wam, be gbako nu mgbemgbe oro Solomoni. ¹² Nga Pita whnurnu be, o kanu be, "Ele Izireli, ndaa kpa nhne ka noodu anu ehni, anu neele ai anya lele nu a ji rikne aka ai mṣbu ozi nso ai mee nyerukna ka zne izne. ¹³ Chiokike ke Ebereham, nu ke Aziki, nu ke Jekopu, Chiokike ke ele nda ai oknani, nyernu Nnwṓ a Jizosi igwugwu. Ya bu nye anu reru, anu gonahoru a nu ruwhnu Paileti, o bu n'ezi nu Paileti kweru o sigbasi a. ¹⁴ Anu gonahoru nye nso nu nye mee mma, gweru nye noogbu badnu. ¹⁵ Anu gburu nye nwe budnu. Kṓvu Chiokike mernu o hi n'enwu lizo, a bu ele akebne a. ¹⁶ Anu le nwerukna ka anu magwu, o bu okwnata ovu nu rewhna Jizosi nyernu a rikne. O bu rewhna Jizosi nu okwnata ovu nu rewhna a nyernu nwerukna ka ogwugwo zuru ozu, kpa anu whnurnu.

¹⁷ "Kitna, rumu nda m, m maam nu nhne anu nu ele risi anu mernu Jizosi bu nu anu ma ama. ¹⁸ Kṓvu nu Chiokike hiri n'onu kpakara ele owhnurninya agida ige wheru ewhe kwu nu Karaṣi jaata awhnwhnu, o mezuru nhne o kwuru. ¹⁹ Anu tuhna, kete ruwhnu hne Chiokike zi, ma o kwnosnama kpakara mmehie anu, ²⁰ ma anu nwehia rikne ikne hite nu ruwhnu Chiokike, ma o ziyanu anu Jizosi bu Karaṣi nye o hohiannu anu. ²¹ O jaadazi n'oligwe tem ige Chiokike jeeme kpakara nhne ziri ikne, lele kpa o kweru mkwna agida ige wheru ewhe hite n'onu ele owhnurninya a zi nso. ²² Kwnornu nu Mozizi karu, 'Nyenwe ai Chiokike anu jeeziyanu anu nye owhnurninya lele me, hite nu ele ke anu, anu jobno nsnj nu kpakara nhne o jaakanu anu. ²³ Nye obula ke jobno nsnj nu nhne nye owhnurninya wam kwuru, be jeekewahala a n'esilawuru ele ke Chiokike.'

²⁴ "N'ezi oka, kpakara ele owhnurninya hite nu Sameli nu ele sno a n'aznu kwuru nhne gbasiri obochi ele ka. ²⁵ Kpakara mkwna Chiokike hite n'onu ele owhnurninya a zinu anu, anu nwernu igwe nu ogba-njo-ehni Chiokike gbaru ya nu ele nda anu, lele kpa o kannu Ebereham, 'M joozoi kpakara ele zi n'owa hite avurnu i.' ²⁶ Nga Chiokike gwelizoru Nnwṓ a Jizosi, o beru osno ziyanu anu ya, ma o gozi anu, ma anu hi nu rime apna ojo anu yahna."

4

*Pita nu Joni zi nu
ruwhnu ele eze-ikpe*

¹ Kpa Pita nu Joni zi nookwunu ele badnu oka n'Oro Nso Chiokike, ele arjohna nu nye risi ele neese Oro Nso Chiokike nu ele Sadusi vakwnusiri be.

² Ovu weru be ehni nu ele izi lawuru wam neezni ele badnu nu Jizosi hiri n'enwu lizo, ke neegesi nu ele nwurnu onwu jeehi n'enwu lizo berere. ³ Be nwudne be, yisi be ikelu tem chi bo, kwnornu nu obochi zneminem. ⁴ Kṓvu agida ele nurnu izi oma be kweruru, onu ogwnugwnu be bu pokwu badnu isne.

⁵ N'ekile a, ele risi ele Ju nu ele okno badnu nu ele zni iwu ele Ju gbakoru nu Jeruselem, ⁶ be nu nye risi arjohna Anasi, nu Kayafasi, nu Joni nu Alekizanda, nu ele oro nye risi arjohna. ⁷ Be kwuya Pita nu Joni gwuzote be nu ruwhnu be, be sikwa be, "Ndaa rikne mṣbu rewhna nyele hne anu jiri neeme nhne ka?"

⁸ Enine Nso jipihjaru nū rime Pita, o kaa, “Ele risi nū ele okno badnū Izireli, ⁹ anū n̄esikwa aī aiji tna kwnornu nū nhne ōma ke be mennu nye mgworo ka nū kpa be jiri gwō a. ¹⁰ Kpakara anū ma kpakara ele Izireli mahia, nū nyerukna ka gwuzo hna nū ruwhnu anū n̄ehni zuru ozu, b̄u nye be gworo hite nū rikne ke z̄i nū r̄ewhna Jizōsi Karaīsi nye Nazareti. Anū k̄pogidnenu a n̄’ogba, k̄ovu Chiokike mernu o hi n̄’enwu lizo. ¹¹ Ya b̄u ‘akaworugwu ke anū ele noowu oro juru, kiyam ghōlam risi nsūkala oro.’

¹² “Oznohia z̄i nū r̄ewhna a k̄poi. Kwnornu nū o z̄a r̄ewhna berere nū mkpururu oligwe be nyernu ke badnū jeenwe oznohia.”

¹³ Onu rikne Pita nū Jōni duru ele risi ikpe ehni. Be mahjaru nū be b̄u ele o z̄a nhne be b̄u, ele m̄uge okwukwo. Be mahjaru kwno nū be nū Jizōsi z̄iri. ¹⁴ O z̄a nhne be nwernu rikne kwu kwnornu nū be whn̄urnu nyerukna wam be gworo gwuzo nū ngeri Pita nū Jōni. ¹⁵ Be kanū be whōga n̄’oro ikpe, be gba iznuznu n̄’esilawuru be. ¹⁶ Be kaa, “Ndaa nhne a jeeme ele rukna ka. Kpakara ele wu nū Jeruselem magwū nū be rn̄urnu okne ernalu ndu-ehni ka, a nw̄ee rikne ḡonahoru a. ¹⁷ K̄ovu a j̄eekwe be gbas̄a otnutnu ka n̄’esilawuru ele badnū, a d̄o be aka nū ns̄n̄i be kw̄u ōka berere nū r̄ewhna Jizōsi.”

¹⁸ Be sukwu ele rukna wam, kanū be, be kw̄uma ōka r̄ia r̄ia m̄obu zni nhne nū r̄ewhna Jizōsi. ¹⁹ K̄ovu Pita nū Jōni sarū be, “Anū tule a ma o b̄uru ōma nū anya Chiokike, a bnonu anū ns̄n̄i s̄obu a bnonu Chiokike ns̄n̄i. ²⁰ Kwnornu nū a nw̄ee rikne gharu o kwu nhne a whn̄urnu nū nhne a n̄urnu.”

²¹ Ele ikpe wam d̄osi be aka nū ns̄n̄i rikne, siḡbasi be la. Be nw̄ee nhne be jeeji ta be awhn̄uwhnu kwnornu nū ele badnū naaznarn̄i Chiokike nū nhne mernu. ²² Nyerukna be gworo ernalu ndu-ehni ka wheru nri awha eno.

Ele Karaīsi kperu okpukpe

²³ Nga be siḡbasiri be, Pita nū Jōni lakwnusi ele ke be, kanū be nhne ele risi ar̄ohna nū ele okno badnū kwuru. ²⁴ Nga be n̄urnu a, be yisi onu n̄’otu kwnakwu Chiokike n̄’okpukpe, kaa, “Nyenwe aī Chiokike, nye keru oligwe nū owa, nū okne osimini, nū kpakara nhne z̄i nū rime be. ²⁵ I jiri Enine Nso kwu ōka hite n̄’onu ōhi i Devidi, nda aī oknani, kaa, ‘K̄ini vuteru ele b̄uo ele Ju onuma

k̄ini mernu ele badnū naagba iznuznu etekne?’

²⁶ Ele eze k̄’owa ka gwuzoru
be nū ele n̄echi echi, gba iznuznu
megidne Nyenwe aī

megidne nye ke a o teru m̄ono.*

²⁷ N̄’ezi ōka, Erōdu nū P̄ontiosi P̄aileti gbak̄oru n̄’otu n̄’eli ka, be nū ele b̄uo ele Ju nū ele Izireli, megidne Nnw̄o ns̄o i Jizōsi, nye i teru m̄ono. ²⁸ Be gbak̄oru ma be mee nhne i jiri rikne i nū echiche i kaa nū o b̄u nhne be jeeme. ²⁹ Nyenwe aī, bikno, le be naakpas̄i aī ogwnu, nyega aī ele izi i, onu rikne a jeeji zni izi ōma i. ³⁰ D̄os̄nihala aka i nū ogwo ehni igbugbu nū onu elekema nū ernalu ndu-ehni hite nū r̄ewhna ōhi i z̄i ns̄o Jizōsi.”

³¹ Nga be kperu okpukpe, hne be z̄i neekpe okpukpe zn̄urnu biri biri. Enine Nso dnakwas̄i kpakara be, be bete nookwu ikwu-onu Chiokike n̄’onu rikne.

Ele kweru nekeri kpakara nhne n̄’otu

* 4:26 nye ke a o teru m̄ono: Ke b̄u Mezaya, Karaīsi.

³² Kpakara ele kweru ekwe bu otu nu echiche be ma nu mkpoma be. O za nye kanu nhne o nwernu bu ke a, kovu be neekeri kpakara nhne be nwernu. ³³ Ele izi wam ji onu rikne naagba akebe olizo n'enu Nyenwe aji Jizosi. Chiokike tukwasinu be agida oru. ³⁴ O za nye obula n'esilawuru be nhne kogwu. Ele nwernu eli mabu oro re be, gweya iwai be reru a, ³⁵ be nyee a ele izi, ele izi keme iwai wam lele kpa mkpa kparu nye obula.

³⁶ Josefuru, nye Livaia be muru nu Saiporosi, nye ele izi jiri Banabasi, ke bu "Nnwog osuta mkpoma," ³⁷ o re eli o nwernu, gweya iwai a bita a n'ochi ele izi.

5

Ananayasi nu Safira

¹ Kovu otu nyerukna rewhna a bu Ananayasi, ya nu nnwerne a Safira, reru ekwu be. ² Ya nu nnwerne a kwekotaru o bita agwna iwai, o gweya ke gwnarnu bita n'ochi ele izi. ³ Pita kanu a, "Ananayasi, ndaa kpa Ekwenu jiharu mkpoma i, mee i j ghanu Enine Nso aghalaghala, i bitaru agwna iwai i reru ekwu. ⁴ Jiwa nwe ekwu su i reru a. Nga i reru a, iwai wam zi n'aka i o mee kpa o jiri masi i. Ndaa kpa i jiri ri oriri o mee nhne nu kpa? I ghanu Chiokike aghalaghala, o buo badnu."

⁵ Nga Ananayasi muru oka ka, o dna n'eli, nwuma. Ogwnu turu kpakara ele muru nhne mernu. ⁶ Rumu ikoro ele rukna va whu a n'ikpe, vuru iznu a zne, lite a.

⁷ Nga nhne nu lele awa eto wheru, nnwerne a varu, kovu o ma nhne mernu. ⁸ Pita sikwa a, "Kanu m, ka o bu onu iwai anu reru eli wam?"

O kaa, "Owe, o bu onu ahia a."

⁹ Pita kanu a, "Kini mernu ji nu nzi i kwekotaru o rna Enine Chiokike ornurna? Ele rukna ele liri nzi i gwuzo n'onu-mgbo kitna, be joovuru i zne."

¹⁰ Ngangam, o dna n'eli n'ochi a, nwuma. Be vuru a whoga, lite a nu ngeri nzi a. ¹¹ Kpakara ogbako Chiokike nu ele berere ke muru a turu ogwnu k'agida.

Ele izi wam gworu

ele nriria

¹² Ele izi muru agida ernu ndu-ehni nu ernu elekema n'esilawuru ele badnu. Kpakara ele kweru naagbako nu mgbemgbe oro Solomoni. ¹³ O za nye berere nwernu rikne sno be, o bu n'ezi nu ele badnu naakaa be oka oma. ¹⁴ Kovu agida ele badnu snornu ele kweru ekwe, ele rukna nu ele rinya. ¹⁵ Ka mernu be kwuya ele naaria ehni igbugbu, dnanyita be nu ngeri apna n'olu okpata be nu etere be, ma kpa Pita naagawhe enine a metu agwna be. ¹⁶ Igudu ele badnu hi n'eli gbaru Jeruselem gburugburu va kwuya ele ke be naari ehni igbugbu, ma ele renwu ojo nwugwu, be gworu kpakara be.

Be kpakarnu ele izi ehni

¹⁷ Ige wam okwono-awuwa jiharu nye risi arjohna nu ele nu ya sno, bu ele otu Sadusi, mkpoma. ¹⁸ Be nwudne ele izi, yisi be ikelu nu ruwhnu ohna. ¹⁹ Kovu enine izi Nyenwe aji varu n'abali, gbamanu be onuhna ikelu, kwuhia be. ²⁰ O kanu be, "Anu zne gwuzoru n'oro Nso Chiokike, kanu ele badnu kpakara izi ke budnu ikne ka."

²¹ Ele izi wam zne n'oro Nso Chiokike ke chi boru neezni ele badnu nhne.

Nga nye risi arjohna nu ele nu ya sno varu, be sukukota ele eze-ikpe nu kpakara ele risi Izireli, zizne izi ma be kwuhianu be ele izi wam. ²² Ele be zizneru oro ikelu, whnuge be n'oro ikelu. Be lahna kanu ele dusiri be, ²³ "Nga a duru oro ikelu, oro turu otu, kpakara ele nse neese onuhna, kovu nga

a gbamarnu ọro, ọ zá nye zị nụ rime ọro.” ²⁴ Nga nye risi ele neese Ọro Nso Chiokike nụ ele risi ariohna nurnu a, ọ gbagwojiri be anya.

²⁵ Ige wam otu badnu va, kanu be. “Anu le, ele rukna wam anu yisiri n'ikelu zi n'Ọro Nso Chiokike neezni ele badnu nhne.” ²⁶ Nye risi ele neese Ọro Nso Chiokike nụ ele ya nụ be neese Ọro Nso zne kwuya ele izi wam, be méne be nhne rikne kwnornu nụ be ọotu ogwnu ele badnu jotu be akaworugwu.

²⁷ Be kwuya ele izi wam gwuzote be nụ ruwhnu ele eze-ikpe. Nye risi ariohna sika be, ²⁸ kaa, “A ọru anu aka nụ nsni anu zni nhne nụ rewhna Jizosi. Anu mernu kpakara eli Jeruselem jihia n'iznizni anu, anu noovukwasi ai enwu ọvna Nyerukna ka.”

²⁹ Pita nụ ele izi saru be, “A kwesiri o bnonu Chiokike nsni karu badnu. ³⁰ Chiokike ke ele nda ai mernu Jizosi hi n'enwu lizo, bu nye anu gburu, kpojidne a n'olu ogba. ³¹ Chiokike gwelizoru a olu n'akarikwungu a ma ọ buru Nye Risi nụ Nye Ọznohia, ma ele Izireli tuhna, ma Chiokike gbarunu be mmehie be. ³² A bu ele akebe nhne ele ka, ma Enine Nso, ke bu nkesi Chiokike nyernu ele noobnonu a nsni.”

³³ Nga be nurnu oka ka, ovu weru be ehni k'agida, be kpebi o gbu ele izi wam. ³⁴ Kovu otu nye Farisi rewhna a bu Gamalieli, nye zni iwu ele Ju, nye ele badnu ọoso anya, gwuzoru n'esilawuru ele ikpe, kaa ele izi wam whoga n'ederezi. ³⁵ O kanu ele ikpe wam, “Ele Izireli, anya du anu eli nhne anu noopio o mee ele rukna ka. ³⁶ N'ige wheru ewhe, Tadiyosi whuyaru neeme ehni a nụ ọ bu nye zị rikne, riwhu badnu eno snornu a. Be gburu a, kpakara ele snornu a gbasaru, otu a nwurnu. ³⁷ Omekwo, Judasi nye Galili whuyaru n'ige be gwnurnu ele badnu, ọ ọru agida ele badnu, be gburu a masi, kpakara ele snornu a gbasaru. ³⁸ Kitna me kanu anu, anu mee nhne obula megidne ele rukna ka. Anu sigbasi be. O buru nụ nhne ka bu ernu aka ke badnu, ọ joowhu. ³⁹ Kovu ọ buru nụ o hi n'aka Chiokike, anu nwee rikne megbu be. Anu joowhnu nụ anu ọolusi Chiokike ogwnu.”

Be kweru nhne o kwuru bu ezi oka. ⁴⁰ Be sukwu ele izi wam, nri be nhne, kanu be kwuma oka berere nū rewhna Jizosi, be sigbasi be, be la. ⁴¹ Ele izi wam whoga nū ruwhnu ele ikpe, ovu ọoso be n'onu kwnornu nū Chiokike gwnusiri be ele kwesiri ọ ta awhnuwhnu kwnornu nū rewhna Jizosi. ⁴² Kpakara ọbochi be zị n'Ọro Nso Chiokike, neezne n'oro n'oro ele badnu ọokpo okwo izi oma nū Jizosi bu Karaisi.

6

Ele ernu esau

¹ N'ige wam, nga onu ogwnugwnu ele kweru ekwe zị naaba aba, ọdogbuta whuyaru n'esilawuru ele Ju nookwu Giriki nū ele Ju nookwu Hiburu. Ele Ju Giriki kanu be lewhuru ele rinya be nzi be nwurnu anya nū wiri be neeke n'obochi n'obochi. ² Ele izi nri nū ebo wam sukwu kpakara ele sno apna Jizosi n'otu, kaa, “O buo oma a gharu nhne gbasiri ikwu-onu Chiokike neeke wiri. ³ Kitna, rumu nda ai, anu hohia ele rukna esau n'esilawuru anu ele nwernu agwa oma, ele Enine Chiokike nū akoniche jihiaru, ma a yisi be nū nhne gbasiri nhne ka. ⁴ Kovu aila jeegweru ehni ai yisi n'okpukpe nū okpo okwo ikwu-onu Chiokike.”

⁵ Kpakara be kweru nhne ele izi wam kwuru. Be hohia Sitivini, nyerukna ke okwnata ovu nū Enine Nso jihiaru, nū Filipu nū Porokorosi, Nikano, Timoni,

Pamēnasi nū Nikolasi, nye Antiōku nye bnarnū okpukpe ele Ju. ⁶ Be gwuzote be nū ruwhnu ele izi, be kpe okpukpe tūkwasi be aka.

⁷ Ikwu-ōnu Chiokike neezne nū ruwhnu. Ōnu oḡwnugwnu ele sno apna Jizōsi nū rime Jeruselem zī kōriri naaba aba. Agīda ele okwa arīohna kwnata Chiokike mkpōma.

Be nwudnenu Sitivini

⁸ Sitivini bū nwerukna Chiokike ḡziri ke nwernu rikne o rnu ērnū ndu-ēhni nū nhne elekema n'esilawūru ele badnu. ⁹ Kōvu nū agwna ele zī n'ōro oḡbako' ele Ju, ele be kwu Ele Nwernu Eḡhni be, nū ele Ju hiri nū Sirini nū Alekizandaria, lizōru megidne a. Be nū ele Ju hi nū Silisia nū Esia nū Sitivini bete neesigha okwa. ¹⁰ Kōvu nū be nwēe rikne megidne Enine nū akōniche ke Sitivini ji nookwu okwa. ¹¹ Be gno ele badnū be kaa, "A nūrnū hne o nookwulu Mozizi nū Chiokike."

¹² Ele ka kpakne ele badnū, be lizō, be nū ele okno badnū nū ele znī iwu, vakwnusi Sitivini, nwudne a, kwuzne a nū ruwhnu ele eze-ikpe. ¹³ Be kwuya agwna ele jaagba akebne aghalaghala megidne a. Be kaa, "Nwernukna ka zīko nookwu okwa megidne Ōro Nso nū Iwu Mozizi. ¹⁴ A nūrnū hne o naakaa nū Jizōsi nye Nazareti ka jaakwnadna Ōro Nso Chiokike ka, gbanwo kpakara omen'eli aī ke Mozizi nyernu aī."

¹⁵ Kpakara ele eze-ikpe legidne Sitivini anya, be whnū nū ruwhnu a nū lele ruwhnu enine izi.

7

Ikwu-ōnu Sitivini

¹ Nye risi arīohna sīkwa Sitivini, "Nhne ka be nookwu megidne i, o bū n'ezi?"

² Sitivini sarū be, "Rumu nda m, nū ele nda, anū bnote nsni. Chiokike ke zī igwugwu mernu Eberēham, nda aī oknani, whnū a anya nga o zī n'eli Mesopotemia, sū o znernu wuru nū Harani. ³ O kanū a, 'Sīgbasi ezi-nū-ōro i nū eli i, zne n'eli ke me jeegesi i.'

⁴ "O sīgbasi eli Kalidia zne wuru nū Harani. Nga nda Eberēham nwūrnū, Chiokike mernu o bnanya n'eli ka, hne anū wu kītna. ⁵ N'ige wam Chiokike nyēne Eberēham agwna eli ka ma o būru ke a, o būbedi otu rēnu ochi, kōvu Chiokike kweru a mkwna nū o jeenye a eli ka, ma o būru ke a nū ēbnurnu ele jooosna a n'aznu. Nga Chiokike kweru mkwna ka, Eberēham nwēe rumu. ⁶ Ka bū nhne Chiokike kannū a, 'Rumu i joowu n'eli berere, hne be jōoburu ele ohi, be jeeme be nhne ojo riwlu awha ēno.' ⁷ Kōvu Chiokike karū, 'M jeekpe ele wam be jōobunu ohi ikpe, omekwo, be jeehi n'eli wam whūya, be jōokponu m risi eli nū hna.' ⁸ Chiokike mernu oḡba-njō-ēhni okpa nka zīri n'esilawūru ya nū Eberēham. Eberēham kparū Aziki nnwō a nka nga o gbarū obochi ēsato kpa be mūrnū a, Aziki kpa Jekōpu nka, Jekōpu kpa nri nū rumu a lawūru ele nda aī oknani nka.

⁹ "Ele nda aī oknani kwnosiri nwene be Josefu awūwa, be rezne a Ijipiti lele ohi, kōvu Chiokike dagwūnu a, ¹⁰ dōhia a nū kpakara mkpa a. Nga Josefu gwuzo nū ruwhnu Fero, eze Ijipiti, Chiokike nyernu a ruwhnu oma nū akōniche. Fero mernu a nye risi oḡchichi kpakara Ijipiti nū kpakara o ro eze.

¹¹ "N'ige wam oknuno dnarnū nū kpakara eli Ijipiti nū Kenani, ke vuyarū agida awhnūwhnu. Ele nda aī oknani nwēe wiri. ¹² Nga Jekōpu nūrnū nū wiri zī nū Ijipiti, o zizne ele nda aī oknani pīi nū mbōm. ¹³ Nga be znernu ke mgba lawūru, Josefu mernu rumu nne a mahīa a, Fero mahīa masī ezi-nū-ōro Josefu.

¹⁴ Nga ka mekworu, Josefu ziznenu Jekōpu nda a izi, kanū a, o kwuru kpakara

ezi-nu-oro a va Ijipiti, be bu nri badnu esau nu isne. ¹⁵ Jekopu zne Ijipiti hne ya nu ele nda ai oknani zi nwu. ¹⁶ Be vuru iznu be zne Sekem hne be liri be n'ilili ke Ebereham zunahoru avnurnu Hamo n'iwai.

¹⁷ "Nga ige Chiokike jeemezu mkwna o kweru Ebereham duru, onu ogwnugwnu ele ke ai zi nu Ijipiti zilam agida. ¹⁸ N'ipne-aznu, eze berere ke ma Josefu bete neechi Ijipiti. ¹⁹ O mernu ele nda ai oknani nhne rikne, gho be aghigho, mee be tuwhu rumu be, ma be nwuma.

²⁰ "O bu n'ige ke nu kpa bu nga be murnu Mozizi, nnwo marnu mma nu ole anya, be legidne anya n'oro nda a enwa eto. ²¹ Nga be ghasaru a n'ederezi, adna Fero kwuru a, znuhizo a lele nnwo a rukna. ²² Be znirni a kpakara nhne omumu nu ako ele Ijipiti, Mozizi buru dikne n'ikwu-onu nu dimkpa nu rikne.

²³ "Nga Mozizi gbaru nri awha eno, o kpebi o zne lekasi rumu nda a, ele Izireli. ²⁴ O whnu hne otu nye Ijipiti neemegbu nye Izireli, o zne megwnahianu nye Izireli, gbu nye Ijipiti. ²⁵ O che nu ele ke a jooghohia nu Chiokike jeehi n'aka a dghia be, kovu be ghohiage. ²⁶ Ke chi a boru, o whnurnu rumu Izireli lawuru n'oolu ogwnu, o zne bno be, o kaa, 'Le, anu bu rumu nwene, kini mernu anu n'oolu ogwnu?'

²⁷ "Kovu nye ke mejoru nwene a kwnahala Mozizi, sika a, 'Nyele mernu i nye risi nu nye ikpe ai?' ²⁸ I noopio o gbu m lele kpa i gburu nye Ijipiti n'ekile sa?' ²⁹ Nga Mozizi nurnu ka, o gbawhu, zne wuru nu Midia lele nye izne, hne o murnu rumu rukna lawuru.

³⁰ "Nga nri awha eno whemernu, enine izi Chiokike mernu o whnu a anya nu riro bekwnu isisi matj n'eli-ikpa zi Rugwu Sajna ndundu. ³¹ Nhne Mozizi whnurnu a jiri anya, o znedu isisi matj wam ndundu, o nurnu nkoli Nyenwe ai. ³² 'Mawa bu Chiokike ele nda i oknani, Chiokike ke Ebereham, nu Aziki nu Jekopu.' Mozizi turu ogwnu k'agida, o nwee rikne legidne anya. ³³ Nyenwe ai kanu a, 'Tuma okoro-ochi i, kwnornu nu hne i gwuzo bu eli nsq. ³⁴ M leru m anya, whnu awnhwhnu ele ke m n'Ijipiti. M nurnu m osnu-idne be, m hiednana m ma m znohia m be. Kitna, va, m jeezine i Ijipiti.'

³⁵ "Ka bu Mozizi wam be juru kaa, 'Nyele mernu i nye risi nu nye ikpe ai?' Ya bu nye Chiokike ziznenu lele nye risi nu nye oznohia, hite nu oyi aka enine izi wam ke mernu o whnu a anya n'isisi matj wam neerne bekwnu. ³⁶ O duhia be hite nu Ijipiti hne o rnurnu ernu ndu-ehni nu nhne elekema, ma n'Okne Osimini Ihie, ma nu eli-ikpa nri awha eno.

³⁷ "O bu Mozizi kannu ele Izireli, 'Chiokike jeeziyanu anu nye owhnurninya lele me, hite nu ele ke anu.' ³⁸ O bu Mozizi ka bu nye zi n'esilawuru agida ele wam n'eli-ikpa, ya nu ele nda ai oknani, ma enine izi wam nye kwunnu a oka nu Rugwu Sajna. O nahiaru ikwu-onu ke zi budnu ke Chiokike, ma o nyewhete ai ya n'aka.

³⁹ "Kovu ele nda ai oknani bnogele a nsni, be kwnahala a n'otu nko, nu be jaalahna Ijipiti. ⁴⁰ Be kanu Eroni, 'Menu ai rumu chi berere ke joodu ai. A ma nhne mernu Mozizi wam nye kwuharu ai n'Ijipiti.' ⁴¹ Nga wam be mee chi lele nnwo ehni, kwanu a arjohna, kwu ikwu iriri, kwnornu nu nhne be jiri aka be kpu. ⁴² Kovu Chiokike dasinnu be aznu, nyewhete be ma be kpenu mbo ke oligwe, lele kpa be gbaru a n'okwukwo ele owhnurninya, 'Ele Izireli, anu kwannu m arjohna nu nhne nkesi nri awha eno n'eli-ikpa?'

⁴³ Anu vulizoru oro Moloku
anu vulizo mbo Refani,
ke bu chi anu kpuru, kponu be risi eli.
M jeezihala anu whe Babiloni.'

44 “Ele nda aị ọknani vu Ọro-Ẹka ruwḥnu Chiokike n'ẹli-ikpa. Be wuru a lele kpa Chiokike kannụ Mozizi wu a, lele ọdi ke be gesiri Mozizi. 45 Omekwo, ele nda aị ọknani ele nahọru Ọro-Ẹka wam n'aka ele nda be, vuru a zne be nụ Josua, nahọru ele mba wam ẹli be, bụ ele Chiokike chihalaru nụ ruwḥnu be. Ọro-Ẹka wam zị tem du ige Devidi. 46 Devidi nahiaru ruwḥnu ọma n'aka Chiokike, ọ rịo Chiokike ọ gharu a ma o wutenu Chiokike Jekọpu ọro. 47 Kọvu Solomonị bụ nye wunnu a ọro wam.

48 “Kọvu Nye Kakwo Nhne Dum Olu zá noowu n'ọro badnụ wuru, lele kpa nye ọwhnurninya kwuru,

49 “Ka bụ nhne Nyenwe aị kwuru,

Oligwe bụ ngadna eze m,

ọwa bụ nhne ọtukwasi ọchi m lawuru,

Ndaa ọkpa ọro ke anụ joowunu m?

Ndaa hne me jeezukwa inwe?

50 Ọ bụo me keru kpakara nhne ka?”

51 “Anụ ele risi rikne nụ ele ke be kpáge nka nụ mkpọma, anụ mesirni nsni anụ. Anụ noogwuzigidne Enine Nso, lele kpa ele nda anụ ọknani mernu.

52 Ndaa nyenum n'esilawuru ele ọwhnurninya ke ele nda anụ kpáknana ẹhni? Be gburu ele izi Chiokike ele kwuru n'ige wheru ewhe nụ nye mee mma jaava, kọvu anụ reru a, gbu a. 53 Anụ nahọru iwu Chiokike hite n'aka ele enine izi, kọvu anụ bítagele a.”

Be turu Sitivini akaworugwu

54 Kpa ele eze-ikpe bnornu nsni nhne Sitivini nookwu, ọnuma jihiaru be mkpọma, be ta rukwnurnu-ize megidne a n'ovu owe ẹhni. 55 Enine Nso jipiyaru Sitivini, o lelizo anya n'oligwe whnụ igwugwu Chiokike, nụ Jizọsi hne o gwuzo n'akarikwnunga Chiokike. 56 O kaa, “Anụ le, m whnurnu m hne oligwe kpumernu, nụ Nnwọ ke Badnụ hne o gwuzo n'akarikwnunga Chiokike.”

57 Be siwama lulo, gweru aka kpusnime nsni be, kpakara be gbagidne a.

58 Be tọhala a n'aznụ ẹli-ọhna, gweru akaworugwu loḡbu a. Ele akebne chibita iwo be n'ochi otu nnwọ ikoro rẹwhna bụ Sọlu. 59 Be loḡbu Sitivini, ọ kwnakwu Nyenwe aị, kaa, “Nyenwe aị Jizọsi, narnụ enine m.” 60 O gwute mpnerne ọchi, gweru okne nkọli siwama lulo, “Nyenwe aị, bikno, i gwnụ mmehie ka nụ risi be.” Nga o kwuru kpa, ọ nwụma.

8

¹ Sọlu bniasiri aka n'ẹnwu Sitivini.

Sọlu kpakarnụ ogbako Chiokike ẹhni

N'ọbochi wam, be bete naakpakna ogbako Chiokike ke zị nụ Jeruselem ẹhni, kpakara ele kweru ekwe gbasa nụ rime kpakara ẹli Judiya nụ Sameria, okwolem ele izi bụ ele gwnarnụ nụ Jeruselem. ² Agwna ele nọotu ogwnu Chiokike zne vuru iznu Sitivini lite, be kwananụ a ẹkwana k'agida. ³ Kọvu Sọlu gbalị o lulu ogbako Chiokike, o neezne hite n'ọro dū n'ọro, pnụhia ele rukna nụ ele rinya bụ ele kweru ekwe túbna be n'ọro ikelu.

Filipu znirni izi ọma nụ Sameria.

⁴ Kpa kpakara ele kweru nū Nyenwe aī gbasarū, be zne neezni izi ọma kpa be neezne. ⁵ Filipu zne n'ẹli Sameria kpọ okwo izi ọma Karaisi pji. ⁶ Nga ele badnū nurnu nhne Filipu nookwu ya nū ernalu ndu-ehni ọ nọornu, be bnotenu a nsnī. ⁷ Rernalu ọjọ hiri nū rime agida ele badnū neesi okokoba, be gwọru agida ele ngeri ehni be donwurnu ọdonwu nū ele mgworo. ⁸ Okne snarnima dnarnū nū rime Sameria.

⁹ Otu nwerukna rernalu a bụ Saimoni wu nū ẹli wam, nye mernalu anya ji ele Sameria hite n'ernalu aghigho. Ọ karū nū ọ bụ nye siri rikne. ¹⁰ Kpakara ele wu n'ẹli wam nọsobisinu a, hite nū nye matī dū nū nye zī n'olu. Be naakaa, “Nwerukna ka bụ okne iknernalu Chiokike.” ¹¹ Ernu aghigho a bụ nhne ọ jiri mee anya ji be gbu ọkwnu. ¹² Kọru nga be kweru izi ọma Filipu znrini gbasiri ẹli-eze Chiokike nū rernalu Jizosi Karaisi, be wū be mini, ma ele rukna ma ele rinya. ¹³ Saimoni masi kweruru, nga be wuru a mini, ọ dazitasi Filipu ndundu, ernalu elekema nū ernalu ndu-ehni ọ whnurnu jiri a anya.

¹⁴ Ele izi ele zī nū Jeruselem nurnu nū ele Sameria kweruru ikwu-onu Chiokike, be zizne Pita nū Jōni pji. ¹⁵ Nga be vaduru, be kpenu be okpukpe ma be nahuru Enine Nso. ¹⁶ Kwnornu nū Enine Nso yadnakwasila nye ọbula n'esilawuru be. Be wuru be mini nū rernalu Nyenwe aī Jizosi kpọ. ¹⁷ Pita nū Jōni tukwasi be aka nū risi, be nahia Enine Nso.

¹⁸ Nga Saimoni whnurnu nū be nyernalu be Enine Nso hite n'otukwasi be aka, ọ nyee Pita nū Jōni iwai, ¹⁹ kaa, “Anū nyee m rikne ka masi ma nye ọbula ke me tukwasiri aka m lawuru, ọ nahia Enine Nso.”

²⁰ Pita kanu a, “Ji nū iwai i whu n'ohia, kwnornu nū i cheru nū i joozuhiali nkesi Chiokike n'iwai. ²¹ I nwée igwe nū ernalu aī, kwnornu nū mkpoma i zila snam n'anya Chiokike. ²² Tuhnasna hite nū mmuma ojo i, kpe okpukpe, ma Nyenwe aī gbaruru i. ²³ Kwnornu nū m whnurnu m nū agida okwno-awuru jiri nū rime mkpoma i, i bụ nye ikelu ke mmehie.”

²⁴ Saimoni kanu Pita nū Jōni, “Anū kpenu m okpukpe nū ruwhnu Nyenwe aī ma nhne anu kwuru gharu a dnakwasi m.”

²⁵ Nga be gbaru ama, kpọ okwo izi ọma Nyenwe aī, Pita nū Jōni lahna Jeruselem. Nū apna kpa be naala be zni izi ọma nū ẹli-ohna zī nū Sameria.

Filipu nū nye chi-ıwai

²⁶ Enine izi Nyenwe aī kanu Filipu, “Lizo, zne apna ke zī nū ẹli ẹli ke laru Jeruselem zne Gaza apna ẹli chna chna chna.” ²⁷ Filipu lizo, zne. Otu nwerukna Itiopia bụ okiri badnū lazne ẹli a. Nwerukna ka bụ nye zī mkpa n'ẹli Itiopia, ọ bụ ọchi-ıwai eze nyerinya Itiopia nye rernalu bụ Kandasi. Ọ zernalu ọ kpenu Chiokike nū Jeruselem. ²⁸ Ọ dazī nū rime ogbo-ẹli a, nọogwnu ọkwukwo Azaya nye ọwhnurninya. ²⁹ Enine Nso kanu Filipu, “Zne ndundu daziri n'ehni ogbo-ẹli wam.”

³⁰ Filipu gba eso zne, nū kpa ọ nọogwnu hite n'okwukwo Azaya nye ọwhnurninya, ọ sika a, “I nọoghohia nhne i nọogwnu?”

³¹ Ọ kaa, “Ndaa kpa me jeeji nọoghohia, okwolem ma ọ nernalu nye jooowanu m?” Ọ sukuwu Filipu, ọ pnekwnusi a, daziri ẹli nū rime ogbo-ẹli a.

³² Nhne be gbaru n'okwukwo nso ọ nọogwnu bụ ka,

“Ọ nū lele atnurnu be duru zne ọ gbu ogbu

lele nnwo atnurnu ke dnarnu mgbu nū ruwhnu ele noko a rijni,

ọ kwule oka.

³³ Be gwednarnu a n'ẹli, be gonahuru a n'ikpe zī snam,

Ọ za nye jookwuli nhne gbasiri rumu a,

kwnornu nū be gwemernalu budnu a n'owa.”

³⁴ Nwerukna wam sịkwa Filipu, “Bikno, kanụ m, ndaa nye nye ọwhnurninya ka nookwu nhne gbasiri a? Ọ bụ ẹhni a sọbu nye berere?”

³⁵ Filipu bete nookwu ọka, hite nụ nhne be gbarụ n'okwukwo nsọ ka, zni izi oma gbasiri Jizọsi. ³⁶ Kpa be neezne, be vadu hne mini zị, okiri badnụ wam kaa, “Le mini, kịni jeeme be gharu ọ wụ m mini?”

[³⁷ Filipu kaa, “Be nwernu rikne wụ i mini, ọ buru nụ i jiri kpakara mkpoma i kweru.” Ọ kaa, “M kweru m nụ Jizọsi Karaisi bụ Nnwọ Chiokike.”]

³⁸ Nwerukna wam kanụ ogbo-ẹli a kwnusi, Filipu nụ okiri badnụ wam bna nụ rime mini, ọ wụ a mini. ³⁹ Nga be hiri nụ mini whụya, Enine Nyenwe aị vuhala Filipu. Okiri badnụ wam whnụna a berere, kọvu, ọ la n'ẹli a nụ ovu oso n'ọnu. ⁴⁰ Filipu whnụ ẹhni a nụ Azọtosi. O zne nụ kpakara ẹli nọokpo okwo izi oma tem ọ vadu Sizaria.

9

Ọtuhnasna mkpoma Sọlu (*Ernu 22:6-16; 26:12-18*)

¹ Sọlu zị kọriri neemegidne ele noosno apna Nyenwe aị, naakpasị be ogwnu o gbu be. O znekwnusi nye risi arịohna, ² nahọru a ọkwukwo o jeenye kpakara ọro ogbako ele Ju zị nụ Damasịkosi, ọ buru nụ ọ jọowhnu nye ọbula ke noosno apna Nyenwe aị pị, ma ọ nwudne be, rukna nụ rinya, ma ọ pnurnu be va Jeruselem.

³ Kpa o neezne, ọ gwnarnụ matị ọ dū Damasịkosi, ngangam, okne iwhe hiri n'oligwe mụkwasi a gburugburu. ⁴ Ọ dna n'ẹli, ọ nurnu otu akpịri naakanụ a, “Sọlu, Sọlu, kịni mernu i naakpakna m ẹhni.”

⁵ Ọ sịkwa, “I bụ nyele, Nyenwe aị?”

Akpịri wam kaa, “Mawa bụ Jizọsi, nye i naakpakna ẹhni. ⁶ Kọvu lizo, bna nụ rime ẹli-ọhna, hne be jaakanụ nhne i jeemeriri.”

⁷ Ele rukna be nụ Sọlu sno nwée rikne kwu ọka, be nurnu akpịri wam, kọvu ọ zá nye be whnurnu. ⁸ Sọlu lizo n'ẹli, kpume anya a, kọvu o nwée rikne whnụ nhne ọbula. Be duru a n'aka bna nụ rime Damasịkosi. ⁹ Ọ whnụna ọsno ọbochi ẹto, o rile wiri, ọ nwọna mini.

¹⁰ Otu nye sno apna Nyenwe aị zị nụ Damasịkosi, nye rewhna a bụ Ananayasị, ọ whnurnu ọwhnurninya, hne Nyenwe aị sukwuru a, “Ananayasị.”

Ọ naakwe, “Le m, Nyenwe aị.”

¹¹ Nyenwe aị kanụ a, “Jiknernu, zne n'apna be kwu Zirikwem, nụ ọro Judasị, sịkwa otu nye be kwu Sọlu, nye Tasọsi. O neekpe okpukpe. ¹² Ọ whnurnu ọwhnurninya otu nwerukna rewhna a bụ Ananayasị, varu tükwasi a aka a lawuru nụ risi ma ọ whnurnu ọsno berere.”

¹³ Ananayasị kaa, “Nyenwe aị, agida ele badnụ kannu m nhne gbasiri nwerukna ka, nụ kpakara nhne ojo o mernu ele ke i nụ Jeruselem. ¹⁴ O jiri rikne ele risi arịohna va Damasịkosi ma ọ nwudne kpakara ele naakwnakwu rewhna i.”

¹⁵ Nyenwe aị kanụ a, “Zne, kwnornu nụ m họhiaru m a ma o znenu m izi, o jeeme ele búo ele Ju nụ ele eze mahia rewhna m ma ele Izireli. ¹⁶ M jeegesi a kpakara awhnụwhnu ọ jaata kwnornu rewhna m.”

¹⁷ Ananayasị zne, bna n'oro wam, tükwasi aka a lawuru nụ risi Sọlu, kaa, “Nwene rukna Sọlu, Nyenwe aị Jizọsi, nye mernu ma i whnụ a anya n'apna nga i naava, ziyaru m ma i whnurnu ọsno berere, ma Enine Nsọ jihia nụ rime i.” ¹⁸ Ngangam, nhne nụ lele rụkporo aznụ dnahnala n'anya a, o bete ọ whnụ ọsno, o lizo, be wụ a mini. ¹⁹ Nga o riri wiri, rikne bna a n'ẹhni.

Solu znirni izi oma nu Damasikosi

O daziri obochi ele nu ele ya nu ele sno apna Jizosi nu rime Damasikosi. ²⁰ O bna kpakara oro ogbako ele Ju bete neezni izi oma gbasiri Jizosi, nu o bu Nnwọ Chiokike. ²¹ O jiri kpakara ele nuru a anya, be neesikwa, “Ka o buo nwerukna wam noogbu kpakara ele naakwnakwu rewhna ka nu Jeruselem? O buo ma o pnuru be zne nyee ele risi ariohna bu nhne o kwnornu va hna?” ²² Kovu Solu gwuzosiri rikne neezni izi oma, neegesi nu Jizosi bu Karaisi n’ezi oka, ke gbagwojiri ele Ju zi nu Damasikosi anya. ²³ Nga agida obochi whemernu, ele Ju gba iznuznu o gbu a. ²⁴ Kovu Solu mahjaru mmuma be. Ele Ju zi neese onu-mgbo iwhnehnie nu abali ma be gbu a. ²⁵ Kovu ele noosno a jiri abali znuhala a nu rime nkita n’iketa mkpo.

Solu nu rime Jeruselem

²⁶ Solu zne Jeruselem, o gbalj ma o snornu ele sno apna Jizosi, kovu ogwnu turu be, kwnornu nu be kwehjala nu o bu nye sno apna Jizosi. ²⁷ Banabasi varu kwuru a kwuznenu ele sno apna Jizosi, o kowanu be kpa Solu whuru Nyenwe ai n’apna, nu Nyenwe ai kwunnu a oka. O kanu be kpa Solu znirni izi oma n’anya rikne nu Damasikosi. ²⁸ Be nu Solu daziri, o zne nu rime kpakara Jeruselem, gweru anya rikne nokpo okwo izi oma nu rewhna Nyenwe ai. ²⁹ Ya nu ele Ju nookwu Giriki nodogbuta, be pio o gbu a. ³⁰ Nga rumu nda nuru nhne gbasiri a, be kwuru Solu zne Sizaria, zizne a Tasosi.

³¹ Kpakara ogbako Chiokike ke zi nu Judiya nu Galili nu Sameria zukwaru inwe n’udno. Enine Nso mernu be gwuzosi rikne, ba aba, kpa be noowu budnu notu ogwnu Nyenwe ai.

Pita nu rime Lida nu Jopa

³² Kpa Pita neezneghari kpakara ohna neelekasi rumu Chiokike, o zne lekasi ele zi nu Lida. ³³ O whnu otu nwerukna rewhna a bu Eniasi, nye ngeri ehni a donwuru odonwu, nye zi n’olu okpata awha esato. ³⁴ Pita kanu a, “Eniasi, Jizosi Karaisi mernu i ehni si rikne, lizo, gbakwata okpata i.” Ngangam, o lizo. ³⁵ Kpakara ele wu nu Lida nu Saroni whuru a, tuhnasna hne Nyenwe ai zi.

³⁶ Otu nwerinya rewhna a bu Tabita (ke bu Dokasi), nye sno apna Jizosi, zi nu Jopa. O bu nye neeme nhne oma ige obula, neeyinu ele mboni aka. ³⁷ N’ige wam o rja ehni igbugbu, nwuma. Be hnja ehni a dobita n’oro olu. ³⁸ Nga ele sno apna Jizosi nuru nu Pita zi nu Lida, Jopa zila ikere nu Lida, be zizne ele rukna lawuru, rjasno a, kaa, “Bikno, nu wara wara.” ³⁹ Pita jiknenu, snornu be zne. Nga o vaduru be kwuzne a n’oro olu. Kpakara ele rinya nzi be wuru zi naakwna ekwna, neegesi a kpakara iwo Dokasi dunnu be nga ya nu be zi.

⁴⁰ Pita chihala kpakara be ederezi, gwu mkpnerne-ochi n’eli, kpe okpukpe, o tuhnasna hne iznu wam zi, kaa, “Tabita, lizo.” O sama anya a, nga o whuru Pita, o daziri eli. ⁴¹ Pita yisinu a aka, o gwuzoru. O sukwu ele kweru ekwe nu ele rinya nzi be wuru, gesi be ya nu budnu. ⁴² Otnutnu gbasiri nhne ka gbasia nu kpakara Jopa, agida ele badnu kweru nu Nyenwe ai. ⁴³ Pita daziri agida obochi nu rime Jopa n’oro otu nye noru ernu akpukpo ano be kwu Saimoni.

10

Pita nu Koneliosi

¹ Otu nwerukna rewhna a bu Koneliosi zi nu Sizaria, nye risi ele ogwnu Rom be kwu Otu ele Itali. ² O bu nye notu ogwnu Chiokike, ya nu kpakara ele oro a neekpenu Chiokike. O neeyinu ele mboni Ju aka, neekpe okpukpe nyee

Chiokike kpakara ige. ³ Otu ọbochi, n'ọtnu-ige ke ẹto n'iwhnehnie* ọ whnurnu enine izi Chiokike n'ọwhnurninya hne ọ vakwnusiri a, kaa, "Kọneliosi."

⁴ Nga o leru anya, ogwnu turu a, ọ kaa, "Ọ kini, Nyenwe a?"

Enine izi kaa, "Chiokike nurnu okpukpe i, o chenwanyarnu ernalu oyinu ele mboni aka i. ⁵ Kiti, zizne ele badnu be zne Jopa, be sukwu otu nwerukna rewhna a bu Sajmoni Pita. ⁶ O zi n'oro otu nwerukna rewhna a bu Sajmoni nye ernalu akpukpo anọ, nye oro a zi nu ngeri osimini."

⁷ Nga enine izi wam ya nu a nookwu oka lahnarnu, Kọneliosi sukwu ele izi a lawuru, nu otu nye ogwnu ke bu otu nu rime ele izi a, nye notu ogwnu Chiokike. ⁸ O kanu be nhne mernu, zizne be Jopa.

⁹ N'ekile a, kpa be naavadu Jopa ndundu, Pita zne n'olu oro n'iwhnehnie† zne kpe okpukpe. ¹⁰ Nga wiri gwnurnu a, o pio nhne o jeeri, be zi neesi wiri, ọ whnurnu ọwhnurninya. ¹¹ O whnurnu hne oligwe kpumernu, nu nhne nu lele etere be dodnarnu nu nkala eno a du eli. ¹² Kpakara anohia obula ma agwo, ma onunu oligwe zi nu rime a. ¹³ Otu akpiri kanu a, "Pita, lizo, gbu, ri."

¹⁴ Kovu Pita saru, "Oza, Nyenwe a, kwnornu nu m rillele m nhne obula ruru ọru, mọbu ke zila richna."

¹⁵ Akpiri wam kwu ke mgba lawuru, "Nhne obula Chiokike karu nu ọ zi richna, i kwula nhne zila richna."

¹⁶ Nhne ka mernu mgba ẹto, kpakara be lahna nu rime oligwe. ¹⁷ Kpa Pita zi naagbadi risi ọwhnurninya ka, ele rukna wam Kọneliosi ziyaru mahiaru ọro Sajmoni, be gwuzoru n'ogodo onuhna. ¹⁸ Be jikwa, "O bu hna hne Sajmoni Pita zi?"

¹⁹ Nga Pita zi koriri naagbadi risi ọwhnurninya ka, Enine Nso kanu a, "Le, ele rukna ẹto noopio i. ²⁰ Jiknenu ehni i, snornu be zne, i sgha oka o sno be zne, kwnornu mawa ziyaru be."

²¹ Pita hiedna n'olu ọro, kanu be, "Me bu nye anu noopio. Ndaa nhne anu kwnornu va?"

²² Be kaa, "Kọneliosi nye risi nechi ele ogwnu ziyaru a, ọ bu nye mee mma nu nye notu ogwnu Chiokike. Kpakara ele Ju noso a anya k'agida. Otu enine izi Chiokike kannu a o sukwu i n'oro a, ma o nurnu nhne i jookwu." ²³ Pita kwubnanya be ọro, be dnanyi chi bo. N'osisi a, Pita nu agwna rumu nda ele zi nu Jopa snornu be zne.

Pita zi n'oro Kọneliosi

²⁴ N'ekile a, ọ vadu Sizaria, hne Kọneliosi nu rumu nwene a nu ele enyi a o sukuru zi neese a. ²⁵ Kpa Pita naabna n'oro, Kọneliosi kwnusi a, dna n'eli n'ochi a, kponu a risi eli. ²⁶ Kovu Pita tolizo a, kanu a, "Lizo, kwnornu nu m bu m badnu etekne."

²⁷ Pita nookwunu Kọneliosi oka, be bna nu rime ọro, ọ ọwhnu agida ele badnu gbakoru. ²⁸ O kanu be, "Hite n'iwu a, anu magwu nu nye Ju nwee rikne meko nhne ya nu nye buo nye Ju mọbu zne ọro be. Kovu nu Chiokike karu me kwu badnu nhne zila richna mọbu nhne ruru ọru. ²⁹ Nga anu sukwaru m, m nwee m rikne sikhwa ajiji. Kiti, ndaa nhne mernu anu jiri sukwu m."

³⁰ Kọneliosi kaa, "Obochi eno wheru ewhe, m zi m neekpe okpukpe n'ọtnu-ige ke ẹto n'iwhnehnie.‡ Ngangam, otu nwerukna wogwu iwo naacha va-a, gwuzoru nu ruwhnu m. ³¹ O kaa, 'Kọneliosi, Chiokike nurnu okpukpe

* **10:3** ọtnu-ige ke ẹto n'iwhnehnie: ọkwukwo ke mbom kwuru ige awa ke tolu † **10:9** iwhnehnie: ọkwukwo ke mbom kwuru ige awa isunu ‡ **10:30** ọtnu-ige ke ẹto n'iwhnehnie: ọkwukwo ke mbom kwuru ige awa ke tolu

i, o chenwanyarnu ernalu oyinu ele mboni aka i. ³² Zizne ele badnu Jopa be sukwu otu nyerukna rewhna a bu Saimoni Pita, o bu nye izne n'oro Saimoni nye ernu akpukpo anu, nye wu nu ngeri osimini.' ³³ M ziyannu ji izi wara wara, i mekwaru nkari va. Kitna, kpakara ai zi nu ruwhnu Chiokike, neese o nurnu kpakara nhne Nyenwe ai nyernu n'iwu ji kanu ai."

Ikwu-onu Pita n'oro Koneliosi

³⁴ Pita bete o kwu oka, kaa, "M mahjaru m kitna n'ezi oka nu Chiokike za neele badnu anya nu ruwhnu. ³⁵ Kovu Chiokike nookwubnanya nye obula ke notu ogwnu a, nye neeme mma hite nu mba obula. ³⁶ Anu magwu izi Chiokike ziznenu ele Izireli, nokpo okwo izi oma udno hite nu Jizosi Karaishi, nye bu Nyenwe kpakara badnu. ³⁷ Anu magwu nhne mernu nu kpakara Judiya hite nu Galili, kpa Joni znikworu izi oma owu mini. ³⁸ Anu magwu masi nhne gbasiri Jizosi nye Nazareti, kpa Chiokike nyernu a Enine Nso nu rikne. O zneghariri nu rime kpakara eli neeme nhne oma, nokogwo kpakara ele renwu ojo nwugwu, kwnornu nu Chiokike dagwunu a.

³⁹ "A bu ele akebe kpakara nhne o mernu n'eli ele Ju ma nu rime Jeruselem. Be kpogidne a n'ogba, gbu a. ⁴⁰ Kovu Chiokike mernu ma o hi n'enwu lizo n'obochi ke eto, mee ma o whuya iwhne. ⁴¹ O buo kpakara ele badnu whnurnu a, kovu o bu aja ele akebe Chiokike hohiaru. Ai nu a snornu ri wiri, nwu mini nga o hiri n'enwu lizo. ⁴² O nyee ai iwu a zne zni izi oma ka nyee ele badnu, a gba akebe nu o bu ya nye Chiokike hohiaru o buru nye ikpe kpakara ele zi budnu nu ele nwurnu onwu. ⁴³ Kpakara ele owhnurninya baru nhne gbasiri a, nu kpakara ele jeekweru nu ya, be jaagbarunu be mmehie be hite nu rikne ke zi nu rewhna a."

Ele buo ele Ju nahjaru Enine Nso

⁴⁴ Kpa Pita zi nookwu oka, Enine Nso dnakwasiri kpakara ele noobno nsni nu izi oma. ⁴⁵ O gbagwojiri ele Ju kweru ekwe ele snornu Pita hi nu Jopa va anya, nu Chiokike wukwasiri ele buo ele Ju Enine Nso. ⁴⁶ Be nurnu kpa be naaznarni Chiokike n'ikwu-onu zi odo n'odo.

Pita kaa, ⁴⁷ "Ele ka nahjaru Enine Nso lele ai, o zi nye joobnosni o wu be mini?" ⁴⁸ O nyee iwu be wu be mini nu rewhna Jizosi Karaishi. Be riasno Pita ma ya nu be daziri obochi ele nu ele.

11

Pita kowaru nhne o mernu

¹ Ele izi nu rumu nda zi nu kpakara Judiya nurnu nu ele buo ele Ju nahjaru ikwu-onu Chiokike. ² Nga Pita znernu Jeruselem, ele be kparu nka lizo kwugidne Pita, ³ kaa, "I znernu n'oro ele be kpage nka, ji nu be rikw wiri."

⁴ Pita kanu be nhne mernu hite n'oziri du okwukwo, ⁵ "Kpa me zi neekpe okpukpe nu eli Jopa, m whnurnu m owhnurninya, m whnurnu nhne nu lele etere be dodnarnu nu ngeri eno a hite n'oligwe, o kwusi hne me zi. ⁶ M lebna anya n'olu a, m whnu nu rime a anohia, nu okne anohia ojo, nu agwo nu onunu oligwe. ⁷ M nurnu m otu akpiri naakanu m, 'Lizo, Pita, gbu, ri.'

⁸ "Kovu m karu m, 'Oza, Nyenwe ai, o za nhne obula ruru oru mabu ke zila richna bnaleru m onu.'

⁹ "Akpiri wam kwu ke mgba lawuru, kaa, 'Nhne obula Chiokike karu nu o zi richna, i kwula nhne zila richna.' ¹⁰ Nhne ka mernu mgba eto, omekwo, kpakara be lahnarnu oligwe.

11 “N’ige wam, ele rukna ẹto ele be ziyannu m hite nọ Sizaria vaduru nọ ọro wam me zị. ¹² Enine Nsọ kanu m me sịgha ọka, kọvu me snornu be zne. Rumu nda m isunu ka hiri nọ Jọpa snornu m zne Sizaria, kpakara aị bna n’oro Kọneliosi. ¹³ Ọ kanu aị kpa ọ whnurnu enine izi gwuzo n’oro a, ke kannu a, ‘Zizne ele badnu zne Jọpa, be sukwu otu nwerukna rewhna a bu Saịmoni Pita. ¹⁴ Ọ jaakanu i ọka ke be jooznohia ji nọ ezi-nu-oro i.’ ¹⁵ Kpa me panizornu nookwunu be ọka, Enine Nsọ dnakwasiri be lele kpa ọ dnakwasiri aị n’oziri. ¹⁶ M chenwanya ikwu-ọnu Nyenwe aị kwuru, ‘Joni jiri mini wu ele badnu mini, kọvu be jeeji Enine Nsọ nọowu anu mini.’ ¹⁷ Chiokike nyernu be nkesi wam o nyernu aị kpa a kweru nọ Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi. M bu nyele ke me jobnosnili Chiokike?’”

¹⁸ Nga be nurnu nhne ka, be kpusni ọnu be, be znarni Chiokike, kaa, “Chiokike nyernu ele buo ele Ju obirizi ọtuhnasna mkpoma ma be ziri budnu.”

Ọgbako ke zị n’Antjoku

¹⁹ Kịtna, okne ọkpakna ẹhni wam ke whuyaru kwnornu ẹnwu Sitivini mernu ele kweru ekwe gbasu du Fonisia nọ Saiporosi nọ Antjoku. Be neezni ele Ju kpoi izi oma. ²⁰ Kọvu agwna ele kweru ekwe, ele rukna hiri nọ Saiporosi nọ Sirini znernu Antjoku, be nọ ele buo ele Ju nookwu ọka, nọkpo okwo izi oma gbasiri Nyenwe aị Jizọsi. ²¹ Ikernema Nyenwe aị sno be, agida ele badnu kweru, tuhnasna hne Nyenwe aị zị.

²² Ọnutnu ka duru ọgbako ke zị nọ Jeruselem nsni, be zizne Banabasi Antjoku. ²³ Nga ọ varu, whnu ẹrnu Chiokike n’esilawuru ele ke a, mkpoma sọru a n’onu, ọ kanu be yisi ẹhni gweru kpakara mkpoma be tukwasi nọ Nyenwe aị. ²⁴ Banabasi bu omamarna badnu ke nwernu Enine Nsọ nọ ọtukwasi ovu. Agida ele badnu kweruru nọ Nyenwe aị.

²⁵ Banabasi zne o pio Sọlu nọ Tasosi. ²⁶ Nga o piohiaru a, o kwuya a Antjoku. Be lawuru zị neezni agida ele badnu nhne nọ Antjoku otu awha. Be sukuru ele sno apna Jizọsi “Kirisiteni” ọziri n’Antjoku.

²⁷ N’ige wam, agwna ele ọwhurninya hiri nọ Jeruselem zne Antjoku. ²⁸ Otu nyenum nọ rime be nye rewhna a bu Agabosi, gwuzoru nọ rikne Enine Nsọ whnu ọwhurninya nọ okne ọknunyo jaazi nọ kpakara ọwa. (Ọknunyo ka dnarnu nga Kalaudiọsi neechi.) ²⁹ Ele sno apna Jizọsi kpebi nọ nye ọbula jeezizne nhne kpa o nwernu rikne yisinu rumu nda ele zị nọ Judiya aka. ³⁰ Ka bu nhne be mernu, be bita iwai gwezenu ele risi ọgbako hite n’aka Banabasi nọ Sọlu.

12

Erọdu gburu Jemisi, tu Pita ikelu

¹ N’ige ka Eze Erọdu panizoru ọ kpakna agwna ele zị n’ogbako Chiokike ẹhni. ² O gweru ama-ogwnu gbu Jemisi nwene rukna Joni. ³ Nga ọ whnurnu nọ ọ sọru ele Ju ovu n’onu, o zne nọ ruwhnu nwudne Pita. (Ka mernu n’ige Iriri Brẹdi Whuge Ọwhu.) ⁴ Nga ọ nwudnernu Pita, o yisi a n’oro ikelu, o gweru a nyewhete n’aka otu ele ogwnu ẹno ẹno. Erọdu neese o gwehia a n’ikpe ọhna nga Iriri Ogawhe whemernu. ⁵ Pita zị n’oro ikelu, kọvu ọgbako Chiokike neekpesi okpukpe rikne gbasiri a nọ ruwhnu Chiokike.

Pita whuyaru n’oro ikelu

⁶ N’abalị ke joobo ọbochi Erọdu jeegweya nọ ruwhnu ele ọhna, Pita zị neezni anyarna n’esilawuru ele ogwnu lawuru ele neese a. Be turu a ijigba lawuru,

ele neese nhne gwuzo n'onu-mgbo. ⁷ Ngangam, enine izi Nyenwe aị varu gwuzoru, iwhne mukwasi nū rime ọro ikelu. Enine izi wam kpatu Pita aka nū ngeri ełni, ọ kanu a, “Lizo wara wara.” Ijigba dnahnala n'aka Pita. ⁸ Enine izi wam kaa, “Suru ajni i, woru okoro-ochi i.” Pita mee kpam, enine izi wam kanu a, “Woru iwo i, snornu m.” ⁹ Pita snornu a whoga n'oro ikelu. O ma nū hne enine izi wam neeme bu nhne zi ire. O che nū ọ nqowhnu ọwhnurninya. ¹⁰ Be whe ele nse ke mbom, nū ke ebo, be va nū ke ipne-aznu ke bu onu-mgbo rugwe bnarnu nū rime eli-ohna. Onu-mgbo wam gbama n'aka a. Be whoga, be neezne n'otu apna, ngangam, enine izi wam ghasa Pita.

¹¹ Pita mahia ełni a, ọ kaa, “Kitna, m maam nū ọ bu n'ezi nū Nyenwe aị ziyaru enine izi a, dohia m n'aka Erodu, dohia m nū kpakara nhne ele Ju neele anya a.” ¹² Nga ọ mahiaru nhne ka, o zne nū ọro Meri nne Joni Makị. Agida ele badnu gbakoru pii neekpe okpukpe. ¹³ Pita znu aka nū onu-mgbo, otu nnwo rinya rewhna a bu Roda zne ọ nakwe a. ¹⁴ Nga ọ mahiaru nkoli a, ovu oso n'onu mernu o nwée rikne gbama ọro, ọ gba eso zne kanu be nū Pita gwuzogwu nū onuhna.

¹⁵ Be kanu a, “Anya buo i oma.” Kovu o kwusi a rikne, be kanu a, “O bu enine a.”

¹⁶ Kovu Pita zi koriri nooznu aka n'onu-mgbo. Nga be gbamarnu ọro, whnu a, ọ gbagwojiri be anya. ¹⁷ O whenu be aka be kpusnime onu be. Ọ kanu be kpa Nyenwe aị gwehiaru a n'oro ikelu. Ọ kanu be, “Anu kanu Jemisi nū rumu nda m ele berere.” Ọ whoga zne hne berere.

¹⁸ N'osisi, o mernu ele neese nhne anya aghari k'agida nhne mernu Pita. ¹⁹ Erodu kaa be pio a, kovu be nwée rikne piohia a, ọ kaa be sikwa ele neese nhne ajiji, o nyee iwu be gbu kpakara be. Omekwo, Erodu hiri nū Judiya zne nū Sizaria daziri ige matị.

Enwu Erodu

²⁰ Ele Taya nū Saidoni mernu Erodu ovu owe ełni, be ziri n'otu zne ọ whnu a, be mee ma Bilatosi nye neelekwa ọro eze gbagwasinu be. Be zne riasno Erodu ma udno ziri, kwnornu nū eli be neenwehia nhne oriri hite n'eli a. ²¹ N'obochi be hohiaru, Erodu woru iwo eze a daziri nū ngadna eze a, kwunu ele badnu wam oka. ²² Be siwama lulo, kaa, “O buo badnu nookwu oka ka, kovu ọ bu otu chi.” ²³ Ngangam, enine izi Nyenwe aị lidna Erodu kwnornu nū ọ nyéne Chiokike igwugwu. Rukpurukpuru ri a, ọ nwuma.

²⁴ Ikwu-onu Chiokike neezne nū ruwhnu, naagbasa, nooso oso. ²⁵ Nga Banabasi nū Solu rnukworu ernu be, be hi nū Jeruselem hiehna kwuru Joni Makị. *

13

Be zihalaru Banabasi nū Solu

¹ N'ogbako Chiokike ke zi nū Antioku, ele neezni nhne nū ele ọwhnurninya zi, Banabasi, Simioni nye be kwu Naija, Lusosi nye Sirini ni Mane, nye ya nū Eze Erodu soru, nū Solu. ² Kpa be zi neekpenu Nyenwe aị, noovu onu, Enine Nso kaa, “Anu kewamanu m Banabasi nū Solu, ma be zne rnu ernu me kwnornu sukwu be.” ³ Nga be vukworu onu, kpe okpukpe, be tukwasi be aka nū risi, zihala be.

Nu rime Saipurosi

* **12:25** be hi nū Jeruselem hiehna kwuru Joni Makị Okwukwo berere kwuru, be lahna Jeruselem, be nū Joni Makị.

⁴ Kpa Enine Nso zihalaru Banabasi nu Solu, be zne Selusia, hite nu pii zne Saiporosi. ⁵ Nga be duru Salamisi, be kpo okwo ikwu-onu Chiokike nu rime oro ogbako ele Ju, be nu Joni Maki nye izi be. ⁶ Be zne n'eli ohia esilawuru tem be du eli-ohna Pafosi, be whnu otu nye ernu aghigho rewhna a bu Bajizosi, nye Ju kwuru ehni a nye owhnurninya. ⁷ O bu enyi nye neechi eli ohia esilawuru wam nye rewhna a bu Sajosi Polosi, nye nweru akoniche. Nye ochichi wam sukwuru Banabasi nu Solu nu ruwhnu a ma o nuru ikwu-onu Chiokike. ⁸ Kovu nye ernu aghigho ka, Elimasi (ke bu rewhna a nu ikwu-onu Giriiki), piuru o kwnama nye neechi eli wam ma o gharu o kweru nu Jizosi. ⁹ Solu, nye rewhna bu Polu, nye Enine Nso jihiaru a nu rime, lekwasiri a anya, ¹⁰ kaa, "Ji nnwo Ekwensu, nye irno kpakara nhne buru oma. Ji nye kpakara ernu aghigho nu aruru-eli jiri nu rime. I jeesigbasi o gbanwo apna ziri ezi ke Nyenwe ai? ¹¹ Kitna, le, aka Chiokike zi n'olu risi megidne i, i jookpu isni, i jowohnu iwhe ke obochi ige mati."

Ngangam, Elimasi whnurnu nhne nu lele rijiriji nu ochichiri n'anya a, o whoga noopio nye joodu a n'aka. ¹² Nye neechi eli wam kweru nga o whnurnu nhne mernu, iznizni ikwu-onu Chiokike jiri a anya.

Nu rime Antjoku ke Pesidia

¹³ Polu nu ele nu ya sno kworu ogbo hiri nu Pafosi zne Pega nu rime Pamfilia, kovu Joni Maki gharuru be, lahna Jeruselem. ¹⁴ Be hi nu Pega va nu Antjoku ke Pesidia nu Obochi Ozukwa Inwe, be bna nu rime oro ogbako ele Ju daziri eli. ¹⁵ Nga be gwnurnu hite n'Iwu Mozizi nu nhne ele owhnurninya gharu, ele risi oro ogbako zi be izi, "Rumu nda ai, o jaamasai ai o buru nu anu ji izi okwnata ovu anu jeezni ele ka."

¹⁶ Polu gwuzoru, whenu be aka, bete nookwu oka, "Ele Izireli ibne m, nu kpakara ele eli berere neekpenu Chiokike, anu bnote m nsni. ¹⁷ Chiokike ke ele Izireli hohiaru ele nda ai oknani, mee be okne mba nu ige be zi n'eli Ijipiti, Chiokike hiri n'eli Ijipiti kwuhia be n'aka rikne. ¹⁸ O nagidnernu be nri awha eno n'eli-ikpa. ¹⁹ O luluru mba esau ke eli Kenani, gweru eli be nyee ele ke a ma o buru ke be. ²⁰ Kpakara nhne ka mernu nhne nu lele riwhu awha eno nu nri isne.

"Omekwo, o nyee be ele ikpe, tem o du ige Sameli nye owhnurninya. ²¹ Nga be piuru eze, Chiokike nyernu be Solu nnwo Kisi, ke hi n'avnurnu Benjamini, buru eze nri awha eno. ²² Nga o gwemernu a, Chiokike mernu Devidi eze be, ka bu nhne Chiokike kwuru gbasiri a, 'M whnurnu m Devidi nnwo Jesi, nye nu lele mkpoma m, nye jeeme kpakara nhne me piuru o mee.'

²³ "Hite n'avnurnu nwerukna ka, Chiokike gwelizoru Nye Oznohia Jizosi, nyee Izireli lele kpa o kweru mkwna. ²⁴ Si Jizosi panizoru ernu a, Joni beru osno kpo okwo ma kpakara ele Izireli tuhna mba ma be wu be mini. ²⁵ Kpa Joni norukpa ernu a, o kaa, 'Anu neechi nu m bu m nyele? M buo m nye wam anu neele anya a. Kovu o naava n'aznu m, m kwesige m owhudnahie toma eriri okoro-ochi a lawuru.'

²⁶ "Rumu nda m, ele avnurnu Ebereham nu kpakara ele eli berere ele neekpenu Chiokike, izi oznohia ka bu nhne be neezni ai. ²⁷ Ele wu nu Jeruselem nu ele risi be ma nu ya bu Nye Oznohia, be ghohiagi ikwu-onu ele owhnurninya be nogwnu kpakara Obochi Ozukwa Inwe. Kovu be mernu nhne ele owhnurninya kwuru mezu nga be kperu a ikpe enwu. ²⁸ O bu ezi nu be nwée nhne be ji ma a ikpe enwu, be kaa Pajleti gbu a. ²⁹ Nga be mezuru kpakara nhne be kwuru n'okwukwo nso gbasiri a, be vudna n'olu ogba, lite a.

30 Kọvu Chiokike mernu o hi n'ẹnwu lizọ. 31 O mernu ele snornu a hi n'ụ Galili va Jeruselem whnụ a anya. Be bụ ele akebne nyee ele Izireli.

32 “A neezni anụ izi ọma Chiokike kweru ele nda aị ọknani mkwna.

33 Chiokike mezunnu aị rụmu be mkwna wam, hite n'ụ ome Jizọsi hi n'ẹnwu lizọ. Lele kpa be gbarụ Eri Ọma ke ẹbo,

‘Jiwa bụ Nnwọ m,
m m'urnu m ji tna.’

34 “Nhne Chiokike kwuru gbasiri ome ma o hi n'ẹnwu lizọ, o jóoro oro, bụ ka,

‘M jeenye i ngozi zị nsọ ke kwesiri ọkwnata ovu me kweru Devidi mkwna.’

35 O kwuru n'ụ hne berere,

‘I jéekwe ma nye nsọ ke i ro oro.’

36 “Devidi mernu nhne Chiokike piuru o mee n'ige ke a, ọ nwụ, be lite a n'ụ ngeri ilili ele ke a, o ro. 37 Kọvu nye wam Chiokike mernu o hi n'ẹnwu lizọ róge oro.

38 “Rụmu nda m, anụ mahia n'ụ ọ bụ hite n'ụ Jizọsi hne a n'ọkpo okwo ọgbaru mmehie. 39 Hite n'ụ ya, kpakara ele kweru jeenwernu ẹhni be hite n'ụ kpakara mmehie. Ka bụ nhne Iwu Mozizi nwée rikne mee. 40 Anya d'ụ anụ ẹli, ọ zị nhne ele ọwhnurninya kwuru be mezu n'ẹhni anụ,

41 ‘Le, anụ ele ọnu ọjo,

o ji anụ anya, anụ nwụ ẹnwu,

kwnornu n'ụ nhne me j'ornu n'ọbochi anụ,

bụ nhne anụ jéekweru,

ọ b'ubedi n'ụ nye berere kanụ anụ.’ ”

42 Kpa Pọlu n'ụ Banabasị n'ọwhoga n'oro ọgbako, be kanụ be va n'Ọbochi Ozukwa Inwe berere kwunu be ọka. 43 Nga ọgbako gbasarụ, agida ele Ju n'ụ ele b'narn'ụ okpukpe ele Ju snornu Pọlu n'ụ Banabasị. Be nookwunu be ọka ma be dazigidne n'oru ke Chiokike.

44 N'Ọbochi Ozukwa Inwe berere, kpakara ele zị n'ẹli wam znernu ọ n'urnu ikwu-ọnu Nyenwe aị. 45 Nga ele Ju whnurnu igbudu badn'ụ wam, ọwho-anya jihia n'ovu be, be kwu ọka megidne nhne Pọlu kwuru, kpasị a iwahnerne.

46 Kọvu Pọlu n'ụ Banabasị jiri anya rikne kwu ọka, kaa, “Ọ zị mkpa n'ụ a znernu ebe ọsno kwunu anụ ikwu-ọnu Chiokike, kọvu hne anụ j'uru a, gw'ụ ẹhni anụ ele kwésile b'udnu kwó okwo, a jaaghar'ụ anụ, znekwnusi ele b'uo ele Ju. 47 Kwnornu n'ụ ka b'ụ nhne Nyenwe aị nyernu n'iwu,

‘M ziznernu m anụ ma anụ b'uru iw'ne ke ele b'uo ele Ju,

ma anụ b'uru apna ọznohia mmehie ke kpakara ọwa.’ ”

48 Nga ele b'uo ele Ju n'urnu nhne ka, mkpoma s'uru be n'ọnu k'agida, be znarni izi ọma Nyenwe aị, ele be h'ohiaru kwnornu b'udnu kwó okwo kweru.

49 Ikwu-ọnu Nyenwe aị gbasar'ụ n'ụ kpakara ẹli. 50 Kọvu ele Ju kpasu ele risi n'ụ rime ẹli n'ụ ele rinya kwu ele ẹli berere ele neekpenu Chiokike, be bete ọ kpakna Pọlu n'ụ Banabasị ẹhni, be ch'ihala be n'ẹli be. 51 Ele izi wam l'isnama r'izna ọchi be megidne be, zne Aikoniom. 52 Ele sno apna Jizọsi zị n'ụ Ant'oku nw'udna k'agida, Enine Nsọ jihia be.

14

N'ụ rime Aikoniom

1 N'ụ rime Aikoniom, Pọlu n'ụ Banabasị znernu n'ụ rime ọro ọgbako ele Ju lele kpa be mesi, be kwu ikwu-ọnu Chiokike n'ụ rikne ke mernu agida ele Ju n'ụ ele b'uo ele Ju ghọ ele kweru ekwe. 2 Kọvu ele Ju ele kwé ekwe kpasuru ovu owe

ɛhni ele b́uo ele Ju megidne ŕumu nda ái. ³ Pólu ńu Banabasí dazíri píi gbu ọkwnu, be kwusi nhne gbasíri oru Nyenwe ái rikne. Nyenwe ái mesíri ɛrnu izi ọma be rikne hite n'ɛrnu ndu-ɛhni ńu ɛrnu elekema ke be nọornu. ⁴ Kọvu ele ẹ́li wam kwaru, agwna be danu ele Ju, ele berere dagwunu ele izi wam. ⁵ Ele Ju ńu ele b́uo ele Ju gba iznuznu, be ńu ele risi be mee be nhne rikne, ọ t́u be akaworugwu ńu o gbu ele izi wam. ⁶ Kpa ele izi wam nurnu a, be gbazne Lisitira ńu Dẹbi, ẹ́li ele Laikonia, ńu ẹ́li ke gbaru a gburugburu, ⁷ hne be źi neezni izi ọma.

Nu rime Lisitira nu Dẹbi

⁸ Otu nwerukna źi ńu Lisitira nye dnarnu mgworo n'ochi lawuru, ọ bu nye mgworo kpa be murnu a, o znékoḗle izne. ⁹ Ọ dazí noobno nsní nhne Pólu nookwu, Pólu le a anya whnu ńu o nwernu ọtukwasi ovu be jí o gwọ a. ¹⁰ Pólu gweru okne nkọ́li si okokoba kaa, "Lizọ n'ochi í lawuru." Nwerukna wam gb́u ẹwuru, bete neezne izne.

¹¹ Nga agída ele badnu wam whnurnu nhne Pólu mernu, be bete esi okokoba n'ikwu-onu ele Laikonia, kaa, "Chi ái ghọlam badnu va lekasi ái." ¹² Be jíta Banabasí Zusi, be jíta Pólu Hẹmisi kwnornu ńu o bú ọnu nookwu ọka. ¹³ Nye naakwa ariohna Zusi ke ọro a źi ńu ruwhnu ẹ́li-ohna gweya ehni ńu igwugwere n'ọnuhna. Ya ńu agída ele badnu wam noopio ọ kwanu ele izi wam ariohna.

¹⁴ Nga Pólu ńu Banabasí nurnu nhne be noopio o mee, be dọwa iwo be, gba ẹso bna n'esilawuru agída ele badnu wam, neesi okokoba, ¹⁵ "Ele nwe m, ndaa nhne anu kwno neeme nhne ka? A bú badnu etekne lele anu. A varu ọ kpọ okwo izi ọma ma anu hí ńu kpakara nhne ka bnána iru whuya, t́uhnasnakwnusi ke Chiokike źi búdnú, nye mernu oligwe ńu ọwa ńu okne osimini ńu kpakara nhne źi ńu rime be. ¹⁶ N'ige wheru ewhe, Chiokike gharu kpakara ele badnu ma be zne n'apna ke be, ¹⁷ kọvu, Chiokike mernu ɛhni a whuya iwhe hite ńu nhne ọma o neeme, o neenye anu mini ozuzo hite n'oligwe, ńu mkpuru n'ige o kwesiri, o neenye anu wiri, mee snarnima jihia mkpoma anu." ¹⁸ Ọ bú n'ezí ńu ele izi wam kwuru ọka kpa, ọ bú nhne raru ẹ́ni o mee be gharu ọ kwanu be ariohna.

¹⁹ Agwna ele Ju hiri ńu Antiọku ke Pisidia ńu Aikoniom va, be dọru igbudu ele badnu wam yisi n'ɛhni be, be t́u Pólu akaworugwu, dọhala a ńu rime ẹ́li be, be neeche ńu ọ nwunam. ²⁰ Kọvu kpa ŕumu nda gbaru a gburugburu, o lizọ lahna ńu rime ẹ́li-ohna, ke chí bọru ya ńu Banabasí zne Dẹbi.

Be lahna Antiọku

nu rime Siriya

²¹ Pólu ńu Banabasí zne zni izi ọma ńu Dẹbi, be nwehia agída ele sno apna Jizosi. Be lahna Lisitira, hite píi zne Aikoniom, zne Antiọku ńu rime Pisidia. ²² Be mee ele kweru ekwe gwuzosi rikne, kasi be mkpoma ma be dazigidne n'ọkwната ovu, be kaa, "A jeehi ńu rime agída awhnuwhnu bna n'ẹ́lizee Chiokike." ²³ Ńu rime ogbako Chiokike ọbula, Pólu ńu Banabasí hohia ele okno badnu, hite ńu okpukpe ńu ovu ọnu chete be ńu ruwhnu Nyenwe ái, nye be kwnataru mkpoma. ²⁴ Nga be znezuru ẹ́li Pisidia, be va ńu Pamfilia. ²⁵ Be kpọ okwo izi ọma ńu rime Pega, hite píi zne Atalja. ²⁶ Be hite n'Atalja kworu ọgbo lahna Antiọku, hne be gweru be nyewhete n'oru ke Chiokike ńu ɛrnu be rnukworu* kítna. ²⁷ Nga be vaduru ńu rime Antiọku, be sukwukọta ele ogbako Chiokike kanu be kpakara nhne Chiokike jiri be rnú, ńu kpa ọ gbamanu ele b́uo ele Ju ọnuhna ma be kweru. ²⁸ Be ńu ele kweru ekwe dazíri píi gbu ọkwnu.

* 14:26 Gwnu Ernu Ele Izi 13:1,2.

15

Ogbako ke zì nù Jeruselem

¹ Agwna ele rukna hiri nù Judiya va Antiòku bete neezni rùmu nda, kaa, “Be nwéé rikne znòhia anù okwolem ma be kparù anù nka, lele kpa Iwu Mozizi kwuru.” ² Pòlu nù Banabasi nù be nòdogbuta gbasìri nhne ka, be kwekòta nù Pòlu nù Banabasi nù agwna ele zì nù Antiòku jeezne Jeruselem whnù ele izi Karaìsi nù ele okno badnù gbasìri nhne ka. ³ Ele ogbako Chiokike zizne be, be zne nù rime Fonisia nù Sameria, be kwuhia kpa ele búo ele Ju tũhnasnakwnusiri Chiokike. Otnutnu ka mernu kpakara rùmu nda nwũna k’agida. ⁴ Nga be vaduru Jeruselem, ogbako Chiokike, nù ele izi nù ele okno badnù nabnanyarnù be, be kanù be kpakara nhne Chiokike jiri be mee.

⁵ Kòvu agwna ele kweru ekwe ele otu ele Farisi gwuzoru, kaa, “Be jaakparìri be nka, kanù be bíta Iwu Mozizi.”

⁶ Ele izi nù ele okno badnù zne iznuznu ma be lebna anya nhne gbasìri òka ka. ⁷ Nga be kwuru agida òka gbu òkwnu, Pita gwuzoru, kaa, “Rùmu nda m, anù magwù kpa n’ige wheru ewhe kpa Chiokike hòhiaru m n’esilawùru anù, zne znì ele búo ele Ju izi òma ma be nurnu, kweru masì. ⁸ Chiokike nye marnù mkpòma kpakara badnù, gbarù akebbe gbasìri be. O nyernu be Enine Nso lele kpa o nyernu aì. ⁹ O kpáge ike n’esilawùru aì nù be, o snũsnarnu ovu be kwnornu nù be kweruru. ¹⁰ Kìni kpararu anù jaakpa Chiokike iru kítina hite n’òtukwasi ele kweru ekwe ivu ke aì nù ele nda aì òknani nwéé rikne vuli. ¹¹ Oza, a kweruru, be znòhia aì hite n’oru Nyenwe aì Jizòsi lele be masì.”

¹² Kpakara be daziri bìi kpa be noobno nsnì nhne Banabasi nù Pòlu nookwu gbasìri kpakara ernu ndu-èhni Chiokike hiri n’aka be rnù n’esilawùru ele búo ele Ju. ¹³ Nga be kwukworu, Jemisi gwelizò ònu kaa, “Rùmu nda m, anù bnote m nsnì n’ònu. ¹⁴ Saìmoni karù kpa Chiokike hiri nù mbòm gesi ele búo ele Ju ruwhnu òma a, o mernu agwna be búru ele ke a. ¹⁵ Ikwu-ònu ele òwhnurninya nù nhne ka dnakòtaru n’otu, lele kpa òkwukwo nsò kwuru,

¹⁶ ‘Nyenwe aì karù, Omekwo, m jaalahna,
m jeegwulizò òro Devidi dnarnù adna,
m jeegweme mkpomkpo òro a, wulizo a,
m jeeme a o gwuzosi rikne berere.

¹⁷ M jeeme ka ma kpakara ele badnù pio Nyenwe aì,
kpakara ele búo ele Ju ele me sukwuru ma be búru ke m.

Ka bú nhne Nyenwe aì nye mernu kpakara nhne kwuru.

¹⁸ O bú nye mernu ele badnù mahia kpakara nhne hite nù mbòm.’ ”

¹⁹ Jemisi nookwuzne, “Echiche m bú ka, a kpákna ele búo ele Ju èhni, bú ele tũhnasnakwnusiri Chiokike. ²⁰ Kòvu a gbanù be òkwukwo, kanù be, be rí wiri òbula zìla rìchna be kwarù arìohna nyee renwu, be mékò òyi, be rìkò anò òbula be hìgburu èhìgbu, be rìkò òvnarna. ²¹ Kwnornu nù be nòogwnu Iwu Mozizi agida ige wheru ewhe n’òro ogbako be nù kpakara Obochi Ozukwa Inwe, be nòokpo okwo ikwu-ònu Mozizi nù kpakara èli.”

*Ele izi gbanù ele búo
ele Ju ele òkwukwo*

²² Ele izi nù ele okno badnù, be nù kpakara ogbako Chiokike, kpebi ò hòhia agwna ele badnù n’esilawùru be zizne be Antiòku, be nù Pòlu nù Banabasi. Be hòhia Judasi, nye be kwu Basabasi, nù Saìlasi, ele rukna lawùru berere ele rùmu nda nòoso anya. ²³ Be gba òkwukwo izi ka zizne be,

“Aɔwama ele izi Karaɔsi nɔ ele okno badnɔ, rɔmu nda anɔ, neebekwu kpakara rɔmu nda ele buo ele Ju wu nɔ rime Antioku, Siriya nɔ Silisia. A bekwulem anɔ.

²⁴ A nɔrnu nɔ agwama ele rukna n'esilawuru aɔ varu kpakna anɔ eɔni, mee ovu la anɔ mini hite nɔ nhne be kwuru, be nɔna nhne ka n'onu aɔ gbasiri a. ²⁵ A gbarɔ iznuznu n'otu, a kwekorita o ziyanu anɔ ele izi a hoɔiaru, be nɔ ele enyi aɔ a whnɔrnu n'anya, Banabasɔ nɔ Polu, ²⁶ ele gweru budnu be nyee nɔ nhne oze budnu kwnornu nɔ n'ernu Nyenwe aɔ Jizosi Karaɔsi.

²⁷ A ziyannu anɔ Judasɔ nɔ Saɔlasi, ele jaakanu anɔ nu ruwhnu nɔ ruwhnu nhne a gbarɔ n'okwukwo. ²⁸ Aɔ nɔ Enine Nso kwekotaru, a tukwasi ivu berere, be gweme kpakara nhne ka zi mkpa. ²⁹ Anɔ rikɔ wiri obula be kwaru ariohna nyee renwu, anɔ rikɔ oɔvna, anɔ rikɔ anɔ obula be hɔgburu eɔhɔgbu, anɔ meko oyi. O jooburunu anɔ oma o buru anɔ mee kpam. Anɔ dazikwaru nkari.”

³⁰ Be zizne ele izi wam Antioku, nga be duru Antioku, be sukwukota kpakara ele kweru ekwe nyega be okwukwo izi wam. ³¹ Nga ele badnu wam gwnɔrnu okwukwo izi wam, ovu soru be n'onu k'agida kwnornu nɔ izi okwnagidne wam.

³² Judasɔ nɔ Saɔlasi, ele bu masi ele owhnurninya, kwu oka gbu okwunu naagba be inwe. ³³ Be daziri ige mati, be zihnala be n'udno znekwnusi ele ziyaru be. [³⁴ Kovu o masiri Saɔlasi o daziri pii.] ³⁵ Polu nɔ Banabasɔ daziri ige mati nɔ Antioku be nɔ agida ele berere, be zne kpo okwo ikwu-onu Nyenwe aɔ.

Polu nɔ Banabasɔ kwaru

³⁶ Omekwo, Polu kanu Banabasɔ, “Ngwama a lahana, lekasi rɔmu nda aɔ nɔ kpakara eli-ohna hne a znirni izi oma Nyenwe aɔ, whnu kpa be naagbali.”

³⁷ Banabasɔ piuru ma be nɔ Joni Makɔ snornu zne. ³⁸ Kovu Polu kwege o snornu be, kwnornu a dazigidnege n'ernu wam, kovu o ghasaru be nɔ Pamfilia. ³⁹ Be dogbuta ka k'agida, be kewa eɔni be. Banabasɔ kwuru Makɔ kwowhe mini zne Saiporosi. ⁴⁰ Polu horu Saɔlasi, rɔmu nda gweru be yisi n'oru ke Nyenwe aɔ, be whoga. ⁴¹ O gawhe Siriya nɔ Silisia naagba kpakara ogbako Chiokike inwe.

16

Timoti snornu Polu nɔ Saɔlasi zne

¹ Polu zne Debi nɔ Lisitira. Otu nye sno apna Jizosi zi pii, nye rewhna a bu Timoti, nne a bu nyerinya Ju ke kweru ekwe, kovu nda a bu nye Giriki.

² Kpakara rɔmu nda ele zi nɔ Lisitira nɔ Aikonioni nookwu Timoti oka oma.

³ Polu piuru o kwuru Timoti zne, o kpa a nka. O mernu ka kwnornu nɔ kpakara ele Ju wu n'eli ka maam nɔ nda a buo nye Ju. ⁴ Kpa be neezne hite n'otu eli-ohna du n'eli-ohna berere, be nyee ele kweru ekwe iwu ke ele izi nɔ ele okno badnu zi nɔ Jeruselem nyernu, kanu be be beta kpakara iwu ka.

⁵ Kpakara ogbako Chiokike gwuzosi rikne n'okwnata ovu, naabahnasi n'obochi n'obochi.

Polu whnɔrnu owhnurninya nɔ Torasi

⁶ Be gawhe n'esilawuru eli Firigia nɔ Galasia, kwnornu nɔ Enine Nso kwele be kpo okwo izi oma nɔ eli Esia. ⁷ Nga be duru n'ike eli Misia, be pio o zne eli Bitinia, kovu Enine Jizosi kwele be. ⁸ Kam kpayarɔ be jiri zne Misia nɔ Torasi. ⁹ Polu whnu owhnurninya n'abali hne o whnɔrnu otu nwerukna

Masidonia, gwuzo nū ruwhnu a naarjasno a, “Bikno, va Masidonia yisinu aī aka.” ¹⁰ Kpa Pōlu whnurnu owhnurninya ka, ngangam a jiknernu o zne Masidonia, kwnornu nū a kweru nū Chiokike sukwuru aī kpọ okwo izi ọma pii.

Lidiya nū ele ọro a

¹¹ A kwoṛu ọgbo hite nū Torasi otu ngam zne Samotirasi, n'ekile a zne Niapolisi. ¹² A hite nū pii zne Filipai, ẹli ele Rom neechi ke bu risi ọchichi ẹli Masidonia. A daziri ọbochi ele nū ele n'ẹli wam. ¹³ N'Ọbochi Ozukwa Inwe a whọga n'ẹli-ọhna zne ngeri osimini, hne a leru anya nū a jowhnu hne be kpe okpukpe. A daziri ẹli bete o kwunu ele rinya ele gbakoru pii ọka. ¹⁴ Otu nye bnoteru nsnj bu Lidiya nye hi nū Taitira, nye neere iwo odno odno. O bu nwerinya neekpenu Chiokike, Nyenwe aī kpume mkpọma a, o bno nsnj nhne Pōlu nookwu. ¹⁵ Nga be wuru a mini ya nū kpakara ele ọro a, o sukwu aī, kaa, “Ọ buru nū anu kweru nū m bu m nye kweru nū Nyenwe aī, anu va daziri n'oro m.” O kwnagidne aī.

Pōlu nū Sailasi n'oro ikelu

¹⁶ Otu ọbochi kpa a neezne hne okpukpe, otu ọhi rinya nye renwu ojo nwugwu zuru aī, nye nookwu nhne jeeme n'ige zi nū ruwhnu. Ọ naakpanu ele nwe a agida iwai hite n'owhnurninya. ¹⁷ Nnwọ rinya ka snornu aī nū Pōlu neesi okokoba, kaa, “Ele rukna ka bu ele izi Chiokike ke Kakwo Nhne Dum Olu. Be neegesi anu apna anu jeenwe ọznohia.” ¹⁸ Ka bu nhne o neeme agida ọbochi, tem ovu we Pōlu ẹhni, ọ tūhnasna kanu renwu ojo wam, “M ji m rewhna Jizọsi Karaisi nyee i iwu, hi nū rime a whuya.” Renwu ojo wam hi nū rime a whuya ngangam.

¹⁹ Nga ele nwe a whnurnu nū apna be neeji naakpa iwai mesnirni, be pnurnu Pōlu nū Sailasi zne n'esilawuru ahia n'aka ele neechi eli-ọhna. ²⁰ Be gwuzote be nū ruwhnu ele risi, kaa, “Ele rukna ka bu ele Ju, be neegweya mkpakpo nū rime eli-ọhna aī. ²¹ Be neezni omen'ẹli ke megidnernu iwu aī ele Rom, ke a nwee rikne bitali mọbu mee nhne be neezni.”

²² Agida badnu wam yisi aka megidne be, ele risi ọwa iwo Pōlu nū Sailasi, nyee iwu be pnia be nhne. ²³ Nga be pniakworu be nhne k'agida, be tūbna be nū rime ọro ikelu, kanu nye risi ọro ikelu o legidne be anya nkari. ²⁴ Nga nye risi ọro ikelu nurnu iwu ka, ọ tūbna be nū rime rime ọro ikelu, tūsi ọchi be nū rime igwe isisi.

²⁵ N'esilawuru abali Pōlu nū Sailasi bete neekpe okpukpe, nọogwnunu Chiokike eri ọznarni, ele ikelu berere noobnonu be nsnj. ²⁶ Ngangam, ẹli tneru enye, ke mernu ntu-ẹli ọro ikelu mernu imerne. Ngangam, kpakara ọnuhna gbamarnu, ijigba dnahnala n'ehni kpakara ele ikelu. ²⁷ Nye risi ọro ikelu wam tnenyarnu n'anyarna, nga ọ whnurnu kpakara ọro ikelu gbamarnu, o che nū kpakara ele ikelu gbawhulem, ọ mniornu ama-ogwnu a ma o gbu ẹhni a. ²⁸ Kọvu Pōlu siwama okokoba, kaa, “I mékasi ẹhni i nhne, kpakara aī zi hna.”

²⁹ Nye nye risi ọro ikelu wam kaa be nyee a tonji, ọ gbabna rime ọro ikelu, ọ marnu rururu dna n'ẹli n'ochi Pōlu nū Sailasi. ³⁰ O kwuhia be, si kwa be, “Ele nwe m, kini bu nhne me jeeme ma be znohia m?”

³¹ Be kaa, “Kweru nū Nyenwe aī Jizọsi, be jọznohia ji nū ele ọro i.” ³² Be kwunu a izi ọma Nyenwe aī, ya nū kpakara ele zi n'oro a. ³³ N'ige abali wam, nye risi ọro ikelu wam kwuru be, snu ẹnya be, otu ngam be wu ya nū ele ọro a mini. ³⁴ Nye risi ọro ikelu wam kwuru Pōlu nū Sailasi la n'oro a, nyee be wiri, mkpọma sọru a n'onu, ya nū ele ọro a, kwnornu nū be kweruru nū Chiokike.

³⁵ N'òsisi, ele risi ẹ̀li-òhna zizne ele badnụ be sịgbasi ele rukna wam la. ³⁶ Nye risi ọ̀ro ikelu wam kanụ Pọlu, “Ele risi nyernu iwu jị nụ Saịlasi la. Anụ la n'udno.”

³⁷ Kọvu Pọlu kanụ ele wam be duyaru, “Be mágele aị ikpe nhne ojo ọ̀bula, be pnià aị nhne n'ahịa, hne a bụ ele Rom. Be túbna aị n'ọ̀ro ikelu. Kítna, be nẹsịgbasi aị nụ mgwụgwa? Óza! Ele ọ̀chichi ele risi ẹ̀li-òhna jaava hna, gbahịa aị n'ọ̀ro ikelu.”

³⁸ Ele wam znernu kanụ ele risi ẹ̀li-òhna nhne Pọlu kwuru. Nga be nurnu nụ be bụ ele Rom, ogwnu turu be. ³⁹ Be zne riasno be, gbahịa be n'ọ̀ro ikelu, kanụ be whọga nụ rime ẹ̀li be. ⁴⁰ Pọlu nụ Saịlasi whọga n'ọ̀ro ikelu, zne n'ọ̀ro Lidiya. Be nụ rumu nda whnụ, be kwunu be ikwu-ọ̀nu ọsnuta mkpọma, gharu be, la.

17

Nụ rime Tẹsalonika

¹ Be gawhe nụ rime Amfipolisi nụ Apolonia, be vadu Tẹsalonika, hne be whnurnu ọ̀ro ọgbako ele Ju. ² Lele kpa omen'ẹ̀li Pọlu zị, o zne n'ọ̀ro ọgbako ele Ju, n'Ọbochi Ozukwa Inwe ọbochi ẹ̀to, ya nụ ele badnụ kwurita ọka nhne zị n'ọkwukwo nsọ. ³ O kowanu be, gesi be nụ Karaịsi jaata awhnụwhnu, omekwo, o hi n'ẹnwu lizọ. Pọlu kanụ be, “Jizọsi nye me nọkpo okwo a, bụ Karaịsi wam.” ⁴ Agwna be kweru, snornu Pọlu nụ Saịlasi, ma agịda ele bụo ele Ju neekpenu Chiokike nụ agida ele rinya be marnụ rẹwhna be.

⁵ Kọvu ele Ju kwnornu awụwa, chikota agwna ele ojo zị n'ahịa, be lizọ megidne be. Okne mkpakpọ dna n'ẹ̀li wam. Be zne n'ọ̀ro Jasoni ma be pnụhia Pọlu nụ Saịlasi nyee ele wam. ⁶ Kọvu kpa be whnúge be, be pnurnu Jasoni nụ rumu nda berere zne nụ ruwhnu ele risi ẹ̀li, neesi okokoba, kaa, “Ele rukna ka noovuya mkpaghasi kpakara ọhna valẹm ẹ̀li aị. ⁷ Jasoni bijkwataru be n'ọ̀ro a. Be zà naabita iwu Siza, be naakaa eze berere zị, nye be nookwu Jizọsi.” ⁸ Be jị ikwu-ọ̀nu nụ kpa mee okne mkpakpọ dna n'ẹ̀li-òhna ma n'esislawuru ele risi ẹ̀li. ⁹ Ele risi ẹ̀li mee Jasoni nụ ele ya nụ be sno kwụ iwu, be sịgbasi be la.

Nụ rime Beria

¹⁰ Nga chi jiri, rumu nda zihala Pọlu nụ Saịlasi zne Beria. Nga be duru, be zne n'ọ̀ro ọgbako ele Ju. ¹¹ Ele zị nụ Beria nwernu ovu ọma karu ele zị nụ Tẹsalonika. Mkpọma be jiknernu o bno nsnị n'ikwu-ọ̀nu ka, be nyosna rime ọkwukwo nsọ kpakara ọbochi ma be whnụ nhne Pọlu nookwu ọ bụ ezi ọka. ¹² Agịda ele Ju kweru, ma agịda ele bụo ele Ju, ka bụ ele rinya be marnụ rẹwhna be, nụ ele rukna, kweru masi.

¹³ Kọvu nga ele Ju ele zị nụ Tẹsalonika nurnu nụ Pọlu nọkpo okwo izi ọma Chiokike nụ rime Beria, be va kpakne ovu ele badnụ megidne Pọlu. ¹⁴ Ngangam, rumu nda zihala Pọlu zne ngeri osimini, kọvu Saịlasi nụ Timoti dazigidne nụ Beria. ¹⁵ Ele rukna sno Pọlu snornu a dọ Atẹnsi. Pọlu kanụ be, be kanụ Saịlasi nụ Timoti kwnusi a wara wara. Ele rukna lahna Beria.

Nụ rime Atẹnsi

¹⁶ Kpa Pọlu neese ma Saịlasi nụ Timoti vakwnusi a n'Atẹnsi, o gburu a igbugbu kpa ọ whnurnu nụ kpakara ele ẹ̀li wam neekpenu rẹnwu zị ọdo n'odo. ¹⁷ Ya nụ be kwurita ọka n'ọ̀ro ọgbako ele Ju, ma ele Ju ma ele bụo Ju ele neekpenu Chiokike. Ya nụ kpakara ele ọ whnurnu nụ rime ahịa kpakara ọbochi nookwurita ọka. ¹⁸ Agwna ele zni nhne be kwu ele Epikuri nụ ẹ̀li Sitoiki nụ Pọlu nọdogbuta, ele ka kaa, “Ndaa nhne nye iwhnurniwhno ka nookwu?” Ele berere kaa, “O nookwu nhne gbasiri chi ikne.” Be kwuru ka

kwnornu nū Pōlu n̄okpo okwo izi ọma gbasiri Jizōsi nū kpa o hiri n'ẹnwu lizō. ¹⁹ Be kwuru Pōlu zne n'ogbo ele Ariopagosi, kaa, "A pioru ọ mahija nhne gbasiri iznizni ikne i nookwu. ²⁰ Agwna nhne i nookwu bụ nhne ikne nū nsñi aị, a pioru ọ mahija risi ọka ka." ²¹ (Kpakara ele Atensi nū ele ẹli berere wu nū Atensi nootuwu ige be noobno nsñi nū ọtutnu ikne ọbula varu.)

²² Pōlu gwuzoru nū ruwħnu ọgbako ele Ariopagosi, kaa, "Ele rukna Atensi, m whnũrnũ m nū anũ nwernu oву okpukpe n'apna ọbula. ²³ Kpa me neezne izne nū rime ẹli anũ, m whnũrnũ m nhne zị ọdo n'ọdo anũ neekpenũ, m whnũrnũ m masị otu ojo ariohna be gbasiri nhne n'olu a, 'Nye Chi ke a máa.' Nye wam anũ neekpenũ, ọ bụ n'ezì nū anũ máa, bụ nye me nookwu ọka gbasiri a. ²⁴ Chiokike ke keru ọwa nū kpakara nhne zị nū rime a, bụ Nyenwe oligwe nū ọwa, o wú n'oro okpukpe ke ele badnũ jiri aka be wu. ²⁵ Nhne badnũ mernu nyee a zila mkpa, hne ọ bụ ya neenye badnũ bũdnu nū inwe nū kpakara nhne. ²⁶ Hite nū otu badnũ o keru kpakara mba zị n'ọwa, mee be wuru nū kpakara ọwa. O jiri aka a kpa ike ige kwesiri nū hne ele badnũ joowu n'ọwa. ²⁷ O mernu ka ma ele badnũ pio a, dna ndịdna gbasiri, pohia a. Kọvu Chiokike zila ikere hne a zị. ²⁸ Lele kpa otu badnũ kwuru, 'A zị bũdnu, neezne izne nū rime a.' Agwna ele nkarị ọkwukwo anũ karu, 'A bụ rĩmu a masị.'

²⁹ "Hne a bụ rĩmu Chiokike, a chéko nū Chiokike nū lele nhne ọbula be pñiornu ọpniọ lele golu mọbu siliva, mọbu akaworugwu ke badnũ jiri nkarị aka a nū akoniche a pñiọ. ³⁰ Chiokike lewhuru ige badnũ máa nhne anya, kọvu, kịtna, o nyernu iwu kpakara ele badnũ hi nū nhne ojo be whya. ³¹ Kwnornu nū ọ bítaru otu ọbochi o jeeji ikpe zị snam kpe kpakara ọwa ikpe, hite n'aka otu badnũ o hõhiaru. O mernu ka whya iwħne kwnornu nū o mernu o hi n'ẹnwu lizō."

³² Nga be nũrnũ Pōlu kwuru nhne gbasiri olizō n'ẹnwu, agwna be mee a nhne rĩmu, kọvu agwna be kaa, "A pioru ọ nũrnũ nhne ka n'ọnu i berere." ³³ Pōlu whõga nū rime ọgbako be. ³⁴ Agwna ele rukna snornu Pōlu kweru, n'esilawũru be bụ Dionisiosi nye otu ele Ariopagosi. Otu nwerinya rẹwhna a bụ Damarisi nū ele berere kweru masị.

18

Nū rime Kõrinti

¹ Nga ka wheru, Pōlu whõga nū Atensi zne Kõrinti. ² Ọ whnũrnũ otu nye Ju, rẹwhna a bụ Akwila, nye be mũrnũ nū Põntosi, nye hiri n'İtali va, ya nū nnwerne a Prisila, kwnornu Kalaudiõsi nye nẹchi nyernu iwu kpakara ele Ju whõga nū rime Rom. Pōlu zne ọ whnũ be. ³ Ya nū be wuru, o snornu be rnũ ernu ome tẹnti, kwnornu nū be nwernu otu aka ernu. ⁴ O nookwu ọka n'oro ọgbako ele Ju kpakara Ọbochi Ozukwa Inwe, naakanu ele Ju nū ele Giriiki ọka.

⁵ Nga Saĩlasi nū Timoti hiri nū Masidonia va, Pōlu gweru kpakara ige yisi nū ọkpõ okwo izi ọma, naagba ama nū Jizōsi bụ Karaĩsi nyee ele Ju. ⁶ Nga be lizõru megidne Pōlu, kpari a, ọ lĩsnama iwo a kanu be, "Ovnarna anũ dazim nū risi anũ, aka m zị rĩchna. Hite kịtna, m jeeznekwnusi ẹli ele bũo ele Ju."

⁷ Ọ gharu be, zne wuru n'oro otu nye bũo nye Ju neekpenũ Chiokike, rẹwhna a bụ Taĩtosi Jõsitosi, nye ọro a n'oro ọgbako ele Ju gba. ⁸ Nye risi ọro ọgbako ele Ju wam, nye rẹwhna a bụ Kirisipõsi, kweru nū Nyenwe aị, ya nū ele ọro a, nū agida ele berere nū rime Kõrinti nũrnũ izi ọma, kweru, be wu be mini. ⁹ Pōlu whnũrnũ ọwhnũrnũ n'otu abali, Nyenwe aị kanu a, "Ogwũnũ tũko i, n̄okpo okwo, i kpũsni ọnu i. ¹⁰ M dagwũnu m ji, ọ zá nye jeeenwe rikne mekasi

ì nhne, m nwernu m agìda ele badnụ n'èli ka.” ¹¹ Pòlu dazìri n'èli wam otu awha n'enwa isunu, neezni ele badnụ ikwu-ònu Chiokike.

¹² Nga Galio bụ nye n'èchi Akaya, ele Ju gbakòru n'otu mee mkpakpọ megidne Pòlu, be kwuru a zne n'oro ikpe. ¹³ Be kaa, “Nwerukna ka neezni ele badnụ kpa be jeekpenụ Chiokike ke megidnenu iwu aì.”

¹⁴ Pòlu noopio o kwu òka nga Galio kanụ ele Ju, “Ò bụru nụ ka bụ nhne ojo ke megidnenu iwu ẹli, m joobnonu anụ nsni. ¹⁵ Kòvu hne ò bụ nhne gbasìri rẹwhna, n'òka ke iwu anụ, anụ lebna anya nụ rime a, m jéenwe rikne kpe ikpe gbasìri a.” ¹⁶ Ò chihala be n'oro ikpe. ¹⁷ Be nwudne Sòsitenisi, nye risi ọro ọgbako ele Ju, lị a nhne nụ ruwhnu ọro ikpe. Kòvu o gbàşila Galio rịa rịa.

Pòlu lahnarnụ Antìọku nù rime Siriya

¹⁸ Pòlu nù rìmu nda dazìri nù Kòrinti agìda ọbochi, ọ whọga, Prisila nù Akwìla snornu a zne Siriya. Ò kọ rukeri-ize a nù Kẹnkiria, kwnornu mkwna o kweru ige wheru ewhe. ¹⁹ Be dù Efesòsi, Pòlu ghasa Prisila nù Akwìla. Ò bna nù rime ọro ọgbako ele Ju, ya nù ele Ju kwurita òka. ²⁰ Be kanụ a, ọ dazìri gbu ọkwu, kòvu o kwéle. ²¹ Nga ọ naala, ọ kanụ be, “Ò bụru ọ masì Chiokike, m jeehiehnakwnusi anụ.” Ò kwòru ọgbo whọga nù Efesòsi. ²² Nga ọ dọru Sizaria, o zne Jeruselem bekwu ọgbako Karaşisi, hite pịi zne Antìọku. ²³ Ò dazìri ige maì pịi, ọ whọga zne nù rime Galasia nù Firigia, naagba kpakara ele kweru ekwe inwe.

Pòlu nù rime Efesòsi

²⁴ Otu nye Ju rẹwhna a bụ Apòlosi, nye be murnu nù Alẹkizandaria varu Efesòsi, ọ bụ nye nkari òka, nye marnu nhne be gbaru n'òkwukwo nsọ nkari. ²⁵ Be znurnu a n'apna ke Nyenwe aì. O ji onwunwu bekwu mkpọma zni nhne gbasìri Jizòsi nù kpa o kwesiri, kòvu o magwu nhne gbasìri owu mini Jòni kpọi. ²⁶ O bete nookwu òka n'anya rikne n'oro ọgbako ele Ju. Nga Prisila nù Akwìla nurnu a, be kwuru a la n'oro be, znikwata a n'apna Chiokike nkari.

²⁷ Apòlosi kpebi o zne Akaya, rìmu nda ele zì n'Efesòsi gba ọkwukwo ma rìmu nda ele zì n'Akaya nabnanya a. Nga ọ dọru, o znekwnusi ele kwehjaru hite n'oru Chiokike, o yinu be aka. ²⁸ Hite n'anya rikne ke òka a, o mernu ele Ju kpusni ọnu n'òhna, o mernu be mahja hite n'òkwukwo nsọ nù Jizòsi bụ Karaşisi.

19

Pòlu nù rime Efesòsi

¹ Kpa Apòlosi zì nù Kòrinti, Pòlu gawheru nù rime ẹli vadu Efesòsi. Ò whnurnu agwna ele sno apna Jizòsi pịi. ² Ò sịkwa be, “Anụ nahjala Enine Nso kpa anụ kweruru?”

Be kaa, “A nuna rịa rịa ma ọ zì nhne be nookwu Enine Nso?”

³ Pòlu sịkwa be, “Nda kpa be wuru anụ mini?”

Be kaa, “Hite n'owuwu mini Jòni.”

⁴ Pòlu kaa, “Jòni wuru ele tūhnasarnu nù nhne ojo be mini, ọ kanụ ele Izireli be kweru nù nye naava n'aznụ a, nye wam bụ Jizòsi.” ⁵ Nga be nurnu a, be wu be mini nù rẹwhna Nyenwe aì Jizòsi. ⁶ Pòlu tūkwasi be aka nù risi, Enine Nso ñdakwasì be, be kwu òka nù riro ikne, kwusa izi ọma Chiokike. ⁷ Be hna lele ele nri ele rukna lawuru.

⁸ Pòlu zne n'oro ọgbako ele Ju, ẹnwa ẹto ya nù be nọdogbuta, o jiri anya rikne kwu òka gbalì ọ kanụ ele Ju nhne gbasìri ẹli-eze Chiokike. ⁹ Kòvu agwna be

mernu risi rikne, be kwéle o kweru, be kwu oka ojo megidne apna Nyenwe aị nụ ruwhnu agida ele badnụ. Pọlu gharu be, kwuru ele sno apna Jizosi, ya nụ be nookwurita oka kpakara obochi n'oro omumu okwukwo Tajranosi. ¹⁰ Be mernu nhne ka awha lawuru ke mernu kpakara ele wu n'eli Esia nurnu ikwu-onu Nyenwe aị, ma ele Ju nụ ele buo ele Ju.

¹¹ Chiokike nrurnu ernu elekema zi n'ichne hite n'aka Pọlu. ¹² Hite n'ehni a be neegwepiya wepe nụ nkiti nhne gweznenu ele nriria zi odo n'odo ji, be gwọ be, renwu ojo hi n'ehni be whoga.

¹³ Agwna ele Ju ele naagahari n'echihala renwu ojo pio o ji rewhna Jizosi mee kpm. Be kanu renwu ojo, "M neenye i iwu nụ rewhna Jizosi nye Pọlu nookpo okwo a." ¹⁴ Rumu rukna esau otu nye Ju, nye risi ariohna rewhna a bu Sikeva, mernu kpa. ¹⁵ Kovu renwu ojo wam kanu be, "M maam Jizosi, m maam Pọlu, kovu anu bu ele kele?" ¹⁶ Nwerukna wam renwu ojo wam wu nụ rime a bna be, megbu kpakara be, mekasi be ehni. Be hi nụ rime oro wam vuru oru, gharu eto gbawhu.

¹⁷ Kpakara ele Ju nụ ele buo ele Ju wu nụ Efesosi nurnu nhne ka, ogwnu tu kpakara be. Be sobisinu rewhna Nyenwe aị Jizosi k'agida. ¹⁸ Agida ele kweru ekwe varu kwuhia nhne be mernu nū ruwhnu ele badnụ. ¹⁹ Agida ele amusu vuyaru kpakara okwukwo be, kpọ be bekwnu nū ruwhnu ele badnụ. Be gwnukota onu ahia be, pokwu mkpuru iwai siliva isne. ²⁰ Kpm ikwu-onu Chiokike gbasaru, ji iknernema gwuzosi rikne.

²¹ Nga nhne ka mekworu, Pọlu kpebi o gawhe Masidonia nū Akaya zne Jeruselem. O kaa, "Me znekwo, m jeezne Rom." ²² O zizne ele neeyinu a aka izi, Timoti nū Erasitosi, zne Masidonia. O daziri ige matị n'eli Esia.

Eli ghara ghara n'Efesosi

²³ Okne eli ghara ghara dnarnu n'Efesosi kwnornu n'apna Nyenwe aị. ²⁴ Otu nye nookpu siliva, nye rewhna a bu Demetirisi, nye nookpu oro igbudu Diana, chi ele Efesosi, nye mernu ele ernu a nwe mbnarna k'agida. ²⁵ O sukwukota ele ernu a nū kpakara ele nū ya nwernu otu aka ernu, o kanu be, "Anu magwu nū a neenwehia agida iwai hite n'ernu aị. ²⁶ Anu noowhnu, nonu nhne badnū ka be kwu Pọlu neeme. O karu nū chi be jiri aka kpu buo chi ria ria. O mernu agida ele badnū kweru oka a, nū hna n'Efesosi ma nū kpakara eli Esia. ²⁷ O buo nū ernu aị joowhu dai, kovu ogwnu nootu aị nū oro okne chi aị Diana jjoburu nhne etekne, igwugwu a whu, bu chi ke kpakara ele Esia nū kpakara owa nookponu risi eli."

²⁸ Nga agida ele badnū wam nurnu a, onuma jihia be mkpoma, be bete neesi okokoba, "Djana ele Efesosi bu dikne." ²⁹ Mkpakpo wam gbasu kpakara eli-ohna. Agida ele badnū wam nwudne Gayosi nū Arisitakosi, ele rukna Masidonia be nū Pọlu sno neezne izi, pnurnu be zne ogbakoro eli-ohna. ³⁰ Pọlu pioru ma o zne nū ruwhnu ele badnū wam, kovu ele kweru ekwe kwéle a. ³¹ Agwna ele n'echi echi ele enyi Pọlu zi izi, naariasno a, o gésikọ ehni a n'ogbakoro.

³² Kovu nū mkpakpo zi nū rime oro ogbako wam, agwna badnū neesi otu nhne, ele berere neesi nhne berere, ele kakwo n'esilawuru be maá nhne be kwnornu gbakọ. ³³ Agwna be kaa nū Alekizanda bu nye risi mkpakpo wam, ele Ju gwuzote a nū ruwhnu ohna. Alekizanda whenu be aka ma o nwernu rikne kwu oka, ma o gohoru onu nū ruwhnu ele badnū.

³⁴ Kovu nga be mahiaru nū o bu nye Ju, be si okokoba n'otu onu lele awa lawuru, kaa, "Djana ele Efesosi bu dikne." ³⁵ N'ipne-aznu, nye gba okwukwo eli-ohna mee be daziri bii, o kaa, "Ele rukna Efesosi, ele badnū magwu nū eli

Efesōsi b̄itaru ọro D̄iana n̄u igbudu a ke hiri n'olu dna. ³⁶ Badn̄u nw̄ee rikne ọṅahoru nhne ka. An̄u daz̄iri bii, an̄u m̄ee nhne b̄uo ọma. ³⁷ An̄u kwuyaru ele rukna ka hna, ọ b̄u n'ez̄i n̄u be zn̄uge buznu n'oro D̄iana, m̄obu kpar̄i chi āi. ³⁸ Ọ b̄uru n̄u Demetirisi n̄u ele ọrnu a noobno nye ọbula nhne, ọbochi ikpe z̄i, ele risi ikpe z̄imako, be kpe ẹhni be ikpe n̄u ruwhnu ele ikpe. ³⁹ Ọ z̄i nhne berere an̄u pioru, be jookwu a n'oro ọgbako ikpe lele kpa iwu kwuru. ⁴⁰ Kwnornu n̄u ogwnu n̄otu āi n̄u be jaakaa n̄u a mernu mkpakp̄o n̄u nhne mernu tna. A nw̄ee rikne k̄owali risi mkpakp̄o ka m̄obu kaa nhne vuyaru a." ⁴¹ Nga o kwukworu kpa, ọ gbasa ọgbako wam.

20

P̄olu zn̄ernu Masidonia n̄u Ḡirisi

¹ Nga mkpakp̄o wam biri, P̄olu sukwuk̄ota ele kweru ekwe n'otu, kwunu be ọka ọsnuta mkp̄oma, ọ kan̄u be, be daz̄ikwaru nkari, o whoga zne Masidonia. ² O zne n̄u rime kpakara ẹli wam nookwu aḡida ikwu-ọnu ọsnuta mkp̄oma tem ọ vadu Ḡirisi. ³ Ọ daz̄iri p̄i ẹnwa ẹto. Ele Ju naagba iznuznu nhne be jeeme a kpa o pioru o zne Siriya, o kpebi ọ lahna hite n̄u Masidonia. ⁴ Sopata nnw̄o P̄irosi nye Beria snornu a zne, ma Ar̄sitakosi n̄u Sekundosi hi n̄u T̄esalonika, Gayōsi hi n̄u D̄ebi, Taīkikosi n̄u Tirofimōsi ele hi n'Esia, n̄u Timoti. ⁵ Ele ka beru ọsno neese āi n̄u Torasi. ⁶ Nga Iriri Br̄edi Wh̄uge Ọwhu whemernu, a hi n̄u Filipāi kw̄oru ọgbo zne ke ọbochi isne wheru d̄u Torasi. A daz̄iri otu ikwezu.

P̄olu zn̄ernu Torasi

⁷ N'ọbochi mb̄om n'ikwezu, kpakara āi gbak̄oru ma a ri wiri n'otu, P̄olu bete nookwunu ele badn̄u ọka tem d̄u n'esiaw̄uru abali, hne ọ b̄u n̄u ọ naala n'osisi. ⁸ Aḡida t̄onji noonwu n'oro olu hne a z̄i n'ọgbako. ⁹ Otu nnw̄o ikoro rukna r̄ewhna a b̄u Yutikōsi daz̄igwu ẹli n'olu mgbo-wekpeke. O bete neezni anyarna kpa P̄olu z̄i k̄oriri nookwu ọka, o hi n'olu ọro ke ikwnu ẹto dna n'ẹli n'anyarna. Be vuliz̄o a, k̄ovu ọ nw̄unam. ¹⁰ P̄olu gbada ẹli, dnagidne a, bnagidne a, ọ kaa, "Ogwnu t̄uko an̄u, ọ z̄i b̄udnu." ¹¹ Ọ lahna n̄u rime ọro olu, nyawa br̄edi, ri, kpa o kwukworu ọka gbu ọkwnu tem ẹhnam wasi, ọ la. ¹² Be kwala nnw̄o ikoro rukna wam ọro n̄u b̄udnu, be sn̄ta be ovu k'aḡida.

Hite n̄u Torasi zne Miletōsi

¹³ A bna ọgbo kw̄oru zne Asōsi, hne a jookwuru P̄olu n'ogbo. Ọ kann̄u āi a mee kpam, o jeeji ọchi zne p̄i. ¹⁴ Kpa o kwnusiri āi n̄u Asōsi, a vuru a n'ogbo zne Mitelini. ¹⁵ N'ekile a, a hi n̄u p̄i kw̄oru ọgbo zne nhne z̄i K̄iōsi nd̄undu. N'ọbochi ke sno a, a d̄u Samōsi n'ọbochi ke berere, a d̄u Miletōsi. ¹⁶ P̄olu kpebiri ọ kw̄oru ọgbo whe Efesōsi ma ọ gharu o tuwhu ige n'Esia. Ọ z̄i a wara wara ọ d̄u Jerusēlem, ọ b̄uru n̄u o jeeke o mee n'ọbochi P̄entikosi.

P̄olu kwunnu ele okno badn̄u Efesōsi ọka

¹⁷ P̄olu zizne izi hite n̄u Miletōsi zne Efesōsi kan̄u ele okno badn̄u ọgbako whn̄u a. ¹⁸ Nga be vaduru, ọ kan̄u be, "An̄u magw̄u kpa me tuwhuru ige me n̄u an̄u z̄i, hite n'ọbochi me varu ẹli Esia. ¹⁹ M ji m ovu hieru ẹli n̄u anyamini ẹkwna rn̄u ẹrnu lele nnw̄o izi Chiokike, ọ b̄u n'ez̄i n̄u ele Ju ji mm̄uma ọjo be kpakna m ẹhni. ²⁰ An̄u magw̄u n̄u ọ z̄i nhne ke jaabnan̄u an̄u iru ke me tugwannu an̄u kpa me neezni an̄u izi ọma, k̄ovu m zn̄irni m nhne n̄u ruwhnu ọhna n̄u hite n'oro an̄u z̄i ichne ichne. ²¹ Ma ele Ju ma ele b̄uo ele Ju, m d̄oru m

anụ aka nụ nsnị, ma anụ hi nụ nhne ọjọ anụ tughnasaknwusi Chiokike, kweru nụ Nyenwe aị Jizọsi. ²² Hite n'obno nsnị nhne Enine Nsọ kwuru, m jeezne Jeruselem, m mām nhne jaadnakwasị m pji. ²³ Kọvu m magwụ m nụ rime kpakara ẹli-ọhna, Enine Nsọ ọrụ m aka nụ nsnị, nụ ikelu nụ ọkpagbu neese m. ²⁴ Kọvu nụ kpakara nhne ka zá naakpa m, m zá m nọogwu bụdnu m nụ nhne zị mkpa, ma m rnụkwo m ernal Nyenwe aị Jizọsi nyernu m me rnụ. Ernu wam bụ ọ kpo okwo izi ọma oru Chiokike.

²⁵ “M zneghariri m n'esilawuru anụ zni izi ọma ẹli-eze Chiokike. M magwụ m nụ anụ jọowhnu m anya berere. ²⁶ Me kanụ anụ tna, nụ ọ zá nye ikpe ọvna a jaama m. ²⁷ Kwnornu nụ ọ zá nhne bụ echiche Chiokike ke me bítaru, gharu ọ kanụ anụ. ²⁸ Anya dū anụ ẹli n'ẹhni anụ, anụ legidne rumu atnurnu Chiokike ke Enine Nsọ yisiri n'aka anụ. Anụ zñụ rumu atnurnu ọgbako Chiokike jiri ọvna Nnwọ a zuru. ²⁹ M magwụ m nụ me la, edu wanọhia jaava n'esilawuru anụ, be jọodonu rumu atnurnu wam obirizi. ³⁰ Ige wava nga ele zị n'esilawuru anụ joolulu ezi ọka wam ma be duwhu ele kweru ekwe, mee be snornu be. ³¹ Anya dū anụ ẹli, anụ chenwanya nū m ji m agida anyamini ẹkwna iwhehnie nū abali neezni anụ nhne awha ẹto.

³² “Kítina, m neeyisi anụ n'aka Chiokike nū ezi ọka ke ikwu-ọnu oru a, ke nwernu rikne o wulizọ anụ olu lele ọro, nyee anụ ngozi nhne okehia ke a n'esilawuru ele ọ bítaru nso. ³³ M nwége m ọwho-anya nū hne siliva mọbu golu mọbu iwo nye ọbula zị. ³⁴ Anụ magwụ nū aka m lawuru rnūhiaru kpakara nhne ke zị m mkpa, nū ke me nū ele sno m. ³⁵ M gesiri m anụ nū hite n'ernal aka aị, a jeyisinu ele zá rikne aka. Anụ chenwanya ikwu-ọnu Nyenwe aị, ‘Owa ọma zīnu nye neekesi nhne kakwo nye nanahọru nhne.’”

³⁶ Nga Pọlu kwukworu ọka ka, ya nū be gwute mpnerne ọchi n'ẹli kpe okpukpe. ³⁷ Kpakara be naakwna ẹkwna kpa be bnakwnusiri a, snutu a ọnu ipne-aznū. ³⁸ Ẹhni nwurnu be n'ikwu-ọnu wam o kwuru nū be jọowhnu a anya berere, Kpakara be snornu a zne, ọ bna n'ogbo.

21

Pọlu znernu Jeruselem

¹ Nga aị nū be gbasaru, a kwọru ọgbo zne Kọsi otu ruwhnu, n'ekile a, a dū Rodisi, hite pji a zne Patara. ² A whnurnu otu ọgbo neezne Fonisia, a bna ọgbo kwọru whoga. ³ Nga a dūru hne a nọowhnu Saiporosi, a gharu a n'akarita zne Siriya. A hiedna nū Taya hne ọgbo wam noovume ivu a. ⁴ A whnurnu agwna ele kweru ekwe pji, aị nū be daziri otu ikwezu. Hite nū rikne Enine Chiokike, be kanụ Pọlu o znéko Jeruselem. ⁵ Kọvu nga ige aị zuru, a whoga. Kpakara be nū nnwerne be, nū rumu be snornu aị whoga n'ẹli-ọhna. Kpakara aị gwute mpnerne ọchi nū ngeri osimini kpe okpukpe. ⁶ A bekwurita ẹhni aị, a bna n'ogbo, be lahna ọro.

⁷ A kwọru ọgbo aị hite nū Taya zne Pitolimasi, a zne bekwu rumu nda aị, aị nū be daziri otu ọbochi. ⁸ N'ọbochi ke sno a, a vadu Sizaria. A bna n'oro otu nye nọokpo okwo izi ọma Chiokike, nye rewhna a bụ Filipu, a daziri n'oro a. Filipu bụ otu nū rime ele izi ẹsau wam be hohiaru nū Jeruselem. * ⁹ Filipu nwernu rumu oknornkno ẹno yóogbola izi ele nọokpo okwo izi ọma Chiokike.

¹⁰ Kpa a dazị n'oro a agida ọbochi, otu nye ọwhurninya be kwu Agabọsi hiri nū Judiya va. ¹¹ Ọ vakwnusi aị, gweru aị nū Pọlu, kne ẹhni a ọchi n'aka, ọ kaa,

* 21:8 Ernu Ele Izi 6:1-6

“Ka bu nhne Enine Nso kwuru, ‘O bu kpa be ele Ju jeekne nye nwe ajni ka nu Jeruselem, gweru a nyewhete a n’aka ele buo ele Ju.’ ”

¹² Nga a nuru a, ai nu ele eli wam riasno Polu o znekwadia Jeruselem. ¹³ Polu kaa, “Ndaa kpa anu naakwna ekwna neeme ma inwe gwu mkpoma m? Be jeekne m eriri kpoi nu Jeruselem, kovu m kwelem o nwu enwu kwnornu rehna Nyenwe ai Jizosi.” ¹⁴ Kpa a nwe rikne mee o gbanwo ovu a, a gweme aka ai, kaa, “Chiokike mee nhne bu echiche a.”

¹⁵ Nga a daziri ige mati pii, a jikneru o zne Jeruselem. ¹⁶ Agwna ele sno apna Jizosi ele zi nu Sizaria snornu ai, be duru ai zne n’oro otu nyerukna nye be kwu Masoni, nye Saiporosi, nye sno apna Jizosi gbu okwnu, a daziri nu n’oro a.

Polu vaduru Jeruselem

¹⁷ Nga a vaduru Jeruselem, rumu nda ai kwubnanya ai nkarị nkarị. ¹⁸ Ke chi boru, ai nu Polu snornu zne o whnu Jemisi, kpakara ele okno badnu ogbako Chiokike zi masi pii. ¹⁹ Polu bekwu be, kanu be otu otu kpakara nhne Chiokike mernu n’esilawuru ele buo ele Ju hite n’ernu izi oma a.

²⁰ Kpa be nuru a, be znarni Chiokike. Be kanu Polu, “Nwene ai, agida pokwu ele Ju kweru ekwe, be zi koriri neerne bekwnu nu mkpoma be, naabita Iwu Mozizi. ²¹ Agwna ele badnu kannu be nu i neezni kpakara Ju ele wu n’eli ele berere be sigbasi Iwu Mozizi, nu i neezni be kpa rumu be nka, be sno omen’eli ele Ju. ²² Be jonu nu i varu, ndaa kpa a jeeme? ²³ Bikno mee nhne a karu ji mee. Ele rukna eno zi n’esilawuru ai, ele kweru mkwna, ²⁴ snornu be zne mee mmemem obita ehni be richna, kwu ogwo nhne be mewhuru, ma be nwernu rikne koma risi be. Kpakara badnu jeeji ka mahia nu nhne be kwuru gbasiri i buo ezi oka, nu ji n’iwhuru i naabita Iwu Mozizi. ²⁵ Kovu ele buo ele Ju ele kweru ekwe, a ziznenu be okwukwo izi, kanu be nhne a kpebiri, be riko wiri be kwaru arjohna nyee renwu, mabu onarna, mabu anu obula be higburu ehigbu, be meko oyi.”

²⁶ Polu kwuru ele rukna wam, n’ekile a, ya nu be mernu mmemem obita ehni be richna. O bna n’Oro Nso Chiokike, kanu ele badnu obochi be jeemezu o bita ehni be richna, kwa masi arjohna nu risi kpakara be.

Be nwudneru Polu

n’Oro Nso

²⁷ O gwnarnu mati obochi esau obita ehni be richna zute, agwna ele Ju hiri n’Esi whnuru Polu n’Oro Nso. Be kpakne igbudu badnu wam, be nwudne Polu. ²⁸ Be siwama okokoba, “Ele Izireli, anu yisi aka, ka bu nwerukna wam naagaghari kpakara ohna neezni ele badnu nhne megidne ele Izireli, megidne Iwu Mozizi, ma Oro Nso ka. Kitna, o kwubnarnu ele buo ele Ju n’Oro Nso, meru hna zi nsu.” ²⁹ Ka bu kwnornu nu be whnuru Tirofimosi nye Efesosi hne ya nu Polu sno nu rime eli-ohna, be che nu Polu kwubnarnu a Oro Nso.

³⁰ Okne mkpakpo dna nu kpakara eli-ohna, ele badnu gbakota n’otu, nwudne Polu, dohala a nu rime Oro Nso, gbasni mgbo. ³¹ Igbudu badnu wam pioru o gbu Polu, kovu izi duru nye risi ele ogwnu Rom nsu nu kpakara Jeruselem neeme mkpakpo. ³² Ngangam, nye risi ogwnu ele Rom chiri ele nechi otu riwhu ele ogwnu nu ele ogwnu be, gbazne n’esilawuru igbudu badnu wam. Nga be whnuru a, ya nu ele ogwnu a, be sigbasi o li Polu nhne.

³³ Nye risi ogwnu wam znekwnusi Polu nwudne a, nyee iwu be tu a ijigba lawuru. O sika be, “Nyele bu nwerukna ka, kini bu nhne o mernu?”

³⁴ Agwna ele zi n’igbudu badnu wam neesi otu nhne, ele berere neesi nhne

berere. Okne mkpakpo dnarnu ke mernu nye risi ogwnu wam nwée rikne mahja risi nhne mernu. O kanu ele ogwnu be kwubna Polu rime hne ele ogwnu wu. ³⁵ Ya nu be snornu du mgbamgba ochi oro,† ele ogwnu wam kwuru a, o zi ele badnu wam mekasi nhne kwnornu ovrnarna chnarnu be n'anya. ³⁶ Be gbasornu a, neesi okokoba, “Gbu nwerukna ka.”

Polu goruru onu a

³⁷ Kpa be nookwubna Polu nu rime hne ele ogwnu wu, o kanu nye risi ogwnu, “Me kanu i oka sa?”

Nye risi ogwnu wam sika a, “I jeenwe rikne kwu Giriki? ³⁸ I buo nye Ijipiti wam nye n'ige wheru ewhe vuyaru omegidne, nye duru pokwu badnu eno ele ogbu badnu bna n'eli-ikpa?”

³⁹ Polu kaa, “M bu m nye Ju, be murnu m nu Tasosi nu eli Silisia, m bu m nye eli ke zi okne mkpa. Bikno, me kwunu ele badnu ka oka.”

⁴⁰ Nye risi ogwnu wam nyee a rikne, Polu gwuzoru nu olu mgbamgba ochi oro, whenu ele badnu wam aka. Nga be daziri bii, Polu kwunu be oka ikwu-onu ele Hiburu.

22

¹ O kaa, “Ele rukna, rumu nda, nu ele nda, bikno, anu bno nsnj kpa me noogoru onu m nu ruwhnu anu.” ² Nga be nurnu kpa o nookwu oka n'onu ele Hiburu, be daziri bii k'agida, Polu zne nu ruwhnu kaa, ³ “M bu m nye Ju, be murnu m nu Tasosi n'eli Silisia, kovu m soru m hna nu rime Jeruselem, lele nnwo okwukwo ke Gamalieli znukwaru nkari n'iwu ele nda aj, m ji m mkpoma orne bekwnu rnunu Chiokike ernu lele kpa anu zi tna. ⁴ M kpaknarnu m ele sno apna ka ehni du n'enwu. M nwudnernu m ele rukna nu ele rinya tubna be n'oro ikelu. ⁵ Nye risi arjohna nu kpakara ele eze-ikpe magwu nu m nookwu ezi oka. M naahjaru m n'aka be okwukwo izi be gbaznennu rumu nda ele Ju zi nu Damasikosi, m neezne pji ma m nwudne m ele badnu, tu be ijigba, pnurnu be va Jeruselem ma be ta be awhnuwhnu.

Polu kwuru nhne

gbasiri otuhasna a

(Ernu 9:1-19; 26:12-18)

⁶ “Kpa me neezne, o gwnarnu matj m du Damasikosi, n'iwnehnie, nu ibiri, okne iwhe hiri n'oligwe mukwasi m. ⁷ M dna n'eli, otu akpiri kannu m, ‘Solu, Solu, kini mernu i naakpakna m ehni?’

⁸ “M sika, ‘I bu nyele, Nyenwe aj?’

“O kaa, ‘M bu m Jizosi nye Nazareti, nye i naakpakna ehni.’ ⁹ Ele rukna me nu be sno whurnu iwhe wam, kovu be nuge akpiri nye nookwunu m oka.

¹⁰ M sika, ‘Ndaa nhne me jeeme, Nyenwe aj?’

“Nyenwe aj kaa, ‘Lizq, zne nu rime Damasikosi, be jaakanu i kpakara nhne Chiokike karu ji mee.’ ¹¹ Isni kpuru m kwnornu okne iwhe wam, ele me nu be sno toru m n'aka, duru m zne Damasikosi.

¹² “Otu nye rehna a bu Ananayasi, nye notu ogwnu Chiokike lele kpa iwu aj kwuru, nye kpakara ele Ju wu nu Damasikosi nooso anya, ¹³ o vakwnusi m, gwuzoru n'ehni m, kaa, ‘Nnwq nda Solu, whurnu osno,’ ngangam, m whurnu m osno, le a anya.

¹⁴ “O kaa, ‘Chiokike ke ele nda aj, hohiaru i ma i mahja echiche a, ma i whnu Nye Izi a ke mee mma, ma i nurnu kpa o nookwunu i oka n'akpiri ke a. ¹⁵ I jobu nye akebe a, ma i kanu ele badnu nhne i whurnu nu nhne i

† 21:35 mgbamgba ochi oro: Ka bu hne be pne neezne oro olu.

nurunu. ¹⁶ Kĩtna, i dázĩma, lizo, ma be wu i mini, ma be snusnama mmehie i hite n'okpokwu řewhna a.'

Polu, nye izi ele búo ele Ju

¹⁷ "M lahna nu rime Jeruselem, kpa me neekpe okpukpe n'Oro Nso, m whurunu m owhnurninya. ¹⁸ M whurunu m Nyenwe ai, o kaa, 'Lizo, wara wara, whoga nu rime Jeruselem, kwnornu be jéekwe akebne i gbasiri m.'

¹⁹ "M kaa, 'Nyenwe ai, be magwu nu m znernu m n'otu oro ogbako ele Ju du n'oro ogbako, nwudne ele kweru nu řewhna i, li be nhne yisi be n'ikelu. ²⁰ Nga be gburu Sitivini nye akebne i, m gwuzo m yisi aka n'enwu a, m legidnernu m iwo ele gburu a.'

²¹ "O kaa, 'Whoga, kwnornu m jeezizne i hne zi ikere, nu eli ele búo ele Ju.'

Polu bu nye Rom

²² Ele badnu wam bonu a nsni tem Polu kwu ka, be bete neesi okokoba n'okne nkoli, kaa, "Gweme nwerukna ka n'owa, o kwésile o zi budnu." ²³ Be neesi okokoba, neewhe iwo be n'olu risi be, nqobolizo ruznurnuznu. ²⁴ Nye risi ogwnu wam nyee ele ogwnu a iwu be kwubna Polu rime hne ele ogwnu wu, be pnia a nhne ma be mahia nhne ele Ju kwno neesi okokoba megidne a. ²⁵ Kpa be knernu a eriri ma be pnia nhne, Polu kanu nye wam neechi otu riwhu ele ogwnu gwuzo pi, "O kwesiri n'iwu o pnia nye Rom nhne, nye be kpege ikpe nhne ojo o mernu?"

²⁶ Nga nye ogwnu wam nuru a, o znekwnusi nye risi ogwnu kanu a, "Anya du eli nhne i neeme, nwerukna ka bu nye Rom."

²⁷ Nye risi ogwnu wam znekwnusi Polu sikwa a, "Kanu m, i bu nye Rom?"

Polu kaa, "Owe."

²⁸ Nye risi ogwnu wam kaa, "M kwuru m agida iwai si me ghoru nye Rom."

Polu kaa, "M bu m nye be muru lele nye Rom."

²⁹ Ngangam, ele rukna wam noopio o sikwa Polu ajiji sigbasi a, ogwnu turu nye risi ogwnu nga o nuru nu Polu bu nye Rom, nu o turu a ijigba.

Polu nu ruwhnu ele eze-ikpe

³⁰ Nye risi ogwnu piuru o mahia nhne bu ezi oka ele Ju kwno noobno Polu nhne, ke chi boru, o toma Polu ijigba, kanu ele risi arjohna nu kpakara ele eze-ikpe be gbako. O kwupiya Polu, gwuzote a nu ruwhnu be.

23

¹ Polu lebna anya n'esilawuru ele eze-ikpe wam, kaa, "Rumu nda m, ovu m zi snam nu ruwhnu Chiokike kpakara budnu m du tna." ² Nye risi arjohna be kwu Ananayasi kanu ele gwuzo Polu ndundu be gbọ Polu aka n'onu. ³ Polu kanu a, "Chiokike joogbo i aka, ji mkpo be teru znun. I dazi eli neekpe m ikpe lele kpa iwu kwuru, i noolulu iwu naakaa be gbọ m aka."

⁴ Ele rukna gwuzo Polu ndundu kaa, "I naakaja nye risi arjohna Chiokike?"

⁵ Polu saru be, "Rumu nda m, m maam nu o bu nye risi arjohna Chiokike. Be gbaru a n'okwukwo nsọ, kaa, 'I kwu nhne ojo megidne nye risi ele ke i.' "

⁶ Nga Polu whurunu nu agwna ele eze-ikpe wam bu ele Sadusi, ele berere bu ele Farisi, o siwama, "Rumu nda m, m bu m nye Farisi, ele nda m oknani bu ele Farisi. Be kwuyaru m n'ikpe hna kwnornu okwnata mkpoma me nwnu n'olizo n'enwu ke budnu." ⁷ Kpa o kwuru ka, ele Farisi nu ele Sadusi bete n'odugbuta, ogbako iznuznu ikpe wam kewa. ⁸ (Kwnornu nu ele Sadusi karu

nụ ele nwurru ọnwu jéelizọ n'ẹnwu, enine izi zfla, nụ enine zfla masị, ọwụ ele Farisi kweru nụ ẹto wam zị.)⁹ Ọgbugbo naala olu k'agida, agwna ele zni iwu ele otu Farisi gwuzoru kwusi ọka rikne, kaa, "O zá nhne ọjọ a whnurnu nụ rime nwerukna ka, ọ bụru nụ enine mọbu enine izi kwunu a ọka."¹⁰ Ọdogbuta wam larụ olu k'agida ke mernu ogwnu tūru nye risi ogwnu nụ be jọdogbu Pọlu. O nyee ele ogwnu a iwu be zne n'esilawuru be gweme Pọlu, kwubna a nụ rime hne ele ogwnu wu.

¹¹ N'abali ke sno a, Nyenwe aị gwuzoru n'ehni Pọlu, kaa, "Ogwnu túko i, kpa i gbarụ akebne m hna nụ Jeruselem, bụ kpa i jaagba akebne m nụ Rom masị."

Be gbarụ iznuznu o gbu Pọlu

¹² N'osisi, ele Ju gbakọru n'otu gba iznuznu. Be ọru risi nụ be jéeri wiri mọbu nwọ nhne ọbula tem be gbu Pọlu. ¹³ Be kakwo nri ele rukna ẹno ele snornu gba iznuznu be gbu Pọlu. ¹⁴ Be zneknwusi ele risi ariohna nụ ele okno badnụ, kaa, "A ọru risi n'otu nụ a jéeri nhne ọbula tem a gbu Pọlu. ¹⁵ Kịtna, bikno, jị nụ ele eze-ikpe ziznenu nye risi ogwnu ele Rom izi, ma o kwuhia Pọlu, anụ mee lele nụ anụ jaasikwahia nhne bụ risi ọka. A joogbu a sụ o vadu hna."

¹⁶ Nnwọ rukna nwene rinya Pọlu nurnu iznuznu wam, o zne bna nụ rime hne be bítaru Pọlu, kanụ a. ¹⁷ Pọlu sukwu otu nye ogwnu nẹechi otu riwhu ele ogwnu, kanụ a, "Kwuru nnwọ ikoro ka zneknwusi nye risi ogwnu, o nwernu nhne ọ jaakanụ a."

¹⁸ Nye ogwnu wam kwuru a, duzne a nụ hne nye risi ogwnu zị, kaa, "Pọlu nye ikelu sukwuru m, kaa me kwuya nnwọ ikoro ka hne i zị, kwnornu nụ o nwernu nhne ọ jaakanụ i."

¹⁹ Nye risi ogwnu wam tọru a n'aka whọga, sịkwa a, "Kini bụ nhne i jaakanụ m?"

²⁰ O kaa, "Ele risi ele Ju kwekọtaru nụ be jaakanụ i kwuhianu be Pọlu nụ ruwhnu ele eze-ikpe ekile, be nọogho aghigho, nụ ele ikpe jaasikwahia nhne bụ risi ọka gbasiri a. ²¹ Kọvu i bnó be nsnị, kwnornu nụ nhne nụ lele nri ele rukna ẹno jootugwa neese a. Be ọru risi nụ be jéeri wiri mọbu nwọ mini tem be gbu Pọlu. Be jiknenu o mee kpm, be neese nhne i jeekpebi."

²² Nye risi ogwnu wam kaa, "O zá nye i kanụ nụ i tnisinu m." O zihala nnwọ ikoro wam.

Be ziznenu Pọlu zneknwusi Felikisi

²³ Nye risi ogwnu wam sukwu ele ogwnu a lawuru nẹechi otu riwhu ele ogwnu, kanụ be, "Anụ jiknenu riwhu ele ogwnu lawuru o zne Sizaria, nụ ele gba iyinya nri ẹsau, ele ama-ogwnu riwhu lawuru, be jiknenu o zne n'otnu-ige ke tolu n'abali.* ²⁴ Anụ gweya iyinya Pọlu jaagba, anụ kwuzne a n'udno ke nye ọchichi Felikisi."

²⁵ Nye risi ogwnu wam gba ọkwukwo izi nụ kpa,

²⁶ Hite n'aka Kalaudiọsi Lisiasi, nyee Nye zị Ogwnu, nye ọchichi Felikisi, m bekwulem jị.

²⁷ Ele Ju nwudnenu nwerukna ka noopio o gbu a, m nurnu m nụ ọ bụ nye Rom, m chiri ele ogwnu dọhia a n'aka be. ²⁸ M pioru m ọ mahia nhne be noobno a, m kwuru a zne nụ ruwhnu ele eze-ikpe. ²⁹ M whnurnu m nụ ọ zá nhne o mernu be jeeji noogbu a mọbu tū a ikelu, nhne be noobno a

* 23:23 ọtnu-ige tolu n'abali: ọkwukwo ke mbom kwuru ige awa ke ẹto n'abali

bụ nhne gbasiri iwu be. ³⁰ Nga be kannu m nụ agwa ele Ju naagba iznuznu megidne a, m kpebi o ziyanu i ya. M kanu ele noobno a nhne be va gwnu iwu be megidne a nụ ruwhnu i.

³¹ Ele ogwnu wam mee kpa be nyernu be iwu. Be kwuru Pọlu n'abalị wam zne Antipatirisi. ³² N'ekile a, ele ogwnu ji ochi hiehna oro, be sigbasi ele gba iyinya ma be kwuru Pọlu zne. ³³ Be kwuru a zne Sizaria, nyee nye ochichi okwukwo izi wam, nyewhete a Pọlu masi. ³⁴ Nye ochichi wam gwnu okwukwo izi wam, o sika Pọlu eli o hi. Nga o whnurnu nụ o hi nụ Silisia, ³⁵ o kaa, “M joonu onu i nga ele noobno i nhne varu.” O nyee iwu be bita Pọlu n'obna Erudu hne be jeese a nse.

24

Pọlu nụ ruwhnu Felikisi

¹ Nga obochi isne whemernu, nye risi arjohna Ananayasị nụ agwna ele okno badnu nụ otu nye nogwnu iwu be kwu Tetulasi znernu Sizaria. Be gwuzo nụ ruwhnu Felikisi, gwnuhia nhne be noobno Pọlu. ² Be sukwu Pọlu, Tetulasi bete noobno Pọlu nhne nụ ruwhnu Felikisi, kaa, “Nye zị Ogwnu, hite n'ochichi i nụ akoniche i, a nwernu udno gbu okwnu, i mernu agida nhne oma n'eli ai. ³ A nakweru ka, n'ige obula nụ kpakara ohna ai hite n'otu mmamma a notunu i. ⁴ M chioje m o tuwhu ige i, m naariasno i, i gweru ovu oma i bno nsni nụ nhne a nookwu ige mati.

⁵ “A whnurnu nwerukna ka nụ o bụ nye naakpakna ele badnu ehni, o noovuya mkpakpo n'esilawuru ele Ju nụ kpakara owa, o bụ nye risi otu nye Nazareti. ⁶ O piuru o meru Oro Nso ai, a nwudne a. [A piuru o kpe a ikpe lele kpa iwu ai kwuru. ⁷ Kọvu nye risi ogwnu Lisiasi varu gweru anya rikne dhoru a n'esilawuru ai. ⁸ Lisiasi nyee iwu ele noobno nhne va nụ ruwhnu i.] O buru nụ i sika a ajiji, i jaamahia hite n'onu a kpakara nhne a noobno a.”

⁹ Kpakara ele Ju yisi onu noobno Pọlu nhne nụ o bụ ezi oka nhne Lisiasi kwuru.

Pọlu goru onu a nụ ruwhnu Felikisi

¹⁰ Nye ochichi wam whenu Pọlu aka, o kwu oka. Pọlu kaa, “M magwu m nụ i bụ nye ikpe eli ka agida awaha. Mkpoma nsoo m n'onu o goru onu m nụ ruwhnu i. ¹¹ I jeenwe rikne pohia nụ o kákwole nri obochi nụ ebo me znernu nụ Jeruselem o kpọ risi eli. ¹² Ele Ju whnúge me nụ nye obula nodogbuta nụ rime Oro Nso, be whnúge hne me naakpakne mkpoma ele badnu mọbu n'oro ogbako mọbu nụ hne berere nụ rime eli-ohna. ¹³ Be nwée rikne kahia nhne be kwno noobno m nhne. ¹⁴ Kọvu m nookwu ka nụ ruwhnu i, m neekpenu Chiokike ke ele nda ai hite nụ osno apna be karu nụ o búo ezi apna. M kweru m nụ kpakara nhne be gbaru n'Iwu Mozizi nụ okwukwo ele owhnurninya. ¹⁵ M nwernu m otu olile anya nụ Chiokike kpa ele ka nwernu, nū ele mee mma ma ele ojo jeehi n'enuw lizo. ¹⁶ Kwnornu nū m nwernu m olile anya ka, m naakpakna ehni m ehni ma m nwernu m ovu zị snam nụ ruwhnu Chiokike ma nụ ruwhnu badnu ige obula.

¹⁷ “Agida awaha m zila m nụ Jeruselem, m va gweyanu ele ke m iwai, kwa masi arjohna. ¹⁸ Kpa me neeme ka n'Oro Nso, be whnurnu m kpa me mezuru mmemem obita ehni m richna, be whnúge m hne me nū ele badnu zị, o zá mkpakpo me naakpakne. ¹⁹ Kọvu agwna ele Ju hi n'Esia va zị pji, be n'whuru be kwesiri o zị hna nụ ruwhnu i bno m nhne o buru nụ o nwernu nhne be ji megidne m. ²⁰ Mọbu ele rukna ka zị hna kahia nhne ojo be pihiaru nụ rime

m nga me gwuzoru nū ruwhnu ele eze-ikpe, ²¹ okwolem otu nhne me kwuru nga me gwuzoru nū ruwhnu be, ‘Anū neekpe m ikpe tna nū ruwhnu anū kwnornu nū m kweru m nū ele n̄w̄urnu ɔn̄wu jeeliz̄o n'ɛn̄wu bna nū b̄ud̄nu.’ ”

²² Felikisi nye magwū nhne gbas̄iri apna ka, mesni ikpe, kaa, “M jaawa ikpe nga nye risi ɔgw̄nu Lisiasi varū.” ²³ O kanū nye ɔgw̄nu wam n̄ēchi otu riwhu ele ɔgw̄nu o legidne P̄olu anya, k̄ovu o nyee a oghere, kweru ele enyi a znenu a izi.

P̄olu nū ruwhnu Felikisi nū Durusila

²⁴ Nga ɔbochi ele wheru, Felikisi nū nnwerne a Durusila nyerinya Ju varū. O dusi be sukwa P̄olu ma o bno ns̄n̄i kpa o jookwu nhne gbas̄iri ɔkwnata ovu nū Karāsi Jiz̄osi. ²⁵ Kpa P̄olu nookwu nhne gbas̄iri ome mma, badnū ojikwaru ɛhni a, nū ikpe ke jaava, ɔgw̄nu t̄uru Felikisi, ɔ kaa, “Bikno, la k̄itna, m joosukwu i nga me nwernu oghere.” ²⁶ O leru anya nū P̄olu jeenye a īwai, o noosukwu a ige ɔbula ya nū a nookwurita ɔka.

²⁷ Kpa awha law̄uru whemernu, Pok̄osi Fesit̄osi gweru ɔn̄odi Felikisi lele nye ɔchichi. Felikisi mernu ma mkp̄oma s̄o ele Ju n'ɔnu, ɔ sigbas̄i k̄oriri P̄olu n'oro ikelu.

25

P̄olu kweru o zne nū ruwhnu Siza

¹ Kpa Fesit̄osi varū, ke ɔbochi ɛto whemernu, o hi nū Sizaria zne Jerusēlem. ² Ele risi ar̄ohna nū ele risi ele Ju bno P̄olu nhne nū ruwhnu Fesit̄osi. Be r̄iasno a ³ o menu be nhne ɔma, o mee ma P̄olu va Jerusēlem. Be kwuru kpa kwnornu nū be gbalam iznuznu o gbu a n'apna. ⁴ Fesit̄osi kaa, “P̄olu z̄i n'ikelu nū Sizaria, m jaalahna p̄i ige mat̄i. ⁵ Ele risi anū snornu m zne Sizaria bno nwerukna ka nhne ɔ b̄uru nū o mernu nhne ojo.”

⁶ Fesit̄osi daz̄i ɔbochi ɛsato m̄obu nri berere, lahna Sizaria. N'ɔbochi ke sno a, ɔ daz̄iri nū ngadna ikpe, kaa be kwuya P̄olu. ⁷ Nga P̄olu varū, ele Ju hi nū Jerusēlem varū gwuzoru a nd̄undu, bete noobno a aḡida nhne t̄u ɔgw̄nu be nw̄ee rikne gwuzote nkari.

⁸ P̄olu ɔ̄oru ɔnu a, “O z̄a nhne ojo me mernu megidne iwu ele Ju, m̄obu Oro Nso Chiokike m̄obu Siza.”

⁹ Fesit̄osi ma o mee nhne j̄ooso ele Ju n'ɔnu, ɔ s̄ikwa P̄olu, “O jaamas̄i i o zne Jerusēlem ma m kpe j̄i ikpe nū nhne be noobno i nū ruwhnu m p̄i?”

¹⁰ P̄olu kaa, “M gwuzo m nū ruwhnu ɔro ikpe Siza, hne be kwesiri o kpe m ikpe. O z̄a nhne ojo me mernu ele Ju ke j̄i n'iw̄huru i magwū. ¹¹ O b̄uru nū m luluru m iwu, m̄obu mee nhne me kwesiri ɛn̄wu, m kwerulem ɔ n̄w̄u ɛn̄wu. K̄ovu nū nhne be noobno m b̄uo ezi ɔka, ɔ z̄a nye jeenwe rikne kwuru m nyee be, m jeezne nū ruwhnu Siza.”

¹² Fesit̄osi nū ele neezni a ezni gba iznuznu, ɔ kaa, “I karū nū i jeezne nū ruwhnu Siza, i jeezne nū ruwhnu Siza.”

P̄olu nū ruwhnu Aḡiripa nū Benisi

¹³ Kpa ɔbochi ele nū ele wheru, Eze Aḡiripa nū nwene a rinya Benisi varū Sizaria va o bekwu Fesit̄osi. ¹⁴ Kpa be daz̄iri aḡida ɔbochi, Fesit̄osi kanū eze nhne gbas̄iri P̄olu, “O z̄i otu nwerukna Felikisi sigbas̄iri n'ikelu hna. ¹⁵ Nga me znernu Jerusēlem, ele risi ar̄ohna ele Ju nū ele okno badnū bnornu P̄olu nhne, kaa, me kpe a ikpe ɛn̄wu. ¹⁶ K̄ovu m kannū m be nū ele Rom z̄a neekpe

nye ɔbula ikpe ɛnwu hna be béle ɔsno mee ya nɔ ele noobno a nhne whnɔta ruwhnu nɔ ruwhnu, ma o nwernu oghere ɔɔru ɔnu a. ¹⁷ Nga be varu hna, m gbúgele m ɔkwnu, ke chi ɔɔru m daziri nɔ ɔro ikpe, kaa be kwuya nwerukna wam. ¹⁸ Ele noobno a nhne nwée rikne bno a nhne ɔjo ɔbula me neeche be jooobno a. ¹⁹ Kɔvu be nɔ Pɔlu nɔɔdogbuta nhne gbasiri ɔkwa Chiokike be, nɔ otu nwerukna rɛwhna a bɔ Jizosi, nye nwurnu ɔnwu, kɔvu Pɔlu naakaa nɔ ɔ zi bɔɔnu. ²⁰ M máam nhne me jeeme dna ndidna gbasiri ɔka ka, m sika Pɔlu ma ɔ jaamasɔ a o zne Jeruselem, ma m kpe m a ikpe kwnornu nhne be noobno a. ²¹ Kɔvu Pɔlu karu be bɔta a n'ikelu ma Siza kpe a ikpe. M nyee iwu be bɔta a n'ikelu tem m zizne a ke Siza.”

²² Agiripa kanu Fesitosi, “M jeeji nsni m nurnu nwerukna ka.”
Fesitosi kaa, “I jɔonu a n'ekile.”

Pɔlu nɔ ruwhnu

Eze Agiripa

²³ N'ekile a, Agiripa nɔ Benisi jiri okne tne eri nɔ dudugna bnanya ɔro ɔgbako, ma ele risi ele ɔgwu nɔ ele risi eli. Fesitosi kaa be kwuya Pɔlu, be kwuya Pɔlu. ²⁴ Fesitosi kaa, “Eze Agiripa, nɔ kpakara ele aɔ nɔ be zi hna, anu whnurnu nwerukna ka nye kpakara ele Ju zi hna nɔ Jeruselem dnarnu ikpo gbasiri a nɔ ruwhnu m. Be siwama okokoba nɔ o kwésile ɔ zi bɔɔnu neezne nɔ ruwhnu. ²⁵ Kɔvu nɔ m pihɔjala m nhne o mernu ke kwesiri be ji kpe a ikpe ɛnwu. ɔ kaa nɔ o jeezne nɔ ruwhnu Siza, m kaa nɔ m jeezizne a. ²⁶ Kɔvu m nwée m risi nhne me jaagbaznenu Siza ɔkwukwo gbasiri a. ɔ bɔ nhne mernu me kwuhɔru a nɔ ruwhnu anu, ke kakwo nɔ ruwhnu i, Eze Agiripa, ma a dna ndidna ɔka ka, m jeenwe risi nhne me jaagba n'ɔkwukwo. ²⁷ Kwnornu nɔ m kwésile m o zizne nye ikelu hne me nwée rikne kahɔa risi nhne be noobno a.”

26

Pɔlu nɔ ɔɔgoru ɔnu

nɔ ruwhnu Agiripa

¹ Agiripa kanu Pɔlu, “Ka bɔ oghere i nwernu i jookwu ɔnu i.”

Pɔlu dnɔsnima aka a, ɔru ɔnu a, ² “Eze Agiripa, m gwnurnu m ɛhni m nye ruwhnu ɔma nɔ m jɔɔgoru ɔnu m nɔ ruwhnu i tna, hite nɔ kpakara nhne ele Ju noobno m. ³ Ke kakwo, kwnornu nɔ i magwu kpakara omen'eli ele Ju nɔ nhne a kwno nɔɔdogbuta, m naarjasno, bikno, nwe ndidi, bnote m nsni n'ɔnu. ⁴ Kpakara ele Ju magwu kpa bɔɔnu m zi hite nga me bɔ nnoɔ ikoro. Be magwu hite nɔ mbom kpa me wuru kpakara bɔɔnu m nɔ rime eli m ma nɔ Jeruselem. ⁵ Be magwu, ɔ buru be jeekwe agba akebe, nɔ hite nɔ mbom m bɔ m nye otu siri rikne nɔ okpukpe aɔ, m bɔ m nye Farisi. ⁶ Kɔtɔna, m gwuzogwu m n'ikpe kwnornu nɔ m nwernu m olile anya nɔ mkwna Chiokike kweru ele nda aɔ. ⁷ Ka bɔ mkwna ke Chiokike kweru kpakara nri avnurnu nɔ ɛbo ke aɔ, kpa be neekpenu Chiokike iwhnehnie nɔ abali. ɔ bɔ kwnornu ɔkwɔnata ovu ka, Eze Agiripa, nhne ele Ju kwno noobno m nhne. ⁸ Ndaa kpa anu nwée rikne kwe nɔ Chiokike neeme ele nwurnu ɔnwu hi n'ɛnwu lizo?

⁹ “Me n'iwuru m cheru nɔ m jeenwe rikne mee nhne megidne rɛwhna Jizosi nye Nazareti. ¹⁰ ɔ bɔ nhne me mernu nɔ Jeruselem. M nahɔru m rikne n'aka ele risi arɔhna yisi agida ele Chiokike n'ikelu, nga be noogbu be, m yisiri m aka m megidne be. ¹¹ Agida ige m znernu m hite n'otu ɔro ɔgbako ele Ju dɔ berere ta be awhnɔwhnu, mee ma be ɔɔnahoru rɛwhna Jizosi, m wuru okne ɔnuma ke mernu m zne n'eli ele berere kpakna be ɛhni.

Otuhnasna mkpoma Pọlu
(Ernu 9:1-19; 22:6-16)

¹² “Ka bu nhne me kwno neezne Damasikos ni rikne nu iwu ele risi ariohna. ¹³ N’apna n’esilawuru iwhnehnie, Eze, m whnurnu m okne iwhne kpakpa iwhne ehniam hiri n’oligwe mukwasi me nu ele nu me sno. ¹⁴ Kpakara a dna n’eli, m nurnu m otu nkoli kanu m n’onu ele Hiburu, ‘Solu, Solu, ndaa nhne i kwno naakpakna m ehni, i nwée rikne gba ochi n’igwnu.’

¹⁵ “M sika, ‘I bu nyele, Nyenwe a?’

“Nyenwe a! kaa, ‘M bu m Jizosi nye i naakpakna ehni. ¹⁶ Lizo, gwuzoru n’ochi i lawuru. M mernu m ma i whnu m anya, ma m hohia m ji buru nye izi m, i jaakanu ele berere nhne i whnurnu tna, nu nhne me jeegesi i nu ruwhnu.

¹⁷ M jodohia i n’aka ele Izireli ma n’aka ele buo ele Ju ele me jeezizne i. ¹⁸ M jeezizne i ma i kpume anya be, mee be hi n’ochichiri bna n’iwhne, hite nu rikne Ekwensu tuhnasna hne Chiokike zi. Ngam, Chiokike jaagarunu be mmehie be, ma be nwehia oghere n’esilawuru ele Chiokike bitaru nsọ hite n’okwnata ovu nu me.’

Pọlu tnurnu otnutnu ernala

¹⁹ “Eze Agiripa, m mene m risi rikne n’owhurninya wam hiri n’oligwe va. ²⁰ Hite nu rime Damasikos, Jeruselem nu kpakara Judiya, du ele buo ele Ju, m kpuru m okwo be hi nu nhne ojo be tuhnasna, vakwnusi Chiokike, mee nhne neegesi nu be hiri nu mmehie be whuya. ²¹ Ka bu nhne mernu ele Ju nwugwuru m n’Oro Nso, ma be gbu m. ²² Kovu Chiokike yinu m aka du tna, m gwuzo m hna naagba akebbe nyee ele ezi nu ele mati. Nhne me nookwu bu nhne ele owhurninya nu Mozizi kwuru jeeme. ²³ Be karu nu Karaisi jaatariri awhnuwhnu, kovu o joobu nye mbom jeehi n’enwu lizo, gesi ele Ju iwhne ke oznohia ma ele buo ele Ju.”

²⁴ Kpa Pọlu zi nngoru onu a kpa, Fesitosi gweru okne nkoli si okokoba, kaa, “Pọlu, era naachna i, okne omumu okwukwo i neeme era naagba i.”

²⁵ Pọlu kaa, “O za era naagba m, Fesitosi Nye zi Ogwnu. Nhne me nookwu bu ezi oka nu oka nye anya dnornu. ²⁶ Eze, i magwu kpakara nhne me ji m onu nookwu. M magwu m nu i magwu kpakara be, kwnornu nu o za nhne be mernu nu hne zi mgwugwa. ²⁷ Eze Agiripa, i kwegwu nu nhne ele owhurninya kwuru? M magwu m nu i kwegwu.”

²⁸ Agiripa kanu Pọlu, “N’ige mati ka, i nwernu rikne mee m buru nye kweru nu Karaisi?”

²⁹ Pọlu saru a, “N’ige mati mọbu ke kwu, okpukpe m hne Chiokike zi bu ma ji nu kpakara ele noobno m nsnj tna buru nhne me bu, o buo n’ijigba ka.”

³⁰ Eze nu nye ochichi nu Benisi nu kpakara ele nu be dazi lizo. ³¹ Be whoga, zne nookwu n’esilawuru be, be kaa, “O za nhne ojo nwerukna ka mernu be jeeji gbu a mọbu tu a ikelu.” ³² Agiripa kanu Fesitosi, “O buru nu nwerukna ka kwule nu o jeezne nu ruwhnu Siza, be znernu sigbasi a, o la.”

27

Pọlu kworu ogbo zne Rom

¹ Nga be kpebiri nu a jeezne Itali, be gweru Pọlu nu agwna ele ikelu berere yisi n’aka otu nye neechi otu riwhu ele ogwnu rewhna a bu Jiljosi, nye ogwnu ele otu Ogositosi. ² A bna ogbo hite n’Adiramitium ma a zne n’apna eli Esia, a kworu ogbo zne. Arisitakosi nye Tesalonika n’eli Masidonia snornu a.

³ Ke chi boru, a du Saidoni. Hite n’ovu oma, Jiljosi sigbasi Pọlu o zne whnu ele enyi a, be nyee nhne zi a mkpa. ⁴ A hite nu pii zne, kovu ruwhere

neewhegidne aì, a kwòru ògbo whe aznú èlì òhia esilawùru Saìporosi. ⁵ A kwòwhe osimini Silisia nù Pamfilia, vadu Mira nù rime Lisia. ⁶ Nye nẹchi ele ògwu whnùrnú otu ògbo hí nù Alẹkizandaria ke neezne Ítali, o yisi aì n'ògbo wam. ⁷ A kwòru wòhnernerne agìda òbochi, hite nù nhne osi rikne a vadu n'èlì Sinidusi, ruwhere kwéle a zne nù ruwhnu, a kwòru ògbo whe aznú èlì Kiriti whe Salimone. ⁸ A nòokwo ògbo wà ngeri èlì. Hite nù nhne osi rikne a dù hne be kwu “Onu Mini Udno,” ke zá ikere nù èlì-òhna Lasia.

⁹ Kpa a tuwhuru agìda ige, a whnùrnú nù ò kwò ògbo kítina nù lele nhne aghòm, kwnornu nù Òbochi Okpusni Mmehie* gawhelem. Pòlu zni be ezni, ¹⁰ “Ele nwe m, m whnùrnú m nù izne mini aì ka hite kítina jòoburu nhne aghòm, ivu nù ògbo joolulu, ma bùdnú ele badnú.” ¹¹ Kòvu nye nẹchi ele ògwu gnernù nsnì nhne nye nòokwo ògbo nù nye nwe ògbo kwuru karù nhne Pòlu kwuru. ¹² Èlì ngeri osimini wam búo òma ò dazìri n'ige okirika, agìda ele kakwo kweru be kwòma ògbo bna osimini ma be zne Fonikisi. Hna bú ònu mini n'èlì Kiriti ke keteru ruwhnu nù nkala lawùru nù òdidna èhnam.

Abaka-mini osimini

¹³ Ruwhere matì hite nù èlì èlì bete neewhe, ele rukna wam neeche nù be jeeme kpa be kwuru, be òlizo nkno ògbo kwòru ògbo neezne nù ngeri Kiriti. ¹⁴ O gbùle òkwnu ruwhere siri rikne be kwu rugwu òbosi èhnam bete ewhe hite n'èlì òhia esilawùru wam. ¹⁵ O whekwasì ògbo wam, a nwéle rikne knekwali ògbo wam, a sigbasi a ma ruwhere vuru a neezne. ¹⁶ A kwòru ògba whe aznú èlì òhia esilawùru matì be kwu Kauda. Ò rarù èhni o vubna ògbo matì aì nù rime ògbo aì. ¹⁷ Nga be vuru ògbo matì wam, be gweru eriri knegidne ògbo aì gburugburu. Be nòotu ògwu ò zì be dnabna nù rime rìzna ròto nù ngeri Libiya, be gwedna bala ògbo, sigbasi ògbo ma ruwhere vuru a neezne. ¹⁸ Okne abaka-mini bete ewhe, ke chi bọru be bete nootuwu ivu zì n'ògbo nù rime mini. ¹⁹ N'òbochi ke sno a, be gweru aka be túbna nhne be jì nòokwo ògbo osimini. ²⁰ Agìda òbochi, a whnúna èhnam mòbu mbò, ruwhere zì kòriri neewhesi rikne. A nwéma ntúkwasì ovu nù o nwernu nye be jòoznohia.

²¹ Ele rukna wam dazì agìda òbochi, ríle wiri, Pòlu gwuzoru nù ruwhnu be, kaa, “Ele nwe m, anù bnóne nsnì nhne me kwuru, a znékele òkwohala ògbo hite nù Kiriti, a znékele owu mwhu kpakara nhne ka. ²² Kítina, anù nwe ovu siri rikne, ò zá nye òbula n'esilawùru anù jootuwu bùdnú a, okwolem ògbo joowhu. ²³ Kwnornu nù enine izi Chiokike nye nwe m, nù nye me neekpenu gwuzoru nù ngeri m abalì tna. ²⁴ Ò kaa, ‘Pòlu, ògwu tú ì, i joogwuzorìri nù ruwhnu Siza, Chiokike hite n'oru a nyenem jì kpakara bùdnú ele jì nù be zì n'ògbo.’ ²⁵ Ele nwe m, anù nwe ovu siri rikne, kwnornu nù m kwnatarnù m Chiokike mkpòma nù o jeeme kpa ò kanù m. ²⁶ Kòvu a jaakpòtasi n'otu èlì òhia esilawùru n'osimini.”

Ògbo wam kpuru

²⁷ N'òbochi ke nri nù èno n'abalì, abaka-mini noovughari aì nù osimini Adiratiki. N'esilawùru abalì ele nòokwo ògbo neeche nù a zì ndùndu ngeri èlì. ²⁸ Be gwedna eriri whnù nù mini zì otu riwhu nù nri lawùru rula èlì èlì, ige matì be tù kwno a berere whnù nù ò bú nri tolu. ²⁹ Be nòotu ògwu n'ògbo aì jòokpòtasi nù rugwu, be gwedna nkno èno hite n'aznú ògbo, neekpe òkpukpe ma iwhe whùya. ³⁰ Ele nòokwo ògbo noopio ma be gbawhu n'ògbo, be gwedna ògbo matì nù mini nòoghò aghìghò lele be neezne bíta nkno nù

* **27:9** Òbochi Okpusni Mmehie mòbu òwhajì-èlì Òkwukwo ke mbòm kwuru òbochi ovu ònu

ruwhnu ọgbo. ³¹ Kọvu Pọlu kanu nye neechi ele ọgwu nu ele ọgwu, “Ọ buri ele ọokwo ọgbo dazila nu rime ọgbo, be jooznohia anu.” ³² Ele ọgwu wam gbubi eriri knegwu ọgbo matị wam, sigbasi a, o wheru zne.

³³ Kpa chi ọobo, Pọlu riasno be ri wiri, “Anu neese ka bu nri ọbochi nu eno, anu rile nhne ọbula kpakara ige ka. ³⁴ Bikno, anu ri wiri, ọ zi mkpa ma anu ziri budnu, otu rukeri-ize anu jaadnaha nu risi anu.” ³⁵ Kpa o kwukworu ka, Pọlu gweru bređi, tunu Chiokike mmamma nu ruwhnu kpakara be, nyawa a, bete neeri. ³⁶ Be yisi ehni, nye ọbula n'esilawuru be ri wiri. ³⁷ A zi riwhu badnu lawuru nu nri esau nu isunu nu rime ọgbo. ³⁸ Kpa be rikworu wiri, be tubna kpakara ikpa zi n'ọgbo ma ọgbo ziri ewheke n'olu mini.

³⁹ Nga chi bori, ele ọokwo ọgbo ma ẹli ka, kovu be whuru otu onu mini riza riza, be kaa, ọ buri o jeekwe omume be jooke ọgbo n'olu riza. ⁴⁰ Be gbuhala nkno, sigbasi ọ dnabna nu rime osimini, be kneme eriri kne nhne be jeeji o kwọ ọgbo. Be gwelizo bala nu ruwhnu ọgbo, ma ruwhere whewasi a nu ruwhnu, be neeze nu mkpomkpo ẹli. ⁴¹ Ọgbo dnakwasị olu riza, mii nu riza, ruwhnu ọgbo takwnusi nwée rikne whuya, aznu a gbaja mpekele mpekele hite n'abaka-mini. ⁴² Ele ọgwu piuru ma be gbu kpakara ele ikelu, ọ zi otu badnu gwu mini gbawhu. ⁴³ Kovu nye neechi ele ọgwu piuru ọ bira Pọlu budnu, kwéle be mee kpa. Kovu ọ kanu kpakara ele rukna wam ele marnu o gwu mini be dnabna mini, beru osno gwuru mini zne mkpomkpo ẹli. ⁴⁴ Ọ kanu ele berere snornu be, knernu aka n'isisi mọbu mpekele ọgbo, kpakara ai mernu kpa du olu ẹli.

28

N'eli Malita

¹ Nga a duru n'eli n'udno, a nurnu nu ẹli ohia esilawuru wam be kwu a Malita. ² Ele nwe ẹli wam gesiri ai ovu oma k'agida, kpa mini noozo, iyi notu, be kpawhusi bekwnu kwnornu ai. ³ Pọlu chikota nkala isisi notubna be nu rime bekwnu, otu okpu-ẹli bekwnu chihiaru gbakwnusi Pọlu n'aka. ⁴ Ele nwe ẹli whuru hne agwo wam gbakwnusiri Pọlu n'aka, be kwu n'ehni be, “Nwerukna ka bu nye noogbu badnu, ọ bu n'ezị nu ọ whuyaru nu rime ọgbo, nhne ojo a nooso a.” ⁵ Kovu Pọlu kpabna agwo wam nu rime bekwnu. Ọ za nhne mernu a. ⁶ Be neese, neele anya nu ọ jaaza, mọbu dna n'eli nwuma. Be se gbu okwnu, ọ za nhne buo oma be whuru, be gbanwo mkpoma be kaa, “Ọ bu chi.”

⁷ Hne zila ikere bu agida ẹli nye risi ẹli wam be kwu Pubiliysi. O kwubnanyaru ai nkari, ọbochi eto a zi n'oro lele ele izne. ⁸ Nda Pubiliysi dnanyi ẹli naaria ehni igbugbu ogori nu ruwho owuwu. Pọlu zne nu rime oro hne ọ zi, kpenu a okpukpe, tukwasi a aka a lawuru, gwọ a. ⁹ Nga ka mernu, kpakara ele berere n'eli wam naaria ehni igbugbu varu, Pọlu gwọ kpakara be. ¹⁰ Be nyee ai agida nkesi, nga a bnarnu ọgbo panizo izne mini ai, be nyee ai agida nhne zi ai mkpa.

Hite nu Malita du Rom

¹¹ Ke enwa eto wheru, a kworu ọgbo hi nu Alẹkizandaria be kwu “Rumu Ejima.” Ọgbo ka daziri hna n'okirika. ¹² A vadu ẹli Sırakosi daziri pii ọbochi eto. ¹³ Hite nu pii, a kworu ọgbo zne ẹli Regium, ke chi a bori, ruwhere bete neewe hite nu ẹli ẹli, n'ọbochi lawuru a vadu ẹli Putepli. ¹⁴ A whuru agwana rumu nda, be riasno ai daziri otu ikwezu pii. Ka bu kpa a jiri vadu Rom. ¹⁵ Rumu nda ele zi nu Rom nurnu nhne gbasiri ai, be va hne zi ikere lele Ahia

Apɪusi nɔ Ɔro Ɛto Ele Izne, kwnusi aɪ. Nga Pɔlu whnɔrnu be, ɔ tɔnu Chiokike mmamma, mesi mkpɔma rikne.

Pɔlu nɔ rime Rom

¹⁶ Nga a vaduru Rom, be kweru Pɔlu wuru ke a ichne ya nɔ nye ɔgwɔneese a.

¹⁷ Kpa ɔbochi ɛto wheru, Pɔlu sukwukɔta ele risi Ju ikwu. Nga be gbakɔru, ɔ kanɔ be, “Rɔmu nda m, ɔ bu n'ezi nɔ ɔ zɔ nhne ɔjo me mernu megidne ele ke aɪ mɔbu omen'eli a nahɔaru n'aka ele nda aɪ, be mernu m nye ikelu nɔ rime Jeruselem, gweru m nyewhete n'aka ele Rom. ¹⁸ Be sɔkwaru m ajji, be pioru ɔ sigbasi m kwnornu nɔ be whnɔrnu nɔ ɔ zɔ nhne ɔjo me mernu ke kwesiri ɛnwu. ¹⁹ Nga ele Ju kwéle, be mernu m, m kaa nɔ m jeezne nɔ ruwhnu Siza, ɔ bu n'ezi nɔ ɔ zɔ nhne me noobno ele ke m. ²⁰ Ɔ bu nhne me kwno pio ma me nɔ anɔ kwurita ɔka, kwnornu be tɔru m ijigba ka kwnornu nɔ nhne wam kpakara ele Izireli neele anya a.”

²¹ Be sarɔ Pɔlu, “Ɔ zɔ ɔkwukwo izi ɔbula a whnɔrnu hite nɔ Judiya gbasiri i, ɔ zɔ rɔmu nda aɪ vuyarɔ ɔtɔntɔnu mɔbu ɔka ɔjo ɔbula gbasiri i. ²² Kɔvu a jɔonu nhne i jookwu, kwnornu nɔ kpakara ele badnɔ nookwu ɔka megidne otu wam i noosno.”

²³ Be nɔ Pɔlu yi igba, agida be varɔ n'ɔbochi wam hne Pɔlu zi. Hite n'ɔsisi du abali ɔ znirni be izi ɔma eli-eze Chiokike. Ɔ gbalɔ ma be jeekweru nhne gbasiri Jizɔsi. Pɔlu kanɔ be kpakara nhne be gbarɔ n'Iwu Mozizi nɔ nhne ele ɔwhnurninya gbarɔ n'ɔkwukwo nsɔ. ²⁴ Agwɔna be kweru ikwu-ɔnu a, kɔvu ele berere kwéle. ²⁵ Kpa be naala, okewa ziri n'esilawuru be, Pɔlu kwuru otu nhne ka, “Enine Nsɔ kwuru nkari hite n'ɔnu Azaya nye ɔwhnurninya nyee ele nda anɔ,

²⁶ ‘Zne kanɔ ele ka,

Anɔ jaazi nɔonu kpɔi, kɔvu anɔ jɔoghohia.

Anɔ jaazi neele anya, kɔvu anɔ jɔowhnu ɔsno.

²⁷ Kwnornu ovu ele ka zi rɔnya,

nsni nynɔrnu be,

anya be kpuru isni,

ɔ zi be whnɔ n'anya be,

nsni be nurnu,

echiche be ghohia, be tɔhnasna mkpɔma,

m gwɔ ɛhni igbugbu be.’ ”

²⁸ Pɔlu kwukwo ɔka a, kaa, “Anɔ mahɔa nɔ ɔznohia Chiokike bu nhne be gwenzenu ele buɔ ele Ju. Be joobno nsni.” [²⁹ Kpa Pɔlu kwukworu ɔka, ele Ju la, nɔdogbuta n'anya rikne n'esilawuru ɛhni be.]

³⁰ Awɔha lawuru Pɔlu wuru n'ɔro ke a, nɔokwu ɔgwɔ ɔro, nanabnanya kpakara ele naavakwnusi a. ³¹ Ɔ kpɔ okwo izi ɔma eli-eze Chiokike, zni nhne gbasiri Nyenwe aɪ Jizɔsi Karaɔsi hite n'ɔnu rikne, ɔ zɔ nye noobnosni a.

**Okwukwo izi Pọlu
gbaznennu
Ele Rom
Nhne gbasiri okwukwo izi ka**

Okwukwo izi Pọlu gbaznennu ele Rom bu ma be jiknenu o nabnanya Pọlu nu Rom. Echiche a bu ma o rnu ernalu n'esilawuru be ige mati, hite n'oyi aka be, o zne Sipi. Okwukwo izi ele Rom negesi kpa Chiokike noogwunu ele badnu ele ikpe mana, mee ya nu be ziri n'udno. Chiokike mernu ele badnu nu a ziri n'udno hite n'okwnata mkpoma ke zi nu Jizosi Karaishi. Nye Karaishi obula nwernu udno kwnornu nu Chiokike mernu badnu nwernu ehni a, whoga nu rikne ke mmehie nu enwu. Pọlu kwuru nu ele Ju nu ele buo ele Ju nwernu igwe n'oru Chiokike hite nu Jizosi Karaishi.

Nhne zi n'okwukwo ka

Opanizo (1:1-17)

Oznohia hite nu mmehie zi mkpa (1:18--3:20)

Apa Chiokike kwnornu oznohia (3:21--4:25)

Budnu ikne nu rime Karaishi (5:1--8:39)

Izireli zi nu mmuma Chiokike (9:1--11:36)

Agwa nye Karaishi (12:1--15:13)

Okwukwo nu obekwu ikwu (15:14--16:27)

¹ Mawa Pọlu, nye izi Karaishi Jizosi, nye Chiokike sukwuru, ma m buru m nye izi Jizosi, hohia masi a ma m buru m nye zni izi oma a, naagba okwukwo izi ka. ² Ka bu izi oma Chiokike kweru mkwna ogologo ige wheru ewhe hite n'onu ele owhnurninya, lele kpa be gbaru a n'okwukwo nso. ³ Izi oma ka gbasiri Nnwọ a, Nyenwe ai Jizosi Karaishi, nye ghọru badnu, be mu a n'avnurnu Devidi. ⁴ Chiokike gesiri nu Jizosi Karaishi bu Nnwọ a, nga o mernu o hi n'enwu lizo hite nu rikne ke Enine Nso. ⁵ Hite n'aka a, Chiokike nyernu ai oru o buru ele izi kwnornu Karaishi, ma a sukwu kpakara mba ma be kweru nu ya, bno a masi nsi. ⁶ Kpakara anu ele zi nu Rom, zi n'esilawuru ele Chiokike sukwuru ma be buru ke Jizosi Karaishi. ⁷ M naagbanu anu ele zi nu Rom okwukwo, ele Chiokike whnurnu n'anya, sukwu ma be buru ele ke a,

Oru nu udno ke Chiokike Nda ai nu Nyenwe ai Jizosi Karaishi dazinu anu.

Okpukpe otu mmamma

⁸ Ke mbom, m notunu Chiokike mmamma hite nu Jizosi Karaishi kwnornu anu, nu okwnata mkpoma anu gazuru owa. ⁹ Chiokike, nye me ji kpakara mkpoma m naakwanu, hite n'okpo okwo izi oma Nnwọ a, bu nye akebe m, nu m neehenwanya anu ige obula. ¹⁰ Ige obula me neekpe okpukpe, m ngorio Chiokike ma hite n'echiche oma a, o nyee m oghere me va lekasi anu.

¹¹ Kwnornu nu m pioru m o whnu anu anya ma me nu anu keru ngozi ke enine, ke jeeme anu gwuzosi rikne. ¹² Ke bu me va, a kasirita ehni ai ovu, okwnata ovu m jaakasi anu ovu, okwnata anu jaakasi m ovu. ¹³ Rumu nda m, m pioru anu mahia nu agida ige, m pioru m o va lekasi anu, kovu m nwée m rikne du kitna. M pioru m o rihia mkpuru ovu n'esilawuru anu lele kpa me riharu mkpuru ovu n'esilawuru ele buo ele Ju. ¹⁴ Kwnornu nu m ji m kpakara ele badnu ogwo okpo okwo izi oma, ma ele Giriki, ma ele buo ele Giriki, ele nwernu ako, ma ele nwée ako. ¹⁵ Ke bu nu o zi m mkpa o zni anu ele zi nu Rom izi oma.

Iknernema ke izi oma

¹⁶ Iwhnerne izi oma ka zá nọtu m, ọ bụ rikne Chiokike dụ ọznohia kpakara ele kweru, ele ju ke mbom, nụ ele bụo ele ju. ¹⁷ Kwnornu nụ ome mma ke Chiokike whụyaru iwhe n'izi oma, hite n'okwnata ovu dụ okwnata ovu, lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ, “Nye mee mma jeehi nụ okwnata ovu a ziri bụdu.”

Onuma Chiokike megidne badnu

¹⁸ Kwnornu nụ ovu owe ẹhni Chiokike hiri n'oligwe whụya iwhe megidne kpakara ele máa Chiokike, ele hi nụ risi rikne aruru-ẹli be naakpagidne ezi oka. ¹⁹ Chiokike neewe ẹhni megidne be, kwnornu nụ nhne be kwesiri ọ mahia gbasiri Chiokike whụyaru iwhe. Ọ bụ Chiokike n'iwuru a gesiri be ẹhni a. ²⁰ Hite n'okike owa, nhne be whnụ anya gbasiri Chiokike, nụ rikne a zị okwnukokwunu, nụ oyiya a zị nsọ bụ ke badnu whnurnu anya, be whnurnu be nụ kpakara nhne Chiokike keru, ke bụ nụ badnu nwée nhne o ji gona horu ẹhni a.

²¹ Be marnu Chiokike, kovu be nyéne a igwugwu kwesiri a, be tū mmamma, kovu echiche be bụ nhne etekne, mkpoma iwahnirniwhno be jiharu n'ochichiri. ²² Be kaa nụ be bụ ele nwernu akoniche, be bụ ele iwahnirniwhno. ²³ Tnụnuma be jaakwanu Chiokike ke nwụ onwu, be nọkpo risi ẹli nyee nhne be pnjornu opinio lele badnu ke nonwu onwu, nụ onunu, nụ anohia nụ agwo.

²⁴ Chiokike gweru be nyewhete n'aka nhne zila richna hite nụ ome nhne ovu ojo be pioru, be gweru ẹhni be mee nhne tū iwahnerne n'esilawuru ẹhni be. ²⁵ Be gweru aghalaghala gbanwo ezi oka Chiokike, be nọkpo risi ẹli nyee nhne be keru eke tnunuma nye keru nhne n'iwuru a, nye nwe onarni okwnukokwunu. Amim.

²⁶ Kam kpararu, Chiokike nyernu be n'aka ome nhne tū iwahnerne. Ele rinya gharu o mee nhne lele kpa omen'eli omekorita nyerukna nụ nyerinya zị, be be neemekorita. ²⁷ Kpam masi, ele rukna sigbasiri ọ dnanyi ele rinya, be naadnanyitaru ẹhni be. Be neeme nhne tū iwahnerne n'esilawuru be, be naata awhnwhnu nhne ojo be mernu.

²⁸ Kpa be kwéle ọ marnu Chiokike nụ mkpoma be, Chiokike nyewhete be n'aka ovu ruru ọru, ma be mee nhne be kwésile o mee. ²⁹ Aruru-ẹli zị ọdo nụ ọdo jiharu mkpoma be, mmehie, owho-anya, okne nhne ojo, ntaknarnama ovu, ogbu badnu, ọlu ogwunu, aghigho, nụ osno irno, ozno izno. ³⁰ Ele naakaja ẹhni be, be snornu Chiokike irno, ele só anya, ele noolu onu, ele neechehia apna ikne kpa be jeeme nhne ojo, ele zá noobnonu ele murnu be nsnj. ³¹ ele nwée oghohia, ele zá naabita ogba-njo-ẹhni, ele nwée ovu oma, ele zá nọdonu ele berere obirizi. ³² Be magwu nụ iwu Chiokike kwuru nụ ele neeme nhne ojo ka jonwu ẹnwu, ọ bụo nụ be neeme nhne ele ka kpoi, kovu be naadasinu ele neeme nhne ele ka n'ikwunu.

2

Ikpe zị snam ke Chiokike

¹ Ji badnu, i nwée rikne gona horu ẹhni i, ji nye neekpe nye berere ikpe, kwnornu nū hne i zị neekpe nye berere ikpe bụ hne ikpe zị naama i, kwnornu nū i neeme otu nhne wam. ² A magwu nū Chiokike neekpe ikpe zị snam nū risi ele neeme kpakara nhne ka. ³ Ji badnu etekne ke neeme nhne ke i kwno neekpe ele berere ikpe, i che nū i jaagbanahoru ikpe Chiokike sa? ⁴ Mọbu i neeledna okne ovu oma Chiokike anya, nū onabnanya a, nū ogologo

osnuta ovu a? N'ezi, Chiokike neemenu i nhne oma ka ma o dubna i nu otuhmasna ovu. ⁵ Kovu hite nu ovu rikne nu ovu kwé obnaji i, i naabitanu ehni i awhnwhnu ke kakwo n'obochi ovu owe ehni Chiokike nu okpume ikpe a zi snam. ⁶ Chiokike jokwu nye obula ogwo lele kpa eru a jiri zi. ⁷ Ele gwuzosi rikne neeme nhne oma, noopio igwugwu nu osobisi, nu nkoli budnu, Chiokike jeenye be budnu kwó okwo. ⁸ Kovu, ele noopio nhne ke aka be, ele kwéle ezi oka, ele noosno nhne ojo, Chiokike jowukwasi be ovu owe ehni a nu onuma a. ⁹ Okne awhnwhnu nu nhne igbugbu jaazinu kpakara ele neeme nhne ojo, ke mbom ele Ju, ma ele buo ele Ju. ¹⁰ Kovu igwugwu, osobisinu nu udno jaazinu nye obula neeme nhne oma, ke mbom ele Ju, nu ele buo ele Ju. ¹¹ Kwnornu nu Chiokike za neele badnu anya nu ruwhnu.

¹² Kpakara ele mernu mmehie hne be nwée Iwu Mozizi jounwu hne Iwu zila, ele mehieru hne Iwu zi, Iwu jeekpe be ikpe. ¹³ O buo ele nonu Iwu bu ele zi snam nu ruwhnu Chiokike, kovu ele neeme nhne Iwu kwuru. ¹⁴ Nga ele buo ele Ju ele nwée Iwu hiri n'ovu be mee nhne Iwu kwuru, kam bunu be Iwu, o bu n'ezi nu be nwée Iwu. ¹⁵ Budnu be neegesi nu be gbagwu Iwu n'ovu be, ovu be naagbanu be akebne, noobno be nhne, mibu nonogomanu be. ¹⁶ Ka jobu n'obochi Chiokike jeekpe nhne tugwaru otugwa ke badnu ikpe, hite n'aka Karaisi Jizosi lele kpa izi oma me neezni kwuru.

Ele Ju nu Iwu

¹⁷ I noosukwu ehni i nye Ju, notukwasi ovu n'Iwu, neeji Chiokike naanya risi. ¹⁸ I magwu echiche a, i nahoru nhne ke kakwo mma, kwnornu nu i muiharu a n'iwu. ¹⁹ I kwnataru ovu nu i bu nye noodu nye isni, iwhne ele zi n'ochichiri, ²⁰ nye neezni ele iwhnirniwhno nhne, nye neezni rumu takiri nhne, nye nwegwu akoniche zuru ozu, nu ezi oka. ²¹ Ji nye neezni ele berere nhne, i zni ehni i nhne sa? I neezni o za nye znu buznu, ji n'iwuhuru i znu buznu sa? ²² I kaa, "O za nye mee oyi," jiwa, i mee oyi sa? I snornu chi berere irno, kovu i znu buznu nu ruwhnu renwu? ²³ Ji nye ji iwu Chiokike noolu onu, o bu i za neeme Chiokike nhne iwhnerne hite n'olulu iwu a? ²⁴ Lele kpa be gbaru a n'okwukwo nsó, "Ele buo ele Ju naakaja rehna Chiokike kwnornu anu ele Ju."

²⁵ O buru nu i bita iwu, okpa nka i bu nhne, kovu o buru nu i bitage iwu, okpa nka i bu nhne etekne. ²⁶ O buru nu ele buo ele Ju be kpáge nka, bita Iwu, be jeegweru be lele ele be kparu nka. ²⁷ Nye be kpáge nka n'anó-ehni kovu o bitaru Iwu jaama i ikpe, ji nye nwegwu Iwu be gbaru n'okwukwo nu nye be kparu nka, kovu i za naabita Iwu. ²⁸ Badnu buo nye Ju n'anó-ehni kpó, okpa nka buo masi ke anó-ehni kpó. ²⁹ Nye Ju n'ezi bu nye Ju n'ovu. Okpa nka bu ke be kparu n'ovu hite n'enine Chiokike, o buo n'Iwu be gbaru n'okwukwo. Ozarni badnu wam híge n'aka badnu, kovu n'aka Chiokike.

3

Chiokike kwesiri o kwnata ovu

¹ Kini bu nhne ele Ju nwernu kakwo ele buo ele Ju? O zi mbnarna zi nu okpa nka? ² Owe! K'agida n'apna obula. Ke mbom, Chiokike nyernu ele Ju ikwu-onu a. ³ O buru nu agwna be nwée okwnata ovu? O jeeme Chiokike bu nye kwésile o tukwasi ovu? ⁴ Óza ría ría! Chiokike joburiri nye ezi oka, o buredi nu kpakara badnu joburu ele aghalaghala. Lele kpa okwukwo nsó kwuru, "Ma i gesi nu i bu nye nookwu ezi oka,

Ikpe jáama ì nga be neekpe i ikpe.”

⁵ Ọ bụru nù a mernu nhne búo ọma, ke jeegesi ome mma Chiokike ke zì snam, kịni bụ nhne a jookwu? Nù Chiokike mernu nhne ojo nù ọ ta aì awhnùwhnu nù ovu owe ẹhni sa? (M nookwu lele badnù etekne.) ⁶ Óza rịa rịa! Ọ bụru nù Chiokike búo nye mee mma, ndaa kpa o jeeji kpe ọwa ikpe? ⁷ Ọ bụru nù aghalaghala m jeenye Chiokike igwugwu hite nù ome ezi ọka a whụya iwhe, ndaa kpa be jaama m ikpe lele nye mmehie? ⁸ Ọ bụru nù anù neeche kpam, anù jaakaa, “Ngwa ma a mee nhne ojo ma nhne bụru ọma va”? Agwna ele badnù nyernu m mkpari, noobno m nù ka bụ nhne me neezni ele badnù. Be jaama be ikpe lele kpa o kwesiri.

Nye mee mma zá

⁹ Ndaa, a ka ele búo ele Ju mma? Óza rịa rịa. M karù m nù ele Ju ma ele búo ele Ju n'otu zì nù mkpururu mmehie. ¹⁰ Lele kpa ọkwukwo nsọ kwuru, “Ọ zá nye bụ nye mee mma, ọ bụbedi otu.

¹¹ Ọ zá nye nwernu akoniche,
ọ zá nye noopio Chiokike.

¹² Kpakara ele badnù dasinnu Chiokike aznù,
ọ zá iru be bnarnù,

ọ zá nye neeme nhne ọma
ọ bụbedi otu.

¹³ Ọnu be nù lele ilili gberu anya,
riro be nookwu ọka aghigho,
ọka ojo lele njulu agwọ neehi nù mgbele-ọnu be whụya.

¹⁴ Ọvu ọnu nù okne ọnu ojo jihjaru be nù mkpọma.

¹⁵ Ọchi be zì snarna snarna n'owusa ọvna.

¹⁶ Olulu nhne nù nhne anya-mini noosno be n'apna be.

¹⁷ Be máa apna udno.

¹⁸ Ogwnu Chiokike zá be n'anya.”

¹⁹ Kịtna a magwù nù kpakara nhne Iwu kwuru zìnu ele zì nù mkpururu Iwu, ma be kpusni kpakara ọnu ele badnù, ma kpakara ọwa bna n'ikpe Chiokike. ²⁰ Kwnornu nù ọ zá nye mee mma n'anya Chiokike hite nù ome nhne Iwu kwuru, kọvu Iwu neeme ele badnù mahia nù be mehieru.

Ome mma hite n'okwnata mkpọma

²¹ Kọvu ome mma Chiokike whụyaru iwhe hne Iwu zila, ọ bụ ezi ọka nù Iwu nù ele ọwhnurninya naagbanù a akebe. ²² Ome mma Chiokike ka hiri n'okwnata ovu nù Jizọsi Karaisi zìnu kpakara ele kwehjaru, kwnornu nù ọkpa ike zila nù rime a rịa rịa. ²³ Kwnornu nù kpakara ele badnù mehieru, be nwée rikne dù igwugwu Chiokike. ²⁴ Kọvu nkesi ke oru Chiokike mernu kpakara badnù bụru ele ikpe mámana hite n'ogbahia aì ke hi n'aka Karaisi Jizọsi. ²⁵ Chiokike nyernu a lele nkesi ọwhaji-ẹli hite n'okwnata ovu, ka bụ ma Chiokike gesi ome mma a. N'ige wheru ewhe Chiokike jiri ogologo ọsnuta ovu lewhuru mmehie ke badnù anya. ²⁶ O mernu kam ma o gesi ikpe a zì snam n'ige ka, ma ọ bụru nye mee mma nga ọ neegweru badnù lele nye ikpe mámana hite n'okwnata ovu nù Jizọsi.

²⁷ Ọ bụru kpam, ndaa hne mpako zì? Ọ zila! Kịni kpararù a? Ọ bụ nù hite n'obita nhne Iwu kwuru? Óza! Kọvu a kwnatarù ovu. ²⁸ A nookwusi a rikne nù be neegweru badnù lele nye ikpe mámana hite n'okwnata ovu, ọ búo hite n'ernu ke Iwu. ²⁹ Chiokike, ọ bụ Chiokike ke ele Ju kpọi? Ọ búo Chiokike ke

ele búo ele Ju sa? Owe! Ọ bú ya. ³⁰ Hne ọ bú otu Chiokike, ọ jọogwnu ele be kparụ nka lele ele ikpe mámana hite n'ọkwnata ovu be, nù ele be kpála nka hite n'ọkwnata ovu be. ³¹ A jaakaa nù ka neegesi n'Iwu bnáge nù nhne hite n'ọkwnata ovu ka? Ọza rịa rịa, kọvu a neeme Iwu gwuzosi rikne.

4

Okwnata ovu Eberham

¹ Ndaa nhne a jaakaa gbasiri Eberham nda aị? Kịni bú nhne o piohiaru? ² Ọ búru nù be hiri n'ẹrnu Eberham gwnụsi a nù nye mee mma, o zn-ernu anyaa risi nù ka. Kọvu o nwée rikne mee oknomokno nù ruwhnu Chiokike. ³ Ọkwukwo nsọ kwuru kịni? “Eberham kweruru Chiokike, Chiokike gwnụsinu a nù ọ bú nye mee mma.” ⁴ Nye be kwọru ọgwo ẹrnu a, ọgwo ẹrnu a búla nkesi, kọvu nhne ọ rnuhiaru n'ẹrnu. ⁵ Kọvu nye nruge ẹrnu, ke kwnataru Chiokike, nye nọogwnu ele ojo lele ele ikpe mána ovu, Chiokike ji ọkwnata ovu a gwnụ a nye mee mma. ⁶ Ka bú nhne Devidi kwuru gbasiri nye ọwa ọma, nye Chiokike híge n'ẹrnu a gwnụ nù nye mee mma, ⁷ “Nye ọwa ọma bú nye Chiokike gbarunu mmehie, nye be kpusuniri aruru-ẹli a.

⁸ Nye ọwa ọma bú nye Chiokike zá nọogwnu mmehie a megidne a.”

⁹ Ngozi ka, ọ zinu ele be kparụ nka kpọi sa? Ọza, ma ele be kpála nka. Kwnornu nù a karụ nù Eberham kweruru Chiokike, Chiokike gwnụsinu a nù ọ bú nye mee mma. ¹⁰ Ndaa hne nhne ka mernu? Ọ nga be kparụ a nka, sù ọ bú nga be kpála a nka? Ọ bú nga be kpála nka. ¹¹ Be kparụ a nka ma ọ búru nhne elekema ke ome mma nù ọ kwnataru Chiokike ovu nga be kpála a nka, ma ọ búru nda kpakara ele kweru, ma be gwnụsi be n'ele mee mma, ọ bú n'ezi nù be kpála be nka. ¹² Ọ bú masi nda ele be kparụ nka, ọ búla nù be kparụ be nka kpọi, kọvu nù be noowu búdnú ọkwnata ovu lele nda aị Eberham wuru sù be kparụ a nka.

Mkwana Chiokike

¹³ Mkwana Chiokike kweru Eberham nù avnurnu a nù be jeekehia ọwa búo hite n'ọbita Iwu, kọvu ome mma ke hiri n'ọkwnata. ¹⁴ Ọ búru nù ele zị nù mkpururu Iwu jeekehia mkwna wam, ọkwnata ovu bú nhne etekne, mkwna Chiokike kweru bnána iru. ¹⁵ Iwu neegweya ovu owe ẹhni Chiokike. Hne Iwu zila, ọ zá nye jaadna Iwu.

¹⁶ Mkwana wam hiri n'ọkwnata mkpọma. O mernu o hite n'oru gwuzoru kwem nù rime kpakara rụmu Eberham. Ọ búo ele zị n'Iwu kpọi, kọvu ma ele sno ọkwnata ovu Eberham, kwnornu nù ọ bú nda kpakara aị. ¹⁷ Lele kpa be gbarụ a n'ọkwukwo nsọ, “M mernu m ji nda agida mba.” Ọ bú nda aị n'anya Chiokike, nye ọ kwnataru ovu, Chiokike ke naakpatne nye nwurnu ọnwu, nye neeme nhne zigele a whuya iwhe.

¹⁸ Nga olile anya zila a, Eberham kwnataru ovu, ọ búru nda agida mba, lele kpa ọkwukwo nsọ kwuru, “Mkpuru i jaazi agida kpa.” ¹⁹ Ọkwnata ovu a dnáge adna, nga ọ whnurnu nù anọ-ẹhni a bú nhne nwurnu ọnwu, hne ọ bú otu riwhu awha, nù rẹkpa-nwọ Sera nwurnu ọnwu. ²⁰ Kọvu ọkwnata ovu a dnáge adna hite nù ókwe ekwe mọbu onwe mkpọma lawuru gbasiri nhne Chiokike kweru a mkwna, ọkwnata ovu a mernu o gwuzosi rikne naaznani Chiokike. ²¹ Ovu siri a rikne nù Chiokike nwernu rikne o mezu nhne o kweru mkwna. ²² Kam kpararu, “Chiokike gwnụsinu a nù ọ bú nye mee mma.” ²³ Nù be gwnụsiri a nù nye mee mma, búo nhne ke zinu a kpọi. ²⁴ Ọ zị masinu aị ele be jọogwnusi

n'ele mee mma, ele kweru nū nye wam mernu Jizōsi Nyenwe aī hi n'ēnwu lizō.
²⁵ Be nyernu a ma o nwū kwnornu mmehie aī, o hiri n'ēnwu lizō ma Chiokike gwnūsi aī lele ele ikpe mámana.

5

Snarnīma nū udno

¹ Kītna, hne Chiokike gwnūrnū aī lele ele ikpe mána hite n'ōkwnata ovu, a nwernu udno nū Chiokike hite n'aka Nyenwe aī Jizōsi Karaīsi. ² Jizōsi bū nye a hiri n'aka a, hite n'ōkwnata ovu gwuzoru n'oru Chiokike. A nōnwudna qnwudna nū a nwernu olile anya nū a jeekehīa igwugwu Chiokike. ³ O búo kam kpōi, a nōnwudna nū rime awhnūwhnu, kwnornu nū awhnūwhnu neegweya ośnuta ovu, ⁴ ośnuta ovu neegweya agwa oma, agwa oma gweya olile anya. ⁵ Olile anya aī jōobu nhne etekne, kwnornu nū Chiokike wūkwasiri aī owhnun'anya a n'ovu aī hite n'Enine Nso, ke o kesiri aī.

⁶ Kwnornu nū nga a nwée rikne, Karaīsi nwūrnū kwnornu aī ele ojo máa Chiokike. ⁷ O bū nhne siri rikne nū badnū jookwu nye oma nwū ēnwu. Kōvu badnū eleghi anya jeenwe rikne kwnornu nye mee mma nwū. ⁸ Kōvu Chiokike gesiri aī owhnun'anya a ke bū nū Karaīsi kwnornu aī nwūma kpa a zī kōriri nū rime mmehie.

⁹ Be hiri n'ōvna a gwnū aī lele ele ikpe mána, o jōoznohia aī n'ovu owe ēhni Chiokike. ¹⁰ Kwnornu nū a bū ele irno Chiokike nū mbōm, kōvu aī nū Chiokike mernu udno hite n'ēnwu Nnwō a. Kītna, a bū ele enyi Chiokike, o jōoznohia a hite nū būdnu Nnwō a. ¹¹ O búo kam kpōi, kōvu a nōnwudna qnwudna nū rime Chiokike hite nū Nyenwe aī Jizōsi Karaīsi, nye mernu aī nū Chiokike ziri n'udno.

Adam nū Karaīsi

¹² Lele kpa mmehie hiri n'aka otu badnū bna nū rime owa, mmehie vuyarū ēnwu, ēnwu wam zuru kpakara owa, kwnornu nū kpakara badnū mehieru. ¹³ Mmehie zī n'ōwa sū be nyernu Iwu, kōvu mmehie zīla ire nga Iwu zīla a. ¹⁴ ēnwu hiteru n'Adam dū n'ige Mozizi nēchi kpakara badnū, ma ele méhie lele kpa Adam mehieru. Adam bū nye bītala nhne Chiokike nyernu n'iwu.

Adam bū oiyi nye wam jaava. ¹⁵ Kōvu nkesi wam nūna lele mmehie. Kwnornu o būru nū agida badnū nwūrnū hite nū mmehie otu badnū, oru nū nkesi Chiokike zī agida kakwo, ke gazuru kpakara ele badnū hite n'oru otu nye wam bū Jizōsi Karaīsi. ¹⁶ Nkesi Chiokike zī ichne nū hne mmehie otu badnū zī. Ikpe snornu otu mmehie wam ke vuyarū ommuma ikpe, kōvu nkesi wam sno agida mmehie ke vuyarū oḡwnusi badnū lele nye ikpe mámana. ¹⁷ Mmehie otu badnū ka, Adam, mernu ēnwu nēchi owa, kōvu kpakara ele nahīaru nkesi oru zī agida ke Chiokike nū ome mma a, jeemegbu mmehie nū ēnwu hite nū otu badnū wam ke bū Jizōsi Karaīsi.

¹⁸ Owe! Otu mmehie Adam vuyarū ommuma ikpe nū risi kpakara ele badnū, kōvu, otu ērnū ome mma Karaīsi mernu ele badnū būru ele ikpe mámana n'anya Chiokike, ke nyernu be būdnu. ¹⁹ Hite nū risi rikne otu badnū kpakara ele badnū ḡhōru ele mmehie, otu aka wam masī, obno nsnī otu badnū jeeme kpakara ele badnū būru ele mee mma.

²⁰ Iwu varū ma nhne ojo zī agida, kōvu hne mmehie zī agida, oru Chiokike barū aba k'agida. ²¹ Hne mmehie nēchi hite n'ēnwu, oru Chiokike nēchi hite n'ome mma ke noodubna nū būdnu kwó okwo hite nū Jizōsi Karaīsi Nyenwe aī.

6

*Nwu nụ mmehie,
ziri budnu nụ Karaịsi*

¹ Kịni bụ nhne a jaakaa? Ọ bụ ma a zị kọriri nụ neeme mmehie ma oru Chiokike ba ọba? ² Ọza rịa rịa! Ndaa kpa aị ele nwurru ọnwu nụ rime mmehie jaazị kọriri budnu nụ rime a? ³ Ọ bụ nụ anụ máa sa, be wụru aị mini ma aị nụ Karaịsi Jizọsi bụru otu, nụ be wụru aị mini ma aị nụ Karaịsi bụru masị otu n'ẹnwu a? ⁴ Hite nụ mini be wụru aị, be likotaru aị nụ Karaịsi n'ẹnwu a, ma a nụ lele Karaịsi nga o hiri n'ẹnwu lizọ hite n'igwugwu ke Nda, a joowu budnu ikne.

⁵ Kwnornu nụ ọ bụru nụ aị nụ a bụ otu n'ẹnwu a, kpam masi, aị nụ a jooburu otu n'olizọ n'ẹnwu a. ⁶ A magwụ nụ ẹhni ọknani aị bụ ke be kpoigidnenu ya nụ Karaịsi n'olu ọgba a, ma be lulu ẹhni mmehie, ma a gharu ọ bụru ọhi ke mmehie. ⁷ Kwnornu nga badnu nwurru, mmehie nwéma iknernema n'ẹhni a berere. ⁸ Ọ bụru a snornu Karaịsi nwu ẹnwu, a kweru nụ a joosno a ziri budnu. ⁹ A magwụ nụ Chiokike mernu Karaịsi hi n'ẹnwu lizọ, ọ jọnwu kwno berere, ẹnwu nwéma iknernema hne ọ zị berere. ¹⁰ Ẹnwu ọ nwurru, ọ nwurru kwnornu mmehie otu mgba, ọ zị budnu kịtna, ọ zinu Chiokike budnu.

¹¹ Kpam masi, anụ gwnu ẹhni anụ lele ele nwurru ọnwu kwnornu mmehie, kovu ele zị budnu nyee Chiokike hite nụ Karaịsi Jizọsi. ¹² Anụ kwé mmehie nẹchi anọ-ẹhni anụ, neeme anụ noobno nsnị nhne ojo anọ-ẹhni noopio. ¹³ Anụ kwéko o gweru ẹhni anụ nyee mmehie ma ọ bụru nhne ẹru ke risi rikne. Kovu anụ gweru ẹhni anụ nyee Chiokike, lele ele hiri n'ẹnwu bna nụ budnu, anụ gweru kpakara ẹhni anụ nyee ma be bụru nhne ẹru ke nhne ọma. ¹⁴ Kwnornu nụ mmehie zá nẹchi anụ, anụ zila nụ mkpururu Iwu, kovu nụ mkpururu oru ke Chiokike.

Ele ọhi ke ome mma

¹⁵ Kịni bụ ka? A jaazị neeme mmehie kwnornu nụ a zá nụ mkpururu Iwu, kovu mkpururu oru ke Chiokike? Ọza rịa rịa. ¹⁶ Anụ magwụ nụ nye anụ noobno nsnị nhne o nookwu, anụ bụ ele ọhi nye anụ noobno nsnị. Anụ bụ ọhi ke mmehie ke noodubna n'ẹnwu, mọbu ọhi obno nsnị ke noodubna n'ome mma. ¹⁷ Kovu ọznarni zinu Chiokike, kwnornu nụ mbom anụ bụ ọhi ke mmehie, kovu anụ bnornu nsnị hite nụ mkpoma anụ bna n'ezị oka wam anụ nahiaru. ¹⁸ Be dọhiaru anụ nụ mmehie anụ, ma anụ bụru ọhi ke ome mma.

¹⁹ M nookwu lele badnu, kwnornu nụ anụ zá rikne. Nụ mbom, anụ gweru ẹhni anụ nyee nhne zila rịchna nụ risi rikne o mee nhne ojo, kpam masi, anụ gweru ẹhni anụ bụru ọhi ome mma bna n'ẹru zị nsọ. ²⁰ Nga anụ bụ ọhi ke mmehie, anụ nwée igwe n'ome mma. ²¹ Ndaa mbnarna anụ nwehiaru hite nhne kam nọtut iwħnerne? Risi kpakara nhne kam, bụ ẹnwu. ²² Kovu kịtna, be dọhiaru anụ nụ rime mmehie, anụ bụru ele ọhi ke Chiokike, mbnarna anụ jeenwehia jeeme anụ ziri nsọ ke joodubna nụ budnu kwó okwo. ²³ Kwnornu nụ ọgwo ẹru mmehie bụ ẹnwu, kovu nkesi ke Chiokike bụ budnu kwó okwo hite nụ Karaịsi Jizọsi Nyenwe aị.

7

*Nhne atụ ke ọlulu nzi
nụ nnwerne*

¹ Rụmu nda m, m nookwunu anụ oka lele ele magwụ Iwu, anụ magwụ nụ Iwu jigwu badnu hne nye wam zị budnu. ² Nyerinya nwernu nzi zị n'iwu nga nzi a zị budnu, kovu ọ bụru nzi a nwu, ọ zima iwu jigwu a lele nye zị nụ

nzi. ³ Ka neegesi, ọ bụru nụ nzi a zị bụdnu, nyerinya wam gbọ nzi berere, be jookwu a nye neeme ọyi. Kọvu ọ bụru nụ nzi a nwurru ọnwu, iwu jígele a, ọ bụru nụ ọ gbọru nzi berere. O méne ọyi.

⁴ Rụmu nda m, otu aka wam, bụ kpa ọ zinu anụ. Anụ nwurru ọnwu n'Iwu hite n'ehni Karaịsi. Anụ bụ ke nye wam hiri n'ẹnwu lizo, ma anụ bụru mgwana ẹnru ke bnarnụ iru n'aka Chiokike. ⁵ Nga a zị bụdnu n'anọ-ẹhni, nhne ojo ke Iwu Mozizi vuyarụ bụ nhne a noosno, kpakara nhne a mernu dubnarnụ aị n'ẹnwu. ⁶ Kọvu kịtna, a nwernunem ẹhni aị n'Iwu, kwnornu nụ a agbūram n'iwu wam jigwu aị, a kpenu Chiokike n'apna ikne ke Enine, ọ bụo n'apna ọknani ke Iwu be gbarụ n'ọkwukwo.

Iwu nụ mmehie

⁷ Kịni bụ nhne a jookwu? Iwu wam ọ bụ mmehie sa? Ọza rịa rịa. Kọvu iwu mernu m mahia mmehie. M znégele m amahia nhne bụ a ọwho-anya ọ bụru n'Iwu kwúle, "I nwéko ọwho-anya." ⁸ Kọvu mmehie hite nụ nhne be nyernu n'iwu nwehjaru oghere ọ kpakne ọwho-anya zị ichne ichne. Kwnornu nụ mmehie nwurru ọnwu hne iwu zila. ⁹ M zị m bụdnu hne iwu zila, kọvu nga nhne be nyernu n'iwu varu, mmehie ziri bụdnu nụ rime m, m nwuma. ¹⁰ Nhne be nyernu n'iwu ke kwesiri o gweya bụdnu, vuyanu m ẹnwu.

¹¹ Mmehie hite nụ nhne be nyernu n'iwu duwhuru m, hite nhne be nyernu n'iwu, gbu m. ¹² Iwu wam zị nsọ, nhne be nyernu n'Iwu zị masị nsọ, ọ zị kwem, ọ bụru ọma. ¹³ Ka o neegesi nụ nhne bụru ọma vuyanu m ẹnwu? Ọza rịa rịa. Ọ bụ mmehie ke kpayarụ a. Mmehie gweruru nhne bụru ọma mee a o vuyanu m ẹnwu, ma mmehie whuya iwhe nụ ọ bụ mmehie n'ezị. Hite nụ nhne be nyernu n'iwu be jeegesi nụ mmehie bụo ọma rịa rịa.

¹⁴ A magwụ nụ Iwu bụ nhne enine. Kọvu m bụ m badnụ etekne, nye be reru lele ọhi ke mmehie. ¹⁵ M máam nhne me neeme, kwnornu nụ nhne me noopio o mee, m nwé m rikne mee a, kọvu nhne me píole o mee, bụ nhne me neeme. ¹⁶ Nga me neeme nhne me píole o mee, ka neegesi nụ Iwu wam bụru ọma. ¹⁷ Kọvu ọ bụo me neeme nhne ka, kọvu ọ bụ mmehie ke wu nụ rime m. ¹⁸ M magwụ m nụ ọ zá nhne ọma ọbula zị nụ rime m (ke bụ n'anọ-ẹhni m). Kwnornu nụ ọ naamasị m o mee nhne bụru ọma, kọvu m nwé m rikne o mee a. ¹⁹ M mé m nhne ọma me pioru o mee, kọvu nhne bụo ọma me píole o mee, bụ nhne me neeme. ²⁰ Ọ bụru nụ me mee nhne me píole o mee, ka neegesi nụ ọ bụo me bụ nye neeme a, kọvu ọ bụ mmehie wam ke wu nụ rime m.

²¹ M magwụ m nụ iwu ọọrnru ẹnru, nga me pioru o mee nhne bụru ọma, nhne ojo zị nụ ruwhnu m. ²² Nụ rime enine m, m noopio iwu Chiokike. ²³ Kọvu m ọowhnu iwu berere ọọrnru ẹnru nụ rime m, iwu ke ọọlusi iwu ke ovu ọgwnu. O neeme m bụru ọhi iwu ke mmehie ke ọọrnru ẹnru nụ anọ-ẹhni m. ²⁴ M bụ m badnụ ke ọowhnuji anya. Nyele jọdohia m n'anọ-ẹhni ke ẹnwu ka? ²⁵ A ọọtunu Chiokike mmamma hite nụ Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi.

Hite n'echiche m, m bụ m ọhi ke iwu ke Chiokike, kọvu, anọ-ẹhni m bụ ọhi iwu ke mmehie.

8

Bụdnu hite n'Enine

¹ Kịtna, ọ zá ikpe naama ele zị nụ rime Karaịsi Jizọsi. * ² Kwnornu nụ iwu ke Enine ke neegweya bụdnu nụ Karaịsi Jizọsi, mernu m whọga n'ọhi

* **8:1** Agwna ọkwukwo ọknani kwuru: ele zá noowu bụdnu lele kpa mmehie pioru, kọvu lele kpa enine noopio.

iwu ke mmehie nū ẹnwu. ³ Nhne Iwu nwée rikne meli kwnornu nū anọ-ẹhni badnu zila rikne, Chiokike mernu a, o ziyaru Nnwọ a lele badnu ke mmehie ma o buru arjohna mmehie. Hite nū ya o ma budnu mmehie ke badnu ikpe. ⁴ Chiokike mernu ka ma nhne ziri ezi ke Iwu zu ozu nū rime aị ele noowu budnu lele kpa Enine noopio, o buo kpa anọ-ẹhni noopio. ⁵ Ele noowu budnu n'anọ-ẹhni neeme nhne anọ-ẹhni noopio, ele noowu budnu n'Enine neeme nhne Enine noopio. ⁶ Nye anọ-ẹhni neechi nwurnu onwu, kovu nye Enine neechi nwernu budnu nū udno. ⁷ Kwnornu nū nye anọ-ẹhni neechi bu nye irno Chiokike, o nwée rikne bita iwu Chiokike, n'ezi, o jeenwe rikne bita a. ⁸ Ele anọ-ẹhni neechi jeenwe rikne mee nhne joso Chiokike n'onu.

⁹ Anọ-ẹhni zá neechi anu, kovu Enine, o buru nū Enine Chiokike wu nū rime anu. Nye obula ke nwée Enine Karaịsi, buo ke Karaịsi. ¹⁰ O buru nū Karaịsi zi nū rime anu, o bu n'ezi nū anọ-ẹhni anu nwurnu onwu kwnornu mmehie, kovu enine anu zi budnu kwnornu ome mma. ¹¹ O buru nū Enine Chiokike ke mernu Jizosi hi n'ẹnwu lizo wuru nū rime anu, nye wam ke mernu Karaịsi hi n'ẹnwu lizo jeeme anọ-ẹhni anu ziri budnu hite n'Enine a ke wu nū rime anu.

¹² Kam kpayarū, rumu nda m, a jigwu ogwo o wu budnu aị, o buo kpa anọ-ẹhni noopio. ¹³ Kwnornu nū o buru nū anu wu lele kpa anọ-ẹhni anu noopio, anu jonwu ẹnwu, kovu o buru nū anu jeehi n'enine gbu kpakara ẹnu ojo ke anọ-ẹhni, anu jaazi budnu. ¹⁴ Kpakara ele Enine Nso Chiokike neechi bu rumu Chiokike. ¹⁵ Kwnornu nū Enine Chiokike nyernu anu mene anu ele ohi, ke neeme anu buru ele ogwnu. Kovu Enine neeme anu buru rumu Chiokike, anu jeenwe rikne kwnakwu a, "Papa, Nda m." ¹⁶ Enine Nso Chiokike naagbanu enine aị akebne nū a bu rumu Chiokike. ¹⁷ O buru nū a bu rumu Chiokike, a bu ele neekheja mkpe, ele neekheja mkpe Chiokike, ele be nū Karaịsi neekerikota mkpe. O buru a snornu a ta awhnwuhnu, a jooosna a kehja igwugwu a masi.

Igwugwu ke zi nū ruwhnu

¹⁸ M whnurnu m nū awhnwuhnu ke ige ka bu nhne a jeji tusinu igwugwu ke be jookpumenu aị. ¹⁹ Kpakara nhne be keru eke ji olile anya siri rikne neese nga be jeegesi rumu Chiokike. ²⁰ Kwnornu nū nhne be keru eke ghoru nhne etekne, o buo nū rikne aka ke be, kovu kpa Chiokike mernu be, be zi koriri neele anya, ²¹ nū nhne be keru eke jeenwernu ẹhni be whoga n'ẹhni oro oro, kehja igwe nū o nwernu ẹhni zi igwugwu ke be bitannu rumu Chiokike.

²² A magwu du kitna nū kpakara nhne be keru eke nosnu idne lele nye rime omumu nnwo neeme. ²³ Kovu o buo nhne be keru eke kpoi, ma aị masi ele nwernu Enine ke bu nkesi mbom ke Chiokike, a nosnu idne nū rime ovu aị, neese nga Chiokike jeeme a buru rumu a, ma o gbahja anọ-ẹhni aị. ²⁴ Kwnornu be znohiaru aị hite n'olile anya, kovu o buru a whnu a neele anya a, o buma olile anya n'ezi. O zá nye neele anya nhne ke o whnugwu anya. ²⁵ Kovu o buru a neele anya nhne a zá nowhnu anya, a jeeji nkasi ovu neese a.

²⁶ Kpam masi, Enine Nso neeyinu aị aka, o bu ezi nū a zá rikne. Kwnornu nū a maa kpa a jeekpe okpukpe, kovu Enine Nso Chiokike neekpehanu aị, hite n'osnu idne ke onu jookwuli. ²⁷ Kwnornu nū Chiokike nye noonyosna mkpoma badnu magwu echiche Enine, o bu Enine Nso noorio aririo nū risi ele nso lele kpa echiche Chiokike jiri zi.

A kakwo ele mmeri

²⁸ A magwu nū Chiokike neeme kpakara nhne noornuko ẹnu oma n'otu kwnornu ele whnurnu Chiokike n'anya, ele o sukwuru ma be mee echiche a. ²⁹ Kwnornu nū ele Chiokike mahiamarnu, o bitaru be ichne, ma be nū lele

Nnwọ a, ma Nnwọ wam bụru Ọpnarna n'esilawuru agida rụmu nda. ³⁰ Ele Chiokike bítaru ichne, o sukwuru be, ele o sukwuru, o mee be ele ikpe mámana, ele o mernu ikpe ele mámana, o mernu be kehja igwugwu a.

³¹ Ndaa nhne a jookwu nụ kpakara nhne ka? Ọ bụru nụ Chiokike dasị aị n'ikwnu, nyele jeemegidne aị? ³² Nye wam ke bítala Nnwọ a, kọvu kesi aị ya, ndaa kpa o jee nye aị kpakara nhne? ³³ Nyele jobno ele Chiokike hōhiaru nhne? Ọ bụ Chiokike bụ nye neeme ele badnụ ele ikpe mámana. ³⁴ Nyele bụ nye naama aị ikpe? Ọ bụo Karaịsi Jizọsi, nye nwurnu ẹnwu, nye hiri n'ẹnwu lizo, daziri n'akarikwnunga Chiokike nọorionu aị aririo. ³⁵ Nyele jeekewa aị n'ọwhnun'anya ke Karaịsi? Ọ bụ mkpa, sọbu nhne osi rikne sa, sọbu okne ọkpagbu, sọbu ọknunyo, sọbu ọgba-eto, sọbu aghom, sọbu ama-ogwunu? ³⁶ Lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ, “Kwnornu anụ, ẹnwu neeche aị aka nụ ruwhnu kpakara ọbochi, be nọopnughari aị lele atnurnu be noogbu ogbu.”

³⁷ Óza! A nwernu omeri nụ kpakara nhne ka hite nụ nye wam ke whnurnu aị n'anya. ³⁸ Kwnornu nụ m magwụ m nụ ẹnwu mọbu bụdnu, mọbu enine izi, mọbu renwu ojo, mọbu nhne ke zị kítina, mọbu nhne ke jaava, mọbu rikne ọbula, ³⁹ mọbu olu mọbu nhne zị nụ rime eli, mọbu nhne berere be keru eke, jéenwe rikne kewama aị n'ọwhnun'anya ke Chiokike ke zị nụ rime Karaịsi Jizọsi.

9

Chiokike nụ ele ke

ọ hōhoruru

¹ M nookwu ezi ọka nụ rime Karaịsi, ọ bụo aghalaghala, Enine Nsọ naagbanụ ovu m akebne nụ m zá m naagha aghalaghala. ² Anya-mini zị m nụ mkpoma, nhne igbugbu zị m nụ mkpoma kpakara ige. ³ Ọ jaamasị m, ọ bụru nụ Chiokike vuru m ọnu, kewama m nụ hne Karaịsi zị, kwnornu rụmu nda m, ele eli m, ⁴ ele Izireli. Chiokike mernu be bụru rụmu a, o okpumennu be igwugwu a, ya nụ be gbarụ njo-ehni, o nyernu be Iwu, be nwernu okpukpe oma, nụ kpakara mkwna Chiokike, ⁵ be bụ avnurnu kwu ele nda ọknani, Karaịsi hiri n'avnurnu be va n'ano-ehni. Ozarni zinu Chiokike ke neechi kpakara nhne ọkwukokwnu. Amim. ⁶ Ọ bụo nụ Chiokike mezule ikwu-ọnu a, kwnornu nụ ọ bụo kpakara ele hi n'avnurnu Izireli bụ rụmu Izireli n'ezi. ⁷ Kpakara be bụo rụmu Ebereham n'ezi, ọ bụbedi nụ be hi n'avnurnu Ebereham. Kwnornu nụ ọkwukwo nsọ kwuru, “Kọvu be jọogwunu rụmu i hite n'Aziki.” ⁸ Ka bụ nụ ọ bụo rụmu be murnu n'ano-ehni bụ rụmu Chiokike, kọvu ele be murnu lele kpa Chiokike kweru Ebereham nụ mkwna bụ rụmu a n'ezi. ⁹ Kwnornu nụ ka bụ nhne mkwna wam kwuru, “N'ige be karụ aka, m jeehiehna, Sera jomu nnwọ rukna.”

¹⁰ Ọ bụo ka kpoi, rụmu Ribeka nwernu otu nda, ke bụ nda ọknani aị Aziki. ¹¹ Sụ ọ murnu rụmu ejima rukna lawuru wam, nga be mége nhne oma mọbu ke ojo, ma nhne Chiokike kwuru gwuzosi rikne, ¹² ọ bụo hite n'ernu kọvu kwnornu nụ o sukwu ikwu a, Chiokike kannụ Ribeka, “Nye ke okno badnụ jeeznenu nye ke matị izi.” ¹³ Lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ, “M whnurnu m Jekọpu n'anya, sno Iso irno.”

¹⁴ Ndaa nhne a jookwu? Ọ bụ nụ Chiokike bụ nye ndala sa? Óza rịa rịa. ¹⁵ Kwnornu nụ ọ kannụ Mozizi, “M jọodonu nye me jọodonu obirizi, obirizi, mee masịnu nye masịri m oru.”

¹⁶ Ka neegesi nū ọ bụo hite nū nhne badnū noopio mọbu nhne be nọornu, kọvu ọ bụ obirizi Chiokike. ¹⁷ Kwnornu nū ọkwukwo nsọ kannū Fero, “Ka bụ nhne me kwno gwuzote i, ma m gesi m iknernema m n'ẹhni i, ma kpakara ọwa mahia rẹwhna m.” ¹⁸ Chiokike nọodonu nye masiri a obirizi, neemenu nye o piuru ma o knesni mkpọma, knesni mkpọma a.

Ikpe nū obirizi Chiokike

¹⁹ Otu badnū jaakanū m, “Ndaa kpa Chiokike naama aị ikpe? Nyele nwernu rikne o gwuzogidne echiche a?” ²⁰ Ji badnū etekne, i bụ nyele naasa Chiokike ọka? Nhne be kpuru ọkpụ ọ jaasikwa nye kpuru a ajiji, “I kwno kịni kpu m kpa?” ²¹ Ọ bụ nye nọokpu ite o nwée rikne n'ẹhni otu ọrura wam kpu ite lawuru, otu bna n'ẹrnu zị okne mkpa, ke berere be ji a rnū ẹrnu kpakara ige?

²² Ọ zị Chiokike n'aka o gesi ikpe nū iknernema a, kọvu, ọ zị kwno a n'aka o gesi ogologo ọsnuta ovu n'ẹhni ele o neekpe ikpe, bụ ele ọ bítaru ma ọ la be n'iyi. ²³ Ọ zị masi n'aka a ọ wụkwasi ọkwnamarna igwugwu a nū bụdnu ele ọ bítannu obirizi a. ²⁴ Kwnornu nū a bụ ele o sukwuru, ọ bụo hite n'avnurnu ele Ju kpọi, kọvu ma hite n'ẹli ele bụo ele Ju. ²⁵ Ka bụ nhne o kwuru n'ọkwukwo Hosiya,

“M jookwu be ele ke m, ele wam bụo ele ke m,
ele wam me whnúge n'anya, m jookwu be ele me whnúrnu n'anya.

²⁶ Ọ jọobu nū hne be zị kaa,
nū be bụo ele ke m,

jọobu hne be jookwu be rụmu Chiokike ke zị bụdnu.”

²⁷ “Azaya siri okokoba gbasiri rụmu Izireli, kaa,
Ọ bụ n'ezi nū rụmu Izireli nū lele rịzna ke ngeri osimini,
ele be jọoznohia jaazị matị k'agịda.

²⁸ Kwnornu nū Jihova jeekpebi ikpe ọwa wara wara n'ome mma.”

²⁹ Lele kpa Azaya kwuru nū mbom,
“Ọ bụru nū Chiokike ke Meli Nhne Dum
dónu aị obirizi ghasanū aị agwna rụmu,
a znernu ọnu lele Sọdom,
a znernu ọnu lele Gómora.”

Ele Izireli kwéle

ọ nabnarnū izi ọma

³⁰ Ndaa nhne a jookwu? Ọ bụ nū ele bụo ele Ju ele zá noosno ome mma Chiokike, nwehjaru ome mma ke hi n'ọkwnata mkpọma? ³¹ Kọvu ele Izireli, noosno iwu ome mma nwée nhne iwu ome mma karu, be piohjala a. ³² Kịni kpayaru ka? Kwnornu nū be jíge ọtukwasi ovu pio a, kọvu lele nū ọ bụ n'ẹrnu. Be dna n'olu rugwu nọokpobi ọchi. ³³ Lele kpa be gbaru a n'ọkwukwo nsọ, kaa,

“Le, m bítaru m otu akaworugwu nū rime Zayoni
ke jeeme ele badnū kpọbi ọchi,
rugwu ke jeeme be dna.
Kọvu nye ọbula ke tükwasiri a mkpọma,
be jéekwe iwhnerne tū a.”

10

¹ Rụmu nda m, nhne nọogwnu m nū mkpọma, m neekpe masi nū Chiokike gbasiri ele ke m bụ Izireli, bụ ma be znọhia be. ² M jaagbanū be akebne nū be nwegwu mkpọma o kpenu Chiokike, kọvu be nwée ọghohia. ³ Kwnornu nū be máa ome mma ke Chiokike, be bete noogwuzote ome mma ke be, be bítala

ẹhni be nù mkpururu ome mma Chiokike. ⁴ Karaịsi bụ mbimambi Iwu, nye ọbula ke tụtwasiri a mkpọma, jeenwehịa ome mma.

*Oznohia zīnu
kpakara badnụ*

⁵ Ka bụ nhne Mozizi kwuru gbasiri ome mma ke hi n'Iwu, "Nye ọbula ke bítaru Iwu jaazị bụdnụ nù rime be." ⁶ Kọvu ome mma ke hiri n'ọtukwasi mkpọma karụ kpa, "I kwúko nù mkpọma í, 'Nyele jeezne oligwe?' (zne gwedna Karaịsi). ⁷ Mọbu, 'Nyele jeezne nù rime ẹli?' (zne gwelizo Karaịsi n'ẹnwu)." ⁸ Kọvu ndaa nhne o kwuru? "Ikwu-ọnu wam zị í ndundu, ọ zị n'ọnu í ma n'ovu í." Kam bụ ikwu-ọnu ọtukwasi ovu ke a nọkpo okwo. ⁹ Ọ bụru nù í jeeji ọnu í kwuhịa nù Jizọsi bụ Nyenwe aị, gweru mkpọma í kweru nù Chiokike mernu o hi n'ẹnwu lizo, be jọoznohia í. ¹⁰ Kwnornu nù badnụ jí ovu a kweru, be gwnụsi a nù nye ikpe mána, o jí ọnu a kwuhịa, o nwehịa oznohia. ¹¹ Ọkwukwo nsọ kwuru kpa, "Iwhnerne zá nọotu ele kwnataru a ovu." ¹² Ọ zá nhne zị ichne hne nye Ju nù nye bụo nye Ju zị. Chiokike bụ Nyenwe kpakara badnụ, nọowukwasi ngozi a nù risi ele naakwnakwu a. ¹³ Kwnornu nù be jọoznohia kpakara ele noosukwu rẹwhna Nyenwe aị.

¹⁴ Kọvu ndaa kpa be joosukwu a, ọ bụru nù be kwéle nù ya? Ndaa kpa be jeekweru, ọ bụru nù be nuna nhne gbasiri a sa? Mọbu ndaa kpa be jọonu, hne ọ zá nye nọkpo okwo izi ọma? ¹⁵ Ndaa kpa be jọkpo okwo hne ọ zá nye ziznenu be? Lele kpa be gbaru a n'ọkwukwo nsọ, kaa, "Le kpa ọchi be marnu mma bụ ele neezni izi ọma." ¹⁶ Kọvu, ọ bụo kpakara be kweru izi ọma wam, kwnornu nù Azaya karu, "Nyenwe aị, nyele kweru izi a ziri?" ¹⁷ Ka neegesi nù ọkwnata mkpọma jeehi nù ọnurnu izi ọma va, ọnurnu jeehi n'ọkpo okwo izi ọma Karaịsi. ¹⁸ Kọvu m neesikwa, ọ bụ ezi nù be nuna izi ọma wam? Be nurnu a. Lele kpa ọkwukwo nsọ kwuru, "Nkọli be gazuru kpakara ọwa, ikwu-ọnu be duru hne ọwa sọturu."

¹⁹ M neesikwa kwno, ọ bụ nù ele Izireli máa? Mozizi n'iwhuru a beru ọsno kaa,

"M jeeji ele mba ọ zá nhne be bụ mee anụ nwe anya-kwu,
m jeeji mba ke nwée akoniche kpasu anụ iwe."

²⁰ Azaya kwusiri a rikne kaa,

"Ele zá noopio m, piohjaru m,
m mernu m ele zá neesikwa ajji gbasiri m whnụ m anya."

²¹ Ka bụ nhne o kwuru gbasiri Izireli,

"Kpakara ọbochi, m gbasaru m aka m lawuru o kwubnanya
ele risi rikne nù ele zá noobno nsni."

11

Chiokike ghásala ele ke a

¹ M síkwa kwno, ọ bụ nù Chiokike ghasaru ele ke a sa? Ọza! Ma n'iwhuru m bụ nye Izireli, ke avnurnu Ebereham, eriri ruwho Benjamini. ² Chiokike ghásala ele ke a ọ mahajarnu nù mbom. Anụ magwu nhne ọkwukwo nsọ kwuru nù hne ẹlajia naariasno Chiokike megidne Izireli, ³ "Nyenwe aị, be gburu ele ọwhnurninya í, be kwnadna ojo arịohna í, me nù nsnunu m gwnarnu, be noopio o gbu m." ⁴ Kịni bụ nhne Chiokike kannu a? "M bítannu m ẹhni m pokwu ele rukna ẹsau, ele kpónna Balị risi ẹli." ⁵ Kpam masi, n'ige ka, Chiokike, hite

n'oru a hōhiaru ele ke gwnarnu. ⁶ Kwnornu nu ọ bu oru a, ọ bũo n'ernu, ọ bũru nu ọ bu hite n'ernu, oru bũma oru.

⁷ Kĩni kwno? Ele Izireli piohiala nhne be noopio, kovu ele wam ọ hōhiaru piohiaru a, ovu kpọru ele berere bẹkwnu. ⁸ Lele kpa be gbaru n'okwukwo nsọ, kaa,

“Chiokike nyernu be enine iwahnirniwhno
be nwernu anya, kovu be whnu ọsno,
be nwernu nsni, kovu be nu nhne,
du tna.”

⁹ Devidi karu,
“Iriri be gho mbita nu nhne joogbu be,
be dna n'olu a, ta awnwhnu.

¹⁰ Isni kpu be, be whnu ọsno,
ivu rinya nyigbu be okwnukokwnu.”

Oznohia ele bũo ele Ju

¹¹ M nẹsikwa, ele Izireli be dnarnu ma be la n'iyi sa? Óza rja rja. Kwnornu nu mmehie be, ele bũo ele Ju nwehiaru oznohia, ke jeeme ele Izireli nwe anya-kwu. ¹² Ọ bũru nu mmehie be mernu kpakara ọwa nwe ngozi, be dnarnu mboni ma ele bũo ele Ju nwehia ngozi, kpakara ọwa jeenwe agida ngozi nga be jeekweru nu Karaisi.

¹³ M nookwunu anu oka kina ele bũo ele Ju. Hne me bu nye izi ele bũo ele Ju, m jeeji ernu m kpa ngang. ¹⁴ Nyele ma, m nwernu rikne mee ele eli m nwe anya-kwu, ma m nwernu m rikne znohia agwna be. ¹⁵ Kwnornu nu nga Chiokike ghasaru be, kpakara ọwa nu Chiokike mernu udno. Kĩni jeeme nga Chiokike jookwubnanya be? Ọ jobu nu ele nwurnu onwu jaazi budnu. ¹⁶ Ọ bũru nu mpekele bredi mbom be nyernu Chiokike zi nsọ, kpakara ke gwnarnu zi nsọ. Ọ bũru nu egwnugwnu isisi zi nsọ, kpakara nkala a zi masi nsọ. ¹⁷ Ọ bũru nu be o gbukwahalaru agwna nkala olivu, be gweru anu bu nkala olivu ohia nyakwnusi a, anu neeri nhne oma ke hi n'isisi olivu wam. ¹⁸ Anu menu nkala wam oknomokno, chenwanya nu ọ bũo anu vu egwnugwnu, kovu egwnugwnu vugwu anu. ¹⁹ Kovu kwu kpa, “Be gbukwahalaru nkala isisi gweru a nyakwnusi.” ²⁰ Owe! Be gbukwahalaru be kwnornu nu be kwe ekwe, kovu, anu gwuzo kwnornu nu anu tukwasiri ovu. Anu vulizo ehni anu olu, tnuma, anu tu ogwnu. ²¹ Kwnornu nu ọ bũru nu Chiokike gharula ọ ta nkala isisi olivu ke ruhjaru awnwhnu, ọ jaagaru ọ ta anu awnwhnu.

²² Le mkpoma oma nu nhne rikne ke Chiokike, nu o mesiri ele dnarnu adna rikne, kovu ọ donu anu obirizi, ọ bũru nu anu jaadazigidne nu mkpoma oma a. Ọ bũru nu anu jaadazigidne nu mkpoma a, o joogbukwahala anu. ²³ Ọ bũru nu ele Ju jeehi n'okwe ekwe be whya, Chiokike jaanyakwnusi be berere, kwnornu nu Chiokike nwernu rikne ọ nyakwnusi be. ²⁴ Anu bu nkala isisi olivu ohia, ke Chiokike nyakwnusiri n'ehni isisi olivu be znurnu ọznu, lele kpa o kwesile. Ọ bũru nu Chiokike mernu kpa, anu mahia nu o nwernu rikne nyakwnuhnasi nkala isisi olivu be znurnu ọznu n'ehni isisi olivu kam be zi.

Obirizi Chiokike zinu kpakara badnu

²⁵ Rumu nda m, o nwernu nhne omimi me noopio anu mahia, ma anu gharu eche nu anu bu ele ako n'anya anu. Nhne omimi kam bu nu risi rikne rumu Izireli jaazi okwnukokwnu. Kovu ọ jaazi tem onu ogwnugwnu ele bũo ele

Ju ele jaavakwnusi Chiokike zute. ²⁶ Kpam masi, be jɔoznohia kpakara ele Izireli, lele kpa be gbaru a n'okwukwo nsɔ, "Nye Oznohia jeehi nu Zayoni va, o joovume kpakara mmehie rumu Jekpu.

²⁷ Me nu be jaagba njo-ehni, nga me vumernu mmehie be."

²⁸ Ele Ju bu ele irno izi oma. Ka bu mbnarna ke anu ele buo ele Ju. Kovu be bu ele o hohiaru, whnu be n'anya kwnornu ele nda be oknani. ²⁹ Chiokike za naagbanwo echiche a n'ehni ele o hohiaru, gozi masi. ³⁰ Hne anu ele buo ele Ju zi, anu bnoge Chiokike nsni nu mbom, kovu kitna, anu nwernu obirizi Chiokike kwnornu ele Ju ele bnoge nsni. ³¹ Kpam masi, anu nwehiaru obirizi Chiokike mernu ele Ju bnoge Chiokike nsni ma be nwehia masi obirizi Chiokike. ³² Kwnornu nu Chiokike mernu kpakara ele badnu buru ele risi rikne ma be nwehia obirizi a.

Oznarni zinu Chiokike

³³ A! Le kpa ekwnu nu akoniche nu nhne omuma Chiokike hna omimi.

Kpa a nwée rikne nyosna a echiche a, badnu nwée rikne piohiali apna a.

³⁴ "Nyele magwu mkpoma Nyenwe ai? Nyele nwernu rikne zni a ezni?"

³⁵ "Nyele nyeleru Chiokike nhne, ma Chiokike kwu a ogwo?"

³⁶ Ya keru kpakara nhne, kpakara nhne ke zi bu ke a, ya nwe kpakara nhne. Ozarni zinu a okwnukokwnu. Amim.

12

Budnu nye eru Chiokike

¹ Rumu nda m, kam kpararu, m ji m obirizi Chiokike naariasno anu, anu gweru ehni anu yisi n'aka Chiokike lele arjohna zi budnu, zi nsɔ, ke nɔso Chiokike n'onu, bu ke anu kwannu Chiokike n'ezi. ² Anu nuko lele ele owa ka, kovu Chiokike gbanwo echiche anu ma o ziri ikne ikne, ma anu mahia nhne bu echiche Chiokike, echiche oma a, ke nɔso a n'onu, ke zuru ozu. ³ Kwnornu nu oru Chiokike nyernu m, me kanu anu, o za nye vulizo ehni a olu n'oriri a karu kpa o kwesiri, kovu anya dno anu nu risi n'okpe ehni anu ikpe. Anu gweru okwnata ovu Chiokike tusinnu anu kpe ehni anu ikpe. ⁴ Lele kpa a nwernu agida nhne ke zi ehni, ke obula nwernu eru ke a. ⁵ Kpam masi, o bu n'ezi nu a zi agida, a bu otu nu rime Karaisi, be knekotaru ai n'otu lele nhne zi odo nu odo n'otu ano-ehni. ⁶ Nye obula nwernu nkesi ke a lele kpa oru Chiokike nyernu a. O buru nu nkesi otu badnu bu whnu owhnurninya, nye wam gweru otukwasi ovu mee a. ⁷ O buru nu nkesi a bu o zne izi, o zne a, o buru o zni nhne, o zni nhne. ⁸ O buru o gba ele badnu inwe, o mee kpam. Nye neekesi ele berere nhne, o mee a nu mkpoma oma, nye noodu ele badnu, o rnusi eru a rikne. Nye nɔodo obirizi, o gweru mkpoma oma mee a.

Iznizni gbasiru

owhnun'anya

⁹ Owhnun'anya kwesiri o zi snam. Anu sno nhne oju irno, anu knekwaru nhne oma aka rikne. ¹⁰ Anu gweru owhnun'anya rumu nda whnu ibne anu n'anya nu rime Karaisi, anu sobisinu ibne anu karu ehni anu. ¹¹ Anu buo ele ime mgwu, anu rnusi eru rikne, anu gweru mkpoma zi snam neezneru Nyenwe ai izi. ¹² Anu nwudna n'olile anya, anu snuta mkpoma nu rime

okpagbu, neekpe okpukpe kpakara ige. ¹³ Anụ nụ ele nwée nhne kerita ẹkwnu anụ, anụ lekọta ele izne.

¹⁴ Anụ nọogozị ele naakpagbu anụ, anụ nọogozị, anụ vùko be ọnu. ¹⁵ Anụ snornu ele nọonwudna ọnwudna, nwụdnahoru, anụ snornu ele naagba mkpe, gba mkpe. ¹⁶ Nhne gbasiri ele berere metụ anụ nụ mkpọma. Anụ bụko ele oknomokno, anụ snornu ele ovu duru ẹli mekọ nhne. Anụ bụo ele akọ n'anya anụ.

¹⁷ Anụ jikọ nhne ojo kwụ nye mernu anụ nhne ojo ogwo. Anụ mee nhne bụru ọma n'anya ele badnụ. ¹⁸ Anụ nụ kpakara ele badnụ ziri n'udno, ọ bụru nụ o kwe omume, kpa anụ nwernu rikne. ¹⁹ Ele me whnurnu n'anya, anụ megwnarnụ, kọvu gharu ọnuma Chiokike rnụ ẹrnu a, kwnornu nụ ọkwukwo nsọ kwuru, nụ Nyenwe aị kwuru, “Mawa nwe mmegwnahia, m jeemegwnarnu.”

²⁰ Kọvu lele nhne ọkwukwo nsọ kwuru,
 “Ọ bụru nụ wiri nọogwnu nye irno i, nyee a wiri,
 ọ bụru nụ akpiri nọokpo a bẹkwnu, kwute a mini, o nwornu,
 kpam, i naaghakwasị esekere bẹkwnu n'olu risi a.”

²¹ Anụ kwé nhne ojo megbu anụ, kọvu anụ gweru nhne ọma megbu nhne ojo.

13

Mkpururu ele ọchichi

¹ Nye ọbula bita ẹhni a nụ mkpururu ọchichi, kwnornu nụ ọ zá ele nẹchi ọchichi ke Chiokike bítala, Chiokike bítaru kpakara ele nẹchi ọchichi. ² Nye ọbula ke neemegidne ọchichi neemegidne nhne Chiokike bítaru, nye mernu kpam jeegweyanu ẹhni a ikpe. ³ Ele neeme nhne ọma zá nọotu ogwnu ele ọchichi, kọvu ele neeme nhne ojo jootu ogwnu. I pioru ogwnu ele nẹchi ẹchi gharu ọ tị i? Mee nhne bụru ọma, be jaaznarni i. ⁴ Kwnornu nụ ọ bụ nnwọ izi Chiokike neeme nhne ọma. Kọvu ọ bụru nụ i mee nhne ojo, ogwnu a tị i, kwnornu nụ o vùle ama-ogwnu a etekne. Ọ bụ nnwọ izi Chiokike, neemegwnahianu a ovu owe ẹhni a n'ẹhni ele neeme nhne ojo. ⁵ Kam kpayaru, i joobno nsnị ele ọchichi, ọ bụo kwnornu nụ ovu owe ẹhni Chiokike kpọi, kọvu kwnornu nụ mkpọma i. ⁶ Ke bụ anụ jootu ntụ-ẹli, kwnornu nụ ele ọchichi bụ rụmu izi Chiokike nọornu ẹrnu zinu be, ele ji kpakara ige be nẹchi ọchichi. ⁷ Anụ kwụ ogwo anụ ji be, tị ntụ-ẹli ọ bụru anụ ji ogwo ntụ-ẹli, tị ntụ ahia ọ bụru nụ anụ ji ogwo ntụ ahia, sọ nye kwesiri anya, bisinu nye kwesiri.

Whnụ ibne anụ n'anya

⁸ Anụ jí nye ọbula ogwo, kọvu anụ whnurita ẹhni anụ n'anya. Nye ọbula ke nọwhnu badnụ ibne a n'anya mezuru Iwu. ⁹ Iwu wam, “I mékọ ọyi, i gbúko badnụ, i znúko buznu, i nwéko ọwho-anya.” Ka nụ kpakara iwu berere jikogwu aka n'otu iwu ka, “Whnụ nye agbatibi i n'anya lele ẹhni i.” ¹⁰ Nye ọbula ke whnurnu nye agbatibi a n'anya jéeme a nhne ojo. Ọwhnun'anya bụ o mezu kpakara Iwu.

¹¹ Anụ mee kpa, anụ magwu nhne ige ka bụ. Ka bụ ige anụ jeetnanya n'anyarna, kwnornu nụ ọznohia aị zị ndundu kítna karu nga a kweru nụ mbom. ¹² Chi jiminen, chi ọbubo zị masi ndundu, a gharu ẹrnu ọchichiri, woru mgwna ogwnu ke iwhne. ¹³ Ngwa ma a kpa agwa lele ele zị n'iwhne ke ọbochi, ọ bụo ele okne iriri nụ ele era manya naagba, ọ bụo nụ nhne rune nụ nhne tị iwhnerne, ọ bụo ọlu ogwnu, nụ anya-kwu. ¹⁴ Kọvu anụ woru Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi lele iwo, anụ nyée anọ-ẹhni anụ oghere o mee nhne ojo ke nọogwnu a.

14

*Anụ kpé rụmu nda anụ
ikpe*

¹ Anụ kwubnanya nye zá rikne nụ ọkwnata ovu, ọvụ anụ nụ a dógbuta kwnornu nhne o kweru. ² Ọkwnata ovu otu badnụ kweru a, o ri kpakara nhne, ọvụ nye berere, ọkwnata ovu a zá rikne, neeri ọkwukwo ọhia kpọi. ³ Nye ke neeri kpakara nhne lédna nye zá neeri anya, nye zá neeri kpakara nhne kpé nye neeri kpakara nhne ikpe kwnornu nụ Chiokike nakweruru a. ⁴ I bú nyele ke neekpe ọhi nye berere ikpe? Ọ bú nyenwe a jaakaa ma ọ mekwahịaru mọbu o mékwahịala. O jeemekwahịa, kwnornu nụ Nyenwe aị jeeme a o gwuzoru kwem.

⁵ Otu badnụ kanụ otu ọbochi zị mkpa k'agịda n'esilawuru ọbochi berere, nye berere jaakaa nụ kpakara ọbochi bú otu. Echiche nye ọbula jị a rụwho. ⁶ Nye karụ nụ otu ọbochi zị mkpa k'agịda neeme a nọsobisinu Nyenwe aị, nye neeri nhne ọbula nọsobisinu Nyenwe aị, kwnornu nụ ọ nọotunu Chiokike mmamma nụ wiri wam. Nye zá neeri agwna nhne nọsobisinu Nyenwe aị, nọotunu Chiokike mmamma. ⁷ Ọ zá nye zịnu ẹhni a búdnụ kpọi, ọ zá nye nọonwunu ẹhni a ẹnwu. ⁸ Ọ búru nụ a zị búdnụ, a zịnu Nyenwe aị búdnụ, a nwurru ẹnwu, a nwunu Nyenwe aị, ma a zị búdnụ ma a nwurru ẹnwu, a bú ke Nyenwe aị.

⁹ Kwnornu nụ Karaịsi nwurru, hi n'ẹnwu lizọ ma ọ búru Nyenwe ele zị búdnụ nụ ele nwurru ẹnwu. ¹⁰ Jịwa, i kwno kịni neekpe nnwọ nda i ikpe? I kwno kịni neeledna nnwọ nda i anya? Kpakara aị joogwuzo nụ ruwhnu ngadna ikpe Chiokike. ¹¹ Lele kpa be gbarụ a n'ọkwukwo nsọ,

“Nyenwe aị kwuru kpa, ‘Kpa me zị búdnụ
kpakara mpnerne ọchi joogbunu m n'eli,
kpakara riro jookwupiya nụ mawa bú Chiokike.’ ”

¹² Kpakara aị n'otu n'otu jaakahịa nhne a mernu nụ ruwhnu Chiokike.

¹³ A gharụ o kpe ẹhni aị ikpe, tñunuma, i bíta nhne jọkpo nnwọ nda i ọchi, mọbu nhne jeeme ọ dna. ¹⁴ M magwụ m nụ hite nụ mmekọrita ke me nụ Nyenwe aị Jizọsi, ọ zá nhne ke zila rịchna, ọ búru nụ badnụ kaa nụ otu wiri zila rịchna, ọ zila rịchna hne ọ zị. ¹⁵ Ọ búru nụ nhne i riri jeemekasi nnwọ nda i ẹhni, i zá neezne izne n'ọwhnun'anya. I kwéko nhne i riri lulu nye Karaịsi kwnornu nwụ ẹnwu. ¹⁶ I kwéko be kaa nụ nhne ọma i bú nhne ojo. ¹⁷ Kwnornu nụ ẹli-eze Chiokike búo nhne oriri nụ ọnwunwo, ọvụ ọ bú ome mma, udno nụ snarịma nụ rime Enine Nso. ¹⁸ Kwnornu nụ nye neeznenu Karaịsi izi kpa neeme nhne nọoso Chiokike n'ọnu ma nụ ruwhnu ele badnụ. ¹⁹ Ngwa ma a neeme nhne jeegweya udno, nụ ke joowuli aị olu lele ọro. ²⁰ I kwnó wiri lulu ẹrnu aka Chiokike. Kpakara wiri zị rịchna, ọvụ ọ búo ọma o ri nhne jeeme badnụ dna. ²¹ Ọ búru ọma i gharụ o ri wiri, mọbu nwọ manya, mọbu mee nhne ọbula ke jeeme nnwọ nda i dna.

²² Kpakara nhne i kweru nụ rime nhne ele ka, dazịnum jị nụ Chiokike. Nye ikpe máge nụ nhne o kweru bú nye ọwa ọma. ²³ Ọvụ ọ búru nụ mkpọma badnụ marnụ a ikpe nụ nhne o riri, Chiokike jaama a ikpe ma o ri a, kwnornu nụ ọ kwnátala mkpọma nụ nhne o neeme. Nhne ọbula ke híge n'ọkwnata mkpọma bú mmehie.

15

*Mee nhne j̄oso ele berere**n'õnu*

¹ Aì ele zì rikne nù òkwnata mkp̄oma kwesiri o vuru ekperi ele zá rikne. O búo neeme nhne n̄oso aì n'õnu. ² Nye òbula menu badnù ibne a nhne búru òma, ke j̄oso a n'õnu, ma o wulizò a olu lele òro. ³ Kwnornu nù Karaìsi méne nhne j̄oso èhni a n'õnu, lele kpa be gbarù a n'òkwukwo nsò, “Nhne iwherne ele naakpasì ì iwherne dnakwasìri m.” ⁴ Kpakara nhne be gbarù n'òkwukwo nsò n'òbochi wheru ewhe zìnu aì, neezni aì nhne, ma a nwernu olile anya hite n'ndidi nù ògba inwe ke òkwukwo nsò nyernu aì.

⁵ Chiokike ke neenye ndidi nù ògba inwe mee anù nwernu enine òziri n'otu kpa anù noosno Karaìsi Jizòsi, ⁶ ma kpakara anù n'otu jeegweru otu ònu znarnì Chiokike nù Nda Nyenwe aì Jizòsi Karaìsi.

⁷ Anù kwubnanya ibne anù lele kpa Karaìsi kwubnanyarnù anù ma anù znarnì Chiokike. ⁸ M naakanù nù Karaìsi ghòru nnwò izi ele Ju ma o gesi ezi òka Chiokike, mezu mkwna o kweru nda be òknani, ⁹ ma ele búo ele Ju nyee Chiokike igwugwu kwnornu obirizi a, lele kpa be gbarù a n'òkwukwo nsò, “Ka bú nhne me kwno znarnì ì n'esilawùru ele búo ele Ju, m j̄ogwnunu r̄ewhna ì eri.”

¹⁰ O kaa, berere,

“Anù snornu r̄umu Chiokike nwùdna, anù ele búo ele Ju.”

¹¹ O kaa, berere,

“Anù ja Nyenwe aì, kpakara ele búo ele Ju, kpakara ele badnù gwnùnu a eri òznarnì.”

¹² Berere kwno, Azaya karù,

“Otu Badnù jeehi n'èbnurnu Jesi va, o jeelizò chì kpakara mbam,

ele búo ele Ju jeelekwasi a anya.”

¹³ Kìtna, Chiokike ke olile anya gweru ovu òso nù udno mejite òkwnata mkp̄oma anù nù rime a, ma olile anya anù nooso oso hite nù rikne Enine Nsò.

Pòlu nye izi ele búo ele Ju

¹⁴ R̄umu nda m, m magwù m nù nhne òma zì nù mkp̄oma anù. Anù magwù kpakara nhne ka nkari nkari, ke jeeme anù nwernu rikne neeznitaru èhni anù nhne. ¹⁵ M ji m anya siri rikne gbanù anù òkwukwo, ma anù chenwanya agwna nhne, kwnornu nù oru Chiokike nyernu m. ¹⁶ Chiokike mernu m nye izi Karaìsi Jizòsi, nye n̄ornunu ele búo ele Ju èrnu, nye naakwa arìohna, n̄okpo okwo izi òma Chiokike, ma ele búo ele Ju búru nhne arìohna Chiokike jeegweru, ke Enine Nsò bìtaru nsò.

¹⁷ Kam kpayarù, m ji m èrnu m naanya risi nù rime Karaìsi Jizòsi nhne gbasìri Chiokike. ¹⁸ M jóokwu nhne berere karù nhne Karaìsi mernu hite n'aka m, o duru ele búo ele Ju be búru ele noobnonu Chiokike nsnì hite n'ikwu-ònu m nù èrnu m. ¹⁹ Hite nù rikne nhne ògba akebbe nù èrnu ndu-èhni ke Enine Chiokike hite nù Jeruselem du Ilirikom, m n̄okpo okwo izi òma gbasìri Karaìsi n'apna zuru ozu.

²⁰ O bú nhne zì nù mkp̄oma m o zni izi òma hne be nùna nhne gbasìri Karaìsi, ma m gharù m o wu òro n'olu ntù-èli òro nye berere. ²¹ Lele kpa be gbarù a n'òkwukwo nsò,

“Ele be kánù be nhne gbasìri a j̄owhnurnu, ele nùna nhne gbasìri a j̄ooghohia.”

22 Kam kpayarụ, be kwéle me vakwnusi anụ.

Pọlu marnụ mmụma

o zne Rom

23 Kọvu kịta, ọ zá nhne me jọornu nụ kpakara ẹli ka, ọ nọogwnu m ọ whnụ anụ anya agịda awha ka. 24 M jeeme kpam kịta, m jọowhnu anụ kpa me neezne Sipiñi. Anụ jeeyinu m aka n'izne m, ma me nụ anụ dazikwole ige matị. 25 Kọvu kịta, m neezne Jeruselem kwnornu ele ke Chiokike zị pji. 26 Kwnornu nụ ọ masiri ogbako Chiokike ke zị nụ Masidonia nụ Akaya o gweya nhne be jeekesi ele mboni zị n'esilawuru rụmu Chiokike ke zị nụ Jeruselem. 27 Ọ masiri be o yinu be aka, kọvu ezi ọka zị a bu ka, ọ bu ẹrnu zinu be o yinu ele mboni wam aka, kwnornu nụ ele Ju nụ ele buo ele Ju neekerita ngozi ke enine, ele buo ele Ju kwesiri o kesi ele Ju ngozi ke ẹkwnu be. 28 Nga me rnukpuru ẹrnu ka, nyega be nhne be tuiharu, m jọowhnu anụ nga me neezne Sipiñi. 29 M magwụ m nụ nga me jaava, m jeeji agịda ngozi Karaịsi va.

30 M naariaso anụ, rụmu nda m, hite nụ Nyenwe aị Jizosi Karaịsi nụ ọwhnun'anya ke Enine Nso, anụ snornu m kpesi okpukpe rikne nụ ruwhnu Chiokike kwnornu nhne me nọowhnu. 31 Anụ kpe okpukpe ma be dọhia m n'aka ele kwé ekwe zị nụ Judiya, ma ele Chiokike zị nụ Jeruselem nabnarnụ ẹrnu m n'esilawuru be, 32 ma hite n'echiche Chiokike, m jeeji snarni ma vakwnusi anụ, ma me nụ anụ dazirikota nụ mkpoma oma. 33 Chiokike ke udno dazinu kpakara anụ. Amim.

16

Obekwu ikwu Pọlu

1 M neegesi anụ wnene aị rinya Febi, ke nọornunu ogbako Chiokike ke zị nụ Kenkiria ẹrnu. 2 Anụ bikno nabnanya a nụ rewhna Nyenwe aị lele kpa rụmu Chiokike kwesiri, anụ yisinu a aka nụ nhne obula zị mkpa, kwnornu nụ ọ bu nye ovu oma neeyinu agịda ele berere aka ma me masi.

3 Anụ bekwu Prisila nụ Akwila, ele ẹrnu ibne m, ele me nụ be sno nọornunu Karaịsi Jizosi ẹrnu. 4 Be gweru budnu be bita nụ nhne oze budnu nụ risi m, m nọtnu be mmamma, ọ buo me nụ nsnu m kpọi, kọvu kpakara ogbako Chiokike zị n'ẹli ele buo ele Ju nọtu masinu be mmamma. 5 Anụ bekwu ogbako Chiokike zị n'oro be. Anụ bekwu enyi m me whnurnu n'anya Epenetusi, nye mbom ke hi n'Esia kweru nụ Karaịsi.

6 Anụ bekwu Meri nye rnunu anụ agịda ẹrnu.

7 Anụ bekwu Andronikusi nụ Junasi, ele Ju ibne m me nụ be zị n'ikelu, be bu ele badnu marnu nkarị nkarị n'esilawuru ele izi, be beru m osno mahia Karaịsi.

8 Anụ bekwu Ampilatusi, nye me whnurnu n'anya nụ rime Nyenwe aị.

9 Anụ bekwu Uribanusi nye ẹrnu ibne aị n'ẹrnu Karaịsi, nụ Sitakisi enyi oma m.

10 Anụ bekwu Apelesi nye be kparu iru, o whe nụ Karaịsi.

Anụ bekwu ezi-nu-oro Arisitobulosi.

11 Anụ bekwu Erodioni nye Ju ibne m. Anụ bekwu ele ezi-nu-oro Nakisosi, ele zị nụ rime Nyenwe aị.

12 Anụ bekwu Terifosa nụ Terifosa ele ẹrnu nụ rime Nyenwe aị, nụ nye me whnurnu n'anya bu Pesisu nye ẹrnu nụ rime Nyenwe aị.

13 Anụ bekwu Rufosi, nye ẹrnu Nyenwe aị hoiharu. Anụ bekwu nne a, nye bu masi nne m.

¹⁴ Anụ bekwu Asịkiritosi, Filegōni, Hẹmisi, Patiṛōbasi, Hẹmasi nụ kpakara rụmu nda anụ nụ be zị.

¹⁵ Anụ bekwu Filologosi nụ Julịa, nụ Nerusi nụ nwene a rinya, nụ Olimpasi nụ kpakara rụmu Chiokike be nụ be zị. ¹⁶ Anụ gweru obekwu ikwu nsọ ke rụmu nda bekwurita ẹhni anụ. Kpakara ọgbako Chiokike neebekwu anụ.

Ezni ipne-aznụ Pọlu

¹⁷ Rụmu nda m, anụ bikno, anya dụ anụ ẹli gbasiri ele neegweya okewa nụ naakpahie ọkwnata ovu ele badnụ anya, ele neezni nhne ke neemegidne iznizni anụ nahiaru. Anụ neeze be. ¹⁸ Kwnornu nụ ele nụ kpam zá nọornunu Karaịsi ẹrnu, kọvu rụwho be. Hite n'ọnu biri biri be nụ ọka sọ n'ọnu, be nooduwu ele zị snam nụ mkpọma. ¹⁹ Kpakara ọhna nurnu obno nsnị anụ, ke mernu mkpọma sọ m n'ọnu k'agida kwnornu anụ. Kọvu m pioru m anụ bụru ele nwernu akọniche hne nhne ọma zị, ele ikpe mána hne nhne ọjọ zị.

²⁰ N'ige matị Chiokike ke udno jọozogbu Ekwensu nụ mkpururu ọchi anụ. Oru ke Nyenwe aị Jizọsi dazịnu anụ.

²¹ Timoti nye ẹrnu ibne m neebekwu anụ, ya nụ Lusọsi, nụ Jasoni nụ Sọsipata ele Ju ibne m.

²² Mawa, Tetiọsi, nye gbarụ ọkwukwo ka neebekwu anụ nụ rime Nyenwe aị.

²³ Gayọsi nye me zị n'ọro a, nye ọgbako Chiokike zị n'ọro a, neebekwu anụ. Ochi-ịwai ọhna bụ Erasitosi nụ nwene aị rukna Kwatusi neebekwu anụ. [

²⁴ Oru ke Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi dazịnu kpakara anụ. Amịm.]

²⁵ Ọznarni zịnu Chiokike nye nwernu rikne mee anụ gwuzoru lele kpa izi ọma me neezni kwuru, nụ ọkpo okwo Jizọsi Karaịsi, lele kpa okpume nhne gwnarnụ agwna ke zị omimi ogologo ige wheru ewhe. ²⁶ Kọvu be kpumernu a hite nụ nhne ele ọwhnurninya gbarụ n'ọkwukwo hite n'iwu Chiokike zị ọkwnukokwnu. O mernu kpakara mbam mahịa, ma be kweru bnonu a nsnị.

²⁷ Ọznarni zịnu Chiokike nye nụ nsnunu a bụ nye akọ hite nụ Jizọsi Karaịsi ọkwnukokwnu. Amịm.

**Ọkwukwo izi
ke Mbọm
Pọlu gbaznenu
Ele Kōrinti
Nhne gbasiri ọkwukwo izi ka**

Ọkwukwo izi Pọlu gbaznenu ele Kōrinti ke mbọm neelebna anya nū bụdnu nū ọkwunata mkpọma ke nye Karaịsi. O nookwu ọka gbasiri mkpa ke zị nū ọgbako Chiokike ke zị nū Kōrinti ke Pọlu miteru. Nū ige wam, Kōrinti bụ ẹli-ohna ke zị mkpa n'ẹli Giriṣi, ke bụ risi ọchichi ẹli Rom n'ọdoru-ẹli wam. Ele ẹli ka bu ele be marnū rẹwhna be n'ahja, ele mkpako, nū ele agwa ojo, ele nọkponu chi zị ichne ichne risi ẹli.

Pọlu nookwu gbasiri okewa nū agwa ojo ke zị nū rime ọgbako Chiokike pji. O kwuru nhne gbasiri bụdnu ọgbako Chiokike nū okpukpe, olizọ n'ẹnwu, ọlulu nzi nū nnwerne. O kwuru nū Izi Oma nwernu ọsisa kpakara ajiji ele ka.

Nū risi 13, Pọlu gesiri nū ọwhnun'anya bụ ngozi ke kakwo mma Chiokike nyernu ele badnu.

Nhne zị n'ọkwukwo izi ka

Opanizo (1:1-9)

Okewa nū rime ọgbako (1:10--4:21)

Agwa oma nū bụdnu ezi-nū-oro (5:1--7:40)

Ele Karaịsi nū ele naakwa renwu (8:1--11:1)

Bụdnu ọgbako nū okpukpe Chiokike (11:2--14:40)

Olizọ n'ẹnwu Karaịsi nū ke ele kweru ekwe (15:1-58)

Nkesi ele Karaịsi nye ele zị nū Judiya (16:1-4)

Mmụma Pọlu nū ọkwukwo (16:5-24)

¹ Mawa, Pọlu, nye Chiokike sukwuru hite n'echiche ma ọ bụru nye izi Karaịsi Jizọsi nū nnwọ nda aị Sọsitenisi, ² naagbaznenu anū, ọgbako Chiokike ke zị nū Kōrinti ọkwukwo. Anū bụ ele Chiokike sukwuru ma anū be bụru ele ke a zị nso nū Karaịsi Jizọsi, anū nū kpakara ele zị nū hne ọbula be nọkpokwu rẹwhna Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi, Nyenwe be nū Nyenwe aị.

³ Oru nū udno ke Chiokike Nda aị nū Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi dazinu anū.

Ọtu mmamma

⁴ M nọotunu Chiokike m mmamma ige ọbula nū risi anū, o nyernu anū oru hite nū Karaịsi Jizọsi. ⁵ O mernu anū ba aba nū rime Karaịsi nū kpakara nhne, ma nū ikwu-ọnu nū nhne ọmuma anū. ⁶ Izi gbasiri Karaịsi gwuzosiri rikne nū rime anū. ⁷ Kam kpayaru, ọ zá nkesi ke enine kọgwu anū kpa anū neese ige be jookpume Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi. ⁸ O jeeme anū gwuzoru kwem dū ọsoto, ma anū bụru ele nweé ọru n'ọbochi Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi. ⁹ Chiokike, nye sukwuru anū ma anū nū Nnwọ a Jizọsi Karaịsi Nyenwe aị nwekọta nhne, bụ nye kwesiri ọkwunata ovu.

Okewa nū rime

ọgbako Chiokike

¹⁰ Rụmu nda m, m ji m rẹwhna Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi naarijasno anū, anū bikno, anū kwekorita n'otu nhne anū nookwu, okewa zoma n'esilawuru anū. Anū ziri n'otu n'echiche ma nū nhne anū neeme. ¹¹ Rụmu nda m, agwna ele hi n'ezi-nū-oro Kilo kannū m kpa o dnornu m anya, nū okno ọka zị n'esilawuru

anụ. ¹² Ka bụ nhne me naakaa, otu badnụ naakaa, “M bụ m ke Pọlu,” nye berere kaa, “M bụ m ke Apolosi,” nye berere kwno kaa, “M bụ m ke Pita,” nye berere masị kaa, “M bụ m ke Karaịsi.”

¹³ Be kewarụ Karaịsi sa? Be kpogidnenu Pọlu n'olu ogba kwnornu anụ? Be wuru anụ mini nụ rewhna Pọlu sa? ¹⁴ M nọtunu Chiokike mmamma nụ ọ zá nye me wuru mini kwekọlam Kirisiposi nụ Gayosi. ¹⁵ Ọ zá nye jaakaa sị nụ me wuru a mini nụ rewhna m. ¹⁶ (Owe, m wuru m ezi-nụ-oro Stefanasi mini, be gweme kpam, m máam ma m wuru m nye berere mini.) ¹⁷ Karaịsi ziyage m me wu mini, kọvu o zni izi oma. Ọ búo hite n'ikwu-ọnu ke akoniche badnụ, ọ zị ẹnwu Karaịsi n'olu ogba bụru nhne etekne.

Karaịsi bụ akoniche nụ iknernema Chiokike

¹⁸ Kwnornu nụ izi gbasiri ogba bụ nhne etekne hne ele nọonwu ọnuwu zị, kọvu hne ele be nọoznohia zị, ọ bụ iknernema Chiokike. ¹⁹ Be gbarụ a n'okwukwo nsọ, kaa,

“M joolulu akoniche ke ele akọ,
tuwhu oghohia ke ele marnụ nhne.”

²⁰ Ndaa hne nye akọ zị? Ndaa hne nye okne okwukwo zị? Ndaa hne nye agrigo ke ọwa ka zị? Chiokike mernu akoniche ke ọwa bụru nhne iwhnirniwhno. ²¹ Kwnornu nụ hite n'akoniche Chiokike o kwéle ọwa mahịa nye ọ bụ hite n'akoniche ke ọwa. Ọ sọru Chiokike n'ọnu o hite n'iwhnirniwhno ke okpo okwo izi oma znohia ele kweru ekwe. ²² Ele Ju noopio nhne elekema, ele Giriki noopio akoniche. ²³ Kọvu a nọokpo okwo nụ be kpogidnenu Karaịsi n'olu ogba, ke bụnu ele Ju rugwu okpobi ọchi, hne ele búo ele Ju zị, ọ bụ nhne iwhnirniwhno. ²⁴ Kọvu hne ele Chiokike sukwuru zị, ele Ju ma ele búo ele Ju, Karaịsi bụ iknernema Chiokike nụ akoniche Chiokike. ²⁵ Kwnornu nụ iwhnirniwhno Chiokike kakwo akoniche ke badnụ, rikne ogwugwu Chiokike kakwo iknernema ke badnụ.

²⁶ Rụmu nda m, anụ chenwanya nhne anụ bụ sụ Chiokike sukwuru anụ. Agida anụ bụ ele ọwa karu nụ be nwée akoniche, agida anụ bụ ele ọwa máa, agida anụ bụ ele híge ezi-nụ-oro eze whuya. ²⁷ Kọvu Chiokike hōhiaru nhne iwhnirniwhno ke ọwa ma iwhnerne tū ele akọ. Chiokike hōhiaru nhne ele ọwa karu nụ ọ zila rikne ma iwhnerne tū ele zị rikne. ²⁸ Chiokike hōhiaru nhne ele ọwa lednarnụ anya nụ nhne zá nhne ọ bụ, mee nhne ke be kwuru nhne bụru nhne etekne. ²⁹ O mernu ka ma badnụ ọbula gharu o mee oknomokno nụ ruwhnu Chiokike. ³⁰ Chiokike mernu anụ nụ Karaịsi Jizosi bụru otu, nye bürunu aị akoniche nụ rime Chiokike. Ya bụ ome mma aị nụ ọzi nsọ aị nụ ogbahia aị. ³¹ Lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ, “Nye ọbula ke jeeme oknomokno, o mee oknomokno nụ nhne Nyenwe aị rnürnu.”

2

Izi oma gbasiri Karaịsi nụ ogba a

¹ Rụmu nda m, nga me vakwnusiri anụ, m jíle m okne ọka mọbu akoniche ke badnụ va kpọ okwo nhne tugwaru otugwa ke Chiokike. ² Kwnornu nụ m píole m ọ marnụ nhne ọbula kpa me nụ anụ zị, kwekọlam nhne gbasiri Jizosi Karaịsi, nye be kpogidnenu n'ogba. ³ M ji m ọza rikne nụ ogwnu nụ ẹhni ọznu biri biri va. ⁴ Nhne me znirni nụ izi m búo hite nụ nkarị ọka ke akoniche ke badnụ, kọvu o gesi Enine nụ iknernema a n'esilawuru anụ, ⁵ ma anụ bụru

ele kweru ekwe, ọ bụo kwnornu nụ akoniche ke badnụ, kọvu n'iknerna Chiokike.

Akoniche Chiokike

⁶ Kọvu n'esilawuru ele sozuru osozu bụ hne a nookwu ọka akoniche, ọ bụo akoniche ke ọwa ka, mọbu ke ele nęechi ọwa ka. Ige matị, ọ zá nhne be jọbu. ⁷ A nookwu nhne gbasiri akoniche Chiokike ke tugwaru otugwa, ke Chiokike hōhiaru kwnornu igwugwu aị tụtụ sụ ọwa panizoru. ⁸ Ele ọchichi ke ọwa ka máa akoniche ka. Kwnornu nụ ọ bụru nụ be marnu a, be bọ kpogidene Nyenwe igwugwu n'olu ogba. ⁹ Kọvu kpa be gbaru a n'okwukwo nsọ,

“Anya whnụlele,

nsnị nụlele,

ọ bnána n'ovu badnụ rja rja,

nhne Chiokike bjtannu ele whnurnu a n'anya.”

¹⁰ Kọvu Chiokike hiri n'Enine a kpumenu aị nhne o tugwaru otugwa, kwnornu nụ Enine noonyosna kpakara nhne, ma nhne miri emi ke Chiokike.

¹¹ Ọ zá nye magwu echiche ke mkpoma badnụ, o kwolem enine ke zị nụ rime badnụ. Kpam masi, ọ zá badnụ ke magwu echiche Chiokike, okwolem Enine Chiokike magwu kpakara nhne gbasiri Chiokike. ¹² A náhiage enine ke ọwa ka, kọvu a nahiaru Enine Chiokike ziyaru ma a mahia kpakara nhne Chiokike hiri n'ovu oma a kesi aị. ¹³ Ka bụ nhne a nookwu, ọ bụo hite nụ nhne ke badnụ znirni aị nụ akoniche ke badnụ, kọvu nhne Enine znirni aị. A nọkowa ezi ọka ke enine hne ele nwernu Enine Chiokike zị. ¹⁴ Badnụ ke nwée Enine Chiokike nwée rikne kweru nhne hi n'Enine Chiokike va, kwnornu nụ be bunu a nhne iwhnirniwhno, o nwée rikne nahia be kwnornu nụ Enine Chiokike nọkowanu ele nwernu Enine. ¹⁵ Badnụ ke nwernu Enine Chiokike neekpe kpakara nhne ikpe, kọvu ọ zá nye jeekpe a ikpe. ¹⁶ Lele kpa be gbaru a n'okwukwo nsọ,

“Nyele magwu echiche Nyenwe aị,

ma nye wam zni a ezni?”

Kọvu a nwernu echiche ke Karaịsi.

3

Ele ernalu Chiokike

¹ Rumu nda m, m nwée m rikne kwunu anụ ọka lele ele nwernu Enine, kọvu m nookwunu anụ ọka lele badnụ etekne, lele rumu takiri nụ rime Karaịsi. ² M jeji mini-remá nọoznu anụ, ọ bụo wiri siri rikne, kwnornu nụ anụ jéenwe rikne ri be. Tem dụ kịtna, anụ nwée rikne ri wiri siri rikne. ³ Anụ zị kọriri n'anọ-ehni, kwnornu nụ okwno-awuwa nụ okno ọka zị n'esilawuru anụ, ka ọ zá neegesi nụ anụ zị n'anọ-ehni? Anụ neeme lele badnụ etekne. ⁴ Otu badnụ naakaa, “M bụ m ke Pọlu.” Nye berere kaa, “M bụ m ke Apọlosi.” Anụ zá neeme lele badnụ etekne?

⁵ Nyele bụ Pọlu? Nyele bụ Apọlosi? A bụ ele ernalu, ele anụ hiri n'aka be kweru. Nye ọbula nọrnuru ernalu ke Nyenwe aị nyernu a. ⁶ Mawa kpasiri mkpuru, Apọlosi wụsi a mini. Kọvu Chiokike mernu mkpuru wam so oso.

⁷ Nye wam kpasiri mkpuru nụ nye wam wusiri a mini bụ nhne etekne. Chiokike zị mkpa kwnornu nụ ọ bụ ya mernu mkpuru wam so oso. ⁸ Nye wam kpasiri mkpuru nụ nye wam wusiri a mini bụ otu. Nye ọbula jaanarnu ọgwo ernalu a lele kpa ernalu a hna. ⁹ Kwnornu nụ aị nụ Chiokike nọrnuko ernalu n'otu, anụ bụ ọkwu Chiokike. Anụ bụ ọro Chiokike noowu.

¹⁰ Hite nụ ọro Chiokike nyernu m, m nọrnuru ernalu lele nye nka-owu ọro. M turu m ntụ-eli ọro, nye berere noowukwasị ọro n'olu a. Kọvu anya dụ nye

noowu ọro n'olu a ẹli. ¹¹ Kwnornu nū ọ zá ntụ-ẹli berere badnū jeenwe rikne tū, kakwo ke Chiokike tūru, ke bụ Jizọsi Karaịsi. ¹² Ọ bụru nū badnū ọbula jeeji golu, mọbu siliva, mọbu akaworugwu zị okne ọnu ahia, mọbu isisi, mọbu rùhiara, mọbu isisi ikpa wukwasị ọro n'olu ntụ-ẹli ka, ¹³ ẹrnu a jọowhuya iwhe, kwnornu nū ọbochi Karaịsi jookpume a. Be jeeji ẹkwnu kpa ẹrnu nye ọbula iru, ẹkwnu jẹgesi nhne nye ọbula jiri wu ọro a. ¹⁴ Ọ bụru nhne badnū jiri wu ọro n'olu ntụ-ẹli wam gwuzogidne ẹkwnu, ọ jaanahia ọgwo ẹrnu. ¹⁵ Kọvu ọ bụru nū ẹkwnu rne ẹrnu a, nhne whuru a, kọvu be jọoznohia a, kọvu lele nye hi nū ẹkwnu whuya. ¹⁶ Anū máa nū anū bụ Oro Nsọ Chiokike, nū Enine Chiokike wu nū rime anụ? ¹⁷ Ọ bụru nye ọbula lulu Oro Nsọ Chiokike, Chiokike joolulu a. Ọro Nsọ Chiokike zị nsọ, anū bụ Oro Nsọ a.

¹⁸ Ọ zá nye duhie ẹhni a, ọ bụru nū nye ọbula neechे nū o nwernu akọ nū nhne ke ọwa ka, ọ ghọ nye iwahnirniwhno ma ọ bụru nye nwernu akoniche. ¹⁹ Kwnornu nū akoniche ke ọwa ka bụ nhne iwahnirniwhno n'anya Chiokike. Lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ, “O jidnernu ele akọ n'aghighe be.” ²⁰ Be gba kwno a n'okwukwo nsọ, kaa, “Nyenwe aị magwụ echiche ele akọ nū ọ bụ nhne etekne.” ²¹ Ọ zị badnū ke ji nhne badnū etekne nwernu rikne mee nyaa risi. Kwnornu nū kpakara nhne bụ ke anū, ²² Polu mọbu Apọlosi, mọbu Pita, ọwa ka, bụdnū nū ẹnwu, nhne zị kịtna mọbu ke zị nū ruwhnu, kpakara be bụ ke anū, ²³ anū bụ ke Karaịsi, Karaịsi bụ ke Chiokike.

4

Ele izi Karaịsi

¹ Ele badnū kwesiri ọ gwnu aị lele ele izi Karaịsi, ele Chiokike nyernu nhne tugwaru otugwa ke ezi ọka a n'aka. ² Nhne be pioru n'aka nye neelegidne nhne ọbula bụ be whnū a nū ọ bụ nye kwesiri okwnata ovu. ³ Nhne anū nookwu gbasiri m zá m mka, mọbu ikpe nye berere neekpe m, m jéekpe ẹhni m ikpe. ⁴ Ovu m zị snam, kọvu ka zá neegesi nū m bụ m nye ikpe mána. Nyenwe aị bụ nye neekpe m ikpe. ⁵ Kam kpayarū, anū kpé nhne ọbula ikpe hne ige yóoduge, seru tem Nyenwe aị va, o jeeme kpakara nhne tugwaru otugwa n'ochichiri whuya iwhe. Ọ jaakahia kpakara nhne zị n'ovu badnū. Ige wam nye ọbula jaanahia ọznarni a n'aka Chiokike.

⁶ Rūmu nda m, m gweru m kpakara nhne ka tūsinu ẹhni m nū ẹhni Apọlosi kwnornu anū, ma anū jiri aị mụhia nhne ele badnū nookwu, “Ọ zá nye mee nhne be gbáge n'okwukwo.” Ọ zá nye ji otu badnū nyaa risi megidne ibne a. ⁷ Nyele mernu i, i ziri ichne hne ele berere zị? Kini bụ nhne i nwernu ke be késige i? Ọ bụru nū nhne i nwernu bụ nkesi, ndaa kpa i jeeji a nyaa risi lele nū ọ búo nkesi?

⁸ Kịtna, rúwho jihjaru anū. Anū balam aba. Anū gholam eze, ọ bụ n'ezi a búo ele eze. Ọ jaama mma ọ bụru nū anū bụ ele eze, ma a snornu anū bụru masi eze. ⁹ M che m nū Chiokike beteru aị ele izi aznū, lele ele be joogbu ogbu, nhne olekiri nyee ọwa, ma hne ele enine izi nū hne ele badnū zị. ¹⁰ A bụ ele iwahnirniwhno kwnornu Karaịsi, kọvu anū bụ ele nwernu akọ nū Karaịsi. A nwée rikne, kọvu anū nwernu rikne. Be lednarnū aị anya, kọvu anū nwernu igwugwu. ¹¹ Tem dū kịtna, wiri nọogwnu aị, akpiri nọokpo aị ẹkwnu, a gba ẹto, be mejọru aị, a nwée hne a bita risi. ¹² A nọodogbu ẹhni aị n'ẹrnu, a ji aka aị nọornu nhne a neeri. Be nọovu aị ọnu, a nọgozi, nga be kpagburu aị, a snuta ovu. ¹³ Nga be kpajarū aị, a ji ovu ọma sa ọka. A nū lele nhne mkpomkpo ke ọwa ka, tem dū kịtna, ele ọwa kwúge aị nhne ọbula.

14 M zá m naagba ọkwukwo ka ma iwħnerne tų anų, kọvu ma m zni m anų ezni lele rųmu ke m me whnųrnu n'anya. 15 Kwnornu nų ọ bųru nų anų nwernu nri pokwu ele noodu anų nų rime Karaįsi, anų nwernu otu nda. M bų m nda anų nų rime Karaįsi Jizọsi kwnornu nų m gweyanų m anų izi ọma. 16 M naariasno anų snornu rėnu ọchi m. 17 Kam kpayarų, me neeziyanu anų Timoti. Ọ bų nnwọ m me whnųrnu n'anya ke kwesiri be kwnata a ovu nų rime Nyenwe aį. Ọ jeechenwanyanu anų kpa me noowu budnu m nų rime Karaįsi Jizọsi, kpa me neezni nų rime kpakara ọgbako Chiokike ke zį nų hne ọbula.

18 Agwna anų bų ele oknomokno, anų neeche nų m jáava lekwa anų. 19 Ọ bųru nų Nyenwe aį kweru, m jaava kwnusi anų wara wara, m jaamahia nhne ele oknomokno wam jeeme. Ọ búo nhne be jookwu kpọi, ma rikne be nwernu masį. 20 Kwnornu nų ẹli-eze Chiokike búo n'agida ikwu-ọnu kpọi, kọvu iknernema. 21 Ndaa nhne anų piuru? Me gweru mbįnibini va, sų ọ bų ovu ọwhnun'anya nų enine zį wħnernerne?

5

Anų gweme nnwọ nda

ke zıla rįchna

1 M nọonu nų ome ọyi zį n'esilawųru anų, ke zıla n'esilawųru ele máa Chiokike, nų badnų nookwuru nnwerne nda a. 2 Ndaa kpa anų neeme oknomokno nų kpa? Anų kwesiri ọ kwana ẹkwna, nwe ovu ọjo, anų kwesiri ọ chįhala nyerukna ke mernu nhne ka n'esilawųru anų. 3 Ọ bų n'ezi m zį m ikere hne anų zį n'anọ-ẹhni, kọvu me nų anų zį n'enine, m marnų m nye mernu nhne ọjo ka ikpe lele nų me nų anų zį. 4 Kpa anų gbakọru nų rẹwhna Nyenwe aį Jizọsi, m joosno anų gbakọ n'enine, rikne Nyenwe aį Jizọsi jaadazįnu aį masį. 5 Anų gweru nye wam yisi n'aka Ekwensu ma o lulu anọ-ẹhni a, ma be znọhia enine a n'ọbochi Nyenwe aį.

6 Anų méma oknomokno, kwnornu nų nhne whų brędi matį neeme kpakara brędi whų ọwhu. 7 Anų gweme mmehie ke nų lele nhne whų brędi ọknani ma anų ziri rįchna. Nga wam, anų joonu lele brędi ikne ke nwée nhne whų brędi, lele kpa anų kwesiri. Kwnornu nų be jiri Karaįsi Nnwọ Atnrnu Ọgawhe aį kwanų aį arįohna. 8 Ngwa ma a bįta Iriri ka, ọ búo hite nų nhne whų brędi ke mmehie ọknani nų risi rikne, kọvu brędi ke nwée nhne whų brędi nų rime a, brędi ke zį rįchna ke nwernu ezi ọka nų rime a.

9 M gbannų m anų ọkwukwo, anų nų ele neeme ọyi mékọta nhne. 10 M zá m nookwu gbasiri ele neeme ọyi k'ọwa, ele ọwho-anya nų ele buznu nų ele naakwa rėnwu. Ọ bųru kpam, anų jọowhoga n'ọwa. 11 Kọvu m naagbanų anų kįtna, naakaa, anų nų nye ọbula ke kwuru ẹhni a nnwọ nda, kọvu o neeme ọyi, ke nwernu ọwho-anya, nye naakwa rėnwu, mọbu nye naakaja badnų, nye okne manya, mọbu nye buznu mékọta nhne. Anų nų nye wam dązįkota ẹli ri wiri.

12 Ọ zá m mkpa me kpe ele zį n'ederezi ikpe. Ọ búo anų kwesiri o kpe ele zį n'esilawųru anų ikpe? 13 Chiokike jeekpe ele zį n'ederezi ikpe. Lele kpa ọkwukwo nsọ kwuru, "Anų chįhala badnų ọjo wam n'esilawųru anų."

6

O kwuru badnų zne

oro ikpe

1 Ọ bųru nų otu badnų nwernu nhne megidne nnwọ nda, į ga ọla gba nnwọ nda į ọkwukwo n'oro ikpe, ele máa Chiokike kpe be ikpe, tnųnuma, o jookwuru

a zne n'esilawuru rumu Chiokike? ² Anu máa nu rumu Chiokike jeekpe owa ikpe sa? O buru nu anu jeekpe owa ikpe, anu nwée rikne kpe ikpe oka mati n'esilawuru anu? ³ O bu nu anu máa nu a jeekpe ele enine izi ikpe? O ko buru nhne ke budnu ka. ⁴ O buru nu oka dnarnu ke gbasiri budnu ka, kini mernu anu neekwe ele zi n'ederezi kpe anu ikpe? Ele ikpe ka bu ele nwée oso anya n'ogbako Chiokike. ⁵ Iwhnerne tu anu. M kweru m nu otu badnu ke nwernu akoniche zi n'esilawuru anu, nye jeenwe rikne kpe ikpe n'esilawuru rumu nda. ⁶ Tnnuma, otu nnwo nda jookwuru nnwo nda berere zne n'oro ikpe ma ele kwé ekwe kpe be ikpe.

⁷ Anu naagbarita ehni anu okwukwo n'oro ikpe, ka neegesi nu anu dnarnu adna. O jáaka mma nu i bu nye be mejoru? O jáaka mma nu nhne whunahoru i? ⁸ Tnnuma, anu neeme ibne nhne ojo, anu znuhoro nnwo nda anu nhne. ⁹ O bu nu anu máa nu ele ojo jeekehia eli-eze Chiokike? Anu dúwhu ehni anu, ele naagba ewhere, mọbu ele naakwa renwu, mọbu ele neeme oyi, ele rukna naadnanyi ele rukna ibne be, ¹⁰ mọbu ele buznu, mọbu ele owho-anya, mọbu ele okne manya, mọbu ele naakaja badnu, mọbu ele noughogbu ele badnu jeekehia eli-eze Chiokike. ¹¹ Agwna anu nu kpam nu mbom. Kovu be snumarnu mmehie anu, be gweru anu nyewhete n'aka Chiokike. Be mernu anu nu Chiokike ziri n'udno hite nu rewhna Nyenwe ai Jizosi Karaisi nu Enine ke Chiokike ai.

Kwasinu Chiokike igwugwu

¹² “M nwernu m rikne mee kpakara nhne.” Kovu o buo kpakara nhne naabna mbnarna. “M nwernu m rikne mee kpakara nhne.” Kovu m jobu ohi nhne obula. ¹³ “Wiri zinu ruwho, ruwho zi masinu wiri.” Kovu Chiokike joolulu kpakara be. Be jeji ehni badnu neeme oyi, kovu kpenu Nyenwe ai, Nyenwe ai jeeme ehni badnu nwehia nhne zi mkpa. ¹⁴ Chiokike nye mernu Nyenwe ai hi n'enwu lizo, o jeeme masi ano-ehni ai hi n'enwu lizo hite n'iknerna a. ¹⁵ O bu nu anu máa nu ehni anu bu nhne zi n'ehni Karaisi? M jeegweru nhne zi n'ehni Karaisi mee be buru nhne zi n'ehni nyerinya ewhere? Oza rja rja. ¹⁶ O bu nu anu máa nu nye gweru ehni a yisi n'ehni nye ewhere, ya nu a gholam otu ano-ehni? Kwnornu nu okwukwo nsọ kwuru, “Be lawuru joburu otu ano-ehni.” ¹⁷ Kovu nye gweru ehni a yisi nu Nyenwe ai, ya nu Nyenwe ai gholam otu n'enine.

¹⁸ Anu gbanahoru ome oyi. Kpakara mmehie berere badnu mernu zi n'olu ehni, kovu nye neeme oyi megidnenu ehni a mmehie. ¹⁹ O bu nu anu máa nu ehni anu bu Oro Nso ke Enine Nso, nye wu nu rime anu, ke Chiokike nyernu anu? Anu nwée ehni anu, Chiokike nwe anu. ²⁰ O jiri onu ahia gbahia anu. Anu gweru ehni anu kwasinu Chiokike igwugwu.

7

Ajji gbasiri olulu nzi nu nnwerne

¹ Nhne gbasiri nhne anu gbaru n'okwukwo, “O buru oma nu nyerukna nu nyerinya dnanyi lele nzi nu nnwerne.” ² Kovu kwnornu nu agida ele neeme oyi zi n'esilawuru anu, o buru oma nyerukna obula luru nnwerne ke aka a, nu nyerinya gboru nzi ke aka a. ³ Nyerukna obula mee nhne kwesiri a lele nzi hne nnwerne a zi, nyerinya obula mee nhne kwesiri a lele nnwerne hne nzi a zi. ⁴ Nnwerne nwée rikne hne ehni a zi, kovu nzi nwernu, kpam masi nzi

nwée rikne hne ẹhni a zị, kọvu nnwerne a nwernu. ⁵ Anụ gónahoru ẹhni anụ ẹhni anụ, okwolem ma ọ bụ ige matị kpa anụ kwekọtaru, ma anụ vu ọnu nụ kpe okpukpe. Omekwo, anụ zịrị n'otu berere ma Ekwensu gharu ọ rna anụ ọrnurna, kwnornu nụ anụ nwée rikne jikwaru ẹhni anụ. ⁶ Ka bụ rikne me neenye anụ, ọ bụo iwu. ⁷ N'ezị ọka, ọ jaamasị m nụ kpakara badnụ jaadazị lele me. Kọvu nye ọbula nwernu nkesi ke Chiokike kesiri, otu nyenum kpa, nye berere nkesi berere.

⁸ Kịtna, m naakanụ ele lúge nnwerne mọbu ele gbóge nzi, mọbu ele rinya nzi be nwurnu, ọ jaaka mma anụ dazịrị etekne, lele kpa me dazịrị. ⁹ Kọvu ọ bụru nụ anụ jéenwe rikne jikwaru ẹhni anụ, anụ luru nnwerne mọbu gbọru nzi. Ọ ka mma ọ luru nnwerne mọbu gbọru nzi, tñunuma ẹhni anụ jeerne bẹkwnu.

¹⁰ Ele nwernu nzi mọbu nnwerne, m neenye anụ iwu Nyenwe aị, ọ bụo ke m. Nnwerne gbákwadia nzi a nnam. ¹¹ Kọvu, o mee kpa, ọ jaadazịrị etekne mọbu ọ lahna ke nzi a, nzi gbákwadia nnwerne a nnam.

¹² M naakanụ ele ke gwnarnụ, ọ bụo Nyenwe aị, ọ bụru nụ nye Karaịsi ọbula nwernu nnwerne ke kwé ekwe, kọvu o kweru ya nụ a wugidne, ọ gbála a nnam. ¹³ Ọ bụru nụ nyerinya Karaịsi ọbula nwernu nzi ke kwé ekwe, kọvu nzi a kweru ma be wugidne n'otu, ọ gbála a nnam. ¹⁴ Kwnornu nụ Chiokike nabnanyarnụ nzi ke kwé ekwe kwnornu nnwerne a ke kweru ekwe. Chiokike naabanyarnụ nnwerne ke kwé ekwe kwnornu nzi a ke kweru ekwe. Ọ bụru nụ ọ bụo kpa, rụmu takịrị anụ jọburu ele zila rịchna, kọvu be zị nsọ kịtna.

¹⁵ Kọvu ọ bụru nụ ọ masịrị nye ke kwé ekwe ọ gba nnam, o mee kpa. Ọ zá iwu ke jì nye Karaịsi, nzi mọbu nnwerne, n'ọnodi nụ kpa. Chiokike sukwuru aị ma a wuru n'udno. ¹⁶ Ndaa kpa i jiri mahịa, jì nnwerne ke kweru ekwe, nụ ì jọznohia nzi ì? Mọbu jì nzi ke kweru ekwe, ndaa kpa i jiri mahịa nụ ì jọznohia nnwerne ì?

Dazịrị n'ọnodi Chiokike sukwuru i

¹⁷ Kọvu nye ọbula dazịrị n'ọnodi ọ zị nga Chiokike sukwuru a, bụ ke Chiokike nyernu a. Ka bụ nhne me neezni nụ rime kpakara ọgbako Chiokike. ¹⁸ Ọ bụru nụ nye be kparu nka nurnu ikwu Chiokike, o gwépuke nhne atụ ọkpa nka a. Ọ bụru masị nụ nye be kpáge nka nurnu ikwu Chiokike, be kpála a nka. ¹⁹ Ọkpa nka nụ be kpáge nka zá nhne ọ bụ, nhne zị mkpa bụ ọbita iwu Chiokike. ²⁰ Badnụ ọbula dazịrị n'ọnodi ọ zị nga Chiokike sukwuru a. ²¹ Ì zị n'ọhì nga Chiokike sukwuru ì? O mékpa ì ẹhni, kọvu ọ bụru nụ ì nwernu oghere ọ whọga n'ọhì, mee kpa. ²² Kwnornu nụ nye bụ ọhì nga Nyenwe aị sukwuru a bụ nye nwernu ẹhni a nụ rime Nyenwe aị. Kpa masị, badnụ ke nwernu ẹhni a nga Nyenwe aị sukwuru bụ ọhì Karaịsi. ²³ Chiokike jì ọnu ahịa gbahịa anụ, anụ ghóko ọhì ke badnụ. ²⁴ Rụmu nda m, badnụ ọbula dazịrị n'anya Chiokike n'ọnodi ọ zị nga Chiokike sukwuru a.

Ele nwée nzi mọbu nnwerne

²⁵ Nhne gbasịrị ele rinya máa nyerukna, mọbu ele rukna máa nyerinya, m nwée m nhne Nyenwe aị nyernu n'iwu, kọvu m neenye anụ nhne bụ echiche m, nye hite n'obirizi ke Nyenwe aị m kwesiri m ọtukwasị ovu. ²⁶ Mkpa karịlam n'owa kịtna, m che m nụ ọ bụru ọma ọ bụru nụ badnụ dazịrị kpa ọ zị. ²⁷ Ọ bụru nụ ì nwernu nnwerne? Ì ghásala a. Ì nwée nnwerne sa? Ì lúko nnwerne. ²⁸ Ọ bụru nụ ì luru nnwerne ọ zá mmehie ì mernu. Ọ bụru nyerinya máa nyerukna

gbọ nzi, ọ zà nhne ojo ọ bụ. Kọvu ele nwernu nnwerne mọbu nzi jeenwe agịda mkpa n'ọwa ka, m noopio ọ dọhia anụ nụ nhne ka.

²⁹ Rụmu nda m, nhne me nookwu bụ ka, ige wam zị ndundu, hite kịtna ele nwernu nnwerne ziri lele nụ be nwée nnwerne, ³⁰ ele naakwna ekwna lele nụ be zà n'anya-mini, ele nọomu rụmu lele nụ ovu zà nọoso be n'ọnu, ele nọozu ahịa lele nụ ọ zà nhne be zuhiaru, ³¹ ele ji nhne ọwa ka lele nụ ọ zà be mkpa. Kwnornu nụ ọwa ka n'ọnodi a jaagawhe.

³² M noopio ma nhne ọbula gharu ọ kpakna anụ ẹhni. Nyerukna ọbula ke nwée nnwerne neeche echiche gbasiri ẹnu Nyenwe aị, kwnornu nụ o piuru o mee nhne jaamasị Nyenwe aị. ³³ Kọvu nyerukna ke nwernu nnwerne neeche echiche gbasiri nhne ke ọwa ka, kwnornu nụ o piuru o mee nhne jaamasị nnwerne a, ³⁴ ke nọdoghari a n'apna lawuru. Nyerinya ke nwée nzi mọbu ke máa nyerukna neeche echiche gbasiri ẹnu Nyenwe aị, kwnornu nụ o piuru o gweru ẹhni a nụ enine a nyee Nyenwe aị. Kọvu nyerinya ke nwernu nzi neeche echiche gbasiri nhne ke ọwa ka, kpa o jeeme nhne jaamasị nzi a. ³⁵ M nookwu nhne ka ma ọ bnanu anụ iru. M zà m noobnosni anụ. Kọvu m piuru m ma anụ mee nhne bụru ọma nụ ke kwesiri ekwesi, ma anụ gweru kpakara ẹhni anụ yisi n'ẹnu Nyenwe aị, gharu o le anya n'aznụ.

³⁶ Nhne ke gbasiri ele kwekọtaru ọlulu, ọ bụru nụ badnụ ọbula whnurnu nụ ọ zà naakpakwa agwa nkari hne nyerinya o kweru ọ lụ zị, ọ bụru n'awha neezne, ọ luru a, be mége mmehie. ³⁷ Kọvu hne badnụ kpebiri n'ovu a, ọ zà nye naamagidne a nụ ọ jọolu nnwerne, o nwernu rikne gharu ọ lụ nnwerne wam, o mernu nhne kwesiri. ³⁸ Nye ke luru nnwerne mernu nhne ọma, kọvu nye ke luge rịa rịa mekakworu nụ nhne ọma.

³⁹ Nyerinya gbọru nzi zị n'iwu kpa nzi a zị bụdnụ, kọvu hne nzi a nwurnu, ọ zà iwu ji a ma ọ gbọru nzi berere. Kọvu ọ jọobu nye magwu Nyenwe aị. ⁴⁰ Kọvu n'echiche m, ovu jọoso a n'ọnu ọ bụru ọ daziri etekne. M che m nụ m nwernu m Enine Chiokike.

8

Wiri be jiri kwanu renwu arịohna

¹ Nhne ke gbasiri wiri be jiri kwanu renwu arịohna, ọ bụ n'ezi nụ, “Kpakara aị nwernu nhne ọmuma.” Kọvu nhne ọmuma neegweya badnụ vulizọ ẹhni a olu. Ọwhnun'anya noowulizọ badnụ olu lele ọro. ² Ọ bụru nụ badnụ ọbula neeche nụ ọ magwu nhne, ọ máa kpa o kwesiri ọ mahia. ³ Kọvu Chiokike magwu ele whnurnu a n'anya.

⁴ Nhne gbasiri wiri be jiri kwanu renwu arịohna, a magwu nụ ọ zà nhne renwu ke ọwa ka bụ, kwnornu nụ chi berere zà, okwolem Chiokike kpọi. ⁵ Ọ bụbedi nụ agịda nhne be nookwu “chi” zị n'oligwe mọbu n'ọwa, ọ bụ n'ezi nụ be zị agịda “chi” nụ “nyenwe,” ⁶ kọvu hne a zị, otu Chiokike kpọi nye bụ Nda. O keru kpakara nhne, a zīnu a bụdnụ. Otu Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi zị, nye be hiri n'akà a ke kpakara nhne, nye a zị bụdnụ n'akà a.

⁷ Kọvu ọ búo kpakara badnụ magwu ezi ọka ka. Agwna badnụ yiri risi nụ renwu dụ kịtna, nga be riri wiri kị, be neeche nụ be ji a kwanu renwu arịohna. Echiche ovu be zà rikne, wiri be riri kparu be. ⁸ Kọvu wiri jéeme aị nụ Chiokike ziri ndundu. A rife wiri, ọ zà nhne o neegweme n'ẹhni aị, a ri wiri ọ zà nhne o neeyisi ẹhni aị.

⁹ Kam kpararu, anya dụ anụ ẹli, i kwékwadia oghere i nwernu nụ ome kpa ọ masiri i mee ele zà rikne n'ọkwnata ovu dnabna nụ mmehie. ¹⁰ Ọ bụru nụ

otu badnụ ke mkpoma sile rikne whnuru i hne i dazi eli neeri wiri n'oro renwu, kwnornu nu i nwernu "nhne omuma," o jeenye a mkpoma siri rikne o ri nhne be jiri kwanu renwu arìohna? ¹¹ Nnwọ nda wam zá rikne, nye Karaịsi kwnornu nu a nwuma, joowhu etekne kwnornu nu nhne omuma i. ¹² Kpam, anu mehiero nnwọ nda anu wam zá rikne, lulu ovu a, anu mehielem Karaịsi masi. ¹³ O buru nu wiri me jeeri jeeme nnwọ nda m mmehie, m jeeri okpna rịa rịa kpa me zi budnu, o zi me mee nnwọ nda m dnabna nu rime mmehie.

9

Rikne nu eru ke nye izi

¹ O bu nu m nwée m eñni sa? Me buo nye izi sa? Me whnuge Jizosi Nyenwe aị anya? Anu buo nhne me rnhiaru n'ernu Nyenwe aị? ² O buru nu ele berere whnuge m lele nye izi, anu magwu nu m bu m nye izi. Anu bu nhne atu ke neegesi nu m bu m nye izi Nyenwe aị.

³ Nhne me naakanu ele nookwulu m bu ka, ⁴ a nwée rikne ri wiri mọbu nwọ mini n'ernu aị sa? ⁵ A nwée rikne mee nhne ele izi berere neeme? A nwée rikne luru otu nnwọ rinya Karaịsi lele nnwerne, o snornu aị zne izi lele ele izi ele berere nu rumu nne Nyenwe aị nu Pita? ⁶ Okwokola me nu Banabasi kwesiri o rnu eru si a ri wiri?

⁷ Ndaa nye ogwnu ke noolu ogwnu hite n'iwai ke hi nu rekpa a whuya? Ndaa nye joruru ekwu, ma o jeeri mkpuru hi nu rime ekwu a? Ndaa nye nooznu aturu ma o zá noonwo mini-rem a aturu a? ⁸ Me nookwu lele badnu etekne sa? O buo nhne Iwu aị kwuru sa? ⁹ Kwnornu nu be gbaru n'okwukwo Iwu Mozizi, "I knesi onu eñni ke nozosna ikpa." Chiokike o nookwu nhne gbasiri eñni kpoi? ¹⁰ O kwuru nhne ka kwnornu aị. Be gbaru a n'okwukwo kwnornu aị, nu nye nootu onu-eli nu nye nozosna mkpuru nwernu okwnata ovu nu be jeeri mkpuru hiri n'ekwu. ¹¹ A kpasiri mkpuru ke enine nu rime anu, o buo nhne kwesiri nu a joghuru mkpuru etekne n'eñni anu? ¹² O buru nu ele berere nwernu rikne kpa hne anu zi, o bu ayila jeeuwe rikne karukwo hne anu zi?

Kovu a mege kpam, a nwernu ndidi nu kpakara nhne, o zi a bita nhne okpobi ochi n'apna izi oma Karaịsi. ¹³ O bu nu anu ma a nu ele noornu eru n'Oro Nso neeri nhne hi n'Oro Nso whuya? O bu nu anu ma masi nu ele noornu eru n'oro arìohna neeri agwna nhne be jiri kwa arìohna? ¹⁴ Kpam masi, Chiokike nwernu iwu nu ele neezni izi oma be ri wiri hiri n'izi oma whuya.

¹⁵ Kovu m mege m kpam. M zá m naagba okwukwo ka ma m nwernu rikne mee kpam. Kwnornu nu o jaakanu m mma me beru osno nwuma enwu tna, o zá nye mee igwugwu m nhne etekne. ¹⁶ M nwée m rikne nyaa risi nu m neezni izi oma. Mkpa naakpa m bu o zni izi oma. Owe! Ovu onu zinu m o buru nu m zni m izi oma. ¹⁷ O bu me gweru mkpoma m zni izi oma ka, m nwernu m ogwo eru, kovu o buru nu jige m mkpoma m zni izi oma, m noornu eru Chiokike yisiri m n'aka. ¹⁸ O buru kpam, kini bu ogwo eru m? O bu oghere o zni izi oma gharu o whnu onu ahia, gharu o gweru rikne me nwernu n'izi oma mee nhne.

¹⁹ O bu n'ezi nu m buo m phi nye obula, m nwernu m eñni, kovu m mernu m eñni phi kpakara badnu ma m rihia m agida badnu n'iru. ²⁰ Hne ele Ju zi, m bu m nye Ju ma m rihia m ele Ju. Hne ele zi nu mkpururu iwu zi, m ziri lele nu m zi m nu mkpururu iwu (o bu n'ezi nu m zá m nu mkpururu iwu), m ma rihia m be n'iru. ²¹ Hne ele zá nu mkpururu iwu, m ziri lele nye zá nu mkpururu iwu (o bu n'ezi nu m lewhule m iwu Chiokike anya, m zi nu mkpururu iwu

Karaĩsi), ma m rihĩa m be n'iru. ²² N'esilawuru ele zá rikne n'òkwnata ovu, m nũ m lele be, ma m rihĩa m be n'iru. M bũ m kpakara nhne hne ele badnũ zĩ, m neeme kpa me nwernu rikne, ma m rihĩa m agwna be n'iru. ²³ M neeme kpakara nhne ka kwnornu izi òma, ma m kehĩa m igwe nũ ngozi a.

²⁴ N'ezi òka, anũ magwũ nũ ele naagba ẹso naagba ẹso n'otu, kovu otu badnũ kpõĩ naagbahĩa nhne ẹso. Anũ gba ẹso, ma anũ gbahĩa nhne n'eso.

²⁵ Nye òbula ke naagba ẹso jooknekwaru ẹhni a nkari, ma be kpusi a okpu ò gbahĩaru n'eso ke jaazi òkwnukokwũ, kovu a naagba ẹso ma a nwehĩa okpu-eze ke jaazi òkwnukokwũ. ²⁶ Ka kpahĩaru m zá m naagba ẹso lele nye ò zá nhne o vu nũ mkpõma, m zá m nõolo igbakwu lele nye nõolo ruwhere igbakwu. ²⁷ M naata ẹhni m awhnũwhnu ma m nwernu m rikne neechi a, ò zĩ me znikpa ele berere izi òma, m bũru nye kwésile okpu-eze wam.

10

Ò dọ aka nũ nsnĩ gbasĩri

òkwa rẹnwu

¹ Rũmu nda m, m piuru m anũ mahĩa, nhne mernu ele nda aĩ òknani ele snornu Mozizi kpa be zĩ nũ mkpururu erumeru, kpakara be gawheru Osimini Ihie. ² Be wũru be mini nũ rime erumeru nũ osimini ke neegesi nũ be sno Mozizi. ³ Kpakara be riri otu wiri enine wam. ⁴ Kpakara be nwõrnũ otu mini enine wam, kwnornu nũ be nwõrnũ mini enine ke hiri nũ rugwu wam snornu be, rugwu wam bũ Karaĩsi. ⁵ Kovu nhne gbasĩri agwna be sọge Chiokike ovu n'õnu, iznu be wũsaru n'eli-ikpa wam.

⁶ Kpakara nhne ka bũnnu aĩ nhne atũ ke nõodo aĩ aka nũ nsnĩ. Nhne ojo gwnũko aĩ lele kpa ò gwnũrnũ be. ⁷ Anũ kwákò rẹnwu lele kpa agwna be kwarũ, lele kpa òkwukwo nsò kwuru, “Ele wam dazĩri eli ri nhne, nwõ nhne ònwunwo, be lizò tne eri.” ⁸ A mékò oyi, lele kpa agwna be mernu, nri pokwu lawũru nũ pokwu ẹto nwũ otu òbochi. ⁹ A kpákò Nyenwe aĩ iru, lele kpa agwna be mernu, agwò tagbu be. ¹⁰ Anũ támu, lele kpa agwna be tamũrnũ, enine izi ke ẹnwu gbu be.

¹¹ Kpakara nhne ka mernu be nũ lele nhne atũ, be gba be n'òkwukwo nsò, ma be bũru nhne jeezĩ aĩ ezni, aĩ ele zĩ bũdnũ n'òkwukwo ọwa ka. ¹² Nye òbula ke neeche nũ ò gwuzogwu kwem, ledũ anya, ò zĩ ò dna. ¹³ Ò zá òrnũna ke vakwnusiri anũ ke vakwnusilele badnũ. Kovu Chiokike kwesiri be kwnata a ovu, ò jéekwe òrnũna ke anũ nwée rikne gwuzoli vakwnusi anũ. Kovu nga be naarna anũ òrnũna, Chiokike jeenye anũ rikne ò gwuzo, gbamanũ anũ apna anũ jeeji whũya nũ rime a.

¹⁴ Nhne atũ ele ka neegesi, ele me whnũrnũ n'anya, ma anũ ghanahõru òkwa rẹnwu. ¹⁵ M nookwunu anũ òka lele ele nwernu akõnichi, anũ tulekõm nhne me nookwu. ¹⁶ Okiko Iriri Nsò wam ke a nõotunu Chiokike mmamma, ò búo òvnarna Karaĩsi nhne a neekeri nga a nõonon nhne hi n'okiko wam? Brẹdi wam a naanyawa, a zá neekeri anõ-ẹhni Karaĩsi nga a neeri brẹdi wam? ¹⁷ Kwnornu nũ otu brẹdi zĩnu kpakara aĩ. Ò bũ n'ezi nũ a zĩ agĩda, kovu a bũ otu anõ-ẹhni, a neeri otu brẹdi wam.

¹⁸ Anũ tule ele Izireli, ele neeri nhne be jiri kwa arĩohna, neekerikõta nhne n'otu n'oyo arĩohna Chiokike. ¹⁹ Ndaa nhne me nookwu? Ò bũ nũ rẹnwu mõbu wiri be kwanũ rẹnwu arĩohna bũ nhne òbula? ²⁰ Óza? Nhne me naakaa bũ nũ nhne ele naakwanũ rẹnwu kwarũ arĩohna bũ nhne be kwannũ ele rẹnwu ojo. Ò búo Chiokike. M chíoge m anũ nũ ele rẹnwu ojo neekeri nhne n'otu. ²¹ Anũ jéenwe rikne nwõ okiko Nyenwe aĩ, nwõ kwno okiko ele rẹnwu ojo.

Anụ jéenwe rikne ri wiri n'ikpechi Nyenwe aị, ri kwno n'ikpechi rẹnwu ojo. ²² Anụ noopio o mee Nyenwe aị kwno awụwa? A nwernu iknerna karu a sa?

²³ “A nwernu rikne mee kpakara nhne,” kọvu ọ bụo kpakara nhne bụru ọma. “A nwernu rikne mee kpakara nhne,” kọvu ọ bụo kpakara nhne nọowulizo badnụ olu lele ọro. ²⁴ Ọ zá nye lebna anya nụ nhne ke a, kọvu nụ nhne ọma ke jeenyinu ele berere aka.

²⁵ Anụ ri nhne ọbula be neere n'ahia, anụ sịkwa ajiji kwnornu mkpuru ovu anụ. ²⁶ Ọkwukwo nsọ kwuru, “Chiokike nwe ọwa nụ kpakara nhne zị nụ rime a.”

²⁷ Ọ bụru nụ nye kwé ekwe sukwuru anụ ma anụ ri wiri, ọ masị anụ o zne, anụ ri nhne ọbula ọ bítaru nụ ruwhnu anụ, anụ sịkwa ajiji ọbula kwnornu mkpuru ovu anụ. ²⁸ Kọvu ọ bụru nụ otu badnụ kanu anụ, “Be jiri wiri ka kwanu rẹnwu ariohna,” anụ ríko wiri wam kwnornu nụ nye wam kannu anụ kpm, ma kwnornu masị mkpuru ovu. ²⁹ Ọ bụo kwnornu mkpuru ovu anụ, kọvu mkpuru ovu nye berere wam. Ndaa kpa rikne me nwernu o mee nhne jiri gbasị mkpuru ovu nye berere? ³⁰ Ọ bụru nụ me ri wiri tūnu Chiokike mmamma, k̄ni mernu nye berere jaama m ikpe nū wiri me tūru mmamma?

³¹ Kọvu, nhne ọbula anụ neeme, anụ neeri wiri mọbu anụ nọonwo mini, anụ mee kpakara nhne kwnornu igwugwu Chiokike. ³² Anụ méko nye ọbula dna, mọbu nye Ju mọbu nye bụo nye Ju, mọbu ọgbako Chiokike, ³³ lele kpa me naagbalị o mee kpakara nhne jaamasị kpakara badnụ. M zá m neche nhne gbasiri nhne ọma ke m, kọvu nhne ọma agida badnụ ma be znọhia be.

11

¹ Anụ snornu m lele kpa me noosno Karaịsi.

Okpukpe nū ọgbako

Chiokike

² M naaja anụ mma kwnornu nū anụ neehenwanya m, naabita kpakara nhne me znirni anụ. ³ Kitna, m pioru m anụ ghọhia nū Karaịsi bụ risi nyerukna ọbula, nzi bụ risi nnwerne, Chiokike bụ risi Karaịsi. ⁴ Nyerukna ọbula ke neekpe okpukpe mọbu nọokpo okwo izi ọma Chiokike kpusnime risi a, bụ nhne iwħnerne nyee Karaịsi. ⁵ Nyerinya ọbula ke neekpe okpukpe mọbu nọokpo okwo izi ọma Chiokike, gbesa risi a anya, neeme risi a nhne iwħnerne, ọ nū lele ọ kọpuru rukeri-ize risi a. ⁶ Ọ bụru nū nyerinya kpúsnige risi a, ọ kọma rukeri-ize a. Kọvu ọ bụ nhne iwħnerne nū nyerinya jọoko rukeri-ize a, o kpusi risi a. ⁷ Nyerukna kpúsní risi a kwnornu nū ọ bụ oiyi ke neegesi igwugwu Chiokike. Kọvu nyerinya neegesi igwugwu ke nyerukna. ⁸ Kwnornu nū Chiokike híge nū nyerinya kpu nyerukna, kọvu hiri nū nyerukna kpu nyerinya. ⁹ Ọ kpúge nyerukna kwnornu nyerinya, kọvu ọ kpu nyerinya kwnornu nyerukna. ¹⁰ Kam kpararu, kwnornu ele enine izi, nyerinya kwesiri o kpusni risi a, ke neegesi ọ zị nū mkpururu nzi a.

¹¹ Lele kpa bđnu nū rime Nyenwe aị zị, nyerinya zị nyerukna mkpa, nyerukna zị masị nyerinya mkpa. ¹² Kwnornu kpa be kpu nyerinya hite nū nyerukna, kpm masị, nyerinya murnu nyerukna. Kpakara nhne hi n'aka Chiokike va. ¹³ Anụ kpekọm ma ọ bụru ọma nū nyerinya jeekpe okpukpe gbesa risi a anya. ¹⁴ Iwu okike kwuru nū nyerukna ke nwernu ogologo rukeri-ize bñu a nhne iwħnerne. ¹⁵ Kọvu ọ bụru nū nyerinya ke nwernu ogologo rukeri-ize, ọ bụ igwugwu a, kwnornu nū rukeri-ize a bụ nhne Chiokike nyernu, o jeeji nookpusni risi a. ¹⁶ Kọvu ọ bụru nū nye ọbula kwége

kpam, nhne me jaakaa bụ, aị mọbu ọgbako Chiokike nwée omen'eli berere karu kpam.

Wiri Anyasnu Nyenwe aị

(*Mat 26:26-29; Mak 14:22-25; Luk 22:14-20*)

¹⁷ Gbasiri nhne ke a nookwu kịna, m jáaja anụ mma. Nhne anụ neeme nụ rime ọgbako anụ bụ nhne ojo, ọ bụo oma rịa rịa. ¹⁸ Ke mbom, be kannu m nụ agida okewa zị n'esilawuru anụ, m neekweru agwna a. ¹⁹ O dnornu m anya nụ okewa jaaziri n'esilawuru anụ ma nye zị snam whuya iwihne. ²⁰ Nga anụ vakotaru n'otu, anụ váge o ri Wiri Anyasnu Nyenwe aị. ²¹ Kpa anụ neeri, nye ọbula neeri, ọ zà nye neese ibne a. Kam kpayarụ wiri n'ogwnu agwna badnụ nga manya noogbu ele berere. ²² Anụ nwée ọro, hne anụ jeeri wiri, nwọ manya? Anụ neeledna ọgbako Chiokike any, kpasị ele nwée nhne iwihnerne? Ndaa nhne anụ pioru me kwu gbasiri nhne ka? Me ja anụ mma sa? Óza! M jáaja anụ mma rịa rịa.

²³ M nahjaru m nhne me znirni anụ n'aka Nyenwe aị Jizosi. N'abalị wam be reru a, Nyenwe aị Jizosi gweruru brēdi, ²⁴ tūnu Chiokike mmamma, nyawa a, kaa, “Ka bụ anọ-ehni m ke zīnu anụ, anụ neeme ka neechenwanya m.” ²⁵ Kpam masị, nga wiri anyasnu whemernu, o gweru okiko, kaa, “Ka bụ okiko ọgba-njọ-ehni ikne ke ọvnarna m. Nga ọbula anụ n'ọnwo a, anụ neeme ka neechenwanya m.” ²⁶ Kpa anụ neeri brēdi ka, n'ọnwo okiko ka, anụ nookwusa ẹnwu Nyenwe aị tem ọ va.

²⁷ Ka neegesi nụ ọ bụru nụ nye ọbula ri brēdi Nyenwe aị mọbu nwọ nhne hi n'okiko, kpa o kwésige, ikpe anọ-ehni Nyenwe aị nụ ọvnarna a naama a. ²⁸ Nye ọbula beru ọsno nyosnama ehni a sụ o ri brēdi wam mọbu nwọ nhne hi n'okiko wam. ²⁹ Kwnornu nụ nye ọbula ke jeeri mọbu nwọ nhne hi n'okiko wam hne ọ máa anọ-ehni Nyenwe aị, neeri, n'ọnwo ikpe nụ risi a. ³⁰ Kam kpayarụ, agida anụ zị nụ nrịria, agida anụ zà rikne, ele berere nwunam. ³¹ Ọ bụru a beru ọsno nyosnama ehni aị, Chiokike jéekpe aị ikpe. ³² Kọvu Nyenwe aị neekpe aị ikpe, naata aị awnhwuhnu, ma a gharu o sno ele zị n'owa bụru ele ikpe marnu.

³³ Rumu nda m, nga anụ gbakoru n'otu neeri wiri Nyenwe aị, anụ sete ibne anụ. ³⁴ Ọ bụru nụ wiri n'ogwnu nye ọbula, o ri wiri n'oro a, ọ zị ikpe Chiokike ma anụ kpa anụ gbakoru n'otu.

M jeemkwata nhne ke berere nga me varu.

12

Nkesi ke Enine Nso

¹ Rumu nda m, nhne gbasiri nkesi zị ọdo n'odo ke Enine Nso, m pioru m anụ mahia nhne gbasiri be. ² Anụ magwu nụ nga anụ bụ ele naakwa renwu ke dnarnu mgbu, be duru anụ hie apna. ³ M neeme ma anụ mahia nụ ọ zà nye Enine Nso Chiokike noodu jeenwe rikne kaa, “Kosna Jizosi.” O zà nye jeenwe rikne kaa nụ, “Jizosi bụ Nyenwe aị,” okwokolam ma Enine Nso hiri n'onu a kwu kpam.

⁴ Agida nkesi enine zị ọdo n'odo, kovu otu Enine Nso. ⁵ Agida apna be jeezne izi, kovu otu Nyenwe aị. ⁶ Agida ẹnru zị ọdo n'odo, kovu otu Chiokike wam neenye rikne be jeeji n'ornu ẹnru.

⁷ Enine Nso nyernu badnụ ọbula nkesi ma ọ bụru mbnarna kpakara badnụ. ⁸ O nyernu otu badnụ izi akoniche, nyee nye berere izi ọghohia nhne hite n'otu Enine wam. ⁹ Otu Enine wam nyee nye berere ọkwata ovu, o nyee nye berere

rikne ọ gwọ nr̄ria. ¹⁰ Enine wam masi nyee otu badnu rikne ọ rnu ẹnu ndu-ẹhni, nyee nye berere rikne ọ kpọ okwo izi ọma, nyee nye berere rikne ọ mahia nhne zi ichne nu hne enine zi ichne ichne, nyee nye berere rikne ọ kwu ọka nu riro zi ichne ichne, nyee nye berere rikne ọ tũhnasna ikwu-ọnu. ¹¹ Kọvu ọ bu otu Enine wam nọornu kpakara nhne, ọ neenye badnu ọbula nkesi zi ọdo n'ọdo lele kpa ọ jiri masi a.

¹² Ẹhni badnu bu otu. Kọvu ọ nwernu agida nhne zi ọdo n'ọdo ke knekọtaru a n'otu. Ọ bu masi kpa ọ zi n'ano-ẹhni Karaisi. ¹³ Kwnornu nu be jiri otu Enine wu ai mini bna n'otu anọ-ẹhni. A bu ele Ju, ma a bu ele buo ele Ju, ọhi mọbu nye buo ọhi, be mernu a nwọ otu Enine wam.

¹⁴ Ọ buo otu nhne zi n'ẹhni badnu, be zi agida. ¹⁵ Ọ buru nu ọchi jaakaa, “Kwnornu nu m buła m aka, m buła m nhne zi n'ẹhni,” ki jeeme a ọ gharu ọ buru nhne zi n'ẹhni badnu. ¹⁶ Ọ buru nu nsn̄i kaa, “Kwnornu nu m buła m anya, m buła m nhne zi n'ẹhni,” ki jeeme a ọ gharu ọ buru nhne zi n'ẹhni badnu. ¹⁷ Ọ buru nu kpakara ẹhni bu anya anya, ndaa kpa ọ jọnu nhne? Ọ buru nu kpakara ẹhni bu nsn̄i nsn̄i, ndaa kpa ọ jọnu ẹknarna nhne? ¹⁸ Kọvu Chiokike yisiri kpakara nhne zi n'ẹhni badnu lele kpa ọ jiri masi a. ¹⁹ Ọ buru nu kpakara be bu otu nhne, ndaa hne ẹhni jaazi? ²⁰ Kĩna, agida nhne zi n'otu ẹhni badnu.

²¹ Kam kpayaru, anya jáakanu aka, “I zá m mkpa.” Mọbu risi kanu ọchi, “I zá m mkpa.” ²² N'ez̄i, a jéenwe rikne gwuzoli ọ buru nu nhne ke zi n'ẹhni ke a neeche nu be zá rikne zila. ²³ Nhne ke zi n'ẹhni ai ke a neeche nu be nwée igwugwu, bu ke a neeledu anya gbasiri be, ele ke tu iwherne bu ele ke a ji iwo nookpusni. ²⁴ Ngeri ẹhni ai ke marnu mma a zá neeledu a anya. Chiokike n'iwuhuru a yisiri ẹhni ai n'otu, ọ nyernu nhne zi n'ẹhni ke nwée igwugwu, igwugwu ke kakwo. ²⁵ Okewa kwésile ọ zi n'ẹhni, kọvu kpakara nhne zi ọdo n'ọdo n'ẹhni magwu nhne gbasiri ibne be. ²⁶ Ọ buru n'otu nhne zi n'ẹhni nọowhnu awhnuwhnu, kpakara ele ke berere sno a whnu awhnuwhnu. Ọ buru be znarni otu, kpakara be sno a nwe ovu ọso n'ọnu.

²⁷ Kpakara anu bu ẹhni Karaisi, anu n'otu n'otu bu nhne zi n'ẹhni Karaisi. ²⁸ Chiokike bitaru kpakara nhne kpa ọ kwesiri n'ogbako a. Ọ bitaru ke mbom, ele izi, ke ẹbo, ele nọokpo okwo, ke ẹto, ele zni nhne, ele nọornu ẹnu ndu-ẹhni sno be, nu ele nwernu nkesi ọgwo nr̄ria, mọbu ele neeyinu ele berere aka, ele neechi ẹchi, nu ele nookwu ọka nu riro zi ọdo n'ọdo. ²⁹ Kpakara be buo ele izi, kpakara be buo ele nọokpo okwo, mọbu ele neezni nhne. Ọ buo kpakara be nwernu rikne rnu ẹnu ndu-ẹhni, ³⁰ mọbu gwo nr̄ria zi ọdo n'ọdo, mọbu kwu ọka nu riro zi ọdo n'ọdo, mọbu ọ tũhnasna ikwu-ọnu. ³¹ Kọvu nkesi ke kakwo mma gwnu anu lele wiri.

Kọvu me gesi anu apna ke kakwo mma.

13

Ọwhnun'anya

¹ Ọ buru m nwernu m rikne kwu ọka nu riro ele badnu nu ke enine izi, kọvu m nwée m ọwhnun'anya, ọka m jọoburu ọgbugbo etekne mọbu igele waru-awa. ² Ọ buru m nwernu m nkesi ke ọkpo okwo izi ọma, nu ọghohia kpakara nhne zi omimi, nu kpakara nhne ọmuma, ọ buru nu m nwernu m kpakara ọkwata ovu ke jooume rugwu, kọvu m nwée m ọwhnun'anya, ọ zá nhne me bu. ³ Ọ buru me nyee ele mboni kpakara nhne me nwernu, mọbu nyee ẹhni m be gba bekwu, kọvu m nwée m ọwhnun'anya, ọ zá ọgwo ẹnu me jeekehia.

⁴ Qwhnun'anya nwernu ọsnuta ovu, nù ovu ọma. Qwhnun'anya kwnó awùwa, o méé oknomokno, ọ kpá nganga. ⁵ Qwhnun'anya méé nhne búo ọma n'anya. O píó nhne ke aka ke a, o nwéé ovu owe ẹhni. Qwhnun'anya zá nọogwnu nhne ojo be mernu a. ⁶ Qwhnun'anya zá nọonwudna nù nhne ojo, kọvu ezi ọka neeme ovu ọso a n'ọnu. ⁷ Inwe zá nọogwu qwhnun'anya. O neekweru kpakara nhne, o nwernu olile anya nù kpakara nhne, o needi kpakara nhne.

⁸ Qwhnun'anya zì ọkwnukokwnu. Ọkpo okwo jeebi, riro zì ọdo n'odo jọokwusi. O búru ọghohia, be jaagawhe. ⁹ Ọghohia aì nù ọkpo okwo aì zú ozu. ¹⁰ Nga nhne ke zuru ozu varù, nhne ke zúge ozu jaagawhe. ¹¹ Nga me bú watakìri, m nookwu ọka lele watakìri, m naari ọriri lele watakìri, m ghọhiaru m nhne lele watakìri, kọvu nga me sozuru nù badnù, m gweme kpakara agwa watakìri n'ẹhni m. ¹² Kwnornu nù kítna, a nọowhnu nhne nù nyno ke nọtụ ewheke, kọvu nga wam a jọowhnu ruwhnu nù ruwhnu. Kítna, m maam agwana nhne, nga wam m jaamakwo kpakara nhne lele kpa Chiokike magwù m.

¹³ Kítna, nhne ẹto ka zì, ọkwnata ovu, olile anya, nù qwhnun'anya. Kọvu qwhnun'anya kakwo kpakara be.

14

Ọkpo okwo nù riro ikne

¹ Anù snornu apna qwhnun'anya, nkesi ke Enine nọogwnu anù lele wiri, ke kakwo ibne a, nkesi ke ọkpo okwo izi ọma. ² Nye nookwu ọka nù riro zì ichne ichne zá nookwunu badnù, kọvu Chiokike. Kwnornu nù ọ zá nye nọoghohia nhne o nookwu, nhne o nookwu bú nhne tugwaru otugwa hite nù rikne Enine. ³ Kọvu nye nọokpo okwo izi ọma nookwunu ele badnù ọka, noowulizọ ele badnù olu lele ọro, neezni nhne, naakasi mkpọma. ⁴ Badnù ke nookwu ọka nù riro zì ichne ichne noowulizọ ẹhni a olu lele ọro, kọvu nye nọokpo okwo izi ọma noowulizọ ọgbako Chiokike olu lele ọro.

⁵ Ọ jaamasì m ọ búru nù kpakara anù jookwu ọka nù riro zì ichne ichne. Kọvu ọ ka mma, ọ búru nù kpakara anù kpo okwo izi ọma Chiokike. Kwnornu nù nye nọokpo okwo izi ọma Chiokike zì okne ọnu ahia kakwo nye nookwu ọka nù riro ichne ichne, okwolem ma ọ zì nye jọotuhnasnanu ọgbako Chiokike nhne o nookwu, ma be wulizọ ọgbako Chiokike olu lele ọro. ⁶ Ọ búru me vakwnusi anù nookwu ọka nù riro ichne ichne, mbarna kinni nhne anù jeenwe n'aka m, okwolem ma m nookwu nhne Chiokike kpumennu m mọbu nhne ọmuma mọbu ọkpo okwo izi ọma mọbu zni nhne?

⁷ Nhne ke nwéé búdnù lele opi mọbu ọbo, ọ zá nye jaamahia nhne ọ nọogwnu n'eri ọ búru nù be gbúgele a kpa ọ búru ọma. ⁸ Ọ búru nù nye nọogbu ọkwodu gbúgele a nkari, ọ zá nye jeejiknernu o zne ọgwenu. ⁹ Kpam masì, ọ búru nù i kwúkwalá ọka nkari, ọ zá nye jọoghohia nhne i nookwu, ọ búru nù i kwu ọka nù riro zì ichne ichne. Ruwhere joovu ọka i. ¹⁰ Ọ bú n'ezi n'agida ikwu-ọnu zì n'ọwa. Ọ zá ke nwéé nhne ọ naakasi. ¹¹ Ọ búru nù m ghọhiage m nhne badnù nookwu, m búnu m nye wam nye ẹli berere, nye wam masì búnu m nye ẹli berere. ¹² Ọ bú masì kpa ọ zinu anù. Hne nkesi ke Enine nọogwnu anù, anù gbalì nwehìa masì nkesi ke jeewulizọ ọgbako Chiokike olu lele ọro.

¹³ Nye nookwu ọka nù riro zì ichne ichne, kpe okpukpe ma ọ tũhnasna ikwu-ọnu a. ¹⁴ Ọ búru me kpe okpukpe kpa nù riro zì ichne ichne, enine m neekpe, kọvu echiche m nwéé igwe nù rime a. ¹⁵ Ndaa nhne me jeeme? M jeeji enine m nù echiche m kpe okpukpe, m jeeji masì enine m nù echiche m gwnù eri. ¹⁶ Kpa i naaznarnì Chiokike nù rime enine, nye izne ke zì nù rime ọgbako

jéenwe rikne kwe Amìm, kwnornu nù o máa nhne i nookwu. ¹⁷ Ì nọotunu Chiokike mmamma nkari nkari, kọvu nhne i neeme zá noowulizọ nye wam olu lele ọro.

¹⁸ M nọotunu Chiokike mmamma kwnornu nù m nookwu ọka nù riro zì ichne ichne kakwo kpakara anù. ¹⁹ Kọvu nù rime ọgbako Chiokike, ọ bọru ọma me kwu mkpuru ọka isne ke ele badnu jọoghohia, zni be nhne, karu o kwu nri pokwu ọka ọ zá nye jọoghohia.

²⁰ Rumu nda m, anù ghọ rumu takiri nù n'oriri anù, kọvu anù bọru rumu takiri nù hne mmehie zì, anù bọru dimkpa nù ọghohia anù. ²¹ Be gbaru a n'okwukwo nsọ, kaa,

“M jeeji ikwu-ọnu ele ẹli berere,
kwunu ele ka ọka,
m jeeji masi mgbele-ọnu ele ẹli berere
kwunu ele ka ọka,

kọvu be kwéle o bnonu m nsni.”
Ka bọ nhne Nyenwe aì kwuru.

²² Riro zì ichne ichne bọ nhne elekema ele kwé ekwe, ọ búo ke ele kweru ekwe. Ọkpo okwo izi ọma Chiokike bọ ke ele kweru ekwé, ọ búo ke ele kwé ekwe. ²³ Ọ bọru nù kpakara ọgbako Chiokike gbako n'otu, kpakara anù nookwu ọka nù riro zì ichne ichne, ọ bọru ele izne mọbu ele kwé ekwe va n'esilawuru anù, be jáakaa nù kpakara anù bọ ele ẹra? ²⁴ Kọvu ọ bọru kpakara anù nọokpo okwo izi ọma Chiokike, nye kwé ekwe mọbu nye izne va n'esilawuru anù, be jootu a mmehie a n'anya, kpakara nhne ọ nurnu jaama a ikpe. ²⁵ Nhne tugwaru otugwa ke zì n'ovu a jọowhnyaya iwhe. Ọ jaadna kpọ risi ẹli nyee Chiokike, kwuhia, “N'ezi ọka nù Chiokike zì n'esilawuru anù.”

Okpenu Chiokike

n'ahiri n'ahiri

²⁶ Rumu nda m, nhne me nookwu bọ ka, nga anù gbakọru n'otu, anù jì ọgwu eri, anù jì iznizni, nye berere jigwu nhne be kpumennu a, nye berere jì riro zì ichne ichne, nye berere nọotuhnasna nhne be nookwu. Kpakara nhne bọ ma be wulizo ọgbako Chiokike olu lele ọro. ²⁷ Ọ bọru nye ọbula kwu ọka nù riro zì ichne ichne, be jaazi badnu lawuru, mọbu ke kakwo ẹto. Otu kwukwo, ibne a kwu, otu badnu tuhnasna nhne be nookwu. ²⁸ Ọ bọru nù ọ zá nye jootuhnasna nhne be nookwu, nye wam nookwu nù riro zì ichne ichne daziri bii, nye wam kwunu ẹhni a ọka, kwu masinu Chiokike ọka. ²⁹ Badnu lawuru mọbu ẹto kpọ okwo izi ọma Chiokike, ele berere tule nhne be neezni. ³⁰ Kọvu ọ bọru nù otu dazigwu ẹli nù rime ọgbako nwehjaru izi n'aka Chiokike, nye nookwu ọka daziri bii. ³¹ Kpakara anù jeenwe rikne kpọ okwo izi ọma Chiokike otu n'otu, ma kpakara anù mụhia nhne, kpakara anù nwehja nkasi ovu. ³² Enine nye nọokpo okwo noobnonu nye nọokpo okwo nsni. ³³ Kwnornu nù Chiokike búo nye ẹyiriya, kọvu nye udno.

Lele kpa ọ zì nù kpakara ọgbako Chiokike, ³⁴ ele rinya daziri bii nù rime ọgbako Chiokike. Be kwú ọka, be búo ele risi lele kpa Iwu kwuru. ³⁵ Ọ bọru nù be piuru ọ mahia nhne ọbula, be sikwa nzi be n'oro. Ọ bọ nhne iwheerne nù nyerinya jookwu ọka nù rime ọgbako Chiokike.

³⁶ Kìni masi? Ikwu-ọnu Chiokike ọpanizoru nhne anù zì sa? Mọbu ọ bọ anù kpọi bọ ele ọ vakwnusiri? ³⁷ Ọ bọru nù nye ọbula neeche nù ọ bọ nye nọokpo okwo izi ọma, mọbu nye nwernu nkesi enine, nye wam marnu nù nhne me naagbanu anù n'okwukwo bọ nhne Nyenwe aì nyernu n'iwu. ³⁸ Nye bnóge nsni nù nhne ka, anù bnónu a nsni.

³⁹ Rụmu nda m, kam kpayarụ, ọkpo okwo izi ọma Chiokike nọogwu anụ lele wiri, anụ bńsni ele nookwu ọka nụ riro ichne ichne. ⁴⁰ Anụ gweru ovu duru ẹli mee kpakara nhne kwesiri n'apna bụru ọma, ma n'ahiri n'ahiri.

15

Olizọ n'ẹnwu Karaịsi

¹ Kịtna, rụmu nda m, m neechenwanyanụ anụ izi ọma wam me znirni anụ, ke anụ nahjaru, bụ ke anụ gwuzogwu n'olu a. ² Chiokike znọhiaru anụ hite n'izi ọma ka, ọ bụru nụ anụ b́ta nhne me znirni anụ, okwolem ma anụ kweru n'etekne.

³ M nyernu m anụ nhne me nahjaru, ke zị okne mkpa, nụ Karaịsi nwurnu kwnornu mmehie aị, lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ. ⁴ Be liri a, Chiokike mernu o hi n'ẹnwu lizọ n'ọbochi ke ẹto, lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ. ⁵ O mernu Pita whnụ a anya, omekwo, ele izi nri nụ ẹbo wam whnụ a anya. ⁶ Omekwo, o mernu nhne nụ lele ele kakwo riwhu badnụ isne whnụ a anya otu mgba, ele bụ rụmu nda aị. Agwna be zị b́dnu dya tna, kọvu agwna be dnarnụ n'anyarna ẹnwu. ⁷ Omekwo, Jemisi whnụ a anya, nụ kpakara ele izi.

⁸ N'ipne-aznụ, o mernu m m whnụ a anya, me nye be murnu lele nnwọ ká aka. ⁹ M bụ m nye zikakworu matị n'esilawuru ele izi, m kwésile m be sukwu m nye izi, kwnornu nụ m mekparụ m ọgbako Chiokike ẹhni. ¹⁰ Kọvu hite n'oru Chiokike, m bụ m nhne me bụ. Oru o nyernu m b́o n'etekne. Kọvu m dọligburu m ẹhni m n'ernu kakwo kpakara ele izi, ọ bụ n'ezi nụ ọ b́o me nọonu, kọvu oru Chiokike nọornu ẹnu nụ rime m. ¹¹ Kam kpayarụ, ọ bụ me, mọbu be, a znirni izi ọma, kam bụ nhne anụ kweru.

Olizọ n'ẹnwu ele

nwurnu ẹnwu

¹² Ọ bụru nụ izi ọma aị bụ nụ Karaịsi hiri n'ẹnwu lizọ, ndaa kpa agwna anụ naakaa nụ ele nwurnu ọnwu zá neelizọ n'ẹnwu? ¹³ Ọ bụru nụ ele nwurnu ọnwu zá neelizọ n'ẹnwu, o neegesi nụ Karaịsi híge n'ẹnwu lizọ. ¹⁴ Ọ bụru nụ Karaịsi híge n'ẹnwu lizọ, izi ọma a znirni anụ bụ nhne etekne, ọkwnata ovu anụ bụ masị nhne etekne. ¹⁵ Tukwasi n'olu a, a bụ ele akebne aghalaghala megidne Chiokike, a naagba akebne megidne Chiokike nụ o mernu Karaịsi hi n'ẹnwu lizọ, nye o méne o hi n'ẹnwu lizọ, ọ bụru nụ ele nwurnu ọnwu jéelizọ n'ẹnwu. ¹⁶ Kwnornu nụ ọ bụru nụ ele nwurnu ọnwu jéelizọ n'ẹnwu, Karaịsi híge n'ẹnwu lizọ. ¹⁷ Ọ bụru nụ Karaịsi híge n'ẹnwu lizọ, ọkwnata ovu anụ bụ nhne etekne, anụ zị kọriri nụ mmehie anụ. ¹⁸ Kam neegesi nụ ele dnarnụ n'anyarna ẹnwu bụ ele kweru nụ Karaịsi whuru etekne. ¹⁹ Ọ bụru nụ okwokọlam nụ b́dnu ká a zị b́ hne a nwernu ọkwnata ovu nụ Karaịsi, a bụ ele be kwesiri ọ dónu obirizi kakwo kpakara ele wu n'ọwa.

²⁰ N'ezi ọka, Chiokike mernu Karaịsi hi n'ẹnwu lizọ, bụ mkpuru mbom ke ele nwurnu ọnwu. ²¹ Kpa ẹnwu hiri n'aka badnụ va, kpam masị, olizọ n'ẹnwu hiri n'aka badnụ va. ²² Kwnornu nụ kpakara badnụ nwurnu ẹnwu nụ rime Adam, kpam masị, Chiokike jeeme kpakara badnụ ziri b́dnu nụ rime Karaịsi. ²³ Kọvu nye ọbula n'ige ke a, Karaịsi bụ mkpuru mbom, omekwo, kpakara ele kweru nụ Karaịsi nga ọ jaava. ²⁴ Omekwo, okwukwo kpakara nhne jaava, nga Karaịsi lughuru kpakara rikne, nụ ele nẹchi ẹchi, nụ kpakara iknema, o jeenyewhete Chiokike Nda ẹli-eze a. ²⁵ Kwnornu o jaachị tem ọ b́ta kpakara ele irno nụ mkpururu ọchi a. ²⁶ Nye irno ipne-aznụ o joolulu bụ ẹnwu. ²⁷ Kwnornu nụ okwukwo nsọ kwuru, “Chiokike b́taru kpakara nhne nụ mkpururu ọchi a.” A magwụ nụ Chiokike zá n'esilawuru kpakara nhne ka,

nye bítaru kpakara nhne nù mkpururu Karaìsi. ²⁸ Nga kpakara nhne dazìri nù mkpururu Karaìsi, Karaìsi jaadazì nù mkpururu nye wam bítaru kpakara nhne nù mkpururu a, ma Chiokike búrù nye nẹechi kpakara nhne.

²⁹ Ọ búrù nù ele nwúrnu ọnwu zà neelìzọ n'ẹnwu, mbnarna kìnì bụ nhne ele be nọwu mini kwnornu ele nwúrnu ọnwu jeenwe? Kìnì kpararụ be nọwu be mini kwnornu ele nwúrnu ọnwu? ³⁰ Ndaa nhne mernu a neeze bụdnù ige ọbula? ³¹ M zì m n'ọnu ẹnwu kpakara ọbochi. Rụmu nda m, m nookwu ka kwnornu nù m jì m anụ naanya risi, anụ zì nù rime Karaìsi Jizọsi Nyenwe aì. ³² Ọ búrù lele badnụ etekne me nù anọhia ojo luru ọgwu nù Efesọsi, ndaa nhne me jeenwehì? Ọ búrù nù ele nwúrnu ọnwu zà neelìzọ n'ẹnwu,

“Ngwa ma a ri, nwọ tna,
kwnornu ekile a jọnwu.”

³³ Anụ kwé be duwhu anụ. “Ele enyi ojo noolulu agwa ọma.” ³⁴ Anya dno anụ nù risi, anụ mée mmehie. Agwna anụ máa Chiokike. M nookwu ka ma iwhnerne tų anụ.

Anọ-ẹhni a jeenwe

³⁵ Kọvu agwna anụ jaakaa, “Ndaa kpa ele nwúrnu ọnwu jeelìzọ? Ndaa anọ-ẹhni be jeenwe?” ³⁶ Jì nye iwhnirniwhno. Nga ì kpasìri mkpuru n'ẹli, o jóofu okwolem ma ọ beru ọsno nwụ. ³⁷ Nhne ì kpasìri n'ẹli bụ mkpuru etekne, mkpuru ìkpa, mọbu mkpuru berere, ọ búo isisi. ³⁸ Chiokike jeenye mkpuru wam ẹhni ke masìri a. O neenye mkpuru ọbula ẹhni ke a. ³⁹ Kpakara anọ-ẹhni búo otu, badnụ nwernu anọ-ẹhni, anọhia nwernu anọ-ẹhni ke berere, ọnwu nwernu anọ-ẹhni ke berere, aznụ anọ-ẹhni berere. ⁴⁰ Anọ-ẹhni ke oligwe zì, anọ-ẹhni ke ọwa zì masì, ọma mma ke oligwe zì, ọma mma ke ọwa zì masì. ⁴¹ Mma ke ẹhnam zì ichne, ẹnwu nwernu ọma mma ke a, mma ke mbọ zì ichne, mma ke mbọ zì ọdo n'ọdo.

⁴² Kpam masì bụ kpa olìzọ n'ẹnwu zì, anọ-ẹhni ke be kpasìri n'ẹnwu nwernu rikne ro oro, nga Chiokike gwelìzọru a, o jóoro oro. ⁴³ Be kpasìri a n'iwhnerne, Chiokike gwelìzọ a n'ìgwnema. ⁴⁴ Be kpasìri a anọ-ẹhni etekne, Chiokike gwelìzọ a n'anọ-ẹhni ke enine. Anọ-ẹhni ke etekne zì, anọ-ẹhni ke enine zì masì. ⁴⁵ Kwnornu be gbarụ n'ọkwukwo nsọ, “Adam badnụ mbọm bụ badnụ ke zì bụdnù.” Kọvu Adam ke ipne-aznụ bụ Enine ke neenye bụdnù. ⁴⁶ Anọ-ẹhni ke enine bége ọsno, kọvu anọ-ẹhni etekne, omekwo, ke enine sno a. ⁴⁷ Adam ke mbọm bụ rìzna ke ọwa, Adam ke ẹbo hi n'olìgwe va. ⁴⁸ Lele badnụ be jiri rìzna kpụ, bụ kpa ele ke rìzna bụ, ele ke oligwe nù lele nye wam hi n'olìgwe va. ⁴⁹ Lele kpa a vuru oyiya ke badnụ ke rìzna, kpam masì bụ kpa a joovuru ke oligwe lele badnụ wam hi n'olìgwe va.

⁵⁰ Rụmu nda m, ka bụ nhne me nookwu, kwnornu anọ-ẹhni nù ọvnarna jéekehì ẹli-eze Chiokike. Nhne jọnwu ọnwu jéekehì nhne jọnwu ọnwu. ⁵¹ Le, me kanụ anụ nhne miri emi, ọ búo kpakara aì jọnwu ẹnwu, kọvu be jaagbanwo kpakara aì, ⁵² n'ìge matì, n'otu nsnabi anya, nga ọkwodu ipne-aznụ dnarnụ. Kwnornu nù be jọogbu ọkwodu, ele nwúrnu ọnwu jeelìzọ róge oro, be jaagbanwo aì. ⁵³ Kwnornu nù anọ-ẹhni ke joro oro jooworu anọ-ẹhni ke jóoro oro, anọ-ẹhni ke jọnwu ẹnwu jooworu anọ-ẹhni ke jọnwu ẹnwu. ⁵⁴ Nga anọ-ẹhni ke joro oro wokparu anọ-ẹhni ke jóoro oro, anọ-ẹhni ke jọnwu ọnwu woru anọ-ẹhni ke jọnwu ọnwu, nhne be gbarụ n'ọkwukwo nsọ jeemezu, “Be megburu ẹnwu.”

⁵⁵ “E nwu, ndaa hne mmeri ì zì?
E nwu, ndaa hne nhne ọgbuga ì zì?”

⁵⁶ Nhne oğbugba ɛnwu bu mmehie, iknernema mmehie bu iwu. ⁵⁷ Kõvu a nõotunu Chiokike mmamma nye neenye aɔ mmeri hite nu Nyenwe aɔ Jizõsi Karaɔsi.

⁵⁸ Rũmu nda m, ele me whnũrnũ n'anya, anũ gwuzosi rikne, anũ kwẽko be whome anũ, anũ gweru kpakara mkpõma anũ nõornũ ɛrnũ Nyenwe aɔ ige obula, hne anũ magwũ nu ɛrnũ anũ nu rime Nyenwe aɔ jõowhu etekne.

16

Otu iwai ke rũmu Chiokike

¹ Gbasiri iwai be jootunu rũmu Chiokike ke zi nu Judiya, anũ mee kpa me kannũ oğbako Chiokike ke zi nu Galasia. ² N'obochi mbõm ke ikwezu, nye obula bĩta iwai ichne lele kpa o nwernũ, o bĩtakwata a nkari ma anũ zõma o tu iwai nga me jaava. ³ Nga me varũ m jaagba okwukwo izi nyee ele anũ hõhiaru, m zizne be gwezne nkesi anũ nu Jerusẽlem. ⁴ O burũ nu o burũ õma, me nu be joosno zne.

Oriasno Põlu

⁵ Nga me zne zuru Masidonia, m jaavakwnusi anũ, kwnornũ m jeezne Masidonia. ⁶ Me nu anũ jaadazĩ ige matĩ mõbu tem okirika whe, ma anũ yinu m aka m zne hne obula me jeezne. ⁷ M piõle m o whnũ anũ ige matĩ, kõvu m pioru m me nu anũ daziri gbu okwũ, o burũ nu Chiokike kwe. ⁸ Kõvu m jaadazĩ hna nu Efesõsi du obochi Pẽntikosi. ⁹ Kwnornũ nu be gbamannũ m okne õuhna ɛrnũ izi õma hna, kõvu agĩda ele neemegidne m zi masi.

¹⁰ O burũ nu Timoti va, anũ kwẽko ogwũ tu a kpa o zi n'ẽsilawũru anũ, kwnornũ nu o nõornũ ɛrnũ Nyenwe aɔ lele me. ¹¹ O zã nye ledna a anya, anũ yinu a aka ma o lizõ izne a n'udno, vakwnusi m. M neele anya ya nu rũmu nda aɔ.

¹² Nhne gbasiri nwene aɔ rukna Apõlosi, m riãsnornũ m a agĩda ige ma ya nu rũmu nda aɔ va lekasi anũ, kõvu o jiknene o va kĩtna. O jaava nga o nwehiaru oghere.

¹³ Anũ sama anya anũ, anũ gwuzosi rikne n'okwnata ovu, ovu si anũ rikne, anũ ghõ ele dikne. ¹⁴ Anũ gweru owhnun'anya rnũ kpakara ɛrnũ anũ.

¹⁵ Anũ magwũ nu ele oõro Stefanasi bu ele mbõm ghõru ele Karaɔsi nu Akaya. Be ji kpakara nhne be nwernũ nõornũ ele Chiokike ɛrnũ. M naariãso anũ, ¹⁶ anũ bĩta ɛhni anũ nu mkpururu ele nu kpa nu nye obula ke ji mkpõma be snornũ be nõornũ ɛrnũ. ¹⁷ Ovu sõru m n'õnu nga Stefanasi nu Fõtunatosi nu Akaiõkosi varũ, be mesirni owu anũ ke kõru m. ¹⁸ Be vulizõru ovu m nu ovu anũ masi. Ele nu kpa kwesiri be hnata be ama.

¹⁹ Oğbako Chiokike ke zi nu Esia neebekwu anũ. Akwĩla nu Prisila nu oğbako Chiokike zi n'õro be ji rẽwhna Nyenwe aɔ neebekwu anũ k'agĩda. ²⁰ Kpakara rũmu nda ele zi hna neebekwu anũ. Anũ bekwurita ibne anũ lele rũmu nda.

²¹ Mawa, Põlu, ji aka m naagba obekwu ikwu ka.

²² Be vu nye obula ke whnũge Nyenwe aɔ n'anya õnu. Nyenwe aɔ, vaa.

²³ Oru ke Nyenwe aɔ Jizõsi dazĩnu anũ.

²⁴ Owhnun'anya m nu rime Karaɔsi Jizõsi dazĩnu kpakara anũ.

**Ọkwukwo izi
ke Ebo
Pọlu gbaznennu
Ele Kōrinti
Nhne gbasiri ọkwukwo izi ka**

Ọkwukwo izi Pọlu gbaznennu ele Kōrinti ke ebo bụ ke Pọlu gbarụ nga ọgbako Chiokike ke zị nụ Kōrinti nụ Pọlu zị nụ mkpa. Agwa ele zị nụ rime ọgbako wam bnoonu Pọlu nhne, kọvu Pọlu noopio ma ya nụ be mee udno.

Nụ rime nhne mbom Pọlu gbarụ n'ọkwukwo, o nookwu ọka nhne gbasiri ọgbako Chiokike ke zị nụ Kōrinti, nọkowa nụ mkpoma nọoso a n'ọnu k'agida kwnornu nụ be tūhnasarnu mkpoma. Ọ naariaso ọgbako Chiokike gbalị gweru mkpoma be gweya nhne be jeekesi ele Karaịsi zị nụ Judiya. Nụ ipne-aznụ, Pọlu nọogoru ọnu a lele ọmamarna nye izi Karaịsi, megidne agwa ele kwuru ẹhni be ọmamarna ele izi. Be naakaa nụ Pọlu bụ nye izi aghalaghala.

Nhne zị n'ọkwukwo ka

Ọpanizo (1:1-11)

Pọlu nụ ọgbako Chiokike zị nụ Kōrinti (1:12---7:16)

Nkesi be nyernu ọgbako Chiokike zị nụ Judiya (8:1---9:15)

Pọlu ọguru ọnu a lele nye izi (10:1---13:10)

Obekwu ikwu ipne-aznụ (13:11-14)

¹ Mawa Pọlu, nye izi Jizọsi Karaịsi lele kpa ọ masiri Chiokike, nụ nnwọ nda aị Timoti, gbaznenu ọgbako Karaịsi ke zị nụ Kōrinti nụ kpakara ele ke Chiokike zị nụ kpakara Akaya ọkwukwo. ² Oru nụ udno ke Chiokike Nda aị nụ Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi dazinu anụ.

*Pọlu nọotunu Chiokike
mmamma*

³ Ọznarni zinu Chiokike bụ Nda Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi, Nda ke obirizi, Chiokike ke nkasi ovu, ⁴ nye naakasi aị ovu nụ rime kpakara awhnuwhnu aị, ma a nwernu rikne kasi ele berere zị n'awhnuwhnu ọbula ovu hite n'okasi ovu a nwehjaru n'aka Chiokike. ⁵ Lele kpa a snornu Karaịsi takọ agida awhnuwhnu a, ọ bụ masi kpa Karaịsi naakasi aị ovu k'agida. ⁶ Ọ buri nụ a zị nụ mkpa, ọ bụ ma be snuta ovu anụ, znohia masi anụ. Ọkasi aị ovu bụ nkasi ovu anụ masi, ọkasi ovu wam nọornusi ẹnu rikne neegwehia ndidi nụ rime awhnuwhnu wam a nọowhuzu. ⁷ Olile anya aị nụ hne anụ zị, zị chim chim, kwnornu nụ a maam nụ kpa anụ sno aị ta awhnuwhnu anụ joosno masi aị nwe nkasi ovu.

⁸ A piuru anụ mahia nhne dnakwasiri aị n'Esia, nhne zị ogwnu ke dnakwasiri aị kakwo aị rikne, a nwéma olile anya budnu. ⁹ A neche nụ be joogbu aị. Kọvu ka gesiri aị nụ a kwésile ọ tükwasị ẹhni aị mkpoma, kọvu a tükwasiri Chiokike ovu, nye neeme nye nwurnu ọnu hi n'enuw lizo. ¹⁰ Ọ dọhjaru aị n'aka ẹnuw tū ogwnu, nọdohia aị kōriri, a kwnataru ovu nụ hne ọ zị nụ ọ jaazi kōriri nọdohia aị, ¹¹ kpa anụ zị neekpenu aị okpukpe. Agida ele badnu jootunu Chiokike mmamma kwnornu nụ ruwhnu ọma o jeenye aị, ọ jaaza okpukpe agida ele badnu.

Pọlu gbanwornu mmuma a

¹² Ka bụ nhne a ji naanya risi, nhne mkpoma aị naagba akebne, a wuru budnu zị snam, zị masi nsọ ke hi n'aka Chiokike. Ọ buo kpa akoniche ke badnu

pioru, kōvu hite n'oru ke Chiokike, a wuru b̄udnu āi n̄u rime ọwa, ke kakwo n̄u hne an̄u z̄i. ¹³ A gbála ọkwukwo nhne an̄u j̄ogwnuli m̄obu j̄oghohiali, kōvu nhne an̄u j̄oghohiali. M neele anya n̄u an̄u j̄oghohiazu a, ¹⁴ lele kpa an̄u gh̄ohiaru āi mat̄i, ma a kpa nganga kwnornu an̄u, an̄u kpa mas̄i nganga kwnornu āi n'ọbochi Nyenwe āi.

¹⁵ Ka b̄u olile anya me vu n̄u mkp̄oma n̄u mb̄om kpa me marn̄u mm̄uma ọ va, ma an̄u nweh̄ia ngozi okpukpu law̄uru. ¹⁶ M marn̄u m mm̄uma ọ vakwnusi an̄u kpa me neezne Masidonia n̄u nga me jeehi Masidonia hiehna. An̄u znernu eyinu m aka m zne Judiya. ¹⁷ Nga me neeme ka, m mernu m a ewheke ewheke sa? M marn̄u m mm̄uma kwnornu nhne an̄o-ẹhni m pioru, ọ kaa, “Owe, owe” n̄u “Ọza, ọza”?

¹⁸ Kōvu kpa Chiokike b̄u nye ezi ọka, izi me znirni an̄u b̄u izi “Owe” n̄u “Ọza.” ¹⁹ Kwnornu n̄u Jiz̄osi Karāisi Nnw̄o Chiokike nye Sālasi n̄u Timoti n̄u me gbasar̄u n'esilaw̄uru an̄u b̄u nye “Owe” n̄u “Ọza.” Kōvu kpakara nhne b̄u “Owe” hne ọ z̄i. ²⁰ Jiz̄osi neeji “Owe” neemezu kpakara mkwna Chiokike kweru. Hite n̄u rime Jiz̄osi a naakaa, “Am̄im” neenye Chiokike igwugwu. ²¹ Ọ b̄u Chiokike nye neeme āi n̄u an̄u gwuzosi rikne n̄u rime Karāisi, Chiokike jiri aka a h̄ohia āi, ²² nye bn̄iasiri aka nyenwe n̄u risi āi, nye kesiri āi Enine Nso n̄u rime mkp̄oma āi neemesi nhne ọ b̄itannu āi rikne.

²³ M noosukwu Chiokike nye akebe m, ọ magw̄u mkp̄oma m, nhne mernu me vála Kōrinti b̄u m ghar̄u ọ bigb̄o an̄u. ²⁴ A zá neeme ẹhni āi lele n̄u ọ b̄u āi nwe an̄u, ele naakan̄u an̄u nhne an̄u jeekweru. Tn̄unuma, āi n̄u an̄u n̄oornuko ẹnu ma ovu s̄o an̄u n'ọnu. An̄u gwuzoru kwem n'ọkwnata mkp̄oma an̄u.

2

¹ Ka b̄u nhne me kpebiri n̄u mkp̄oma m, m jáavakwnusi an̄u berere mee nhne joogbu an̄u igbugbu. ² Ọ b̄uru me mee nhne gbu an̄u igbugbu, nyele jeeme ovu s̄o m n'ọnu? Okwolem nye wam me mernu nhne gbu a igbugbu. ³ Kam kparar̄u, me gbann̄u an̄u ọkwukwo n̄u mb̄om, ọ z̄i nga me var̄u, ele wam kwesiri ọ mee ovu s̄o m n'ọnu mee m nhne gbu m igbugbu. Kwnornu n̄u m maam n̄u an̄u joosno m nw̄udna. ⁴ M z̄i m n'awhn̄uw̄hnu k'aḡida kpa me ji igbugbu mkp̄oma n̄u aḡida anya-mini gban̄u an̄u ọkwukwo, ọ b̄u ma ọ gbu an̄u igbugbu, kōvu ọ gesi n̄u m whn̄urnu m an̄u n'anya k'aḡida.

Ọgbarunu nye mmehie

⁵ Ọ b̄uru n̄u nye ọbula mernu nhne igbugbu, ọ méne me kp̄oi, kōvu nhne gburu kpakara an̄u igbugbu mat̄i, me kw̄u k'aḡida. ⁶ Awhn̄uw̄hnu nye wam tar̄u n'aka aḡida ele badn̄u zulem. ⁷ Bikno, an̄u gbar̄unu a, kasi a mkp̄oma, ọ z̄i igbugbu a nyigbu a, mee mkp̄oma dna mba. ⁸ An̄u mee a ma ọ mah̄ia n̄u an̄u whn̄urnu a n'anya n'ezi. ⁹ Ka b̄u nhne me kwno gban̄u an̄u ọkwukwo, ma m mah̄ia m ma an̄u gwuzosiri rikne, noobno nsn̄i kpakara nhne me kann̄u an̄u. ¹⁰ Ọ b̄uru n̄u an̄u gbar̄unu badn̄u nhne ọ mernu, m gbar̄ulam mas̄i. M gbar̄ulam, ọ b̄uru n̄u ọ z̄i nhne ọbula ke z̄i n̄u ọ gbar̄unu, ka b̄u nhne me mennu an̄u n̄u ruwhnu Karāisi, ¹¹ ma Ekwensu ghar̄u ọ megbu āi, kwnornu n̄u a magw̄u kpakara agh̄igho a.

Mkp̄oma ọla mini P̄olu n̄u Torasi

¹² Nga me vaduru Torasi ọ zni izi ọma Karāisi, Nyenwe āi gbamann̄u m ọnu-mgbo izi ọma. ¹³ Kōvu n̄u enine m kwé ozukwa inwe kwnornu n̄u m whn̄una m nnw̄o nda m Tāitosi, m ghasar̄u m be zne Masidonia.

Omegbu hite nụ Karaịsi

¹⁴ Kọvu Chiokike nwe kpakara mmamma, nye mernu a snornu Karaịsi tne eri omeri a. O ji aị mee ele badnụ mahia Karaịsi, nhne ke nụ lele ẹknarna ọma ke noozute penupe ọbula. ¹⁵ Kwnornu nụ a bụ nhne ẹknarna ọma Karaịsi ke neeznekwnusi Chiokike n'esilawuru ele be nọoznohia nụ ele noowhu owhu. ¹⁶ Nụ hne ele noowhu owhu zị, a bụ ẹknarna ẹnwu, hne ele be nọoznohia zị, a bụ ẹknarna bụdnụ. Nyele joomuli ẹnwu ka hna rikne kpa? ¹⁷ A bụo ele ji izi ọma Chiokike nọozu ahia lele agida ele berere, kọvu a bụ ele ezi, nookwu ezi ọka Karaịsi nụ ruwhnu Chiokike lele ele Chiokike ziyaru.

3

Ele ẹnwu ọgba-njọ-ẹhni

ikne

¹ A naanya risi nụ rime ẹhni aị berere sa? A neeme lele ele berere, noopio ọkwukwo ọ kahia nhne a bụ ke a jeenye anụ, mọbu ke hi n'aka anụ? ² Anụ n'iw huru anụ bụ ọkwukwo izi aị, be gbarụ anụ nụ mkpoma aị ke ele badnụ magwụ, nọogwnu masi. ³ Ka neegesi nụ anụ bụ ọkwukwo izi ke Karaịsi ke hi n'aka aị. Be jile nki gba a n'olu rugwu, kọvu be ji Enine Chiokike zị bụdnụ gbasị anụ n'anọ-ẹhni ke mkpoma.

⁴ Ka bụ okne ọtukwasi oву aị nụ Chiokike hite nụ Karaịsi. ⁵ Ọ bụo nụ a nwernu rikne nụ rime aị ke a kwesiri ọ rnu ẹnwu ka, kọvu oзу oзу aị hi n'aka Chiokike va. ⁶ Chiokike mernu aị a bụru ele zuru oзу n'ẹnwu ọgba-njọ-ẹhni ikne, ọ bụo ke mkpuru ọkwukwo, kọvu ke enine, kwnornu nụ mkpuru ọkwukwo neegweya ẹnwu, kọvu enine neenye bụdnụ.

Igwugwu ke ọgba-njọ-ẹhni

ikne

⁷ Ọ bụru nụ ẹnwu ke ẹnwu be gbakwasiri n'olu rugwu vuru igwugwu va, ke mernu rumu Izireli nwée rikne legidne Mozizi anya nụ ruwhnu, ọ bụ n'ezi nụ igwugwu a jaagawhe, ⁸ ndaa kpa igwugwu ke ẹnwu Enine jaahna? ⁹ Ọ bụru nụ ẹnwu ke noovuya ẹnwu nwernu igwugwu, le kpa ẹnwu ke neegweya ome mma jaahna n'igwugwu karukwo. ¹⁰ N'ezi, nhne ke nwernu igwugwu nwéma igwugwu kwnornu nụ nhne ke kakwo n'igwugwu whụyaru iwhe. ¹¹ Ọ bụru nụ nhne ke jaazi ige matị vu igwugwu, le kpa nhne ke jaazi ọkwukokwnu jaahna n'igwugwu karukwo.

¹² Kwnornu nụ a nwernu olile anya ke nụ kpa, a nwernu ọnu rikne nookwu ọka. ¹³ A nụ lele Mozizi nye jiri ikpe kpusni ruwhnu a ma ele Izireli gharu ọ whnụ okwukwo ogbu marna marna ke naagawhe agawhe. ¹⁴ Mkpoma be zị kọriri n'ochichiri, tem dū tna. Ikpe wam be jiri kpusni zị kọriri nga be nọogwnu ọgba-njọ-ẹhni ọknani. Be kpumene ikpe wam, Karaịsi kpọi nwernu rikne o kpume a. ¹⁵ Dū tna, ige ọbula be nọogwnu Iwu Mozizi, ikpe wam nookpusni mkpoma be. ¹⁶ Kọvu ige ọbula nye ọbula znekwnusiri Nyenwe aị, be jeegweme ikpe wam. ¹⁷ Nyenwe aị bụ Enine, hne ọbula Enine Nyenwe aị zị, badnụ jeenwernu ẹhni a. ¹⁸ Kọvu kpakara aị, ji ruwhnu be jile ikpe kpusni neele igwugwu ke Nyenwe aị lele nhne a nọowhnu nụ nyno, a naagbanwo hite n'otu igwugwu bna n'igwugwu berere. Enine Nyenwe aị neeme nhne ka.

4

*Ekwnu ke zị nụ rime
ite rịzna*

¹ Kam kpayarū, hne Chiokike nyernu aī ɛrnu ka hite n'obirizi a, a jéekwe inwe gwū aī. ² Tnūnuma, a sīgbasiri kpakara nhne ke tugwaru otugwa ke tū iwhnerne. A zá nōogho aghigho mōbu mee ikwu-ōnu Chiokike aghalaghala. A gwuzo nū ruwhnu Chiokike nookwu ezi ōka, neegesi ele badnū nū a bū ele ezi ōka. ³ Ō būru nū be tugwaru izi ōma a nōokpo okwo a otugwa, ō bū n'anya ele noowhu owhu. ⁴ Chi ke ōwa ka mernu mkpōma ele ke kwé ekwe gba ōchichiri. O mernu be whnūna iwhne ke izi ōma nōomukwasi be, bū izi ōma igwugwu Karaisi, nye bū oyiyi ke Chiokike n'ezi. ⁵ Kwnornu nū a zá nōokponu ɛhni aī okwo, kōvu a nōokpo okwo Jizōsi Karaisi bū Nyenwe aī, aī n'iwhuru aī bū ele izi anū kwnornu Karaisi. ⁶ Chiokike wam ke karū, “Iwhne mū n'ōchichiri,” bū otu Chiokike wam ke mernu iwhne a mūkwasī nū mkpōma aī, ma a mūhia igwugwu Chiokike ke a nōowhnu nū ruwhnu Karaisi.

⁷ A nwernu ɛkwu ka nū rime ite rīzna, ke neegesi nū rikne ke kakwo rikne hi nū Chiokike, ō būo nū rime aī. ⁸ Be naapakna aī ɛhni n'apna ōbula, kōvu inwe zá nōogwu aī, a neenwe mkpōma lawuru, kōvu inwe zá nōogwu aī. ⁹ Ele irno naapakna aī ɛhni, kōvu Chiokike ghásala aī etekne. Be mekasi aī ɛhni, kōvu a nwūna. ¹⁰ A vu n'ɛhni aī ɛnwu Jizōsi ige ōbula, ma būdnu Jizōsi whūya iwhne nū rime aī. ¹¹ Aī ele zī būdnu zī n'ōnu ɛnwu ige ōbula kwnornu Jizōsi, ma būdnu a whūya iwhne n'anō-ɛhni aī ke nōonwu ōnwu. ¹² Kam kpayarū, ɛnwu nōornu ɛrnu nū rime aī, kōvu būdnu zī nū rime anū.

¹³ Be gbarū n'ōkwukwo nsō, kaa, “M kwuru m ōka kwnornu nū m kweru m.” A jī otu enine ōkwnata ovu wam kwu ōka kwnornu nū a kweru ekwe. ¹⁴ A magwū nū Chiokike wam ke mernu Jizōsi hi n'ɛnwu lizō, jeeme a snornu Jizōsi hi n'ɛnwu lizō masi, mee aī nū anū gwuzoro nū ruwhnu a. ¹⁵ Kpakara nhne ka bū kwnornu anū, ma oru ke naabanū anū ōba dūnu agīda ele badnū, ma be tūnu Chiokike mmamma k'agīda, neenye a igwugwu.

¹⁶ Kam kpayarū, inwe zá nōogwu aī, ō bū n'ezi nū a naata ɛhni n'anō-ɛhni aī, kōvu badnū ke enine aī zī ikne ikne hite n'ōbochi dū n'ōbochi. ¹⁷ Awhnūwhnu matī ka a naata neegweyanū aī okne igwugwu ke zī ōkwnukokwnu ke kakwo kpakara awhnūwhnu. ¹⁸ A zá neele anya nhne a nōowhnu anya, kōvu nhne a whnū anya. Kwnornu nū nhne a nōowhnu anya zī ige matī, kōvu nhne a zá nōowhnu anya zī ōkwnukokwnu.

5

Oro aī n'oligwe

¹ A magwū nū ō būru nū ōro-ɛka ke ōwa ka, ke bū ɛhni aī dnarnū, Chiokike wunnu aī ōro berere n'oligwe ke jaadazīgīdne, ke be jīle aka badnū wu, ke jaazī tim tōm. ² Kam kpayarū, a nōosnu idne k'agīda, ō nōogwu aī ma a wuru nū rime ōro aī ke zī n'oligwe, ³ ma a woru a lele iwo, a jōbu ele gba ɛto. ⁴ Hne a zī kōriri n'anō-ɛhni ka, a zī nōosnu idne nū rime awhnūwhnu, ō būo nū a piuru ō whoga n'anō-ɛhni ka, kōvu ma be wosī aī anō-ɛhni ke oligwe, ma Chiokike gbanwo anō-ɛhni aī ke nōonwu ōnwu nū anō-ɛhni ke zī ōkwnukokwnu. ⁵ Chiokike n'iwhuru a kpuru aī ma a jiknerneru ō gbanwo ka, o nyernu aī Enine a ma ō būru nhne neemesi kpakara nhne jaava rikne.

⁶ Kam kpayarū, mkpōma siri aī rikne ige ōbula. A mahjaru nū nga a zī n'oro aī n'anō-ɛhni, a zīla hne Chiokike zī. ⁷ Kwnornu nū a noowu būdnu hite n'ōkwnata mkpōma, ō būo nū nhne anya nōowhnu. ⁸ Mkpōma siri aī rikne, ō jaamasī aī a whoga n'anō-ɛhni ka, wuru hne Nyenwe aī zī. ⁹ Ke kakwo, a piuru o mee nhne jaamasī Chiokike, ma a wu hne Nyenwe aī zī, mōbu a zī n'owa ka. ¹⁰ Kwnornu nū kpakara aī joogwuzo nū ruwhnu ngadna ikpe Karaisi, ma nye

ɔbula nah̄oru ɔgwo ɛrnu kpakara nhne a rn̄urnu nga a z̄i b̄udnu, m̄ɔbu nhne ɔma m̄ɔbu nhne b̄uo ɔma.

Badn̄u n̄u Chiokike

z̄iri n̄'udno

¹¹ Hne a mah̄iaru ɔ tu ɔgw̄nu Chiokike, a naarīasno ele badn̄u be vakwnusi Chiokike. Chiokike mazuru āi, m̄ neele anȳ n̄u an̄u mazuru āi mas̄i n̄'echiche an̄u. ¹² A z̄a naaja ɛh̄ni āi n̄'anya an̄u berere, k̄ɔvu a neenye an̄u oghere ma an̄u gweru āi nyaa risi, ma an̄u mah̄ia nhne an̄u jaasa ele j̄i nhne be n̄ɔowh̄nu n̄u ruwh̄nu badn̄u naanya risi kakwo nhne z̄i n̄u m̄kp̄ɔma badn̄u.

¹³ An̄u neeche n̄u a b̄u ele ɛra naagba? ɔ b̄u kwnornu Chiokike. K̄ɔvu ɔ b̄uru n̄u a b̄u ele anȳa dnornu, ɔ b̄u kwnornu an̄u. ¹⁴ ɔwh̄nun'an̄ya Karāisi neeme a mee kpa a neeme. A magw̄ n̄u otu badn̄u nw̄uh̄ianu kpakara badn̄u ɛnwu, ka gesiri n̄u kpakara badn̄u snornu a n̄'ɛnwu. ¹⁵ ɔ nw̄uh̄ianu kpakara badn̄u ɛnwu, ma ele z̄i b̄udnu ghar̄u ɔ wunu ɛh̄ni be b̄udnu, k̄ɔvu wunu Nyenwe āi nye nw̄uh̄ianu be ɛnwu, ke hiri n̄'ɛnwu liz̄o mas̄i.

¹⁶ A z̄a neele badn̄u anȳa n̄u ruwh̄nu lele kpa ele berere neele, ɔ b̄u n̄'ezi n̄u ɔ b̄u kpa a leru Karāisi n̄u mb̄om. K̄ɔvu a z̄a neeme kpm̄ k̄itna. ¹⁷ ɔ b̄uru n̄u nye ɔbula z̄i n̄u rime Karāisi, ɔ b̄u nye be kp̄ughariri ikne, nhne ɔknani whelem, be gh̄olam nhne ikne. ¹⁸ Kpakara nhne ka hi n̄'aka Chiokike va, nye hiteru n̄u Karāisi mee ma āi n̄u ya z̄iri n̄'udno, nyee mas̄i āi ɛrnu ma a mee ya n̄u ele badn̄u z̄iri n̄'udno. ¹⁹ Chiokike hiteru n̄u Karāisi neeme ma ya n̄u kpakara ele badn̄u z̄iri n̄'udno. Chiokike z̄a n̄ɔɔgw̄nu mmehie be megidne be. ɔ nyernu āi ɛrnu a mee ya n̄u ele badn̄u z̄iri n̄'udno. ²⁰ A b̄u ele naadnasni anȳa Karāisi, Chiokike z̄i n̄u rime āi naarīasno. A j̄i Karāisi naarīasno an̄u, an̄u mee ma an̄u n̄u Chiokike z̄iri n̄'udno. ²¹ Karāisi m̄ene mmehie, k̄ɔvu Chiokike mernu a ɔ b̄uru mmehie kwnornu āi, ma a hite n̄u rime a keh̄ia igwe n̄u ome mma ke Chiokike.

6

¹ Lele ele be n̄u Chiokike sno n̄ɔornu ɛrnu, a naarīasno an̄u kw̄e oru Chiokike an̄u nah̄iaru b̄uru nhne etekne. ² Ka b̄u nhne Chiokike kwuru, “M̄ n̄urnu m̄ an̄u n̄'ige ɔ gesi an̄u ruwh̄nu ɔma,

m̄ yinu m̄ an̄u aka n̄'ɔbochi ɔznohia.”

An̄u bno nsn̄i, k̄itna b̄u ige ɔ nah̄oru ruwh̄nu ɔma Chiokike, k̄itna b̄u ɔbochi ɔznohia. ³ A pīole badn̄u ɔbula pīoh̄ia nhne ɔjo n̄'ɛrnu āi, kpayaru a kw̄ele ɔ b̄ita nhne j̄oɔkpobi badn̄u ɔchi n̄'ogodo apna.

⁴ K̄ɔvu n̄u kpakara nhne a neeme, a neegesi ɛh̄ni āi lele ele ɛrnu Chiokike hite n̄'ɔsnuta m̄kp̄ɔma n̄u rime awh̄n̄uwh̄nu, n̄u nhne siri rikne, n̄u nhne igbugbu, ⁵ ma ɔli nhne, ma n̄u ɔro ikelu, n̄u m̄kp̄akp̄o, n̄u ɛrnu rikne, ma n̄u ɔka anyarna abali, ma n̄u ɔgw̄nu wiri, ⁶ ma n̄u ɔzi rīchna, ma n̄u nhne ɔmuma, n̄u ndidi, ma n̄u ovu ɔma, hite n̄'Enine N̄s̄o, n̄'ezi ɔka ɔwh̄nun'an̄ya, ⁷ hite n̄'okwu ezi ɔka n̄u rikne Chiokike, ya n̄u mgwna ɔgw̄nu ke ome mma n̄u akarikwnunga ma n̄u akarita. ⁸ A nwernu ɔson'an̄ya agwna ige, agwna ige be ledna āi anȳa, agwna ige ele badn̄u kpari āi, agwna ige be znarn̄i āi. Be neeme āi ele aghalaghala, k̄ɔvu a b̄u ele kwu ezi ɔka. ⁹ A b̄u ele be m̄aa, k̄ɔvu kpakara ele badn̄u magw̄ āi. A n̄u lele ele n̄ɔowu ɔnwu, k̄ɔvu a z̄i k̄oriri b̄udnu, awh̄n̄uwh̄nu a naata nw̄ee rikne gbu āi. ¹⁰ A b̄u ele m̄kp̄ɔma s̄o n̄'ɔnu, k̄ɔvu a nwernu snarn̄ima, ele m̄boni, k̄ɔvu neeme ele berere ele eze. ɔ z̄a nhne a nwernu, k̄ɔvu kpakara nhne b̄u ke āi.

¹¹ An̄u ele Kōrinti, a kpumernu m̄kp̄ɔma āi kwunu an̄u ezi ɔka. ¹² An̄u kpusnirni m̄kp̄ɔma an̄u megidne āi, ɔ b̄uo āi megidne an̄u. ¹³ An̄u menu āi

kpa a mennu anụ, m nookwu lele nụ anụ bụ rụmu m, anụ kpume mkpọma anụ.

*Ọdo aka nụ nsni
gbasiri ele kwé ekwe*

¹⁴ Anụ nụ ele kwé ekwe knékọta ẹhni anụ n'otu. Kini bụ nhne ome mma nụ aruru-ẹli nwekọru? Ndaa ozi n'otu ke iwhe n'ochichiri nwekọru? ¹⁵ Mọbu ndaa nhne Karaịsi nụ Ekwensu neekeko? Kini bụ nhne nye Karaịsi nụ nye kwé ekwe nwekọru n'otu? ¹⁶ Ndaa okwerikọta ke Oro Nso Chiokike nụ renwu nwernu? Kwnornu nụ a bụ Oro Nso Chiokike ke zị bụdnu, lele kpa Chiokike kwuru,

“M jooosno be wuru, zne izne n'esilawuru be.

M jọobu Chiokike be,
be jọobu ele ke m.”

¹⁷ Kam kpayaru, “Anụ hi nụ rime be whuya, ziri ichne,
anụ kpátu nhne zila richna aka,
m jaanabnanya anụ,” ka bụ nhne Nyenwe aị kwuru.

¹⁸ “M jọoburu Nda anụ,
anụ jọoburu rụmu m rukna nụ rụmu m rinya.
Ka bụ nhne Nyenwe aị ke Meli Nhne Dum kwuru.”

7

¹ Ele me whnrnu n'anya, hne a nwernu kpakara mkwna ka, a mee ẹhni aị ma a ziri richna ma n'ano-ẹhni ma nụ rime enine, whoga nụ kpakara nhne ke neemeru emeru, ma a ziri nso kpa m kpa noowu bụdnu ke nọtụ ogwnu Chiokike.

Ovu ọso n'onu Pọlu

² Anụ gweru aị kwnornu nụ ọ zá badnụ ọbula a mejoru, mọbu lulu, mọbu megbu n'apna ọbula. ³ Nhne me kwno nookwu ka bụo ma ikpe ma anụ, lele kpa me kwuru nụ mbom, anụ zị aị mkpa nụ mkpọma, ma a snornu anụ ziri bụdnu mọbu a snornu anụ nwụ ẹnwu. ⁴ M tükwasiri m anụ mkpọma k'agida, m ji m anụ noolu ọnu. Anụ mernu mkpọma neesi m rikne, mkpọma nọoso m n'onu nụ rime awnhuwhnu.

⁵ Nga a vaduru Masidonia, a nwéé ozukwa inwe n'ano-ẹhni, be kpaknarnu aị ẹhni n'apna ọbula, ogwnu n'ederezi, ogwnu nụ mkpọma. ⁶ Kọvu Chiokike ke naakasi ele inwe gwuru mkpọma kasiri aị mkpọma nga Tajtosi varu. ⁷ Ọ bụo kwnornu nụ Tajtosi varu kpọi, kọvu nkasi mkpọma anụ nyernu a. Ọ kannu aị nhne gbasiri obirizi anụ, nụ nhne igbugbu nụ nhne gbasiri m meturu anụ nụ mkpọma. Ka mernu mkpọma so m n'onu k'agida.

⁸ Ọ bürubedi nụ ọkwukwo izi me gbarụ vuteru anụ nhne igbugbu, m nwéé m mkpọma lawuru nụ me gbarụ a. Nụ mbom, o mernu m mkpọma lawuru, nga me whnrnu nụ ọkwukwo me gbarụ vuteru anụ nhne igbugbu ige matị. ⁹ Kítna, mkpọma nọoso m n'onu, ọ bụo nụ m vuteru anụ nhne igbugbu, kọvu kwnornu nụ nhne igbugbu anụ mernu anụ tūnasna mkpọma. Chiokike jiri nhne igbugbu anụ rnu ẹrnu, ka neegesi nụ ọ zá nhne ojo a mernu anụ. ¹⁰ Kwnornu nụ nhne igbugbu ke Chiokike noodubna badnụ ọ tūnasna mkpọma dū ọznohia, ka nwéé mkpọma lawuru. Kọvu nhne igbugbu ke ọwa noodubna n'ẹnwu. ¹¹ Anụ le kpa nhne igbugbu ke Chiokike kpaharu anụ jiknenu ọ goru ọnu anụ. Nhne ka kpaharu ovu owe ẹhni, o ji anụ anya, o neerne anụ lele bẹkwnu, o meturu anụ nụ mkpọma, anụ jiknenu ọ ta nye mmehie awnhuwhnu. Anụ gesiri ẹhni anụ lele ele ikpe mána. ¹² Ọ bụ n'ezị nụ me gbarụ ọkwukwo izi wam, ọ bụo kwnornu nye mernu nhne ojo mọbu

nye o mejōru. Kōvu m gbarū m ma anū mahija nū ruwhnu Chiokike kpa anū noobnonu aī nsnī. ¹³ Ka mernu mkpōma si aī rikne.

Ọ būo nū mkpōma siri aī rikne kpōi, Taītosi mernu mkpōma sọ aī n'ōnu, kpa anū mernu a ọ nwūdna nga ọ vakwnusiri anū. ¹⁴ M ji m anū noolu ọnu nū ruwhnu a. Anū kpāsīla m iwħnerne. A nookwunu anū ezi ọka ige ọbula, kpam masi, a jiri Taītosi luu ọnu nū ruwhnu anū, anū whnūru nū ọ bụ ezi ọka. ¹⁵ Ka mernu ọwhnun'anya o nwernu hne anū zī si rikne, nga o neechenwanya anū noobno nsnī, kpa anū jiri ogwnu nū ọznu biri biri nabnanya a. ¹⁶ Mkpōma nōoso m n'ōnu nū m nwernu rikne tūkwasī anū mkpōma.

8

Nkesi ke nye Karaīsi

¹ Rūmu nda m, a piuru ma anū mahija nhne Chiokike jiri oru a rnū n'ogbako Chiokike ke zī nū Masidonia. ² Ọ bụ n'ezi nū be gawheru agīda ọkpagbu, kōvu okne mkpōma ọso n'ōnu mernu be gweya agīda nkesi, ọ bụ n'ezi nū be bụ ele ọwa nyīrni. ³ M naagbanū be akebbe nū be nyernu kpa be nwernu rikne, n'ezi, kakwo kpa be nwernu rikne, hite nū mkpōma be. ⁴ Be riasnosi aī rikne ma be nwernu oghere yisi aka be n'oyinu ele Chiokike ke zī nū Judiya aka. ⁵ Be mernu nhne a tūla anya a, be beru ọsno gweru ẹhni be nyega Nyenwe aī, nyee kwno aī hite n'echiche Chiokike. ⁶ Kam kpayarū, a riasno Taītosi nye panīzoru ẹrnu ka, rnūru a zne nū ruwhnu mee anū rnūzu ẹrnu ọwhnun'anya ka. ⁷ Anū nwernu kpakara nhne, ọkwnata ovu, nū ikwu-ọnu, nū nhne ọmuma, nū ezi ọka zuru ozu nū ọwhnun'anya anū nwernu hne a zī. Anū būru masi ele zuru ozu nū oru ke nkesi.

⁸ M zá m neenye anū iwu. Kōvu m kannū m anū kpa ele berere nwernu mkpōma o kesi be nhne, ma m mahija m ezi ọka ke ọwhnun'anya anū hite nū nhne anū jeenye be. ⁹ Anū magwū oru ke Nyenwe aī Jizōsi Karaīsi, ọ bụ n'ezi nū ọ bụ nye eze, kōvu o mernu ẹhni a wōmboni kwnornu anū, ma o mee anū būru ele eze hite n'ọdna mboni a.

¹⁰ Ka bụ ezni me neezni anū, ọ jōoburu ọma ọ būru nū anū rnūzne ẹrnu anū panīzoru otu awħa wheru ewħe. Anū bụ ele mbōm panīzoru ẹrnu wam, ma ele mbōm jiknernu ọ rnū a. ¹¹ Anū zne nū ruwhnu nōornu a, rnūkwo a masi. Anū zīri gnarnagnarna nū ọ rnūkwo ẹrnu wam hite nū nhne anū nwernu, lele kpa ọ zī nga anū marnū mmūma a. ¹² Ọ būru nū anū nwernu mkpōma nkesi, Chiokike jaanarū nkesi anū hite nū nhne anū nwernu, ọ būo hite nū nhne anū nwée.

¹³ A zá nookwu ma ele berere nwedna inwe ozukwa inwe, anū būru ele zī nū mkpa, kōvu ma nye ọbula hnata n'otu. ¹⁴ Kītna, agīda nhne anū nwernu anū jeenye be nū mkpa be. Ige berere, be jeenwe nhne be jeenye anū nū mkpa anū, ma nye ọbula hnata n'otu. ¹⁵ Lele kpa be gbarū a n'okwukwo nsọ,

“Nye chīkataru agīda nwée kakwo

nye wam ke chīkataru matī, ke ọ chīkataru zunnu a.”

Be ziznernu Taītosi

Kōrinti

¹⁶ M nōotunu Chiokike mmamma nye yisiri nū mkpōma Taītosi, nhne gbasīri anū lele kpa ọ zī nū mkpōma m. ¹⁷ O kweruru, ọ būo kwnornu nū a kannū a, kōvu o jiknernu hite nū mkpōma a ọ va. ¹⁸ A neeziya ya nū otu nnwō nda ke nwernu igwugwu nū kpakara ọgbako Chiokike n'okpo okwo izi ọma. ¹⁹ Tūkwasī nū ka, ọgbako Chiokike hōhiaru a ma o snornu aī vuru nkesi ka zne Judiya. Ẹrnu ka neenye Nyenwe aī igwugwu, neegesi nū a nwernu mkpōma o yisi

aka n'ernu ka. ²⁰ A neeze eñni aì ò zì badnú ọ̀bula ma aì ikpe kpa a neeke agìda nkesi. ²¹ A naagbalì o mee nhne kwesiri ekwesi, ọ̀ búo n'anya Chiokike kpòì, kọ̀vu ma n'anya ele badnú.

²² A neeziya otu nnwọ̀ nda berere yisinu be, bú nye a kparụ iru agìda ige, whnú nù a nwernu rikne kwnata a mkpọ̀ma. Nù olu ka, kítina, o jiknernu o yinu anù aka, ke kakwo kpa ọ̀ túkwasiri anù mkpọ̀ma. ²³ Nhne gbasìri Taitosi, ọ̀ bú nye me nù a nọ̀ornu ẹ̀rnu, neenyinu anù aka. Rùmu nda ele ya nù be sno bú ele dnasni anya ọ̀gbako Chiokike, be bú igwugwu Karaìsi. ²⁴ Anù gesi be ọ̀whnun'anya anù ma kpakara ọ̀gbako Chiokike whnú nhne kpararụ a jiri anù luu ọ̀nu n'ezi.

9

O yinu ele Karaìsi aka

¹ Ọ̀ zá mkpa nù me jaagbanù anù ọ̀kwukwo gbasìri o yinu ele Chiokike ele zì nù Judiya aka. ² M maam nù anù jiknernu o yinu be aka, m ji m anù lunu ele zì nù Masidonia ọ̀nu. M kanù m be nù rùmu nda aì ele zì nù Akaya jiknernu o yi aka hite n'awha ke wheru ewhe. Nga be nurnu nù anù jiknernu o kesi nhne, mkpọ̀ma be kwnalizọ̀ru o mee kpa. ³ Kọ̀vu m neeziya rùmu nda ka, ma ọ̀nu a jiri anù luu gharù ọ̀ bú nhne etekne. Lele kpa me kwuru, anù bítà nhne nkesi anù, ⁴ ọ̀ zì ele Masidonia snornu m va whnú nù anù jiknernune, ọ̀ jọ̀bunu aì nhne iwhnerne, ke kakwo iwhnerne jọ̀otu anù k'agìda. ⁵ Kam kpararụ, me riasno rùmu nda ele ka be beru ọ̀sno va, ma be whnú anù jaabítà nkesi anù kweru mkwna sù me va. Ka jeegesi nù anù nyernu hite nù mkpọ̀ma anù, ọ̀ búo nù be kwnagidnenu anù.

⁶ Anù chenwanya nù nye kpasìri mkpùru matì jọ̀oghohia mkpùru matì, nye wam ke kpasìri agìda mkpùru jọ̀oghohia agìda mkpùru. ⁷ Nye ọ̀bula nyee lele kpa o kpebirì nù mkpọ̀ma a, ọ̀ búo nù mkpọ̀ma lawùru kwnornu nù be karù be nyee. Chiokike whnúrnu nye wam jiri mkpọ̀ma ọ̀ma a nyee n'anya. ⁸ Chiokike nwernu rikne o nyee anù karùkwo kpa ọ̀ zì anù mkpa, ma anù nwernu nhne kpakara ige, nù karùkwo kpa anù jeeji o mee nhne búru ọ̀ma. ⁹ Lele kpa be gbarù a n'ọ̀kwukwo nso, kaa,
“O neenye ele mboni k'agìda,
ome mma a jaazì ọ̀kwnukokwnu.”

¹⁰ Chiokike, nye neenye nye ẹ̀rnu ẹ̀kwo mkpùru ọ̀kpukpa nù wiri ele badnú jeeri, jeeme kpakara mkpùru anù so oso, múnnya agìda mkpùru hite nù nkesi anù nyernu hite nù mkpọ̀ma ọ̀ma anù. ¹¹ O jeeme anù ba agìda nù kpakara nhne, ma anù búru ele jeekelele ele badnú nhne ige ọ̀bula, ke jeeme ele badnú tũnu Chiokike mmamma kwnornu anù.

¹² Ẹ̀rnu ọ̀ma ka anù nọ̀ornu zá neeme ele Chiokike riji rùwho kpòì, kọ̀vu o neeme ele badnú nọ̀otunu Chiokike mmamma k'agìda. ¹³ Lele kpa ẹ̀rnu ọ̀ma ka neegesi nù anù bú ele ezi ọ̀ka, ele badnú jaaznarnì Chiokike kwnornu nù anù noobno nsnì izi ọ̀ma Karaìsi ke anù kwuhìaru, anù neeji mkpọ̀ma ọ̀ma neekesi be nù ele berere nhne. ¹⁴ Be jeeji mkpọ̀ma ọ̀whnun'anya be kpenu anù okpukpe kwnornu oru Chiokike ke zì agìda hne anù zì. ¹⁵ Ngwa ma a tũnu Chiokike mmamma kwnornu nkesi a ke ọ̀nu jọ̀okowali.

10

Pọ̀lu gọ̀ru ọ̀nu ẹ̀rnu a

¹ Mawa Pọ̀lu, naarijasno anù, me nye be karù nù m bú m nye mési rikne nga me zì nù ruwhnu anù, kọ̀vu nye nwernu anya rikne hne anù zìla. M ji m ọ̀zi

wōhnerne nū mkpōma ọma Karaịsi, naarijasno anū, anū bikno, ² anū mée m, m bụru nye anya rikne hne anū zị n̄ga me varū, kwnornu nū m nwernu m rikne nwe anya rikne n'ẹhni ele nookwu nū a noowu b̄dnu lele kpa ele ọwa noowu. ³ Ọ bụ n'ezị nū a zị n'ọwa, k̄ovu a zá n̄olu ọgwnu lele kpa ele ọwa n̄olu. ⁴ Kwnornu nū mgwna ọgwnu aị b̄u ke badnū, k̄ovu ọ zị rikne nū Chiokike ke naakwnadna hne be wusiri rikne. A naakwnadna kpakara agirigo ⁵ nū kpakara nhne ke noovulizọ ẹhni a olu megidne ọmahia Chiokike, a n̄odoru kpakara echiche n'ọgwnu mee be bnonu Karaịsi nsn̄i. ⁶ Nga anū gh̄oru ele bn̄ozuru nsn̄i, a jeejkn̄ernu ọ ta kpakara nye ọbula ke zá noobno nsn̄i awhn̄whnu.

⁷ Anū neele kpakara nhne anya n'olu kp̄oi. Ọ zị nye ọbula n'esilawūru anū ke neeche nū ọ b̄u nye Karaịsi? Nye wam che kwno echiche, kwnornu nū a b̄u ele Karaịsi lele nye wam. ⁸ Ọ b̄urubedi nū me gweru rikne Nyenwe aị nyernu aị mee oknomokno k'agida, iwhnerne j̄ootu m. Nyenwe aị nyernu aị rikne o wulizọ anū olu lele ọro, ọ b̄u rikne ọ kwnadna anū akwnadna. ⁹ M p̄iole m o ji ọkwukwo izi me gbannū anū kpasị anū ogwnu. ¹⁰ Otu badnū jaakaa, “Ọkwukwo P̄olu naagba siri rikne, n̄ootu ogwnu, k̄ovu, nga aị nū a z̄iri, o nwée rikne, ikwu-ọnu a b̄u nhne etekne.” ¹¹ Nye wam mah̄ia nū ọ zá nhne zị ichne nū nhne a gbarū n'ọkwukwo nga a zị ikere nū nhne a jeeme nga aị nū anū zị.

¹² Kwnornu nū a zá n̄ogwnu ẹhni aị n'esilawūru ele ji ẹhni be n̄ootu nhne zị olu k'agida. Ele ji ẹhni be n̄ootunu n'ẹhni be, neekpe ẹhni be ikpe n'iwu ke be nyernu, b̄u ele nwée ak̄oniche. ¹³ K̄ovu nū oknomokno aị zá neewhe hne a nwernu rikne, oknomokno aị b̄u n'ernu Chiokike nyernu aị, b̄u ke d̄uru nū hne anū zị. ¹⁴ Hne ọ b̄u nū ernu aị zị n'esilawūru anū, a ḡawhele a. A vuru izi ọma Karaịsi vakwnusi anū. ¹⁵ A zá neeji ernu ele berere rn̄urnu naanya risi. Ernu kam wheru hne Chiokike nyernu. K̄ovu a neele anya nū ọkw̄nata mkpōma anū jooso oso, ma a nwe rikne rn̄u agida ernu n'esilawūru anū d̄u hne Chiokike nyernu aị. ¹⁶ Nga wam, a jeenwe rikne kp̄o okwo izi ọma nū mba berere whe anū. K̄ovu a j̄eeji ernu ele berere rn̄urnu nyaa risi.

¹⁷ Lele kpa ọkwukwo ns̄o kwuru, “Nye ọbula ke jeeme oknomokno, o mee oknomokno nū nhne Nyenwe aị rn̄urnu.” ¹⁸ Kwnornu nū nye naaja ẹhni a mma b̄u nhne etekne, k̄ovu nye wam Nyenwe aị naaja mma b̄u nhne.

11

Polu nū ele izi aghalaghala

¹ Ọ jaamasị m ọ b̄uru nū anū jeenwe rikne nagidne iwhnirniwhno m, bikno, anū gweru m. ² Mkpōma m zị nū hne anū zị lele Chiokike, anū nū lele nyerinya máa nyerukna zị snam me kweru ọ n̄isi otu badnū, ke b̄u Karaịsi. ³ K̄ovu ogwnu n̄ootu m nū be joolulu mkpōma anū, lele kpa agw̄o wam jiri aghigho rnawhu Ivu, mee anū gharū o gweru kpakara mkpōma anū kpenu Karaịsi. ⁴ Kwnornu nū anū jiri ẹso nah̄oru nye wam ke znirni anū Jiz̄osi berere b̄u Jiz̄osi ke a znirni anū, nū enine berere nū izi ọma berere ke b̄u ke a znirni anū.

⁵ K̄ovu ọ b̄u nū m zị m mat̄i kakwo ele izi ka anū kaa nū be ka m mma. ⁶ Nyele ma, m máam kpa be kwu ọka s̄o n'ọnu, k̄ovu m magw̄u m nhne, a mernu ka wh̄uya iwhne hne anū zị ige ọbula ma nū ọnodi ọbula.

⁷ M náge m anū nhne ọbula nga me znirni anū izi ọma Chiokike, m gwednarnū m ẹhni m ẹli ma anū b̄uru ele be gweliz̄oru olu. K̄i ọ b̄u nhne ojo me mernu sa? ⁸ M nah̄iaru m ọgbako Chiokike berere nhne me jiri n̄ornu ernu

n'esilawuru anụ. ⁹ Ige me nụ anụ zị, m kpákńage m anụ ẹhni nụ iwai nga me zị nụ mkpa, rụmu nda ele hi nụ Masidonia va gweyarụ kpakara nhne zị m mkpa. Lele kpa me neeme, m jọbu ivu nyee anụ tna mọbu ekile. ¹⁰ Hite n'ezi ọka Karaịsi ke zị nụ rime m, ọ zá badnụ ọbula ke zị n'Akaya jeenwe rikne kpusni ọnu m, kpa me naanya risi. ¹¹ Ndaa nhne me jiri kwu kpa? Me whnúęe anụ n'anya sa? Chiokike magwụ nụ m whnúrne m anụ n'anya.

¹² M jaazị kọriri neeme kpa me neeme, ma ele izi ka gharu o nwe oghere be noopio gweru luu ọnu, kaa nụ be nụ aị neeme otu nhne. ¹³ Be bụ ele izi aghalaghala, be búo ezi, be ji ẹnu be naagha ogha, ma be nụ lele ele izi Karaịsi n'ezi. ¹⁴ O ji anụ anya, Setani n'iwihuru a gbanwornu ẹhni a lele enine izi ke iwhne. ¹⁵ O búo okne nhne ọ bụru nụ ele ẹnu a gbanwornu ẹhni be ma be nụ lele ele ẹnu ome mma. Be jeeji aka ẹnu be kwụ be ọgwo ẹnu.

Awhnuwhnu Pọlu lele nye izi Karaịsi

¹⁶ M nookwu kwno a berere, ọ zá nye kwu m nye iwhnirniwhno. O bụru nụ ọ bụ nhne me bụ, anụ gweru m kpam, ma m gweru m nhne matị luu ọnu. ¹⁷ Nhne me nookwu kịta búo nhne Nyenwe aị pioru me kwu, ke gbasiri olu ọnu ka, m nookwu lele nye iwhnirniwhno. ¹⁸ Agịda ele badnụ noolu ọnu lele kpa ele badnụ noolu, m jeeme kpam. ¹⁹ Anụ bụ ele ji ovu oso n'ọnu nagidne ele iwhnirniwhno, ọ bụ n'ezi nụ anụ bụ ele nwernu akọnicho. ²⁰ Anụ nagidnenu ele mernu anụ lele ọhi, nahọru anụ nhne, kwnaghari anụ, gwuzote ẹhni a, gbọ anụ aka nụ nti. ²¹ Ka nọotu m iwhnerne nụ a nwée rikne mee anụ kpam.

Kọvu ọ bụru nụ nye ọbula luu ọnu nhne ọbula, m jeeme masị kpam. M nookwu lele nye iwhnirniwhno. ²² Be bụ ele Hiburu? M bụ m masị. Be bụ ele Izireli? M bụ m masị. Be bụ ele hi n'avnrnu Eberham? M bụ m masị. ²³ Be bụ ele ẹnu Karaịsi? Era naagba m sa? M bụ m nye ẹnu Karaịsi kakwo be. M nọornu ẹnu kakwo be. M lala m ikelu agịda ige kakwo be, be pniarnu m nhne k'agịda kakwo be, agịda ige ọ gwnarnu matị m nwu. ²⁴ Mgba isne ele Ju pniarnu m nri ẹto nụ tolu ọnu mbini. ²⁵ Ele Rom liri m isisi mgba ẹto, be turu m akaworugwu otu mgba, ọgbo me zị nụ rime a kpuru mgba ẹto, m daziri m nụ rime mini iwhnehnne nụ abali. ²⁶ Kpa me neezne izne ige ọbula, m neeze bụdnụ nụ rime mini, ma n'aka ele buznu, m neeze bụdnụ n'aka ele Ju ma n'aka ele búo ele Ju. Nhne oze bụdnụ nụ rime ẹli-ọhna, ma nụ rime ẹli-ikpa, neeze bụdnụ n'okne abaji, neeze bụdnụ n'aka rụmu nda aghalaghala. ²⁷ M nọornu ẹnu, nọodoli ndọli, ma n'ọka anyarna abali, ma wiri ọgwugwu nụ akpiri ọkpo bẹkwu, m dazila m agịda ige nwée wiri o riri, ma nụ iyi ọtutu, m nwée m iwo o kpusni ẹto. ²⁸ Be gweme kpakara nhne ka, nhne naakpa m kpakara ọbochi bụ nhne gbasiri ọgbako Chiokike. ²⁹ Ndaa nye rikne gwuru ke rikne gwulam? Ndaa nye dnabnarnu nụ mmehie ke mkpọma lala m mini, neerne m bẹkwu?

³⁰ O bụru nhne be luu ọnu, m jeeji kpakara nhne neegesi nụ m bụ nye nwée rikne noolu ọnu. ³¹ Chiokike nụ Nda Nyenwe aị Jizọsi, nye nwe ọznarni ọkwukokwu, magwụ nụ m nookwu ezi ọka. ³² Nga me zị nụ Damasikos, nye ńechi ẹli, nye zị nụ mkpururu Eze Arẹtasi, bítaru ele neese ọnu-mgbo ẹli-ọhna, be nwudne m. ³³ Kọvu be yisiri m nụ rime nkịta garu ọnunu zị nụ mkpọ ẹli-ọhna kwuhala m n'ẹli a, ọ bụ kpa me jiri gbawhunahọru a.

¹ M joolu ọnu, ọ bụ n'ezì nù ọ zá nhne zì nù rime a. Kọvu m jookwu ọka gbasìri nhne me whnũrnu nù nhne Nyenwe aì kpumennu m. ² M maam otu nye Karaisi nri nù awha ẹno wheru ewhe, nye be gwelizọru zne oligwe k'eto. (Ọ bũru nù ọ bụ n'ano-ẹhni mọbu ọ búo n'ano-ẹhni, m máam, Chiokike kpọi ma. ³ Berere, m máam ma ọ bụ n'ano-ẹhni ma ọ búo n'ano-ẹhni, Chiokike kpọi ma.) Nhne me magwu bũ nù ⁴ be gwelizọru badnũ ka zne Paradasì. Ọ nũrnu nhne ke be jáagbali n'okwukwo, nhne ọnu badnũ jéenwe rikne kwu. ⁵ M jeeji nyerukna ka nọolu ọnu, m jéji ẹhni m noolu ọnu, okwolem nhne neegesi nù m bũ m nye nwée rikne. ⁶ Ọ bũru nù me luu ọnu m jọbu nye iwhnirniwhno, kwnornu nù m nookwu ezi ọka. Kọvu m jóolu ọnu, ọ jáamasì m badnũ ọbula gweru m kakwo kpa o gweruru m hite nù nhne ọ whnũrnu me mernu nù ke ọ nũrnu me kwuru. ⁷ Lele kpa ọ búo ọma me vulizọ ẹhni m olu kwnornu okne nhne me whnũrnu, be nyernu m'nhne igbugbu n'ẹhni m. Ọ bũ nye izi ke Setani, ma ọ kpakna m ẹhni ma m gharũ m o luu ọnu. ⁸ M rjoru m Nyenwe aì nhne gbasìri a mgba ẹto, ma o gweme a n'ẹhni m. ⁹ Ka bũ nhne ọ sarũ m, "Oru m zunnem jì, iknernema m zuru ozu nga i nwée rikne." Kam kpayaru, mkpọma nọoso m n'ọnu me luu ọnu nù m nwée m rikne, ma rikne Karaisi whũya iwhne nù rime m. ¹⁰ Kam kpayaru, m bũ m nye nwée rikne. Ele badnũ naakpasì m iwhnerne, be ta m awhnũwhnu, be kpagburu m. Kpakara nhne igbugbu me gawheru kwnornu Karaisi jiri m rũwho. Nga me nwée rikne, iknernema zì m n'ẹhni.

Ele Kọrinti metũru Pọlu nũ mkpọma

¹¹ Anũ mernu m mee lele nye iwhnirniwhno. Anũ bũ ele kwesiri o kwu nhne ọma gbasìri m, kwnornu nù ele izi anũ wam, ke anũ kaa nù be ka m mma, béle m ọsno. Ọ bũ n'ezì nù ọ zá nhne me bũ. ¹² Kwnornu n'ezì, nhne neegesi nhne nye izi whũyaru iwhne n'esilawũru anũ. Be bũ ẹrnu elekema, nũ ẹrnu ndu-ẹhni nũ ẹrnu rikne zì ọdo nù ọdo me jiri ndidi rnu. ¹³ Ndaa nhne me mernu ọgbako Chiokike ele berere ke me méne hne anũ zì? Ọ bũ nù m kwéle m ọ bũru nhne ivu rjnya hne anũ zì? Anũ gbarũnu m nhne ojo ka.

¹⁴ Ka jọbu mgba ẹto me jiknernu ọ vakwnusi anũ. M jọoburu ivu rjnya hne anũ zì. Anũ zì m mkpa, ọ búo nhne anũ nwernu. Ọ búo rũmu naakpabitanu ele mũrnu be ẹkwnu, kọvu ele nda nù nne naakpabitanu rũmu be ẹkwnu. ¹⁵ Ọ jaamasì m o nyega anũ nhne me nwernu. Owé! M jeenyé iwhuru m nù risi anũ ma m yisinu m anũ aka. Ka o jeeme anũ bó whnũ m n'anya, lele kpa me whnũrnu anũ n'anya k'agìda? ¹⁶ Anũ jeekweru, nũ m búo m ivu rjnya nyee anũ. Hne me bũ nye aghigho, m jì m aghigho nwudne anũ. ¹⁷ Ndaa? Ele me ziyannu anũ, m jiri be nahọru anũ nhne sa? ¹⁸ M rjasnornu m Tajtosi ọ va, ya nù nye Karaisi berere, anũ jaakaa nù Tajtosi nahọru anũ nhne? Me nù ya a jìle otu enine mee nhne lele nù a bũ otu badnũ?

¹⁹ Anũ neechè nù a noopio ọ goru ẹhni aì nù hne anũ zì? Óza! A nookwu ọka nù ruwhnu Chiokike lele ele Karaisi, kpakara nhne a neeme bũ ma anũ bũru ele zì kwem lele ele a whnũrnu n'anya. ²⁰ Ogwnu nọotu m nù me vadu n'esilawũru anũ, m jọowhnu nù anũ zì ichne, ke búo nhne me leru anya a. Anũ jọowhnu masì nù m zì m ichne, ke búo nhne anũ leru anya a. Ogwnu nọotu m nù m jọowhnu oknorno nù okwno-awũwa, mkpọma bẹkwnu nù okewa, ọnu-ojo, izno, oknomokno nù mkpakpọ. ²¹ Ogwnu nọotu m nù me va berere nù Chiokike m jeegwedna m ẹli nù ruwhnu anũ, m jaakwa ẹkwna kwnornu agìda ele mernu mmehie ke kwéle ọ tũhnasna, hite nù nhne zá rjchna be mernu, ke bũ ome ọyi n'apna tũ iwhnerne.

13

Ọdo aka nū nsnị ipne-aznū

¹ Ka jọbu mgba ẹto me naava lekasi anū. “Kpakara nhne be bnornu badnū, jeenweriri ele akebe lawuru mọbu ẹto,” lele kpa ọkwukwo nsọ kwuru. ² Lele kpa me kannū anū nga me varū ke mgba lawuru, ele mehieu n'ige wheru ewhe, nū kpakara ele berere, m nookwu a berere kpa me zị ikere, me va kwno, kpakara be jaata awhnūwhnu mmehie be. ³ Hne anū noopio nhne ke neegesi nū Karaịsi ji m nookwu ọka, ọ bụo nye nwée rikne n'esilawuru anū kọvu o jeegesi iknernema a hne anū zị. ⁴ Ọ bụ n'ezị nū be gburu a n'énwe rikne, kọvu ọ zị bụdnu hite nū iknernema Chiokike. A bụ ele nwée rikne nū rime Karaịsi, kọvu hne anū zị a jooosno a ziri bụdnu n'iknernema Chiokike.

⁵ Anū nyosnama ẹhni anū lekasi ma anū zị kọriri bụdnu n'ọkwnata mkpọma. Ọ bụ nū anū máa Karaịsi Jizọsi wu nū rime anū? Okwolem ma anū dnarnū adna. ⁶ M kweru m nū anū jaamahja nū a bụo ele dnarnū adna. ⁷ A naarjasno Chiokike, anū mee nhne ojo. Ọ bụo ma ele badnū kaa nū a bụ ele ọma, kọvu ma anū mee nhne ke kwesiri, ọ bụbedi nū a nū lele ele dnarnū adna. ⁸ A jéenwe rikne mee nhne megidne ezi ọka, kọvu dasinu ezi ọka n'ikwnu. ⁹ Mkpọma nọoso a j n'ọnu nga a nwée rikne, kọvu nū anū nwernu rikne. A neekpe ma anū bụru ele zuru ozu. ¹⁰ Kam kpayarū, me naagbanū anū ọkwukwo ka kpa me zị ikere, ma ọ bụru me va, m jéeme anū nhne rikne hite n'iknernema Nyenwe a j nyernu m, rikne o wulizọ anū olu lele ọro, ọ bụo ọ kwnadna anū akwnadna.

Obekwu ikwu ipne-aznū

¹¹ N'ipne-aznū, rụmu nda m, anū dazikwaru nkari. Anū gbalị dū ozuzu. Anū bno nsnị nū nhne me nọorio anū, anū bụru ele nwernu otu mkpọma, anū wuru n'udno. Chiokike ke ọwhnun'anya nū udno dazigidnenu anū.

¹² Anū bekwurita ibne anū lele rụmu nda. ¹³ Kpakara ele nsọ Chiokike neebekwu anū. ¹⁴ Oru ke Nyenwe a j Jizọsi Karaịsi, ọwhnun'anya ke Chiokike, nū owugidne ke Enine Nsọ dazinu kpakara anū.

**Ọkwukwo izi Ọọlu
gbaznenu
Ele Galasia
Nhne gbasiri ọkwukwo izi ka**

Hite n'ọpanizo ọkwukwo izi Ọọlu gbaznenu ọgbako Chiokike ke zị nọ Galasia, o mernu be mahia nhne lawuru ke zị mkpa. Ke mbom, bu ma be mahia nu ọ bu ezi nye izi Karaịsi, ke ẹbo bu nu izi oma ọ nọokpo okwo a bu ezi ọka. Ka bu kwnornu nu agida ele badnu naakaa nu Ọọlu bu nye izi aghalaghala nu nye nọokpo okwo izi oma aghalaghala.

Ọọlu bu nye izi Karaịsi n'ezi ọka, nye Nyenwe aị nyernu ẹrnu o zni ele buo ele Ju izi oma. Ọọlu kannu Pita nu ọ bu nye ruwhnu lawuru, kwnornu nu o kwemana o snornu ele buo ele Ju ele za naabita Iwu Mozizi ri wiri nga ọ whnurnu ele hi nu Jeruselem va.

Ọọlu kwusiri a rikne nu okwolem hite n'okwnata mkpoma nhne Chiokike jeeji znohia badnu. Ka whuyaru iwhne nu budnu Ebereham, nye nahiaru mkwna Chiokike hite n'okwnata mkpoma.

Nhne zị n'ọkwukwo izi ka

Ezi nye izi nu ezi izi oma (1:1-10)

Chiokike hohiaru Ọọlu lele nye izi Karaịsi (1:11-24)

Ọọlu naagbanu izi oma akebne (2:1-21)

Ọznohia kwolem hite n'okwnata mkpoma (3:1---4:31)

Ele Enine Nso nu ọwhnun'anya noodu (5:1---6:10)

Ọdo aka nu nsni ipne-aznu (6:11-18)

¹ Mawa, Ọọlu, nye izi Karaịsi ke hige n'aka badnu mọbu nu rikne ke badnu, kovu hite nu Jizosi Karaịsi nu Chiokike Nda, nye mernu Jizosi hi n'ẹnwu lizo, ² nu kpakara ruma nda ele me nu be zị naagbaznenu kpakara ọgbako Chiokike ke zị nu Galasia ọkwukwo.

³ Oru nu udno ke Chiokike Nda aị nu ke hi n'aka Nyenwe aị Jizosi Karaịsi dazinu anu. ⁴ Karaịsi gweru budnu a nyee kwnornu mmehie aị ma ọ dọhia aị n'ige ojo ka lele kpa echiche Chiokike Nda aị pioru. ⁵ Ọznarni zinu a ọkwunukokwnu. Amim.

Izi oma berere zila

⁶ Ọ gbagwojiri m anya nu anu ghasaru nye wam sukuru anu bna n'oru ke Karaịsi, zne izi oma berere. ⁷ N'ezi, izi oma berere zila, kovu agwna ele badnu naakpahie anu anya, noopio ọ gbanwo izi oma Karaịsi. ⁸ Kovu ọ buru aị mọbu enine izi hi n'oligwe va zni anu izi oma berere ke buo ke a znirni anu, Chiokike vu a onu okwnukokwnu. ⁹ Lele kpa a kwuru nu mbom, m nookwu kwno a berere, ọ buru nu nye obula zni anu izi oma ke zị ichne nu ke anu nahiaru, Chiokike vu a onu okwnukokwnu.

¹⁰ Ka o neegesi nu m noopio ruwhnu oma ke badnu, buo ke Chiokike? M noopio nhne jaamasị badnu sa? Ọ buru nu m noopio ruwhnu oma ke badnu, m jobu nye izi Karaịsi.

Chiokike sukuru Ọọlu

¹¹ Me kanu anu, ruma nda m, izi oma me nọokpo okwo a buo nhne hi n'aka badnu. ¹² M nahiage m a n'aka badnu, ọ buo badnu znirni m a, kovu Jizosi Karaịsi kpumernu a nyee m.

¹³ Anụ nūrnu kpa me wuru bụdnu nụ mbòm n'okpukpe ele Ju, nụ kpa me kpaknarnụ ogbako Chiokike ẹhni k'agịda, gbalị ma o whu. ¹⁴ M be me ele Ju ibne m ọsno ele me nụ be bụ ebiri n'okpukpe ele Ju, m ji m kpakara mkpọma yisi n'omen'ẹli ele nda aị ọknani. ¹⁵ Kọvu Chiokike bịtaru m ichne hite nụ rụwho nne m, o sukwuru m hite n'oru a. Nga ọ masịri a, ¹⁶ o kpumennu m Nnwọ a, ma m nwernu m rikne zni ele bụo ele Ju izi ọma gbasịri a. Ige wam, m znége ma me nụ badnụ ọbula tñ ọtnutnu gbasịri a. ¹⁷ M znége m Jeruselem zne ọ whnụ ele be m ọsno bụru ele izi, kọvu m znernu m Arebija, m lahna Damasikosi. ¹⁸ Nga awha ẹto whemernu, m znernu m Jeruselem zne mahia Pita, me nụ a daziri nri nụ ọbochi isne. ¹⁹ M whnúge m nye izi berere okwolem Jemisi nwene Nyenwe aị Jizọsi. ²⁰ Nhne me gbannụ anụ n'okwukwo bụ ezi ọka, Chiokike magwụ nụ ọ bụo aghalaghala. ²¹ Omekwo, m zne n'ẹli ke zị nụ rime Siriya nụ Silisia. ²² Ọ zá nye Karaịsi ke zị nụ ogbako Chiokike ke zị nụ Judiya magwụ nye me bụ ruwhnu nụ ruwhnu. ²³ Kọvu nụ be nūrnu ọtnutnu, “Nye wam ke naakpakna aị ẹhni neezni izi ọma ọkwnata mkpọma wam ọ gbaliri o mee ma o whu nụ mbòm.” ²⁴ Be znarni Chiokike kwnornu m.

2

Ele izi berere nabnanyarnụ Pọlu

¹ Nga nri nụ awha ẹno whemernu, m lahna m Jeruselem, me nụ Banabasi, m kwuru Taiťosi zne. ² M znernu m kwnornu nụ Chiokike kpumennu m me zne. N'iznuznu ke me nụ ele risi gbarụ ichne, m kọwaru m izi ọma me znirni ele bụo ele Ju, ọ zị ẹrnu me nrũru mọbu ke me nọornu kịta bọ bụ nhne etekne. ³ Taiťosi nye me nụ a sno, ọ bụ n'ezi nụ ọ bụ nye Giriki, be kwnágidnene a ọ kpa nka. ⁴ Agwna rụmu nda aghalaghala gbebnarnụ va o nyosna kpa a jiri nwernu ẹhni aị nụ rime Karaịsi Jizọsi, be pioru ma a bụru ọhi iwu ele Ju. ⁵ A nyége be oghere rịa rịa ma a bítannu anụ ezi ọka ke izi ọma chịm chịm. ⁶ Agwna ele nụ lele be bụ ele risi. Nhne ọbula be bụ zá m mkpa, kwnornu nụ Chiokike lé badnụ anya nụ ruwhnu n'ikpe. Ọ zá nhne ele ka tũkwasiri nụ izi me znirni. ⁷ Kọvu be whnũrnu nụ Chiokike nyernu m izi ọma me zni ele bụo ele Ju, lele kpa o nyernu Pita ẹrnu o zni ele Ju izi ọma. ⁸ Chiokike wam ke nọornu ẹrnu n'izi ọma Pita znirni ele Ju lele nye izi, bụ masi nye nọornu ẹrnu n'izi ọma me znirni ele bụo ele Ju lele nye izi. ⁹ Nga Jemisi nụ Pita nụ Jóni, ele nụ lele ele risi whnũrnu nụ Chiokike nyernu m ẹrnu ka zị ichne, be gbasịri me nụ Banabasị akarikwungwa ke neegesi nụ a bụ otu. Be kweru a zne zni ele bụo ele Ju izi ọma, be zne zni ele Ju izi ọma. ¹⁰ Nhne be nọorio kpọi bụ, a chenwanya ele mboni, kị bụ nhne me mernu wara wara.

Pọlu bigbọru Pita n'Antiọku

¹¹ Nga Pita vaduru Antiọku, m bigbọru m a nụ ruwhnu ọhna kwnornu nụ ọ dnahieru. ¹² Sụ ele Jemisi ziyaru va, Pita nụ ele bụo ele Ju neerikọ wiri. Kọvu nga be vaduru, o kwéle o sno be ri wiri, kwnornu nụ ogwnu ele be kparụ nka tũru a. ¹³ Ele Ju ke gwnarnụ snornu a kpa ichne ichne kwnornu nụ ruwhnu lawũru a, ke kpararụ Banabasị sno be nụ ruwhnu lawũru be.

¹⁴ Nga me whnũrnu nụ be méne lele ezi ọka ke izi ọma, m kanụ Pita nụ ruwhnu kpakara be, “Ị bụ nye Ju, kọvu ị noowu bụdnu lele ele bụo ele Ju, ọ bụo lele nye Ju. Ndaa kpa ị naakwnagidne ele bụo ele Ju be snornu omen'ẹli ele Ju?”

Oznohia bu hite n'oru

¹⁵ N'ezi, a bu ele Ju hite n'omumu aị, a buo ele mmehie lele kpa be nookwu ele buo ele Ju. ¹⁶ Kovu a magwu nu badnu nu Chiokike mernu udno hite n'okwnata mkpoma nu Jizosi Karaịsi, o buo n'ome nhne iwu kwuru. A kweru nu Karaịsi Jizosi ma aị nu Chiokike ziri n'udno hite n'okwnata mkpoma nu Karaịsi. O buo n'ome nhne iwu kwuru, kwnornu nu o za nye obula bu nye oma hite n'ome nhne iwu kwuru.

¹⁷ O buo nu nga a noopio ma aị nu Karaịsi ziri n'udno, a whnu ełni aị nu a bu ele mmehie lele ele berere, ka o neegesi nu Karaịsi naadasị mmehie n'ikwnu? Chiokike kwé. ¹⁸ O buo nu me panizo noowu nhne me kwnadarnu akwnadna, ka neegesi nu m bu m nye noolulu iwu. ¹⁹ Kwnornu nu hite n'iwu m nwurnu enwu hne iwu zi, ma m ziri m budnu nu rime Chiokike. ²⁰ Be gweru m yisinu Karaịsi kpogidne aị n'olu ogba a, m za m budnu ke m, kovu Karaịsi wu nu rime m. Budnu ke me zi n'anọ-ełni bu ke me zi n'okwnata mkpoma ke Nnwọ Chiokike, nye whurnu m n'anya gweru budnu a nye kwnornu m. ²¹ M za m neelewhu oru Chiokike anya, kwnornu nu o buo nu ome mma bu hite n'iwu, enwu Karaịsi nwurnu bu nhne etekne.

3*Iwu mọbu okwnata mkpoma*

¹ Anu ele Galasia iwhnirniwhno, nyele kpahieru anu anya? Nu ruwhnu anu bu hne me gesiri anu nu be kpogburu Jizosi Karaịsi n'ogba. ² M pioru m o mahia otu nhne n'aka anu. Anu nahjaru Enine Nso hite n'ome nhne iwu kwuru, sobu hite n'okweru nhne anu nurnu? ³ Anu bu ele iwhnirniwhno kpa? Anu panizoru n'Enine ke Chiokike, anu naagbalị o wu budnu kitna hite nu rikne ke aka anu? ⁴ Kpakara awhnuwhnu anu taru o bu nhne etekne? N'ezi, o bu kwnornu nu nhne etekne? ⁵ Chiokike nyernu anu Enine a, ru enu ndu-ełni n'esilawuru anu. O bu kwnornu nu anu mernu nhne iwu kwuru sobu nu anu kweru nhne anu nurnu? ⁶ Lele kpa Ebereham "kweruru Chiokike, Chiokike gwnusinu a nu o bu nye mee mma." ⁷ Anu mahia nu kpakara ele nwernu okwnata mkpoma bu rumu Ebereham. ⁸ Okwukwo nsọ kwuru nu hne zi nu ruwhnu nu Chiokike jeeme ma ya nu ele buo ele Ju ziri n'udno hite n'okwnata mkpoma, znirni Ebereham izi oma, kaa, "Hite nu rime i, m joggozi kpakara mba ke owa." ⁹ A whurnu nu Chiokike nọogozị kpakara ele ke jeekweru lele kpa Chiokike goziri Ebereham, nye kweru nu ya.

¹⁰ Ovu onu zinu kpakara ele neeche nu Chiokike jogwunu be lele ele ikpe mana kwnornu nu be naabita Iwu. Be gbaru a n'okwukwo nsọ, kaa, "Ovu onu zinu kpakara ele za naabita kpakara nhne be gbaru n'Iwu, neeme masi be." ¹¹ O dnornu aị anya nu o za nye ya nu Chiokike zi n'udno hite n'Iwu, kwnornu nu okwukwo nsọ kwuru, "Nye mee mma jeehi n'okwnata mkpoma a ziri budnu." ¹² Kovu Iwu knoge aka n'okwnata mkpoma, lele kpa okwukwo nsọ kwuru, "Nye neeme kpakara nhne ka jaazi budnu nu rime be." ¹³ Karaịsi gbahjaru aị hite n'aka ovu onu ke iwu, o għonu aị ovu onu. Okwukwo nsọ kwuru, "Be vuru nye obula be kpokwnusiri n'olu isisi onu." ¹⁴ Karaịsi mernu ka ma ngozi wam Chiokike kweru Ebereham mkwna buo ke ele buo ele Ju hite nu Karaịsi Jizosi, ma a hite n'okwnata mkpoma nahoru mkwna Enine Chiokike.

Iwu nu mkwna

¹⁵ Rumu nda m, m jeehi nhne anya nọowhnu noogbu esni. O za nye nwernu rikne o lulu njo-ełni badnu lawuru gbaru, mọbu tukwasi nhne n'olu a. ¹⁶ Kitna,

Chiokike kweru Ebereham nū nnwọ a mkwna wam. Ọkwukwo nsọ kwúge agída rúmu, kọvu “nnwọ i,” ke bụ otu badnụ, nye bụ Karaịsi. ¹⁷ Nhne me nookwu bụ ka, iwu wam ke be nyernu riwlu awha ẹno nū nri ẹto kpa mkwna Chiokike kweru Ebereham whemernu, nwée rikne lulu mkwna Chiokike kweru mọbu mee a ọ gharu ọ zị ire. ¹⁸ Kwnornu nū ọ bụru nū nhne okehia ka kno aka n'iwu, ọ búma mkwna, kọvu Chiokike kwnornu n'oru a, o nyernu a Ebereham hite nū mkwna.

¹⁹ Kíni bụ nhne be kwno nyee iwu? Be nyernu a kwnornu ọdnahie ke badnụ tem dū nga Nnwọ wam jaava bụ nye mkwna wam nọtu aka. Chiokike nyernu iwu hite n'aka ele enine izi, o nyee a nye ibno. ²⁰ Nye ibno zá mkpa hne otu badnụ zị, Chiokike bụ otu.

²¹ Ka o neegesi nū iwu megidnernu mkwna Chiokike? Óza rịa rịa! Kwnornu nū ọ bụru nū be nyernu iwu ke jeenye bụdnu, ome mma jọburu hite n'iwu. ²² Kọvu ọkwukwo nsọ kwuru nū kpakara ọwa bụ ọhi mmehie, ma nhne Chiokike kweru mkwna o nyee hite n'ọkwnata mkpọma nū Jizọsi Karaịsi bụru ke ele kweru ekwe.

²³ Tụtu sụ ọkwnata mkpọma varu, a bụ ele ikelu ke iwu, be gbagidnernu aị ọnhna dū nga be kpumernu ọkwnata mkpọma. ²⁴ Iwu wam bụ nye neelegidne aị anya, kwuru aị vakwnusi Karaịsi, ma aị nū Chiokike ziri n'udno hite n'ọkwnata mkpọma. ²⁵ Kpa ọkwnata mkpọma varu, a zíma nū mkpururu nye neelegidne aị anya, ke bụ iwu.

A bụ rúmu Chiokike

²⁶ Kpakara anụ bụ rúmu Chiokike hite n'ọkwnata mkpọma nū Karaịsi Jizọsi. ²⁷ Kpakara anụ ele be wụru mini bna nū Karaịsi jooworu bụdnu ikne Karaịsi lele iwo. ²⁸ Ọ zá nhne zị ichne nū hne nye Ju nū nye Giriki zị, mọbu hne ọhi nū nye búo ọhi zị, mọbu hne nyerukna nū nyerinya zị. Kpakara anụ bụ otu nū rime Karaịsi Jizọsi. ²⁹ Ọ bụru nū anụ bụ ele Karaịsi, anụ bụ rúmu Ebereham, ele jeekehia mkwna wam Chiokike kweru Ebereham.

4

¹ Nhne me nookwu bụ koriri ka, nye ọbula ke jeeri mkpe nda a hne ọ bụ watakiri, ọ zá nhne zị ichne hne ya nū nye ọhi zị, ọ bụ n'ezi nū ya nwe kpakara nhne. ² Ele berere jaazị neelegidne a anya, neezni a nhne, tem dū ige nda a karu. ³ Kpam masị, nga a bụ rúmu takiri, a bụ ọhi ẹnwu ojo matị matị ke ọwa. ⁴ Kọvu nga ige duru, Chiokike ziyaru Nnwọ a, nye nyerinya murnu nū mkpururu Iwu Mozizi, ⁵ ma ọ gbahia ele zị nū mkpururu iwu, ma a bụru rúmu Chiokike. ⁶ Kwnornu nū anụ bụ rúmu a, Chiokike ziyaru Enine Nnwọ a nū rime mkpọma aị, Enine ke naakwna, “Papa, Nda m.” ⁷ Kam kpayaru i búma ọhi, kọvu nnwọ, hne i bụ nnwọ, Chiokike mernu i bụru nye jeeri mkpe a.

Nhne meturu Pọlu nū mkpọma

⁸ Nū mbom, nga anụ máa Chiokike, anụ bụ ọhi nhne búo chi. ⁹ Kọvu kítina, anụ magwu Chiokike, mọbu Chiokike magwu anụ. Ndaa kpa anụ jaalahnakwnusi ẹnwu ojo matị matị ke nwée rikne, ọ zá nhne be ji be neeme? Kíni kpayaru anụ jọburu kwno ọhi be berere? ¹⁰ Kíni kpayaru anụ naabita ọbochi zị ichne, ma ẹnwa, ma ige nū awha? ¹¹ Ogwnu anụ nọtu m. Ọ jọbu nū ẹnu m nū risi anụ bụ nhne etekne sa?

¹² Rúmu nda m, m naarjasno anụ, anụ nū lele me, m nū m lele anụ ele búo ele Ju. Ọ zá nhne ojo ọbula anụ mernu m nga me znirni anụ izi ọma nū mbom.

¹³ Anụ chenwanya ọ bụ ẹhni igbugbu mernu me daziri zní anụ izi ọma nū

mbòm. ¹⁴ O bụ n'ezì nù ẹhni igbugbu m bunnu anụ nhne ọrnurna, anụ lédnage m anya mọbu zusa m. Kọvu anụ kwubnanyarnu m lele nù m bụ m enine izi Chiokike, lele nù m bụ m Karaịsi Jizọsi n'iwuru a. ¹⁵ Kìni mernu ovu ọso n'ọnu ke anụ nwernu nù mbòm? M jaagbanụ anụ akebne, ọ bụru nù o kweru o mee, anụ znernu ahnahia mkpuru anya anụ lawuru chita m be. ¹⁶ M ghọla nye irno anụ kwnornu nù m kannu m anụ ezi ọka sa?

¹⁷ Kpakara ele neegesi nù nhne gbasiri anụ neemetu be nù mkpoma, be zá neeme a kwnornu nhne oma anụ. Nhne be noopio bụ ma be gweme anụ hne a zi, ma anụ menu be kpa be neemenu anụ. ¹⁸ O bụru oma o gweru mkpoma anụ neeme nhne bụru oma ige ọbula, ọ bụo nga me nù anụ zi kpọi. ¹⁹ Rumu takiri m, ele rime neeme m kwnornu be lele kpa rime neeme nyerinya nọomu nnwọ. M zi m nù nhne igbugbu ka tem oyiyi Karaịsi ziri nù rime anụ. ²⁰ O kanu m mma ọ bụru nù me nù anụ zi kịtna, m znernu m amahia kpa me znernu ọbita ọnu kwunu anụ ọka. Kwnornu nù mkpoma naala m mini hne anụ zi.

Haga nù Sera

²¹ Anụ kanu m, anụ ele noopio ọ zi nù mkpururu iwu, anụ máa nhne iwu wam kwuru? ²² Kwnornu nù be gbarụ a n'ọkwukwo nsọ, kaa nù Ebereham nwernu rumu rukna lawuru, nnwerne ọhi murnu otu, nnwerne ke bụo ọhi murnu ke berere. ²³ Nnwọ ke nnwerne ọhi murnu bụ ke ọ murnu kpa be murnu ele berere. Kọvu nnwọ ke nnwerne ke bụo ọhi murnu bụ nnwọ Chiokike kweru mkwna a.

²⁴ Ka bụ nhne oma atu, ele rinya lawuru ka bụ ọgba-njọ-ẹhni lawuru. Otu bụ Haga, ke hi nù rugwu Saina, nye rumu a bụ ele ọhi. ²⁵ Haga nù lele rugwu Saina ke zi nù Arabia, ọ nù kwno lele ẹli Jeruselem tna, ke ya nù kpakara rumu a bụ ọhi nù mkpururu iwu. ²⁶ Kọvu Jeruselem ke zi n'olu bụo ọhi, ọ bụ nne aị.

²⁷ Kwnornu nù be gbarụ a n'ọkwukwo nsọ, kaa,
 “Nwudna, ji nyerinya ke nwée nnwọ,
 ji nye múge nnwọ,
 gweru okne nkọli siwama lulo, mkpoma sọ i n'ọnu,
 ji nye rime nnwọ mélele,
 kwnornu nù nyerinya ke be ghasarụ jeenwe agida rumu,
 kakwo nyerinya ke nwernu nzi.”

²⁸ Kịtna, rumu nda m, lele Aziki, anụ bụ rumu Chiokike kweru nù mkwna. ²⁹ N'ige wam, nnwọ wam be murnu lele kpa be murnu ele berere kpaknarnu nnwọ wam be murnu hite nù rikne Enine ẹhni. O zi kọriri kpa m kịtna.

³⁰ Kọvu kịni bụ nhne ọkwukwo nsọ kwuru? “Chihala ọhi nyerinya wam nù nnwọ a, kwnornu nù nnwọ nnwerne ọhi nù nnwọ nnwerne ke bụo ọhi jéeri otu mkpe.” ³¹ Ke bụ nù, rumu nda m, a bụo rumu nnwerne ọhi, kọvu a bụ rumu nnwerne ke bụo ọhi.

5

A nwernu ẹhni aị nù rime Karaịsi

¹ Karaịsi mernu a nwernu ẹhni aị. Kam kpayaru, anụ gwuzosi rikne, anụ kwé anụ bụru kwno ọhi berere.

² Anụ bnote nsnị, mawa Pọlu naakanu anụ, anụ kwé be kpa anụ nka, kwnornu nù anụ mee kpa, ọ zá mbnarna Karaịsi bnannu anụ rja rja. ³ Me kwu kwno a berere, nye ọbula ke kweru be kpa a nka jaabitariri kpakara iwu.

⁴ Anụ ele noopio be nù Chiokike ziri n'udno hite n'iwu, anụ kewahalaru ẹhni

anụ hne Karaịsi zị. Anụ zịma n'oru Chiokike. ⁵ Kọvu a neele anya nụ aị nụ Chiokike jaazị n'udno hite n'okwnata ovu. Ka bụ nhne a neese hite n'Enine.

⁶ Kwnornu nụ rime Karaịsi Jizọsi, ọ zá nhne zị ichne nụ ọkpa nka nụ ọkpáge nka, kọvu ọkwnata ovu aị ke nọornu ẹrnu n'owhnnun'anya bụ nhne zị mkpa.

⁷ Anụ neemekwa nkarị nụ mbom, nyele kpahieru anụ anya, kaa, anụ bnó nsnị nhne ezi ọka nookwu? ⁸ Nhne nụ kpa híge n'aka nye wam sukwuru anụ.

⁹ “Nhne whụ brẹdi matị neeme kpakara brẹdi whụ ọwhu.” ¹⁰ M tũkwasiri m Nyenwe aị mkpoma nụ anụ jéekwe anya hie anụ, anụ mee nhne berere. Kọvu nye ọbula ke naakpakna anụ ẹhni jeeri nhne ọ kpasiri, nye ọ masiri a ọ buru.

¹¹ Rụmu nda m, ọ buru nụ m zị koriri m neezni nụ ọkpa nka zị mkpa, kịni kpararụ be naakpakna m ẹhni? Ọ buru nụ m zị m nookwu nụ ọkpa nka zị mkpa, izi gbasiri ọgba Karaịsi jọoburu rugwu ọkpobi ọchi. ¹² Ọ jaamasị m ọ buru nụ ele wam naakpakna anụ ẹhni jọowhoga, mee ẹhni be okiri badnụ.

¹³ Rụmu nda m, Chiokike sukwuru anụ buru ele nwernu ẹhni be. Kọvu anụ kwékwadia o nwernu ẹhni anụ mee, anụ mee nhne anọ-ẹhni anụ noopio.

Kọvu anụ gweru ọwhnnun'anya znenu ibne anụ izi. ¹⁴ Kpakara nhne be nyernu n'iwu chikotaru risi n'otu nhne ka, “Ị jọowhnu nye agbatibi i n'anya, lele ẹhni i.” ¹⁵ Ọ buru nụ anụ jaazị naatagbu, nọodoka ibne anụ, anya dụ anụ ẹli ọ zị anụ gbukwo ẹhni anụ.

Anụ kweru Enine

nẹechi anụ

¹⁶ Nhne me naakaa bụ ka, anụ wuru budnu n'Enine, anụ jéemezu nhne anọ-ẹhni noopio. ¹⁷ Kwnornu nụ nhne anọ-ẹhni noopio neemegidne nhne Enine Chiokike noopio. Nhne Enine Chiokike noopio neemegidne nhne anọ-ẹhni noopio. Be neemegidne ibne be, anụ gharụ o mee nhne anụ noopio. ¹⁸ Kọvu, ọ buru nụ Enine noodu anụ, anụ zá nụ mkpururu iwu.

¹⁹ Ẹrnu ke anọ-ẹhni whụyaru iwihne, ke bụ, ome ọyi, ọgba ikoro, nhne zfla rịchna, ²⁰ ọkwa rẹnwu nụ amusu, irno, ọlu ọgwnu, ọkpa ichne ichne, okwno-awụwa, ọnuma, aka-nchnj, ọbna otu, ²¹ ọwho-anya, okne manya, okne otne eri, nụ nhne nụ kpa. Ka bụ nhne me nọdọ anụ aka nụ nsnị kịtna, lele kpa me dọru anụ nụ mbom, kaa nụ ele neeme nhne nụ kpa, jéekhejia igwe n'ẹli-eze Chiokike.

²² Kọvu mkpuru ke Enine neegweya bụ ọwhnnun'anya, snarnjima, udno, ndidi, ovu ọma, ọburu ọma, okwesi ọkwnata mkpoma, ²³ ọzi wọhnernerne, badnụ nwụkwaru ẹhni a, ọ zá iwu ke megidnerneru nhne nụ kpa. ²⁴ Ele ke Karaịsi Jizọsi bụ ele gweru anọ-ẹhni be nụ nhne nọogwnu be kpogidne n'olu ọgba. ²⁵ Ọ buru nụ a zị budnu nụ rime Enine, ngwa ma a zne izne nụ rime Enine. ²⁶ Ngwa ma a gharụ oknomokno, gharụ naakpasu ibne aị ovu owe ẹhni, gharụ enwe ọwho-anya hne ibne aị zị.

6

A vurita ivu ibne aị

¹ Rụmu nda m, ọ buru nụ badnụ ọbula mee mmehie, anụ ele gwuzosiri rikne nụ rime enine gweru wọhnernerne znikwata a nkarị. Anya dụ masị anụ ẹli, ọ zị anụ dnabna n'ọrnurna. ² Anụ vurita ivu ibne anụ. Ọ buru nụ anụ neeme kpm, anụ jeemezu iwu Karaịsi. ³ Ọ buru nụ badnụ ọbula neechi nụ ọ bụ nhne nga ọ zá nhne ọ bụ, o nooduwu ẹhni a. ⁴ Nye ọbula tule ẹrnu a, ige wam, o jeenwe rikne mee oknomokno n'ẹrnu a. Ọ zá nye ji ẹrnu a tų n'ẹrnu nye berere, ⁵ kwnornu nụ nye ọbula jọornu ẹrnu zịnu a.

⁶ Nye ọbula be znrni izi ọma ke Karaịsi whnụ nụ ya nụ nye znrni a nhne kehia ru nhne bụru ọma.

⁷ Anụ dúwhu ẹhni anụ. Kwnornu nụ ọ zá nye jọokpoli Chiokike mgbaị. Mkpuru ọbula badnụ kpasiri bu nhne ọ jọghoru. ⁸ Nye ọbula ke kparụ mkpuru n'anọ-ẹhni a, jeehite n'anọ-ẹhni a ghoru ẹnwu, kovu nye kparụ mkpuru n'Enine, jeehi n'Enine a ghoru budnu kwó okwo lele mkpuru.

⁹ Anụ kwéko rikne gwụ anụ n'ome nhne bụru ọma, kwnornu nụ ige vawa nga a jọghoru mkpuru, ọ bụru nụ rikne gwúge aị. ¹⁰ Kam kpayarụ, lele kpa a nwernu oghere, a ziri neemenu kpakara ele badnụ nhne bụru ọma, ke kakwo, ele zi n'ezi-nụ-oro ke ọkwnata mkpọma.

Odo aka nụ nsị ipne-aznụ

¹¹ Kịtna, m ji m aka m naagba ọkwukwo izi. Le kpa mkpuru ọkwukwo me naagba hna ezi.

¹² Ele neeme oknomokno n'anọ-ẹhni bu ele naakaa be kpa anụ nka. Ka bu ma be gharụ ọ kpakna be ẹhni kwnornu ẹnwu n'ogba Karaịsi. ¹³ Ọ bụbedi be ele be kparụ nka zá naabita iwu. Be noopio be kpa anụ nka ma be mee oknomokno nụ nhne zi n'anọ-ẹhni anụ. ¹⁴ Chiokike kwéko me mee oknomokno hne ọ búo n'ogba Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi, nye be kwnornu ẹhni a kpọgidne ọwa n'ogba hne me zi, kpọgidne masi m n'ogba hne ọwa zi. ¹⁵ Kwnornu nụ ọkpa nka nụ ọkpáge nka búo nhne. Nhne bu nhne bu budnu ikne. ¹⁶ Udno nụ obirizi zinu kpakara ele noosno iwu ka nụ budnu be, be nụ kpakara ele bu Izireli ke Chiokike.

¹⁷ Hite kịtna zne ruwhnu, ọ zá nye kpakna m ẹhni berere, kwnornu nụ m vu m n'ẹhni m ẹnya ke neegesi nụ m bu m nye izi Jizọsi.

¹⁸ Rụmu nda m, oru ke Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi dazinu enine anụ. Amim.

Ọkwukwo **izi Pọlu** **gbaznenu** **Ele Efesōsi**

Nhne gbasiri ọkwukwo izi ka

Nụ *Ọkwukwo izi Pọlu gbaznenu ele Efesōsi*, ọ naakanụ ọgbako Chiokike nhne gbasiri olile anya be nwernu. Risi ikwu-ọnu Pọlu bụ nụ Karaịsi nwurnu ẹnwu n'olu ọgba ma ọ znohia aị hite nụ mmehie. Kọvu nụ Chiokike mernu o hi n'ẹnwu lizo, ọ daziri ẹli n'akarikwnunga Chiokike n'oligwe, hne ọ zị nęechi ọwa. Ọ jęechi masị ọwa ke vazne nụ ruwgnu.

Karaịsi mernu ele Ju nụ ele búo ele Ju bụru otu, kwnornu nụ ọ kwnadarnu mkpọ irno ke kewarụ be (2:14). Ka neegesi nụ Chiokike jeehite n'Enine a mee mkpọma ele Karaịsi bụru otu, mee be ziri n'udno n'esilawuru be, (4:3), ma ele Karaịsi bụru otu. Ka bụ nhne zị mkpa n'ọkwukwo izi, ka mernu Pọlu gbarụ a k'agida neegesi nụ ọ bụru ọma ma ele Karaịsi ziri n'otu. A nwernu otu Nyenwe aị, ọkwana mkpọma aị bụ otu, ọwuwu mini aị bụ otu, ke neeme ele Karaịsi gho otu anọ-ehni.

Nhne zị n'ọkwukwo izi ka

Obekwu ikwu (1:1-2)

Karaịsi nụ ọgbako a (1:3--3:21)

Budnu ikne hite nụ Karaịsi (4:1--6:20)

Ibekwu ipne-aznụ (6:21-24)

Obekwu ikwu

¹ Mawa, Pọlu, nye izi Karaịsi Jizōsi hite n'echiche Chiokike, naagbaznenu ele Chiokike ke zị n'Efesōsi ọkwukwo, ele kwnagwụ mkpọma nụ Karaịsi Jizōsi.

² Oru nụ udno ke hi n'aka Chiokike Nda aị nụ Nyenwe aị Jizōsi Karaịsi dazinu anụ.

Ngọzi ke enine

³ A nọtunu Chiokike nụ Nda Nyenwe aị Jizōsi Karaịsi mmamma, nye jiri kpakara ngọzi ke oligwe kesi aị n'enine nụ rime Karaịsi. ⁴ Chiokike beru ọsno hōrukwo aị ma a bụru ele ke a kwnornu Karaịsi, sụ ọ kpuru ọwa, ma a bụru ele zị nsọ, ele nwée ọru nụ ruwgnu a kwnornu ọwhnun'anya a. ⁵ O beru ọsno hōru aị, o kwubnanya aị lele rumu a hite nụ Jizōsi Karaịsi lele kpa o jiri masị a. ⁶ Ngwa ma a ja Chiokike kwnornu agida oru a ke o nyernu aị etekne hite nụ Nnwọ a ọ whnurnu n'anya. ⁷ Chiokike gbaharu aị hite n'ọvna Karaịsi wusiri, nụ ọ gbarụ mmehie aị kwnornu n'oru a zị agida, ⁸ bụ ke o nyernu aị n'ọkwnamarna, ya nụ akoniche nụ ọghohia a. ⁹ Chiokike mernu a mahia nhne miri emi ke echiche a lele kpa o jiri masị a hite nụ Karaịsi. Ọ marnụ mmuma ¹⁰ o mezu echiche a ka nga ige a duru. Ka bụ ma o gwebnanya kpakara nhne zị n'oligwe n'ọwa n'otu nụ mkpururu risi Karaịsi.

¹¹ Chiokike hōrukwo aị ma a bụru ele ke a nụ rime Karaịsi, hne o beru ọsno kpebi kpakara nhne lele kpa echiche a jiri zị. ¹² Chiokike mernu ka ma a znarni a kwnornu igwugwu a. A bụ ele mbom neele anya Karaịsi. ¹³ Anụ bụ masị ele Karaịsi nga anụ nurnu ezi oka wam, ke bụ izi ọma ke ọznohia anụ. Anụ kweru nhne anụ nurnu, Chiokike hniasiri anụ iri Enine Nsọ nụ anụ bụ ke a lele kpa o kweru mkwna. ¹⁴ Enine Nsọ wam zị nu rime aị, a maam nụ Chiokike jęenyeri aị kpakara nhne buri ọma nga Chiokike jaagbahakwo ele ke a. N'ige wam, a jaaznarni Chiokike kwnornu igwugwu a.

Okpukpe Pọlu

¹⁵ Kam kpayarụ, nga me nurnu nhne gbasiri okwnata mkpoma anụ nụ Nyenwe aị Jizōsi, ya nụ owhnun'anya anụ nwernu hne rụmụ Chiokike zị, ¹⁶ m gwépugam aka nụ o tũnu Chiokike mmamma nụ risi anụ. M zị m neekpenu anụ okpukpe kpakara ige. ¹⁷ M naariasno Chiokike ke Nyenwe aị Jizōsi Karaịsi, Nda ke igwugwu, o mee anụ nwehia enine akoniche, kpumenu anụ ẹhni a ma anụ mahia a nkarị nkarị. ¹⁸ M nọorio masị ma Chiokike kpume anya ke ovu anụ, ma anụ ghohia olile anya o nyernu ele o sukwuru, nụ ẹkwnu ngozi zị igwugwu o kweru ele ke a nụ mkwna. ¹⁹ M nọorio masị ma anụ mahia iknernema a ke nwée atụ bụ ke o nyernu aị ele kweru nụ Karaịsi. O bụ okne iknernema ka ²⁰ ke Chiokike jiri mee Karaịsi hi n'ẹnwu lizọ, mee o daziri ẹli n'akarikwnunga Chiokike n'oligwe, ²¹ hne kakwo kpakara ochihi nụ rikne nụ iknernema nụ ele nwe. Rẹwhna a kakwo kpakara nhne ke nwernu rẹwhna, o búo n'ige ka kpoi, kovu n'ige ke jaava. ²² Chiokike bitaru kpakara nhne nụ mkpururu ochi Karaịsi, mee a o bụru risi kpakara nhne ma ogbako Chiokike naahia ngozi. ²³ Ogbako Chiokike bụ ẹhni Karaịsi, Karaịsi jihiaru n'ogbako Chiokike. Karaịsi bụ nye mezuru kpakara nhne n'apna obula.

2

Hite n'ẹnwu bna nụ budnu

¹ Nụ mbom, anụ nụ lele ele nwurnu onwu, ele be kewamarnụ hne Chiokike zị kwnornu nụ anụ bnóne nsị, mee nhne ojo. ² N'ige wam anụ wuru budnu ojo lele ele zị n'owa. Anụ snornu badnụ ojo wam ke neechi kpakara renwu ojo n'owa. Setani bụ renwu ojo wam ke nọornu ẹnu nụ mkpoma ele zá noobnonu Chiokike nsị kịtna. ³ Kpakara aị wuru budnu n'esilawuru be n'ige wheru ewhe lele kpa nhne nọogwu anọ-ẹhni aị. A snornu ele berere mezu nhne echiche ojo aị piuru, kam kpayarụ, a bụru ele ke ovu owe ẹhni Chiokike dnakwasiri.

⁴ Kovu Chiokike bụ nye obirizi k'agida. Owhnun'anya a zị agida hne a zị. ⁵ O bụ n'ezi nụ a bụ ele nwurnu onwu nụ rime mmehie, kovu Chiokike mernu aị nụ Karaịsi ziri budnu nga o mernu Karaịsi hi n'ẹnwu lizọ. Chiokike znohiaru anụ kwnornu nụ oru a. ⁶ Chiokike mernu a snornu Karaịsi hi n'ẹnwu lizọ. O mee aị nụ Karaịsi Jizōsi daziri ẹli nụ hne kakwo n'oligwe. ⁷ Chiokike mernu ka ma kpakara ele badnụ mahia n'ige vazne nụ ruwhnu ẹkwnu ke oru a ke nwée atụ ke o jiri ovu oma a gesi aị nụ rime Karaịsi Jizōsi. ⁸ Kwnornu nụ Chiokike jiri oru a znohia anụ hite n'okwnata mkpoma nụ Karaịsi. O búo kwnornu nhne obula ke anụ mernu. Oznohia anụ bụ nkesi hi n'aka Chiokike. ⁹ O búo ẹnu oma obula anụ nrurnu, o zá nye ji a mee oknomokno. ¹⁰ A bụ ẹnu aka Chiokike. O kpuru aị ma aị nụ Karaịsi Jizōsi ziri n'otu rnụ ẹnu oma Chiokike beru osno kwabitanu aị.

A bụ otu nụ Karaịsi

¹¹ Anụ chenwanya nụ mbom anụ ele búo ele Ju hite nụ omumu anụ. Anụ bụ ele ke ele Ju be kparụ nka neeledna anya, nookwu anụ ele be kpáge nka. Okpa nka bụ ke be jiri aka kpa n'anọ-ẹhni. ¹² N'ige wam, be kewamarnụ anụ hne Karaịsi zị, anụ búo ele Izireli, ke kpayarụ, anụ nwée igwe nụ mkwna Chiokike kweru o znohia Izireli. Anụ wuru budnu n'owa ka lele ele nwée olile anya, anụ máa Chiokike nụ mbom. ¹³ Anụ bụ ele be kewamarnụ hne Chiokike zị nụ mbom, kovu kịtna, Chiokike mernu anụ nụ Karaịsi ziri n'otu, mee masị anụ va nụ ruwhnu a hite n'ovnarna Karaịsi wusiri kwnornu anụ.

¹⁴ Karaṣi mernu udno ziri n'esilawuru ele Ju nu ele buo ele Ju nga o mernu ele Ju nu ele buo ele Ju otu badnu. O mernu ka nga o jiri ano-ehni a kwnadna mkpo irno ke kewamarnu ele Ju nu ele buo ele Ju. ¹⁵ Karaṣi luluru iwu ele Ju hite n'enu a ma o gweru ele Ju nu ele buo Ju ele kweru mee otu badnu ikne, mee ma udno ziri n'esilawuru be. ¹⁶ Karaṣi mernu ele Ju nu ele buo ele Ju nu Chiokike ziri n'udno hite n'enu o nwurnu n'olu ogba, mee be buru otu badnu. Ka gwemernu irno n'esilawuru ele Ju nu ele buo ele Ju. ¹⁷ Karaṣi varu zni anu izi oma udno, anu ele buo ele Ju nu ai ele Ju masi. ¹⁸ Hite nu Karaṣi, kpakara ai nwernu oghere o znkwnusi Chiokike Nda ai hite n'otu Enine.

¹⁹ Kam kpararu, anu ele buo ele Ju buma ele izne, kovu anu ghulam rumu Chiokike nu ele ezi-nu-oro Chiokike. ²⁰ O wukwasiri anu lele oro n'olu ntu-eli ele izi nu ele owhnurninya, hne Karaṣi Jizosi n'iwuru a bu risi nsukala oro. ²¹ Ya bu ngalaba jigwu oro n'otu, oro wam noosopiya buru Oro Nso be bitaru nso nyee Nyenwe ai. ²² Be wukotaru anu n'otu nu rime Karaṣi, ma anu buru Oro Nso hne Enine Chiokike wu.

3

Polu nye enu ele buo ele Ju

¹ Kam kpararu, mawa Polu, m bu m nye ikelu kwnornu Karaṣi Jizosi nu kwnornu risi anu ele buo ele Ju neekpenu Chiokike. ² N'ezi, anu nurnu nhne gbasiri kpa Chiokike nyernu m enu o mee anu ele buo ele Ju mahia oru a. ³ Chiokike mernu m mahia nhne miri emi ke badnu ma nu mbom, lele kpa me gbaru a n'okwukwo mati nu mbom.

⁴ Nga anu gwnurnu ka anu jowhnu nu Chiokike mernu m ghohia nhne miri emi gbasiri Karaṣi. ⁵ N'ige wheru ewhe, Chiokike kpumene ele badnu nhne ka, kovu kitna Enine Chiokike kpumenu a ele izi nu ele owhnurninya ele o hohiaru. ⁶ Nhne miri emi wam bu anu ele buo ele Ju ele kweru nu ele Ju ele kweru ghoru otu ano-ehni. Anu joosno masi ele Ju kehia nhne Chiokike kweru be nu mkwna hite nu Karaṣi Jizosi kwnornu nu izi oma.

⁷ Chiokike nyernu m enu ke o zni izi oma ka kwnornu ovu oma a. O mernu ka hite nu rikne a nornu enu nu rime m. ⁸ O bu n'ezi nu m kwesile m, kovu Chiokike nyernu m oru a n'esilawuru ele ke a, o zni anu ele buo ele Ju izi oma ke okne nhne gbasiri Karaṣi ke ele badnu nwée rikne ghohiali. ⁹ O nyee kwno m enu o mee kpa ele badnu jaamahia kpa o jeeme nhne miri emi ka. Chiokike nye keru kpakara nhne kpusnirni nhne miri emi ka n'anya ele badnu agida ige wheru ewhe. ¹⁰ Echiche a bu ma kpakara rikne ke neechi echi n'oligwe mahia akoniche Chiokike ke hna ezi hite n'ogbako a.

¹¹ Ka bu nhne Chiokike vu nu mkpoma su o kpuru owa. Kitna, o mezuru a hite nu Karaṣi Jizosi Nyenwe ai. ¹² Ai nu Karaṣi bu otu, a kweru nu ya, kam kpararu, a nwernu mkpoma siri rikne o zne nu ruwhnu Chiokike, enwe ogwnu. ¹³ M naariasno anu, anu bikno kwé rikne gwu anu kwnornu awhnwhnu me naatanu anu, ke jeegweyanu anu igwugwu.

Karaṣi whnurnu ai n'anya

¹⁴ Kam kpararu, me gwu mperne ochi kpenu Chiokike Nda, ¹⁵ nye jiri kpakara ezi-nu-oro ke zi n'oligwe nu owa rewhna be. ¹⁶ M noorio Chiokike ma o hite n'ekwnu ke ngozi a, nyee anu iknerna hite n'Enine a ma mkpoma anu si rikne, ¹⁷ ma Karaṣi hite n'okwnata ovu wuru nu rime mkpoma anu, ma anu gba egwngwnu, gwuzoru chim chim n'owhnun'anya a. ¹⁸ M noorio masi

ma anụ nụ kpakara ele Chiokike mahija ọwhnūn'anya Karaisi nwernu hne a zi, kpa ọ hna nū rude, nū ogologo a, nū kpa ọ hna n'olu, nū omimi a, ¹⁹ ma anụ mahija ọwhnūn'anya ka ke kakwo nhne badnū etekne nwernu rikne ghohiali. M nōorio ma Chiokike mejihija anụ nū kpakara nhne Chiokike bụ.

²⁰ A ja Chiokike, nye nwernu rikne o mee kakwo kpa a nwernu rikne rjọ mōbu ri hite nū iknerna a ke nōornu ernalu nū rime a. ²¹ Ngwa ma a ị ogbako Chiokike ele o mernu a ị nū Karaisi Jizōsi buri otu, ja Chiokike hite n'otu ebiri du n'ebiri berere, ọwa kwnurnu ọwa. Amim.

4

A bụ otu nū rime Karaisi

¹ Mawa, nye ikelu kwnornu Nyenwe a ị, naariasno anụ, anụ wu budnu kwesiri ikwu Chiokike sukwuru anụ. ² Nhne ọbula anụ neeme, anụ gweru ovu hieru ẹli nū ọzi ọwhnerne nū ndidi naabnanya ibne anụ kwnornu anụ whnurnu ernalu anụ n'anya. ³ Anụ gbalị ọ bita ọzi n'otu ke Enine hite noowu n'udno n'asilawuru anụ. ⁴ Ele Chiokike bụ otu anọ-ernalu, a nahjuru otu Enine, lele kpa Chiokike sukwuru anụ n'otu olile anya. ⁵ A nwernu otu Nyenwe a ị, ọkwnata mkpoma a ị bụ otu, ọwuwu mini a ị bụ otu. ⁶ A neekpenu otu Chiokike bụ Nda kpakara badnū, nye neechi kpakara badnū, ọ nōornu ernalu hite nū kpakara badnū, nye zi nū rime kpakara badnū.

⁷ Karaisi nyernu nye ọbula nū rime a ị rikne ọ rnu ernalu lele kpa o kpebiri a.

⁸ Lele kpa be gbaru a n'okwukwo nsọ,

“Nga ọ larū olu,

ọ dōru agida ele irno a n'ohi, be snornu a n'aznū,
o nyee ele badnū nkesi.”

⁹ Kini bụ n'okwukwo nsọ kwuru nū ọ larū n'olu? Ọ bụ nū Karaisi beru ọsno hiedna n'owa ka. ¹⁰ Nye wam hiednarnū n'owa bụ masi nye larū hne kakwo n'olu n'oligwe, ma o jihija kpakara nhne. ¹¹ Karaisi bụ nye wam, nye nyernu ele badnū rikne ọ rnu ernalu, mernu agwna badnū ele izi, ele berere ele ọwhnurninya, ele berere ele naagaghari nōokpo okwo izi ọma, ele berere ele nōoznu atnurnu nū ele neezni nhne. ¹² O mernu ka ma o jiknenu ele Chiokike ma be rnūnu a ernalu, ma ogbako Chiokike nooso, gwuzosi rikne, ¹³ tem a du n'ọzi n'otu ke ọkwnata ovu, nū ọ mahija Nnwọ Chiokike, ma a buri ele sozuru nū badnū, ele dūru nū nhne ọtutu ke zuru ozu nū rime Karaisi.

¹⁴ Ige wam a jōobuma rumu takiri. Ele aghigho nū ele nooduwu ele badnū jēgweru iznizni aghalaghala ọbula ruwhere noovughari duwuhu a ị, lele kpa abaka-mini nū ruwhere noovughari ogbo n'olu mini. ¹⁵ Tnūnuma, a gweru ọwhnūn'anya nookwu ezi ọka, ma a nooso lele Karaisi Nyenwe a ị nū nhne ọbula. ¹⁶ Karaisi neeknekota ele ke a n'otu, lele kpa rnkani jikotaru kpakara nhne zi n'ernalu badnū n'otu. Ọ buri nhne ọbula zi n'ernalu nōornu ernalu a, kpakara ernalu jōoburu nhne gwuzosiri rikne n'ọwhnūn'anya.

Budnu ikne nū rime

Karaisi

¹⁷ Kam kpayaru, m ji m rēwhna Nyenwe a ị nōodo anụ aka nū nsni, anū wuma budnu lele ele ma Chiokike, hite n'ori ọri ri ke nwee mbnarna. ¹⁸ Ele ka nwee rikne nū ghohia nhne gbasiri Chiokike. Be kewamarnū be hne Chiokike zi kwnornu nū be ma Chiokike, be bụ ele risi rikne. ¹⁹ Iwhnerne o mee nhne buri ọma tū be. Be bụ ele neeme nhne ojo ke gwnurnu be, ma be neeme nhne so ize n'anya lele kpa ọ nōogwnusi be rikne.

²⁰ Kõvu kị bũo nhne anụ mụhiaru gbasiri Karaịsi. ²¹ N'ezi, anụ nurnu nhne gbasiri a, be znirni anụ ezi oka zị nụ Jizqsi. ²² Be znirni anụ sigbasi bũdnu òknani wam anụ noowu. Badnụ òknani wam neeji kpakara nhne nõogwnu anụ nooduwu anụ, noolulu masị bũdnu anụ. ²³ Kịtna, anụ gharụ Chiokike ma ò gbanwo echiche anụ. ²⁴ Anụ wuru bũdnu ikne ke Chiokike nyernu anụ, ma anụ bũru ele ke Chiokike, ele mee mma, ele zị masị nsq n'ezi.

²⁵ Kam kpayarụ, anụ gháma aghalaghala, nye òbula kwunu ibne a ezi oka, kwnornu nụ a nụ lele nhne zị n'otu ẹhni. ²⁶ Ò bũru nụ ovu we anụ ẹhni, anụ mékò mmehie, anụ kwéko ovu owe ẹhni anụ daziri tem ehnám dna. ²⁷ Anụ nyéko Ekwensu oghere nụ bũdnu anụ ò rnawhu anụ. ²⁸ Nye buznu znúma buznu, ò gweru aka a rnụ ẹrnu kwesiri ma ò yinu ele zị nụ mkpa aka.

²⁹ Anụ kwé oka bũo oma hi n'õnu anụ whụya, kõvu anụ kwu oka bũru oma ke jeeme badnụ gwuzosi rikne n'òkwnata mkpoma a. Ige òbula, anụ kwu nhne bũru oma nụ nsnị ele badnụ ma be wulizò be olu lele òro. ³⁰ Anụ mée Enine Nsq Chiokike ovu owe ẹhni, bụ ke Chiokike jiri hnịasi anụ iri nụ anụ bụ ke a tem ò n'ige anụ jeenwernukwo ẹhni anụ. ³¹ Anụ gweme kpakara mkpoma nlulu, nụ ònuma, nụ ovu owe ẹhni, ya nụ òlu ògwnu nụ òkaja nụ irno mkpoma. ³² Kõvu anụ nwe ovu oma, whnụ ibne anụ n'anya, naagbarumu ibne anụ lele kpa Chiokike gbarunu anụ kwnornu Karaịsi.

5

¹ Lele rumu Chiokike whnurnu n'anya, anụ wu bũdnu lele Chiokike. ² Anụ wuru bũdnu òwhnun'anya, lele kpa Karaịsi whnurnu aị n'anya, gweru bũdnu a kwanụ Chiokike arịohna ke nwernu ẹknarna oma kwnornu aị.

³ Anụ kwé be whnụ ewhere, mọbu nhne zila richna, mọbu anya-kwu n'esilawuru anụ. Nhne ele ka kwésile ele Chiokike zị nsq. ⁴ Anụ kwú oka tų iwchnerne, mọbu oka iwchniriwhno, mọbu oka bnána nụ nhne, ke kwésile, tnunuma, anụ tunu Chiokike mmamma. ⁵ Kwnornu nụ anụ magwu nụ ò zá nye naagba ewhere, mọbu nye zila richna, mọbu nye anya-kwu, ke nụ lele òkwa ẹrnuwu, nwernu igwe nụ nhne oma ke ẹli-eze Karaịsi nụ Chiokike.

⁶ Anụ kwéko badnụ òbula gweru oka etekne rnawhu anụ. Chiokike jaata ele zá noobnonu a nsnị awhnụwhnu kwnornu nụ nhne nụ kpa. ⁷ Kam kpayarụ, anụ nụ ele nụ kpa mékò nhne.

⁸ Anụ zị n'òchichiri nụ mbòm, kõvu kịtna anụ bnarnụ n'iwhe Nyenwe aị, anụ wu bũdnu kwesiri ele zị n'iwhe. ⁹ Ele zị n'iwhe naamị mkpuru oma ke ovu oma, ome mma nụ ezi oka. ¹⁰ Anụ piohịa, neeme masị nhne jaakpasu Nyenwe aị ovu òso n'õnu. ¹¹ Anụ snó ẹrnu òchichiri ke nwernu mkpuru bnáge nụ nhne kéko nhne, kõvu anụ bigbò be, ma nhne ojo be mernu whụya iwhe. ¹² Kwnornu nụ ò nõotu iwchnerne ò kwu nhne ele zá noobnonu Chiokike nsnị neeme nụ mgwugwa. ¹³ Kõvu iwhe jeeme kpakara nhne whụya iwhe. ¹⁴ Kwnornu nhne òbula ke iwhe kpumernu buma nhne zị nụ mgwugwa.

Kam kpayarụ, be karụ,

“Tnenya, jị nye neezni anyarna,

jị nye nụ lele nye nwurnu ònwu, lizò,
Karaịsi joomukwasi jị iwhe a.”

¹⁵ Anya ò n'ẹli kpa anụ noowu bũdnu anụ. Anụ wú bũdnu lele ele iwchniriwhno, kõvu lele ele nwernu akoniche. ¹⁶ Anụ gweru oghere òbula anụ nwernu nụ ẹrnu oma, kwnornu nụ ele badnụ nõornu ẹrnu ojo k'agida n'ige ka. ¹⁷ Anụ bũo ele iwchniriwhno, tnunuma, anụ yisi ẹhni piohịa, neeme masị nhne Nyenwe aị pioru. ¹⁸ Anụ nwó manya ke naabna n'anya, ke joolulu bũdnu anụ. Tnunuma, anụ gharụ Enine Chiokike ma ò mejihịa ovu anụ.

19 Anụ gweru eri ọma, eri ọznarni nụ eri mkpọma ọso n'ọnu kanụ ibne anụ ọka, gweru kpakara mkpọma anụ gwnunu Nyenwe aị eri, ²⁰ nọotunu Chiokike bụ Nda mmamma ige ọbula kwnornu kpakara nhne nụ rẹwhna Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi. ²¹ Ele Chiokike bīta ẹhni be nụ mkpururu ibne anụ kwnornu nụ anụ nọsobisinu Nyenwe aị Karaịsi.

Nzi nụ nnwerne

²² Ele bụ nnwerne anụ bīta ẹhni anụ nụ mkpururu nzi anụ lele nụ anụ bītaru ẹhni anụ nụ mkpururu Nyenwe aị. ²³ Kwnornu nụ nzi bụ risi nnwerne lele kpa Karaịsi bụ risi ọgbako Chiokike. Ọgbako Chiokike nụ lele anọ-ẹhni Karaịsi. Karaịsi bụ Nye Ọznohia ọgbako a. ²⁴ Lele kpa ọgbako Chiokike zị nụ mkpururu Karaịsi, kpm masị, nnwerne ọbula bīta ẹhni a nụ mkpururu nzi a nụ kpakara nhne.

²⁵ Ele bụ nzi, anụ whnụ nnwerne anụ n'anya lele kpa Karaịsi whnurnu ọgbako a n'anya nwụ kwnornu a, ²⁶ ma o mee a ọ ziri nsọ, o gweruru ikwu-ọnu Chiokike nụ mini snụ a, mee a, ọ ziri rịchna. ²⁷ Karaịsi mernu ka ma o chetenu ọgbako wam n'ẹhni a, lele nhne zị igwugwu, nwée rune, mọbu ruwhnu dọliri ọdili, mọbu nhne ojo berere, tnunuma, ọgbako ke zị nsọ, ke nwée ọtna. ²⁸ Kpm masị, nzi kwesiri ọ whnụ nnwerne a n'anya lele kpa ọ whnurnu ẹhni a. Nye ọbula ke whnurnu nnwerne a n'anya whnurnu ẹhni a n'anya. ²⁹ Ọ zá badnụ ọbula ke snornu ẹhni a irno, kọvu o nọoznu, neelekwa ẹhni a anya nkari. Ọ bụ masị kpa Karaịsi neelekwa ọgbako Chiokike, ³⁰ a bụ nhne zị n'ẹhni Karaịsi. ³¹ Kam kpayarụ, nyerukna jaagharụ nda a nụ nne a, takwnụsi n'ẹhni nnwerne a, be lawuru ghọ otu badnụ. ³² Ka bụ nhne miri emi k'agịda, kọvu m nookwu gbasiri Karaịsi nụ ọgbako Chiokike. ³³ Nyerukna ọbula n'esilawuru anụ, whnụ nụ o whnurnu nnwerne a n'anya lele kpa ọ whnurnu ẹhni a, nnwerne masị, whnụ nụ ọ nọoso nzi a anya.

6

Rumu takiri nụ ele murnu be

¹ Rumu takiri, anụ noobnonu ele murnu anụ nsni lele kpa Nyenwe aị piuru, kwnornu nụ ọ buri ọma o mee kpm. ² Lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ, “Sobisinu nda i nụ nne i.” Ke bụ nhne mbom ke Chiokike nyernu n'iwu ke nwernu mkwna. ³ I mee kpm, nhne jaagakwanụ i nkari, ma i ziri budson ogologo n'owa. ⁴ Ele bụ nda, anụ mee nhne jaakpasu rumu anụ ovu owe ẹhni. Tnunuma, anụ gweru ikwu-ọnu Chiokike nọoznu, neezni be.

Ele ọhi nụ ele nwe be

⁵ Ele ọhi, anụ noobnonu ele nwe anụ nsni, anụ sọ be anya, nọotu ogwnu be. Anụ gweru mkpọma anụ neeme a lele anụ neemenu a Karaịsi. ⁶ Anụ bnonu be nsni, ọ bụo ke anya nọowhnu kpọi lele ele neeme nhne naamasị badnụ, kọvu noobnonu be nsni lele ele ọhi Karaịsi, ele neeme nhne Chiokike piuru hite nụ mkpọma anụ. ⁷ Anụ gweru ovu ọma nọornu ẹrnu lele nụ anụ bụ ọhi Nyenwe aị, bụo ke badnụ. ⁸ Kwnornu nụ anụ magwụ nụ Nyenwe aị jọokwu nye ọbula ọgwo ẹrnu ọma a, ma ọhi mọbu nye bụo ọhi.

⁹ Kpm masị, anụ ele nwe ọhi, anụ mee masị ele ọhi anụ kpm. Anụ kpási be ogwnu, hne anụ mahiaru nụ Nyenwe anụ nụ be zị n'oligwe. Ọ zá neele badnụ anya nụ ruwhnu.

Mgwna ogwnu Chiokike

¹⁰ Ka bụ ọka ipne-aznụ m, anụ gbasị rikne nụ Nyenwe aị nụ okne ikn-ernema ke a. ¹¹ Anụ woru kpakara mgwna ọgwnu Chiokike nyernu anụ, ma anụ nwernu rikne o gwuzogidne kpakara nhne ke Ekwensu neeziya. ¹² Kwnornu nụ a zá nọolu ọgwnu megidne ele badnụ etekne. Kọvu a nọolu ọgwnu megidne kpakara ele ọchichi, megidne kpakara rikne, megidne kpakara ele nwe ọwa ke ọchichiri ka, megidne ele renwu ojo ke zị n'olu. ¹³ Kam kpayaru, anụ woru kpakara mgwna ọgwnu Chiokike nyernu anụ ma anụ nwernu rikne o gwuzo n'ọbochi ojo, nga anụ mezuru kpakara nhne, o gwuzoru chīm chīm.

¹⁴ Anụ jiknenu ọ lụ ọgwnu, anụ suru ezi ọka n'ikwnu anụ ke nụ lele ajni. Anụ woru ome mma ke nụ lele mbno nụ mkpọma anụ. ¹⁵ Anụ gweru masị ojiknenu ọ kpọ okwo izi ọma ke udno woru n'ọchi lele okoro-ọchi. ¹⁶ Tụkwasi n'olu ka, anụ gweru ọkwnata mkpọma nụ Chiokike ke nụ lele ekpeke anụ jeeji mesni kpakara mkpakwụ bękwnu ke Ekwensu naagba megidne anụ. ¹⁷ Anụ kpuru ọznohia nụ risi anụ ke nụ lele okpu-ọgwnu. Anụ gweru ama-ọgwnu ke Enine neenye, ama-ọgwnu wam bụ ikwu-ọnu Chiokike. ¹⁸ Anụ neekpe okpukpe lele kpa Enine noodu anụ ige ọbula n'ọnodi ọbula. Anụ neese nse kpa anụ neekpe okpukpe, anụ gwuzosi rikne kpa anụ neekpenu kpakara ele Chiokike okpukpe.

¹⁹ Anụ neekpenu m okpukpe masị ma Chiokike nyee m ikwu-ọnu ke me kwesiri o kwu ige ọbula me kpumernu ọnu m, ma m gweru ọnu rikne mee ele badnụ mahia nhne miri emi ke izi ọma, ²⁰ ke me bụ nye izi a n'oro ikelu. Anụ kpenu m okpukpe ma m kpọ m okwo izi ọma énwé ọgwnu lele kpa me kwesiri.

Obekwu ikwu ipne-aznụ

²¹ Taịkikosi bụ nnwọ nda aị a whnurnu n'anya nye be kwesiri ọ kwnata mkpọma n'ernu Nyenwe aị jaakanu anụ kpakara nhne gbasiri m, ma anụ mahia kpa me nụ, nụ nhne me neeme. ²² Ka bụ nhne me kwno neeziyanu anụ ya, ma anụ mahia kpa a nụ, ma ọ kasi anụ mkpọma.

²³ Udno ke Chiokike Nda aị nụ Nyenwe aị Jizōsi Karaịsi dazinu ele kweru nụ Karaịsi, o mee anụ whnụ ibne anụ n'anya kpa anụ naakwnata mkpọma nụ Karaịsi. ²⁴ Oru ke Chiokike dazinu kpakara ele whnurnu Nyenwe aị Jizōsi Karaịsi n'anya n'ezi.

Okwukwo **izi Pọlu** **gbaznenu** **Ele Filipaj** **Nhne gbasiri okwukwo izi ka**

Pọlu gbarụ okwukwo izi ka nga ọ zị n'ikelu nọtunu ọgbako Chiokike ke zị nụ Filipaj mmamma kwnornu nkesi nụ okpukpe be. Ọgbako Chiokike ke zị nụ Filipaj bụ ọgbako mbom Pọlu miteru n'eli ele Iropu. Ọ kannu ele Karaịsi zị nụ Filipaj nụ be kwesiri ọ ta awhnụwhnu lele kpa Karaịsi taru, nụ kpa Pọlu naata awhnụwhnu ige wam. Ọ bụru kpm, ele Filipaj gweru a lele ngọzi be nahjaru hite n'okwnata mkpoma be nwernu nụ Karaịsi.

Agwna ele zị nụ Filipaj nookwu nụ ele badnụ kwesiri ọ bita Iwu Mozizi, ọ bụo kpm, nụ be nwée ọznohia. Pọlu kanu be neeze ele nụ lele nkịta (3:2-11). Snarnịma nụ ovu ọso n'onu jihjaru okwukwo izi ka, kwnornu nụ Pọlu muiharu kpa o gweru ọnodi ọbula ọ whnurnu ẹhni a mee nhne bụru ọma. Ovu sọru a n'onu k'agida kpa o chenwanyarnu ovu ọma ọgbako Chiokike zị nụ Filipaj gesiri a. Pọlu kaa nụ ele ke Chiokike kwesiri o wu n'udno, neeche echiche lele kpa Karaịsi neeche.

Nhne zị n'okwukwo izi ka

Obekwu ikwu nụ okpukpe (1:1-11)

Nhne bụdnụ bụnu Pọlu (1:12-30)

Nhne atụ ke Karaịsi (2:1-18)

Nhne gbasiri Timoti nụ Epafroditusi (2:19-30)

Ele Chiokike nabnanyarnu (3:1-4:9)

Pọlu nọtnu ele Filipaj mmamma (4:10-20)

Obekwu ikwu ipne-aznu (4:21-23)

¹ Pọlu nụ Timoti, ele izi Jizọsi Karaịsi, naagbaznenu kpakara rumu Chiokike ke zị nụ Karaịsi Jizọsi ele wu nụ Filipaj, be nụ ele neelekota be, nụ ele ẹnu okwukwo. ² Oru nụ udno ke hi n'aka Chiokike Nda aị nụ Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi dazinu anu.

Okpukpe nụ ọtu mmamma

³ M nọtunu Chiokike mmamma ige ọbula me chenwanyarnu anu. ⁴ M ji m snarnịma neekpenu kpakara anu okpukpe ige ọbula ⁵ kwnornu nụ me nụ anu bụ ele ẹnu n'izi ọma hite n'ọbochi mbom tem du kịta. ⁶ M kwnataru m ovu nụ ka, nụ nye wam ke panizoru ẹnu ọma nụ rime anu, jọornuzu ẹnu wam tem du n'ọbochi Karaịsi Jizọsi jaava.

⁷ O kwesiri me vuru nhne ka nụ mkpoma gbasiri anu, hne anu zị nụ ovu m, ma m zị m n'ikelu, ma m zị naagbanu izi ọma akebne, mọbu naakwnagidne a, kpakara anu neekehja igwe n'oru Chiokike nyernu m. ⁸ Chiokike bụ nye akebne m, kpa ọ nọogwnu m ọ whnu anu anya hite n'owhnun'anya Karaịsi Jizọsi.

⁹ Ka bụ okpukpe m, ma ọwhnun'anya anu n'ẹhni ibne anu naaba aba, hite nhne ọmuma nụ ọghohia, ¹⁰ ma anu nwernu rikne ọ mahja nhne ke kakwo mma, ma anu ziri snam, nwée ọta tem du n'ọbochi Karaịsi jaava. ¹¹ Mkpuru ke ome mma ke hi nụ Jizọsi Karaịsi va jihja nụ rime anu, ma igwugwu nụ ọznarni bụru ke Chiokike.

*Ikelu Pọlu mernu izi ọma
gbasa*

¹² Rũmu nda m, m piuru ma anũ mahĩa nũ nhne ɔbula ke dnakwasĩri m, mernu izi ɔma gbas. ¹³ Kpakara ele nse zĩ n'oro eze nũ kpakara ele berere mahĩaru nũ m zĩ m n'ikelu kwnornu Karaĩsi. ¹⁴ Ikelu be tũru m mernu ele kakwo n'esilawũru rũmu nda aĩ nũ Nyenwe aĩ nwe ɔnu rikne o kwu ikwu-ɔnu Chiokike n'ovu siri rikne, be nwée ogwnu.

¹⁵ Ɔ bũ n'ezi nũ agwna be nɔokpo okwo izi ɔma n'owho-anya nũ omegidne, kɔvu ele berere nɔokpo okwo izi ɔma Karaĩsi kwnornu ovu ɔma. ¹⁶ Ele ipne-aznũ neeme kpan n'owhnnun'anya, kwnornu nũ be magwũ nũ m zĩ m hna kwnornu izi ɔma. ¹⁷ Ele ke mbɔm nɔokpo okwo Karaĩsi kwnornu nhne be jeerihĩa nũ rime a, ɔ bũo n'ezi ɔka, ma be mee nhne joogbu m igbugbu kpa me zĩ n'ikelu. ¹⁸ Kĩni mee? Ma be kporu okwo izi ɔma n'ezi ɔka mɔbu n'aghĩgho, nhne zĩ mkpa bũ be nɔokpo okwo Karaĩsi. Ka bũ risi nhne me kwno nɔonwudna.

M jaazikoriri nɔonwudna. ¹⁹ M maam nũ kpa anũ neekpenu m okpukpe, hite n'oyĩ aka ke Enine Jizɔsi Karaĩsi, kpakara nhne dnakwasĩri m jɔoburu nhne jeeme m whũya n'ikelu. ²⁰ Ka bũ nũ olile anya m siri rikne, nũ iwhnerne jɔotu m n'apna ɔbula, kɔvu m jeenwe ovu siri rikne ma kĩna ma ige ɔbula nũ be jeegwelizɔ Karaĩsi olu n'ehni m, hite nũ bũdnu mɔbu n'ɛnwu. ²¹ Kwnornu nũ kpa me zĩ bũdnu, m bũ m ke Karaĩsi, me nwũ, ɔ bũ mbnarna. ²² Ɔ bũru me zĩri bũdnu n'ano-ɛhni, ɔ jɔoburu ɛnu ke jaamĩ mkpũru. Ndaa ke me jeegweru? M máam ke ka mma. ²³ Nhne lawũru ka zĩ nɔodoka m, ɔ nɔogwnu m me la ma me nũ Karaĩsi dazĩri, bũ ke kakwo mma. ²⁴ Kɔvu ɔ zĩ mkpa me dazĩri bũdnu kwnornu anũ. ²⁵ Ka dnornu m anya, m magwũ m nũ m jaadazĩri, me nũ anũ jaazĩgidne, ma anũ so oso, nwe snarnĩma n'okwnata ovu anũ. ²⁶ Ka bũ me nũ anũ zĩri, ovu ɔso n'ɔnu anũ nũ rime Karaĩsi jaazĩ agĩda kwnornu m.

²⁷ Nhne nũ nhne ɔbula mene, anũ wu bũdnu ke kwesiri izi ɔma Karaĩsi. Me va ɔ whnũ anũ mɔbu m váge m, mɔbu m nũrnũ m nhne gbasĩri anũ hne me zĩ, m jaamahĩa nũ anũ gwuzosiri rikne n'otu enine, nɔolu ogwnu lele otu badnũ kwnornu okwnata ovu ke izi ɔma. ²⁸ Anũ kwé ele neemegidne anũ kpasĩ anũ ogwnu n'apna ɔbula. Ka jɔobu nhne jeegesi be nũ Chiokike joolulu be, kɔvu Chiokike jɔoznohia anũ. ²⁹ Kwnornu nũ Chiokike nyernu anũ oghere, ɔ bũo o kweru nũ Karaĩsi kpɔi, kɔvu ɔ tanũ a awhnũwhnu. ³⁰ Me nũ anũ nɔolu otu ogwnu. Anũ whnũrnũ kpa me lũru ogwnu wam n'ige wheru ewhe, kĩna anũ nɔonu nũ m zĩ kɔriri m naagba ɔtna.

2

Badnũ ogwedna ɛhni a ɛli

¹ Ɔ bũru nũ ogba inwe zĩnu aĩ nũ Karaĩsi, ɔ bũru nũ ɔsnuta mkpɔma hite n'owhnnun'anya a, ɔ bũru nũ omekɔrita zĩ n'Enine Nso, ɔ bũru nũ ovu ɔma ɔbula nũ obirizi, ² anũ mee ma ovu ɔso n'ɔnu m zu ozu, anũ nwe otu echiche, otu owhnnun'anya, anũ zĩri n'otu enine nũ echiche. ³ Ɔ zá nye ɔbula mee nhne kwnornu nhne o jeenwehĩa mɔbu ovu ojo, kɔvu hite nũ badnũ ogwedna ɛhni ɛli, nye ɔbula kweru nũ nye berere ka a mma. ⁴ Ɔ zá nye ɔbula ke lebna anya nũ nhne ke a kpɔi, kɔvu nũ nhne gbasĩri ele berere.

⁵ Nye ɔbula nwe ovu ke Karaĩsi Jizɔsi.

⁶ Nye, ɔ bũ n'ezi nũ ɔ bũ Chiokike
méne a lele nhne anya rikne nũ ya nũ Chiokike hna.

⁷ Ɔ sigbasiri kpakara nhne o nwernu,
o gweru ɔnodi ke nnwɔ izi,
be mee a lele badnũ etekne.

- 8 O whūya iwihne lele badnu etekne,
o gwedna eħni a eħi,
o bno nsnj du n'enu,
bu enwu ke olu oġba.
- 9 Kam kpayaru, Chiokike jiri gwelizo a olu kakwo kpakara nhne,
nyega a rewhna ke kakwo kpakara rewhna,
- 10 ke bu nu rewhna Jizosi kpakara mpnerne ochi joogbu,
nhne ke zi n'oligwe, ma n'owa, ma nu mkpururu owa,
- 11 kpakara riro jookwuhia nu Jizosi Karaisi bu Nyenwe aj,
ma be nyee Chiokike Nda igwugwu.

Noonwu lele mbo

12 Kam kpayaru, ele me whnurnu n'anya, anu noobno nsnj lele kpa anu neeme, o buo nu ruwhnu m kpoi, ke kakwo, nga me zila ndundu. Anu gweru ogwnu nu oznu biri biri rnuhia oznohia anu. 13 Kwnornu nu o bu Chiokike nye nornu ernu nu rime anu, nye neeme anu kweru hite nu mkpoma anu, neeme nhne lele kpa echiche a jiri zi.

14 Kpa anu neeme kpakara nhne, anu gweme otamu nu agirigo, 15 ma anu buru ele nwee otna, ele zi snam, rumu Chiokike ele nwee oru nu rime ebiri ele ojo ka hiri aghi, hne anu noonwu lele mbo n'owa. 16 Anu jikwaru ikwu-onu ke budnu ka aka rikne, ma m gweru m anu mee oknomokno n'obochi Karaisi, ke jeegesi nu m gbage m eso etekne, mobu o dogbu eħni m ernu buo nhne etekne. 17 O bubedi nu be jowusi onarna budnu m lele ariohna manya n'omezu ariohna, lele kpa ernu okwnata ovu anu bu ariohna anu kwannu Chiokike, ovu noso m n'onu, m sno m anu nonwudna. 18 Anu n'iwihuru anu snornu m nwe ovu oso n'onu nu onwudna.

Nhne gbasiri Timoti

nu Epafroditusi

19 M neele anya nu Nyenwe aj jeekwe me zianu anu Timoti ige mati, ma ovu so m n'onu nga me jonu izi gbasiri anu. 20 M nwee m nye berere nu lele ya, nye nhne gbasiri anu neemetu nu mkpoma n'ezi. 21 Kwnornu nu nye obula neele anya nu nhne ke a, o buo ke Karaisi Jizosi. 22 Kovu anu magwu nu Timoti gesiri eħni a lele nnwo nu nda a, o znenu m izi, snornu m ru ernu izi oma. 23 M neele anya nu m jeeziya a ige mati kpa nhne jaaganu hna me zi. 24 M kwnataru m Chiokike ovu nu me n'iwihuru m jaava whnu anu ige mati.

25 Kovu m whnurnu m nu o buru oma me zihnahie Epafroditusi, nnwo nda m, nu nye ernu nu nye ogwnu ibne m, nye bu masi nye izi anu, nye anu ziyannu m o lebna anya nu mkpa naakpa m. 26 O nogo gnusi a rikne o whnu anu anya, kwnornu nu anu nurnu nu o riaru eħni igbugbu. 27 N'ezi, o riaru eħni igbugbu, o gwnarnu mati o nwu. Kovu Chiokike donnu a obirizi, o buo ya kpoi, kovu ma me, o zi me nwe nhne igbugbu n'olu nhne igbugbu.

28 Kam kpayaru, ovu noso m n'onu k'agida o ziya a. Nga anu jowhnu a, ovu joso anu n'onu, mkpoma jala m mini berere. 29 Anu gweru okne ovu oso n'onu nabnanya a nu rewhna Nyenwe aj, anu so ele nu lele ya anya k'agida.

30 Kwnornu nu o gwnarnu mati o nwu nu ernu Karaisi. O gweruru budnu a n'aka a nornu ernu kpa anu nwee rikne rnu.

3

¹ N'ipne-aznu, rumu nda m, anu nwudna onwudna nu Nyenwe aị. O za noogbu m igbugbu o gbanu anu otu nhne ka berere, ka bu ma o bunu anu oma.

² Anu neezeru ehni anu kwnornu rumu nkita, ele aruru-eli wam, ele noogbujia ano-ehni.³ Kwnornu nu aị ele be kparu nka n'ezi, bu ele neekpenu Chiokike hite n'Enine a, ele ji Karaịsi Jizosi naanya risi, ele za nootukwasi ano-ehni mkpoma.

⁴ O bu n'ezi nu m nwernu m nhne nu lele ka me ji nootukwasi mkpoma. O buru nu badnu obula nwernu nhne o jiri tukwasi mkpoma n'ano-ehni, m nwernu m karukwo.⁵ Be kparu m nka nga me gbaru n'obochi esato, nye Izireli, nye avnuru Benjamini, m bu m nye Hiburu n'ezi. Nu nhne gbasiri iwu, m bu m nye Farisi,⁶ nye nwernu bekwnu nu mkpoma, naakpakna ogbako Chiokike ehni. Nu nhne gbasiri ome mma ke hi n'iwu, m nwée m otna.

⁷ Kovu kpakara nhne ke bnannu m iru, bu nhne me gwnuru nu nhne etekne kwnornu Karaịsi.⁸ Owe! M gwnuru m kpakara nhne lele nhne etekne ma m mahia m nhne ke kakwo bu o mahia Karaịsi Jizosi Nyenwe m, nye me kwnornu nu a whu mwhu kpakara nhne. M gwnuru m be lele nhne bnana nu nhne ma m rihia m Karaịsi nu iru,⁹ ma me nu ya buru otu, hne me nwée ome mma ke aka m ke hiri n'iwu, kovu ome mma ke hiri n'okwnata ovu nu Karaịsi, ka bu ome mma ke hi n'aka Chiokike hite n'okwnata ovu.¹⁰ M pioru m o mahia Karaịsi nu iknernema olizo n'enwu a, ma m kehia m igwe n'awhnuwhnu a, nu lele ya n'enwu a,¹¹ o buru nu o jeekwe omume, ma m du m n'olizo n'enwu ke ele nwuru onwu.

Ogbazne nu ruwhnu

¹² Ka za neegesi nu m nwehiala m kpakara nhne ka, mabu nu m dula m ozu ozu. Kovu m naagbalị ma m nwudne m nhne wam, ke bu nhne Karaịsi kwno nwudne m.¹³ Rumu nda aị, m za m noogwnu ehni m nu m ji m a n'aka. Kovu ka bu nhne me neeme, m neechezu kpakara nhne ke zi m n'aznu, noodosni aka m nu nhne ke zi m nu ruwhnu.¹⁴ M naagbalị neezne nu ruwhnu, ma m gbahia m nhne n'eso, ke bu nhne Chiokike kwno sukwu m zne oligwe kwnornu Karaịsi Jizosi.

¹⁵ Kam kparu, kpakara aị ele sozuru lele ele Karaịsi nwernu mkpoma ka. O buru nu nye obula n'esilawuru anu ri nhne zi ichne, Chiokike jeeme a o dno anu anya nkarị nkarị.¹⁶ Ngwa ma a yisi ehni jikwaru kpakara nhne a nwernu nkarị.

¹⁷ Rumu nda m, anu snornu ele sno nhne atụ m, anu hnata ele noowu budnu lele kpa a znirni anu ama.¹⁸ Lele kpa me kannu anu agida ige, kpa me ji anyamini ekwna naakanu anu kitna, agida ele badnu noowu budnu lele ele irno ke ogba Karaịsi.¹⁹ Okwukwo budnu be bu mwhu, chi be bu ruwho be, nhne iwhnerne bu igwugwu be. Kpakara mkpoma be tukwasiri nu nhne zi n'owa.²⁰ Kovu a bu rumu oligwe. A zi neese Nye Onohia aị ke jeehi n'oligwe va, nye bu Karaịsi Jizosi.²¹ O jeegweru iknernema wam o jiri megbu kpakara nhne, bita be nu mkpururu ochi a, gbanwo ano-ehni aị ka ke nwée rikne, mee a o nu lele ke a n'igwugwu.

4

¹ Rumu nda m, anu bu ele me whuru nu n'anya, ele o noogwnu m o whnu anya, anu bu ovu oso n'onu m nu ogwo eru m. Anu gwuzosi rikne nu Nyenwe aị, ele me whuru nu n'anya.

² M naariasno Udia nū Sintike, be ziri n'udno, kwnornu nū anū ele ke Nyenwe aī. ³ M naariasno masi i, nye ɛrnu ibne m, yinu ele rinya ka aka ma be ziri n'udno. Kwnornu nū be sno m dɔgbu ɛhni be n'ɛrnu ɔkpo okwo izi ɔma, be nū Kilementi nū ele ɛrnu ibne m ele berere, ele be gbarū rɛwhna be n'ɔkwukwo ke bɔdnu.

⁴ Anū nwūdna ɔnwudna nū Nyenwe aī ige ɔbula. M kwu kwno a berere, anū nwūdna ɔnwudna. ⁵ Anū mee ma kpakara ele badnū mahia ovu ɔma anū. Nyenwe aī zī ndundu. ⁶ Mkpɔma lá anū mini kwnornu nhne ɔbula, kɔvu anū gweru okpukpe nū ɔtu mmamma chete kpakara nhne naakpa anū nū ruwhnu Chiokike. ⁷ Udno Chiokike ke kakwo kpakara ɔghohia chekwata ovu anū nū echiche anū nū rime Karaīsi Jizōsi.

⁸ N'ipne-aznū, rumu nda aī, anū naari ɔriri nhne bū ezi ɔka, nhne ɔbula bū nhne nwernu igwugwu, nhne ɔbula ke bɔru ɔma, nhne ɔbula ke zī rīchna, nhne ɔbula ke be whnurnu n'anya, nhne ɔbula ke nwernu ɔtutnu ɔma, ɔ bɔru nhne ɔbula ke ka ma, ke kwesiri ɔznarni. ⁹ Kpakara nhne anū mūhiaru, ke anū nahjaru nū ke anū nurnu n'ɔnu m, mɔbu ke anū whnurnu nū rime m, anū neeme be. Chiokike ke udno jaadazīnu anū.

Polu tūnu ele Filipaj

mmamma

¹⁰ M nɔnwudna ɔnwudna nū Nyenwe aī kwnornu nū anū gwnaknernū ɛrnu anū ke gbasīri m. Nhne gbasīri m neemetū anū nū mkpɔma, kɔvu anū nwée oghere o gesi a. ¹¹ M zá m nookwu ka kwnornu nū mkpa naakpa m, kɔvu nū m maam kpa ɔ dazīri nū ruwho ojiji n'ɔnodi ɔbula me whnurnu ɛhni m. ¹² M magwū m kpa ɔ zī nū mkpa, m magwū m kpa ɔ zī nū ige me nwejiri nhne. M mūhiaru m nhne tugwaru otugwa ke ruwho ojiji n'ɔnodi ɔbula, mɔbu agwnū wiri mɔbu nū ruwho jiri eji, o nwernu agida nhne mɔbu lele nye nhne kɔgwu. ¹³ M jeemeli kpakara nhne hite nye wam ke neeme m gbasī rikne.

¹⁴ O bɔru ɔma nū anū snornu m kehīa igwe n'awhnūwhnu m. ¹⁵ N'ezi, okwolem anū ele Filipaj bū ele yinnu m aka nga me panizoru neezni izi ɔma. Nga me hi nū Masidonia nɔowhuya, ɔ zá ɔgbako Chiokike ɔbula ke snornu m nū nhne gbasīri okesi nū ɔnahoru nhne, okwolem anū. ¹⁶ O bɔbedi nga me zī nū Tɛsalonika, anū gweyanū m nkesi ige ɔbula me zī nū mkpa. ¹⁷ Ka zá neegesi nū m noopio nkesi, kɔvu m noopio nhne jeeme anū nwehīa nhne bɔru ɔma. ¹⁸ M nahjaru m kpakara nhne anū ziyaru, tɔkwasi kwno n'olu a. Anū gweyannū m kpakara nhne ke zī m mkpa, ke me nahjaru m n'aka Epafroditusi. Kpakara be bū nhne nwernu ɛknarna ɔma, arīohna ke nɔoso Chiokike ovu n'ɔnu ke ɔ nahoru. ¹⁹ Chiokike m jeenye anū kpakara nhne ke zī anū mkpa, hite n'agida ɛkwu a ke zī igwugwu nū Karaīsi Jizōsi.

²⁰ Chiokike Nda aī nwe igwugwu dū ɔkwukokwunu. Amīm.

Obekwu ipne-aznū

²¹ Anū bekwu kpakara ele ke Chiokike ke zī nū Karaīsi Jizōsi. Rumu nda ele me nū be zī neebekwu anū. ²² Kpakara ele Chiokike zī nɔ neebekwu anū, ke kakwo ele zī n'ezi-nū-oro Siza.

²³ Oru ke Nyenwe aī Jizōsi Karaīsi dazīnu enine anū. Amīm.

Ọkwukwo **izi Pọlu** **gbaznenu** **Ele Kọlosi**

Nhne gbasiri ọkwukwo izi ka

Kọlosi bụ ẹli-ọhna ke zị mkpa nù rime Esia Matị. Pọlu nye gbarụ ọkwukwo izi ka znélele Kọlosi, kọvu ọ nurnu nù ele Karaịsi zị pji gwuzosiri rikne n'ọkwnata ovu be (1:3-7; 2:6,7). Be nurnu izi ọma hite n'ọnu otu nye be kwu Epafarasi nye wu pji (1:7; 4:12,13), kọvu ya nù Pọlu zị nù ikelu (Failemoni 23) n'ige Pọlu gbarụ ọkwukwo izi ka (1:14; 4:3,10,18).

Agida ele zị nù ọgbako Chiokike ke zị nù Kọlosi bụo ele Ju (1:27), ke kpayaru agida okpukpe zị ichne ichne nù omen'ẹli noopio o megbu be. Pọlu piuru be mahia nù Karaịsi zị n'oligwe nẹchi kpakara rikne ke zị n'ọwa (3:1). Ka neegesi nù be jeekpenu Karaịsi kpọi.

Karaịsi bụ oyiyi ke Chiokike, nye be whnù anya.

Karaịsi bụ nye risi kpakara nhne Chiokike keru.

Ọ masiri Chiokike o mee kpakara nhne wuru nù rime Karaịsi.

Ọ mernu ka ma ya nù kpakara nhne ziri n'udno (1:15,19,20a).

Nhne zị n'ọkwukwo izi ka

Obekwu ikwu (1:1,2)

Ọtu mmamma (1:3-14)

Badnù nù ẹrnu Karaịsi (1:15---2:19)

Budnu ikne nù rime Karaịsi (2:20---4:6)

Obekwu ikwu ipne-aznù (4:7-18)

¹ Mawa, Pọlu, nye izi Karaịsi Jizọsi lele kpa echiche Chiokike jiri zị, nù nnwo nda aị Timoti, ² naagbaznenu rumu Nda aị ele zị nsọ, ele kwesiri ọkwnata mkpọma nù Karaịsi, ele ke zị nù Kọlosi ọkwukwo. Oru nù udno ke Chiokike Nda aị dazinu anụ.

Pọlu tịru mmamma

³ A nọotunu Chiokike mmamma, Nda Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi, neekpenu anụ okpukpe ige ọbula. ⁴ Kwnornu nù a nurnu nhne gbasiri ọkwnata mkpọma anụ nù Karaịsi Jizọsi nù ọwhnun'anya anụ nwernu hne kpakara ele nsọ Chiokike zị. ⁵ Olile anya ke be bitannu anụ n'oligwe neenye anụ ọkwnata mkpọma nù ọwhnun'anya ka. Anụ nurnu nhne gbasiri olile anya ka n'ezị ọka ke izi ọma, ⁶ bụ izi ọma ke vakwnusiri anụ. Izi ọma ka naamiya mkpuru, nooso masi nù kpakara ọwa, lele kpa o neeme n'esilawuru anụ hite n'ọbochi anụ nurnu a, ghọhia masi oru Chiokike n'ezị. ⁷ Anụ nurnu izi ọma ka n'ọnu Epafarasi nye izi ibne aị a whnurnu n'anya, nye bụ nye ẹrnu Karaịsi nye kwesiri ọkwnata mkpọma n'ọnodi aị. ⁸ Ọ kannu aị nhne gbasiri ọwhnun'anya anụ ke Enine Chiokike nyernu anụ.

⁹ Kam kpayaru, hite n'ọbochi a nurnu nhne gbasiri anụ, a zị neekpenu anụ okpukpe, nọorio Chiokike ma anụ mahia echiche a nkarị nkarị hite nù kpakara akoniche nù ọghohia ke Enine Chiokike neenye. ¹⁰ A nọorio ma anụ wuru budnu ke jeegweyanu Nyenwe aị igwugwu, neeme nhne jaamasị Nyenwe aị n'apna ọbula, naami mkpuru ọma zị ọdo n'odo. Ka jeeme anụ nooso, naamahia Chiokike nkarị nkarị. ¹¹ Anụ buru ele gbasiri rikne hite nù kpakara rikne nù iknernema ke zị igwugwu Nyenwe aị ma anụ nwehia ọsnuta mkpọma nù ndidi. Anụ gweru ovu ọso n'ọnu ¹² nọotunu Nda aị

mmamma, nye mernu anụ nwernu igwe n'esilawuru ọmụ Chiokike zị nsọ n'ẹli-eze ke iwhe. ¹³ Kwnornu nụ Chiokike ọhịaru aị n'aka nye wam nẹchi nụ rime ọchichiri, kwubnanya aị n'ẹli-eze ke Nnwọ a, nye ọ whnuru n'anya. ¹⁴ O nyernu aị ọgbahia ke bụ ọgbaru mmehie.

Karaịsi kakwo kpakara nhne

¹⁵ Karaịsi bụ oiyi ke Chiokike, nye be whnụ anya. Karaịsi bụ nye risi kpakara nhne Chiokike keru. ¹⁶ Chiokike keru kpakara nhne hite n'aka a, kpakara nhne ke zị n'oligwe nụ ọwa, nhne anya nọowhnu nụ nhne anya zá nọowhnu, be bụ ele dazị nụ ngadna eze, mọbu ele nwernu rikne nụ ele nẹchi ẹchi nụ ele nwernu iknernema. Chiokike keru kpakara nhne hite n'aka a, ma kpakara nhne nyee a igwugwu. ¹⁷ Ọ zị tutu nhne ọbula, kpakara nhne jikọtaru n'otu nụ rime a. ¹⁸ Ya bụ risi ẹhni a, ke bụ ọgbako Chiokike. Ya bụ ọpanizo nụ mkpuru mbom ke ele hiri n'ẹnwu lizo, ma ọ bụru nye risi kpakara nhne. ¹⁹ Kwnornu nụ ọ masịri Chiokike o mee ma kpakara nhne ọ bụ, wuru nụ rime Karaịsi. ²⁰ O mernu ka ma ya nụ kpakara nhne ziri n'udno, ma nhne ke zị n'ọwa ma nhne ke zị n'oligwe, ma ya nụ be mee udno hite n'ọvnarna a ke ọ wusaru n'olu ọgba.

²¹ Nụ mbom, anụ bụ ele zị ikere hne Chiokike zị nụ ele irno n'ovu anụ kwnornu n'ernu ọjọ anụ. ²² Kọvu kịtna, o mernu anụ nụ ya ziri n'udno hite n'ẹnwu Karaịsi nwurnu n'anọ-ẹhni, ma o gweru anụ chete nụ ruwhnu a, ele zị nsọ, nwée ọru mọbu nhne be bnornu be, ²³ ọ bụru nụ anụ gwuzosi rikne n'okwnata ovu, ele gwuzo kwem, anụ kwé nhne ọbula gweme anụ n'olile anya izi ọma ke anụ kweru. Ka bụ izi ọma ke anụ nurnu, be kpọru okwo a nụ kpakara mkpururu oligwe, ke me Pọlu bụ nye izi a.

Ernu Pọlu

²⁴ M nọonwudna ọnwudna kịtna kwnornu awhnụwhnu me taru nụ risi anụ, m ji m anọ-ẹhni m mezu nhne ke gwnarnu gbasiri awhnụwhnu Karaịsi taru, kwnornu ẹhni a, ke bụ ọgbako Chiokike. ²⁵ M ghoru m nye izi ọgbako Chiokike hite n'ernu Chiokike nyernu m me zni anụ ikwu-ọnu Chiokike n'ozuzu oke a. ²⁶ Ikwu-ọnu Chiokike ka bụ nhne ke tugwaru otugwa agida ige nụ agida ebiri, kịtna, o kpumennu a ele nsọ a. ²⁷ Ọ masịri Chiokike o mee ele ke a mahia nhne tugwaru otugwa ke bụ nụ ẹkwnu ke zị igwugwu bụ ke ele bụo ele Ju. Ẹkwnu ka bụ Karaịsi nụ rime anụ, bụ olile anya nụ anụ jeekehia igwe n'ebube a.

²⁸ A nọokpo okwo gbasiri Karaịsi, nọodo ele badnu aka nụ nsnị, neezni nye ọbula hite n'akoniche Chiokike nyernu aị, ma a gweru nye ọbula chete nụ ruwhnu Chiokike nụ ozu oke kwnornu Karaịsi. ²⁹ Kam kpayarụ, m ji m kpakara rikne Karaịsi nyernu m ke nọornusi ẹrnu rikne, m nọdogbu ẹhni m n'ernu ka.

2

¹ M pioru m anụ mahia kpa me nọdogbu ẹhni m n'ernu kwnornu anụ nụ ele zị nụ Laodisia, nụ kpakara ele whnụlele m anya. ² Ka bụ ma be kwnagidne be n'ovu, ziri masi n'otu n'ọwhnun'anya, ma be nwehia kpakara ẹkwnu ke ọghohia ke zuru ozu, ka jeeme be mahia nhne tugwaru otugwa ke Chiokike, ke bụ Karaịsi. ³ Kpakara nhne ke tugwaru otugwa zị nụ rime a, ke bụ akoniche nụ nhne ọmuma. ⁴ M naakanụ anụ ka, anụ kwé nye ọbula duwhu anụ hite n'ikwu-ọnu ke nọoso n'nnu. ⁵ Ọ bụ n'ezi nụ me nụ anụ zila n'anọ-ẹhni, kọvu me nụ anụ zị nụ enine. Ọ nọoso m kpa me nọowhnu nụ anụ noowu budnu lele kpa o kwesiri, noogwuzo kwem n'okwnata ovu ke zị nụ Karaịsi.

*Karaṣi neegweya
būdnu n'ezī*

⁶ Lele kpa anụ nahiaru Karaṣi Jizọsi lele Nyenwe aị, anụ dazịgidne noowu būdnu nū rime a. ⁷ Anụ gba ẹgwunugwnu nū rime a, anụ wulizọ ẹhni anụ lele ọro kpa ọ bụ ntụ-ẹli ọro, gbasị rikne n'ọkwnata ovu lele kpa be zirnri anụ, ọtu mmamma jihia ovu anụ.

⁸ Anụ kwé badnụ ọbula duwhu anụ hite nū ikwu-ọnu etekne nū aghigho ikwu-ọnu bnána nū nhne, ke knosiri aka n'omen'ẹli ke ele badnụ nū ẹnwu ojo matị matị ke ọwa ka, búo ke Karaṣi.

⁹ Kwnornu nū kpakara nhne Chiokike bụ wu nū rime Karaṣi n'anọ-ẹhni a. ¹⁰ Chiokike mernu anụ sozu nū badnụ nū rime Karaṣi, nye bụ risi kpakara ele nwernu rikne nū ele ọchichi. ¹¹ Be kparụ anụ nka nū rime a, ke bụ ogweme mmehie anụ, ọ búo nka ke be jiri aka ele badnụ kpa, kọvu nka ke Karaṣi n'iwuhuru a kparụ. ¹² Hne be likotaru anụ nū ya n'owuwu-mini, be gwelizọkota anụ hite n'ọkwnata ovu anụ n'iknernema Chiokike, nye mernu Karaṣi hi n'ẹnwu lizọ.

¹³ Anụ bụ ele nwurnu ọnwu nū rime mmehie, anụ bụ ele búo ele Ju be kpála nka. Kọvu Chiokike mernu anụ snornu Karaṣi ziri būdnu, kpa ọ gbarunụ aị kpakara mmehie aị. ¹⁴ O dọkaru kpakara ọkwukwo be gbarụ nū kpakara iwu ke megidnernu aị, o gweme be, kpogidne be n'ogba Jizọsi. ¹⁵ Chiokike nahọru kpakara ele ọchichi nū ele nwernu rikne iknernema, kpaṣi be iwghnerne nū ruwhnu ọhna, neegesi nū o megburu be hite n'ogba Jizọsi.

¹⁶ Kam kpararụ, anụ kwé nye ọbula gweru nhne anụ neeri mọbu nhne anụ nọonwo, mọbu nū anụ zá naabita mmemem okpukpe, mọbu ẹnwa ikne, mọbu Ọbochi Ozukwa Inwe, kpe anụ ikpe. ¹⁷ Kpakara nhne ka bụ enine nhne ke jaava, kọvu risi nhne bụ Karaṣi. ¹⁸ Anụ kwé nye ọbula ke ọ naamasị o gwedna ẹhni a ẹli nū okpenu ele enine izi mee anụ bụru ele kwésile, ọ bụ n'ezī nū nye wam ka nū ọ whnurnu ọwhnurninya gbasiri be, ovu ke badnụ a mernu a ọ bụru nye ẹnanga n'etekne. ¹⁹ Nye wam bụ nye gwemernu ẹhni a nū Karaṣi, nye bụ risi ẹhni, nye mernu kpakara ruknani nū rẹkpu ọchi nū aka knekota n'otu. Kpa ọ nọoznu kpakara ẹhni, o nooso lele kpa Chiokike neeme a nooso.

²⁰ Anụ snornu Karaṣi nwụ ẹnwu, o mernu anụ nwernu ẹhni anụ whọga nū rikne ẹnwu ojo matị matị ke ọwa ka. Kini mernu anụ noowu būdnu lele nū anụ bụ ke ọwa, naabita iwu be? ²¹ Bụ ke karụ, “Anụ kpá ka aka, anụ rátụ a riro, anụ kpá kiyari aka.” ²² Kpakara iwu ka gbasiri nhne ke joowhu kpa ele badnụ jiri be rñụ ẹnru mọbu rikwo be, iwu ele ka kno aka nū nhne ele badnụ nyernu n'iwu nū iznizni be. ²³ Kpakara iznizni nū kpa nū lele nhne nwernu akoniche, ke bụ okpenu Chiokike lele kpa badnụ karụ be kpenu a, ogwedna ẹhni be n'ẹli, nū ome anọ-ẹhni nhne rikne, kọvu be nwé rikne bnosni echiche ojo ke ovu.

3

Owu būdnu zị nsọ

¹ Hne ọ bụ nū anụ nū Karaṣi hiri n'ẹnwu lizọ n'otu, anụ bita ovu anụ nū nhne zị n'olu, hne Karaṣi dazị n'ẹli n'akarikwnunga Chiokike. ² Anụ neeche echiche nū nhne zị n'olu, ọ búo nū nhne zị n'ọwa. ³ Kwnornu nū anụ nwurnu ọnwu, būdnu anụ nū Karaṣi bụ nhne tugwaru otugwa nū rime Chiokike. ⁴ Nga Karaṣi nye bụ būdnu anụ joowhuya iwghne, anụ joosno a whuya iwghne, kehia igwe n'igwugwu a.

⁵ Anụ mee ma kpakara nhne ke bụ nhne ọwa nwụ ẹnwu, kpakara ome ọyi, ọzi rịchna, ẹgwurnu nhne ọjo, echiche ọjo nụ anya-kwu, ke nụ lele ọkwa ẹnwu. ⁶ Kam kpayarụ, ovu owe ẹhni Chiokike naadnakwasị kpakara ele zá noobno nsnị. ⁷ Ka bụ kpa anụ wuru bụdnu nga anụ bụ ele ke ọwa. ⁸ Kọvu kịtna, anụ gweme kpakara nhne ka nụ rime anụ, ovu owe ẹhni, ọnuma, irno ovu, ọkaja, nụ ikwu-ọnu zila rịchna nụ mgbele-ọnu anụ. ⁹ Ọ zá nye ọbula ghanụ ibne a aghalaghala, hne anụ gwemernu badnụ ọknani wam nụ kpakara ẹnno ọjo a. ¹⁰ Anụ worulem badnụ ikne lele iwo. Chiokike neeme anụ ziri ikne ma anụ mụhia nhne gbasiri nye kpuru anụ. ¹¹ Ọ zá nhne zị ichne nụ hne nye Giriki mọbu nye Ju zị, nye be kparụ nka nụ nye be kpáge nka, nye izne, nye nụ lele anọhia,* ọhi mọbu nye bụo ọhi, kọvu Karaịsi bụ kpakara nhne, nye zị masị nụ rime kpakara badnụ.

¹² Kam kpayarụ, lele kpa ele Chiokike hōhiaru, ele nsọ a, ele ọ whnurnu n'anya, anụ woru obirizi, ovu ọma, ogwedna ẹhni anụ ẹli, ọzi wōhnernerne nụ ọsnuta ovu lele iwo. ¹³ Anụ naagidne ibne anụ, gbarunụ ibne anụ nhne ọbula be mehieru anụ. Anụ gbarunụ ibne anụ lele kpa Chiokike n'iwuru a gbarunnu anụ. ¹⁴ Tụkwasi n'olu kpakara nhne ka ọwhnun'anya, bụ nhne ke neeknegidne kpakara be n'otu n'apna ke zuru ozu.

¹⁵ Anụ kweru ma udno ke Karaịsi nēechi ovu anụ, lele ele bụ otu badnụ, ele Chiokike sukwuru bna n'udno. Anụ nọtutu mmamma. ¹⁶ Anụ kweru ma ikwu-ọnu Karaịsi gweru ẹkwnu a wuru nụ rime anụ, kpa anụ ji akoniche neezni ibne anụ nhne, neezni be ezni. Anụ nọogwnu eri ọma, eri ọznarni, nụ eri mkpọma ọso n'ọnu, gweru ovu anụ nọtutunu Chiokike mmamma. ¹⁷ Nhne ọbula anụ neeme, ọ bụ n'ikwu-ọnu mọbu nhne aka neeme, anụ mee kpakara nhne nụ rẹwhna Nyenwe aị Jizọsi, nọtutunu Chiokike Nda mmamma hite nụ a.

Ezi-nụ-oro nye Karaịsi

¹⁸ Ele bụ nnwerne, anụ bita ẹhni anụ nụ mkpururu nzi anụ, kpa o kwesiri ele noosno Nyenwe aị.

¹⁹ Ele bụ nzi, anụ whnụ nnwerne anụ n'anya, anụ mée be nhne rikne.

²⁰ Ele bụ rumu, anụ noobnonu ele murnu anụ nsnị nụ kpakara nhne, ka bụ nhne Nyenwe aị noopio.

²¹ Ele nda, anụ mékọ rumu anụ ovu owe ẹhni, ọ zị inwe gwụ be.

²² Ele ọhi, anụ noobnonu ele nwe anụ n'ọwa nsnị nụ kpakara nhne, anụ neeme be, ọ bụo nga be neele anụ anya ma anụ buri ele ọma be, kọvu ma nga be zá neele anụ anya. Anụ gweru ovu anụ nọoso be anya n'ezi, nọtutu ogwnu Nyenwe aị. ²³ Nhne ọbula anụ neeme, anụ gweru kpakara ovu anụ mee be lele ele nọornunu Nyenwe aị ẹnno, ọ bụo lele ele nọornunu ele badnụ ẹnno. ²⁴ Anụ magwụ nụ anụ jeekehia mkpe n'aka Nyenwe aị lele ogwo ẹnno, hne ọ bụ Karaịsi bụ nye anụ nọornunu ẹnno. ²⁵ Nye ọbula ke nọornu ẹnno ọjo jaanahia ogwo ẹnno ọjo n'aka Chiokike. Chiokike zá neele badnụ anya nụ ruwhnu.

4

¹ Ele nwe ele ọhi, anụ mee ọhi anụ nhne buri ọma nụ nhne kwesiri, kwnornu nụ anụ nwernu Nyenwe anụ ke zị n'oligwe.

Agida ezni

² Anụ gwéme aka n'okpe okpukpe, neese nse, nọtutu mmamma. ³ Anụ kpenu aị okpukpe masị, ma Chiokike gbamanụ aị ọnuhna o zni izi ọma, ma a kpọ okwo nhne tugwaru otugwa ke Karaịsi. Ka bụ nhne mernu me zị n'ikelu.

* **3:11** nye nụ lele anọhia ọkwukwo ke mbom kwuru: nye Sikitia

⁴ Anụ kpe okpukpe ma m kpọ m okwo izi ọma ka kpa ele badnụ jọoghohia a, ka bụ ọrnu me kwesiri ọ rnu. ⁵ Anụ gweru akọ kpa agwa ọma n'esilawuru ele bụo ele Karaịsi. Anụ gweru oghere ọbula anụ nwernu mee nhne. ⁶ Anụ mee ma ọtnurita ọtnutnu anụ bụru nhne nwernu ovu ọma, ke nọoso n'ọnu lele arụa, ma anụ mahija nhne anụ jaasa nye ọbula.

Obekwu ikwu ipne-aznụ

⁷ Tajikosi, nnwọ nda a whnuru n'anya nụ nye ọrnu Nyenwe aị ke kwesiri ọkwnata ovu, nye izi ibne aị, jaakanu anụ kpakara nhne gbasiri m. ⁸ M neeziyanu anụ ya ma anụ mahija kpa a zi, ma o mee ovu si anụ rikne. ⁹ Ya nụ Onesimosi sno naava, nye bụ nnwọ nda a whnuru n'anya kwesiri ọkwnata ovu, nye bụ masi otu nụ rime anụ. Be jaakanu anụ kpakara nhne ke neeme hna.

¹⁰ Arisitakosi, nye me nụ a zi n'ikelu neebekwu anụ, ma Maki, nnwọ nwene Banabasi. Anụ nuru nhne gbasiri a, anụ nabnanya a nga ọ varu. ¹¹ Jizosi, nye be kwu Jositosi neebekwu anụ. Ka kwolem ele ju ibne m me nụ be sno ọornu ọrnu ẹli-eze Chiokike, be neeme ovu si m rikne.

¹² Epafarasi, nye bụ otu nụ rime anụ nụ nye izi Karaịsi Jizosi neebekwu anụ. Ọ zi naagba ọtna n'okpukpe nụ risi anụ, naariasno Chiokike ma anụ gwuzosi rikne n'ome nhne bụ echiche a, bụru masi ele sozuru nụ badnụ.

¹³ M naagbanu a akebe nụ ọ ọornusi ọrnu rikne kwnornu anụ nụ ele zi nụ Laodisia nụ Hirapolisi. ¹⁴ Enyi aị Lukwu wọdibia a whnuru n'anya, nụ Demasi neebekwu anụ. ¹⁵ Anụ bekwunu m rumu nda ele zi nụ Laodisia, nụ Nimfa, ma ọgbako Chiokike zi n'oro a.

¹⁶ Kpa anụ gwnuru ọkwukwo izi ka, anụ whnụ nụ be gwnuru a n'ọgbako Chiokike ke zi nụ Laodisia. Anụ gwnu masi ọkwukwo izi me gbannu ele Laodisia.

¹⁷ Anụ kanu Akiposi, “Whnụ nụ i rnukworu ọrnu i naahjaru n'aka Nyenwe aị.”

¹⁸ Mawa, Polu, ji aka m gba obekwu ikwu ka. Anụ chenwanya nụ m zi m n'ikelu. Oru Chiokike dazinu anụ.

**Okwukwo izi
ke Mbom
Polu gbazennu
Ele Teshalonika
Nhne gbasiri okwukwo izi ka**

Polu panizoru ogbako Chiokike ke zi nu Teshalonika (2:13,14) nga o n'oruru eru o ji nooznu ehni a. Nu rime eli-ohna ka zi mkpa nu rime Girisi bu hne agida ele naakwa renwu ghoru ele Karaisi (1:9). Be bu ele kwesiri okwnata mkpoma, ke mernu izi oma Nyenwe aj gbasaru nu kpakara eli wam (1:8). Eleghi anya okwukwo izi ka j'oburu okwukwo izi mbom Polu gbaru, m'obu okwukwo mbom be gbaru nu Tesitamenti Ikne.

Nga agida ele badnu lizoru megidne Polu, o gbazne Atensi. Omekwo, o zizne Timoti zne lekwa kpa ele Karaisi nooso (3:6-10). Nga Timoti hiehnarnu, o nyernu Polu otnutnu buru oma gbasiri ele Karaisi zi nu Teshalonika.

Kpa be zi neese ovuva Nyenwe aj, agwna be zima n'oruru eru. Mkpoma naala ele berere mini n'oruru nu agwna be nwurmu, kovu Nyenwe aj yavage. Polu gbal' o mee ma be mahia nhne jeeme nga Nyenwe aj jaava (4:13-15), nu kpa be kwesiri o wu budnu be (5:1-11).

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Obekwu ikwu (1:1-3)

Nhne atu ke okwnata mkpoma ele Teshalonika (1:4---3:13)

Budnu ke nooso Chiokike ovu n'onu (4:1-12)

Nhne be jeele anya a nga Nyenwe aj jaava (4:13---5:11)

Ezni ipne-aznu nu obekwu ikwu (5:12-28)

¹ Mawa, Polu nu Saillasi nu Timoti naagba okwukwo gbazennu ogbako Chiokike ke zi nu Teshalonika nu rewhna ke Chiokike Nda nu Nyenwe aj Jizosi Karaisi.

Udno nu oru dazinu anu. ² A nootunu Chiokike mmamma nu risi kpakara anu ige obula, neekpenu anu okpukpe. ³ A neechenwanya eru nu ige obula nu okwnata ovu anu nu ruwhnu Chiokike Nda aj, nu eru owhnun'anya anu, nu osuta mkpoma anu ke hi nu olile anya anu nwernu nu Jizosi Karaisi.

Nhne atu ke okwnata ovu

⁴ Ele me whnurmu n'anya, Chiokike whnurmu anu n'anya, ka kpararu o jiri horu anu buru ele ke a. ⁵ Kwnornu nu izi oma a znirni anu vage n'ikwu-onu etekne, kovu o ji iknernema nu okwnagidne ke Enine Nso mee anu mahia ezi oka. Anu magwu kpa a wuru budnu aj n'esilawuru anu. ⁶ Anu ghoru ele m'hiaru nhne hite n'ole aj nu Nyenwe aj anya. O bu n'ezi nu anu taru agida awhnuwhnu, kovu anu jiri ovu oso n'onu nabnanya izi a znirni anu hite n'Enine Nso. ⁷ Kam kpararu, anu jiri buru ele be ji gbu atu n'esilawuru ele kweru ekwe nu kpakara Masidonia nu Akaya. ⁸ Ikwu-onu Chiokike hiri n'onu anu gazu kpakara ohna, o buo nu Masidonia nu Akaya kpoi. Okwnata ovu anu nu Chiokike zuru kpakara owa, o za nhne berere a jookwu gbasiri a. ⁹ Be nookwu nu anu nabnanyarnu aj nkari, nu kpa anu sigbasiri o kwanu renwu neekpenu Chiokike ke zi budnu nu ezi oka. ¹⁰ Anu zi neese Nnw'o a ke hi n'oligwe, nye o mernu o hi n'enwu lizo, Jizosi nye d'hiaru aj n'ovu owe ehni Chiokike ke naava.

2

Ernu Pölu nu Teshalonika

¹ Rumu nda aï, anu magwu nu ige aï nu anu dazikotaru n'otu buo nhne etekne. ² O bu n'ezi nu a taru awnhnuwhnu nu nhne iwhnerne nu Filipai kpa anu magwu, kovu Chiokike yinu aï aka o zni izi oma a megidne okne okpagbu. ³ Nhne a ngorio anu buo hite nu nhne ojo mōbu echiche ojo, a zá noopio o ghonu anu aghigho. ⁴ Tnūnuma, a nookwu oka lele ele Chiokike kwnataru ovu yisi izi oma n'aka aï. A zá noopio o mee nhne jaamasï ele badnu, kovu a neeme nhne jōoso Chiokike ovu n'ōnu, nye magwu nhne zï n'ovu aï. ⁵ Anu magwu nu a jile ikwu-ōnu ke jeeme badnu tne eri, a kpūsine ruwhnu aï n'aghigho, ma a rigbu ele badnu, Chiokike bu nye akebne aï. ⁶ A zá noopio ele badnu znarni aï, mōbu anūwa mōbu ele berere.

O bu n'ezi nu a bu ele izi Karaïsi, kovu a kwéle o buru ivu rinya nyee anu. ⁷ Kovu a nu lele nyerinya neechi nnwō rēma n'esilawuru anu, nye anya duru eli, ji wōhnerne nōoznu rumu a. ⁸ Owhnun'anya a nwernu hne anu zï kpayarū, o masiri aï anu snornu aï kehia igwe, o buo n'izi oma Chiokike kpōi, kovu o buru nu o kwe omume, nu budnu aï masi kwnornu nu anu zï aï mkpa. ⁹ Rumu nda m, m magwu m nu anu jeechenwanya, kpa a jiri aka aï lawuru nu ernu iwhnehnie nu abali, ma a gharu o buru ivu rinya hne anu zï kpa a nōokpo okwo izi oma Chiokike n'esilawuru anu.

¹⁰ Chiokike bu nye akebne aï ma anūwa masi, kpa a wuru budnu zï nsō, nu ome mma ke nwée ōru n'esilawuru anu ele kweru ekwe. ¹¹ Anu magwu nu a mesnornu anu lele kpa nda neemesno rumu a. ¹² A zï naakwnagidne anu, nōosnuta anu ovu ma anu noowu budnu lele kpa ele Chiokike sukwuru, ma anu bna n'eli-eze a nu igwugwu a.

¹³ Kam kpayarū, a nōotunu Chiokike mmamma ige obula kwnornu nu anu nahoru ikwu-ōnu Chiokike ke anu nurnu n'ōnu aï. Anu gwérule a lele nu o bu ikwu-ōnu ke badnu, kovu o bu ikwu-ōnu Chiokike ke nōornu ernu nu rime anu ele kweru ekwe. ¹⁴ Anu buru ele sno ōchi ogbako Chiokike ke zï nu Judiya, ele ke Karaïsi Jizōsi. Anu taru awnhnuwhnu n'aka ele eli anu lele kpa ogbako Chiokike taru awnhnuwhnu n'aka ele Ju. ¹⁵ Ka bu ele gburu Nyenwe aï Jizōsi nu ele owhnurninya, chihala aï. Be mejoru Chiokike mee masi ele badnu nhne rikne. ¹⁶ Ka bu ma a gharu o kwunu ele buo ele Ju ikwu-ōnu Chiokike, ma Chiokike znōhia be. Be zï nōotukwasi mmehie nu risi be, tem ovu owe ehni Chiokike dnakwasï be.

*O nōogwnu Pölu**o zne Teshalonika*

¹⁷ Kovu rumu nda aï, nga a whogaru hne anu zï ige matï n'anō-ehni, o buo nu echiche, o nōogwnusi aï rikne o whnu anu anya. ¹⁸ O masiri aï o vakwnusi anu, agida ige, mawa Pölu pioru o va, kovu Ekwensu bnosnirni aï. ¹⁹ Anu bu olile anya nu igwugwu nu ovu ōso n'ōnu a nwernu nga Nyenwe aï Jizōsi jaava, ²⁰ N'ezi, anu bu igwugwu nu ovu ōso n'ōnu aï.

3

¹ Kpa a nwée rikne naagidne a berere, a kpebi o daziri nu Atēnsi n'iwhuru aï. ² Kam kpayarū, a ziyaru Timoti nnwō nda aï nu nye sno aï nōornu ernu Chiokike naagbasa izi oma Karaïsi, ma o kwnagidne anu, mee masi ma kwnata ovu anu si rikne. ³ Anu kwé nhne ōrnurna mee nye obula whoga n'ōnodi a. Anu magwu nhne ōrnurna jōodonu nye Karaïsi obula. ⁴ Nga aï nu anu zï, a kannu anu nu be jaakpakna aï ehni. Anu whnurnu nu ka mezuru.

⁵ Kam kpayarụ, kpa me nwée rikne gwuzoli nụ mkpoma m nụ nhne gbasiri anụ, m ziya Timoti ma m mahia m kpa anụ nụ n'okwnata ovu. Ovu larụ m mini ma nye ọrnurna wam ọ kwnamana anụ n'okwnata ovu, ma ọrnụ aị nụ risi anụ bụru nhne etekne.

Izi nkasi ovu Timoti gweyarụ

⁶ Nga Timoti hi hne anụ zi hiehna, gweyannụ aị ọtnutnu ọma gbasiri okwnata ovu nụ ọwhnun'anya anụ, ọ kannụ aị nụ anụ neechenwanya nhne bụru ọma gbasiri aị ige ọbula, nụ ọ nọogwnu anụ ọ whnụ aị anya lele kpa ọ nọogwnu masi aị ọ whnụ anụ anya. ⁷ Kam kpayarụ, rụmu nda aị, a nwernu ọkasi ovu nụ rime awhnụwhnu aị kwnornu okwnata ovu anụ. ⁸ N'ezi ọka, a nwernu bụdnu ikne kwnornu nụ anụ gwuzo kwem nụ rime Nyenwe aị. ⁹ A jéenwe rikne tūnu Chiokike mmamma kpa o kwesiri kwnornu nụ ovu ọso n'ọnu a nwernu nụ ruwhnu Chiokike nụ risi anụ. ¹⁰ A zi neekpe okpukpe iwhehnie nụ abali ma a nye rikne whnụ anụ anya ma a nyee anụ nhne ke zi anụ mkpa n'okwnata ovu.

¹¹ Kiti, a neekpe Chiokike Nda aị n'iwuhuru a nū Nyenwe aị Jizosi gbamanụ aị apna ma a vakwnusi anụ. ¹² Nyenwe aị mee ma ọwhnun'anya anụ ba aba k'agida nū risi nye ọbula, lele kpa ọwhnun'anya aị zi nū risi anụ. ¹³ Chiokike gba anụ inwe ma anụ ziri snam, ziri masi nsọ nū ruwhnu Chiokike Nda aị nga Nyenwe aị Jizosi nū ele nsọ a jaava.

4

Budnu ke joso Chiokike ovu n'onu

¹ Ke ipne-aznụ, rụmu nda aị, a riasno anụ wuru budnu ke joso Chiokike ovu n'onu, lele kpa a noowu. Bikno, anụ neeme kpm neezne nū ruwhnu kwnornu Nyenwe aị Jizosi. ² Anụ magwụ nhne a znirni anụ bụ hite nū rẹwhna Nyenwe aị Jizosi.

³ Ka bụ nhne Nyenwe aị noopio ma ọ bita anụ nsọ, ma anụ whoga nū nhne ọbula ke zila richna lele ome ọyi, ⁴ ma nye ọbula mụhia kpa o jeejikwaru ẹhni a* nū apna ke zi nsọ nū igwugwu, ⁵ ọ bụo ome nhne tū iwhehnerne ke nọogwnu be lele kpa ele máa Chiokike neeme. ⁶ Ọ zá nye mejo nwene a nū nhne nū kpa mọbu ghogbu a. Nyenwe aị jaata kpakara ele neeme nhne ojo ka awhnụwhnu lele kpa a kannụ anụ, ọ masi anụ aka nū nsni. ⁷ Anụ magwụ nū Chiokike súkwule aị ma a bụru ele zila richna, kovu ma a wuru budnu zi nsọ. ⁸ Kam kpayarụ, nye ọbula ke juru ọdo aka nū nsni ka jula badnụ, kovu Chiokike nye nyernu anụ Enine Nsọ a.

⁹ Nū nhne gbasiri ọwhnun'anya ke rụmu nda, ọ zila mkpa a gbanụ anụ okwukwo, kwnornu nū anụ magwụ nū Chiokike znirni anụ whnụ ibne anụ n'anya. ¹⁰ N'ezi, anụ whnurnu kpakara rụmu nda ele zi nū Masidonia n'anya. A naariasno anụ neemeko kpm neezne nū ruwhnu.

¹¹ Anụ gbalị noowu budnu zi wōhnerne, neeme nhne ke gbasiri anụ, anụ rnusi ọrnụ rikne lele kpa a znirni anụ, ¹² ma ele bụo ele ke Chiokike nọso anụ anya, anụ gharụ ọ dnakwarụ n'ẹhni nye ọbula.

Nyenwe aị vawa

¹³ Rụmu nda aị, ọ bụo ọma anụ ziri nū ọma ama nū nhne gbasiri ele nwurnu onwu, ma ọ gharụ gbu anụ igbugbu lele ele nwée olile anya. ¹⁴ A kweru nū

* 4:4 kpa o jeejikwaru ẹhni a mọbu, kpa ya nū nnwerne a joowu

Jizōsi nwūrnu ęnwu, hi masi n'ęnwu lizō, kpm masi, a kweru nū Chiokike jeeme ele nwūrnu ęnwu nū rime Jizōsi joosno a va. ¹⁵ Lele kpa ikwu-ęnu Nyenwe aį kwuru, nū aį ele zį bųdnu, tem dų ige Nyenwe aį jaava, jęenwe rikne beru ele nwūrnu ęnwu ęsno. ¹⁶ Kwnornu nū Nyenwe aį n'iwħuru a jeegweru okne nkōli hi n'oligwe hiedna, nū nkōli nye risi enine izi, nū ędidna ękwodu Chiokike. Ele nwūrnu nū rime Karaįsi jeebe ęso lizō. ¹⁷ Omękwo, be jeegwelizō aį ele zį bųdnu neese a nū be nū rime erumeru znekwnusi Nyenwe aį n'olu. Aį nū Nyenwe aį jaazi kpm ękwukokwnu. ¹⁸ Kam kpayaru, anų gweru ikwu-ęnu ka naakasitaru ibne anų mkpōma.

5

Jiknernu kwnornu ębochi Nyenwe aį

¹ Kįtna, rųmu nda aį, ę zįla mkpa ę gbanų anų ękwukwo gbasiri ige nū ębochi nga nhne ele ka jeeme, ² kwnornu nū anų magwų nkari nkari nū ębochi Nyenwe aį jaava lele nye buznu n'abali. ³ Nga ele badnų neeche "Udno nū ęli-ęji-iyi," aghom jaavakwnusi be n'ibiri, lele kpa rime neeme nnwerne zį rime, be jęenwe rikne gbanahoru a.

⁴ Kōvu anų zįla nū rime ęchichiri rųmu nda aį, ke jeeme ębochi wam vakwnusi anų n'ibiri lele nye buznu. ⁵ Hne anų bų rųmu ke iwħne nū rųmu ke ębochi, a wų bųdnu ke abali mōbu ke ęchichiri. ⁶ Kam kpayaru, a nų lele ele berere, ele neezni anyarna, kōvu a bų ele tnegwų etne nū ele anya dųru ęli. ⁷ Kwnornu nū ele anyarna neezni anyarna n'abali, ele manya, manya noogbu be n'abali. ⁸ Kpa a bų rųmu ke iwħne, a bųru ele anya dųru ęli, ele wogwu ękwната ovu nū ęwhnurn'anya lele mbno mkpōma, a gweru olile anya ęznohia kpuru nū risi lele okpu-ęwnu. ⁹ Kwnornu Chiokike sųkwule aį ma a ta awħnųwhnu ke ovu owe ęhni a, kōvu ma a nwehįa ęznohia hite Nyenwe aį Jizōsi Karaįsi. ¹⁰ Jizōsi Karaįsi nwūrnu ęnwu nū risi aį, ma a snornu a ziri bųdnu, a tne etne mōbu a zį n'anyarna. ¹¹ Kam kpayaru, anų naakasi ibne anų ovu, noowu ibne anų lele ęro lele kpa anų neeme n'ęzi.

Ezni ipne-aznų ke Pōlu

¹² Kįtna rųmu nda aį, a naarįasno anų, anų sōbisinu kpakara ele nęornu ęnu n'ęsilawųru anų, bų ele nęoznu anų nū rime Nyenwe aį. ¹³ Anų nyee be igwugwu ke agįda, anų whnų be n'anya kwnornu ęnu be. Anų wuru n'udno n'ęsilawųru ęhni anų. ¹⁴ Rųmu nda aį, anų gbalį dọ ele ime mgwų aka nū nsni, anų kwnagidne ele nęotu iwħnerne, anų yinu ele nwęe rikne aka, anų gweru enwerne ovu mesno kpakara badnų nhne. ¹⁵ ę zą nye ji nhne ojo kwħnata nhne ojo. Kōvu anų gbalį ma anų nwe mkpōma ęma n'ęhni ibne anų ma kpakara ele badnų ige ębula.

¹⁶ Anų nwųdna ige ębula. ¹⁷ Anų kpe okpukpe ige ębula. ¹⁸ Anų nęotu mmamma n'ęnodi ębula, kwnornu nū ka bų nhne Chiokike noopio n'aka anų nū rime Karaįsi Jizōsi.

¹⁹ Anų męsni bękwnu ke Enine Nsọ. ²⁰ Anų lędna izi ęwhnurninya anya. ²¹ Anų tule kpakara nhne, anų nwųkwaru nhne ke bųru ęma aka rikne, ²² kōvu zeru kpakara nhne ke bųo ęma.

²³ Chiokike ke udno n'iwħuru a jaabįta anų nsọ n'apna ke zuru ozu. Chiokike bįta enine anų, nū mkpųru ovu nū anų-ęhni anų n'apna nwęe ęru tem dų ige Nyenwe aį Jizōsi Karaįsi jaava. ²⁴ Nye wam sukwuru anų bų nye kwesiri ękwната ovu, ę jeeme nhne ka.

²⁵ Rụmu nda aị, anụ bikno, kpenu aị okpukpe. ²⁶ Anụ bekwutaru ẹhni anụ lele ele sno Karaịsi. ²⁷ M ji m rewhna Nyenwe aị naakaa anụ gwnụ ọkwukwo izi ka nụ nsnị kpakara rụmu nda.

²⁸ Oru ke Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi dazigidnenu anụ.

**Okwukwo izi
ke Ebo
Pọlu gbaznenu
Ele Tęsalonika
Nhne gbasiri okwukwo izi ka**

Pọlu pańzoru ńọtunu Chiokike mmamma kwnornu okwnata mkpọma nọ ọwhnun'anya ele Tęsalonika ke nooso oso ige ọbula (1:3). Ọ bụ n'ezi nọ be naagawhe agida mmekpehni, Pọlu naakanu be nọ Chiokike ńọtule okwnata mkpọma be nwernu nọ hne ọ zị, ọ zá naata be awhnụwhnu (1:4,5).

Be whnuru okwukwo izi ke otu badnụ karu nọ Pọlu gbaru, ke nookwu nọ Nyenwe aị valẹm (2:2). Kọvu Pọlu ńodo be aka nọ nsnị be kwékọ nye ọbula duwhu be, kwnornu nọ Nyenwe aị jáava tem “nye ojo wam” whuya iwhe (2:3).

Pọlu jiri okpukpe mesni okwukwo izi ka (3:16).

Nhne zị n'okwukwo izi ka

Obekwu ikwu (1:1,2)

Otu mmamma nọ okpukpe (1:3-12)

Nyenwe aị yáavage (2:1-12)

Buru nye be kwesiri okwnata mkpọma (2:13-17)

Kpe okpukpe, rnụ masị ẹrnu (3:1-15)

Okpukpe ipne-aznụ (3:16-18)

1 Mawa, Pọlu, nọ Saịlasi nọ Timoti naagba okwukwo gbaznenu ọgbako Chiokike ke zị nọ Tęsalonika, anu ele Chiokike Nda aị nọ Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi. 2 Oru nọ udno ke hi n'aka Chiokike Nda aị nọ Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi dazigidhenu anu.

Otu mmamma nọ okpukpe

3 A kwesiri ńọtunu Chiokike mmamma nọ risi anu ige ọbula, ke kakwo kwnornu nọ okwnata ovu anu nooso oso kpakara ọbochi lele kpa ọwhnun'anya anu nooso masị oso n'ehni ibne anu. 4 A ji anu noolu onu n'esilawuru ọgbako Chiokike kwnornu nọ okwnata ovu anu gwuzo kwem nọ ruwhnu ọkpakna ehni nọ nhne ọrnurnu anu naagawhe.

5 Ka neegesi nọ ikpe Chiokike zị snam, ke kpayaru, be jọogwnusi anu nọ ele kwesiri ọ bna ẹi-eze Chiokike ke anu kwno naata awhnụwhnu. 6 Chiokike bụ nye zị snam. Ọ jaakpakna ele naakpakna anu ehni. 7 Ọ jeeme anu ele be naakpakna ehni zukwaru inwe, ma aila masị. Ka jọobu nga Nyenwe aị Jizọsi jaava hite n'oligwe, ya nọ ele enine izi a zị rikne nọ lele bẹkwnu noowu va-a-a. 8 Ọ jaata kpakara ele máa Chiokike awhnụwhnu nọ ele zá noobno nsnị izi oma gbasiri Nyenwe aị Jizọsi. 9 Ọ jaata be awhnụwhnu okwnukokwnu, chima be nọ ruwhnu Nyenwe aị nọ igwugwu ke iknernema a. 10 N'ọbochi ọ jaava, ele ke a zị nsọ nọ kpakara ele kweru nọ ya jeenye a igwugwu, jaa a mma. Anu joosno ele kweru ekwe kwnornu nọ anu kweru izi oma a znirni anu.

11 Ka bụ nhne a vu n'ovu neekpenu anu okpukpe ige ọbula, ma Chiokike aị gwnusi anu ele kwesiri osukwu ikwu a, hite n'iknernema a mee kpakara nhne oma anu vu n'echiche mezu nọ kpakara nhne anu neeme buru nhne hi n'okwnata ovu. 12 Ka bụ ma be znarni rẹwhna Nyenwe aị Jizọsi kwnornu nọ anu, ma anu kwnornu ya, hite n'oru Chiokike aị nọ Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi.

2

*Badnu wam
ke noolulu Iwu*

¹ Nhne gbasiri ovuva ke Nyenwe aji Jizosi Karaishi nu kpa a jeeznekwnusi a, a naariasno anu rumu nda aji, ² mkpoma lako anu mini, ogwnu tuko anu kwnornu agwna izi owhnurninya, mofu izi berere, mofu okwukwo izi be naakaa nu a gbaru, ke naakaa n'obochi Nyenwe aji jeehieha whelem. ³ Anu kwé nye obula duwhu anu n'apna obula, kwnornu nu obochi Nyenwe aji jeehieha javaa tem okne olulu wam nu nye wam noolulu iwu va. Nye wam bu nye Chiokike jaata awhnuwhnu okwnukokwnu, ⁴ o joovulizo ehni a olu megidne kpakara chi ele badnu neekpenu. O joogwuzote ehni a n'Oro Nso Chiokike kaa nu o bu Chiokike.

⁵ Anu chenwanya nu m kannu m anu nhne ka nga me nu anu zi. ⁶ Anu magwu nhne noobnosni a ma o gharu o whuya iwhe kitna, kovu be jeegesi nye ojo wam n'ige kwesiri. ⁷ Kwnornu nu rikne nye wam noolulu iwu nornu ernu nu mgwugwa kitna, kovu nye wam ke noobnosni a jaazi koriri noobnosni a tem be gweme a n'apna. ⁸ Ige wam be jookpume nye wam noolulu iwu, nye Nyenwe aji Jizosi jeeji inwe ke onu a gbu nu hite n'onwu va-a-a ke ovuva a. ⁹ Nga nye wam noolulu iwu jaava, Ekwensu jeegesi ernu ndu-ehni o kpahe anya zi odo n'odo nu nhne elekema nu ernu tu n'anya, ¹⁰ nu kpakara ernu ojo o jeeji nooduwhu ele nonwu onwu. Be whu etekne kwnornu nu be kwéle o kweru ezi oka ma Chiokike zohia be. ¹¹ Kam kpayaru, Chiokike ziznenu be rikne o mee nhne buo oma ma be kweru aghalaghala, ¹² ka bu ma kpakara ele kwéle o kweru ezi oka, ele whuru aruru-eli n'anya buru ele ikpe Chiokike marnu.

Gwuzosi rikne

¹³ Kovu a notunu Chiokike mmamma ige obula kwnornu anu rumu nda aji, ele Nyenwe aji whuru n'anya. Hite n'opanizo, Chiokike hohiaru anu ma o zohia anu hite n'ernu Enine Nso ke neeme anu ziri nso, kwnornu nu anu kweruru ezi oka. ¹⁴ Kam kpayaru, o sukwuru anu hite n'izi oma aji, ma anu kehia igwe n'igwugwu Nyenwe aji Jizosi Karaishi. ¹⁵ Rumu nda aji, anu gwuzoru kwem, anu jikwasi nhne a zirniri anu rikne, hite n'ikwu-onu mofu okwukwo izi a gbaru.

¹⁶ Kitna, Nyenwe aji Jizosi Karaishi n'iwuru a nu Chiokike Nda aji, nye whuru aji n'anya, hite n'oru o nyernu aji nu olile anya buru oma, mee a gwuzosi rikne, ¹⁷ gba anu inwe, mee anu gbasiri rikne nu kpakara ernu oma nu ikwu-onu.

3

Anu kpenu aji okpukpe

¹ Ke ipne-aznu, rumu nda aji, anu kpenu aji okpukpe ma izi Nyenwe aji gbasia k'agida, nwernu masi igwugwu a lele kpa o zi n'esilawuru anu. ² Kpe masi ma Chiokike dokia aji n'aka ele ojo nu ele aruru-eli, kwnornu nu o buo kpakara badnu nwernu okwnata ovu. ³ Kovu Chiokike bu nye kwesiri okwnata ovu, o jee nye anu rikne, kpusni anu hite n'aka nye ojo wam. ⁴ A tukwasiri Nyenwe aji mkpoma nu anu zi koriri neeme neezne nu ruwhnu kpakara nhne a nyernu anu n'iwu. ⁵ Nyenwe aji duru mkpoma anu du n'owhnu n'anya Chiokike nu onnuta mkpoma ke zi nu rime Karaishi.

*O do aka nu nsni
gbasiri ime mgwu*

⁶ Rumu nda aị, a ji rewhna Nyenwe aị Jizosi Karaịsi neenye anụ iwu, anụ zero nnwo nda obula ke bu nye ime-mgwu, nye za noowu budnu lele kpa nhne a znirni anụ. ⁷ Kwnornu nu anụ magwu kpa anụ kwesiri o snornu nhne atụ aị. A buo ele ime-mgwu nga aị nu anụ zi. ⁸ A rige wiri nye obula ke a kwila ogwo. Tnụnuma, a dogburu ehni aị n'ernu iwhnehnie nu abali, nornu ernu ma a gharu o buru ivu rinya nyee anụ. ⁹ Ka buo nu a nwée rikne nahoru anụ nhne, kovu ma a buru ele anụ jomuhia nhne n'aka be. ¹⁰ Nga aị nu anụ zi, a znirni anụ nhne ka, "O buru nu nye obula jornu ernu, o ri wiri."

¹¹ A nornu nu agwna ele badnu dazi etekne, be mee nhne obula, ele nookwu oka gbasila be. ¹² A ji rewhna Nyenwe aị Jizosi Karaịsi neenye be iwu, be gbasiri rikne, rnuhia nhne be jeeri. ¹³ Rikne gwu anụ rumu nda aị n'ome nhne buru oma.

¹⁴ Nye obula ke za naabita nhne a gharu n'okwukwo izi ka, anụ hnata nye wam ama. Anụ nu nye wam meko nhne obula, ma iwhnerne tu a. ¹⁵ Kovu anụ mee be ele irno anụ, anụ zni be ezni lele rumu nda.

Obekwu ikwu ipne-aznu

¹⁶ Kitna, Nyenwe aị ke udno n'iwihuru a nyee anụ udno ige obula n'apna obula. Nyenwe aị dazigidnenu kpakara anụ.

¹⁷ Mawa, Polu, ji aka m gba obekwu ikwu ipne-aznu ka. Ka bu nhne neegesi nu mawa gharu obekwu ikwu ipne-aznu ke me gharu.

¹⁸ Oru Nyenwe aị Jizosi Karaịsi dazigidnenu kpakara anụ.

**Ọkwukwo izi
ke Mbom
Pọlu gbaznenu
Timoti
Nhne gbasiri ọkwukwo izi ka**

Timoti snornu Pọlu zne izne, rnụ masị ọrnu izi ọma Karaịsi. Timoti nọ Pọlu nwernu otu ọkwnata mkpọma, kam kpayarọ, Timoti nọ lele nnwọ ke Pọlu mnrnu (1:2). Timoti bụ nye ọrnu ke Pọlu kwnatarọ mkpọma k'agịda.

Ọ bụ n'ezị nọ Pọlu gbaznenu Timoti ọkwukwo izi ka, ọvụ o kwuru agịda nhne ke gbasiri kpakara ọgbako Chiokike. Pọlu kahjaru kpa be jeeji nọohoru ele risi ọgbako Chiokike. Ọ kaa nọ ele Karaịsi kwesiri neekpenu ibne be okpukpe. A nwernu otu Chiokike nọ Karaịsi Jizọsi, nye nwernu rikne o kwuru aị znekwunusi Chiokike.

Nhne zị n'ọkwukwo izi ka

Obekwu ikwu (1:1,2)

Budnu ọgbako Chiokike (1:3---3:13)

Nhne tugwaru otugwa ke okpukpe aị (3:14-16)

Pọlu znirni Timoti ezni (4:1---6:21)

¹ Mawa, Pọlu, nye izi Karaịsi Jizọsi lele kpa Chiokike Nye Ọznohia aị nyernu n'iwu nọ ke Jizọsi Karaịsi nye bụ olile anya aị.

² M naagbaznenu Timoti nnwọ m n'ezị n'ọkwnata ovu ọkwukwo.

Chiokike Nda aị, nọ Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi nyee i oru, obirizi nọ udno.

Anụ zeru iznizni

aghalaghala

³ Lele kpa me kannu i nga me neezne Masidonia, daziri n'Efesosi ma i bnosni ele zni iwu aghalaghala ma be kwusi o zni nhne nọ kpam. ⁴ Be tũwhuma ige o zni ọtutnu ruwhere nọ osnusno ọmumu kwó okwo. Kpakara nhne ka, tñunuma be jeeme ọrnu Chiokike ke hi n'ọkwnata ovu neezne nọ ruwhnu, be noovuya okewa. ⁵ Ka bụ ma i zni ele badnụ be whnrita n'anya hite nọ mkpọma zị snam nọ ovu bụru ọma nọ ezi ọkwnata ovu. ⁶ Agwna ele badnụ kpawhulem, snornu ikwu-ọnu etekne. ⁷ Be noopio ọ bụru ele zni iwu, ọvụ be máa nhne be nookwu, ọ bụ n'ezị be nookwusi a rikne.

⁸ A magwụ nọ iwu bụru ọma, ọ bụru badnụ mekwa a nkarị. ⁹ A magwụ nọ be kwnóge ele mee mma bita iwu, ọvụ ele noolulu iwu nọ ele risi rikne, ma ele máa Chiokike, nọ ele mmehie, ele zila richna, ele tũ ogwnu Chiokike, ma ele noogbu badnụ, ele noogbu nne nọ nda be, ¹⁰ ele neeme ọyi, nọ omekorita nyerukna nọ ibne a, nọ omekorita nyerinya nọ ibne a, ele neerne ọhi, ele aghalaghala, ele kwú ezi ọka n'ikpe, nọ kpakara nhne ọbula ke neemegidne iznizni ka zị snam. ¹¹ Iznizni ka bụ izi ọma wam ke zị igwugwu ke hi n'aka Chiokike nye nwe ngọzi. Chiokike nyernu m izi ọma ka n'aka me bita.

Oru Nyenwe aị

nyernu Pọlu

¹² M nọotunu Karaịsi Jizọsi Nyenwe aị mmamma nye nyernu m rikne, nye gwnnsiri m nye kwesiri ọkwnata ovu, mee m bụru nye nọornu a ọrnu. ¹³ O bụ n'ezị nọ m bụ m nye nookwulu a nọ mbom nọ nye kpaknarnu ele ke a ẹhni, nọ nye mee nhne rikne, ọvụ ọ donu m obirizi kwnornu nọ m mernu m kpakara

nhne ka nū óma ama nū ókwe ekwe. ¹⁴ Nyenwe aì wùkwasiri m oru a zì agìda nū òkwnata ovu nū òwhnun'anya a ke zì nū rime Karaìsi Jizòsi.

¹⁵ Ka bụ ikwu-ònu ke kwesiri òkwnata ovu, ke nye òbula kwesiri o kweru, Karaìsi Jizòsi varù n'òwa ò znòhia ele mmehie, me bụ nye risi ele mmehie.

¹⁶ Ka bụ nhne kpahìaru Chiokike jiri ònu m obirizi, me nye risi ele mmehie ma Karaìsi Jizòsi gesi òsnuta ovu a zì ogologo ma m bũru m nhne atụ nyee ele jeekweru nū ya ma be nwehìja bũdu kwó okwo. ¹⁷ Kìtna, eze ke zì òkwnukokwuu, nye nwù ònwu, nye be whnú anya, nye ya nū nsnũnu a bụ Chiokike, ya nū nsnũnu a nwe igwugwu nū òson'anya tim tòm. Amìm.

¹⁸ Timoti nnwò m, m neenye i iwu ka lele kpa òwhnurninya be whnũnu gbasìri ì n'ìge wheru ewhe, snornu nhne be kwuru gbasìri ì, ma i nwernu rikne lù ògwuu óma lele nye Karaìsi. ¹⁹ Jikwasi òkwnata ovu i rikne nū ovu zì snam. Agwna ele badnù ghasarù be, ke kpahìaru ògbo òkwnata ovu be kpuru. ²⁰ N'esilawũru be bụ Hai'menousi nū Alèkizanda ele me sigbasiri n'aka Setani ma be mũhia gharù o kwulu Chiokike.

2

Kpa be kpe okpukpe

¹ Ke mbòm, m naakaa, anù kpe okpukpe nū risi kpakara ele badnù, nòorio arìrio, nòotunu Chiokike mmamma. ² Anù kpenu ele eze nū kpakara ele zì n'òchichi okpukpe, ma a wuru bũdu udnò nū bũdu bũru óma, nòotu ògwuu Chiokike. ³ Ka bụ nhne bũru óma, ke nòoso Chiokike Nye Òznòhia aì mkpòma n'ònu, ⁴ kwnornu nū Chiokike noopio ma ò znòhia kpakara ele badnù, ma be mahja ezi òka.

⁵ Otu Chiokike zì, otu nye ibno zì n'esilawũru Chiokike nū badnù. Nye ibno wam bụ Karaìsi Jizòsi, ⁶ nye gweru èhni a nyega ma ò bũru nhne ògbahia ke kpakara badnù. Chiokike gesiri aì ka n'ìge kwesiri. ⁷ Ka bụ nhne mernu Chiokike hòhiaru m ma m bũru nye nòokpo okwo nū nye izi. Ka bụ ezi òka, ò bũo aghalaghala, Chiokike hòhiaru m ma m bũru m nye zni nhne ke ezi òka òkwnata ovu ke ele bũo ele Ju.

⁸ M noopio nū rime ògbako òbula ele rukna chìlizo aka lawũru zì nsò n'òkpukpe ènwe ovu owe èhni nū agigo.

⁹ M noopio ele rinya masì yìri èyi lele kpa o kwesiri, ke bũru óma n'anya. Ele rinya kpá risi gburu okne ònu, mòbu tũru golu mòbu palì, mòbu woru iwo gburu okne ònu, ¹⁰ kòvu rnù èrnu óma, bụ ke kwesiri ele rinya ele ka nū be neekpenu Chiokike.

¹¹ Èle rinya kwesiri ò dazìri bii, mũhia nhne hite n'orube risi. ¹² M kwéle m nyerinya zni nhne mòbu zìri nū risi nyerukna, o kwesiri ò dazìri bii. ¹³ Kwnornu nū Chiokike beru òsno kpù Adam, omekwo, ò kpù Ivu. ¹⁴ Setani dùhiele Adam, kòvu o duhieru nyerinya wam, ò ghò nye mmehie. ¹⁵ Kòvu Chiokike jòoznòhia ele rinya hite n'òmumu nnwò* ò bũru nū be jeenwe òkwnata ovu, nū òwhnun'anya, nū òzi nsò nū anya udnò.

3

Ele risi ògbako Chiokike

¹ Ka bụ ikwu-ònu ke kwesiri be kwnata ovu. Ò bũru nū nye òbula ke pioru ò bũru nye risi ògbako Chiokike, o noopio nhne bũru óma. ² Kìtna, nye risi ògbako Chiokike jòoburu nye nwéé òtna, nye nwernu otu nnwerne, nye anya

* 2:15 hite n'òmumu nnwò mòbu nū òmumu nnwò

udno, nye mkpoma duru eli, nye be noosonu anya, nye nookwubna ele izne, nye nwernu rikne o zni nhne, ³ nye nwó okne manya, nye méé nhne rikne, enwerne badnu, nye zá nookno oka, nye whnúge ịwai n'anya.

⁴ Nye risi ogbako Chiokike jọburiri nye nwernu rikne chikwa ezi-nu-oro a nkari, rumu a jọburu ele noobnonu a nsni, nooso a anya. ⁵ (Ọ buru nu nye ọbula nwée rikne chikwa oro a nkari, ndaa kpa o jeenwe rikne legidne ogbako Chiokike anya?) ⁶ Ọ jọburu nye varu ikne n'ogbako Chiokike, ọ zị o mee oknomokno, dnabna n'otu ikpe omuma wam lele Ekwensu. ⁷ Ọ jọburu nye nwernu rẹwhna oma n'ederezi, ọ zị ọ dnabna nu nhne iwghnerne nu mbịta Ekwensu.

⁸ Ele dikneni masị jọburu ele be noosonu anya, ele ezi oka, ele nwó okne manya, ele zá noopio iru zile ezi. ⁹ Be jeeji mkpoma buru oma jidnesi ezi oka ke Chiokike nyernu aị rikne gbasiri okwnata ovu. ¹⁰ Be jeebe osno kpa be iru, ọ buru nu ọ zá nhne ke megidnenu be, be buru dikneni ogbako Chiokike.

¹¹ Ele nnwerne be masị jọburu ele nwernu oson'anya, ele zá nookwu oka etekne, kovu ele ovu oma, ele be kwesiri ọ tukurasi ovu nu kpakara nhne.

¹² Nye dikneni jọburiri nye nwernu otu nnwerne, nye neechikwa rumu a nu ezi-nu-oro a nkari. ¹³ Ele noornu ernu be nkari jeenwehia ovulizo n'olu buru oma, be joogwuzosi rikne n'okwnata ovu ke zị nu rime Karaịsi Jizọsi.

Nhne tugwaru otugwa ke okpukpe aị

¹⁴ M naagbanu ị okwukwo ka, ọ bu n'ezi nu m neele anya nu m jaava wara wara. ¹⁵ Kovu ọ buru me gbu okwnu, m naagba ma ị mahia kpa ele badnu jaabita ehni be nu ezi-nu-oro Chiokike ke bu ogbako Chiokike ke zị budnu, ke bu nsnusnu oro nu ntụ-eli ezi oka. ¹⁶ A zá neesigha oka, nhne tugwaru otugwa ke okpenu Chiokike zị agida, Jizọsi whuyaru iwghne n'anọ-ehni,

Enine Nso gbaru akebne a,
ele enine izi whnuru a,
be kporu okwo a n'esilawuru kpakara mba,
ele badnu kweru a n'owa,
Chiokike kwuru a la n'oligwe n'igwugwu.

4

Polu znirni Timoti ezni

¹ Enine Nso kwuru kpa o dnornu anya nu ige ipne-aznu nu ele badnu jowhoga n'okwnata ovu snornu enine ke nooduwu nu nhne ele renwu ojo neezni. ² Ka bu iznizni ke ele ruwghnu lawuru neezni n'aghalaghala, ele jiri rugwe bekwnu da akoniche be. ³ Be kwéle ele badnu lu nnwerne mọbu gbo nzi, be kanu ele badnu be ri agwna wiri, ke Chiokike keru ma ele kweru ekwe gweru otu mmamma ri, bu ele mahiaru ezi oka. ⁴ Kwnornu nu kpakara nhne Chiokike keru buru oma, ọ zá ke badnu jéeri, ọ buru nu o gweru a, tu mmamma. ⁵ Be ji ikwu-omu nu okpukpe Chiokike bita wiri nso.

⁶ Ọ buru nu ị kanu rumu nda kpakara nhne ka, ị jọburu nye izi Karaịsi Jizọsi oma, nye be jiri ezi oka ke okwnata ovu nu iznizni oma ke i snornu znu. ⁷ Ọ zá nhne i ji otmatnu ruwhere etekne nu oka ele nnwerne okno badnu mee, znuhia ehni ị ma ị buru nye nootu ogwnu Chiokike. ⁸ Kwnornu nu oznuzu ke anọ-ehni nwernu iru matị, kovu omahia Chiokike bnarnu iru nu kpakara nhne, o vugwu mkwna ke budnu ka nu budnu ke jaava.

⁹ Ka bụ ikwu-ọnu ke be kwesiri o tụtkwasi ovu, ke badnụ kwesiri o kweru. ¹⁰ Ka bụ risi nhne a kwno n̄odoli n'ernu, naagba ọtna, n̄u olile anya aị zị n̄u Chiokike ke zị b̄udnu, Nye Ọznohia ke kpakara badn̄u, ke kakwo ke ele kweru ekwe.

¹¹ Zni kpakara nhne ka, nyee iwu ma ele badn̄u mee nhne i neezni. ¹² I kwé nye ọbula ledna i anya kwnornu n̄u i b̄u nnwọ ikoro. K̄ovu b̄uru nhne at̄u ke ele kweru ekwe, ma n'ikwu-ọnu, n̄u b̄udnu, n̄u ọwhn̄un'anya, n̄u ọkwnata ovu, n̄u ọzi snam. ¹³ Tem m va, gweru ẹhni i yisi n̄u ọgwu nhne be gbar̄u n'okwukwo nsọ n̄u rime ọgbako Chiokike, n̄okpo okwo, neezni nhne. ¹⁴ I l̄éwhu nkesi i anya, ke be nyernu hite n'izi ọwhn̄urninya wam nga ele okno badn̄u t̄ukwasiri i aka n̄u risi.

¹⁵ Anya d̄u i ẹli gbasīri kpakara nhne ka, gweru ẹhni i yisi neeme be ma kpakara ele badn̄u whn̄u n̄u i nooso oso. ¹⁶ Ledu anya n̄u b̄udnu i n̄u kpakara nhne i neezni. Gbalī neeme kpakara nhne ka, kwnornu n̄u i mee k̄pam, i ịoznohia ẹhni i ma ele n̄onu nhne i neezni.

5

Kpa a jeemesno ele badnu

¹ I bígbọ nye okno badn̄u rikne rikne, k̄ovu kwunu a ọka lele n̄u ọ b̄u nda i. Mesno r̄umu ikoro lele r̄umu nwene. ² Mesno ele rinya okno badn̄u lele n̄u be b̄u nne i, gweru ọzi r̄ichna sọ r̄umu oknornoko anya lele r̄umu nwene i rinya.

³ Lek̄ota ele rinya nzi be nw̄urnu ele zị n̄u mkpa anya nkari. ⁴ K̄ovu ọ b̄uru n̄u nyerinya nzi a nw̄urnu nwernu r̄umu m̄obu r̄umu r̄umu a, r̄umu be beru ọsno m̄uhia kpa be kpenu Chiokike, hite n'olekasi ele m̄urnu be anya, lele kpa ele m̄urnu be jiri lekasi be. Ka b̄u nhne n̄ooso Chiokike ovu n'ọnu. ⁵ Nyerinya nzi a nw̄urnu ke nwé badn̄u ọbula neelekwasi Chiokike anya, neekpe okpukpe iw̄hnehne n̄u abalī ma Chiokike yisinu a aka. ⁶ K̄ovu nyerinya nzi a nw̄urnu ke noowu b̄udnu ke n̄ooso a n'ọnu nw̄urnu ọnwu kpa ọ zị b̄udnu. ⁷ Kan̄u be mee kpakara nhne ka, ma be mee nhne b̄uru ọma. ⁸ Ọ b̄uru n̄u nye ọbula nwé rikne legidne ele ọro a, ke kakwo ele ezi-n̄u-ọro a, nye wam ḡonahorulam ọkwnata ovu, nye máa Chiokike ka nye wam mma.

⁹ Nyerinya ke nzi a nw̄urnu ke gbar̄u nri aw̄ha isunu, be gwn̄usi a n'esilaw̄uru ele nzi be nw̄urnu, nye kwesiri nzi a kwnata a ovu,* ¹⁰ nye be jiri ẹrnu ọma a mah̄ia, nye n̄oznu r̄umu a nkari, neelek̄ota ele izne nkari, snornu ele nsọ sn̄u ọchi be, nye neeyinu ele zị n̄u mkpa aka, n̄oornu aḡida ẹrnu ọma.

¹¹ K̄ovu i gbásī r̄ewhna oknornoko nye nzi a nw̄urnu n'okwukwo. Kwnornu n̄u nga an̄-ẹhni kpaliz̄oru be, be j̄eenwe rikne gwuzonu Karāisi, be pio ọ gb̄oru nzi berere. ¹² Be b̄uru ele ikpe marn̄u, kwnornu n̄u be luluru mkwa be kweru n̄u m̄bom. ¹³ T̄ukwasi n'olu ka, be b̄uru ele nwé nhne be mee, be neezne n'oro n'oro noozno izno, nookwu nhne gbásīla be, nookwu nhne be kwésile o kwu. ¹⁴ Kam kpayar̄u, m neeznikwa ele oknornoko ele nzi be nw̄urnu, be gb̄oru nzi berere, m̄uhia r̄umu, legidne ọro be anya ọ zị be nyee nye irno wam oḡhere ọ kaja be n̄u ọgbako Chiokike. ¹⁵ Agwna ele rinya wam snornulem Setani.

¹⁶ Ọ b̄uru n̄u nyerinya ọbula nwernu nnwerne nzi a nw̄urnu n'oro a, o yinu be aka, o kwé ọgbako Chiokike vuru ivu nye wam, k̄ovu ma ọgbako Chiokike lebna anya n'oyinu ele rinya nzi be nw̄urnu ele zị n̄u mkpa aka.

¹⁷ Ele okno badn̄u, ele neelegidne ọgbako Chiokike anya kwesiri be s̄onu be anya okpukpu law̄uru, ke kakwo ele n̄okpo okwo izi ọma, neezni nhne.

* 5:9 m̄obu nye nwernu otu nzi

¹⁸ Kwnornu nū ọkwukwo nsọ kwuru kpa, “I knésni ọnu ehni ke nọzosna ikpa,” nū “Nye ẹnu kwesiri ọgwo ẹnu a.” ¹⁹ I kwéko nhne ọbula be bnornu nye okno badnu, okwolem ma be nwernu ele akebne lawuru mọbu ẹto. ²⁰ Bigbo nye okno badnu ọbula mernu mmehie nū ruwhnu ọhna, ma ele berere mụhia nhne.

²¹ M noogwuzo nū ruwhnu Chiokike nū Karaịsi Jizọsi nū ele enine izi Chiokike hōhiaru neenye i iwu ka, bīta kpakara nhne ka me nyernu i, i lé badnu anya nū ruwhnu kpa i neeme be.

²² I mée wara wara nọtukwasi ele badnu aka, i snó ele berere nū mmehie be. Kọvu bīta ẹhni i nsọ.

²³ I nwọma mini kpọi, kọvu nwọ manya matị kwnornu nū ruwhno i nū ẹhni igbugbu i naarija ige ọbula.

²⁴ Mmehie agwna ele badnu kpumernu, beru be ọsno neezne n'ikpe, kọvu mmehie agwna ele berere sno be n'aznu. ²⁵ Kpam masi, ẹnu ọma whuyaru iwhe, ọ buri nū be whóge iwhe, be nwée rikne kpusni be.

6

¹ Nye ọbula ke bu ọhi whnu nū ọ nọoso nye nwe a anya lele kpa o kwesiri, ma be gharu ọ kaja rewhna Chiokike nū iznizni a. ² Ele ọhi ke ele nwe be kweru nū Chiokike lédna be anya, kwnornu nū be bu rumu nda. Tnūnuma, be rnu nu be ẹnu ka mma kwnornu nū ele neerihia mbnarna n'ẹnu be bu ele kweru ekwe, ele be whnurnu n'anya. Ka bu nhne i kwesiri neezni, ma be neeme masi be.

Ọwhnu iwai n'anya

³ Ọ buri nū nye ọbula neezni iznizni aghalaghala, ke kwéle nū n'iznizni ke nọotu ogwnu Chiokike nū iznizni ke zi snam ke Nyenwe a Jizọsi Karaịsi, ⁴ nye wam bu nye oknomokno. Kọvu ọ máa nhne ọbula. Echiche a búo ọma, ka noodubna nū okno ọka, nū ọwho-anya, ọlu ogwnu, ọka ojo, anya ojo, ⁵ ọdogbuta zi n'esilawuru ele oву ojo, ele tuwhuru ezi ọka. Be neeche nū okpenu Chiokike bu apna be jeeji neenwehia iru ke be.

⁶ Kọvu okpenu Chiokike nū ruwhno ojiji bnarnu mbnarna k'agida. ⁷ Kwnornu nū ọ zá nhne a vuru va n'owa, a nwée masi rikne vuru nhne ọbula whoga nū rime a. ⁸ Kọvu ọ buri nū a nwernu wiri oriri nū iwo o kpusni ẹto ai, ka kwesiri o ji ai ruwhno. ⁹ Ele noopio ọ buri ele eze naadnabna nū rime ọrnurna nū mbīta, nū agida nhne iwhnirniwhno ke naakpakna be ẹhni, ke noodubna ele badnu nū mwhu. ¹⁰ Kwnornu nū ọwhnun'anya iwai bu mgbaregnugwnu kpakara nhne ojo zi ọdo nū ọdo. Agwna ele noopio iwai k'agida kpawhuru n'ọkwnata oву, gweru agida nhne igbugbu mekasi ẹhni be ẹhni.

Lụ ọgwnu ọma

ke ọkwnata oву

¹¹ Kọvu, ji badnu ke Chiokike, gbanahoru kpakara nhne ka. Tnūnuma, snornu ome mma, ọtu ogwnu Chiokike, ọkwnata oву, ọwhnun'anya, ndidi nū ọzi wọhnerne. ¹² Lụ ọgwnu ọma ke ọkwnata oву. Jikwasi budnu kwó okwo aka ke Chiokike nyernu i nga i kwuharu ọkwnata oву i nkarị nū ruwhnu agida ele akebne. ¹³ Nū ruwhnu Chiokike nye neenye kpakara nhne budnu, nū Karaịsi Jizọsi, nye gbaru akebne ọma nū ruwhnu Pöntiosi Pailet, m neenye i iwu, ¹⁴ bīta nhne ka ma i gharu o nwe ntupo nū ọtna tem Nyenwe a Jizọsi Karaịsi va, ¹⁵ nye Chiokike jeegweya n'ige ke a, nye nwe ngozi, nye neechi kpọi, Eze kakwo ele eze, nū Nyenwe kakwo ele nwe. ¹⁶ Chiokike ke zi budnu

okwnukokwnu, nye wu n'iwhe ke o zá nye nwernu rikne vadu ndundu, nye o zá nye whnuleru anya, mọbu whnuli a anya, oson'anya nu rikne buru ke a tim tom. Amim.

¹⁷ Do ele eze ke owa ka aka nu nsni be buo ele oknomokno, be tukwasi ekwnu be ovu, ke jaazi tim tom, kovu be tukwasi Chiokike ovu nye naasama aka a neenye ai kpakara nhne buru oma ke a neeri. ¹⁸ Do be aka nu nsni, be mee nhne buru oma, be buru ele baru aba n'ome nhne buru oma, ele ovu oma ke neekesi ele badnu nhne be nwernu. ¹⁹ Be mee kpam, be notu ntụ-eli buru oma ke zi kwem n'ige naava, ma be nwehia budnu ke bu ezi.

²⁰ Timoti, legidne nhne be yisiri i n'aka anya nkari. Whoga nu nhne obula ke neegweya ikwu-onu ke neemegidne ogwnu Chiokike nu oka iwhnirniwhno ke nu lele nu o nwernu akoniche, kovu o nwée. ²¹ Agwna ele badnu snornu a kpawhu n'okwnata ovu.

Oru Chiokike dazinu anu.

**Okwukwo izi
ke Ebo
Polu gbaznenu
Timoti
Nhne gbasiri okwukwo izi ka**

Nu *Okwukwo izi ke Ebo ka ke Polu gbaznenu Timoti*, bu ke o gbaru lele okwukwo izi nda naagbanu nnwo o whuru n'anya (1:2,3), Polu pioru ma Timoti buru nye ogwu oma ke Karaisi, o nwe ndidi nga o naata awnuruwhnu lele nye Karaisi (2:1,3). Polu gbadiyaru nne Timoti nu nne nne a, ele nwneru okwnata mkpoma nu Karaisi. Polu karu Timoti chenwanya nu ya Polu tukwasiri a aka a lawuru nu risi, ke neegesi nu Enine Chiokike noodu a nu eru a.

Agwana ele kweru nu Nyenwe aj dnabnaru nu mbita nye irno, kovu Polu doru Timoti aka nu nsi o gbanahoru kpakara onurna ke nooduwhu rumu ikoro (2:20-26; 3:1-9). O karu Timoti o ziri kwem neezni izi oma, o bu n'ezi nu agida ele badnu jeeckeru (4:2).

Polu magwu nu ige mati o joonwu enwu kwnornu okwnata ovu a, kovu o nwneru ogwo eru (4:6-8). O buru nu a sno Karaisi nwu enwu, a joosno a ziri budnu, o buru nu a nwe ndidi, a joosno a chi lele eze (2:11,12a).

Nhne zi n'okwukwo ka

Obekwu ikwu nu okpukpe o kpenu Timoti (1:1,2)

Iwhnerne Nyenwe aj tuko i (1:3-18)

Buru nye ogwu oma Karaisi (2:1-26)

Kpa ele badnu joowu budnu be n'ige ipne-aznu (3:1-9)

Buru nye be kwesiri okwnata mkpoma (3:10-4:8)

Ezni ke aka Polu nu obekwu ikwu ipne-aznu (4:9-22)

¹ Mawa, Polu, nye izi Karaisi Jizosi hite n'echiche Chiokike, o ziyaru m me zni ele badnu gbasiri mkwna budnu ke zi nu Karaisi Jizosi.

² M naagbaznenu Timoti nnwo m me whuru n'anya okwukwo.

Oru, obirizi nu udno ke hi n'aka Chiokike Nda aj nu Nyenwe aj nu Jizosi Karaisi dazinu i.

Iwhnerne Nyenwe aj tuko i

³ M notunu Chiokike mmamma, nye me neekpenu hite n'ovu zi snam lele kpa ele nda m kpenu a, neekpe okpukpe iwhnehnie nu abali, neechenwanya i n'okpukpe m. ⁴ Me chenwanya anya-mini ekwna i, o noogwnu m o whuru i anya ma ovu so m n'onu. ⁵ M neechenwanya okwnata ovu i n'ezi, ke beru osno ziri nu rime nne nne i, Lōisi, nu nne i Unisi, m kweru m nu o zi masi kpa m nu rime i. ⁶ Kam kpayaru, gwakne bekwnu ke nkesi Chiokike, ke o nyernu i nga me tukwasiri i aka m nu risi. ⁷ Kwnornu nu Chiokike nyego aj enine ke ogwnu, kovu enine ke iknerna nu owhnun'anya nu anya udno.

⁸ Bikno, iwhnerne okpo okwo nhne gbasiri Nyenwe aj tuko i, mobu iwhnerne me nye ikelu a. Kovu snornu m ta awnuruwhnu n'izi oma hite n'iknerna Chiokike nyernu i. ⁹ Chiokike znohiaru aj, sukwu aj ma a wuru budnu zi nsō. Ka buo hite nu nhne obula ke a mernu, kovu o bu mmuma a hite n'oru a. Ka bu oru ke o nyernu aj nu Karaisi Jizosi su owa panizoru. ¹⁰ Kitna, o mernu ka whuya iwhne nga Nye Oznohia aj Karaisi Jizosi whuyaru iwhne, nye megburu enwu gweyanu aj budnu ke kwō okwo, ke noonwu n'iwhne ke izi oma. ¹¹ Me jiri buru nye nookpo okwo izi oma ka, nu nye izi nu nye zni

nhne. ¹² Kam kpayarū, me naata awahnūwhnu nū rime ikelu. Kōvu iwghnerne zá nōotu m, kwnornu nū m magwū m nye me kweru nū ya, m magwū m masi nū o nwernu rikne o bīta nhne me yisiri a n'aka* dū obochi wam.

¹³ Hite n'okwnata ovu nū owhnun'anya Karaīsi Jizōsi, bīta kpakara nhne i nūrnu n'ōnu m, ma be būru nhne atū ke iznizni zī snam. ¹⁴ Enine Nso yinu i aka bīta nhne oma wam be yisiri i n'aka.

¹⁵ I magwū nū kpakara ele zī nū Esia ghasarū m, ma Figelusi nū Hamogenisi.

¹⁶ Nyenwe aī dōnu ezi-nū-oro Onesiforosi obirizi kwnornu nū o mesiri m ovu rikne, ijigba be tūru m zá nōotu a iwghnerne. ¹⁷ Nga o zī nū Rom, o piosiri m rikne tem o piohīa m. ¹⁸ Nyenwe aī dōnu a obirizi n'obochi ikpe. I magwū nkarī nkarī kpa o yinu m aka n'apna zī odo n'odo n'Efesōsi.

2

Nye oḡwnu oma ke Jizōsi

¹ Timoti nnwō m, gbasī rikne n'oru ke Karaīsi Jizōsi. ² Kpakara nhne i nūrnu me kwuru nū ruwhnu agida ele akebne, zni ele kwesiri be kwnata be ovu, ele jeenwe rikne zni masi ele berere. ³ Nwe okasi ovu n'awhnūwhnu lele nye oḡwnu oma ke Karaīsi Jizōsi. ⁴ O zá nye obula ke bū nye oḡwnu ke neeme nhne nye būo nye oḡwnu neeme, ma o mee nhne jōosno nye risi a ovu n'ōnu. ⁵ Kpam masi, o zá nye naagba ẹso ke jeenwe rikne kpuru okpu mmeri o būru nū o gbáge ẹso lele kpa iwu ẹso kwuru. ⁶ Nye ẹrnu ẹkwnu ke nōornu ẹrnu nkarī kwesiri o beru oso ri mkpuru mbom ke hi n'ekwnu a whūya. ⁷ Tule nhne me nookwu, Nyenwe aī jeenye i oghohia nū kpakara nhne.

⁸ Chenwanya nū ka bū izi oma m, Jizōsi Karaīsi nye hiri n'avnūrnu Devidi, hiri n'ẹnwu lizō. ⁹ Kwnornu nū izi oma ka, m naata awhnūwhnu dū kpa be tūru m ijigba lele nye noolulu iwu, kōvu be tūge ikwu-ōnu Chiokike ijigba. ¹⁰ Ka bū nhne mernu me neenwe nkasi ovu kwnornu ele wam Chiokike hōhiaru, ma be nwehīa oḡnohia ke zī nū Jizōsi Karaīsi nū igwugwu kwó okwo.

¹¹ Ka bū ikwu-ōnu ke kwesiri okwnata ovu,

O būru nū a snornu a nwū,
a joosno a zīri būdnu.

¹² O būru nū a nwe ndidi,
a joosno a chī lele eze.

O būru nū a ḡonahoru a,
o jōogonahoru aī.

¹³ O būru nū a nwée okwnata ovu,
o jeekwesi kōriri okwnata ovu,

kwnornu nū o jōogonahoru ẹhni a.

Nye ẹrnu ke Chiokike

naakweru

¹⁴ Chenwanyanū be kpakara nhne ka. Dō be aka nū nsnī nū ruwhnu Chiokike gbasīri odogbuta n'ikwu-ōnu, o zá mbnarna obula zī a, o noolulu ele noobno nsnī. ¹⁵ Gbalī gweru ẹhni i gesi nū ruwhnu Chiokike lele nye ẹrnu Chiokike nakweru, nye iwghnerne zá nōotu, nye nwernu rikne zni ikwu-ōnu ke ezi oka nkarī. ¹⁶ Zeru oka iwghnirniwhno nū oka etekne, kwnornu nū ele nookwu a neegweme ẹhni be hne Chiokike zī. ¹⁷ Iznizni be naagbasa lele

* 1:12 nhne me yisiri a n'aka mōbu nhne Chiokike yisiri n'aka m

bekwnu okochi, * ke Hai'menousi nu Filetusi zi n'esilawuru ele neezni a. ¹⁸ Ka bu ele kpawhuru n'ezi oka. Be nookwu nu olizo n'enwu ele nwurnu onwu whelem, be naakwnadna okwnata ovu agwna ele badnu. ¹⁹ Kpa o zi, ntu-eli Chiokike gwuzo kwem, ke nwernu akara ka, "Chiokike magwu ele ke a," nu "Nye obula ke noosukwu rewhna Nyenwe ai, hi nu nhne ojo whuya."

²⁰ N'oro hna okpotokpo, o buo agbugba wiri golu nu agbugba wiri siliva bu nhne zi a kpoi, kovu okiko isisi nu rizna, agwna be ji noornu ernu zi mkpa, agwna be ji noornu ernu zila okne mkpa. ²¹ Kovu o buru nu badnu obula snusnama ehni a nkari, be jeeji a noornu ernu zi mkpa, ke zi nsq, be jiknerneru a, Nyenwe a jeeji noornu ernu oma obula. ²² Gbanahoru kpakara nhne ojo ke noogwunu ele ikoro. Ghasnornu ome mma, nu okwnata ovu, nu owhnun'anya nu udno, ji nu kpakara ele neekpenu Nyenwe ai nu mkpoma zi richna. ²³ I kwu oka obula ke iwhnirniwhno nu agirigo nwée risi, kwnornu nu be noovuya okno oka. ²⁴ Nye izi Nyenwe ai joburu nye nookno oka, tnunuma, o joburiri nye neegesi nye obula ovu oma, nye nwernu rikne zni nhne, nye nwernu ndidi. ²⁵ O jeegweru wohnernerne neezni ele neemegidne a nhne, neele anya nu Chiokike jeeme be tuhna, o dubna be n'ezi oka, ²⁶ ma be mahia nhne, gbanahoru mbita Ekwenusunu be, kpa o gidnerneru be ma be mee nhne o piuru be mee.

3

Obochi ipne-aznu

¹ Kovu hnata ka ama, ige tu ogwnu k'agida wawa n'obochi ipne-aznu. ² Ele badnu joburu ele whurnu ehni be n'anya, ele whurnu iwai n'anya, ele oknomokno, ele nganga, ele noolulu ele badnu, ele za noobnonu ele muru be nsni, ele nwée ovu otu mmamma, ele za nsq, ³ ele nwée owhnun'anya, ele za naagbarunu ele badnu nhne be mernu be, ele nookwulu, ele nwée rikne jikwaru ehni be, ele nu lele anohia, ele nhne buru oma za naamasai, ⁴ ele neere ele badnu, ele risi rikne, ele noowhu nu nganga, ele whurnu nhne sq n'onu n'anya karu o whnu Chiokike n'anya, ⁵ ele nwernu odi ogwnu Chiokike kovu be gonahoru rikne a. Ji nu be nwéko nhne obula.

⁶ Be bu ele ji aghigho nooduwu ezi-nu-oro, duwuh ele rinya nwée rikne, ele rinya mmehie noovughari lele ele nwornu manya nu egwnurnu nhne ojo. ⁷ Ele rinya nu kpa zi nomu nhne, kovu be nwée rikne muihia ezi oka. ⁸ Lele kpa Janisi nu Jambirisi gwuzogidnerneru Mozizi, ele ka neemegidne ezi oka, ele mkpoma be nwurnu onwu, ele okwnata ovu be bu nhne etekne. ⁹ Kovu be jéenwe rikne zne nu ruwhnu, lele kpa iwhnirniwhno ele wam whuyaru iwhe, o bu masi kpa iwhnirniwhno ele ka jobowuya iwhe.

Polu znirni Timoti ezi ipne-aznu

¹⁰ Kitna, Timoti, i magwu kpakara nhne me znirni nu kpa me wuru budnu m. I magwu nhne me neeme nu nhne me kweru nu ya, nkasi ovu m, nu owhnun'anya m, nu ndidi, ¹¹ nu kpa me nagidnerneru okpagbu, nu awhnuwhnu. I magwu kpakara nhne me whurnu n'Antjoku, nu Ajkoniom, nu Lisitira, kpa me nagidnerneru okpagbu. Kovu Nyenwe ai dohiaru m nu rime kpakara be. ¹² Me kanu i ezi oka, nye obula ke joowu budnu ke notu ogwnu Chiokike nu rime Karaisi Jizosi jaata awhnuwhnu. ¹³ Kovu ele ojo nu ele ka nu be bu nhne be bua, jaazi noojokari bujo, nooduwu ele badnu, be nooduwu masi be.

* 2:17 mōbu lele mbam mbam

¹⁴ Kòvu dazigidne nù nhne me znirni ì nù nhne i kweru, hne ì magwù nye ì muhiaru nhne n'aka a. ¹⁵ Hite n'ige ì bù nnwọ matì, ì magwù nhne ọkwukwo nsọ kwuru, ke nwernu rikne mee ì ì bụru nye nwernu akoniche. Ka joodubna ì n'oznohia hite n'okwnata ovu ke zì nù Karaisi Jizọsi. ¹⁶ Kpakara nhne be gbarù n'okwukwo nsọ hi n'echiche Chiokike whuya, be buri ọma n'ogweru zni nhne, bigbo, dọ aka nù nsnì nù ọznuznu ke ome mma, ¹⁷ ma badnù ke Chiokike buri nye zuru ozu, nye be jiknenu nọornu kpakara ọnu ọma.

4

¹ M gwuzo m nù ruwhnu Chiokike nù Karaisi Jizọsi nye jeekpe ele zì budi nù ele nwurnu ọnwu ikpe nga ọ jaava lele eze, neenye ì iwu ka. ² Kpọ okwo izi ọma, ziri gnarnagnarna n'ige kwesiri nù ige kwésige, bna mbna, bigbo, kwalizọ mkpọma, gweru agida ndidi nù anya duru ẹli neezni nhne. ³ Kwnornu nù ige jaava nga ele badnù jéekweru iznizni buri ọma. Tnunuma, be jaachikota ele neezni nhne, ele jeezni be nhne ke nsnì nọko be ẹko noopio. ⁴ Be jéekwe o bno nsnì n'ezì ọka, kovu snornu ọnutnu ruwhere. ⁵ Kovu buri nye anya duru ẹli ige ọbula, naagidne awhnuwhnu, rnù ọnu nye nọkpo okwo izi ọma, rnù kpakara ọnu ke kwesiri nye izi Chiokike.

⁶ Kìtna, ige be jowusi budi m lele ariohna manya dulam, ige me jowu ẹnwu valẹm. ⁷ M lukwolem ọgwu ọma wam, m gbazulem ẹso wam, m bitala m okwnata ovu wam. ⁸ Kìtna, Nyenwe aì bitannu m okpu-eze ke ome mma, ke nye ikpe ziri ezi jeenye m n'ọbochi wam, o jéenye me nù nsnunu m, kovu o jeenye kpakara ele noopio ọ whnù a anya nga ọ jowuhuya iwhe.

Iznuznu Pọlu nù Timoti

⁹ Me wara wara va. ¹⁰ Demasi whnurnu nhne ọwa n'anya, ọ ghasa m zne Tẹsalonika. Kirẹskensi znernu Galasia, Taịtosi zne Dalimatia. ¹¹ Me nù Lukwu kpọzi. Nga ì jaava kwuru Makì va, kwnornu nù o jeenyinu m aka n'ọnu me nọornu. ¹² M ziznenu m Taiikikosi Efesọsi. ¹³ Nga ì jaava chiyanu m iwo me chisaru n'oro Kapọsi nù Torasi, nù ọkwukwo, ke kakwo mkpa ọkwukwo.

¹⁴ Alẹkizanda nye ọnu rugwe mernu m nhne ojo k'agida. Nyenwe aì jọkwu a ọgwo ọnu a. ¹⁵ Anya dọ ẹli hne ọ zì, kwnornu nù ọ buri nye neemegidne izi aì.

¹⁶ Nga me gwuzo n'ikpe n'oziri nọogoru ọnu m, ọ zá nye ọbula ke sno m, kpakara ele badnù gbanahoru m. Chiokike bikno, gwnuko nhne ka megidne be. ¹⁷ Kovu Nyenwe aì dagwunu m, nyee masì m rikne, me jiri kpọ okwo izi ọma nù nsnì kpakara ele buo ele Ju. Be dọhiaru m n'ọnu odum. ¹⁸ Nyenwe aì jodohia m nù kpakara nhne ojo, duru m n'udno bna n'ochichi ẹli-eze oligwe. Ya nwe igwugwu ọkwukokwnu. Amim.

Obekwu ipne-aznu ke Pọlu

¹⁹ Bekwu Prisila nù Akwila nù ezi-nu-oro Onesiforosi. ²⁰ Erasitosi daziri nù Korinti, Tirofimosi naaria ẹhni igbugbu, m ghasa a nù Miletosi. ²¹ Gbalì va sù okirika dọ. Ebulusi neebekwu ì, ma Pudesi, Laiñosi, nù Kalaudia nù kpakara rumu nda.

²² Nyenwe aì dazinu ì. Oru Chiokike dazinu anu.

**Okwukwo izi
Poļu gbaznennu
Tajitosi
Nhne gbasiri okwukwo izi ka**

Poļu kwuru nhne gbasiri Tajitosi nu hne zi ichne ichne nu rime okwukwo izi o gbaru. O karu nu ya nu Tajitosi sno rnu ernu izi oma nu Esia Matj nu Girisi (2 Korinti 2; Galasia 2:3). Poļu kannu a, o hohia ele risi nu ele jeelekota ogbako Chiokike anya nu Kiriti.

Poļu kannu Tajitosi o whnu ele risi nu ele neelekota ogbako Chiokike bu ele, ele badnu nookwu oka oma (1:5-9). Kpakara ele sno Nyenwe aj jjobu ele bitaru ehni be snam, ele za neesigha oka (1:10-2:9).

Poļu kwuru oka gbasiri ele zi ichne ichne nu rime ogbako Chiokike ke zi nu Kiriti. O karu nu a nwernu rikne o wu budnu ikne kwnornu nu Chiokike ziyaru Jizosi Karaishi, Chiokike znohiaru aj, snuma aj hite nu rikne Enine Nso, mee aj a panizo budnu ikne ke nwernu olile anya budnu kwó okwo. Chiokike znohiaru aj kwnornu nu o bu nye obirizi, o buo kwnornu nhne oma obula a mernu.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Obekwu ikwu nu okpukpe Poļu kpenu Tajitosi (1:1-4)

Ezni ele risi ogbako Chiokike (1:5-16)

Ezni ke ogbako Chiokike (2:1--3:11)

Ezni ke o znirni Tajitosi nu obekwu ikwu ipne-aznu (3:12-15)

¹ Mawa, Poļu nye izi ke Chiokike nu nye izi Jizosi Karaishi. Ernun bu o mee ele Chiokike hohiaru nwe okwnata ovu, ma be mahia ezi oka ke noodubna n'otu ogwnu Chiokike, ² ma be nwehia olile anya budnu kwó okwo, hne Chiokike za naagha aghalaghala, bu ke o kweru mkwna su owa panizoru. ³ O mernu ikwu-onu a whuya iwhe n'ige ke a hite nu ogbasa izi oma, bu ke o yisiri n'aka m lele nhne Chiokike Nye Oznohia aj nyernu n'iwu. ⁴ M naagbanu i Tajitosi nnwo m n'ezi n'okwnata ovu ke a kwekotaru okwukwo.

O ru, nu udno ke hi n'aka Chiokike Nda aj nu Jizosi Karaishi, Nye Oznohia aj.

Ernu Tajitosi nu rime

Kiriti

⁵ Nhne mernu me gharuru i nu Kiriti bu ma i bikwata nhne ke kwesiri obikwa, hohia ele okno badnu nu rime eli-ohna obula, lele kpa me kannu i. ⁶ Nye okno badnu kwesiri o bu nye nwée otna, nye lu otu nnwerne, nye nwernu rumu be tukwasiri mkpoma, nye kpahie agwa, ele mee risi rikne. ⁷ Kwnornu nu nye risi jjobu nye nwée otna lele nye izi Chiokike, nye mee n'iche ovu a, wé ovu ehni wara wara, nye za nonwo manya gbu ogbu, nye mee nhne rikne, nye nwée owho-anya. ⁸ O jjobu nye neelekota ele izne, nye whnurnu nhne oma n'anya, nye za neemewhe nhne ike, nye zi snam, ziri nso, nye neejikwaru ehni a. ⁹ O jikwaru oka wam ke kwesiri okwnata ovu rikne lele kpa be znirni a, ma o mesi ele berere ovu rikne hite n'iznizni a zi snam, gesi masi ele neemegidne a nhne ojo be.

¹⁰ Agida ele kwé ekwe nooduwu ele berere hite nu ikwu-onu etekne, ke kakwo ele knesnigwu omen'eli ele Ju aka rikne. ¹¹ Be kwesiri o mee be kpusni onu be, ele noolulu agwna ezi-nu-oro, ele neezni nhne be kwésile o zni, kwnornu iwai. ¹² Otu nye owhurninya be, nye Kiriti, karu kpa, "Ele Kiriti

bù ele aghalaghala, ele ovu ojo lele anòhia, ele ime-mgwù, nù ele okne nkòli.”
¹³ Nhne o kwuru bù ezi òka, ka kpayarù bigbòsi be rikne, ma be gwuzosi rikne n'òkwnata ovu, ¹⁴ ma be gharù iznizni aghalaghala ele Ju nù iwu ele badnù ke hi n'aka ele whògaru n'ezi òka. ¹⁵ Kpakara nhne zì rìchna n'anya ele zì rìchna, kòvu nye rùru òru nù nye kwé ekwe, ò zà nhne zì rìchna, kwnornu nù akòniche be nù echiche be rùru òru. ¹⁶ Be karù nù be magwù Chiokike, kòvu èrnu be neegesi nù be nògonahoru a. Ele sò ize, ele risi rikne, ele nwéé rikne mee nhne òma òbula.

2

Iznizni zì snam

¹ Gbalì zni iznizni zì snam. ² Ele okno badnù nwernu anya udno, ele nwernu òso n'anya, ele zà neemewhe nhne ike, ele zì kwem n'òkwnata ovu be, nù òwhnun'anya nù ndidi. ³ Ele okno badnù ele rinya masì wuru bùdnu lele ele zì nsò, ele zà noobno ele berere nhne, ele zà nòonwo manya gbu ogbu, ele neezni nhne bùru òma, ⁴ ma be zni ele nnwerne ikne anya udno, whnù nzi be nù rùmu be n'anya. ⁵ Be kwesiri ò bùru ele zà neemewhe nhne ike, ele zì rìchna, ele rinya neelegidne òro be anya nkari, ele noobnonu nzi be nsnì, ma ele badnù gharù ò kaja ikwu-ònu Chiokike.

⁶ Kpam masì, neezni rùmu ikoro ma be bùru ele zà neemewhe nhne ike. ⁷ Nù kpakara nhne i neeme, gesi èhni i nye òma atù n'èrnu òma. Nù nhne i neezni gwuzosi rikne nù rime a, nye anya dùru èli. ⁸ Ikwu-ònu bùru òma ma nye òbula ke neemegidne i tù iwñnerne hne be nwéé nhne ojo be jeeji nookwugidne aì.

⁹ Zni ele òhi be bnonu ele nwe be nsnì nù kpakara nhne, neeme nhne jòoso be n'ònu, be sá òka nga be nookwunu be òka. ¹⁰ Be znù nhne ele nwe be, kòvu be gesi nù be jòotukwasi be mkpòma, neegesi nhne òma ke zì nù iznizni Chiokike Nye Òznohia aì nù kpakara nhne.

¹¹ Oru Chiokike ke neegweya òznohia whùyarù iwñne hne kpakara ele badnù zì, ¹² neezni aì a sìgbasi nhne nòogwnu an-èhni aì n'òwa, nù bùdnu ke zà nòotu ogwnu Chiokike, a wuru bùdnu ele zà neemewhe nhne ike, ome mma, nòotu ogwnu Chiokike nù rime òwa ka. ¹³ A nwernu olile anya zì ngozi, bù ò whùya iwñne igwugwu ke Chiokike hna ezi nù Nye Òznohia aì Jizòsi Karaisì. ¹⁴ Ò bù nye gweru èhni a nyee n'ònodi aì ma ò gbahia aì nù rime nhne ojo, bitannu èhni a ele ke a, ele zì rìchna, ele ovu neerne bèkwnu n'èrnu òma. ¹⁵ Zni kpakara nhne ka, naakwnagidne, bna mbna nù kpakara rikne i nwernu. I kwé badnù òbula ledna ì anya.

3

Bùdnu nye Karaisì

¹ Chenwanyanù ele badnù be bita èhni be nù mkpururu ele risi nù ele nèechi èchi, noobno nsnì, jìknernu ò rnù èrnu òma, ² be kwùkò òka ojo megidne badnù òbula, be bùru ele udno, ele agwa òma, ele ovu hieru èli hne kpakara ele badnù zì.

³ N'ige mbòm, a bù ele iwñnirniwhno, ele zà noobno nsnì, ele be duwhuru, noosno agida nhne ojo zì òdo nù òdo ke nòogwnu aì, a wuru bùdnu ojo, kwno awùwa, be snornu aì irno, aila sno masì be irno. ⁴ Kòvu nga ovu òma nù òwhnun'anya Chiokike Nye Òznohia aì whùyarù iwñne, ⁵ ò znòhia aì, ò bùò kwnornu èrnu òma a rnùrnu, kòvu kwnornu obirizi a. Hite n'òsnusnu ke òmu

berere, Enine Nsọ nyernu aị bụdnu ikne. ⁶ Chiokike wụkwasiri aị Enine Nsọ k'agịda hite nụ Jizọsi Karaịsi Nye Ọznohia aị. ⁷ Hne o gwnụrnu aị lele ele mee mma hite n'oru, a bụru ele neekehia olile anya bụdnu kwó okwo. ⁸ Ka bụ ọka kwesiri ọkwnata ovu. M naakaa, jị kwusi a rikne ma ele kweru nụ Chiokike bụru ele anya ọru ẹli, neeme nhne bụru ọma. Kpakara nhne ka bụru ọma naabna iru hne ele badnụ zị.

⁹ Kọvu zeru ajiji iwhnirniwhno, nụ ọgwnu rẹwhna ẹbnurnu, oknorno, ọlu ọgwnu kwnornu iwu, be bnána iru, be bụ nhne etekne. ¹⁰ Dọ nye ọbula ke neegweya okewa aka nụ nsnj mgbalawuru, i mekwo, gharu a. ¹¹ I magwu nụ badnụ kị bụ nye aghorome, nye mmehie, ọ bụ nye naama ẹhni a ikpe.

Ezni ipne-aznu

¹² Nga me jeeziya Atemasi nụ Tajikosi, hna anụ zị, gbalị vakwnusi m nụ Nikopolisi, kwnornu nụ m jaadazị pji n'ige okirika. ¹³ Gbalị yisinu Zenasi nye ọgwnu iwu nụ Apọlosi aka n'izne be, whnụ nụ be nwehjaru nhne ọbula be pioru. ¹⁴ Ele ke aị mụhia kpa be jeeji ige be rnụ ẹrnu ọma, rnụhia nhne zị mkpa, be wúko badnụ bnána nụ nhne. ¹⁵ Kpakara ele me nụ be zị neebekwu i. Bekwu kpakara ele whnurnu aị n'anya nụ rime ọkwnata ovu. Oru Chiokike dazinu kpakara anụ.

**Ọkwukwo izi
Pọlu gbaznenu
Filemōni**

Nhne gbasiri ọkwukwo izi ka

Filemōni bụ otu nye zị mkpa n'ogbako Chiokike ke zị nụ Kọlosi, nye nwe ọhi ke rẹwhna a bụ Ọnesimosi. Ọhi ka hiri n'oro nye nwe a gbawhu. Kpa ọ kpawhuru, ya nū Pọlu nye zị n'ikelu whnataru. Hite n'aka Pọlu, Ọnesimosi ghọ nye Karaịsi. Pọlu gbaznenu Filemōni ọkwukwo izi ka naariaso a, ọ kwubnaharnu ọhi a, nye Pọlu neezihahienu a. Pọlu naariaso a, ọ naabnaru a lele nnwọ nda nū rime Karaịsi, ọ bụo lele ọhi.

Nhne zị n'ọkwukwo izi ka

Ọpanizo (1-3)

Ọwhnun'anya Filemōni nū ọkwnata ovu a (4-7)

Ọriasno nū risi Ọnesimosi (8-22)

Ọkwukwo (23-25)

¹ Mawa, Pọlu, nye ikelu kwnornu Karaịsi Jizọsi, nū nwene aị rukna Timoti, naagbaznenu enyi aị nū nye ẹrnu ibne aị, Filemōni, ọkwukwo izi. ² A naagbaznenu masi nū nwene aị rinya Afia nū nye ọgwu ibne aị Akịposi nū ogbako ke zị n'oro i. ³ Oru nū udno ke Chiokike Nda aị nū Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi dazinu anu.

*Pọlu nọotunu Chiokike
mmamma*

⁴ M nọotunu Chiokike mmamma ige ọbula me neechenwanya i n'okpukpe m, ⁵ kwnornu nū m nọonu nhne gbasiri ọwhnun'anya i hne kpakara rumu Chiokike zị nū ọkwnata ovu i nū Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi. ⁶ M neekpe ma ọkwnata ovu i n'ọornusi ẹrnu rikne n'esilawuru rumu nda ma i mahia kpakara nhne ọma ke a nwernu a ji nọornu ẹrnu nū rime Karaịsi. ⁷ Ọwhnun'anya i nyernu m mkpoma ọso n'onu k'agida sụ nwene m rukna, bụ ke mernu ovu ele nsọ ziri bụdnu ikne, gbata kwno m inwe.

*Pọlu riasornu
nū risi Ọnesimosi*

⁸ M nwernu m anya rikne nū rime Karaịsi ọ kanu i mee nhne ke kwesiri. ⁹ Kọvu ọwhnun'anya mernu me riasno i, lele ọkpa badnu me bụ, Pọlu nye okno badnu, kọvu kịtna, nye ikelu kwnornu Jizọsi Karaịsi. ¹⁰ M nọorio i kwnornu Ọnesimosi nnwọ m rukna nū rime Karaịsi, nye ghoru nnwọ m kpa me zị n'ikelu. ¹¹ Nū mbom, ọ bnáge nū nhne ọbula nyee i, kọvu kịtna ọ bnarnu iru nyee i, ma mawa masi.

¹² M neeziyanu i ya hite n'ovu m, lele nye zị m okne mkpa. ¹³ O znernu amasi m ọ bita a hna me zị ma o yinu m aka n'onodi i kpa me zị n'ikelu kwnornu izi ọma. ¹⁴ Kọvu m jeeme nhne ovu i kwéle, kpa nhne ọma ọbula i jeeme jeehi n'ovu i whuya, ọ bụo nhne be kwnagidnenu i mee. ¹⁵ Ọ jọbu nū Ọnesimosi whogaru ige mati, ma i kwubnanya a n'ehni i ọkwukokwnu. ¹⁶ Ọ buma lele ọhi, ọ kakwo ọhi, kọvu lele nnwọ nda be whnurnu n'anya. Ọ zị m mkpa k'ezi, kọvu ọ zị i mkpa kakwo lele badnu nū lele nnwọ nda nū rime Nyenwe aị.

¹⁷ Ọ bụru nụ i kwuru m nye ọnu ibne i, kwubnanya a lele kpa i jeegweru m. ¹⁸ Ọ bụru nụ o nwernu nhne ọjọ ọbula mọbu ọgwo ke o ji i, gwnụsi a nụ risi m. ¹⁹ Mawa Pọlu, ji aka m naagba nhne ka, m jọkwu i be. I magwụ nụ ji n'iwuru i jigwu m ọgwo bụdnu i. ²⁰ Bikno, nwene m rukna, menu m nhne ka kwnornu nụ Nyenwe aị, mee ovu sọ m n'ọnu lele nwene rukna nụ Karaịsi. ²¹ M tükwasiri m mkpọma nụ i jọbno nsnị kpa me naagba ọkwukwo ka nụ i jeeme kakwo nhne me nọorio i.

²² Kpam masi, bitanu m otu ọnu ọro, kwnornu m neele anya nụ Chiokike jaaza kpakara okpukpe anụ mee m hiehnakwnusi anụ berere.

Obekwu ikwu ipne-aznụ

²³ Eparasị nye me nụ a zị n'ikelu kwnornu Karaịsi Jizọsi neebekwu i, ²⁴ ma ele ọnu ibne m Maki, Arişitakosi, Demasi nụ Lukwu. ²⁵ Oru ke Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi dazinu enine anụ.

Okwukwo izi Ele Hiburu Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Okwukwo izi Ele Hiburu bu ke be gbaznenu ele Karaisi ele be neemegidne, ele zi nu ogwnu nu be jaaghasa okwnata mkpoma nu Karaisi. Nye gbaru okwukwo ka naakanu be nu Jizosi Karaisi bu ezi oyiyi Chiokike n'iwuru a. O neegesi nhne ka, ke mbom, Jizosi bu Nnwọ Chiokike ke zi okwnukokwnu, nye muhiaru obno nsnj hite n'awhnuwhnu o gawheru. Lele Nnwọ Chiokike, Jizosi kakwo kpakara ele owhnurninya ke Tesitamenti Oknani, ma ele enine izi, ma Mozizi n'iwuru a. Ke ebo, Chiokike karu nu Jizosi bu nye arjohna, nye obula ke kweru nu ya, jeenwehja ozhohia nu mmehie.

Nye gbaru okwukwo izi ka kwuru oka gbasiri ele dikne ke okwnata ovu, ele gwuzoru kwem du n'enwu. Be lekwasiri Jizosi anya, nu ruwhnu awhnuwhnu nu okpagbu be kpagburu be. O jiri odo aka nu nsnj nu ezni mesni okwukwo izi a.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Karaisi bu oyiyi Chiokike zuru ozu (1:1-3)

Karaisi kakwo ele enine izi (1:4--2:18)

Karaisi kakwo Mozizi nu Josua (3:1--4:13)

Karaisi bu nye risi arjohna kakwo (4:14--7:28)

Ogba-njo-ehni Karaisi kakwo (8:1--9:22)

Arjohna Karaisi kakwo (9:23--10:39)

Okwnata mkpoma bu risi nhne (11:1--12:29)

Mee nhne joso Chiokike n'onu (13:1-17)

Okpukpe nu oka ipne-aznu (13:18-25)

Nnwọ a kakwo

ele owhnurninya

¹ N'ige wheru ewhe, Chiokike kwunnu ele nda aj oknani oka agida ige hite n'onu ele owhnurninya n'apna zi ichne ichne. ² Kovu kitna, n'obochi ipne-aznu ka, o kwunnu aj oka hite n'onu Nnwọ a Jizosi, bu nye o hohiaru ma o buru nye jeeri kpakara mkpe, nye o hiri n'aka a kpu owa. ³ O nwernu igwugwu Nda a. Nnwọ wam bu nhne Nda a bu. O ji ikwu-onu a ke nwernu iknerna jigidine kpakara nhne. O jiri aka a snusnama mmehie owa. Nga o mekworu ka, o daziri eli n'akarikwnunga Chiokike n'oligwe, nye kakwo kpakara nhne n'olu.

Nnwọ Chiokike kakwo

ele enine izi

⁴ Nnwọ wam kakwo ele enine izi lele kpa rewhna a “Nnwọ,” ke Chiokike nyernu a kakwo rewhna be.

⁵ Kwnornu nu o za enine izi obula ke Chiokike kannu, “Ji bu Nnwọ m.

M ghulam Nda i tna.”

Mobu, o zi masi enine izi ke Chiokike kannu,

“M jjoburu i Nda,

i jjoburu Nnwọ m.”

⁶ Nga Chiokike neeziya Nnwọ a nu rime owa, o kaa, “Kpakara ele enine izi Chiokike kpomu a risi eli.”

⁷ Ka bu nhne Chiokike kwuru gbasiri ele enine izi, “Chiokike mernu ele enine izi a lele ruwhere,

ele izi a lele bekwnu neerne erne.”

⁸ Kòvu nhne gbasiri Nnwọ wam, Chiokike karu,
“Chiokike, ngadna eze i jaazi tim tòm,
Mkpara eli-eze i bu ikpe zi snam.

⁹ I whnurnu nhne oma n'anya, sno nhne ojo irno,
kam kparyaru, Chiokike, bu Chiokike i teru i mono ovu oso n'onu,
bita i nu hne kakwo kpakara ele ibne i.”

¹⁰ O kaa,

“Ji Jihova, i turu ntụ-eli owa hite nu mbom.
I ji aka i lawuru kpu oligwe.

¹¹ Kpakara be joowhu, kovu i jaazi okwnukokwnu.
Be jaaka buka lele iwo.

¹² I jaapiakota be lele iwo olu,
be jaagbanwo be lele ikpe,

kovu i zi kpa i zi nu mbom,
onu ogwnugwnu awha i jeebi ebi.”

¹³ O za enine izi obula ke Chiokike kannu,

“Daziri eli n'akarikwninga m
tem du nga me jaabita ele irno i
lele nhne i jootukwasi ochi i lawuru.”

¹⁴ Ele enine izi, kpakara be buo ele o ziyaru o yinu ele jeekehja oznohia aka sa?

2

Okne oznohia wam

¹ Kam kparyaru, a jigidne ezi oka wam a nurnu aka rikne, o zi be vume ai lele kpa mini noovume ogbo. ² O buru nu ikwu-onu ele enine izi kwuru gwuzosiri rikne, kpakara mmehie nu risi rikne nahjaru ogwo ernu awhnunwhnu kwesiri be, ³ ndaa kpa a jaagbanahoru, o buru nu a lewhuru okne oznohia hna kpa anya? O bu ke Nyenwe ai n'iwihuru a beru osno zni, ele nurnu a kannu ai nu o bu ezi oka. ⁴ Chiokike gbannu be akebne hite nu ernu elekema zi ichne ichne ke rikne, nu ernu ndu-ehni, nu ernu rikne zi ichne ichne. O gba masiri akebne nga o nyernu ele badnu nkesi ke Enine Nso lele kpa o masiri a.

Jizosi nu lele rumu nne a

⁵ Berere kwno, Chiokike bitage ele enine izi ele jaachi owa ke jaava, bu owa ke a nookwu oka a. ⁶ Kovu be kwuru n'otu hnenum n'okwukwo nso,
“Kini bu nhne badnu etekne bu, ke i naari oriri gbasiri a,
nu nnwo ke badnu ke i neelekota a?”

⁷ I mernu a o hietu eli mati karu ele enine izi.
I jiri igwugwu nu oson'anya kpusi a nu risi lele okpu-eze.

⁸ I mernu a nye risi kpakara nhne.”

Ka neegesi nu o za nhne o sigbasiri o bita nu mkpururu ochi a. Kovu kitna, a whnuge nu kpakara nhne ka zi nu mkpururu ochi a. ⁹ Kovu a whnurnu Jizosi, nye o mernu hietu eli mati karu ele enine izi. O jiri igwugwu nu oson'anya kpusi a nu risi lele okpu-eze kwnornu nu o nwurnu enwu. Hite n'oru Chiokike, o raturu enwu riro kwnornu kpakara badnu.

¹⁰ Chiokike nwe kpakara nhne, ya ke masiri kpakara nhne hite n'iknerna a. O mernu nhne kwesiri nga o mernu Jizosi zu ozu hite n'awhnunwhnu, ma o znohia agida rumu Chiokike, mee be snornu a kehja igwe n'igwugwu a. ¹¹ Kwnornu nu nye bitaru be nso nu ele be bitaru nso bu otu oro. Kam kparyaru, o sukwu be rumu nda a za nootu a iwhnerne. ¹² O karu,

“M jookwupiya rēwhna i n'esilawuru rumu nda m,
m jaaznarni i n'esilawuru ogbako Chiokike.”

¹³ Berere kwno,

“M jootukwasi a ovu,”
o kwu kwno,

“Le me nu rumu Chiokike nyernu m.”

¹⁴ Lele rumu o sukwuru vugwu anọ-ehni nu ọvna, Jizọsi ghoru badnu ke vugwu anọ-ehni nu ọvna ke nwernu rikne nwu ẹnwu, ma hite n'ẹnwu a, o megbu nye wam bu Ekwensu ke nwernu rikne ẹnwu, ¹⁵ ma o dọhia ele zi n'ohi kpakara budnu be n'ogwnu ẹnwu. ¹⁶ Kwnornu n'ezi, Jizọsi vage o yinu ele enine izi aka, ọvu rumu avnurnu Ebereham. ¹⁷ Kam kpayarụ, o zi mkpa Jizọsi nu lele rumu nda a nu apna ọbula, ma o buru nye risi arịohna ke nwernu mkpoma obirizi kwesiri ọkwnata ovu nu ruwhnu Chiokike, o buru masi nye mernu badnu nu Chiokike ziri n'udno hite nu ogbaru mmehie. ¹⁸ Kwnornu nu o taru awnwhnu nga be rnarnu a ọrnurna, o nwernu rikne yisinu ele be naarna ọrnurna aka.

3

Jizọsi kakwo Mozizi

¹ Kam kpayarụ, rumu nda m, ele zi nsọ, ele vu osukwu ikwu oligwe, anu ri ọri nhne gbasiri Jizọsi, nye izi, nu nye risi arịohna ke ọkwnata ovu ai. ² O bu nye kwesiri ọkwnata ovu nyee nye hohiaru a, lele kpa Mozizi buri nye be tukwasiri ovu nu kpakara ẹnna a n'oro Chiokike. ³ Jizọsi kwesiri o nwe igwugwu ke kakwo igwugwu Mozizi lele kpa nye wuru ọro nwernu igwugwu karu ọro o wuru. ⁴ Kwnornu nu kpakara ọro nwernu nye wuru a, ọvu Chiokike wuru kpakara nhne. ⁵ Mozizi, lele nnwo izi be kwesiri o tukwasi ovu nu kpakara ọro a, gbaru akabne nhne be jookwu nu ruwhnu. ⁶ Ọvu Karaịsi kwesiri ọkwnata ovu lele nnwo n'oro Nda a. A bu ọro a, o buru a bita mkpoma siri rikne ai, gwuzosi masi rikne nu nhne a neele anya a.

Ozukwa inwe ke rumu

Chiokike

⁷ Lele kpa Enine Nso karu,

“Tna, o buru nu anu nurnu nkoli a,

⁸ anu mee ovu anu si rikne,

lele kpa ele Izireli mernu nga be gwuzogidnenu Chiokike,
ige ọrnurna n'eli-ikpa.

⁹ Nga ele nda anu ọknani kparu m iru, kpahia m,
be whnurnu ẹnna m nri awha ẹnno.

¹⁰ Ovu weru m ehni kwnornu ebiri kam,
m kaa, ‘Mkpoma be noowhu apna,
be kwege o bita iwu m.’

¹¹ Kam kpayarụ, m ji m ovu owe ehni du risi, kaa,
‘Be jaabna hne me jeenye be ozukwa inwe.’ ”

¹² Rumu nda m, anya du anu eli, o za nye ọbula n'esilawuru anu ke jeenwe ovu mmehie ke kwe ekwe ke jeeme a o whoga nu hne Chiokike ke zi budnu zi.

¹³ Ọvu anu kwnagidne ibne anu hnebuo ọbochi be kwuru “Tna.” O za nye kwe aghigho ke mmehie mee ovu a si rikne megidne Chiokike. ¹⁴ Kwnornu nu o buru a jidne ọkwnata mkpoma a nwernu nu mbom du okwukwo, ai nu Karaịsi jeekeko nhne. ¹⁵ Lele kpa be gbaru n'okwukwo nsọ,
“Tna, o bu nu anu nurnu nkoli a,

anụ mékọ ovu anụ si rikne
lele kpa ele Izireli mernu nga be gwuzogidnernu Chiokike.”

¹⁶ Ndaa ele nurnu nkoli Chiokike mee risi rikne? O buo ele Mozizi hiri n'eli Ijipiti duha sa? ¹⁷ Ndaa ele Chiokike wesanu ovu ehni nri awha eno? O buo ele mehieru, bu ele iznu be dnarnu n'eli-ikpa? ¹⁸ Ndaa ele Chiokike duru risi nu be jaabna nu hne o jeenye be ozukwa inwe? O buo ele bnoge nsi? ¹⁹ A whnurnu nu be bnage hne o jeenye be ozukwa inwe kwnornu nu okwe ekwe be.

4

¹ Chiokike kweru aị mkwna o bna n'ozukwa inwe a, mkwna wam noogwuzo kwem, anu ngwa ma a tu ogwnu, o zi otu nyenum n'esilawuru anu ba adna nu o bna nu rime a. ² Kwnornu nu be znirni aị izi oma lele kpa be znirni be. Kovu izi be znirni be bnagene be nu nhne, kwnornu nu ele nurnu a jile okwnata ovu naahoru a. ³ Kitna aị ele kweru bnarnu n'ozukwa inwe a lele kpa Chiokike kwuru,

“M ji m ovu owe ehni du risi,

be jaabna hne me jeenye be ozukwa inwe.”

O kwuru ka, o bu n'ezi nu ernu wam kwolem kpa o turu ntu-eli owa. ⁴ O kwuru oka gbasiri obochi ke esau n'otu hnanum, “Chiokike zukwaru inwe n'obochi ke esau nu kpakara ernu a.” ⁵ Nu hnam kwno, o kaa, “Be jaabna n'ozukwa inwe m.”

⁶ A whnurnu nu ozukwa inwe zinu ele ke Chiokike. Kovu, ele nurnu izi oma wam nu mbom bnage n'ozukwa inwe wam kwnornu n'okwe ekwe be. ⁷ Chiokike bitaru obochi berere ele badnu ji naabna n'ozukwa inwe a, kwu a “Tna.” Nga agida awha whemernu, o hi n'onu Devidi kwu lele kpa o kwuru nu mbom,

“Tna, o buru nu anu nurnu nkoli a,

anu mee ovu anu si rikne.”

⁸ Kwnornu nu o buru nu Josua duru be bna n'ozukwa inwe, Chiokike bo kwule oka gbasiri obochi ozukwa inwe berere. ⁹ Ka neegesi nu ozukwa inwe berere zinu rumu Chiokike lele kpa Chiokike zukwaru inwe kpa o kekworu owa n'obochi ke esau. ¹⁰ Nye obula ke bnarnu n'ozukwa inwe ke Chiokike, noozukwa inwe nu kpakara ernu a lele kpa Chiokike zukwaru inwe n'ernu a. ¹¹ A yisi ehni ma a bnazne n'ozukwa inwe a, o zi nye obula ba adna kwnornu nu okwe ekwe lele kpa rumu Izireli dnarnu.

¹² Ikwu-onu Chiokike zi budnu nornusi ernu rikne. O zi buko kakwo amaogwnu ruwhnu lawuru. O nodubna, neekewa mkpuru ovu nu enine, ma okpukpu nu omio. O notupiya echiche ovu nu agwa ke badnu. ¹³ O za nhne be keru eke ke tugwaru otugwa n'anya Chiokike, kpakara nhne gbe anya n'anya nye wam a jaasa ajiji gbasiri ehni aị.

Jizosi bu nye risi arjohna

¹⁴ Hne a nwernu nye risi arjohna hna ezi kpa, nye beru osno zne nu ruwhnu Chiokike n'oligwe, Jizosi Karaisi Nnwọ Chiokike, a jidnesi okwuhia ke otukwasi ovu aị aka rikne. ¹⁵ Kwnornu nu a nwée nye risi arjohna ke nhne gbasiri aị za neemetu n'ovu, kovu a nwernu nye risi arjohna nye be kparu iru n'apna obula lele aị, kovu o mene mmehie. ¹⁶ Ngwa ma a gweru ovu siri rikne vadu ngadna oru ke Chiokike ma a nahia obirizi nu oru jeeyinu aị aka n'ige mkpa.

5

¹ Nye risi ariohna obula bu nye be hohiaru n'esilawuru ele badnu, be bita a ichne ma o dnasni anya badnu nu ruwgnu Chiokike, naakwanu be ariohna nu nkesi kwnornu mmehie. ² O nwernu rikne gweru ovu oma mesno ele nwee rikne nu ele maa nhne n'apna obula, kwnornu nu ya n'iwhuru a za rikne. ³ Kam kpayaru, o naakwa ariohna kwnornu mmehie ke a, nu ke ele berere. ⁴ O za nye gweru igwugwu o chni ehni a nye risi ariohna, kovu nye Chiokike sukwuru lele kpa o sukwuru Eroni. ⁵ Kpam masi, Karaasi nyege ehni a igwugwu ke nye risi ariohna. Kovu Chiokike kwuru nhne gbasiri a, "I bu Nnwọ m,

M gholam Nda i tna."

⁶ Chiokike kwu kwno nu hne berere, "I bu nye ariohna okwnukokwnu, n'ahiri ke Mekizedeki."

⁷ Nga Karaasi zi budnu n'owa, o ji okne ekwna nu anya-mini rjo aririo a n'okpukpe nyee Chiokike, bu nye nwernu rikne o dohia a n'enwu. O nuru okpukpe a, kwnornu nu o gwednarnu ehni a eli. ⁸ O bu n'ezi nu Jizosi bu Nnwọ Chiokike, kovu, o muhiaru obno nsni hite n'awhnuwgnu o taru. ⁹ Nga be mernu a o ziri snam, o ghoru nye risi oznohia okwnukokwnu ke kpakara ele joobno nsni. ¹⁰ Chiokike mernu a o buru nye risi ariohna n'ahiri Mekizedeki.

Odnahala aznu

¹¹ A nwernu agida nhne a jookwu gbasiri Karaasi nye risi ariohna n'ahiri Mekizedeki, kovu a jookwu a kwnornu nu anu jeenwe rikne ghoia be. ¹² Kitna, anu kwesiri o buru ele jeezni nhne, kovu o zi koriri mkpa be neezni anu nhne mbom ke ikwu-onu Chiokike. O buru nu mini-remu bu nhne anu zi koriri nonon, o buo wiri siri rikne. ¹³ Kwnornu nu nye obula ke nonon mini-remu bu watakiri, o nwee rikne mahia nhne oma nu nhne buo oma. ¹⁴ Wiri siri rikne bu ke ele soru oso, bu ele be znurnu o mahia nhne zi ichne nu hne nhne oma nu nhne ojo zi.

6

¹ Ngwa ma a zne ruwgnu, a sigbasi iznizni mbom ke Karaasi zne nu ozu ozu, a zoma o tu ntu-eli otuhnasna nu mmehie berere hite n'ome nhne ke neegweya enwu, kweru nu Chiokike. ² Ka bu iznizni ke owu mini nu ke obniakwasi aka nu risi, nu ke ohi n'enwu lizo, nu ke ikpe zi okwnukokwnu. ³ Chiokike kwe, a jeeme nhne ka. ⁴ O bu nhne kwé omume nu ele mahiaru iwhne ke Chiokike dnahala, jeehiehna, bu ele raturu nkesi oligwe riro, bu ele kehjaru igwe nu rime Enine Nso. ⁵ Ele ka bu ke raturu nhne oma ke ikwu-onu Chiokike riro ya nu iknernema ke owa ke jaava, ⁶ be hi nu ya dnahala. O bu nhne jeeke omume o kwuhnaya be, o nu lele be nookpogidne Nnwọ Chiokike n'olu ogba berere, naakpasi a iwhnerne nu ruwgnu ohna.

⁷ Eli ke nwornu mini ke noozokwasi a, naamipiya mkpuru ke bnannu ele ekwu iru, o nahia ngozi Chiokike. ⁸ Kovu eli ke nooru igwnu nu akikara bnage iru obula. Be jovu a onu, n'ipne-aznu, bekwnu jeerne a.

⁹ Kovu ele me whnurnu n'anya, o bu n'ezi a nookwu kpa, a tukwasiri ovu nu nhne kakwo mma gbasiri anu, bu ngozi ke oznohia nu mmehie. ¹⁰ Chiokike za neeme nhne ojo. O jeechezu ernu anu ya nu owhnun'anya anu gesiri rewhna a, zi koriri neegesi hne ele ke Chiokike zi. ¹¹ A noopio ma nye obula mee koriri kpa mdu okwukwo, ma olile anya anu ziri kwem. ¹² A piole anu buru ele ime-mgwu, kovu anu nu lele ele kweru ekwe nwe masi ndidi tem du o nahia mkwna Chiokike kweru.

Mkwna Chiokike zị kwem

¹³ Nga Chiokike kweru Ebereham mkwna, o jiri ẹhni a dụ risi kwnornu nụ ọ zá nye berere kakwo a. ¹⁴ Ọ kaa, “N’ezi ọka, m ịọgozi ị, nyee ị ọbuba masi.”

¹⁵ Ebereham jiri ogologo nkasi ovu nwehịa mkwna wam Chiokike kweru a.

¹⁶ Ele badnụ neeji nye kakwo be dụ risi, neemesi ọka be rikne, kam buru mbimambi ọka nụ ọdogbuta. ¹⁷ Chiokike, ma o gesi ele jeekehịa mkwna, nụ ọ jáagbanwo mkwna wam, jiri rẹwhna a dụ risi. ¹⁸ Chiokike nyernu aị mkwna a nụ ọ dụ risi a, nhne lawwuru ka gbánwo agbanwo kwnornu nụ Chiokike jáagha aghalaghala, aị ele gbaznenu jigidne olile anya ke zị nụ ruwhnu aị aka ọ zị inwe gwụ aị. ¹⁹ A nwernu olile anya ka lele nkno ke mkpuru ovu, ke zị jii nụ kwem, ke dubnarnụ aị n’aznụ ikpe obnosni nụ rime hne zị nso, ²⁰ hne Jizọsi beru aị ọsno bnazne, buru nye risi ariọhna ọkwnukokwnu n’ahịri Mèkizedeki.

7

Mèkizedeki, nye ariọhna

¹ Mèkizedeki ka bụ eze Salẹm, nye ariọhna ke Chiokike ke Kakwo Nhne Dum Olu. O zuteru Ebereham nga o hiri ọgwu ke o gburu ele eze neehieha, ọ gozi Ebereham. ² Ebereham nyee a otu nga nụ nri nga kpakara nhne o gweyaru. Rẹwhna a ke mbom bụ “Eze Ome Mma,” ke ẹbo bụ “Eze Salẹm,” ke bụ “Eze Udno.” ³ Ọ zá ọtnutnu gbaka gbasiri nda a mọbu nne a, mọbu avnurnu a, ọmumu a, mọbu ẹnwu a, lele Nnwọ Chiokike, ọ bụ nye ariọhna ọkwnukokwnu.

⁴ Le nye kwu ka, ke nda aị Ebereham nyegarụ a otu nga nụ nri nga kpakara nhne ọ luhiaru n’ọgwu. ⁵ N’ezi ọka, iwu karụ rumu Livaị ele ariọhna nahoru rumu nda be otu nga nụ nri nga. Ọ bụ n’ezi nụ be bụ rumu Ebereham. ⁶ Kọvu Mèkizedeki híge nụ avnurnu Livaị, kọvu ọ nahoru Ebereham otu nga nụ nri nga, gozi masi nye wam nahiaru mkwna Chiokike. ⁷ N’ezi, nye wam ke goziri kakwo nye wam ọ goziri. ⁸ Hna, badnụ etekne ke ịonwu ọnwu nanarnụ otu nga nụ nri nga. Kọvu hne berere, Mèkizedeki nye be gbaru akebne nụ ọ jaazi tem nanarnụ otu nga nụ nri nga. ⁹ A jaakaa nụ nga Ebereham kwuru otu nga nụ nri nga, nụ Livaị nye nanahoru otu nga nụ nri nga kwuru ke a masi nụ rime Ebereham, ¹⁰ kwnornu nụ Livaị zị nụ rụwho Ebereham nda a nga Mèkizedeki zuteru Ebereham.

Jizọsi bụ nye ariọhna

lele Mèkizedeki

¹¹ Be nyernu ele Izireli iwu hite n’ele ariọhna Livaị. Ọ buru nụ iwu ke mernu rumu Livaị buru ele ariọhna mernu badnụ zu ozu, ọ zá mkpa nụ nye ariọhna berere jaava n’ahịri Mèkizedeki, bụo n’ahịri Erọni. ¹² Kwnornu nụ kpa be gbanwornu ele ariọhna, kpan masi bụ kpa be jiri gbanwo iwu kam. ¹³ Nye a nookwu ọka bụ Nyenwe aị, nye hiri n’avnurnu berere, ọ zá nye ọbula ke hiri n’avnurnu kam bụ nye ọkwa ariọhna. ¹⁴ A magwu nụ Nyenwe aị hiri nụ avnurnu Juda whayụ, bụ ele Mozizi kwúge nhne ọkwa ariọhna gbasiri be.

¹⁵ Ka dnornu aị anya nkarị nkarị, kwnornu nụ nye ariọhna berere whayaru lele Mèkizedeki. ¹⁶ Ọ bụo nye ariọhna hite n’iwu ke osnusno ọmumu ke badnụ, kọvu ọ bụ nye ariọhna hite nụ iknernema bụdnu ke kwó okwo. ¹⁷ Kwnornu nụ ọkwukwo nso karụ kpa, “Ị bụ nye ariọhna ọkwnukokwnu, n’ahịri Mèkizedeki.”

¹⁸ Be sigbasiri iwu ọknani kwnornu nụ ọ zá rikne, ọ bnáge iru ọbula, ¹⁹ kwnornu nụ ọ zá nhne ke iwu mernu ozu ozu. Kọvu a nwernu olile anya

ke ka mma ke a jeeji vadu Chiokike ndundu. ²⁰ Chiokike duru risi gbasiri a, ele berere buru ele arìohna hne be dúge risi. ²¹ Jizòsi bú nye arìohna Chiokike dunnu risi, kwu masi nhne gbasiri a, “Jihova duru risi,

ò jáalahna aznú,
‘Í bú nye arìohna òkwnukokwnu.’ ”

²² Kwnornu òdu risi ka, Jizòsi bú mbimambi ke ògba-njò-èhni ke kakwo mma.

²³ Ele arìohna wam zì agìda kwnornu nù be nwurnu ònwu ke mernu be nwée rikne dazìgidne lele ele arìohna. ²⁴ Kòvu Jizòsi zì búdnu òkwnukokwnu, èrnu ke nye arìohna a zá naagbanwo agbanwo. ²⁵ Kam kpayaru, o nwernu rikne ò znòhia kpm kpm bú ele hiri n'aka a vakwnusi Chiokike, kwnornu nù ò zì búdnu òkwnukokwnu nòorionu be arìrio nù ruwhnu Chiokike.

²⁶ A nwernu nye risi arìohna nù kpa, nye zì nsò, nwée ntùbo, nye mmehie zìla nù rime, nye zì ichne hne ele badnú ele mmehie zì, nye be gwelizòru olu kakwo kpakara oligwe. ²⁷ Jizòsi nùna lele ele risi arìohna ele berere, ò zá naakwa arìohna kpakara òbochi kwnornu mmehie ke a nù ke ele Izireli. Kòvu ò kwarnù otu arìohna kpòì ke zuru òhna nga o gweru èhni a kwa arìohna. ²⁸ Kwnornu nù iwu mernu ele badnú ele zúge ozu ele risi arìohna, kòvu ikwu-ònu wam Chiokike jiri dù risi ke sno iwu wam n'aznú mernu Nnwò wam nye zuru ozu òkwnukokwnu.

8

Jizòsi bú nye risi

ògba-njò-èhni ikne

¹ Ka bú risi kpakara nhne a nookwu, a nwernu nye risi arìohna nù kpa, nye dazì n'akarikwnunga ngadna eze Chiokike n'oligwe. ² Nye arìohna nù kpa zì nòornu èrnu nye arìohna nù Hne Kakwo Nsò n'oligwe, bú ezi Òro-Èka Nsò ke Nyenwe àì wuru, ò búla badnú. ³ Nye risi arìohna obula jaakwa arìohna nù nkesi nù ruwhnu Chiokike, ò zì mkpa nù nye ka jeenwerìri nhne o jeeji kwa arìohna. ⁴ Ò buru nù ò zì n'òwa, ò jóobu nye arìohna rìà rìà, kwnornu nù agìda ele arìohna zì ele naakwa arìohna lele kpa Iwu Mozizi kwuru. ⁵ Be neezne izi n'Òro Nsò ke nhne atù lele ke zì n'oligwe. Lele kpa Chiokike kannù Mozizi nga o noowu Òro-Èka Nsò, “Whnú nù i mernu kpakara nhne lele kpa be gesiri ì be n'olu rugwu.” ⁶ Kòvu èrnu òkwa arìohna ke Jizòsi kakpa ke ele rnurnu èrnu nù mkpururu iwu òknani. Ògba-njò-èhni ke ò gbarù n'esisilawuru Chiokike nù ele badnú kakwo mma, kwnornu nù o gwuzogwu n'olu mkwna ke kakwo mma.

⁷ Ò buru nù ògba-njò-èhni ke mbòm zuru ozu, mkpa ke èbo be znéne akpa àì.

⁸ Kòvu Chiokike whnurnu nù ele badnú zúge ozu, ò kaa,

“Òbochi vawa, bú nhne Jihova kwuru,
nga me nù òro Izireli nù òro Juda,
jaagba njò-èhni ikne.

⁹ Ò jóonu lele njò-èhni,
me nù ele nda be gbarù,
n'òbochi me jiri be n'aka m
dòhia be n'èli Ijipiti,

be kwnátala ovu nù njò-èhni wam me nù be gbarù,
m lemernu m be anya,
bú nhne Jihova kwuru.

¹⁰ Kìtna, ka bú njò-èhni me nù ele Izireli jaagba
nù òbochi ke jaava, bú nhne Jihova kwuru.

M jeeyisi iwu m nù rime echiche be,
 m jaagbakwasì be n'olu mkpòma be,
 m jòoburu Chiokike be,
 be jòoburu ele ke m.

11 Q zá nye n'esilawuru be ke jeezni ibne a,
 mòbu kanù nwene a, 'Mahija Jihova,'
 kwnornu nù kpakara be jaamahija m,
 hite nù nye zì matì dù nye ezi.

12 M jaagbarunu be ogahie be,
 m jéechenwanya mmehie be berere."

13 Hne o nookwu óka ogba-njò-èhni ikne, Chiokike mernu ma ke mbòm zìri óknani, nhne óbula mernu óknani jòodoka ódoka, whume masì.

9

Okpenu Chiokike n'owa

1 Ógba-njò-èhni ke mbòm ke Chiokike nù rùmu Izirèli gbarù nwernu iwu osnusno okpukpe n'oro nsò ke ówa.

2 Be wuru óro okpukpe ke mbòm ke bù hne zì nsò. Nù rime ónu óro ke mbòm, nhne zì nù rime a bù nhne be òbta tónji nù ikpechi nù brèdi arìohna Chiokike.

3 N'aznù ikpe obnosni ke ébo bù hne be kwu Hne Kakwo Nsò. 4 Nhne zì nù rime a bù ójo golu ke isensi, nù Igbe Ógba-Njò-Èhni be wòru golu. Nù rime igbe wam, nhne zì a bù otu ite golu mana, nù mkpara Eròni ke warù ókwukwo nù mbadamba akaworugwu lawùru ke be gbakwasìri iwu wam n'olu be.

5 N'olu igbe, ele enine izi be wùru ówu zì igwugwu be kwu Cherubim gbasarù akankwu be kpusnirni ikpechi oru. A jéenwe rikne kòwa kpa be kítna.

6 Nga be òbta kworu kpakara nhne, ele arìohna naabna nù hne zì nsò kpakara óbochi ñòornu èrnu be. 7 Kòvu okwolem nye risi arìohna naabna nù Hne Kakwo Nsò n'aznù ikpe obnosni wam otu mgba n'awha. O jeeji óvnarna ke o jeeji kpusni mmehie ke a nù mmehie ele Izirèli mernu nù óma ama.

8 Enine Nsò neegesi kpa Óro-Èka Nsò ke mbòm nù omen'èli a gwuzo kòriri, apna be jeeji naabna nù rime Hne Kakwo Nsò mesnirni emesni. 9 Ka bù nhne neegesi n'ige ka, nù nkesi nù arìohna be jiri kwanù Chiokike arìohna jéenwe rikne mee ele neegweya nkesi arìohna zu ozu. 10 Ka bù wiri nù manya nù mmemem ke ósnusna, kpakara omen'èli ele ka bù nhne anya ñòowhnu jòogwuzo tem dù ige Chiokike jaagbanwo be.

Óvnarna Karaìsi

11 Kòvu Karaìsi varù lele nye risi arìohna nhne ke ka mma ke zì hna, Óro-Èka Nsò ke ó ñòornu èrnu nù rime a kakpa, zu masì ozu. Q búo ke be jiri aka wu, ó búo ke be keru eke n'owa ka. 12 Nga Karaìsi bnaznèrnu nù rime Hne Kakwo Nsò, ó bnarnù otu mgba kpò. O jìle óvnarna owu mòbu ke nnwò ehni kwa arìohna, kòvu o jì óvnarna ke a gbahija kpakara aì ókwukokwunu.

13 Óvnarna owu nù ehni nù nnwò ehni nù rètnu ke be wekwasìri ele zìla rìchna mernu be zìri rìchna n'olu èhni. 14 Q kò bùru óvnarna Karaìsi, nye hiri n'Enine Nsò ókwukokwunu gweru èhni a kwa arìohna nwée óru nù ruwhnu Chiokike, jòosnusnama akònichè aì whòga n'èrnu ójo ke jaakpaya ènwu, ma a kpenu Chiokike ke zì bùdnu.

15 Kam kpayarù, Karaìsi jiri bùru nye agbata ke ogba-njò-èhni ikne, ma ele Chiokike sukwuru nwehija mkwna o kehija nhne kwó okwo. Kwnornu nù ó nwùrnu ènwu ma ó zì kpa ó gbahija be nù rime awnhùwhnu ke mmehie be mernu nù mkpururu ogba-njò-èhni ke mbòm.

¹⁶ Hne iwu oke mkpe zị, be jeegesiri nụ nye wam gbarụ a nwụrnu ọnwu. ¹⁷ Kwnornu nụ iwu oke mkpe bụ nhne etekne hne nye gbarụ a zị bụdnu, kọvu ọ jaabna n'ernu nga nye gbarụ a nwụrnu ẹnwu. ¹⁸ Ka bụ nhne kpayarụ nụ ọgba-njọ-ẹhni ke mbom jiri ọwusi ọvnarna gwuzosiri rikne. ¹⁹ Kwnornu nụ nga Mozizi kannụ ele Izireli kpakara nhne iwu wam kwuru, o gweru ọvnarna nnwọ ehni gwagidine a mini, gweru hisopu nụ wuulu ihie whesi n'okwukwo iwu wam nụ kpakara ele badnụ. ²⁰ Ọ kaa, "Anụ bno nsnị, ka bụ ọvnarna ọgba-njọ-ẹhni ke anụ nụ Chiokike gbarụ, anụ bita a." ²¹ Kpam masị, o whesiri Ọro-Eka Nsọ ọvnarna nụ kpakara agbụgba nụ nhne be ji zne izi. ²² N'ezị ọka, ọ gwarnnụ matị ọvnarna mee kpakara nhne ziri snam n'iwu, kwnornu nụ hne be wūsage ọvnarna, ọgbaru mmehie zila.

Arịohna Karaịsi noovume mmehie

²³ Kam kpayarụ, Ọro-Eka Nsọ ke ọwa ka nụ kpakara nhne zị nụ rime a, bụ oiyi nhne zị n'oligwe, bụ nhne be jeeji ọvnarna nọosnu, kọvu nhne ke oligwe n'iwuhuru a piuru arịohna ke kakwo mma karụ ọvnarna anọhia. ²⁴ Kwnornu nụ Karaịsi bnáge nhne zị nsọ be jiri aka wu, ke bụ oiyi ke ọkwnamarna nhne. Kọvu ọ bnazernu oligwe hne o gwuzo nụ ruwhnu Chiokike nụ risi aị. ²⁵ Nye risi arịohna ele Ju naabna Hne Kakwo Nsọ otu mgba n'awha gweru ọvnarna anọhia. Kọvu Karaịsi znége o ji ẹhni a kwa arịohna agida ige. ²⁶ Ọ bụru kpam, Karaịsi znernu ata awnhnūwhnu agida ige hite n'ọpanizo okike ọwa. Kọvu ọ whūyaru otu mgba kpọi kwnornu aị n'okwukwo ige ka, gweru ẹhni a kwa arịohna ma o vume mmehie. ²⁷ Ka bụ ezi ọka, badnụ jọonwuriri otu mgba, omekwo, ikpe Chiokike sno a. ²⁸ Kpam masị, be jiri Karaịsi kwa arịohna otu mgba o vume mmehie agida ele badnụ, ọ jaava ke mgba lawwuru znọhia ele neele anya a hne mmehie zila a.

10

Karaịsi kwarụ arịohna zuru ọhna otu mgba

¹ Iwu wam bụ enine nhne ọma ke jaava, ọ búo nhne wam, kam kpayarụ, o nwée rikne hite nụ arịohna ke be naakwa ige ọbula mee ele naava ọ kpọ risi ẹli zu ozu. ² Ọ bụru nụ ele neekpenu Chiokike zị rịchna nụ rime ovu, ikpe mmehie ba mána be. Kpakara ọkwa arịohna znernu okwome. ³ Kọvu kpakara arịohna wam bụ nhne ke neechenwanyanụ be mmehie be hite n'awha du n'awha. ⁴ Kwnornu nụ ọvnarna ehni nụ owu nwée rikne vume mmehie.

⁵ Kam kpayarụ nga Karaịsi varụ n'ọwa, ọ karụ,
"Arịohna nụ nkesi ruwhnu ọma másige i,

kọvu i bitannu m anọ-ẹhni o bnonu i nsnị.

⁶ Ovu zá nọoso i n'ọnu

kwnornu arịohna ọkporme bẹkwnu mọbu arịohna mmehie.

⁷ M kaa, 'Chiokike, le, m valẹm

o mee nhne i piuru me mee,

lele kpa be gbarụ nhne gbasiri m n'okwukwo nsọ.' "

⁸ Ke mbom, ọ karụ, i piole arịohna nụ nkesi ruwhnu ọma, mọbu arịohna ọkporme bẹkwnu mọbu arịohna mmehie, ọ bụ n'ezị nụ iwu wam karụ be mee kpam. ⁹ Ọ kaa, "Chiokike, le, m valẹm o mee nhne i piuru me mee." O gwemernu nhne ke mbom ma ọ zị kpa o gwuzote nhne ke ẹbo. ¹⁰ Kwnornu nụ Jizọsi Karaịsi mernu nhne Chiokike piuru o mee, ọ snusnamarnu mmehie aị hite n'arịohna ke o jiri ẹhni a kwa otu mgba ke zuru ọhna. ¹¹ Nye ọkwa

arjohna obula noogwuzo kpakara obochi nornu ɛnu a, naakwa otu arjohna agida ige. Kovu kpakara arjohna ka nwée rikne noovume mmehie. ¹² Kovu nga nye arjohna ka kwaru arjohna ke zi okwnukokwnu kwnornu mmehie, o daziri ɛli n'akarikwnunga Chiokike. ¹³ Hite n'ige wam, o zi neese ige Chiokike jaabita ele irno a lele nhne ogbakwasi ochi a. ¹⁴ Hite nu otu arjohna, o mernu ele zi snam hite nu mmehie zu ozu okwnukokwnu.

¹⁵ Enine Nso naagbanu ai akebe ne ka hite nu nhne o kwuru nu mbom,

¹⁶ “Ka bu njo-ehni ke me nu be jaagba,
n'obochi ke jaava, bu nhne Jihova kwuru,
m jeeyisi iwu m nu rime ovu be,
m jaagbakwasi be n'echiche be.”

¹⁷ O kaa kwno berere,

“M jeechenwanya aruru-eli be,
nu mmehie be berere.”

¹⁸ Kitna, o gbarunnu be kpakara mmehie be, arjohna berere za kwnornu mmehie. ¹⁹ Kam kpararu, rumu nda m, a nwernu ovu siri rikne o bnazne nu hne Kakwo Nso hite n'ovarna Jizosi. ²⁰ O gbamannu ai apna ikne ke zi budnu hite n'ikpe obnosni wam ke bu ano-ehni a. ²¹ A nwernu nye risi arjohna ke kakwo, nye neelegidne oro Chiokike anya. ²² Ngwa ma a gweru mkpoma zi richna nu ezi okwnata ovu, nu ovu ikpe mana vakwnusi Chiokike, ya nu ehni be jiri mini zi richna snusnama. ²³ Ngwa ma a knetasi olile anya ke okwnata ovu ai aka rikne, kwnornu nu nye kweru ai mkwna jaabita mkwna o kweru.

²⁴ A gbalii mee nhne joovulizo owhnun'anya n'ovu ibne ai hite n'ornu ɛnu oma. ²⁵ A ghasa ogbako rumu nda n'otu lele kpa agwna ele badnu neeme. Kovu a kwnagidne ibne ai ke kakwo kpa obochi wam naava ndundu.

²⁶ O buru nu a jaazi koriri neeme mmehie hne a nuru ezi oka wam, o za arjohna berere be jaakwa kwnornu ai. ²⁷ Kovu nhne ke gwnarnu bu olile anya ke tu ogwu ke ikpe, ya nu ke okne bekwnu ke jeerne ele neeme gidne Chiokike. ²⁸ Nye obula ke dnarnu Iwu Mozizi nwurnu ɛnu hne badnu lawuru mibu eto gbagidnenu a akebe ne, be donnu a obirizi. ²⁹ Anu le kpa ikpe wam jaazi rikne bu awhnwuhnu nye wam jaata bu nye lednarnu Nwo Chiokike anya, nye kpoge ovnarna ogba-njo-ehni ke Chiokike nhne, ke snusnamarnu mmehie a, nye lednarnu Enine Nso ke oru anya. ³⁰ Kwnornu nu a magwu nye karu, “Mawa nwe mmegwnahja, m jeemegwnarnu.” Jihova kwuru berere, “Jihova jeekpe ele ke a ikpe.” ³¹ O bu nhne tu ogwu o dnabna n'aka Chiokike ke zi budnu.

³² Anu chenwanya obochi ele ke wheru ewhe kpa anu snurnu ovu kpa iwhne Karaisi mukwasiri anu nu rime kpakara awhnwuhnu. ³³ Agwna ige anu buru ele be kpari iwhnerne n'ohna, ige berere anu dasiri ele berere be neeme gbu emegbu n'ikwnu. ³⁴ Anu donnu ele zi n'ikelu obirizi. Nga be nahuru anu nhne anu nwernu, ovu sora anu n'onu kwnornu nu anu magwu nu anu nwernu ekwnu ke jaazi okwnukokwnu n'oligwe.

³⁵ Anu tuwhu ovu osi rikne anu, o jeenwe ogwo ɛnu zi agida. ³⁶ Anu snuta ovu ma anu nwernu rikne mee nhne Chiokike pioru, nahja masi nhne o kweru nu mkwna. ³⁷ Kwnornu,
“Ige mati,

nye wam jaava bu nye jaava, o jooqbu okwnu.

³⁸ Kovu, nye mee mma ke m jeehi n'okwnata ovu ziri budnu,
o buru nu nye obula lahana aznu,
nhne gbasiri a joooso m ovu n'onu.”

³⁹ Kọvu a bụo ele naalahna aznụ, whu etekne, a bụ ele kweru dụ n'ọznohia mkpuru ovu.

11

Ele dikne ke ọkwnata ovu

¹ Ọkwnata ovu bụ ọdnabnenu nụ nhne a neele anya, nụ ọtukwasi ovu nụ nhne ke a whnúge anya zị. ² Hite n'ọkwnata ovu, ele gbaka nahjaru ruwhnu oma n'aka Chiokike.

³ Hite n'ọkwnata ovu, a ghọhiaru nụ Chiokike jiri ikwu-ọnu a ke ọwa, ke kpararu, nhne a nọwhnu anya hi nụ nhne a whnúge anya whuya.

⁴ Ebeli jiri ọkwnata ovu kwanụ Chiokike arịohna ke ka arịohna Keni nwene a mma. Hite n'ọkwnata n'ovu a, Chiokike gbaru akebne nụ ọ bụ nye mee mma kwnornu nụ Chiokike nahoru nkesi a. Hite n'ọkwnata n'ovu a, ọ zị kọriri nookwu ọka ọ bụ n'ezị nụ ọ nwurnu ọnu.

⁵ Hite n'ọkwnata ovu, Inoku nwuna ọnu, kọvu Chiokike kwururu a nụ bụdnu, be whnúna a, kwnornu nụ Chiokike kwururu a. Kọvu sụ Chiokike kwururu a, be gbaru akebne a nụ o mernu nhne sọru Chiokike ovu n'ọnu.

⁶ Hne ọkwnata ovu zila, be nwée rikne mee nhne jọoso Chiokike ovu n'ọnu. Kwnornu nụ nye jaavakwnusi Chiokike jeekweri nụ Chiokike zị, nụ ọ bụ nye nọkwu ele nọpiosi a rikne ọgwo ọnu.

⁷ Hite n'ọkwnata ovu, Noa turu ọgbo nga Chiokike dọru a aka nụ nsnị nhne ke zị nụ ruwhnu, ọ whnúna anya, ọ tị ọgbo o jiri znọhia ele ọro a. Ọ marnu ọwa ikpe, kehja ome mma hite n'ọkwnata ovu.

⁸ Hite n'ọkwnata ovu, Ebereham bnornu nsnị nga Chiokike sukuru a zne ẹli ke o jeekehja nụ mkwna, ọ whoga neezne hne ọ máa. ⁹ Hite n'ọkwnata ovu, o wuru n'ẹli Chiokike kweru a mkwna lele nye izne. O wuru n'oro-eka, ya nụ Aziki nū Jekọpu, ele ya nū be kehjaru otu mkwna wam. ¹⁰ Kwnornu nū Ebereham neele anya ẹli ke nwernu ntụ-ẹli, ke Chiokike bụ nye nka nū nye wuru a.

¹¹ Hite n'ọkwnata ovu, Sera nahjaru rikne ọ tị rime nga o wheru ige, ọ bụ n'ezị nū o nwée nnwọ* kwnornu o karu nū ọ bụ nye kwesiri ọkwnata ovu bụ nye kweru mkwna. ¹² Hite n'otu badnụ ka, Ebereham, ọ bụ n'ezị ọ nū lele nye nwurnu ọnu, hne avnurnu a hna lele mbọ ke oligwe nū lele rịzna ke zị nū ngeri osimini hna ke nwée ọnu ọgwngwnu.

¹³ Kpakara ele ka nwurnu nū rime ọkwnata ovu. Be nahjage nhne Chiokike kweru mkwna, kọvu be whnurnu be hite nū hne zị ikere, gweru be, kwuhja nū be bụ ele izne nū ele neewhe ewhe n'owa. ¹⁴ Nga ele badnụ nookwu kpa, ka neegesi nū be neele anya ẹli ke aka be. ¹⁵ N'ezị ọka, ọ buri nū be naari ọriri gbasiri ẹli ke hiri whuya, be znernu alahna aznụ. ¹⁶ Kịtna, be neele anya ẹli ke ka mma, ẹli ke oligwe. Kam kpararu, iwhnerne zá neeme Chiokike ma be sukwu a Chiokike be, kwnornu nū ọ bitannu be otu ẹli.

¹⁷ Hite n'ọkwnata ovu, Ebereham gweru Aziki kwa arịohna nga Chiokike kparu a iru. Nye wam nahjaru mkwna wam jiri otu nnwọ kpoi o nwernu kwa arịohna. ¹⁸ Ọ bụ n'ezị nū Chiokike karu, “Hite nū Aziki, i jeenwe agida rumu.” ¹⁹ Ebereham kweru nū Chiokike nwernu rikne mee Aziki hi n'ẹnwu lizọ, n'ezị ọka, ọ nahoru nnwọ a lele nye hi n'ẹnwu lizọ.

²⁰ Hite n'ọkwnata ovu, Aziki goziri Jekọpu nū Iso, nookwu ọka gbasiri ngọzi ke zị nū ruwhnu. ²¹ Hite n'ọkwnata ovu, Jekọpu goziri rumu Josefu lawuru nga ọ nọnuw ẹnwu. Ọ dnabnenu nū mkpara a kpo risi ẹli nyee Chiokike.

* **11:11** mọbu hite n'ọkwnata ovu, Ebereham ghọru nda, ọ bụ n'ezị o mernu okno badnụ, Sera n'iwuhuru a nwée nnwọ

²² Hite n'okwnata ovu, Josefu nga o nnonwu enwu kwuru nhne gbasiri okwnehala ke rumu Izireli n'eli Ijipiti, nyee be iwu gbasiri okpuku a.

²³ Hite n'okwnata ovu, ele murnu Mozizi tugwaru a enwa eto kwnornu nu o bu nnwo zi ichne, ogwnu iwu eze tula be.

²⁴ Hite n'okwnata ovu, Mozizi, nga o sopiyaru nu badnu, kwéle be sukwu a nnwo adna Fero. ²⁵ O snornu rumu Chiokike ta awnwhnu kanu a mma kakwo o nwe ovu oso n'onu ke mmehie ige mati. ²⁶ O gwnurnu nhne iwghnerne ke Karaisi nhne zi okne onu ahia kakwo kpakara ekwnu ke Ijipiti, kwnornu nu o neele anya ogwo ennu ke zi nu ruwhnu. ²⁷ Hite n'okwnata ovu, o sigbasiri eli Ijipiti, o tula ogwnu ovu owe ehni ke eze, kwnornu nu o gwuzoru kwem lele nye whnurnu Chiokike wam be whnu anya, anya.

²⁸ Hite n'okwnata ovu, o miteru Iriri Ogawhe nu onarna be wesaru ma enine izi enwu wam ke gburu kpakara nnwo mbom be murnu gharu o gbu nnwo mbom ele Izireli. ²⁹ Hite n'okwnata ovu, rumu Izireli wheru Osimini Ihie lele eli etekne, nga ele Ijipiti pioru ma be whe, mini riri be.

³⁰ Hite n'okwnata ovu, oghiri mkpo Jeriko dnarnu, nga ele Izireli gbaru a gburugburu obochi esau.

³¹ Hite n'okwnata ovu, nwerinya ewhere Rehabu ziri budnu, be gbukotala ya nu ele irno Chiokike, kwnornu nu o tugwaru ele znenu o nyokahia eli wam.

³² Ndaa nhne me jookwu, kwnornu nu ige zila me jookwu nhne gbasiri Gidioni, nu Baraki, nu Samsini, nu Jefita, nu Devidi nu Sameli, nu kpakara ele owhnurninya. ³³ Ele hiri n'okwnata ovu lugbu eli-eze, rnu ennu oma, nahia mkwna, kpusni onu odum, ³⁴ kpachni bekwnu noonwu onwu, gbanahoru ama-ogwnu, be nwée rikne, kovu be ghoru ele dikne, ele dikne n'ogwnu, chihala ele ogwnu eli berere. ³⁵ Ele rinya nahiaru ele ke be hiri n'enwu lizo. Be taru ele berere awnwhnu, kovu be kwéle be dohia be, ma be lizo n'enwu ke ka mma. ³⁶ Be mernu ele berere nhne rumu, pnja be hna, owe, be knernu ele berere eriri, yisi be n'ikelu.

³⁷ Be turu be akaworugwu, be kwobiri be ebo, be jiri ama-ogwnu gbu be, be woru akpuko owu nu atnurnu gbaghari, be ghó ele mboni, be kpakna be ehni, megidne be.

³⁸ Ele owa kwésile ele ka. Be gaghari lele ele nwée oro n'eli-ikpa nu rugwu mati, be wuru nu rime mkpewu nu onunu eli.

³⁹ Kpakara ele ka nwernu onutnu oma kwnornu n'okwnata ovu be, kovu be nahijage mkwna wam. ⁴⁰ Chiokike bitannu ai nhne ka mma. Chiokike mernu ma ai nu be zukota, ma a buru ele zuru ozu n'otu.

12

Chiokike naapnja rumu a nhne

¹ Kam kpayaru, hne a nwernu agida ele akebbe gbaru ai gburugburu, a tuwhu kpakara nhne ke noobnosni ai nu mmehie ke naatakwnusi n'ehni ai, ma a gweru okasi mkpoma gba eso ke zi ai nu ruwhnu. ² A neelegidne Jizosi anya, nye turu ntú-eli nu nye mekwakworu okwnata ovu ai. Nye kwnornu ovu oso n'onu ke zi a nu ruwhnu li nhne igbugbu ke ogba, gweme iwghnerne, o daziri eli kitna n'akarikwunga ngadna eze Chiokike. ³ Anu tule nhne gbasiri nye wam ke liri nhne igbugbu ke ogba nu omeigidne ke ele mmehie, rikne bo gwu anu, anu dna n'apna. ⁴ Nu rime ogwnu anu n'olu megidne mmehie, anu yooluge ogwnu du n'owusa onarna anu n'enwu. ⁵ Anu chezuru ikwu-onu okasi ovu wam ke Chiokike nookwu anu lele rumu,

“Nnwọ m, i lédna ọdo aka nụ nsni ke Jihova anya, ovu lákwadia anụ mini nga o bigbọru anụ.

⁶ Kwnornu nụ Jihova naata ele ọ whnụrnu n'anya awhnụwhnu, naapnịa nye ọbula o kwuru nnwọ a nhne.”

⁷ Anụ nabnarnụ awhnụwhnu anụ naata lele ọdo aka nụ nsni ke nda nọodo rumu a. Anụ whnulele nnwọ ke nda a zá nọodo aka nụ nsni sa? ⁸ Ọ buru nụ Chiokike zá nọodo anụ aka nụ nsni lele ele berere, anụ búo rumu a, kọvu anụ bú rumu ọyi. ⁹ Nda aị k'owa nọodo aị aka nụ nsni, a noobnonu be nsni. A kwesiri o bnonu Nda aị ke enine aị nsni karukwo ma a ziri budnu. ¹⁰ Nda aị k'owa naapnịa aị nhne ige matị n'ovu ọso n'onu be, kọvu Chiokike naapnịa aị nhne kwnornu mbnarna ke aị, ma a snornu a kehia ọzi nsọ a. ¹¹ Ọ zá ọdo aka nụ nsni ọbula ke nọoso ọso n'ige wam, kọvu ọ zị igbugbu. Omekwo, ọ mịpiya ezi mkpuru ke ome mma nụ udno nụ rime ele gawheru nụ rime a.

¹² Kam kpayarụ, anụ mee aka ke dnarnụ adna lizọ nụ mkpnerne ọchi ke nwée rikne gwuzoru kwem. ¹³ Anụ zne izne n'apna ke snirni asni ọ zị ele nwée ọchi ba dna n'apna, tnunuma, be gwọ be.

Ọ do aka nụ nsni

¹⁴ Gbalị ma jị nụ kpakara ele badnụ ziri n'udno, ziri masi nsọ, kwnornu nụ ọ zá nye jọowhnu Chiokike anya sụ ọ zila nsọ. ¹⁵ Anụ whnụ nụ ọ zá nye dnahalaru n'oru ke Chiokike. Ọ zị nye nụ lele egwnugwnu luga n'lulu n'esilawuru anụ ke joovuyanu anụ mkpa, hite nu a mejo agida badnụ. ¹⁶ Anụ whnụ nụ ọ zá nye neeme ọyi mọbu nye zá nọosonu Chiokike anya lele Iso, nye kwnornu otu mgba wiri re ọnodi ọpnarna a. ¹⁷ Anụ mahjara, omekwo, o pioru ọ nahọru ngozi nda a, oghere zila kwnornu nụ o nwée rikne gbanwo nhne o mernu, ọ bú n'ezị nụ o jiri anya-mini ẹkwana piosi ngozi wam rikne.

¹⁸ Anụ váduge nụ rugwu ke anụ jeemetu aka, lele rugwu Saịna ke neerne bẹkwnu, nụ ọchichiri, okne ogwnu nụ okne ruwhere, ¹⁹ nụ ọdidna ke ọkwodu nụ ọdidna nkoli ke ele nurnu a, riasno nkoli wam kwúma berere. ²⁰ Kwnornu nụ be gwúzolige iwu wam ke karụ, “Ọ búbedi anọhia vadu rugwu wam metu a aka, be gweru ara tugbu a.” ²¹ Nhne Mozizi whnurnu zị okne ogwnu, ọ kaa, “Ogwnu turu m, ẹhni nọoznu m biri biri.”

²² Kọvu anụ vaduru rugwu Zayoni, bú Jeruselem ke oligwe, ẹli-ọhna ke Chiokike ke zị budnu, nụ ele enine izi, ọ zá nye nọogwnuli ọnu, ele neetne eri ọnwudna. ²³ Anụ vadulem ọgbako Chiokike ke rumu be beru ọsno mu, ele be gbarar ẹwhna be n'oligwe, vakwnusi masi Chiokike, nye neekpe kpakara ele badnụ ikpe, nụ enine ke ele ome mma zuru ozu. ²⁴ Anụ vakwnusiri Jizosi, nye ibno ke ọgba-njo-ẹhni ikne, nụ ọpnarna ke owhesa, ke nookwu nhne ke ka mma kakwo ọpnarna Ebeli.

²⁵ Anya dụ anụ ẹli, anụ whnụ nụ anụ ghárula ọ nurnu nhne nye wam nookwu. Ọ buru nụ ikpe marnu ele wam bnóne nsni nhne nye wam zị nọodo be aka nụ nsni n'owa kwuru, ndaa kpa a jaagbanahọru, ọ buru nụ a bnóne nsni nhne nye wam zị n'oligwe nọodo aị aka nụ nsni nookwu? ²⁶ Nkoli a mernu ọwa znu biri biri n'ige wam, kọvu kịtna, o kweru mkwna kaa, “Berere kwno, m jeeme ọ búo ọwa kpọi znu biri biri, kọvu oligwe masi.” ²⁷ “Berere kwno” neegesi nụ o jeegweme kpakara nhne nọoznu biri biri bú nhne be keru eke, ma nhne ke zá nọoznu biri biri gwuzosi rikne.

²⁸ Hne a nanahọru ẹli-eze ke zá nọoznu biri biri, a tũnu Chiokike mmamma, kwnakwu a kpa ọ jọso a n'onu, nụ ogwnu nụ ọso anya. ²⁹ Kwnornu nụ Chiokike bú bẹkwnu neerne erne.

13

*Kpa be wu bɔɔndu
jaamasɔ Chiokike*

¹ Anɔ nɔowhnu ɛhni anɔ n'anya lele rɔmu nda. ² Anɔ chɛzu elekɔta ele izne, kwnornu nɔ agwna badnɔ lekɔtaru enine izi hne be maa. ³ Anɔ chenwanya ele zɔ n'ikelu lele nɔ anɔ nɔ be zɔ n'ikelu. Anɔ chenwanya ele naata awhnɔwhnu lele nɔ anɔ nɔ be sno naata awhnɔwhnu.

⁴ Anɔ sɔbisinu ɔlulu nzi nɔ nnwerne. Anɔ mɛru ɔkpata nzi nɔ nnwerne kwnornu nɔ Chiokike jeekpe ele neeme ɔyi nɔ ele ewhere ikpe. ⁵ Anɔ kwɛ ɔwhnun'anya iwai nɛechi mkpɔma anɔ, nhne anɔ nwernu ji anɔ rɔwhɔ, kwnornu nɔ Chiokike karɔ,

“M jaaghasa anɔ rɔa rɔa,
m jaasa anɔ aka rɔa rɔa.”

⁶ Kam kpayarɔ, a ji ovu siri rikne kaa,
“Jihova bɔ nye neenyinu m aka,

ogwnu zaa nɔotu m nhne badnɔ jeeme m.”

⁷ Anɔ chenwanya ele risi anɔ wheru ewhe, ele kwunnu anɔ ikwu-ɔnu Chiokike, kpa be wuru bɔɔndu be, kpa be nwɔrnu ɛnwu, anɔ snornu ɔkwnata ovu be. ⁸ Jizɔsi Karaɔsi zɔ kpa ɔ zɔ, ekile, tna, dɔ ɔkwnukokwnu.

⁹ Anɔ kwɛkwadia iznizni ikne ɔbula zɔ ichne ichne kwnapɔ anɔ n'apna. ɔ ka mma mkpɔma aɔ gwuzosi rikne n'oru Chiokike, ɔ bɔo nɔ omen'ɛli wiri zɔ ichne ichne ke zaa naabnanɔ ele neeri a mbnarna ɔbula. ¹⁰ A nwernu ojo ke ele naakwa arɔhna n'Oro-ɛka Nsɔ nwɛe rikne ri nhne zɔ nɔ olu a.

¹¹ Kwnornu nɔ nye risi arɔhna neegwebna ɔvnarna anɔhia be gburu lele arɔhna mmehie nɔ rime Hne Kakwo Nsɔ, kɔvu be nɔokporne ɔkpna anɔhia wam bɛkwu n'aznɔ ɛli-ɔhna. ¹² Kam kpayarɔ, Jizɔsi tarɔ awhnɔwhnu n'aznɔ ɛli-ɔhna ma o gweru ɔvnarna a bɔta ele badnɔ nsɔ. ¹³ Ngwa ma a znekwnusi a n'aznɔ ɛli-ɔhna vuru masɔ iwahnerne a. ¹⁴ Kwnornu nɔ a nwɛe ɛli-ɔhna ke jaadazigidne hna, kɔvu a neele anya ɛli ke naava nɔ ruwhnu.

¹⁵ Ngwa ma a znarnɔ Chiokike ige ɔbula, ma ɔ bɔru arɔhna hite nɔ Jizɔsi, ka bɔ nhne nkesi ke hi aɔ n'ovu, hite n'ɔnu nookwuhɔa nɔ ɔ bɔ Nyenwe aɔ. ¹⁶ Anɔ chenwanya, neeme nhne ɔma ya nɔ neekesi ele badnɔ nhne anɔ nwernu, kam bɔ arɔhna ke nɔoso Chiokike ovu n'ɔnu. ¹⁷ Anɔ bno nsnɔ, anɔ bɔta ɛhni anɔ nɔ mkpururu ele risi anɔ, kwnornu nɔ be neelegidne anɔ anya lele ele jaasa aɔji nɔ ruwhnu Chiokike, ma be nɔ ɛru be n'ovu ɔma, ɔ bɔo nɔ ovu owe ɛhni, ke zaa bnanɔ anɔ mbnarna ɔbula.

Obekwu ikwu ipne-aznɔ

¹⁸ Anɔ kpenu aɔ okpukpe. A magwɔ nɔ ovu aɔ zɔ rɔchna kwnornu nɔ a pioru o mee nhne bɔru ɔma ige ɔbula. ¹⁹ M naariasno anɔ kpenu m okpukpe ma m wakwnusi m anɔ wara wara.

²⁰ Kɔtna, Chiokike udno nye mernu Nyenwe aɔ Jizɔsi hi n'ɛnwu lizo, nye bɔ Okne Nye Znɔ Atnɔrnu wam, hite n'ɔvnarna ɔgba-njo-ɛhni kwɔ okwo, ²¹ nyee anɔ kpakara nhne bɔru ɔma o mee echiche a. O gweru masɔ aɔ mee nhne masɔri a, hite nɔ Jizɔsi Karaɔsi nye nwe igwugwu ɔkwnukokwnu. Amɔm.

²² Rɔmu nda m, anɔ bno nsnɔ n'ikwu-ɔnu ezni ke me kwuru, kwnornu nɔ ɔkwukwo me gbarɔ zaa ogologo.

²³ Anɔ mahɔa nɔ nnwɔ nda aɔ Timoti whɔyalam n'ikelu. ɔ bɔru ɔ va ngwa ngwa, me nɔ a joosno va lekasi anɔ.

²⁴ Anɔ bekwu kpakara ele risi anɔ nɔ kpakara rɔmu Chiokike. Ele Itali neebekwu anɔ.

²⁵ Oru Chiokike dazinu kpakara anu.

Okwukwo izi Jemisi Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Okwukwo izi Jemisi jihjaru n'agida ezni o nyernu kpakara rumu Chiokike gbasaru nu "rime kpakara owa." Jemisi ji agida nhne anya n'owhnu n'obochi neezni nhne ke enine, neegesi kpa nye Karaisi kwesiri o ji akoniche wu budnu n'owa. Jemisi kwuru oka gbasiri owa eze, owa, ornurna, agwa oma, okewa, okwnata mkpoma, riro, akoniche, okno oka, oknomokno, ozi wohnernerne, okpe ele berere ikpe, nganga, ndidi nu okpukpe.

Okwukwo izi ka nookwu mkpa o zi nu badnu nwernu okwnata mkpoma nu nhne obula o neeme, lele kpa o kwesiri nye neekpenu Chiokike.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Opanizo (1:1)

Okwnata mkpoma nu akoniche (1:2-8)

Odna owa nu eze (1:9-11)

Ornurna (1:12-18)

Onurnu nu omume (1:19-27)

Odo aka nu nsni gbasiri okewa (2:1-13)

Okwnata mkpoma nu ernu (2:14-26)

Nye Karaisi nu riro a (3:1-18)

Nye Karaisi nu owa (4:1--5:6)

Ezni zi odo nu odo (5:7-20)

¹ Mawa, Jemisi, nye izi ke Chiokike nu ke Nyenwe aji Jizosi Karaisi, neekwu kpakara ele ke Chiokike, ke bu avnurnu nri nu ebo ele Chiokike zi nu rime kpakara owa.

Okwnata ovu n'ige ornurna

² Rumu nda m, o buru nhne snarnima ige obula anu dnabarnu nu nhne ornurna zi odo n'odo. ³ Kwnornu nu o bu oka okwnata ovu iru jeegweya ndidi. ⁴ Ndidi rnuzu ernu a, ma anu buru ele zuru ozu, o za nhne kogwu. ⁵ O buru nu o zi nye nwée akoniche, nye wam rjo n'aka Chiokike, nye neenye kpakara badnu hite nu mkpoma oma a, o za naakpasii iwhnerne. O jeenye a. ⁶ Nye wam jeeji okwnata ovu n'orio, o nwéko mkpoma lawuru. Nye nwernu mkpoma lawuru nu lele abaka-mini osimini, nga ruwhere neewhe, o nootulizo a olu. ⁷ Nye ki chéko nu o jeenwehia nhne obula n'aka Nyenwe aji. ⁸ O bu nye mkpoma lawuru, o gwúzole kwem nu kpakara apna a.

Odna owa nu eze

⁹ Nnwọ nda ke bu nye mboni nwudna nga Chiokike gwelizoru a olu. ¹⁰ Nnwọ nda ke bu nye kwu nwudna nga Chiokike gwednarnu a eli. Kwnornu nu nye kwu jaagawhe lele igwugwere ohia. ¹¹ Nga ehnám wasiri n'orne bekwnu a, o chnagbu achara, igwugwere a dnahnala, mma a kwome masi. Kpam masi, nye eze jaagawhe nu kpakara ernu a.

Ornurna

¹² Ngozi jaazinu nye wam ovu a siri rikne nu ige ornurna, kwnornu nu o megbu ornurna, o jeenwehia budnu kwó okwo ke Chiokike kweru ele whnurnu a n'anya mkwna. ¹³ Nga be naarna anu ornurna, nye wam kákwadia, "Chiokike naarna m ornurna," kwnornu nu o za nye nwernu rikne rna Chiokike ornurna, Chiokike rna badnu ornurna. ¹⁴ Koyu be naarna badnu

ornurna nga nhne ojo ke mkpoma nọoto a, ma o duwhu a. ¹⁵ Nga nhne ojo ke mkpoma wam tūru rime, o mụhia mmehie, mmehie masị sopiya, o mụhia ẹnwu.

¹⁶ Rụmu nda m me whnurnu n'anya, anụ kwé be duwhu anụ. ¹⁷ Kpakara nkesi ọma nụ nhne bụru ọma neehi n'oligwe naava, n'aka Nda ke keru iwihne, nye zá naagbanwo lele kpa enine naagbanwo. ¹⁸ Chiokike pioru o gweru ikwu-ọnu ke ezi ọka a mụhia aị, ma a bụru mkpuru mbom ke kpakara nhne o keru eke.

Onurnu nụ omume

¹⁹ Rụmu nda m me whnurnu n'anya, anụ mahia ka, kpakara badnụ ziri gnarnagnarna n'onurnu, kọvu o bụo n'okwu ọka. O wé masị ẹnhi wara wara. ²⁰ Nye ovu owe ẹnhi nwée rikne mee nhne jaamasị Chiokike. ²¹ Kwnornu nụ ka, anụ gweme kpakara rune nụ kpakara agwa ojo ke jipiharu mkpoma anụ. Anụ gweru ẹnhi anụ bita nụ mkpururu Chiokike, nahoru ọka wam ke nwernu rikne o znohia mkpuru mkpoma anụ.

²² Anụ bụru ele neeme nhne ọka wam kwuru, anụ bụko ele nọonu ọnu kpọi, needuwhu ẹnhi anụ. ²³ Nye ọbula ke nọonu ikwu-ọnu wam kpọi, kọvu o zá neeme eme, nụ lele badnụ ke neelekiri ruwhnu a nụ nyno, whnụ ruwhnu a kpa o nụ, ²⁴ o lekirikwo ẹnhi a, ngangam, o whoga, chezume ọkpa badnụ o bụ. ²⁵ Kọvu nye ọbula ke neelegidne anya n'iwu wam zuru ozu ke neeme badnụ nwernu ẹnhi a, ke naadazigidne nụ rime a, o bụo nye nọonu ọnu neechezu masị, kọvu nye neeme nhne iwu wam kwuru, Chiokike jọgozi nye wam n'ernu a.

²⁶ O bụru nụ nye ọbula bụ nye neekpenu Chiokike, kọvu o knésige riro a eriri, o nọghonu mkpoma a aghigho, okpenu Chiokike a bụ nhne etekne. ²⁷ Okpenu Chiokike ke zị snam, ke be méruła emeru nụ ruwhnu Chiokike bụ Nda aị, bụ ka, o chenwanya rụmu nwée nda nụ nne, nụ ele rinya nzi be nwurnu nụ mmekpẹnhi be, nụ badnụ o bita ẹnhi a rịchna hite nụ nhne ojo k'owa ka.

2

Ole badnụ anya nụ ruwhnu

¹ Rụmu nda m, lele ele kweru nụ Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi, nyenwe igwugwu, anụ lékọ badnụ anya nụ ruwhnu hite nụ ya naakpa ike. ² O bụru nụ nye kwu ke gbagwu ari mkpaka golu, woru iwo marnu mma va n'ogbako anụ, nye mboni ke wogwu nkukara iwo va masị, ³ o bụru nụ anụ sobisinu nye wam wogwu iwo marnu mma, kanu a, "Daziri nụ ngadna ka," kọvu kanu womboni wam, "Gwuzoru hna, mọbu daziri n'eli etekne n'ochi m," ⁴ anụ kpála ike, bụru masị ele ikpe oriri ojo marnu?

⁵ Anụ bnote nsni, rụmu nda m me whnurnu n'anya, Chiokike hōrulam ele mboni ke ọwa ka, mee be bụru ele kwu n'okwnata ovu be, be bụru masị ele o jeenyeli-eze wam o kweru ele whnurnu a n'anya mkwna. ⁶ Kọvu anụ lednarnu womboni anya. O bụo ele kwu wam neemegebu anụ? O bụo be nọpnurnu anụ zne oro ikpe? ⁷ O bụo ele kwu noolulu rẹwhna ọma nye wam nwé anụ?

⁸ O bụru anụ bita iwu Eze aị ke oligwe ke be gbaru n'okwukwo nsọ, "Whnụ nye agbatibi i n'anya lele ẹnhi i," anụ mekwaru nkari. ⁹ Kọvu o bụru nụ anụ le badnụ anya nụ ruwhnu, anụ mehielem. Iwu jeegesi nụ anụ dnarnu iwu. ¹⁰ Nye ọbula ke jaabita kpakara iwu, kọvu dna otu kpọi, o dnanam kpakara iwu wam. ¹¹ Kwnornu nụ nye wam karu, "I mékọ ọyi," kamasiri, "I gbúko badnụ." O bụru nụ i méne ọyi, kọvu i gburu badnụ, i bụ nye dnarnu iwu.

12 Anụ kwu, mee masị lele ele Chiokike jeeji iwu ke neeme badnụ nwernu ẹhni a kpe ikpe. 13 Kwnornu nụ nye nwée mkpoma obirizi, Chiokike joodonu a obirizi nga o jeekpe a ikpe. Obirizi nnonwudna n'ikpe omuma.

*Okwnata ovu nwée ẹrnu
bụ nhne etekne*

14 Rụmu nda m, ndaa mbnarna obnarnu o bụru nụ nye obula kaa, “M nwernu m okwnata ovu,” kọvu ẹrnu a gésile a? Okwnata ovu kpọi o jooznohia a? 15 O bụru nụ rụmu nne rukna mọbu rụmu nne rinya nwée iwo, mọbu wiri oriri, 16 mbnarna kịni bụ nhne o bnarnu, o bụru nụ otu badnụ n'esilawuru anụ kanu a, “Lekwaru anya, o nyee iwo i joowo, chị i iyi, nụ wiri i jeeji riji ruwhe,” kọvu o nyéne a nhne ke zị anọ-ẹhni mkpa. 17 O bụ masị kpa okwnata ovu ke nwée ẹrnu bụ nhne nwurnu onwu.

18 Kọvu otu nyenum jaakaa, “Otu badnụ nwernu okwnata ovu, nye berere nwernu ẹrnu oma.” Gesi m okwnata ovu i ke nwée ẹrnu, m jeegesi i ẹrnu oma m hite nụ okwnata ovu m. 19 I kweru nụ otu Chiokike, o bụru oma. Ele renwu ojo kwe masiri, be naama rururu tu ogwu. 20 Ji nye iwhnirniwhno! I piuru o mahia nụ okwnata ovu ke nwée ẹrnu bụ nhne etekne? 21 Gweru Ebereham nda aị nụ nhne atụ. Be gwnsiri a nụ nye mee mma hite n'ẹrnu oma a, nga o jiri Aziki nnwo a rukna kwa arjohna n'olu ojo arjohna. 22 I whnurnu nụ okwnata ovu a nụ ẹrnu a rnkotaru ẹrnu. Okwnata ovu a zuru ozu hite n'ẹrnu oma a. 23 Nhne be gbaru n'okwukwo nsọ mezuru ke kwuru, “Ebereham kweruru Chiokike, Chiokike gwnsini a nụ o bụ nye mee mma.” Be sukwa a enyi ke Chiokike. 24 Anụ whnurnu nụ be gwnurnu badnụ nụ nye mee mma hite n'ẹrnu oma a, o buo hite nụ okwnata ovu kpọi.

25 Kpam masị, gweru Rehabu nwerinya ewhere nụ nhne atụ. Be gwnurnu a nụ nye mee mma hite n'ẹrnu oma, nga o kwubnanyarnu ele varu o dna ndidna hi n'eli Izireli, zihala be n'apna berere. 26 Lele kpa anọ-ẹhni bụ nhne nwurnu onwu hne enine zila, kpam masị, okwnata ovu bụ nhne nwurnu onwu hne ẹrnu zila.

3

Ledu riro i anya

1 Rụmu nda m, kpakara anụ buko ele zni nhne. Kwnornu nụ anụ magwu nụ ele zni nhne jeenwe agida ikpe kakwo ele berere. 2 Kpakara aị naadnahie n'agida nhne. Nye za naadnahie nụ ikwu-onu bụ nye zuru ozu, nwe masiri rikne o chikota kpakara ẹhni a. 3 A neekne onu iyinya eriri ma be mee nhne a piuru be mee, zne masi hne a piuru be zne. 4 A gweru ogbo mini lele nhne atụ, o bụ n'ezi nụ o zị okpotokpo, okne ruwhere noovughari a, kọvu nụ nye risi ogbo ji amarna matị nọtughari ogbo penupe obula nye risi ogbo piuru. 5 Kpam masị, riro bụ nhne matị zị n'ehni aị, o nọtutu oka k'agida. Le kpa igbogo hna ezi bụ ke bekwnu matị mernu o nwuzo bekwnu. 6 Riro bụ bekwnu. O jihiaru nụ agida nhne ojo n'esilawuru nhne zị aị n'ehni. Riro bụ nhne neemeru badnụ, nọomusi budnu bekwnu hite nụ bekwnu ẹli renwu.

7 Badnụ nwernu rikne znu, znu masilam kpakara nhne be keru eke, mọbu anohia ke zị ogwu zị ichne ichne, nụ onunu obula, mọbu aznu zị nụ mini, nhne obula nọopnu opnu. 8 Kọvu nụ o za nye nwernu rikne znu riro. O bụ nhne ojo ke za naadazi bidim. Nhne gbu badnụ zị nụ rime a. 9 A ji riro naaznarni Nyenwe aị nụ Nda aị Chiokike. A jị masị a nọovu badnụ onu bụ nye be kpuru n'oyiyi ke Chiokike. 10 Otu mmamma nụ ovu onu neehi nụ otu onu wam nọowhuya. Rụmu nda m, o buo oma o zị kpam. 11 Be tuhia mini so n'onu nụ mini lu nlulu

n'otu omi? ¹² Rumu nda m, isisi figi o nwernu rikne mɔnya mkpuru isisi olivu? Mɔbu isisi vaɔni o nwernu rikne mɔnya mkpuru isisi figi? Mini arua, o nwernu rikne gbahia mini so n'onu?

Akɔnɔche zɔ ichne ichne

¹³ O buru nu o nwernu nye zi n'esilawuru anu ke nwernu akɔnɔche na oghohia, o gesi a hite nu budnu a, hite masi nu agwa oma nu ogwedna eɔni a eli ke hi n'akɔnɔche. ¹⁴ Kovu o buru nu mkpoma anu jihiaru nu okwno-awuwa, nu ovu nlulu, nu aka-nchni, anu kpa nganga. Anu mee ezi oka gho aghalaghala. ¹⁵ Akɔnɔche ke nu kpm hige n'oligwe va, o bu ke owa. Enine Chiokike zila nu rime a. O bu nhne ke renwu ojo neezni. ¹⁶ Hne okwno-awuwa nu okewa zi, ogba aghara ghara jaaziri. ¹⁷ Kovu akɔnɔche ke hi n'oligwe va, beru osno ziri richna, omekwo, o nwe udno, o nwernu mkpoma oma, naadnakota n'otu, o nwernu obirizi nu ernu oma, o nwee aghigho, o kwu ezi oka. ¹⁸ Ele neeme udno naakpa mkpuru udno. Be jooghohia mkpuru ke imerne oma.

4

Enyi ke owa

¹ O bu kini noovuya oju ogwnu nu odogbuta n'esilawuru anu? Be hi nu nhne ojo ke noogwnu mkpoma anu, ke noolu ogwnu nu rime anu. ² Anu pioru nhne, kovu anu nwehiala a, anu jiknenu o gbu badnu. Anu piosi nhne rikne, anu nwee rikne nwehija be, anu jiknenu noodogbuta, noolu ogwnu. Anu nwee nhne anu pioga kwnornu nu anu rjola n'aka Chiokike. ³ Anu noorio, kovu anu za nanahia kwnornu n'oriri ojo ke mkpoma anu, ma anu gweru a mee kpa o jiri masi anu.

⁴ Anu ele kwé be tukwasi anu ovu! Anu ma nu nye obula ke whuru nhne owa n'anya k'agida nye wam bu nye irno ke Chiokike? Nye obula ke pioru o bu enyi ke owa neeme eɔni a nye irno ke Chiokike. ⁵ Anu cheko nu nhne be gbaru n'okwukwo nsɔ bu etekne, "Chiokike neelegidne Enine Nso a o yisiri nu rime anu anya k'agida." ⁶ Kovu Chiokike neenye aj oru k'agida. Lele kpa be gbaru a n'okwukwo nsɔ, "Chiokike noogwuzogidne ele oknomokno, kovu o neenye rumu mboni oru."

⁷ Anu bɔta eɔni anu nu mkpururu Chiokike. Anu nyigidne Ekwensu, o jaagbawhu hne anu zi. ⁸ Anu kpayabetu Chiokike ndundu, o jaakpayabetu anu ndundu. Anu kwnosnama aka anu, anu ele aruru-eli. Anu snusnama mkpoma anu, anu ele mkpoma lawuru. ⁹ O gbu anu igbugbu, anu ru owa, anu gba mkpe! Rumu anu gho ekwina. Snarnima anu gho o gbaru ruwhnu. ¹⁰ Anu gwedna eɔni anu nu ruwhnu Chiokike, o jeegwelizo anu olu.

Anu kpeko ibne anu ikpe

¹¹ Rumu nda m, anu kaja ibne anu. Nye obula ke naakaja nnwo nda a, mɔbu neekpe a ikpe, o naakaja iwu, neekpe masi iwu ikpe. O buru nu i bu nye neekpe iwu ikpe, ngam, i buo nye naabita iwu, kovu nye ikpe iwu. ¹² Chiokike kpɔi bu nye neenye iwu nu nye ikpe. Ya nu nsunu a nwernu rikne zɔhia aj mɔbu gbumekwo aj. I bu nyele ke neekpe badnu ibne i ikpe?

Anu lúu onu nhne ekile jobu

¹³ Anu bnote nsni, anu ele naakaa, "Tna mɔbu ekile, a jeezne mba ka mɔbu mba kiyari daziri pii otu awaha, gba mgbama ahia, kpa agida iwai." ¹⁴ Anu ma nhne jeeme ekile. Ndaa nhne budnu anu bu? Budnu anu nu lele iknornomini ke whuru, dazi ige mati, omekwo, o whume n'anya. ¹⁵ Ka bu nhne

anụ znernu okwu, “Ọ bụrụ ọ masị Nyenwe aị, a jaazị bụdnụ mee ka mọbu mee kiyari.” ¹⁶ Kọwu kịtna, anụ noolu ọnu, neeme oknomokno. Kpakara o luu ọnu ka bụo ọma. ¹⁷ Nye mahiari nhne bụrụ ọma o mee a, o méne a, ọ bunnu a mmehie.

5

Be dọru ele eze aka

nụ nsni

¹ Anụ bnote nsni, anụ ele eze. Anụ kwna ẹkwna, si okokoba kwnornu nụ nhne igbugbu ke jaadnakwasị anụ. ² Ẹkwnu anụ roru oro, akịka takwolem iwo anụ. ³ Kpakara golu nụ siliva anụ tulam ajari, ajari a jọbu nhne akebe megidne anụ. O jeerne anọ-ehni anụ lele bekwnu, anụ ele kpabitaru ẹkwnu n'ọbochi ipne-aznụ ka. ⁴ Anụ bno nsni, anụ kwula ele anụ gnornu ẹnu n'ẹkwu anụ ogwo ẹnu be. Ogwo ẹnu be naakwna, nhne ọ nọokpokwu anụ dulam nsni Nyenwe aị Chiokike ke Meli Nhne Dum. ⁵ Anụ wuru bụdnụ oriri nụ ọnwunwo n'owa, anụ mee lele kpa ọ masiri anụ. Kịtna, ẹhni anụ ke gbarụ ọto jiknernunem, neese ikpe naava ava. ⁶ Ele aka be zị richna bụ ele anụ marnụ ikpe, anụ gbụ be. Be méne anụ risi rikne.

Ọsnuta mkpoma

nụ mmekpehni

⁷ Rụmu nda m, anụ knata mkpoma tem Nyenwe aị va. Nye ẹnu ẹkwu ji naaknata mkpoma nụ mkpuru zị okne ọnu ahia ke ẹkwu a mji, tem mini ozuzo mbom nụ ke ipne-aznụ zo. ⁸ Anụwa masị, anụ knata mkpoma, dazisi rikne, kwnornu nụ ọvua ke Nyenwe aị zị ndundu. ⁹ Rụmu nda m, anụ nwéma mkpoma ojo n'ehni ibne anụ, ma Chiokike gharu o kpe anụ ikpe. Nye ikpe gwuzogwu n'ọnu-mgbo jiknernu ọ va. ¹⁰ Rụmu nda m, anụ chenwanya nhne ele ọwhnurninya kwuru nụ rewhna Nyenwe aị. Anụ gweru be lele nhne atụ nụ ọknata mkpoma nụ rime mmekpehni. ¹¹ Anụ maam nụ a nookwu ele wam ele ọka ọma kwnornu nụ be knataru mkpoma. Anụ nurnu ọknata mkpoma Jobu, anụ maam nụ Nyenwe aị dọnnu a obirizi n'ipne-aznụ, kwnornu nụ Nyenwe aị bụ nye obirizi nụ nye imerne ọma.

¹² Rụmu nda m, anụ jí oligwe mọbu ọwa mọbu nhne berere dū risi. Ọka anụ buri owe, owe, mọbu ọza, ọza, ọ zị Chiokike kpe anụ ikpe.

Okpukpe be kperu

n'ọkwata ovu

¹³ Ọ zị nye ọbula n'esilawuru anụ ke zị nụ mmekpehni? O kpe okpukpe. Ọ zị nye ovu nọso n'ọnu? O gwnu eri ọznarni. ¹⁴ Ọ zị nye ọbula ke naaria ẹhni igbugbu? O sukwu ele okno badnụ ọgbako Chiokike, be kpenu a okpukpe, te a mọno olivu nū rewhna Nyenwe aị. ¹⁵ Okpukpe be jiri ọkwata mkpoma kpe jọogwo nye nriria wam. Nyenwe aị jeeme ẹhni si a rikne. Ọ buri nū o mehieru, Chiokike jaagbaru nū a. ¹⁶ Kam kpayaru, anụ kwuhianu ibne anụ mmehie anụ, anụ kpenu ibne anụ okpukpe ma be gwọ anụ ẹhni igbugbu anụ. Okpukpe nye mee ọma nọnusi ẹnu rikne. ¹⁷ Ẹlajia bụ badnụ etekne lele ajwa. O kpesiri okpukpe rikne ma mini gharu o zo, mini zóle dū awha ẹto nū ẹnwā isunu. ¹⁸ O kpe kwno okpukpe, oligwe gweya mini ozuzo, ẹli minya mkpuru. ¹⁹ Rụmu nda m, ọ buri nū otu badnụ n'esilawuru anụ kphalaru n'apna ezi ọka, nye berere kwuhnahie a, ²⁰ anụ mahia nū nye mernu nye ojo tūhnasna n'apna ojo a, znọhiaru mkpoma a n'ẹnwu. Nye wam kpusnirni agida mmehie.

**Okwukwo izi
ke Mbom
Pita
gbaru**

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Okwukwo izi ke Mbom Pita gbaru bu ke Pita gbaznenu ele Karaɔsi naata awɛnɛwɛhɛnu kwnornu be neekpenu Nyenwe aɔ. Pita kannu be nu aɔɔda ele ke Karaɔsi nɔowɛhnusi anya n'aka ele Rom ele kwɛge nu Jizɔsi Karaɔsi. Be jaazɔ koriri naata awɛnɛwɛhɛnu ke kakwo. Kɔvu, Pita naakanu be nu be nwe ndidi kwnornu nu kpakara ele sno Nyenwe aɔ jaata awɛnɛwɛhɛnu kwnornu okwnata ovu be. O kaa nu ka jeeme okwnata ovu be si rikne, ke jeenye Nyenwe aɔ igwugwu n'obochi Jizɔsi jaava.

Kɔvu kwnornu nhne Chiokike mernu hite n'ome Karaɔsi hi n'ɛnwu lizɔ, kpakara ele Karaɔsi nwernu olile anya. Lele kpa Karaɔsi beru osno ta awɛnɛwɛhɛnu, omekwo, be nyee a igwugwu, o bu masi kpa nye Karaɔsi obula jeenwe igwugwu nga Jizɔsi jaava.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Obekwu ikwu nu okpukpe (1:1,2)

Risi olile anya aɔ (1:3-12)

Owu budnu zi nsɔ lele ele ke Chiokike (1:13--2:17)

Nhne atu awɛnɛwɛhɛnu Karaɔsi (2:18-25)

Awɛnɛwɛhɛnu nye Karaɔsi (3:1--4:19)

Ezni ele risi oɔbako Chiokike (5:1-11)

Obekwu ikwu ipne-aznu (5:12-14)

¹ Mawa, Pita, nye izi Jizɔsi Karaɔsi, naagbaznenu ele Chiokike hoɔhiaru ke gbasaru kpakara eli Pɔntosi, Galasia, Kapadosia, Esia nu Bitinia okwukwo izi ka. ² Chiokike Nda mahjaru anu, gweru aka a horu anu, bita anu nsɔ hite n'Enine Nsɔ, ma anu noobnonu Jizɔsi Karaɔsi nsɔ, ma oɔvna a snuɔnama anu.

Oru nu udno banu anu aba.

Olile anya ke zi budnu

³ Oznarni zinu Chiokike nu Nda Nyenwe aɔ Jizɔsi Karaɔsi, nye hiri nu obirizi a muhia aɔ nu budnu ikne. O mernu Jizɔsi Karaɔsi hi n'ɛnwu lizɔ, ke nyernu aɔ okwnata ovu zi budnu. ⁴ A bna n'okehia mkpe ke za noolulu olulu, nu ke be merula emeru, nu ke za nɔobo obo, ke Chiokike bitannu anu n'oligwe. ⁵ Chiokike jeeji iknema a bita anu tem anu nahia oɔnohia, kwnornu nu anu tukwasiri a ovu. O jeeme ka whuya iwɛhne n'ige ipne-aznu. ⁶ Anu nonwudna onwudna kitna kwnornu ka, o bu n'ezi nu anu naata awɛnɛwɛhɛnu zi odo n'odo n'ige mati ka. ⁷ Kpakara ornuna ka varu ma be tule okwnata ovu anu ma anu zi snam lele kpa be neeji bekwnu naagba golu ke noolu olulu. O bu kpa be neeji bekwnu nɔotule okwnata ovu anu, ma anu nwehia oznarni nu igwugwu n'obochi be jookpume Jizɔsi Karaɔsi. ⁸ Nye anu whuru n'anya, o bu n'ezi nu anu jile anya anu lawuru whuru a, anu kweru nu ya, o bu n'ezi nu anu jile anya anu lawuru whuru a kitna. Kam kpararu anu nwernu snarni k'agida ke onu jokowali. ⁹ Anu nahjaru nhne anu kwnataru ovu ke bu oɔnohia ke mkpuru ovu anu.

¹⁰ Ka bu ɔznohia wam ele ɔwhnurninya piosiri rikne, nyosna nhne gbasiri a, be whnurnu ɔwhnurninya gbasiri nkesi wam Chiokike jeenye anu. ¹¹ Be pioru o mahia ige wam nu kpa o jɔoburu bu nhne Enine Karaɔsi ke zi nu rime be kwuru, nhne gbasiri awhnuwhnu Karaɔsi jaata nu igwugwu ke joosno a. ¹² Chiokike kpumennu ele ɔwhnurninya ka nu ɛnu be buo ke be, kovu ke jaabnanu anu iru, bu ke be kwuru hite n'onu ele znirni anu izi oma, hite nu rikne ke Enine Nso ke hiri n'oligwe va. Ka bu nhne ke ele enine izi pioru o lebna anya nu rime a.

Anu ziri nsɔ

¹³ Kam kpayarɔ, anu suru ajni n'ovu anu, anya du anu eli, anu neele oru ke Jizosi Karaɔsi jeenye anu anya nga be kpumernu a. ¹⁴ Lele rumu ke noobnonu Chiokike nsni, anu lahna nu rime nhne ojo ke nɔogwnu anu nu mbom nga anu zi lele ele ma nhne. ¹⁵ Tnɔnuma, lele kpa nye wam sukuru anu zi nsɔ, anu ziri nsɔ nu kpakara nhne anu neeme. ¹⁶ Kwnornu nu be gbarɔ a n'ɔkwukwo nsɔ, kaa, "Anu ziri nsɔ, lele kpa me zi nsɔ."

¹⁷ O buru nu anu noosukwu Nda ke za neele badnu anya n'ikpe, bu nye neekpe badnu obula lele kpa ɛnu be jiri zi, anu ziri budnu lele ele izne nɔotu ogwnu n'owa ka. ¹⁸ Anu magwu nu o buo golu mɔbu siliva ke noolulu olulu bu nhne be jiri gbahia anu hite n'aka nhne ojo ke anu nahiaru n'aka ele nda anu ɔknani, ¹⁹ kovu o bu ɔvnarna Karaɔsi ke zi okne ɔnu ahia, lele nnwo atnurnu ke nwɛe ɔru mɔbu ntupo. ²⁰ Chiokike hɔhiaru a tutu su o turu ntɔ-eli owa. Kovu o mernu a o whuya iwhe n'obochi ipne-aznu ka kwnornu anu. ²¹ Anu kweru nu Chiokike hite nu ya, nye o mernu ma o hi n'ɛnwu lizo, nyee a igwugwu, ma olile anya anu nu ɔknata ovu ziri nu Chiokike.

²² Hne anu bɔtaru ɛhni anu snam hite n'obno nsni n'ezi oka, nɔowhnu ele kweru ekwe n'anya, anu gweru ɔwhnun'anya ke hi n'ovu anu whuya whnu ibne anu n'anya. ²³ Be murnu anu berere, o buo hite nu mkpuru ke nooro oro, kovu hite nu mkpuru ke za nooro oro, ke bu ikwu-ɔnu Chiokike ke zi ɔkwukokwunu. ²⁴ ɔkwukwo nsɔ kwuru,

"Kpakara badnu nu lele achara,
igwugwu badnu nu lele okoko achara,
achara chanwu, okoko a dnahala,

²⁵ kovu ikwu-ɔnu ke Nyenwe ai jaazi ɔkwukokwunu."
Ka bu ikwu-ɔnu ke izi oma wam be znirni anu.

2

¹ Kam kpayarɔ, anu gweme kpakara nhne ojo n'ɛhni anu, irno, nu kpakara aghigho, nu ruwhnu lawuru, nu okwno-awuwa nu okaja. ² Lele rumu be murnu ikne, akpɔri ke mini-ɔma ke zi snam ke enine, ke bu ikwu-ɔnu Chiokike nɔokpo anu bekwnu, ma anu nwɔ a, sopiya nu badnu du ɔznohia. ³ Kitna, anu raturu a riro whnu nu Nyenwe ai buru oma.

Akaworugwu zi budnu

⁴ Anu vakwnusi Nyenwe ai lele rugwu ke zi budnu ke ele badnu juru, kovu ke Chiokike hɔhiaru, zi okne ɔnu ahia n'anya a. ⁵ Anuwa masi, lele akaworugwu ke zi budnu, be jiri anu wu Oro Nso ke enine, ma anu buru ele ɔkwa arɔhna zi nsɔ, ele jaakwa arɔhna enine ke Chiokike jaanaru hite nu Jizosi Karaɔsi. ⁶ Be gbarɔ a n'ɔkwukwo nsɔ, kaa,

"Le, m bɔtaru m nu rime Zayoni,
akaworugwu nsukala oro me hɔhiaru ke zi okne ɔnu ahia,
nye obula ke tukwasiri a ovu,

iwhnerne j́óotu a.”

⁷ Nụ hne anụ ele kweru ekwe zị, akaworugwu ka zị okne ọnu, kọvu hne ele kwé ekwe zị, be gbarụ a n'ọkwukwo nsọ, kaa, “Akaworugwu ke ele noowu ọro juru, kiyam ghọlam risi nsụkala ọro.”

⁸ Be gba kwno, “Akaworugwu ke jeeme badnụ kpọbi ọchi, nụ rugwu ke jeeme be dna.”

Be dnarnụ kwnornu nụ be kwége ikwu-ọnu Chiokike, lele kpa echiche Chiokike zịnu be.

⁹ Kọvu anụ bụ ele Chiokike jiri aka a hōhia, ele ariohna ke eze, mbam ke zị nsọ, ele ke Chiokike, ma anụ gesi ọznarni nye wam sukuru anụ hite nụ rime ọchichiri bna nụ rime iwhne a zị igwugwu. ¹⁰ Nụ mbom anụ bụo ele ke Chiokike, kọvu kịtna, anụ bụ ele ke a, ele nwéé obirizi nụ mbom, kọvu kịtna, Chiokike dọnnu anụ obirizi.

¹¹ Ele me whnurnu n'anya, m naariasno anụ, lele ele izne nụ ele neewhe ewhe n'owa ka, anụ nyéé nhne ojo ke nọogwnu anụ, ke nọolu masị ogwnu megidne mkpuru ovu anụ oghere. ¹² Anụ wu bụdnu ke bụru ọma n'esilawuru ele máa Chiokike, ọ bụ n'ezị nụ be noobno anụ nhne ojo, kọvu be whnụ ọnu ọma anụ, ma be znarni Chiokike n'ọbochi o jeelekasi aị.

Bita ẹhni anụ nụ mkpururu ele ọchichi

¹³ Kwnornu nụ Nyenwe aị, anụ bita ẹhni anụ nụ mkpururu ọchichi ke badnụ, mọbu eze, lele nye risi, ¹⁴ mọbu ele ọchi ẹli ele o ziyaru ọ ta ele ojo awhnụwhnu, nụ ọ znarni nye neeme nhne ọma. ¹⁵ Ka bụ nhne Chiokike noopio, ma anụ hite n'ọnu ọma anụ kpusni ọnu ele iwhnirniwhno. ¹⁶ Anụ wu bụdnu lele ele nwernu ẹhni be. Anụ jí ọnodi wam kpusni nhne ojo, kọvu anụ ziri bụdnu lele ele izi Chiokike. ¹⁷ Anụ sọ kpakara badnụ anya, anụ whnụ rụmu Nda n'anya, anụ tū ogwnu Chiokike, anụ sọbisinu eze.

Awhnụwhnu Karaịsi

¹⁸ Ele ọhi, anụ gweru ọso anya bita ẹhni anụ nụ mkpururu ele nwe anụ. Anụ ménu nye ovu ọma nụ nye udno kpọi, ma nye aka rikne masị. ¹⁹ Kwnornu nụ Chiokike jọgozi anụ ọ bụru nụ anụ taru awhnụwhnu hne ọ zá nhne ojo anụ mernu, kọvu kwnornu nụ anụ tūru ogwnu Chiokike. ²⁰ Ndaa igwugwu ke anụ jeenwe, ọ bụru nụ anụ taru awhnụwhnu kwnornu nụ nhne ojo anụ mernu? Kọvu anụ gwuzogidne n'awhnụwhnu hne anụ mernu nhne ọma, Chiokike jọgozi anụ.

²¹ Ọ bụ nhne be sukuru anụ, Karaịsi taru awhnụwhnu nụ risi anụ, ghasanụ anụ nhne atụ, ma anụ snornu ọnu ọchi a.

²² “Ọ zá mmehie o mernu, ọ zá aghigho be piohuru n'ọnu a.”

²³ Nga be mernu a nhne iwhnerne, o mégwarnuge, nga ọ taru awhnụwhnu, ọ kpála rikne, kọvu o gweru ẹhni a yisi n'aka nye wam neekpe ikpe bụru ọma. ²⁴ Ya n'iwhuru a jiri ẹhni a vuru kpakara mmehie aị n'olu ọgba, ma a bụru ele nwurnu ọnu ghasa mmehie, ziri bụdnu ele mee mma. O jiri ẹnya a gwọ kpakara ẹhni igbugbu aị. ²⁵ Anụ nụ lele atnurnu ke whuru apna, kọvu ke hiehnarnu hne Nye Ọmuznu nụ Nye Risi mkpuru ovu anụ zị.

3

Ele nzi nū nnwerne

¹ Kpam masị, anụ ele bụ nnwerne, anụ bīta ẹhni anụ nū mkpururu nzi anụ. Ọ bụrūbedi nū be bụ ele kwéle ikwu-ọnu Chiokike, be jeenwe rikne hiri nū agwa ọma anụ kweru hne anụ kwúle ọka, ² kpa be jọowhnu anụ noowu bụdnu bụru ọma ke zị masị snam n'oso n'anya. ³ Anụ kwé mma anụ bụru nhne ke anya nọowhnu kpọi, ọ bụo kpa anụ kparū risi anụ, mọbu golu anụ tū n'ẹhni, mọbu iwo marnū mma anụ wogwu. ⁴ Kọvu mma anụ bụru agwa ọma wam tugwaru otugwa ke zị nū rime ovu, ke bụ nhne ẹyi ke zá nooro oro, ke bụ ọzi wọhnerne nū enine ke udno, ke zị okne ọnu ahia n'anya Chiokike. ⁵ Ọ bụ kpa ele rinya gbaka zị nsọ ele tūkwasiri Chiokike ovu mernu ẹhni be mma, be bītaru ẹhni be nū mkpururu nzi be. ⁶ Sera nū kpam, o bnonnu Ebereham nsni, noosukwu a, “Nyenwe m.” Anụ bụ rụmu a rinya, ọ bụru nū anụ jeeme nhne ọma gharū ọ tū ogwnu nhne ọbula.

⁷ Kpam masị, anụ ele bụ nzi, anụ jiri ọso anya nū akọ, anụ nū nnwerne anụ wuru, hne anụ magwu nū be bụ ele nwé rikne. Anụ nū be jeekehia nkesi bụdnu kwó okwo Chiokike neekesi anụ n'etekne. Anụ mee kpam, ọ zị nhne ọbula bnosni okpukpe anụ.

*Awhnūwhnu kwnornu
ome nhne bụru ọma*

⁸ N'ipne-aznū, kpakara anụ nwe otu ovu, anụ ọnu ibne anụ obirizi, anụ whnū ibne anụ n'anya lele rụmu nda, anụ nwe obirizi n'ẹhni ibne anụ, anụ bụru ele be gwednarnū ẹi. ⁹ Anụ jí nhne ojo kwuhnaata nhne ojo, anụ gógwina ngugo, kọvu anụ nọgozi ọgozi, kpa Chiokike sukuru anụ ma anụ kehia ngozi masị. ¹⁰ Kwnornu nū ọkwukwo nsọ kwuru, “Nye ọbula ke whnurnu bụdnu n'anya,

ke noopio ọbochi ọma,

ọ bīta ọnu a ma ọ gharū o kwu ọka ojo,

bīta masị mgbele-ọnu a n'aghalghala.

¹¹ Ọ gharū nhne ojo, mee nhne bụru ọma,
pio udno, gbasno a.

¹² Kwnornu nū anya lawuru Nyenwe aị zị n'ẹhni ele mee mma,
nsni a nọonu okpukpe be,

kọvu ruwhnu Nyenwe aị neemegidne ele neeme nhne ojo.”

¹³ Nyele jeemejọ anụ, ọ bụru nū anụ gwuzosi rikne nū nhne ọma? ¹⁴ Ọ bụru nū anụ ta awhnūwhnu kwnornu nū anụ mernu nhne ọma, ovu sọ anụ n'ọnu, ogwnu tū anụ kwnornu be, ovu lákwadia anụ mini.

¹⁵ Anụ sọbisinu Karaịsi lele Nyenwe aị nū rime ovu anụ. Anụ jiknernu ọ sa aiji nye ọbula jaasikwa anụ nhne gbasiri olile anya wam zị n'ovu anụ hite n'oso anya nū ovu zị wọhnerne. ¹⁶ Anụ bīta ovu anụ snam, ma ele nookwu nhne ojo kwnornu agwa ọma anụ kweru nū Karaịsi, iwahnerne jọotu be nū nhne ojo be nookwu. ¹⁷ Ọ ka mma, ọ bụru nū ọ bụ echiche Chiokike nū anụ tarū awhnūwhnu kwnornu nū anụ mernu nhne ọma karū kwnornu nū anụ mernu nhne ojo. ¹⁸ Karaịsi nwurnu otu mgba kwnornu mmehie aị, nye ikpe mána nwurnu kwnornu ele ikpe marnū. Karaịsi mernu ka ma o duru anụ dū hne Chiokike zị. Ọ nwurnu ẹnwu n'anọ-ẹhni, kọvu ọ zị bụdnu n'Enine, ¹⁹ nū rime enine zị bụdnu,* o znernu zni ele enine ke zị n'oro ikelu izi ọma. ²⁰ Ka bụ ele zá noobno nsni, kpa Chiokike ji nkasi ovu neese nga Noa nọotu ọgbo ke be jiri znohia badnū ele nū ele, badnū ẹsato kpọi hite nū mini. ²¹ Ka neegesi nū

* 3:19 hite nū Enine Nso

owu mini zñoḥiaru anụ, ke bụ nọorio Chiokike ovu zị snam hite n'olizọ n'ẹnwu ke Jizọsi Karaịsi. Ọ bụo ọsnuma rune ke ẹhni. ²² Karaịsi bụ nye larụ oligwe daziri ẹli n'akarikwungwa Chiokike, hne kpakara ele enine izi nụ ọchi risi nụ rikne zị nụ mkpururu a.

4

Owunu Chiokike bụdnu

¹ Kpam masị, Karaịsi tarụ awññwñwu n'anọ-ẹhni a, anụ jiknenu o mee kpam masị, kwnornu nye tarụ awññwñwu n'anọ-ẹhni a zịma neeme mmehie. ² Kam kpayarụ, ọ zà noowu bụdnu a n'ọwa ka lele kpa agwññrnu nhne ojo ke badnụ, kọvu lele echiche Chiokike. ³ Kwnornu nù ige anụ tuwññu n'ige wheru ewhe noowu bụdnu lele ele máa Chiokike zulem. Ige wam anụ noowu bụdnu ke zila rịchna, agwññrnu nhne ojo, ọnwu manya, okne otne eri, nù ọkwa rẹnwu. ⁴ Kịtna, o jiri be anya nù anụ zà noosno be neeme nhne ojo berere, ke kpayarụ be nọovu anụ ọnu. ⁵ Kọvu be jaasa ajiji gbasiri ẹhni be nù ruwññu nye wam jeekpe ele zị bụdnu nù ele nwññu ọnwu ikpe. ⁶ Kam kpayarụ, be jiri zni ele nwññu ọnwu izi ọma nga be zị, ma be kpe ikpe be hite nù nhne be mernu nga be zị bụdnu lele badnụ, ma be ziri bụdnu n'enine lele Chiokike.

⁷ Mbimambi kpakara nhne zị ndũndu. Anụ nwe anya udno, anya dũ anụ ẹli, anụ neekpe okpukpe. ⁸ Ke kakwo, anụ nwe ọwhññun'anya zị omimi n'esilawññu anụ, kwnornu nù ọwhññun'anya nookpusni agida mmehie. ⁹ Anụ jí ntamu nabnanya ibne anụ. ¹⁰ Nye ọbula gweru nkesi ọ nahiaru n'aka Chiokike znenu ibne a izi, gweru okwesi ọkwnata ovu neekesi oru Chiokike zị ọdo n'odo. ¹¹ Nye neezni izi ọma, ọ zni a lele nù ọ bụ ikwu-ọnu ke hi n'ọnu Chiokike whññya. Nye neezne izi, o mee a lele Chiokike nyernu a iknernema, ma be znarnj Chiokike nù rime kpakara nhne hite nù Jizọsi Karaịsi, nye nwe igwugwu nù rikne tim ọm. Amñim.

Awhññwñwu lele nye Karaịsi

¹² Ele me whññrnu n'anya, ọ gbagwoji anụ anya kwnornu ọrnurna zị igbugbu ke naarna anụ lele nù ọ bụ nhne ikne neeme anụ. ¹³ Kọvu anụ nwudna, kwnornu nù anụ sno Karaịsi takọ awññwñwu, ma anụ nwe ovu ọso n'ọnu zị agida nga be jookpume igwugwu a. ¹⁴ Ọ bũru nù be mernu anụ nhne iwññerne kwnornu nù rẹwhna Karaịsi, ovu sọ anụ n'ọnu, ka neegesi nù Enine igwugwu, ke bụ Enine Chiokike wu nù rime anụ. ¹⁵ Ọ zà nye ta awññwñwu n'esilawññu anụ lele nye gburu badnụ, mọbu nye buznu, mọbu nye mernu nhne ojo berere, mọbu nye neelebna anya nù nhne gbásịla a. ¹⁶ Kọvu, ọ bũru nù nye ọbula ta awññwñwu lele nye Karaịsi, iwññerne túko nye wam, kọvu o nyee Chiokike ọznarni kwnornu nù be nookwu a nye Karaịsi. ¹⁷ Ige valẹm nga be jaapanizọ ikpe n'ezinụ-oro Chiokike. Ọ bũru be panizọ ikpe nù hne a zị, ndaa kpa ọ jaazinu ele kwéle izi ọma Chiokike?

¹⁸ Ọ bũru nù ọ jaara ẹhni ọ zñoḥia ele mee mma, ndaa hne ele máa Chiokike nù ele mmehie jaazị?

¹⁹ Kam kpayarụ, nye ọbula ke naata awññwñwu lele kpa echiche Chiokike jiri zị, gweru ovu ọma yisi ẹhni a kpam kpam n'aka Nye Okike nye kwesiri ọkwnata ovu. Nye wam zne nù ruwññu neeme nhne ọma.

5

Ele okno badnụ nù ele ikoro

¹ M naariasno ele okno badnu zi n'esilawuru anu hne me bu masi nye okno badnu, m whnuru m awhnuruwhnu Karaishi taru, m jeekehia masi igwugwu a nga be jookpume a. ² Anu znu aturu Chiokike ke zi nu mkpururu anu, neeegidne be anya nu kpakara ovu anu kpa Chiokike piuru a, o buo nu mkpa kpagwu anu, kovu kwnornu nu o buo hne kwesiri omume. Anu rnu eru anu, o buo kwnornu iru anu jeenwehia, kovu nu o hne zi n'ovu anu n'omume. ³ Anu mee be lele nu be buo hne ke aka anu, kovu anu buru hne atu be joosno. ⁴ Nga Nye Risi Ozuznu Aturu varu, anu jaanahia okpu-eze zi igwugwu ke jaazi noonwu va-a-a tem.

⁵ Kpam masi, rumu ikoro, anu bita ehni anu nu mkpururu ele okno badnu. Kpakara anu woru ozi wohnernerne n'ovu lele iwo, neeznenu ibne anu izi. Kwnornu nu okwukwo nsu kwuru, "Chiokike noogwuzogidne ele oknomokno, kovu o neenye ele zi wohnernerne n'ovu oru."

⁶ Kam kpayaru, anu gwedna ehni anu nu mkpururu aka dikne ke Chiokike, o joovulizo anu olu n'ige ke a. ⁷ Anu vukwnusi a kpakara mkpa anu, kwnornu nu hne gbasiri anu neemetu a n'ovu.

⁸ Anya du anu eli, anu neese nse, nye irno anu bu Ekwensu, naagbaghari lele odum noogbo ogbugbo noopio nye o jeeri. ⁹ Anu ziri kwem nu okwnata ovu anu, anu gwuzogidne a, kwnornu nu rumu Nda anu nu kpakara owa naagawhe otu awhnuruwhnu wam.

¹⁰ Nga anu taru awhnuruwhnu ige mati, Chiokike ke oru nye sukwuru anu bna n'igwugwu a kwu okwo nu Karaishi, joogwuzote anu, nyee anu rikne, gba anu inwe. ¹¹ Kpakara rikne ochichi bu ke a okwnukokwnu. Amim.

Obekwu ipne-aznu

¹² Saikasi nwene aji rukna ke kwesiri okwnata ovu yinnu m aka gba okwukwo izi mati ka, m naariasno anu naagba akebe nu ka bu ezi oru Chiokike n'olu hne anu gwuzo. ¹³ Ogbako Chiokike ke zi nu Babiloni,* ke be hohiakoru anu nu ya neebekwu anu, ma Maki nnwo m. ¹⁴ Anu gweru owhnun'anya Karaishi neebekwu ibne anu.

Udno dazinu kpakara anu ele zi nu rime Karaishi.

* 5:13 Ka bu Rom

Ọkwukwo **izi** ke Ẹbo **Pita** gbarụ

Nhne gbasiri ọkwukwo **izi ka**

Nye gbarụ ọkwukwo ka mernu ele noobno a nsni mahia nū nye Karaisi ọbula kwesiri o wu bũdnu ke nọtutu ogwnu Chiokike (1:3). Be kwesiri o jikwasi ezi ọka be nyernu be rikne (1:12).

Ọ dọrụ be aka nū nsni gbasiri ele ọwhnurninya aghalaghala, nū ele ojo ka bnanam ọgbako Chiokike nooduwhu ele kweru n'ezi ọka. N'anya Chiokike, otu ọbochi nū lele otu pokwu awaha, otu pokwu awaha nū lele otu ọbochi. Chiokike zá noogbu ọkwu nū ọbita mkwna a lele kpa ele badnū neeche. Kọvu Chiokike nwernu ndidi k'agida kwnornu nū ọ māsila a nū otu nye mmehie ọbula joowhu etekne.

Nhne zi n'ọkwukwo izi ka

Obekwu ikwu nū okpukpe (1:1,2)

Kpa ele sno Nyenwe aị kwesiri o wu bũdnu be (1:3-15)

Igwugwu Karaisi (1:16-21)

Ele ọwhnurninya aghalaghala (2:1-22)

Nyenwe aị jaavariri berere (3:1-18)

¹ Mawa, Saịmoni Pita, nye izi nū nye dazisi anya Jizosi Karaisi, naagbaz-nenu anū ọkwukwo izi ka, anū ele hiteru n'ome mma Chiokike nū Nye Ọznohia aị Jizosi Karaisi kehia ọkwunata ovu zi okne ọnu ahia lele ke aị.

² Oru nū udno banū anū aba kpa anū neezne nū ruwhnu naamahia Chiokike nū Jizosi Nyenwe aị.

Osukwu ikwu Chiokike

³ Chiokike jiri iknernema a nyee aị kpakara nhne a pioru a jeeji wuru bũdnu nọtutu ogwnu Chiokike, kpa a zi neezne nū ruwhnu naamahia nye wam sukuru aị bna n'igwugwu a nū ọma mma a. ⁴ Hite n'igwugwu a nū ọma mma a, o nyernu aị agida mkwna zi okne ọnu ahia, ma hite nū nhne ele ka, anū kehia igwe n'oyiyi ke Chiokike, ma anū gbanahọru nhne ojo ke ọwa ka noovuya a.

⁵ Kwnornu nū otu nhne ka, anū gbalị nọtukwasi n'olu ọkwunata mkpọma anū, ọma mma, n'olu ọma mma, anū tũkwasi ọmahia nhne, ⁶ n'olu ọmahia nhne, anū tũkwasi badnū knernū ẹhni a, n'olu badnū knernū ẹhni a, anū tũkwasi ọsnuta ovu, n'olu ọsnuta ovu, anū tũkwasi ọtu ogwnu Chiokike. ⁷ N'olu ọtu ogwnu Chiokike, anū tũkwasi ọwhnun'anya rụmu nda, n'olu ọwhnun'anya rụmu nda, anū tũkwasi ọwhnun'anya. ⁸ Kwnornu nū ọ buru nū anū nwernu kpakara nhne ka k'agida, be jeeme anū buru ele nọrunu ẹnu ọma, naami mkpuru dū ọmahia Nyenwe aị Jizosi Karaisi. ⁹ Kọvu nye nwée nhne ka kpuru isni, ọ whnū nhne zi ikere, o chezume nū be snusnamarnu a nū mmehie ọknani a.

¹⁰ Kam kpayarū, rụmu nda m, anū ziri gnarnagnarna n'ome ikwu Chiokike sukuru anū, hōhia anū buru nhne gwuzosiri rikne. Ọ buru anū mee kpam, anū jáadna rịa rịa. ¹¹ Kpam, be jeenye anū rikne anū jeeji bna nū rime ẹli-eze ke zi ọkwunokwunu ke Nyenwe aị nū Nye Ọznohia aị Jizosi Karaisi.

¹² Kam kpayarū, me chenwanyannū anū kpakara nhne ka ige ọbula, ọ bụ n'ezi nū anū magwū be, anū gwuzosi rikne n'ezi ọka wam anū nahiaru. ¹³ M

che m nū o kwesiri ekwesi o chenwanyanū anū be kpa me zī kōriri būdnu. ¹⁴ M magwū m nū ige matī m joowopu anō-ēhni ka, lele kpa Nyenwe aī Jizōsi Karaisi kannū m. ¹⁵ M jaagbalī rikne m, whnū nū nga me nwūrnu nū anū jaazī neechenwanya be.

Igwugwu Karaisi

¹⁶ O būo ọtutnu ruwhere be jiri akōnīche tñū, nga a mernu anū mahīa ọvva Nyenwe aī Jizōsi Karaisi, anya aī lawuru whnūrnu dudugna a. ¹⁷ O nahīaru ọson'anya nū igwugwu n'aka Chiokike Nda, nga akpīri Chiokike jiri okne igwugwu dna, kaa, “Ka bụ Nnwọ m me whnūrnu n'anya, nye nhne a masīri m.” ¹⁸ A nūrnu akpīri ka hi n'oligwe dna, nga aī nū ya zī n'olu rugwu wam zī nsọ.

¹⁹ Be mernu ikwu-ọnu ele ọwhnurninya wam gwuzosi rikne k'agīda, anū bno nsnī nhne be gbarū, kwnornu nū ikwu-ọnu be nū lele tōnji noonwu nū hne gbarū ọchichiri. O jaazī kōriri noonwu tem dū n'ọbochi Jizōsi jaava, iw hne a joonwu nū rime mkpoma anū. ²⁰ Ke kakwo kpakara nhne, anū mahīa nū ọ zá nhne ọwhnurninya ọbula be gbarū n'ọkwukwo nsọ ke badnū nwernu rikne kōwa risi a hite nū nhne zī n'echiche a. ²¹ Kwnornu nū ọ zá ọwhnurninya ọbula be jiri echiche badnū vū, kọvu ele badnū kwuru ikwu-ọnu Chiokike kpa Enine Nsọ noodu be kwu.

2

Ele zni nhne aghalaghala

¹ Ele ọwhnurninya aghalaghala whūyaru iw hne n'esilawuru ele Izireli, lele kpa ele zni nhne aghalaghala jōowhuya iw hne n'esilawuru anū. Ele ka jeeji aghigho gwebnanya iznizni ọgha zī ọdo n'ọdo ke noovuya ẹnwu, be gōnahoru Nyenwe be bụ nye gbahīaru be, ele neegweya ọla n'iyi zī ngwa ngwa nū risi be. ² Agīda ele badnū joosno apna ome ọyi be. Kwnornu nū nhne be neeme, ele badnū jookwulu apna ezi ọka. ³ Ele zni nhne ka jeeji ọwho-anya kwu nhne be chehīaru nū mkpoma be, gweru anū zū ahīa. Ele ikpe ọmuma be neese be, ọla n'iyi be zá neere anyarna.

⁴ Chiokike sīgbasila ele enine izi ele mernu mmehie, kọvu tūbna be nū rime bēkwu rēnwu, hne be tūru be ijigba nū rime ọchichiri neese ọbochi ikpe. ⁵ Chiokike sīgbasila ọwa ọknani, kọvu dōhia Noa, nye mernu be badnū ẹsato, nye neezni izi ọma ome mma, nga o gweyaru mgba-mini ẹli n'ọwa ele maa Chiokike. ⁶ O marnū ẹli Sodom nū Gōmora ikpe, gweru bēkwu rne be lele rētnu, mee be būru nhne atū nyee ele joowu būdnu maa Chiokike. ⁷ O dōhiaru Lōtu nye mee mma, nye būdnu zīla rīchna ke ele noolulu iwu ẹli wam mekparū ẹhni. ⁸ Nye mee mma wam wuru n'esilawuru be, whnū, nū masī ọka ojo ke gburu a igbugbu nū mkpoma. ⁹ O būru kpm, Nyenwe aī magwū kpa o jōdohia ele mee mma nū rime ọrnurna, nū kpa ọ jaabīta ele ojo nū rime aw hñūwhnu dū n'ọbochi ikpe, ¹⁰ ke kakwo, ele noosno nhne ruru ọru ke anō-ēhni be, neeedna ele nēechi ẹchi anya.

Be neezni nhne aghalaghala n'anya rikne, ele oknomokno, ele zá nōtu ogwnu nū ọkaja ele oligwe. ¹¹ O būbedi ele enine izi ele gbasīri rikne nū ele nwernu iknernema karū ele zni nhne aghalaghala ka, nwēe rikne gweru kparī bno ele oligwe nhne nū ruwhnu Nyenwe aī. ¹² Kọvu ele badnū ka nookwulu nhne be ghōhiage, be nū lele anōhia nsnī inyo, nhne be keru eke neeme kpa ọ masīri be, be jōonwudne be, gbu be lele anōhia, be la n'iyi.

13 Be jaanahja ogwo ernalu nne oju be mernu, o noso be o mee nne oju n'iwnehnie. Be bu nne iwernerne n'esilawuru anu. Nne zi nu mkpoma be bu nne oju kpa be sno anu neeri wiri nonwo. 14 Ome oyi jiri be n'anya, inwe za nngwu be nu mmehie, be nooduwu mkpoma za rikne, ele mkpoma be jiharu n'owho-anya nu ernalu oju, ele be wuru onu. 15 Be ghahieru apna, gharu apna ziri ezi, snornu apna Balam nnwo Bosu, nye whuru ogwo ernalu nne oju n'anya. 16 Kovu iyinya a bigbura a nu mmehie a, anohia kwu oka, kwuru oka n'ibiri n'nkoli ke badnu, chimera nye owhnurninya wam.

17 Ele badnu ka nu lele omi nwe mini, lele erumeru ruwhere mini noovuhari, be bitanu be okne ochichiri okwnukokwnu. 18 Kwnornu nu onu be nookwu okne oka mpako iwahnirniwhno, be naarnabnahna nu rime mmehie ele naagbanahuru budnu oju. 19 Be neekwe be mkwna o nwernu ehni be, kovu be n'iwuru be bu ohi agwa oju noovuya enwu. Kwnornu nu nne obula ke megburu badnu, nye wam bu ohi a. 20 O buru nu be gbanahuru nne noolulu ke owa nga be maharu Nyenwe a nu Nye Oznohia a Jizosi Karaisi, be knegidne kwno be nu rime a, o nwegidne be, onodi be n'ipne-aznu joojobujo karu nu opanizo. 21 O ka mma nu be ma a apna ome mma karu nu be maharu a, be dnasinu iwu nso wam be nyernu be aznu. 22 Nne mernu be gesiri nu elulu wam bu ezi oka, "Nkita nwarnu rugburu gbura lahna nu nne o nwarnu," nu "Ezni be hniarnu ehni lahnarnu nu rime ooto."

3

Obochi Nyenwe a

1 Ele me whuru n'anya, ka bu okwukwo izi ke ebo me naagbanu anu, m naakpali echiche oma nu rime anu. 2 Anu chenwanya ikwu-onu ele owhnurninya zi nso kwuru, ya nu iwu Nyenwe a nu Nye Oznohia a nyernu anu hite n'aka ele izi a.

3 Anu mahja nu mbom nu ele okwa emo jaava n'obochi ipne-aznu, neezne izne n'ano-ehni be. 4 Be jaakaa, "Ndaa omezu mkwna ovuva a? Hite nga ele nda a nwuru enwu, kpakara nne zi koriri kpa o zi hite nu okike owa." 5 Be ma ama lewhuru anya n'ige wheru ewhe nu Chiokike kwuru oka, oligwe nu owa ziri. O hiri nu rime mini kehja owa hite nu mini. 6 O bu masi hite nu mini, ke okne mgba-mini eli, be jiri lulu owa oknani. 7 Kovu oligwe nu owa ke zi kitna bu ke o bitaru hite n'ikwu-onu Chiokike wam, o jeeji bekwnu lulu. O bitaru be kwnornu obochi o jeekpe ele ma Chiokike ikpe, lulu be.

8 Kovu ele me whuru n'anya, anu chezu otu nne ka, otu obochi nu hne Nyenwe a zi nu lele otu pokwu awaha, otu pokwu awaha nu lele otu obochi.

9 Nyenwe a za naakpa ndarna n'omezu mkwna a, lele kpa ele badnu neeke, kovu o nwernu ogologo onuta ovu hne anu zi, kwnornu nu o piole nye obula wu etekne, kovu ma kpakara badnu hi nu mmehie be whuya.

10 Kovu obochi Nyenwe a jaava, o jonu lele nye buznu, ele badnu jaazi neele anya a. Oligwe jeeji okne mkpakpo gawhe, kpakara nne zi n'olu jeeji okne bekwnu gbaza. Owa nu kpakara ernalu be nruru nu rime a jowho iwne.

11 Kpa a maharu nu kpakara nne jaagbaza, ndaa kpa a kwesiri o wu budnu? A kwesiri o wu budnu zi nso, ya nu o tu ogwnu Chiokike. 12 Kpa anu neele anya ovuva obochi Chiokike,* anu mee ma o va ngwa ngwa, oligwe jaagba bekwnu, kpakara nne zi n'olu jeeji okne okpe bekwnu gbaza. 13 Kovu a neele anya oligwe ikne nu owa ikne, lele kpa o kweru mkwna, oro ome mma.

* 3:12 Mbu obochi Nyenwe a jeekpe owa nu oligwe ikpe

¹⁴ Kam kpayarụ, ele me whnụrnu n'anya, hne anụ neele anya nhne ka, anụ gbalị ma anụ ziri snam, ele nwée ọtna ọtna, anụ nụ Chiokike ziri n'udno.

¹⁵ Anụ vuru nụ mkpọma nụ ogologo ọsnuta ovu Chiokike bụ ọznohia anụ, lele kpa nnwọ nda aị Pọlu, nye a whnụrnu n'anya gbannụ anụ n'ọkwukwo hite n'akoniche Chiokike nyernu a. ¹⁶ Ka bụ nhne o nookwu nụ kpakara ọkwukwo izi a, nga ọ naagba nhne gbasiri nhne ka, o nookwu agida nhne siri rikne n'oghohia, ke ele máa nhne nụ ele ovu be zá kwem nọkawahie, lele kpa be neeme nụ nhne berere zị n'ọkwukwo nsọ, ka bụ ma be la n'iyi.

¹⁷ Kọvu anụ, ele me whnụrnu n'anya, anụ magwụ nhne ka, anya dụ anụ ẹli, ma nhne ojo ke ele noolulu iwu ẹli neezni gharụ o duhie anụ, mee anụ dnahnala n'ogwuzosi rikne anụ. ¹⁸ Kọvu anụ ziri nooso oso nụ oru nụ nhne ọmuma ke Nyenwe aị nụ Nye Ọznohia aị Jizọsi Karaịsi. Kpakara igwugwu zinu a, kịtna, dụ ọkwukokwnu. Amịm.

**Okwukwo izi
ke Mbòm
Jóni
gbarụ**

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Jóni mernu ma ele Karaịsi mahija nụ ọ bụru a kwuhja mmehie aị, Chiokike jaagbarụnu aị, vume mmehie aị.

Nhne neegesi nụ ele Karaịsi nwernu okwnata mkpoma bụ ọwhnun'anya be nwernu n'ehni badnụ ibne be (3:11-24). Chiokike bụ ọwhnun'anya n'iwhuru a, ele ke a kwesiri ọ nụ lele ya masị (4:1-21). Nhne neegesi nụ a nwernu omegbu mmehie bụ ọwhnun'anya a nwernu n'ehni ele berere, a kweru nụ Jizọsi bụ Nnwọ Chiokike, nụ ọ bụ Karaịsi wam n'ezi, nụ ẹnwu a kwnornu aị bụ ezi ọka (5:1-12).

Nhne zị n'okwukwo izi ka

Ikwu-ọnu ke neenye budnu (1:1-4)

Chiokike bụ iwhne aị, Karaịsi bụ nhne atụ aị (1:5--2:6)

Iwu ikne (2:7-17)

Ele irno Karaịsi nụ ele ke Chiokike (2:18--3:10)

Ọwhnun'anya Chiokike nụ ọwhnun'anya aị (3:11--4:21)

Omegbu ọwa (5:1-21)

Ikwu-ọnu ke neenye budnu

¹ Ikwu-ọnu Chiokike wam ke panizoru nụ mbòm, bụ ke a nurnu, ke anya aị whnurnu, ke a leru anya, bụ ke a kpaturu aka masị, bụ nhne a nọkpo okwo a, bụ ikwu-ọnu ke neenye budnu. ² Budnu wam whuyaru iwhne, a whnurnu a, gba masị akebne a, a kpọ okwo budnu kwó okwo ke zị n'aka Nda, omekwo dū aị. ³ A nọkpo okwo nhne a whnurnu, nurnu masị, ma anụ snornu aị meko nhne. Omekorita aị bụ ke aị nụ Chiokike nụ Nnwọ a Jizọsi Karaịsi. ⁴ A gbarụ nhne ka n'okwukwo ma ovu ọso n'ọnu aị zu ozu.

Chiokike bụ iwhne

⁵ Ka bụ izi a nurnu n'ọnu a bụ masị ke a znirni anụ. Chiokike bụ iwhne, o zá ọchichiri zị nụ rime a rja rja. ⁶ Ọ bụru nụ a kaa nụ aị nụ ya neemekọ nhne, kovu a neezne izne n'ọchichiri, a bụ ele aghalaghala, ezi ọka zila aị n'ọnu. ⁷ Kovu, ọ bụru nụ a zne izne n'iwhne, lele kpa o neezne izne n'iwhne, a neenwe mekorita n'esilawuru aị, ọvnarna Jizọsi Nnwọ a, nọosnusnama kpakara mmehie aị.

⁸ Ọ bụru nụ a kaa nụ a nwée mmehie, a nooduhie ehni aị, ezi ọka zila aị n'ọnu. ⁹ Kovu, a kwuhja mmehie aị, Chiokike bụ nye kwesiri okwnata ovu nụ nye mee mma, ọ jaagbarụnu aị mmehie aị, ọ snumakwo kpakara aruru-eli aị. ¹⁰ Kovu, a kaa nụ a méne mmehie, a neeme a nye aghalaghala, ikwu-ọnu a zila nụ rime aị rja rja.

2

¹ Rumu takiri m, m naagbanu anụ okwukwo ma anụ gharu o mee mmehie. Kovu, ọ bụru nụ nye ọbala mehieru, a nwernu nye nookwunu aị ọnu nụ ruwhnu Nda aị, rewhna a bụ Jizọsi Karaịsi, nye mee mma. ² Jizọsi bụ nye jị ọvnarna a naawahaji-eli kwnornu mmehie aị, ọ bụo mmehie ke aị kpọi, kovu mmehie kpakara ele badnụ.

³ Ka þú nhne neegesi nú a magwú nye օ þú, օ þúru nú a þíta kpakara nhne o nyernu n'iwu. ⁴ օ þúru nú a kaa nú a magwú nye օ þú, kօvu a zá naabíta iwu a, a þú ele aghalaghala, ezi օka zıla aı n'օnu. ⁵ Ka þú nhne neegesi nú a magwú Chiokike, օ þúru nú a þíta iwu a, օwhnun'anya Chiokike zuru ozu n'օvu aı. ⁶ Nye օbula ke kaa nú օ zı nú rime a, joowu budnu lele kpa Jizօsi wuru.

Iwu ikne

⁷ Ele me whnurnu n'anya, m zá m naagbanu anu օkwukwo iwu ikne, kօvu iwu օknani. Iwu օknani ka þú ke anu nurnu hite nú օpanizo. ⁸ Kօvu m naagbanu anu iwu ikne, ezi օka wam zı nú rime Jizօsi, nú rime anu, kwnornu nú օchichiri naagawhe, ezi iwhne wam nօomukwasi aı.

⁹ Nye օbula ke kaa nú օ zı n'iwhe, kօvu, sno nwene a irno, zı kօriri n'օchichiri. ¹⁰ Nye օbula ke whnurnu nwene a n'anya zı n'iwhe wam, օ zá nhne jeeme a օ kpօbi օchi. ¹¹ Nye օbula ke snornu nwene a irno zı n'օchichiri, neezne izne n'օchichiri, օ máa hne o neezne kwnornu nú օchichiri mernu a օkpu isni.

¹² Rumu takiri m, m naagbanu anu օkwukwo, kwnornu nú Chiokike gbarunu anu mmehie kwnornu rօwhna Karaısi.

¹³ Ele nda, m naagbanu anu օkwukwo, kwnornu nú anu magwú Karaısi, nye zı hite n'օpanizo.

M naagbanu anu օkwukwo, rumu ikoro, kwnornu nú anu megburu nye օjo wam.

Rumu takiri m, m naagbanu anu օkwukwo, kwnornu nú anu magwú Nda wam.

¹⁴ Ele nda, m naagbanu anu օkwukwo, kwnornu nú anu magwú Karaısi, nye zı hite n'օpanizo.

M naagbanu anu օkwukwo, rumu ikoro, kwnornu nú anu gbasiri rikne, ikwu-օnu Chiokike zı nú rime anu, kwnornu nú anu megbulem nye օjo wam.

Anu whnú nhne օwa n'anya

¹⁵ Anu whnú օwa n'anya, mօbu nhne zı n'օwa. օ þúru nú nye օbula whnu օwa n'anya, օwhnun'anya ke Nda zıla nú rime a. ¹⁶ Kpakara nhne zı n'օwa þú օgnurnu nhne օjo ke badnu, nú օgnurnu nhne օjo ke anya, nú oknomokno ke mkpօma ke badnu. Nhne ka híge n'aka Nda aı va, o hi n'օwa va. ¹⁷ օwa nú kpakara օgnurnu nhne օjo ke zı nú rime a jaagawhe, kօvu nye օbula ke neeme echiche Chiokike jaazi budnu օkwnukokwnu.

Nye neemegidne Karaısi

¹⁸ Rumu takiri m, ka þú ige ipne-aznu, anu nurnu nú nye wam neemegidne Karaısi vawa, me kanu anu, agida ele neemegidne Karaısi valօm. Ka neegesi nú ige wam zı ndundu. ¹⁹ Be hiri nú hne a zı whօga, kwnornu nú be nú aı zıla n'otu n'ezi. օ þúru nú aı nú be zı n'otu, be znernu adazıgidnenu aı. օwhoga be neegesi nú aı nú be zıla n'otu.

²⁰ Kօvu, Nye Nsօ wam teru anu mօno, ka neegesi nú kpakara anu mahjaru ezi օka. ²¹ M zá m naagbanu anu օkwukwo ka kwnornu nú anu máa ezi օka, kօvu kwnornu nú anu mahjaru ezi օka. Aghalaghala zıla n'ezi օka. ²² Nyele þú nye aghalaghala? օ þú nye wam ke gօnahoru nú Jizօsi þú Karaısi. Nye wam þú nye neemegidne Karaısi. օ gօnahoru Nda nú Nnwօ a. ²³ Nye օbula

ke gónahoru Nnwọ máa nye Nda wam bú, nye ọbula ke magwụ Nnwọ magwụ Nda wam masị.

²⁴ Anụ ledu anya nụ nhne anụ nurnu hite nụ mbòm dazígídnernu nụ rime anụ. Ọ búru kparam, anụ jaadazígídne nụ rime Nnwọ nụ rime Nda. ²⁵ Búdnu kwó okwo bú nhne o kweru aị nụ mkwna.

²⁶ M naagba ka n'ọkwukwo kwnornu ele pioru o duwhu anụ. ²⁷ Kọvu Karaịsi teru anụ mọno Enine Nsọ. O kwésile nye ọbula zní anụ nhne, mọno o teru anụ zị nụ rime anụ neezni anụ kpakara nhne lele kpa otute mọno wam zị ire, ma anụ dazígídne nụ rime Karaịsi.

²⁸ Kítina, rụmu takiri m, anụ dazígídne nụ rime a, ma nga ọ jọowhuya iwhe, ovu si aị rikne o gwuzoru nụ ruwhnu a, iwheerne jótutu aị.

²⁹ Anụ magwụ nụ Karaịsi bú nye mee mma, nye ọbula ke neeme mma bú nnwọ Chiokike.

3

Rumu Chiokike

¹ Le, kpa Chiokike jiri whnụ aị n'anya, o sukwu aị rụmu a. Ka bú nhne a bú n'ezi. Kam kpayarụ, ele zị n'ọwa máa ele a bú, lele kpa be máa nye ọ bú. ² Ele me whnurnu n'anya, a bú rụmu Chiokike kítina, nhne a jọbu whóge iwhe kítina. Kọvu a magwụ nga ọ jaava, a jọonu lele kpa ọ nụ, kwnornu nụ a jọowhnu a kpa ọ nụ. ³ Nye ọbula ke nwernu olile anya ka neeme ẹhni a ziri snam, lele kpa ọ zị snam.

⁴ Nye ọbula ke neeme mmehie, noolulu iwu, kwnornu nụ mmehie bú olulu iwu. ⁵ Kọvu anụ magwụ nụ ọ whýaru iwhe ma o gweme kpakara mmehie aị. Ya n'iw huru a nwée mmehie. ⁶ Nye ọbula ke zị búdnu nụ rime Karaịsi, zá neemezne mmehie. Nye neeme mmehie máa nye Karaịsi bú, nye wam whnúlele a anya.

⁷ Rụmu takiri, anụ kwé nye ọbula duwhu anụ. Nye ọbula ke neeme nhne búru ọma bú nye mee mma, lele kpa Karaịsi bú nye mee mma. ⁸ Nye ọbula ke neemezne mmehie bú nye Ekwensu, kwnornu nụ Ekwensu bú nye neeme mmehie hite n'ọpanizo. Kam kpayarụ Nnwọ Chiokike jiri whýa iwhe, ma o lulu kpakara ẹrnu ke Ekwensu. ⁹ Nye ọbula ke Chiokike murnu zá neemezne mmehie, kwnornu nụ mkpuru Chiokike zị nụ rime a, o jénewe rikne mee mmehie, kwnornu nụ Chiokike bú Nda a. ¹⁰ Ka bú nhne rụmu Chiokike jiri ziri ichne nụ hne rụmu Ekwensu zị. Nye ọbula ke zá neeme nhne búru ọma búo nnwọ Chiokike, ma nye ọbula ke whnúge nwene a n'anya.

Anụ whnụ ibne anụ n'anya

¹¹ Ka bú izi anụ nurnu hite n'ọpanizo, anụ whnúrta ibne anụ n'anya. ¹² Ọ zá nye nụ lele Keni, nye Ekwensu nẹechi o gbu nwene a. Kíni kpayarụ o jiri gbu a? Kwnornu nụ ẹrnu a búo ọma, kọvu ẹrnu nwene a búru ọma. ¹³ Rụmu nda m, ọ gbagwoji anụ anya, ọ búru nụ ele zị n'ọwa snornu anụ irno. ¹⁴ A magwụ nụ a hiri n'ẹnwu bna nụ búdnu, kwnornu nụ a whnurnu rụmu nda aị n'anya. Nye ọbula ke zá nọowhnu n'anya bú nye nwurnu ọnwu. ¹⁵ Nye ọbula ke snornu nwene a irno bú nye noogbu badnụ. Anụ magwụ nye ọbula ke noogbu badnụ nwée búdnu kwó okwo nụ rime a.

¹⁶ Ka bú nhne neegesi ọwhnun'anya, Jizọsi Karaịsi gweru búdnu a nyee kwnornu aị. A kwesiri o nyee búdnu aị kwnornu rụmu nwene aị masị. ¹⁷ Ọ búru nụ nye ọbula nwernu ẹkwnu k'ọwa ka, whnụ nwene a zị nụ mkpa, ọ dóla obirizi, nye wam nwée ọwhnun'anya Chiokike nụ rime a. ¹⁸ Rụmu takiri m, a whnú n'anya n'ọnu etekne mọbu n'ikwu-ọnu kpọi, kọvu n'ẹrnu n'ezi ọka.

¹⁹ Ka bụ nhne neegesi nụ a magwụ ezi ọka, ke neeme mkpọma aị si rikne nụ ruwhnu Chiokike, ²⁰ ọ bụbedi ovu aị naama aị ikpe, Chiokike kakwo ovu aị, ọ magwụ kpakara nhne. ²¹ Ele me whnurnu n'anya, ọ bụru nụ ovu aị mána ikpe, ovu jeesi aị rikne o gwuzo nụ ruwhnu a. ²² A jaanahọru a nhne ọbula a nọorio a, kwnornu nụ a naabịta iwu a neeme masị nhne nọoso a ovu n'onu. ²³ Ka bụ nhne o nyernu n'iwu, a kweru nụ rẹwhna Nnwọ a Jizọsi Karaịsi, a whnurita ibne aị n'anya lele kpa o nyernu aị n'iwu. ²⁴ Ele naabịta iwu a zị bụdnu nụ rime a, ya nụ rime be. Enine Nsọ wam o nyernu aị bụ nhne neegesi nụ ọ zị nụ rime aị.

4

Anụ tule kpakara enine

¹ Ele me whnurnu n'anya, anụ kwéko kpakara enine, anụ tule kpakara enine ma be hi n'aka Chiokike, kwnornu nụ agịda ele ọwhnurninya aghalaghala bnarnu nụ rime ọwa. ² Ka bụ nhne anụ jeeji mahia Enine Chiokike, enine ọbula ke kwuhjaru nụ Jizọsi Karaịsi varu n'anọ-ehni hi nụ Chiokike va. ³ Kọvu enine ọbula ke kwéle nụ Jizọsi hiri nụ Chiokike va, enine ka híge nụ Chiokike. Ka bụ enine nye neemegidne Karaịsi, nye anụ nurnu ọ jaava, ọ zị n'owa kịta.

⁴ Rumu takiri m, anụ bụ rumu Chiokike, anụ megbulem ele irno wam, kwnornu nụ nye wam zị nụ rime anụ kakwo nye wam ke zị n'owa. ⁵ Ele ka hi n'owa, be nookwu hite nụ nhne be magwụ n'owa, ele zị n'owa noobnonu be nsni. ⁶ A hi hne Chiokike zị va, nye ọbula ke magwụ Chiokike nọonu nhne a nookwu. Kọvu nye ke máa Chiokike zá nọonu nhne a nookwu. Ka bụ nhne a jiri mahia enine ezi ọka nụ enine aghalaghala.

Chiokike bụ ọwhnun'anya

⁷ Ele me whnurnu n'anya, a whnurita ibne aị n'anya, kwnornu nụ ọwhnun'anya hi nụ Chiokike va. Nye ọbula ke nọowhnu n'anya bụ nye Chiokike murnu, nye wam magwụ Chiokike. ⁸ Nye ọbula ke whnú n'anya máa Chiokike, kwnornu nụ Chiokike bụ ọwhnun'anya. ⁹ Chiokike gesiri aị ọwhnun'anya n'esilawuru aị, kpa o ziyaru Nnwọ ọ murnu kpọi n'owa, ma a nwernu bụdnu hite nụ rime a. ¹⁰ Ka bụ ọwhnun'anya, ọ bụo nụ a whnurnu Chiokike n'anya, kọvu ọ whnurnu aị n'anya ziya Nnwọ ma ọ bụru nhne arịohna be jeeji gbaru mmehie aị. ¹¹ Ele me whnurnu n'anya, lele kpa Chiokike whnurnu aị n'anya, a kwesiri ọ whnurita ibne aị n'anya. ¹² Ọ zá nye ọbula ke whnuleru Chiokike anya, kọvu ọ bụru nụ a whnurita ibne aị n'anya, Chiokike wu nụ rime aị, ọwhnun'anya a zuru ozu nụ rime aị.

¹³ A magwụ nụ a wu nụ rime Chiokike, nụ Chiokike wumako nụ rime aị, kwnornu nụ o nyernu aị Enine a. ¹⁴ A whnurnu, gba akebne nụ Nda ziyaru Nnwọ a ma ọ bụru Nye Ọznohia ke ọwa. ¹⁵ Nye ọbula ke kweru nụ Jizọsi bụ Nnwọ Chiokike, Chiokike wu nụ rime nye wam, nye wam masị wu nụ rime Chiokike. ¹⁶ Kam kpayaru, a magwụ, kweru masị nụ ọwhnun'anya Chiokike bụ n'ezí.

Chiokike bụ ọwhnun'anya. Nye ọbula ke nọowhnu n'anya wu nụ rime Chiokike, Chiokike wu masị nụ rime a. ¹⁷ Chiokike mernu ọwhnun'anya a zu ozu n'esilawuru aị, ma a nwernu mkpọma siri rikne n'ọbochi ikpe, kwnornu nụ a nụ lele ya n'owa ka. ¹⁸ Ogwnu zila n'ọwhnun'anya. Ọwhnun'anya ke zuru ozu n'echihala ogwnu, kwnornu nụ ogwnu nụ awhnụwhnu nookno aka. Nye ọbula ke nọotu ogwnu zúge ozu n'ọwhnun'anya.

19 A nḡowhnu n'anya kwnornu nḡ Chiokike beru ɔsno whnḡ aḡ n'anya. 20 Nye ɔbula ke karḡ nḡ ɔ whnḡrnu Chiokike n'anya, kḡvu sno nwene a irno bu nye aghalaghala. Nye ɔbula ke whnḡge nwene a n'anya, bu nye ɔ nḡowhnu anya, nwée rikne whnḡ Chiokike nye ɔ zá nḡowhnu anya n'anya. 21 Ka bu nhne o nyernu n'iwu, nye ɔbula ke whnḡrnu Chiokike n'anya, jḡowhnuriri nwene a n'anya.

5

Okwnata ovu nḡ Nnwḡ Chiokike

1 Nye ɔbula ke kweru nḡ Jizḡsi bu Karaḡsi hi nḡ Chiokike va. Nye ɔbula ke whnḡrnu Nda n'anya whnḡrnu Nnwḡ a n'anya masḡ. 2 Ka bu nhne neegesi nḡ a whnḡrnu rḡmu Chiokike n'anya, ɔ bu ɔ whnḡ Chiokike n'anya, neeme nhne o nyernu n'iwu. 3 Ka bu nhne neegesi nḡ a whnḡrnu Chiokike n'anya, ɔ buru a biḡa nhne o nyernu n'iwu, iwu Chiokike zḡla rḡnya. 4 Kwnornu nḡ nye ɔbula ke bu nnwḡ Chiokike neemegbu ɔwa. Okwnata ovu aḡ nḡ Chiokike bu nhne neemegbu ɔwa. 5 Ndaa nye neemegbu ɔwa? ɔ bu nye wam ke kweru nḡ Jizḡsi bu Nnwḡ Chiokike.

6 Jizḡsi Karaḡsi bu nye wam jiri ɔvnarna nḡ mini va. ɔ buo mini kpḡi, kḡvu ɔ varḡ hite n'ɔvnarna nḡ mini. Enine Nsḡ naagba akebne a, a magwḡ nḡ akebne a bu ezi ɔka. 7 Kwnornu nḡ nhne akebne ɛto zḡ, 8 Enine, mini nḡ ɔvnarna.* Nhne ɛto ka kwerekḡtaru otu nhne. 9 ɔ buru a kweru nḡ nhne badnḡ kwuru, nhne Chiokike kwuru kakwo, kwnornu nḡ ɔ bu akebne Chiokike gbarḡ gbasḡri Nnwḡ a. 10 Nye ɔbula ke kweru nḡ Nnwḡ Chiokike nwernu nhne akebne ka nḡ mkpḡma a. Nye ɔbula ke kwéle nḡ Chiokike neeme a nye aghalaghala, kwnornu nḡ o kwéle n'akebne Chiokike gbarḡ gbasḡri Nnwḡ a. 11 Ka bu akebne wam, Chiokike nyernu aḡ buḡnu kwó okwo, buḡnu wam zḡ nḡ rime Nnwḡ a. 12 Ka neegesi nḡ nye ɔbula ke nwernu Nnwḡ Chiokike nwernu buḡnu kwó okwo, nye ɔbula ke nwée Nnwḡ Chiokike nwée buḡnu.

Okwa ipne-aznḡ

13 M naagbanḡ anḡ ele kweru nḡ rḡwhna Nnwḡ Chiokike, ma anḡ mahḡa nḡ anḡ nwernu buḡnu kwó okwo. 14 Ka bu nhne neemesi aḡ ovu rikne ɔ vakwnusi Chiokike. A magwḡ nḡ a rḡo nhne ɔbula lele kpa echiche ovu a jiri zḡ, ɔ jḡonu aḡ. 15 ɔ buru nḡ a magwḡ nḡ ɔ nḡonu nhne a nḡorio a, ovu siri aḡ rikne nḡ a jeenwehḡa nhne nḡorio a.

16 ɔ buru nḡ nye ɔbula whnḡrnu nwene a mernu mmehie ke zá noodubna n'ɛnwu, o kpe okpukpe ma Chiokike nyee a buḡnu. M nookwu nhne gbasḡri ele neeme mmehie ke zá noodubna n'ɛnwu. Mmehie ke noodubna n'ɛnwu zḡ. M zá naakaa badnḡ kpe okpukpe gbasḡri a. 17 Kpakara nhne buo ɔma bu mmehie, kḡvu agwna mmehie zá noodubna n'ɛnwu.

18 A magwḡ nḡ nye ɔbula Chiokike mḡrnu zá neemezne mmehie. Nnwḡ Chiokike naabiḡa nye ɔbula ke Chiokike mḡrnu, nye oḡo wam nwée rikne mekasi a nhne.

19 A magwḡ nḡ a bu rḡmu Chiokike, kḡvu kpakara ɔwa zḡ nḡ mkpururu nye oḡo wam. 20 A magwḡ nḡ Jizḡsi Karaḡsi Nnwḡ Chiokike varḡ, ma a mahḡa nye wam bu ezi ɔka. A zḡ masḡ nḡ rime nye wam ke bu ezi ɔka, Jizḡsi Karaḡsi Nnwḡ a. Ya n'iwuhuru a bu Chiokike n'ezi nḡ buḡnu kwó okwo.

* 5:8 Agwna ɔkwukwo ke be gbarḡ kpa agida awha whemernu kwu kwno, n'oligwe Nda, Ikwu-ɔnu nḡ Enine Nsḡ. Nhne ɛto ka nookwu otu ɔnu. 8 Nhne akebne ɛto zḡ n'ɔwa, Enine, mini nḡ ɔvnarna.

²¹ Rýmu takjri m, aný gweme ẹhni aný n'ọkwa rẹnwu.

**Okwukwo izi
ke Ebo
Jóni
gbaru**

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Nga Jóni gbaru *Okwukwo izi Jóni ke ebo*, o gholam nye okno badnu. O gweznenu a “Nyerinya oma nu rumu a,” ke bu ogbako Chiokike. Okwukwo izi mati ka nookwu oka gbasiri owhnun'anya n'ehni ibne be, nọdo be aka nu nsni gbasiri ele neezni nhne aghalaghala.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Opanizo (1-3)

Ezi oka nu owhnun'anya (4-11)

Okwukwo (12-13)

Obekwu ikwu nu okpukpe

¹ Mawa, Jóni, nye okno badnu, naagbaznenu nwerinya Chiokike hohiaru nu rumu a okwukwo, ele me whnurnu n'anya n'ezi, o buo me nu nsnu m, kovu kpakara ele magwu ezi oka. ² Kwnornu nu ezi oka ke zi nu rime ai, ke jaazigidne ai tim tom.

³ Oru nu obirizi nu udno ke hi n'aka Chiokike Nda nu Jizosi Karaisi Nnwọ Nda ai ja, jaadazinu ai nu ezi oka nu owhnun'anya.

Ezi oka nu owhnun'anya

⁴ O neenye m ovu oso n'onu kpa me nọowhnu rumu i neezne izne n'ezi oka lele kpa Nda ai nyernu ai n'iwu. ⁵ Kitna, nwerinya oma, m za m naagbanu i iwu ikne, kovu o bu koriri ke a ji hite nu mbom. M naariasno ma a whnurita ehni ai n'anya. ⁶ Ka bu owhnun'anya wam, a zhe izne noobno nsni nu nhne Chiokike nyernu n'iwu. Lele kpa anu nurnu n'opanizo, iwu a bu ma anu zne izne n'owhnun'anya.

⁷ Agida ele nooduwu ele badnu, ele za neekweru nu Jizosi Karaisi varu n'anọ-ehni, bnarnu nu rime owa. Nye nu kpa bu nye nooduwu nu nye neemegidne Karaisi. ⁸ Anu ledu anya, o zi anu tuwuhu nhne anu dogburu ehni anu n'ernu, kovu ma anu nwehia ogwo ernu zuru ozu. ⁹ Nye obula ke neezne nu ruwhnu gharu nhne Karaisi znirni ma Chiokike. Kovu nye obula ke zi neeme iznizni a magwu Nda nu Nnwọ a. ¹⁰ Nye obula ke vakwnusiri anu ke gweyala iznizni ka, anu kwubnana oro anu, mọbu kanu a, “I vale.” ¹¹ Nye obula ke kannu a, “I vale” jeekehia igwe n'ernu ojo a.

¹² M nwernu m agida nhne me jaagbanu anu, kovu m jeeme kpa n'okwukwo nu nki. Tnnuma, m neele anya nu m jaava me nu anu kwu oka ruwhnu nu ruwhnu, kpa, ovu oso n'onu ai joozu ozu.

¹³ Rumu nwene i rima kam Chiokike hohiaru neebekwu i.

**Okwukwo izi
ke Eto
Jóni
gbarụ**

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Nga Jóni gbarụ *Okwukwo izi Jóni ke eto*, o gholam nye okno badnụ. O gweznenu nye risi ogbako Chiokike, nye rewhna a bu Gayọsi. Okwukwo izi ka, naaznarnj Gayọsi kwnornu ernalu o ma a hne rumu Chiokike berere zi, nodo masi a aka nu nsnj gbasiri otu nyerukna be kwu Diotirifesi.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Opanizo (1-4)

Gayọsi kwesiri okwnata ovu (5-8)

Diotirifesi mekwala nkari (9-10)

Demetirisi mekwaru nkari (11-12)

Okwukwo (13-15)

¹ Mawa, nye okno badnụ, naagbaznenu Gayọsi enyi m me whnrnu n'anya nu ezi oka.

² Enyi m me whnrnu n'anya, okpukpe m bu ma ehni i si rikne, ma kpakara nhne i neeme gakwanu i nkari lele kpa mkpuru ovu i naagakwa nkari. ³ O nyernu m mkpoma oso n'onu k'agida nga agwna rumu nda varu kanu m nhne gbasiri okwnata ovu i n'ezi oka nu kpa i neezne izne n'ezi oka wam. ⁴ O za nhne noso m ovu n'onu kakwo nga me nrnu nu rumu m neezne izne n'ezi oka.

Gayọsi kwesiri

okwnata ovu

⁵ Ezi enyi m me whnrnu n'anya, i kwesiri okwnata ovu nu kpakara nhne i neemenu rumu nda, o bu n'ezi nu be bu ele izne n'ehni i. ⁶ Be kannu ogbako Chiokike owhnun'anya i, o joburu o ma ma i zihala be kpa o kwesiri n'anya Chiokike. ⁷ Be kwnornu rewhna Karaishi whoga zni izi o ma, be kwéle o nahoru oyi aka hite n'aka ele kwé ekwe. ⁸ A kwesiri o nabnanya ele ka nkari ma ai nu be snornu nrnkota ernalu ezi oka n'otu.

Diotirifesi mekwala nkari

⁹ M gbaznenu m ogbako Chiokike okwukwo, kovu Diotirifesi nye noopio o buru nye risi kwéle obno nsnj nu nhne me nookwu. ¹⁰ Nga me varu, m jeeme ele badnụ mahja nhne o neeme, kpakara nhne o nookwu gbasiri ai nu kpakara aghalaghala a. Tukwasi n'olu nhne ka, o kwéle o nabnanya rumu nda ai. Ele pioru o kwubnanya rumu nda ai, o kwéle be, kovu o chihala be n'ogbako Chiokike.

Demetirisi mekwaru nkari

¹¹ Enyi m me whnrnu n'anya, i snó nhne búo o ma, kovu snornu nhne buru o ma. Nye obula ke neeme nhne buru o ma hi hne Chiokike zi va. Nye neeme nhne ojo whnúge Chiokike anya rja rja. ¹² Kpakara ele badnụ nookwu Demetirisi oka o ma hite n'ezi oka. Aila masi nookwu a oka o ma, anu magwu nu akebe ai bu ezi.

Obekwu ikwu ipne-aznu

¹³ M nwernu m agida nhne me kwesiri o gbanu i n'okwukwo, kovu m jeeji mkpisi okwukwo nu nki naagba a. ¹⁴ M neele anya nu m jaava whnu i anya ige mati, me nu ji kwu oka ruwhnu nu ruwhnu.

¹⁵ M neekpe ma Chiokike nyee i udno. Kpakara ele enyi i neebekwu i. Bekwu kpakara ele enyi a i n'otu n'otu.

Ọkwukwo izi Judu gbarụ Nhne gbasiri ọkwukwo izi ka

Judu gbarụ *Ọkwukwo izi Judu*, nọdo ele badnụ aka nụ nsnị gbasiri ele neezni nhne aghalaghala, ele karụ nụ be bụ ele kweru ekwe. *Lele 2 Pita*, Judu, n'ọkwukwo matị ka, naakwnagidne nye nọogwnu a, ọ naakaa be gba ọtna kwnornu ọkwnata mkpọma ke Chiokike nyernu ele ke a otu mgba be bita.

Nhne zị n'ọkwukwo izi ka

Ọpanizo (1-2)

Ele neezni nhne aghalaghala (3-16)

Ezni ọ bita ọkwnata mkpọma (17-23)

Ọjija zinu Chiokike (24-25)

¹ Mawa, Judu, nye izi ke Jizosi Karaịsi, nye bụ kwno nwene rukna Jemisi, naagbaznenu kpakara ele Chiokike sukwuru ọkwukwo, ele wu nụ rime ọwhnun'anya Chiokike Nda, ele Jizosi bitaru. ² Obirizi nụ udno nụ ọwhnun'anya banu anụ ọba.

Ele neezni nhne aghalaghala

³ Ele me whnurnu n'anya, m neeyisi rikne naagbanu anụ ọkwukwo gbasiri ọznohia ke a nwernu igwe nụ rime a, ọ zị mkpa me gbanu anụ ma anụ yisi ẹhni naagba ọtna kwnornu nụ ọkwnata ovu ke Chiokike nyernu ele ke a otu mgba be bita. ⁴ Kwnornu nụ agwna ele zá nọotu ogwnu Chiokike rijbnanyarnu hne a máa n'esisilawuru aị, ele naagbanwo izi oma ke oru Chiokike, ma be nwe oghere rnụ ẹrnu ojo be, be gọnahoru Jizosi Karaịsi Nyenwe aị nụ eze aị. Ọkwukwo nsọ kwuru nhne gbasiri be agida ige wheru ewhe nụ be jaanahia ọmuma ikpe.

⁵ M neechenwanyanu anụ nhne ka, ọ bụ n'ezi nụ anụ magwu kpakara nhne ka, nụ Nyenwe aị dọhiaru ele Izireli n'eli Ijipiti, kovu omekwo, gbu kpakara ele kwé ekwe. ⁶ Anụ chenwanya ele enine izi ele bitala onodi be nụ mbom, kovu gharu onodi be, Chiokike turu be ijigba tim tom nụ ọchichiri, bita be du n'okne obochi ikpe wam ọ jaama be ikpe. ⁷ Lele kpa Sodom nụ Gómora nụ kpakara eli gbaru be gburugburu, ele wu nụ rime be ruru aruru-eli ke ome oyi nụ nhne zila rịchna, be taru be awhnụwhnu bekwnu noonwu tim tom, ma be buru nhne ọdo aka nụ nsnị nyee kpakara ele badnụ.

⁸ Kpam masi, ele nọoro mboro ojo ka mehieru megidne anọ-ẹhni be, be ledna ochi risi Chiokike anya, ele kajarụ ele wu n'oligwe. ⁹ Ọ bụbedi nye risi ele enine izi Maiḱeli, nga ya nụ Ekwensu nọdogbuta iznu Mozizi, nwée rikne kwu oka ojo megidne Ekwensu, kovu ọ karu, “Nyenwe aị bigbo i.” ¹⁰ Kovu ele ka naakaja nhne be máa, be nụ lele rumu anọhia ojo, neeme nhne nọogwnu be, kpakara nhne ka jodoka be.

¹¹ Awhnụwhnu jaazinu be. Be snornu apna Keni. Be kwnornu iwai dnabna nụ mmehie Balam, be bụ ele risi rikne lele Kora, be joowhu etekne lele kpa Kora whuru.

¹² Ele ka nụ lele rune nụ iriri omekorita anụ, iwchnerne zá nọotu be o mee nhne ojo. Be nọoznu ẹhni be kpọi. Be nụ lele erumeru oligwe ruwhere neewhesa, be nwée rikne gweya mini ozuzo. Be nụ lele isisi mla mkpuru, ọ

bùbedi n'òkochi, isisi be vnrnu hite nù ẹgwugwu a, ke nwvrnu ọnwu n'ezì. ¹³ Be nù lele okne abaka-mini ke osimini, be nù ẹrnu iwhterne be nọogbo okoto. Be nù lele mbọ ghieru apna, ele Chiokike bítannu oghere n'okne ọchichiri ọkwnukokwu. ¹⁴ Ọ bụ Inoku, nye ẹsau hite n'Adam, nye kwuru n'agida ige wheru ewhe, "Le, Nyenwe aị jaava, ya nù agida ele nsọ a be jọogwnuli ọnu, ¹⁵ o jeekpe kpakara ele badnù ikpe, ọ jaama kpakara ele máa Chiokike ikpe, kwnornu kpakara aruru-ẹli be ruru, nù kpakara oka ele mmehie ka máa Chiokike kwuru kwugidne a." ¹⁶ Ka bụ ele zị naatakpo ntakpo, noobno ele berere nhne, be noosno nhne ọjọ ke nọogwu mkpọma be, be noovugnadna ẹhni be, naaznarni ele badnù ma be nwehija nhne be piuru.

Odo aka nù nsni nù ezni

¹⁷ Ele me whnrnu n'anya, anụ chenwanya nhne ele izi Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi kwuru. ¹⁸ Be kannụ anụ, "N'ige ipne-aznù, ele jọomu anụ rumu jaava, ele noosno nhne ọjọ ke nọogwu mkpọma máa Chiokike be." ¹⁹ Ka bụ ele neegweya okewa, ele anọ-ẹhni neechi, ele nwée Enine Chiokike.

²⁰ Kọvu anụ, ele me whnrnu n'anya, anụ wulizọ ẹhni anụ lele ọro hite nù ntụ-ẹli ọkwnata ovu anụ ke zị nsọ. Anụ kpe okpukpe nù rikne Enine Nsọ. ²¹ Anụ bíta ẹhni anụ n'ọwhnun'anya ke Chiokike, kpa anụ noosno, neele anya obirizi ke Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi jeenye anụ nù budnu kwó okwo.

²² Anụ ọnu ele nwernu mkpọma lawuru obirizi. ²³ Anụ znọhia ele berere, dọhia be lele ele hi nù rime bẹkwu. Anụ gweru ogwu ọnu ele berere obirizi. Kọvu anụ sno ọ búbedi iwo ke mmehie be gburu hite n'ẹrnu anọ-ẹhni irno.

Ọjja zinu Chiokike

²⁴ Chiokike bụ nye ke nwernu rikne ọ bíta anụ ma anụ gharu ọ dna, mee ma anụ gwuzoru nwée ọru, nù mkpọma ọso n'ọnu nù ruwhnu a zị igwugwu. ²⁵ Ya bụ Chiokike kpọi, Nye Ọznọhia aị, hite nù Jizọsi Karaịsi Nyenwe aị, kpakara igwugwu, nù dudugna, nù rikne nù ọchi risi zinu a, hite nù mbom dū kịta, ọkwnukokwu. Amim.

Okpume Chiokike kpumennu Jōni Nhne gbasiri ọkwukwo ka

Okwukwo ka neegesi nhne Jōni whnurnu gbasiri izi Chiokike nū nhne Jizōsi Karaṣi mernu (1:2). Izi ka warū ngalaba ẹto. (1) Rikne ojo nḡornu ẹnu n'owa, nye Karaṣi jaata awhnūwhnu, nwū masi. (2) Jizōsi bụ Nyenwe aṣ, o jeemegbu kpakara ele badnū nū kpakara rikne ke neemegidne Chiokike. (3) Chiokike nwernu ọgwo ẹnu ke ọ bṣtanu kpakara ele ke a, ele kwesiri be kwnata be mkpoma, ele dazigidnenu n'okwnata ovu be, ke kakwo ele nwurnu n'enu Nyenwe aṣ.

Ka bụ izi ke nwernu olile anya nyee ele Karaṣi, ele tarū awhnūwhnu, nwū kwnornu okwnata mkpoma be nū Karaṣi. Okwukwo izi ka nookwu nū ọ bụ n'ezi nū ọchichi aka rikne ele Rom zī naakpa rikne, kovu Nnwọ Atnurnu Chiokike nwe omegbu n'ipne-aznū. Ka mernu be buru ele kwesiri okwnata ovu dū n'enu.

Nhne zī n'okwukwo ka

Qwhnurninya Jōni (1:1-8)

Nyenwe aṣ zī budnu (1:9-20)

Okwukwo izi ọgbako Chiokike ẹsau (2:1--3:22)

Okpukpe n'oligwe (4:1-11)

Okwukwo ke nwernu akara ẹsau (5:1--6:17)

Okpukpe nū ruwhnu ngadna eze Chiokike (7:1-17)

Okwodu ẹsau (8:1--11:19)

Agwọ nū anọhia lawuru wam (12:1--13:18)

Ikpe Chiokike nū ochekwa a (14:1--15:8)

Okiko ovu owe ẹhni Chiokike (16:1-21)

Be megburu ele irno Chiokike (17:1--20:10)

Ikpe ipne-aznū (20:11-15)

Oligwe ikne nū owa ikne (21:1-8)

Jeruselem ikne (21:9--22:6)

Karaṣi jaava wara wara (22:7-21)

¹ Okpume Jizōsi Karaṣi, ke Chiokike nyernu a, ma o gesi ele izi a nhne jeeme n'ige matī ke vazne, o zizne enine izi a o gesi nye izi a Jōni. ² Jōni gbarū akebne ikwu-ọnu Chiokike nū akebne Jizōsi Karaṣi, o kwuru kpakara nhne ọ whnurnu. ³ Nye ọwa ọma bụ nye nḡogwnu kpakara ikwu-ọnu ke okwukwo ọwhnurninya ka, nū ele nurnu be, bṣta masi be, kwnornu nū ige zī ndundu.

Obekwu ikwu

⁴ Mawa, Jōni naagbaznenu ọgbako Chiokike ẹsau ke zī n'Esia okwukwo.

Oru nū udno ke Chiokike nye zī, nye zī nū mbom, nū nye ke jaava dazinu anu, hite n'aka enine ẹsau ke zī nū ruwhnu ngadna eze a, ⁵ ma n'aka Jizōsi Karaṣi, nye akebne kwesiri be kwnata a mkpoma, nye mbom ke hi n'enuw lizo, nye ke nechi ele eze k'owa.

Nye whnurnu aṣ n'anya, gweru ọvnarna a snusnama kpakara mmehie aṣ. ⁶ o mee aṣ a buru mbam ele ọkwa arjohna Chiokike a, nū Nda a, igwugwu nū rikne zinu a hite kṣta dū n'ige kwó okwo. Amim.

⁷ Le, ọ vawa nū rime erumeru oligwe, kpakara anya jowhnu a,

ma ele dũru a ara,
kpakara ele zĩ n'owa jaagbanũ a mkpe.

Owe! Amĩm.

⁸ “Mawa bũ Alifa nũ Omega,” bũ nhne Nyenwe aĩ kwuru. “Mawa bũ Opanizo nũ Okwukwo, nye zĩ, nye zĩ nũ mbòm, nũ nye jaava, Nye Meli Nhne Dum.”

Nye nu lele Nnwọ ke Badnu

⁹ Mawa bũ Jọni, nye bũ nnwọ nda anũ, nye sno anũ nũ rime awhnũwhnu, a bũ ele ẹli-eze a, a naagidne awhnũwhnu. Be kwuznenu m nũ rime ẹli ohia esilawũru osimini ke Patimọsi, kwnornu nũ m kporu m okwo ikwu-ọnu Chiokike nũ nhne Jizọsi gbarũ ama a.

¹⁰ M zĩ m nũ rime Enine n'ọbochi Nyenwe aĩ, m nũrnũ m okne nkọli n'aznũ m ke dnarnũ lele ọkwodu. ¹¹ Nkọli ka kaa, “Gbasĩ nhne ị whnũrnũ n'ọkwukwo, ziznenu a ọgbako Chiokike ẹsau ka, ziznenu Efesọsi, nũ Sịmaina, ziznenu Pegamọsi, nũ Taĩtira, ziznenu Sadisi, nũ Filadefia, zizne masĩnu Laodisia.”

¹² M tũhnasna ma m whnũrnũ m nye nookwunu m ọka. M whnũrnũ m nhne be tũkwasi tọnji ẹsau be wũru golu. ¹³ N'esilawũru nhne be tũkwasi tọnji ẹsau wam gwuzo otu nye nũ lele Nnwọ ke Badnu. O wogwu iwo awura dũru a ẹli ọchi, o ji aji sũ nũ mkpọma a. ¹⁴ Risi a nũ rukeri-ize a noonwu va-a-a lele wulu, naachna va-a-a lele mkpũru-mini, anya a nũ lele riro bẹkwnu. ¹⁵ Ọchi a lawũru nũ lele ọla be gbarũ bẹkwnu nũ rime ite bẹkwnu, nkọli a naadna lele agida mini. ¹⁶ O ji mbọ ẹsau n'akarikwnunga a, ama-ogwnu nwernu ruwhnu lawũru tũga bũko nehi n'ọnu a nọowhuya, ruwhnu a noonwu lele ẹnam n'esilawũru iwhehnie.

¹⁷ Nga me whnũrnũ a, m dna n'ẹli n'ọchi a lele nye nwũrnũ ọnwu. Kọvu ọ tũkwasiri m akarikwnunga a, kaa, “Ogwnu tũko ị, mawa bũ Nye Mbọm nũ Nye Ipne-aznũ. ¹⁸ M zĩ m bũdnu. M nwũrnũ m ẹnwu, kọvu le, m zĩ m bũdnu tim tọm. M ji m snambị ẹnwu nũ ẹli rẹnwu.

¹⁹ “Gbasĩ nhne ị whnũrnũ n'ọkwu-kwo, nhne zĩ kịtna, nũ nhne jeeme nũ ruwhnu. ²⁰ Ka bũ nhne miri emi ke mbọ ẹsau wam ị whnũrnũ n'akarikwnunga m, nũ nhne be tũkwasi tọnji ẹsau wam be wũru golu. Mbọ ẹsau wam bũ enine izi ọgbako Chiokike ẹsau, nhne be tũkwasi tọnji ẹsau wam ị whnũrnũ bũ ọgbako ẹsau.”

2

Izi ele Efesọsi

¹ Gbaznenu enine izi ke ọgbako Chiokike ke zĩ n'Efesọsi ọkwukwo: Hite n'ọnu nye wam ji mbọ ẹsau wam n'akarikwnunga a, nye neezne izne n'esilawũru nhne be tũkwasi tọnji ẹsau wam. ² M magwũ m nhne anũ neeme. Anũ nọdogbu ẹhni anũ n'ẹrnũ nũ ọsnuta mkpọma anũ. Anũ kwéle o kwubnanya ele arũru-ẹli, anũ kparũ ele kwuru ẹhni be ele izi iru, kọvu be búo, anũ whnũ nũ be bũ ele aghalaghala. ³ Anũ jiri ọsuta mkpọma nagidne awhnũwhnu anũ tarũ kwnornu rẹwhna m, anũ kwéle rikne gwũ anũ.

⁴ Kọvu m nwernu m otu nhne megidne anũ, anũ zĩma n'ọwhnũn'anya lele kpa anũ neeme nũ mbọm. ⁵ Anũ chenwanya hne anũ dnarnũ. Anũ hi nũ mmehie anũ tũhnasna, rnũ ẹrnũ mbọm anũ rnũrnũ. Ọ bũru nũ anũ jọotuhnasna hite nũ mmehie anũ, m jaavakwnusi anũ wara wara, gweme nhne be tũkwasi tọnji anũ nũ hne ọ zĩ, okwolem ma anũ tũhnasnarnũ. ⁶ Kọvu

anụ nwernu otu nhne bụru ọma, anụ sno ọrnu ele Nikolata irno lele kpa me snornu a irno.

⁷ Nye nwernu nsni, ọ nurnu nhne Enine Nso naakanu kpakara ọgbako Chiokike. Nye megburu, m jeenye a rikne o ri mkpuru isisi ke budnu ke zi n'obna Chiokike.

Izi ele Sımaina

⁸ Gbaznenu enine izi ke ọgbako Chiokike ke zi nu Sımaina ọkwukwo: Hite n'onu nye wam bu Nye Mbom nu Nye Ipne-aznu, nye nwurnu, ziri kwno budnu. ⁹ M magwu m awnwhnu anu naata. M magwu m nu anu bu ele mboni, kovu anu bu ele nwernu ekwnu k'agida. M magwu m oka ojo ele ka nu be bu ele Ju nookwugidne anu, kovu be buo, be bu ele oro ọgbako Setani. ¹⁰ Ogwnu tuko anu kwnonu awnwhnu anu jaata. Le Setani jeeysisi agwna anu n'ikelu ma be kpa anu iru. Anu jeenwe ọkpagbu nri ọbochi. Anu buru ele kwesiri ọkwonata mkpoma du n'enuwu, m jeenye anu okpu-eze ke bu budnu.

¹¹ Nye nwernu nsni, ọ nurnu nhne Enine Nso naakanu kpakara ọgbako Chiokike. Nye megburu, enwu ke ẹbo jooḡbu a.

Izi ele Pegamosi

¹² Gbaznenu enine izi ke ọgbako Chiokike ke zi nu Pegamosi ọkwukwo:

Hite n'onu nye wam nwernu ama-ogwnu ke nwernu ruwhnu lawuru zi buko. ¹³ M magwu m hne anu wu bu hne ngadna Setani zi. Anu jidnesiri rewhna m rikne, anu tuwhule ọkwonata mkpoma anu nu hne me zi, ọ bubi nga be gburu Antipasi nye akebe m nye kwesiri ọkwonata mkpoma n'esilawuru anu hne Setani wu. ¹⁴ Kovu m nwernu m nhne ele nu ele megidne anu. Agwna ele noosno iznizni Balam nye znirni Balaki kpa o jeeme rumu Izireli mmehie hite n'ori nhne be jiri kwanu renwu arjohna nu hite n'ome oyi. ¹⁵ Agwna ele noosno iznizni ele Nikolata zi masi n'esilawuru anu. ¹⁶ Anu hi nu mmehie tuhna, ọ buo kpa, m jaavakwnusi anu wara wara, gweru ama-ogwnu hi n'onu m whuya lusi ele ka ogwnu.

¹⁷ Nye nwernu nsni, ọ nurnu nhne Enine Nso naakanu kpakara ọgbako Chiokike. Nye megburu, m jeenye a agwna mana ke tugwaru otugwa. M jeenye masi a otu akaworugwu abochna ke be gbakwasiri rewhna ikne n'olu a, ọ za nye berere marnu a, okwolem nye wam naharu a.

Izi ele Tajira

¹⁸ Gbaznenu enine izi ke ọgbako Chiokike ke zi nu Tajira ọkwukwo: Ka bu nhne Nnwọ Chiokike kwuru, nye wam anya a lawuru nu lele bekwnu, nye ọchi a lawuru noonwu lele ọla chnarnu achna. ¹⁹ M magwu m nhne anu neeme. M magwu m ọwhnu'anya anu, nu ọkwonata mkpoma anu, nu izi anu, nu ọsnuta mkpoma anu. M magwu m masi nu ọrnu anu kitna kakwo ke mbom.

²⁰ Kovu m nwernu otu nhne megidne anu. Anu gharu nwerinya wam bu Jezibeli n'esilawuru anu. Nwerinya ka kwuru ehi a nye ọwhurninya Chiokike, neezni ele izi m kpa be mee oyi, nu o ri nhne be jiri kwa renwu, nooduhie ele badnu. ²¹ M nyernu m a ige ma ọ tuhna nu mmehie ome oyi, o kwéle. ²² Le, m jootubna n'okpata ya nu ele oyi a, be jaata awnwhnu k'agida, okwolem ma be tuhna narnu hite nu nhne ojo be muhiaru n'aka a. ²³ M joogbu rumu a, ma kpakara ọgbako Chiokike mahia nu mawa bu nye wam noonyosna mkpoma nu echiche ke rumu badnu. M joochwuhna nye ọbula lele kpa ọrnu a jiri ziri. ²⁴ Kovu agwna anu gwnarnu nu Tajira, ele snoge iznizni ojo ka, ele ma nhne be nookwu nhne tugwaru otugwa ke Setani, m jeenye anu ivu runa berere. ²⁵ Kovu anu jidnesi rikne nhne anu ji tem m va.

²⁶ Nye megburu, b̄ita ikwu-ṛnu m d̄u okwukwo, m jeenye a rikne hne kpakara mba z̄i.

²⁷ O jeeji mkpara rugwe n̄echi be, ṛ j̄eliwa be lele kpa be l̄iwa itechi,

²⁸ lele kpa me nah̄iaru iknerna Nda m. M jeenye a mb̄o ṛsisi. ²⁹ Nye nwernu ns̄n̄i, ṛ n̄r̄nu nhne Enine Ns̄o naakan̄u kpakara ṛgbako Chiokike.

3

Izi ele Sadisi

¹ Gbaznenu enine izi ke ṛgbako Chiokike ke z̄i Sadisi ṛkwukwo: Ka b̄u nhne nye wam ji enine ṛs̄au Chiokike n'aka a, n̄u mb̄o ṛs̄au. M magw̄u m nhne an̄u neeme. M magw̄u m n̄u an̄u nwernu r̄whna n̄u an̄u z̄i b̄udnu, k̄ovu an̄u nw̄r̄nu ṛnwu. ² An̄u t̄n̄nya, j̄ikwasi nhne ke gwnarn̄u mat̄i ṛ nw̄ rikne, kwnornu n̄u m whn̄uge m ṛnu an̄u ke zuru ozu n̄u ruwhnu Chiokike m. ³ An̄u chenwanya nhne an̄u nah̄iaru, ke an̄u n̄r̄nu, an̄u mee be. An̄u hi n̄u mmehie an̄u t̄h̄nasna. Ṛ b̄uru n̄u an̄u j̄et̄n̄nya, m jaavakwnusi an̄u lele nye b̄uznu, an̄u j̄aamah̄ia ige me jaava.

⁴ K̄ovu an̄u nwernu badn̄u ele n̄u ele n̄u Sadisi ele m̄erula awura be. Be joowo awura ab̄ochna snornu m z̄ne izne kwnornu n̄u be kwesiri. ⁵ Nye megburu kpa, be joowote a awura ab̄ochna, m j̄ookwnome r̄whna a n'ṛkwukwo ke b̄udnu. M j̄ookwuh̄ia r̄whna a n̄u ruwhnu Nda m ya n̄u ruwhnu ele enine izi a. ⁶ Nye nwernu ns̄n̄i, ṛ n̄r̄nu nhne Enine Ns̄o naakan̄u kpakara ṛgbako Chiokike.

Izi ele Filadef̄ia

⁷ Gbaznenu enine izi ke ṛgbako Chiokike ke z̄i n̄u Filadef̄ia ṛkwukwo: Ka b̄u nhne nye wam z̄i ns̄o n̄u nye ezi ṛka kwuru, nye jigwu snamb̄i Devidi, nye ṛ b̄uru n̄u ṛ gbama ṛnuhna, ṛ z̄a nye nwernu rikne ṛ gbasni a, nye gbasni ṛnuhna, ṛ z̄a nye nwernu rikne ṛ gbama a. ⁸ M magw̄u m nhne an̄u neeme. Le, m gbamann̄u m an̄u ṛnuhna ke ṛ z̄a nye nwernu rikne gbasni, kwnornu n̄u an̄u nwernu iknerna mat̄i, k̄ovu an̄u b̄itaru ikwu-ṛnu m, an̄u ḡonahorula r̄whna m. ⁹ An̄u j̄owhnu nhne me jeeme ele ṛro ṛgbako Setani, ele ka n̄u be b̄u ele Ju, k̄ovu be b̄uo, be b̄u ele aghalaghala, m jeeme be va dna n'ṛli n'ochi an̄u, be jaamah̄ia n̄u m whn̄r̄nu m an̄u n'anya. ¹⁰ Kwnornu n̄u an̄u b̄itaru ikwu-ṛnu m, sn̄ta ovu, m jaab̄ita mas̄i an̄u n'ige ṛnurna ke jaadnakwas̄i kpakara ṛwa, ṛ rna ele wu n'ṛwa ṛnurna.

¹¹ Le, m wawa wara wara, an̄u j̄idnesi nhne an̄u ji rikne, ṛ z̄i nye berere nah̄oru an̄u okpu-eze an̄u. ¹² Nye megburu, m jeeme a ns̄n̄snu Ṛro Ns̄o Chiokike m. O j̄eehi n̄u rime a wh̄oga berere. M jaagbakwas̄i r̄whna Chiokike m n'olu a, ya n̄u r̄whna ṛhna ikne Chiokike m, ke b̄u Jeruselem ikne, ke hi n'oligwe n'aka Chiokike m hiedna. M jaagbakwas̄i a r̄whna ikne m n'olu a. ¹³ Nye nwernu ns̄n̄i, ṛ n̄r̄nu nhne Enine Ns̄o naakan̄u kpakara ṛgbako Chiokike.

Izi ele Laodisia

¹⁴ Gbaznenu enine izi ke ṛgbako Chiokike ke z̄i n̄u Laodisia ṛkwukwo: Ka b̄u nhne Am̄im kwuru, nye ak̄ebe kwesiri be kwnata a mkp̄oma n̄u nye ezi ṛka, nye n̄echi kpakara nhne Chiokike keru. ¹⁵ M magw̄u m nhne an̄u neeme. An̄u kp̄ele b̄ekw̄nu, an̄u j̄ila iyi. Ṛ j̄oburu ṛma n̄u an̄u kperu b̄ekw̄nu m̄obu n̄u an̄u j̄iri iyi. ¹⁶ K̄ovu kwnornu n̄u an̄u z̄i marna marna, an̄u kp̄ele b̄ekw̄nu, an̄u j̄ila iyi, m j̄oogbohala an̄u n'ṛnu m. ¹⁷ An̄u kwuru, “M bar̄u m eze,

m nwernu m ẹkwnu, ọ zá nhne naara m,” kọvu nụ anụ máa nụ anụ bụ ele nọowhnuji anya, nụ ele be kwesiri ọ ọnu obirizi, ele mboni, ele isni nụ ele gba ẹto. ¹⁸ Me zni anụ ezni, anụ zúnahoru m golu be snurnu, ma anụ nwernu ẹkwnu, nụ awura abọchna, ma anụ kpusni ẹto anụ gbagwu, tna ẹgwnumisi n'anya anụ ma anụ whnurnu ọsno. ¹⁹ M neebigbo kpakara ele me whnurnu n'anya, naapnia masi be nhne. Anụ gbalị tũhnasna, hi nụ mmehie whuya. ²⁰ Le, m gwuzogwu m n'ọnuhna, nooznu aka. Nye ọbula ke nurnu nkoli m, gbama ọnuhna, m jaabnazne n'oro a, snornu a ri wiri, ya snornu m masi ri wiri.

²¹ Nye megburu, m jeenye a rikne o snornu m daziri eli nụ ngadna eze m, lele kpa me megburu, m snornu Nda m daziri eli nụ ngadna eze a. ²² Nye nwernu nsni, ọ nurnu nhne Enine Nso naakanu kpakara ọgbako Chiokike.

4

Ngadna eze ke zi n'oligwe

¹ Nga nhne ka mekworu, m whnurnu m, le, otu ọnuhna gbamarnu n'oligwe. Nkoli wam me nurnu nụ mbom ke dnarnu lele ọkwodu karu, “Vaa hna, m jeegesi i nhne jeemeriri nụ ruwhnu.” ² Ngangam, m zi m n'Enine, m whnurnu m nụ rime oligwe otu ngadna eze nụ nye dazi n'olu a. ³ Nye wam dazi nụ ngadna eze wam, ruwhnu a noogbu marna marna lele akaworugwu jasipa nụ sadisi, eke nụ egwurugwu hnirni ngadna eze wam gburugburu ke naachna lele emiradi. ⁴ Nri ngadna eze lawuru nụ ẹno berere gbaru ngadna eze wam gburugburu, ele okno badnu nri lawuru nụ ẹno dazi n'olu ngadna eze berere wam woru awura abọchna, kpuru okpu-eze golu nụ risi be. ⁵ Amuma nū egbe oligwe nū ọdidna hi nū ngadna eze wam naadna. Tọnji ẹsau zi nū ruwhnu ngadna eze wam noonwu ẹkwnu, ke bụ enine ẹsau wam Chiokike. ⁶ Osimini nū lele nyno nọowhnu ọsno zi nū ruwhnu ngadna eze wam.

N'esilawuru ngadna eze wam ya nū gburugburu a bụ nhne ẹno zi budsonu bụ anya anya ruwhnu nū aznu zi. ⁷ Nhne ke mbom nū lele odum, ke ebo nū lele nnwo ehni, ke ẹto nwernu ruwhnu lele ruwhnu badnu, ke ẹno nū lele igno neewhe ewhe. ⁸ Nhne zi budsonu ẹno wam, ke ọbula nwernu aka-nkwu isunu, kpakara ehni be bụ anya anya. Be kpusunu ọnu be iwhehnie nū abali, be nọogwu eri naakaa,
“Nso, nso, nso

bụ Nyenwe aji Chiokike ke Meli Nhne Dum,
Nye zi nū mbom, nye zi kitna, nye jaava.”

⁹ Kpa nhne wam zi budsonu zi neenye a igwugwu nū ọson'anya, nọtunu nye wam dazigwu nū ngadna eze wam mmamma, nye zi budsonu ọkwukokwunu, ¹⁰ ele okno badnu nri lawuru nū ẹno wam dna n'eli nū ruwhnu nye wam dazigwu nū ngadna eze, kpo risi eli nū ruwhnu nye wam zi budsonu ọkwukokwunu. Be tũbita okpu-eze be nū ruwhnu ngadna eze wam, kaa,

¹¹ “I bụ nye kwesiri, Nyenwe aji Chiokike,
ọ nahoru igwugwu nū ọson'anya, nū iknerna,
kwnornu nū ọ bụ jiwa keru kpakara nhne hite nū echiche i,
ji nyernu be budsonu.”

5

Ọkwukwo nū Nnwọ Aturnu wam

¹ M whnurnu m otu ọkwukwo n'akarikwungwa nye wam dazi nū ngadna eze wam, be gbaru a nhne ruwhnu nū aznu, be kasiri a akara ẹsau. ² M whnurnu

m otu enine izi nwernu rikne ji okno nkoli neesi okokoba, naakaa, “Ndaa nye kwesiri o gbaji akara esau wam nu o kpume okwukwo wam?” ³ Kovu o za nye be whnurnu n'oligwe nu owa mgbu nu mkpururu owa, bu nye kwesiri o kpume okwukwo wam mgbu lebna anya nu rime a. ⁴ M kwna ekwna k'agida kwnornu nu o za nye be whnurnu kwesiri o kpume okwukwo wam mgbu lebna anya nu rime a. ⁵ Otu nu rime ele okno badnu wam kanu m, “I kwnama ekwna, le, Odum ke eburnu Juda, * Mgbaregwunugwu Devidi,† o megbulem, o nwernu rikne o kpume okwukwo wam, nu o toma akara esau wam.”

⁶ Ige wam m whnurnu m otu Nnwọ Atnurnu gwuzo n'esilawuru ngadna eze wam, ma nu esilawuru nhne eno wam zi budnu ya nu ele okno badnu wam, lele nu be gburu a ogbu. O nwernu mfu esau, nu anya esau ke bu enine esau wam Chiokike, ke o zihalaru nu rime kpakara owa. ⁷ Nnwọ Atnurnu wam zne nahoru nye wam dazi nu ngadna eze wam okwukwo n'akarikwununga a. ⁸ Nga o nahoruru a okwukwo wam, nhne eno wam zi budnu nu ele okno badnu nri lawuru nu eno wam dna n'eli nu ruwhnu Nnwọ Atnurnu wam, kpakara be ji obo be n'aka, ya nu obele golu ke isensi jihiaru, ke bu okpukpe ele nsọ. ⁹ Be gwnu eri ikne,

“I kwesiri o nahoru okwukwo wam,
nu o toma akara a,

kwnornu nu be gburu i,

i gweru ovnarna i gbahia ele ke Chiokike

hite nu kpakara eburnu, nu ikwu-onu, hite nu mba nu ele badnu.

¹⁰ I mernu be buru mbam ele okwa ariohna, ke jeekpenu Chiokike,
be jobu ele eze nzechu owa.”

¹¹ M le anya, m nurnu m nkoli agida enine izi gbaru ngadna eze wam gburugburu, nu nhne eno wam zi budnu nu ele okno badnu, pokwu nu pokwu nu pokwu ndasi, nu pokwu ndasi nu ndasi. ¹² Be nọogwnu eri nu okno nkoli, naakaa,

“Nnwọ Atnurnu wam be gburu kwesiri
o nahoru rikne, nu ekwnu nu akoniche, nu iknernema
nu oson'anya nu igwugwu, nu oznarni.”

¹³ M nurnu m hne kpakara nhne zi budnu zi n'oligwe, n'owa, nu mkpururu owa, kpakara nhne zi budnu ke zi n'okno osimini nu kpakara nhne zi nu rime be, naakaa,

“Oznarni nu oson'anya nu igwugwu nu rikne zinu

nye wam dazi nu ngadna eze, ya nu Nnwọ Atnurnu wam tim tom.”

¹⁴ Nhne eno wam zi budnu, kaa, “Amim.” Ele okno badnu wam dna n'eli, kponu Chiokike nu Nnwọ Atnurnu risi eli.

6

Akara esau wam

¹ M whnurnu m nga Nnwọ Atnurnu wam tomarnu akara ke mbom. Otu nhne zi budnu eno wam ji nkoli dnarnu lele egbe oligwe kaa, “Vaa.” ² M le anya, le otu iyinya richna, nye gbawu a ji otu mgbata, be nyee a okpu-eze, o whoga nopolugbu, neemegebu.

³ Nnwọ Atnurnu wam toma akara ke ebo, m nurnu m nhne eno wam zi budnu ke ebo, naakaa, “Vaa.” ⁴ Le, iyinya berere naachna ihie ihie, be nyernu nye gbawu a rikne o gweme udno n'owa, mee ele badnu noogbu ibne be, be nyernu a ama-ogwnu hna ezi.

* 5:5 Odum ke eburnu Juda Jenesis 49:9 † 5:5 Mgbaregwunugwu Devidi Azaya 11:1, 10

⁵ Nga Nnwọ Atụrnu wam tọmarnu akara ke ẹto, m nurnu m hne nhne ẹno wam zi bụdnu ẹto karu, “Vaa.” M le anya whnụ iyinya neeji riji, nye gbagwu a ji nhne be nọtu nhne n'aka a. ⁶ M nurnu m nkoli n'esilawuru nhne eno wam zi bụdnu, naakaa, “Otu ntutu ikpa wheti bu ogwo ẹrnu otu obochi, ntutu ikpa balị ẹto ogwo ẹrnu otu obochi. Kovu anụ lulu mọno olivu nụ manya vāni.”

⁷ Nnwọ Atụrnu wam tọma akara k'eno, m nurnu m nkoli nhne zi bụdnu k'eno karu, “Vaa.” ⁸ M le anya, otu iyinya ogbu-nu-orio, rẹwhna nye dazị n'olu a bu Ẹnwu, Eli Rẹnwu sno a n'aznụ. Be nyernu a rikne hne otu nga nū nga ẹno ke ọwa zi, ma o gweru ama-ogwnu nū ọkwnunyo gbu be, ma nriria ojo nū ojo anghia ke ọwa.

⁹ Nnwọ Atụrnu wam tọmarnu akara ke isne, m whnurnu m mkpuru ovu kpakara ele be gburu kwnornu ikwu-ọnu Chiokike nū ama be gbaru nū mkpururu ojo arịohna. ¹⁰ Be ji okne nkoli neesi okokoba, naakaa, “Nyenwe aị zi nso, i bu ezi, du ngele, hne i jeekpe ele zi n'owa ikpe, megwnahia ọvnarna aị?” ¹¹ Be nyernu nye ọbula nū rime be iwo awura abọchna, be kanu be, be zukwaru inwe ige matị, tem ọnu ogwnugwnu ele izi ibne be nū rumu nda be, ele be joogbu zute.

¹² Nnwọ Atụrnu wam tọmarnu akara ke isunu, okne ẹli otne enye dnarnu, ẹhnam ji riji lele ikpe mkpe, ẹnwa chna ihie ihie lele ọvnarna. ¹³ Mbọ hi n'oligwe naadna n'owa lele ike isisi be kwu figi chnā achna naadna nga ruwhere neewhe. ¹⁴ Be piakota oligwe lele ọkwukwo, rugwu nū ẹli ọhia esilawuru whoga n'ọnodi be.

¹⁵ Ele eze ke ọwa nū ele dikne, ele nẹechi ele ogwnu ele baru eze, ele dimkpa, nye ọbula, ma ọhi ma nye nwernu ẹhni a, tugwa nū rime ogba nū iketa rugwu. ¹⁶ Be kanu rugwu kwu nū rugwu matị, “Dnagidne aị, kpusni aị n'anya nye wam dazị nū ngadna eze, ya nū ovu owe ẹhni Nnwọ Atụrnu wam. ¹⁷ Kwnornu nū okne obochi ovu owe ẹhni be valeṃ. Nyele joogwuzoli?”

7

Be karu 144,000 ele badnu akara

¹ Nga nhne ka whemernu, m whnurnu m enine izi ẹno gwuzo nū ngeri ẹno ke ọwa, knernu ruwhere k'owa n'aka, ma ruwhere gharu o whe n'owa, ma n'osimini mọbu n'olu isisi ọbula. ² M whnurnu m enine izi berere hi n'obosi ẹhnam nọowhuya, o ji akara Chiokike ke zi bụdnu n'aka a, o ji okne nkoli naakanu ele enine izi ẹno wam Chiokike nyernu rikne o lulu ọwa nū osimini, ³ kaa, “Anu lulu ọwa, mọbu osimini, mọbu isisi, tem a ka ele izi Chiokike akara n'egedege ruwhnu be.” ⁴ M nurnu m ọnu ogwnugwnu ele be karu akara n'egedege ruwhnu be, be bu otu riwhu nū nri ẹno nū pokwu ẹno, hite nū kpakara ẹbnurnu Izireli. ⁵ Be bu hite nū ẹbnurnu Juda, nri nū pokwu lawuru, ẹbnurnu Rubeni, nri nū pokwu lawuru, ẹbnurnu Gadị, nri nū pokwu lawuru, ⁶ hite nū ẹbnurnu Asa, nri nū pokwu lawuru, ẹbnurnu Nafitali, nri nū pokwu lawuru, ẹbnurnu Manase, nri nū pokwu lawuru, ⁷ hite nū ẹbnurnu Simioni, nri nū pokwu lawuru, ẹbnurnu Livai, nri nū pokwu lawuru, ẹbnurnu Isaka, nri nū pokwu lawuru, ⁸ hite nū ẹbnurnu Zebuloni, nri nū pokwu lawuru, ẹbnurnu Josefui, nri nū pokwu lawuru, ẹbnurnu Benjamini, nri nū pokwu lawuru.

Igbudu ele badnu wam

⁹ Nga nhne ka mekworu, m le anya whnụ igbudu badnu o zá nye nwernu rikne gwnuli ọnu. Be hi nū kpakara mba nū ẹbnurnu, nū ẹli, nū ikwu-ọnu va, be gwuzoru nū ruwhnu ngadna eze nū nū ruwhnu Nnwọ Atụrnu wam, be

wo awura abochna, be ji masi igwugwu bukwa n'aka be. ¹⁰ Be ji okne nkoli naakaa,

“Oznohia aji hi n'aka Chiokike,
nye dazi nu ngadna eze,
ya nu Nnwọ Atnuru.”

¹¹ Kpakara ele enine izi gwuzo gba ngadna eze wam gburugburu nu ele okno badnu wam nu nhne eno wam zi budnu, dna kpute ruwhnu n'eli nu ruwhnu ngadna eze wam, kpọnu Chiokike risi eli. ¹² Be kaa,

“Amim! Ngozi nu igwugwu
nu akoniche, nu otu mmamma nu ọson'anya
nu rikne nu iknerna
zịnu Chiokike du okwnukokwu.
Amim.”

¹³ Otu nye okno badnu sikwa m, “Ele ka wogwu iwo awura abochna be bu ele ke ele? Ndaa hne be hi va?”

¹⁴ M sa a, “Nda-aj-kwu, m maam, ji magwu.”

O kanu m, “Ele ka bu ele hiri n'okne mmekpehni wam whuya, be snuru iwo be, mee be ziri richna nu rime ọvna Nnwọ Atnuru wam. ¹⁵ Kam kpayaru, be jiri gwuzoru nu ruwhnu ngadna eze Chiokike, be jeekpenu a iwhnehnie nu abali nu rime Oro Nso a. Nye wam dazi nu ngadna eze jaagbasa ọro-eka a, be wuru nu rime a.

¹⁶ Wiri jोगwunu be berere,
akpiri jookpo be bekwnu berere,
ehnam jomu kwno be berere,
whuruwhuru ehni jeeme kwno be berere.

¹⁷ Kwnornu nu Nnwọ Atnuru nye ke zi n'esilawuru ngadna eze wam jobu nye ọoznu be lele atnuru.

O joodu be zne nu risi mini ke budnu,
Chiokike jookwnosnama anya-mini ekwna n'anya be.”

8

Akara ke esau

¹ Nga Nnwọ Atnuru wam kpumernu akara ke esau, oligwe dnarnu bii du ichichi awa.

² M whnuru m enine izi esau ele gwuzo nu ruwhnu Chiokike, be nyernu be okwodu esau.

³ Enine izi berere ke jigwu nhne isensi golu varu gwuzoru nu ruwhnu ojo arjohna, be nyernu a agida isensi, o gweru a yikota nu okpukpe ele nso Chiokike, gweru a kwa arjohna n'olu ojo arjohna golu ke zi nu ruwhnu ngadna eze wam. ⁴ Runwurnu isensi wam nu okpukpe ele nso Chiokike lizo nu ruwhnu Chiokike hite n'aka enine izi wam. ⁵ Enine izi wam gweru nhne isensi wam gharu bekwnu n'oyo arjohna, ghasa a nu rime ọwa. Agida egbe oligwe nu odidna nu amuma nu eli otne enye dnarnu.

Okwodu esau wam

⁶ Enine izi esau wam ji okwodu esau jiknenu o gbụ be.

⁷ Enine izi ke mbom gbụ okwodu a, mkpuru mini nu bekwnu gwaru ọvna wusa n'owa, otu-ibewa nu nga eto ke ọwa rne bekwnu, otu-ibewa nu nga eto ke isisi nu kpakara achara budnu rneru bekwnu.

⁸ Enine izi ke ebo gbụ okwodu a, be tubna nhne nu lele rugwu okpotokpo neerne bekwnu nu rime osimini, otu-ibewa nu nga eto ke osimini ghọ ọvna.

⁹ Otu-ibewa nu nga eto ke nhne zi budnu nu rime osimini nwuma, otu-ibewa nu nga eto ke ogbo mini kpu.

¹⁰ Enine izi ke ẹto gbụ ọkwodu a. Otu okne mbọ hi n'oligwe dna, noonwu lele ọnji dnakwasị otu-ibewa nù n'aga ẹto mini, ma nù risi mini. ¹¹ Rẹwhna mbọ wam bụ Nlulu. Otu-ibewa nù n'aga ẹto mini noolu nlulu, agịda ele badnù nwurnu kwnornu nù be nwornu mini wam.

¹² Enine izi ke ẹno gbụ ọkwodu a. Be lulu otu-ibewa nù n'aga ẹto ẹhnam, nù otu-ibewa nù n'aga ẹto ẹnwa, nù otu-ibewa nù n'aga ẹto mbọ, ke kpayarụ otu-ibewa nù n'aga ẹto iwhe be zịma noonwu, otu-ibewa nù n'aga ẹto ke ọbochi nwée iwhe ya nù otu-ibewa nù n'aga ẹto ke abali.

¹³ M leru m anya, m nurnu m otu igno neewhe n'esilawuru oligwe, gweru okne nkọli neesi okokoba, "Awhnụwhnu! Awhnụwhnu! Awhnụwhnu zinu kpakara ele wu n'owa n'aga be jọonu ọdidna ọkwodu ke ele enine izi ẹto ke gwnarnù jọogbu."

9

¹ Enine izi ke isne gbụ ọkwodu a. M whnurnu m otu mbọ hiri n'oligwe dna n'owa, be nyee a snambị ọnuhna olulu awhnụwhnu. ² Mbọ wam tuma ọnuhna olulu awhnụwhnu, runwurnu hi nù rime a whuya nù lele runwurnu hi n'okne ite bẹkwnu, iwhe ẹhnam nù ruwhere gbarụ ọchichiri kwnornu runwurnu hi n'olulu awhnụwhnu wam whuya. ³ Igwurube hi nù runwurnu wam whuya n'olu ọwa, be nyernu be rikne lele akpị ke ọwa. ⁴ Be kanụ be, be lulu achara mọbu isisi, mọbu achara bụdnu berere, kọvu be gba nye ọbula ke nwée akara Chiokike n'egedege ruwhnu a. ⁵ Igwurube wam nwée rikne o gbu be, kọvu be ta be awhnụwhnu ẹnwa isne. Nhne igbugbu be nù lele nye akpị gbarụ. ⁶ N'ẹnwa isne ka, ele badnù ka jọpio ẹnwu jọogbu be, kọvu be jọowhnu ẹnwu, ẹnwu jọogwu be, kọvu ẹnwu jaagba ẹso.

⁷ Igwurube wam nù lele iyinya jiknerno o zne ọgwnu, be kpu nhne nù lele okpu-eze golu nù risi be, ruwhnu be nù lele ruwhnu badnù. ⁸ Rukeru-ize risi be nù lele rukeri-ize nyerinya, ize be nù lele ize odum. ⁹ Mbno mkpoma be nù lele mbno rugwe, ọdidna aka-nkwu be naadna lele ọgbo-ẹli agịda iyinya nọdopnu neezne ọgwnu. ¹⁰ Ọdnu be nù lele akpị, be nwernu nhne ọgbugba n'odnu be, nwe masiri rikne n'odnu ọ kpakna ele badnù ẹhni ẹnwa isne. ¹¹ Be nwernu eze nẹchi be, nye bụ ẹnine izi olulu awhnụwhnu. Nye rẹwhna a n'ọnu Hiburu bụ Abadoni, n'ọnu Giriki, Apoloni, ke bụ nye noolulu nhne.

¹² Nhne awhnụwhnu ke mbom kwolem, nhne awhnụwhnu lawuru berere wawa.

¹³ Enine izi ke isunu gbụ ọkwodu a, m nurnu m otu nkọli hi n'ahnjo nù ngeri ẹno ke ojo ariohna golu wam bụ ke gwuzo nù ruwhnu Chiokike whuya.

¹⁴ Nkọli wam kanụ enine izi ke isunu wam ke gburu ọkwodu, "Sịgbasi enine izi ẹno wam ke be knernu eriri n'okne Osimini Uferetisi." ¹⁵ Be sịgbasi enine izi ẹno wam, ke be jiknernernu n'otnu-ige ka n'ọbochi ka, nù ẹnwa ka, n'awha ka o gbu otu-ibewa nù n'aga ẹto ke kpakara ele badnù. ¹⁶ M nurnu m ọnu ọgwngwu be ọgwnu gba iyinya bụ riwhu pokwu ndasị lawuru.

¹⁷ Nù rime ọwhnurninya wam, m whnurnu m iyinya nù ele naagba be, be nwernu mbno mkpoma naachna ihie ihie lele bẹkwnu, lele jasinti, nù rugwu bẹkwnu, risi iyinya wam nù lele risi odum, bẹkwnu nù runwurnu nù rugwu bẹkwnu neehi n'ọnu be nọwhuya. ¹⁸ Bẹkwnu nù runwurnu nù rugwu bẹkwnu ke hi n'ọnu iyinya wam nọwhuya gburu otu-ibewa nù n'aga ẹto ke ele badnù. ¹⁹ Kwnornu nù iknernema be hi n'ọnu be ya nù ọdnu be. Ọdnu be nù lele agwọ, ke be ji risi be neemeru ele badnù ẹhni.

²⁰ Ele badnù gwnarnù ke nhne igbugbu ka gbúle, kwéle ọ sịgbasi nhne aka be turu, be kwéle ọ sịgbasi o kpenu rumu renwu ojo, nù renwu golu nù ke

siliva, nụ ọla nụ akaworugwu nụ ke isisi, ke zá nọowhnu ọsno, zá nọonu nhne, zá neezne izne. ²¹ Ele badnụ wam túhnasana hite nụ ogbu badnụ be, nụ amusu be neeri, nụ ome ọyi be, mọbu nụ buznu be nooznu.

10

Enine izi nụ

Ọkwukwo matị

¹ Omekwo, m whnurnu m enine izi berere ke nwernu rikne hi n'oligwe hiedna. O wogwu erumeru oligwe, eke nụ egwurugwu zị n'olu risi a, ruwhnu a noonwu lele ẹhnam, ọchi a lawwuru nụ lele nsnusnu ọro ẹkwunu. ² O ji otu ọkwukwo matị be kpumernu okpume n'aka a. O ẹita ọchikwunga a n'osimini, ọchirita a n'olu ẹli. ³ O ji okne nkọli si lulo lele hne odum neebigbo, nga o sikworu okokoba, egbe oligwe ẹsau wam gba n'osisa. ⁴ Nga egbe oligwe ẹsau wam gbakworu, m piuru m ọ gba n'ọkwukwo, m nurnu m otu nkọli hiri n'oligwe naakanu m, "Kpusnime nhne egbe oligwe ẹsau wam kwuru, ị gbá be n'ọkwukwo."

⁵ Enine izi wam me whnurnu gwuzo n'osimini nụ n'olu ẹli, gwelizo akarikwnunga a olu. ⁶ O gweru nye wam zị ọkwukokwunu dụ risi, bu nye keru oligwe nụ kpakara nhne zị nụ rime a, nụ ọwa nụ kpakara nhne zị nụ rime a, nụ osimini nụ kpakara nhne zị nụ rime a. Enine izi wam karu, "Ige kwolem. ⁷ Kọvu nga enine izi ke ẹsau jọogbu ọkwodu a, nhne tugwaru otugwa ke Chiokike jeemezu, lele kpa o kwuru hite n'onu ele izi a, bu ele ọwhnurninya."

⁸ Nkọli wam me nurnu hi n'oligwe nookwunu m ọka, kwukwnonu m ọka berere, ọ kaa, "Zne, gweru ọkwukwo matị wam be kpumernu okpume ke zị n'aka enine izi wam gwuzo n'osimini n'olu ẹli."

⁹ M znekwnusi enine izi wam, kanu a o nyee m ọkwukwo matị wam. O kaa, "Gweru a, ri a, o joolu nlulu nụ ruwho ị, kọvu ọ jọoso n'onu ị lele mọno ebeka." ¹⁰ M gweru ọkwukwo wam n'aka a, ri a, ọ nụ lele mọno ebeka n'onu m, kọvu kpa me rikworu a, o mernu ruwho m lu nlulu. ¹¹ O kanu m, "I jọokpo okwo ikwu-ọnu Chiokike ka berere nụ ruwhnu agida ele badnụ, nụ mba zị ọdo n'odo, n'ikwu-ọnu zị ọdo n'odo, ma nụ ruwhnu ele eze."

11

Ele akebne lawwuru

¹ Be nyernu m otu isisi lele nhne be ji nọotu nhne, be kanu m, "Lizo, tu Oro Nso Chiokike, nụ ojo ariohna, gwnu ele nọokpo risi ẹli nụ rime a. ² Kọvu ị tú n'ederezi, kwnornu nụ be nyernu a ele buo ele Ju, ele jọozodna ẹli-ohna nsọ wam nri ẹnwa ẹno nụ ẹnwa lawwuru. ³ M jeezizne ele akebne m lawwuru, be joowo iwo mkpe zni izi ọma otu pokwu ọbochi nụ riwhu ọbochi lawwuru nụ nri isunu." ⁴ Ka bu isisi olivu lawwuru wam nụ nhne be ẹita tọnji lawwuru wam gwuzo nụ ruwhnu Nyenwe ọwa. ⁵ Nye irno ọbula ke piuru ọ kpakna be ẹhni, ẹkwunu hi n'onu be jeernegbu be. Nye ọbula ke kpaknaru be ẹhni jọonwuriri kpam. ⁶ Ele ka nwernu rikne o knesni oligwe, ke mernu mini ozuzo zóle kpakara ige be nọokpo okwo ikwu-ọnu Chiokike, be nwernu rikne o mee kpakara mini ghọ ọvnarna, nụ rikne o mee ele zị n'ọwa rịa ẹhni igbugbu ọbula lele kpa be piuru.

⁷ Nga be gbasakworu ikwu-ọnu Chiokike, anohia wam hi nụ olulu awnhwuhnu, lusi be ọgwu, megbu be, gbu be. ⁸ Iznu be joovubi n'esilawwuru apna okne ẹli-ohna wam be nookwu n'elulu Sodom nụ Ijipiti, hne be kpogburu Nyenwe be n'olu ọgba. ⁹ Kpakara ele badnụ, nụ ẹbnurnu, nụ ikwu-ọnu, nụ mba

zi ọdo n'ọdo, jeelekiri iznu be ọbochi ẹto n'ichichi, be jéekwe be li be. ¹⁰ Kpakara ele zi n'ọwa ọonwudna, mkpoma sọ be n'ọnu kwnornu nọ be nwurru, be neeziznenu ibne be nkesi kwnornu ele ọwhnurninya lawuru ka nwurru ọnuwu bu ele mernu ele zi n'ọwa ta awnwhnu k'agida. ¹¹ Nga ọbochi ẹto n'ichichi whemernu, enine bụdnu hiri nọ Chiokike bnazne nọ rime be, be gwuzoru, okne ogwnu turu kpakara ele whurru be. ¹² Ele ọwhnurninya lawuru wam nurru otu nkọli hiri n'oligwe noosukwu be, "Anu va n'olu hna." Be lizo, la n'olu n'erumeru oligwe, kpa ele irno be neelekiri be.

¹³ N'ige wam, okne ẹli otne enye dnarnu n'ọwa, ke mernu otu nga nọ nri nga ẹli-ọhna wam lulu, ẹli otne enye wam gburu pokwu badnu ẹsau, ogwnu turu ele ke gwnarnu, be znarni Chiokike ke oligwe.

¹⁴ Nhne awnwhnu ke ẹbo whemernu, kovu le, nhne awnwhnu ke ẹto vawa wara wara.

Okwodu ke ẹsau

¹⁵ Enine izi ke ẹsau gbọ okwodu a, agida nkọli dnarnu n'oligwe, naakaa, "Ẹli-eze k'ọwa ka gholam ẹli-eze ke Nyenwe aị nọ ke Karaịsi, ọ jaachi hite n'ige kwó okwo dọ n'ige kwó okwo."

¹⁶ Nri ele okno badnu lawuru wam nọ ẹno ele dazi nọ ngadna eze be nọ ruwhnu Chiokike, dna kpu ruwhnu n'ẹli, kponu Chiokike risi ẹli. ¹⁷ Be kaa, "A nọtunu i mmamma, Nyenwe aị Chiokike ke Meli Nhne Dum, nye zi, nye zi nọ mbom, kwnornu nọ i ji okne iknerna i nẹchi.

¹⁸ Ovu neewe ele zi n'ọwa ẹhni, kwnornu nọ ọnuma i valẹm, ige i jeekpe ele nwurru ọnuwu ikpe valẹm, nọ ige i jọokwu ele izi i, ele ọwhnurninya i ọgwo ẹrnu nọ kpakara ele ke i, nọ ele nọtutu ogwnu i ma nye kwu nọ nye matị, nọ ige o lulu ele luluru ọwa."

¹⁹ Be gbamarnu Oro Nso Chiokike n'oligwe, be whurru Igbe Ogba-Njo-Ẹhni Chiokike nọ rime a, agida amuma, nọ ọdidna, nọ egbe oligwe, nọ ẹli otne enye, nọ okne mkpuru mini dnarnu.

12

Nwerinya wam nọ okne agwo wam

¹ Otu okne nhne ndu-ẹhni mernu n'oligwe. Otu nwerinya wogwu iwo ẹhnam, nye ẹnwa zi nọ mkpururu ọchi a, o kpu okpu-eze nwernu nri nọ mbọ lawuru nọ risi. ² Nwerinya wam zi rime, rime ọmumu nnwọ neeme a, ọ kwna ẹkwna kpa ọ nọomu nnwọ. ³ Nhne ndu-ẹhni berere whuya kwno n'oligwe, otu agwo okpotokpo ihie ke nwernu risi ẹsau nọ nri mfu, kpu okpu-eze ẹsau nọ risi ẹsau a. ⁴ O ji ọdnu a dọru otu-ibewa nga ẹto mbọ ke oligwe dọdna be n'ọwa, o zne gwuzoru nọ ruwhnu nwerinya wam nọomu nnwọ ma o ri nnwọ wam wara wara ọ muhiaru a. ⁵ Nwerinya wam muhia nnwọ rukna, nye jeeji mkpara rugwe nẹchi kpakara mba, kovu be kwumernu nnwọ wam, kwuznenu a Chiokike nọ ngadna eze a. ⁶ Nwerinya wam gbawhu, gbabna nọ rime ẹli-ikpa, hne Chiokike bitannu a, ma be lekasi a anya pokwu ọbochi nọ riwhu ọbochi lawuru nọ nri isunu.

⁷ Ọgwnu dna n'oligwe, Maikele nọ ele enine izi a lụ ọgwnu megidne agwo wam, agwo wam nọ ele enine izi a lụ ọgwnu megidne be. ⁸ Kovu Maikele nọ ele enine izi a megburu agwo wam, oghere zimana agwo wam nọ ele enine izi a n'oligwe berere. ⁹ Be chidna agwo okpotokpo wam, ke bu agwo ọknani

wam bụ Ekwensu mọbu Setani n'owa, nye nooduwu kpakara ele zị n'owa. Be chidnarnu ya nụ kpakara ele izi a.

¹⁰ Ige wam, m nurnu m otu okne nkoli n'oligwe, kaa,
“Oznohia valẹm, nụ rikne nụ ẹli-eze Chiokike aị,
nụ iknernema Karaịsị a,

kwnornu nụ be chidnarnu nye noobno rumu nda aị nhne,
bụ nye noobno be nhne nụ ruwhnu Chiokike iwhehnie nụ abalị.

¹¹ Be jiri ọvnarna Nnwọ Atnurnu wam
nụ akebne be gbarụ
megbu a,

be whnuna bụdnụ be n'anya
dụ n'ẹnwu.

¹² Kam kpayarụ, oligwe nwudnahoru,
ovu ọso anụ n'ọnu ele wu nụ rime a.

Kọvu awhnụwhnu zinu ọwa nụ osimini,
kwnornu nụ Ekwensu vakwnusilem anụ,
ọnuma jiri a mkpọma,
kwnornu nụ ọ magwụ nụ ige a zị ichichi.”

¹³ Nga agwọ wam whnurnu nụ be chidnarnu a n'owa, o bete ọ chị nwerinya wam ẹso bụ nye murnu nnwọ rukna wam. ¹⁴ Be nyee nwerinya wam akankwu lawuru ke okne igno ma o wheru iwhe zne hne o wu n'ẹli-ikpa, hne be jeelekasi a anya awha ẹto nụ ẹnwa isunu hne agwọ wam bọ ọ whnuna a. ¹⁵ Agwọ wam gbuhia agida ọnu-mini a gbasno nwerinya wam, ma o vuru nwerinya wam. ¹⁶ Kọvu ẹli yinnu nwerinya wam aka, kpumernu ọnu a, nwokwo mini agwọ wam gbuhiaru n'ọnu a. ¹⁷ Agwọ wam we ovu ẹhni k'agida megidne nwerinya wam, o zne nọolusi agwna rumu nwerinya wam ke gwnarnu ọgwnu, bụ ele bitaru nhne Chiokike nyernu n'iwu, nụ ele kwesiri ọkwunata ovu n'ezị ọka Jizọsi gesiri. ¹⁸ Agwọ wam gwuzoru n'olu rızna ke osimini.

13

Anohia lawuru

¹ M whnurnu m otu anohia hi nụ rime osimini nọowhuya, o nwernu nri mfu nụ risi ẹsau, o kpu okpu-eze n'olu mfu a, be gbakwasiri n'olu kpakara risi a rẹwhna ojo nookwulu Chiokike. ² Anohia me whnurnu nụ lele agwnu, ọchi a lawuru nụ lele anohia bea, ọnu a nụ lele ọnu odum. Agwọ wam nyee anohia wam rikne a, ngadna eze a nụ okne iknernema. ³ Ọ nụ lele nụ be gburu otu risi anohia wam, kọvu nhne omernu ẹhni wam ke nwernu rikne o vuya ẹnwu gwọru, ọ tū kpakara ọwa n'anya, be gbasnornu anohia wam. ⁴ Be kponu agwọ wam risi ẹli ke nyernu anohia wam iknernema a, be kpọ masinu anohia wam risi ẹli, naakaa, “Nyele nụ lele anohia ka? Nyele nwernu rikne ọ lusi a ọgwnu?”

⁵ Be nyernu anohia wam rikne o ji nookwu agida nhne zị ogwnu nụ ọka ojo nookwulu Chiokike, o nwernu rikne nri ẹnwa ẹno nụ ẹnwa lawuru. ⁶ Anohia wam kpume ọnu a nookwulu Chiokike, nụ rẹwhna a, nụ Oro Nso a, nụ kpakara ele wu n'oligwe. ⁷ Be nyernu a rikne ọ lusi ele nsọ ogwnu nụ o megbu be, be nyee kwno a rikne megidne kpakara avnurnu nụ ele badnụ nụ ikwu-ọnu nụ mba. ⁸ Kpakara ele wu n'owa jọkponu a risi ẹli, ele be gbala rẹwhna be nụ rime ọkwukwo bụdnụ ke Nnwọ Atnurnu nye be gburu hite n'okike ọwa.

⁹ Nye nwernu nsnj, ọ nurnu.

¹⁰ Nye ọbula be jọdodu n'ogwnu
be jọdodu a n'ogwnu.

Nye ọbula be jeeji ama-ogwunu gbu,
be jeeji ama-ogwunu gbu a.

Ele nsọ jeenwe ọkwnata ovu nọ ndidi.

¹¹ M whnụ anọhia berere hi n'eli nọowhuya. O nwernu mfu lawwuru lele mfu nnwọ atnurnu, o nookwu ọka lele agwọ. ¹² O ji rikne anọhia mbom wam nọ ruwhnu a. O mernu kpakara ọwa nọ ele zi nọ rime a kpọnu anọhia mbom wam risi ẹli, nye be gwọru nhne omernu ẹhni wam ke noovuya ẹnwu.

¹³ Anọhia ke ẹbo ka rnụ ẹrnu rikne, o mernu bẹkwnu hi n'oligwe dna n'owa n'anya ele badnụ. ¹⁴ O duhie kpakara ele wu n'owa kwnornu ẹrnu ndu-ẹhni ka ke be nyernu a rikne ọ rnụ nọ ruwhnu anọhia ke mbom. O kanụ ele zi n'owa be kpọ igbudu anọhia wam ke be jiri ama-ogwunu mernu ẹhni, kọvọ ọ zi bụdnụ.

¹⁵ Be nyernu anọhia ke ẹbo wam rikne o nwesi inwe bụdnụ nọ rime igbudu anọhia mbom wam, ke kpayarụ igbudu wam nookwu ọka, kaa be noogbu kpakara ele kwéle ọ kpọnu igbudu wam risi ẹli. ¹⁶ O mee kpakara ele badnụ ma nye matị ma nye kwu, nye barụ eze nọ nye mboni, ọhi nọ nye bụo ọhi, be narnụ akara nọ akarikwnunga be mọbu n'egedege ruwhnu be. ¹⁷ Ọ zá nye nwernu rikne zụ nhne mọbu re nhne, okwolem nye nwernu akara anọhia wam ke bụ rẹwhna anọhia wam, mọbu ogwnugwunu rẹwhna a.

¹⁸ Nye ọbula nwehịa akoniche, nye ọbula ke nwernu ogwnugwunu risi, ọ mahia ogwnugwunu anọhia wam, kwnornu nọ ọ bụ ogwnugwunu badnụ, ogwnugwunu a bụ riwhu isunu nọ nri isunu nọ isunu [666].

14

Nnwọ Atnurnu nọ ele ke a

¹ M leru m anya, whnụ Nnwọ Atnurnu gwuzo n'olu rugwu Zayoni, ya nọ otu riwhu nọ nri ẹno nọ pokwu ẹno ele badnụ, be vu rẹwhna a nọ rẹwhna Nda a n'egedege ruwhnu be. ² M nurnu m otu nkọli hi n'oligwe dna lele agida mini, nọ okne nkọli egbe oligwe, m nurnu m ele naagba ọbo ji ọbo be naagba.

³ Be gwnụ eri ikne nọ ruwhnu ngadna eze wam, ma nọ ruwhnu nhne ẹno wam zi bụdnụ, nọ ele okno badnụ wam. Ọ zá nye nwernu rikne sno be gwnụ eri wam, okwolem otu riwhu nọ nri ẹno nọ pokwu ẹno wam ele be gbahjuru n'owa. ⁴ Ka bụ ele mérula ẹhni be n'ẹhni nyerinya kwnornu nọ be bitaru ẹhni be snam. Be joosno Nnwọ Atnurnu wam penupe ọbula o neezne, be gbahjuru be n'esilawuru ele badnụ lele mkpuru mbom be kesiri Chiokike nọ Nnwọ Atnurnu a. ⁵ Ọ zá aghalaghala be whnurnu n'ọnu be, be zi snam.

Ele enine izi ẹto

⁶ M whnurnu m enine izi berere neewhe n'oligwe, nọokpo okwo izi ọma ke zi ọkwnukokwunu n'owa, ma kpakara ele mba, nọ avnurnu nọ ikwu-ọnu nọ ele badnụ nurnu a. ⁷ O ji okne nkọli naakaa, “Anụ tọ ogwunu Chiokike, anụ znarni ebube a, kwnornu nọ ige valem o jeekpe kpakara badnụ ikpe, anụ kpọnu nye keru oligwe, nọ ọwa, nọ osimini, nọ kpakara risi mini risi ẹli.”

⁸ Enine izi ke ẹbo snornu ke mbom kaa, “O dnanam, Babiloni dnanam, okne mba ke mernu kpakara ẹli nwọ manya okne ome ọyi a.”

⁹ Enine izi ke ẹto snornu be gweru okne nkọli kaa, “Nye ọbula ke kpọnnu anọhia wam nọ igbudu a risi ẹli, nahọru masj akara a n'egedege ruwhnu a, mọbu n'aka a, ¹⁰ ọ jọonwo manya okne ovu owe ẹhni Chiokike, ke ọ wusaru nọ rikne, ke be gwála agwa nọ rime okiko ọnuma a, be jeeji bẹkwnu nọ rugwu bẹkwnu ta a awhnụwhnu nọ ruwhnu ele enine izi nsọ nọ ruwhnu Nnwọ Atnurnu wam. ¹¹ Rwnurnu awhnụwhnu be zi naala olu ọkwnukokwunu, be zá noozukwa inwe iwnehnie nọ abali, bụ ele wam kpọnnu anọhia wam

nụ igbudu a risi ẹli, nù nye ọbula ke nahjaru akara rẹwhna a.” ¹² Ele nsọ jeenwe ndidi, ele naabjta nhne Chiokike nyernu n'iwu nù ele kwnataru Jizosi mkpọma.

¹³ Nga wam m nurnu m nkoli hiri n'oligwe kaa, “Gba n'okwukwo, ọwa ọma zinu ele nwurnu nù rime Chiokike hite nù kịtna.”

Enine Nsọ kaa, “Owe, be joozukwa inwe n'ernu be, kwnornu nù ernu be joosno be n'aznu.”

Ogwe nhne n'ekwu ke ọwa

¹⁴ M le anya, whnu, otu erumeru abọchna, otu nye nù lele Nnwọ ke Badnu dazi n'olu erumeru wam, o kpu okpu-eze golu nù risi a, o ji ama ekwu zị buko n'aka a. ¹⁵ Enine izi berere hi nù rime Oro Nsọ whuya, gweru okne nkoli kanu nye wam dazi n'erumeru, “Gweru ama i, gweru nhne n'ekwu, kwnornu nù ige o gwe nhne n'ekwu k'owa valem, mkpuru k'owa chnanam.” ¹⁶ Nye wam dazi n'erumeru gweru ama a yisi nù rime ọwa, gweru nhne ekwu k'owa.

¹⁷ M whnurnu m enine izi berere hi n'Oro Nsọ n'oligwe, o ji masi ama zị buko. ¹⁸ Enine izi berere ke nwernu rikne megidne bekwnu, hi n'oyo arjohna whuya. O gweru okne nkoli kanu enine izi wam ji ama zị buko, “Gweru ama i ghohia mkpuru vaini ke ekwu, kwnornu nù vaini ke ọwa chnanam.” ¹⁹ Enine izi wam yisi ama a, ghohia mkpuru vaini, tubna be nù rime hne be joozosna manya okne ovu owe ehni Chiokike. ²⁰ Be zosna manya vaini wam n'aznu eli-ohna, ovnarna a gbahja nù hne be nọzosna manya wam du nhne nù lele riwhu maji lawuru, du oknesni onu iyinya n'olu.

15

Nhne awhnwuhnu esau

¹ M whnu nhne berere n'oligwe, okne nhne ndu-ehni. Enine izi esau vu nhne awhnwuhnu esau ke ipne-aznu, okne ovu owe ehni Chiokike ke ipne-aznu zị nù rime be. ² M whnu kwno nhne nù lele osimini nyno be gwaru bekwnu, nù ele wam megburu anohia wam nù igbudu a nù onu ogwnugwnu rẹwhna a, hne be gwuzo nù ngeri osimini nyno wam, be ji obo Chiokike nyernu be. ³ Be nọgwnu eri Mozizi nye izi Chiokike nù eri Nnwọ Atnurnu wam,

“Ernu i tu n'anya, zị masi rikne!

Nyenwe aị Chiokike ke Meli Nhne Dum,

Kpakara apna i snirni asni buru ezi oka,

Eze zị okwnukokwnu.

⁴ Nyele jootu ogwnu i, Nyenwe aị?

Nyele jookwuhja igwugwu ke rẹwhna i?

Kwnornu nù ji nù nsnunu i zị nsọ,

kpakara mba jaava kpo risi ẹli nù ruwhnu i,

kwnornu nù ikpe buru ọma i zuru kpakara ọwa.”

⁵ Nga ka mekworu, m whnu Oro Nsọ Chiokike n'oligwe gbamarnu bu Oro-eka ruwhnu Chiokike. ⁶ Enine izi esau wam vu nhne awhnwuhnu esau hi nù rime Oro Nsọ wam whuya, be wogwu iwo noonwu onwu, be ji ajni mkpọma golu kne nù mkpọma be. ⁷ Otu nhne zị budnu wam nyega enine izi esau wam obele esau okne ovu owe ehni Chiokike jihjaru nù rime be, bu nye zị budnu okwnukokwnu. ⁸ Runwurnu jihja Oro Nsọ wam hite n'igwugwu nù iknernema Chiokike, o zá nye nwernu rikne o bna Oro Nsọ wam tem awhnwuhnu esau wam enine izi esau wam vuyaru kwome.

16

*Obele esau ovu owe ehni**Chiokike*

¹ Ige wam, m nurnu m otu okne nkoli hi n'Oro Nso wam naakanu enine izi esau wam, "Anu zne wusa obele esau ovu owe ehni Chiokike n'owa." ² Enine izi ke mbom zne wusa obele a n'owa, esuso ehni tu ogwnu noogbu igbugbu se kpakara ele vu akara anohia wam n'ehni, nu kpakara ele kpomnu igbudu wam risi n'eli.

³ Enine izi ke ebo zne wusa obele a n'osimini, o ghogho onnarna nu lele onnarna nye nwurnu onwu, kpakara nhne zi budnu nu rime osimini nwukwo.

⁴ Enine izi ke eto zne wusa obele a nu mini nu kpakara risi mini, be ghogho onnarna. ⁵ M nurnu m nga enine izi ke neelegidne mini karu, "Ji bu nye mee mma n'ikpe

ji bu nye zi, nye zi nu mbom, Nye zi Nso, kwnornu nu i kperu ikpe nu kpa.

⁶ Be wusaru onnarna ele nso i nu ele owhnurninya i, i nyee be onnarna be nwogho lele mini, kwnornu nu be kwesiri a."

⁷ M nurnu m otu nkoli hi n'ojo ariohna naakaa, "Owe! Nyenwe a Chiokike ke Meli Nhne Dum, ikpe i buru oma, bu masi ezi oka."

⁸ Enine izi ke eno zne wusa obele a n'ehnam, o neerne ele badnu lele bekwnu. ⁹ Okne okpe bekwnu rne ele badnu, be kosna rewhna Chiokike nye nwernu rikne nu hne awhnuwhnu ka zi. Kovu be kwéle o tuhnsa nu mmehie be znarni Chiokike.

¹⁰ Enine izi ke isne zne wusa obele a n'olu ngadna eze anohia wam. Okne ochichiri gbasni eli-eze anohia wam, ele badnu naatabi riro be kwnornu nhne igbugbu. ¹¹ Be kosna Chiokike ke oligwe kwnornu nhne igbugbu be nu nhne mernu ehni be. Kovu be kwéle o tuhnsa nu apna ojo be.

¹² Enine izi ke isunu zne wusa obele a n'okne Osimini Uferetisi, mini a takwo, kpa mini a takworu, apna ele eze hi n'obosi ehnam whuya. ¹³ M whnu renwu eto zila richna lele redokpo, hi n'onu agwo wam, nu onu anohia wam, nu onu nye owhnurninya aghalaghala wam n'owhuya. ¹⁴ Be bu renwu ojo n'ornu enu ndu-ehni. Renwu eto ka znekwnusi ele eze owa, chikota be n'otu kwnornu ogwnu okne obochi Chiokike ke Meli Nhne Dum.

¹⁵ Le, m jaava lele nye buznu, ngozi zinu nye obula neese nse, bikwata iwo a, o zi kpa o gbaru eto zneghari, iwhnerne tu a n'ohna.

¹⁶ Renwu ojo wam chikota kpakara eze nu hne ele Hiburu nookwu Amagidoni.

¹⁷ Enine izi ke esau zne wusa obele a nu ruwhere. Otu okne nkoli hi nu ngadna eze zi n'Oro Nso wam, kaa, "Be menem a." ¹⁸ Agida amuma oligwe, nu odidna, nu egbe oligwe nu okne eli otne enye dnarnu, eli otne enye nu kpa zigelele hite nga Chiokike kpuru badnu. Eli otne enye ka kakwo ibne a. ¹⁹ Eli-ohna kwu wam kewamarnu nga eto, eli-ohna kpakara mba luluru. Chiokike chenwanya Babiloni, mee a o nwogho manya hi n'ikiko okne ovu owe ehni a.

²⁰ Kpakara eli ohia esilawuru nu rugwu gbawhu, whume. ²¹ Okne mkpuru mini neenyi rinya † naadnakwasị ele badnu hite n'oligwe. Ele badnu n'ovu

* **16:12** Nga apna wam whuyaru, ele irno be whnurnu oghere bnanya lusi be ogwnu. † **16:21** Mkpuru mini wam neenyi nu nhne otutu 50 kg.

Chiokike ọnu kwnornu mkpuru mini wam, nọ kwnornu awnụwhnu wam zị ogwnu ke agida.

17

Nwerinya nọ anọhia

¹ Otu nọ rime ele enine izi ọsaw wam vu obele ọsaw vakwnusi m kaa, “Vaa, me gesi i awnụwhnu okne nye ewhere wam ke dazị n'olu agida mini, ² nye ele eze ke ọwa snornu mee ọyi, ele zị n'ọwa nwọrnụ manya ewhere a.”

³ Enine izi wam vuru m n'Enine zne nọ rime ẹli-ikpa, hne me whnurnu otu nwerinya dazị n'olu anọhia naachna ihie ihie. Anọhia wam nwernu agida rẹwhna ọjọ nookwulu Chiokike be gbakwasiri a, o nwernu risi ọsaw, nọ nri mfu. ⁴ Nwerinya wam wogwu iwo odno odno nọ ihie ihie, o jiri nhne ẹyi golu nọ rugwu okne ọnu ahia nọ palị mee ẹhni a mma, o ji ikiko golu n'aka a, nhne ruru ọru nọ nhne zila richna ke ome ọyi a jihiaru nọ rime a. ⁵ Be gbakwasiri a otu rẹwhna n'egedege ruwhnu,

Nhne miri emi,

okne Babiloni,

nne kpakara ele ewhere

nọ nhne ruru ọru ke ọwa.

⁶ Ọvnarna ele nsọ nọ ele be gburu kwnornu Jizọsi noogbu a lele manya.

Ọ gbarụ m anya agharị nga me whnurnu a. ⁷ Enine izi wam kanu m, “Ndaa kpa o jiri naagba i anya gharị? M jaakanu i nhne tugwaru otugwa gbasiri nwerinya ka nọ anọhia ke vu a, bu anọhia ke nwernu risi ọsaw nọ nri mfu.

⁸ Anọhia ke i whnurnu zị budnu nọ mbom, kovu o nwurnu, o jechi n'olulu awnụwhnu whuya zne n'enwu a. Kpakara ele wu n'ọwa ele be gbala rẹwhna be n'okwukwo ke budnu hite n'okike ọwa, o jotu be n'anya nga be whnurnu anọhia wam zị budnu nọ mbom, kovu o nwurnu, o jaazi kwno budnu.

⁹ “A kwesiri o nwe ovu ke nwernu akoniche, risi ọsaw wam bu rugwu matị ọsaw ke nwerinya wam dazị n'olu a. Be bu masị ele eze ọsaw, ¹⁰ isne dnanam, otu nẹchi kọriri, otu ya vage. Nga o varu, o jaadazi ige matị. ¹¹ Anọhia wam zị budnu nọ mbom, ke nwurnu, bu eze ke ọsato, nye zị n'esilawuru eze ọsaw wam, jaala n'iyi.

¹² “Nri mfu wam i whnurnu bu masị nri eze ele ya vage ẹchi, kovu be jeenye be rikne otu ọtnu-ige lele eze snornu anọhia wam chi. ¹³ Be nwernu otu mkpoma, be jeenye anọhia wam iknerna nọ rikne be. ¹⁴ Ele ka joolusi Nnwọ Atnurnu wam ogwnu, kovu Nnwọ Atnurnu wam jeemegbu be, kwnornu nọ o bu Nyenwe ke kakwo ele nwe nọ Eze kakwo ele eze. Ele sno a bu ele o sukuru, ele o hohiaru nọ ele kwesiri okwnata ovu.”

¹⁵ Ọ kanu m, “Mini ke i whnurnu hne nwerinya ewhere wam dazị, bu ele badnu, nọ agida ele badnu, nọ mba nọ ikwu-ọnu zị ọdo n'odo. ¹⁶ Anọhia wam nọ nri mfu wam i whnurnu joosno nwerinya ewhere wam irno, be jaanahuru a kpakara nhne o nwernu, gbata a ẹto, be jeeri anọ-ẹhni a, kporne a nọ ẹkwnu. ¹⁷ Kwnornu nọ Chiokike yisiri a nọ mkpoma be, ma be mee echiche a, be jeekwerikota o nyee anọhia wam ẹli-eze be, o jaachi be tem Chiokike mezu ikwu-ọnu a. ¹⁸ Nwerinya wam i whnurnu bu okne ẹli-ohna wam ke nẹchi kpakara ele eze ke ọwa.”

18

1 Nga nhne ka mekworu, m whnurnu m enine izi berere hi n'oligwe neehidna, o nwernu okne iknernema, ogbu marna marna ruwhnu a neenye iwhne n'owa. 2 O gweru okne nkoli siwama, kaa,

“O dnanam, okne Babiloni dnanam,
 o ghulam hne rumu renwu ojo wu,
 oro ikelu kpakara renwu zila richna,
 kpakara onunu ojo ke be ri eri zi nu rime a.

3 Kwnornu nu kpakara mba
 nwornu manya okne ome oyi a,
 ele eze ke owa snornu a mee oyi,
 ele noozu ahia ke owa baru eze hite nu okne ewhere a.”

4 M nu kwno okne nkoli hi n'oligwe kaa,
 “Ele ke m, anu hi n'esilawuru a whuya,
 o zi anu snornu a kehia igwe nu mmehie a,
 o zi anu snornu a ta awhnuwhnu.

5 Kwnornu nu mmehie a gwuzo du oligwe,
 Chiokike chenwyalam kpakara mmehie a.

6 Anu mesno a lele kpa o mernu anu,
 anu mesno a mgba lawuru kpa o mernu,
 okiko o gbajiri, anu gbajite a mgba lawuru ma o nwornu.

7 Anu ta a awhnuwhnu nu anya-mini
 lele kpa o nyernu ehni a igwugwu nu egwnurnu ojo a,
 kwnornu nu o karu nu mkpoma a,
 ‘M bu m eze nyerinya, m buila m nnwerne nwee nzi,
 m jaagba mkpe.’

8 Kam kpayaruru, n'otu obochi, o jowhnuji anya,
 enwu, mkpe, nu onunyo,
 bekwnu jeernegbu a,
 kwnornu nu Nyenwe a Chiokike ke neekpe a ikpe bu dikne.

9 “Nga ele eze ke owa ele snornu a mee oyi, n'egwnurnu ojo a, jowhnu runwurnu bekwnu a, be jaakwna ekwna, gbanu a mkpe. 10 Be joogwuzo nu hne zi ikere kwnornu ogwnu awhnuwhnu a, kaa,
 ‘Chei, chei, okne eli-ohna,

Babiloni, bu dikne,
 Chiokike taru i awhnuwhnu n'otu otnu-ige.’

11 “Ele noozu ahia ke owa jaakwanu a ekwna, gbanu a mkpe, kwnornu nu o zi nye noozu kwno mgwna ahia be berere. 12 Be bu ele noozu ahia golu, siliva, rugwu okne onu ahia, pali, iwo marnu mma, iwo naachna odno odno, siliki nu iwo naachna ihie ihie, isisi obula, nhne obula be jiri ize eni kpu, nhne obula be jiri isisi zi okne onu ahia pnio, ola, rugwe, rugwu mabulu, 13 nu sinamoni, nu nhne nwernu eknarna, isensi, maa, franki-isensi, nu manya, nu mono olivu, nu ikpa nu wheti, nu anohia, nu atnurnu, nu iyinya, nu ogbo-eli iyinya nodopnu, nu ohi, ma mkpuru ovu badnu masi.

14 “Be kaa, ‘Nhne i pioru whnunahoru i, kpakara ekwnu i nu ebube i whuru etekne, i jeenwe kwno be berere.’ 15 Ele noozu ahia, ele baru eze kwnornu nu be neere nhne ka, joogwuzo nu hne zi ikere, ogwnu nootu be kwnornu awhnuwhnu a, be naakwna ekwna, gba masi mkpe. 16 Be jeesiwama okokoba, kaa,

‘Chei, chei, eli-ohna kwu,
 ke jiri iwo marnu mma odno odno nu ihie ihie,

nụ golu noogbu marna marna, nụ akaworugwu okne ọnu ahịa nụ palị mee
ehni a mma.

¹⁷ Agịda ẹkwnu hna kpa whuru etekne n'otu ọtnu-ige.'

"Kpakara ele nọokwo ọgbo mini nụ ele ji ọgbo mini neezne, nụ ele ẹrnu mini,
nụ kpakara ele nhne be jiri wuru bụdnu hi nụ mini whụya, joogwuzo nụ hne
zị ikere. ¹⁸ Nga be jọowhnu rụnwurnu bẹkwnu a, be jaakaa, 'Ọ zị ẹli ke nụ lele
okne ẹli-ọhna ka?' ¹⁹ Be jọowukwasi rẹtnu nụ risi be, kwna ẹkwna, gba mkpe,
kaa,

'Chei, chei, okne ẹli-ọhna,

hne kpakara ele nwernu ọgbo mini

barụ eze hite n'ẹkwnu a,

n'otu ọtnu-ige hne ọ kọ túbiri etekne.

²⁰ Ovu sọ ì n'ọnu, sụ oligwe,

ele nsọ nụ ele izi nụ ele ọwhnurninya snornu anụ nwụdna,

Chiokike kperu a ikpe kwnornu nhne o mernu anụ.' "

²¹ Otu enine izi gbasiri rikne gweru otu akaworugwu hna lele okne rugwu
ogwe wiri túbna nụ rime osimini, kaa,

"Ọ bụ kpa be jeeji nhne rikne

kwnadna okne ẹli-ọhna Babiloni,

ọ zá nye jọowhnu a berere.

²² Be jọonu kwno eri, mọbu ọbo, opi,

mọbu ọkwodu nụ rime i berere,

nye ọbula ke nwernu nka ẹrnu

jáazị nụ rime i berere,

ọ zá nye jọonu ọdidna ogwe wiri

nụ rime i berere.

²³ Tọnji jọonwuma

nụ rime i berere,

akpịri nye nọolu nnwerne ikne nụ nye nọogbo nzi ikne,

jáazịma nụ rime i berere,

kwnornu nụ ele nọozu ahịa ì bụ ele dikne ke ọwa,

ì jiri amusu ì duwhu kpakara mba.

²⁴ Be piohjaru nụ rime a ọvnarna ele ọwhnurninya nụ ọvnarna ele nsọ,

nụ kpakara ele be gburu ogbu nụ rime ọwa."

19

¹ Nga nhne ele ka whemernu, m nurnu m nhne nụ lele okne nkọli igbudu
badnụ n'oligwe, naakaa,

"Aleluya,

ọznohia, nụ igwugwu nụ rikne bụ ke Chiokike aì,

² kwnornu nụ ikpe a bụru ọma nụ ezi ọka,

ọ marnụ nwerinya okne ewhere wam ikpe

nye jiri ome ọyi a meru ọwa,

o megwnahalam ọvnarna ele nsọ a n'aka a."

³ Berere kwno be siwama, kaa,

"Aleluya,

rụnwurnu bẹkwnu a naala olu dụ ọkwnuokwnu."

⁴ Ele okno badnụ nri lawuru nụ ẹno nụ nhne ẹno wam zị bụdnu wam dna
n'ẹli kpọ risi ẹli nụ ruwhnu Chiokike nye dazị nụ ngadna eze. Be kaa,

"Amịm, Aleluya."

*Olulu nnwerne
ke Nnwọ Atnuru*

⁵ Otu nkọli hiri nụ ngadna eze wam whụya kaa,
 “Znarnị Chiokike aị,
 anụ ele izi a,
 anụ ele nọotu ogwnu a,
 ma nye matị ma nye kwu.”

⁶ M nurnu m nhne nụ lele nkọli igbudu badnụ lele ọdidna agịda mini, lele okne egbe oligwe, naakaa,
 “Aleluya,

Nyenwe aị Chiokike ke Meli Nhne Dum nęechi.

⁷ Ngwa ma a nwụdna, ovu sọ aị n'ọnu,
 a nyee a igwugwu,

kwnornu nụ ọlulu nnwerne ke Nnwọ Atnurnu wam valẹm,
 nnwerne a jiknurnunem ẹhni a.

⁸ Be nyernu nnwerne a iwo abọchna, zị rịchna, noonwu onwu va-a-a, o woru.”
 (Iwo abọchna wam bụ ome mma ke ele nsọ.)

⁹ Enine izi wam kanụ m, “Gba n'ọkwukwo, 'Ngozi zinu nye ọbula be sukwuru va n'iriri ọlulu nnwerne Nnwọ Atnurnu wam.” Ọ kaa kwno, “Ikwu-ọnu ka bụ ezi ọka Chiokike.”

¹⁰ M dna n'ẹli n'ọchi enine izi wam ma m kpọnu m a risi ẹli, kọvu ọ kanụ m, “I mée kpam, m bụ m nye izi ibne i nụ ke rụmu nda i ele berere bụ ele ji akebne Jizọsi. Kpọnu Chiokike risi ẹli. Kwnornu nụ akebne Jizọsi gbarụ bụ enine ọwhnurninya.”*

Nye naagba

iyinya abọchna

¹¹ M whnurnu m oligwe kpumernu nụ otu iyinya abọchna, rẹwhna nye zị n'olu a bụ Nye Ọkwnata Ovu nụ Nye Ezi Ọka. O ji ikpe bụru ọma neekpe ikpe, nọolu ogwnu. ¹² Anya a lawuru nụ lele riro bẹkwnu, o kpu agịda okpu-eze nụ risi a. O nwernu rẹwhna be gbakwasiri a ke ọ zá nye magwu, okwolem ya magwu nhne ọ bụ. ¹³ Iwo o wogwu bụ ke be tūruru n'ọvnarna, be noosukwu a Ikwu-Ọnu Chiokike. ¹⁴ Ele ogwnu ke oligwe sno a n'aznụ n'olu iyinya abọchna woru iwo abọchna marnụ mma. ¹⁵ Ama-ogwnu zị bụko hi n'ọnu a n'owhuya, ke o ji neemgbu kpakara mba. “O jeeji mkpara rugwe nęechi be.”† Ọ n'ozosna manya ke okne ovu owe ẹhni Chiokike ke Meli Nhne Dum. ¹⁶ Be gbakwasiri n'olu iwo a ma nụ ọchi a rẹwhna,

“EZE KAKWO ELE EZE NU
 NYENWE KAKWO ELE NWE.”

¹⁷ M whnụ otu enine izi gwuzo n'ẹhnam, o ji okne nkọli si okokoba, kanụ kpakara ọnnu oligwe, “Anụ va gbakọ n'okne iriri Chiokike. ¹⁸ Anụ va ri anọ-ẹhni ele eze, nụ ke ele risi ogwnu, nụ ke ele dikne, nụ ke iyinya nụ ke ele gba be, nụ anọ-ẹhni kpakara ele badnụ, ma ọhi nụ ke ele bụo ọhi, nye kwu nụ nye matị.”

¹⁹ M whnụ anọhia wam nụ ele eze ke ọwa nụ ele ogwnu be gbakọru n'otu ma be lusi nye wam dazị n'olu iyinya ogwnu ya nụ ele ogwnu a. ²⁰ Kọvu be nwudnurnu anọhia wam ya nụ nye ọwhnurninya aghalaghala wam nye rnurnu ẹrnu ndu-ẹhni wam nụ ruwghu a, nye ji ẹrnu ndu-ẹhni wam rnawhu ele nwernu akara anọhia wam nụ ele kpọnnu igbudu anọhia wam risi ẹli. Anọhia wam nụ nye ọwhnurninya aghalaghala wam, be tūbna be nụ bụdnu nụ rime olulu bẹkwnu ji rugwu bẹkwnu neerne. ²¹ Be ji ama-ogwnu neehi n'ọnu

* 19:10 ke neeyinu ele badnụ aka kpọ okwo ikwu-ọnu Chiokike. † 19:15 Eri Ọma 2:9

nye wam dazị n'olu iyinya wam gbu kpakara ele ogwnu be, onunu oligwe rijiri ruwho hite n'anọ-ehni be.

20

Otu pokwu awha

¹ M whnụ otu enine izi hi n'oligwe neehiedna, o ji snambị onuhna olulu awnụwhnu, ji masị ijigba hna okpotokpo n'aka a. ² O nwudne agwọ wam, bu agwọ gbaka wam, nye bu Ekwensu, nụ Setani kne a eriri otu pokwu awha. ³ O túbna a nụ rime olulu awnụwhnu, kasnị a akara, ma o gharu o duwhu kpakara mba berere tem otu pokwu awha wheme. Omekwo, be jootoma a eriri ige matị.

⁴ M whnụ agịda ngadna eze, be nyee ele dazị n'olu be rikne be jeeji kpe ikpe. M whnụ mkpuru ovu ele be gburu kwnornu akebne be gbannu Jizosi nụ ikwu-onu Chiokike, ele kpóla risi ẹli nyee anọhia wam, mọbu igbudu a, mọbu nahoru akara a n'egedege ruwhnu be, mọbu n'aka be. Be ziri budnu snornu Karaịsi neechi otu pokwu awha. ⁵ (Ele berere ke nwurnu onwu lizola n'enwu tem otu pokwu awha wheme.) Ka bu olizo n'enwu ke mbom. ⁶ Chiokike joozozị ele ke a, ele jeekehia igwe n'olizo n'enwu ke mbom. Enwu ke gba lawuru jeeuwe rikne n'ehni be. Be jọbu ele okwa arjohna Chiokike nụ ke Karaịsi, be joozozị a chi otu pokwu awha.

O megburu Setani

⁷ Nga otu pokwu awha whemernu, be jootoma Setani, o whuya n'ikelu a. ⁸ O jowhoga duwhu agịda mba ke gbasaru nụ nkala eno ke owa, Gogi, nụ Magogi, chikota be zne ogwnu. Onu ogwnugwnu be hna lele rızna zị nụ ngeri osimini. ⁹ Be gbasara kpakara owa, gahnata gburugburu hne ele nsọ zị, nụ eli-ohna wam Chiokike whnurnu n'anya, kovu bekwu hiri n'oligwe dna rnegbu kpakara be. ¹⁰ Be túbna Ekwensu wam, nye duwhuru be nụ rime olulu bekwu be ji rugwu bekwu neerne hne anọhia wam nụ nye owhnurninya aghalaghala wam zị. Be jaata be awnụwhnu iwhehnie nụ abalı hna okwnukokwnu.

Ikpe ipne-aznụ

¹¹ M whnụ otu ngadna eze abochna okpotokpo, nụ nye dazị n'olu a, owa nụ oligwe gbawhuru nụ ruwhnu a, be whnuna be berere. ¹² M whnụ ele nwurnu onwu, ele kwu nụ ele matị, gwuzo nụ ruwhnu ngadna eze wam. Be kpume agịda okwukwo, be kpume kwno okwukwo berere, ke bu okwukwo ke budnu. Chiokike kpe ele nwurnu onwu ikpe hite nụ nhne be gbaru n'okwukwo wam lele kpa enu be jiri ziri. ¹³ Osimini gwehia ele nwurnu nụ rime a, enwu nụ ẹli renwu gwehia ele zị nụ rime be, be kpe nye obula ikpe lele kpa enu o rnurnu jiri ziri. ¹⁴ Be túbna enwu nụ ẹli renwu nụ rime olulu bekwu. Olulu bekwu ka bu enwu ke mgbala lawuru. ¹⁵ Nye obula ke be gbala rewhna a nụ rime okwukwo ke budnu, be túbna nụ rime olulu bekwu.

21

Oligwe ikne nụ owa ikne

¹ Omekwo, m whnụ oligwe ikne nụ owa ikne, kwnornu nụ oligwe ke mbom nụ owa ke mbom gawheru, osimini zima masị. ² M whnụ eli-ohna nsọ wam, Jeruselem ikne, hi n'oligwe hne Chiokike zị neehiedna, be jiknenu a lele nwernerne ikne naalakwnusi nzi a. ³ M nurnu m okne nkoli hi nụ ngadna eze wam nookwu oka, kaa, "Le, Oro Nsọ Chiokike zị n'esilawuru rumu badnu, Chiokike jaadazinu be, be jọbu ele ke a, o jọbu Chiokike be, dazigidnenu be.

4 O jookwnosnama kpakara anya-mini n'anya be, ẹnwu jáazịma, mọbu ọgba mkpe, mọbu ọkwana ẹkwana, nhne igbugbu jáazịma, kwnornu nụ nhne ọknani gawhelem.”

5 Nye wam dazi nụ ngadna eze wam, kaa, “Le, m neeme kpakara nhne buru nhne ikne.” O kanụ m, “Gba nhne ka n'ọkwukwo, kwnornu nụ ikwu-ọnu ka bu ezi ọka ke kwesiri ọkwana ovu.”

6 O kanụ m, “Be menem a. Mawa bu Alifa nụ Omega, Ọpanizo nụ Okwukwo. Nye ọbula akpịri nọokpo bẹkwu, m jeenyee a mini ke hi nụ risi mini ke bụdnu n'etekne. 7 Nye megburu, jeekehia kpakara nhne ka, m ọjoburu Chiokike a, ọ ọjoburu nnwọ m. 8 Kọvu ele ogwnu nụ ele kwé ekwe, nụ ele ruru ọru, ele noogbu badnụ, nụ ele neeme ọyi, nụ ele amusu, nụ ele naakwa renwu, nụ kpakara ele aghalaghala jeekehia igwe nụ rime olulu bẹkwu ji rugwu bẹkwu neerne. Ka bu ẹnwu ke mgba lawuru.”

Jerusalem ikne

9 Otu n'esilawuru ele enine izi ẹsau wam vu obele awnụwhnu ipne-aznụ wam vakwnusi m, kaa, “Vaa, m jeegesi i nnwerne be nọolu ikne, bu nnwerne Nnwọ Atnurnu wam.” 10 O vuru m n'Enine zne n'olu okne rugwu zị n'olu, gesi m ẹli-ọhna nso wam, bu Jerusalem hi n'oligwe hne Chiokike zị neehiedna. 11 O vu igwugwu Chiokike, noonwu lele akaworugwu zị okne ọnu ahia, lele jasipa, ziri snam lele nyno. 12 O nwernu mkpọ be turu a hna n'olu, o nwernu nri nụ ọnuhna lawuru, nụ nri enine izi lawuru neese ọnuhna. Be gbasiri rewhna nri nụ avnurnu lawuru rumu Izireli n'ọnuhna a. 13 Ọnuhna ẹto zị n'ọbosi ẹhnam, n'olu olu ọnuhna ẹto, n'ẹli ẹli ọnuhna ẹto, n'ọdidna ẹhnam, ọnuhna ẹto. 14 Mkpọ ẹli wam nwernu ntụ-ẹli n'olu nri nụ akaworugwu lawuru, hne be gbakwasiri rewhna ele izi nri nụ ẹbo ke Nnwọ Atnurnu wam.

15 Nye wam naakanụ m ọka ji otu nhne golu be neeji nọotu nhne, nọotu ike ẹli-ọhna wam, kpakara ọnuhna a, nụ ẹhni mkpọ a. 16 Ẹli-ọhna wam hna n'otu. Ogologo a nụ rude a hna n'otu. O gweru nhne be tū nhne tū ẹli-ọhna wam, ọ tuchia otu pokwu nụ riwhu maili ẹno, ogologo a, nụ rude a, nụ olu a, hna n'otu. 17 O tū ẹhni mkpọ wam, tuchia riwhu rula lawuru, lele kpa ọtutu ke badnụ jiri zị, ke enine izi ji nọotu. 18 Ẹhni mkpọ wam bu jasipa, ẹli-ọhna wam bu golu zị snam, lele nyno. 19 Be ji agida akaworugwu zị okne ọnu ahia mee ntụ-ẹli mkpọ ẹli-ọhna wam mma. Ntụ-ẹli ke mbom bu jasipa, ke ẹbo bu safia, ke ẹto bu kasidoni, ke ẹno bu emiradi, 20 ke isne bu sadonisi, ke isunu bu kanelia, ke ẹsau bu kirisoliti, ke ẹsato bu berili, ke tolu bu topasi, ke nri bu kirisopasisi, ke nri nụ otu bu jasinti, ke nri nụ ẹbo bu ametisi. 21 Nri nụ ọnuhna lawuru wam bu palị nri nụ ẹbo, otu ọnuhna otu palị. Ogodo apna ẹli-ọhna wam bu golu zị snam nọowhnu ọsno lele nyno.

22 M whnuna m Oro Nso n'ẹli-ọhna wam, kwnornu nụ Nyenwe aị Chiokike ke Meli Nhne Dum nụ Nnwọ Atnurnu wam bu Oro Nso a. 23 Mkpa ẹhnam mọbu ẹnwa zá naakpa a, be zá nọomu nụ rime a, kwnornu nụ igwugwu Chiokike nọomu nụ rime a, Nnwọ Atnurnu wam bu iwhe a. 24 Ele mba ke ọwa jeezne izne n'iwhe a, ele eze ke ọwa jeegweya igwugwu be nụ rime a. 25 Be jáagbasni ọnuhna ẹli wam, o jeegberu anya kwnornu nụ ọchichiri zila nụ rime a. 26 Be jeegwebnanya nhne igwugwu nụ ọson'anya kpakara mba nụ rime a. 27 Nhne ọbula ke zila richna jáabna nụ rime a ria ria, mọbu nye ọbula ke neeme nhne ruru ọru, mọbu nye aghalaghala, okwolem ele be gbarụ rewhna be nụ rime ọkwukwo ke bụdnu ke Nnwọ Atnurnu wam.

22

Mini ke bụdnu

¹ Enine izi wam gesi m osimini ke bụdnu noonwu lele nyno, hi nụ ngadna eze Chiokike nụ ke Nnwọ Atnurnu wam naagbahia. ² Naagbahwe n'esilawuru ogodo apna ẹli-ohna wam, nū ngeri lawuru mini wam isisi ke bụdnu zi, ke naamị nri nū mgba mkpuru lawuru n'awha ke bụ otu mgba n'enna. Okwukwo isisi wam bụ nhne be ji noogwo ẹhni igbugbu ele kpakara mba. ³ Ovu ọnu zima rja rja. Ngadna eze Chiokike nū ke Nnwọ Atnurnu wam jaazi n'ẹli-ohna wam, ele izi a jeeznenu a izi. ⁴ Be jowhnu ruwhnu a, rewhna a jaazi n'egedege ruwhnu be. ⁵ Abali jaazima berere, be jomu tonji, ẹnam jomu, kwnornu nū Nyenwe a Chiokike jeenye be iwhe, be jechi lele eze tim tom. ⁶ Enine izi wam kanu m, "Ikwu-onu ka bụ ezi oka ke kwesiri okwnata ovu. Nyenwe a Chiokike ke enine ele ọwhnurninya ziyaru enine izi a gesi ele izi a kpakara nhne jeemeriri n'ige matị vazne nū ruwhnu."

Jizosi vawa

⁷ "Le, m vawa wara wara, ngozi jaazinu ele jaabita ikwu-onu ọwhnurninya ke okwukwo ka."

⁸ Mawa, Joni, nurnu, whnu masi kpakara nhne ka. Nga me nurnu, whnu kwo masi, m dna n'eli n'ochi enine izi nye gesiri m kpakara nhne ka ma m kponu m a risi ẹli. ⁹ Kovu o kannu m, "I mee kpm, m bụ m nye izi ibne i, nū ke rumu nda i ele ọwhnurninya, nū kpakara ele jaabita ikwu-onu okwukwo ka. Kponu Chiokike risi ẹli."

¹⁰ O kanu m, "I tuga ikwu-onu ke okwukwo ọwhnurninya ka, kwnornu nū ige zi ndundu. ¹¹ Nye ojo mernu nhne ojo a zne ruwhnu, nye zila richna, o zila richna a zne ruwhnu, nye mee mma, mernu mma a zne ruwhnu, nye zi nsọ, ziri nsọ a zne ruwhnu."

¹² "Le, m vawa wara wara, ogwo ẹnu m zi m n'aka, m jeenye nye obula lele kpa ẹnu a jiri ziri. ¹³ Mawa bụ Alifa nū Omega, Nye Mbom nū Nye Ipne-aznu, Opazino nū Okwukwo."

¹⁴ "Ngozi jaazinu ele snurnu iwo awura be, be nwernu rikne o ri mkpuru isisi ke bụdnu wam, be jechi n'ogodo onuhna bnazne nū rime ẹli-ohna wam."

¹⁵ Kovu rumu nkita, nū ele amusu, nū ele neeme oyi, nū ele noogbu badnu, nū ele naakwa renwu, nū ele whnurnu aghalaghala n'anya neeme be jaazi n'ederezi.

¹⁶ "Mawa Jizosi, ziyaru enine izi m o gba akebe kpakara nhne ka nū rime kpakara ogbako Chiokike. Mawa bụ Mgbaręgnugwnu nū Nnwọ Devidi, Mbọ qosi marnu mma."

¹⁷ Enine Nso nū nnwerne ikne karu, "Vaa." Nye obula ke nurnu, kaa, "Vaa." Nye obula akpiri nọkpo bekwnu, vaa, nye o masiri gweru mini ke bụdnu n'etekne nwornu.

¹⁸ M nọdo nye obula ke nurnu ikwu-onu ke okwukwo ọwhnurninya ka aka nū nsi, nye obula ke tukwasiri nhne n'olu a, Chiokike joutukwasinu a nhne nū kpakara awhnuwhnu be gbaru n'okwukwo ka. ¹⁹ Nye obula ke gwemernu nhne n'ikwu-onu ke okwukwo ọwhnurninya ka, Chiokike jeegweme igwe a n'isisi ke bụdnu nū ẹli-ohna nsọ, ke bụ nhne be gbaru n'okwukwo ka.

²⁰ Nye gbaru akebe kpakara nhne ka karu, "Owe, m vawa wara wara." Amim. Vaa, Nyenwe a Jizosi.

²¹ Oru ke Nyenwe a Jizosi dazinu kpakara anu. Amim.